

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

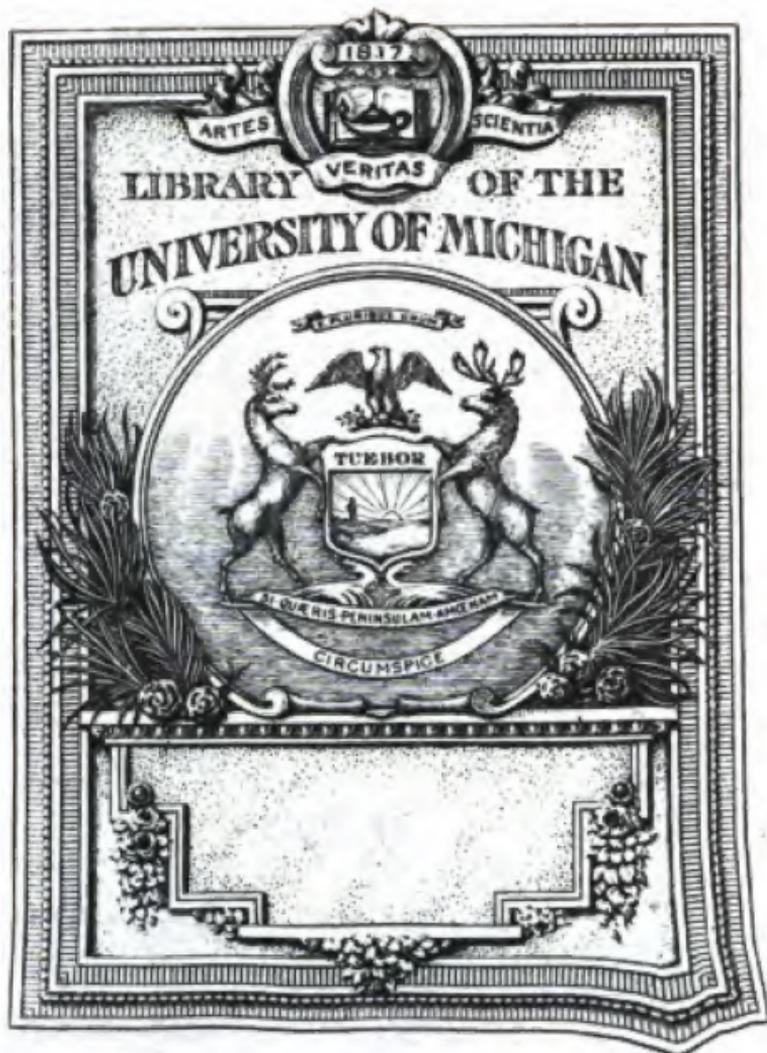
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Thucydides

THUCYDIDIS

DE BELLO

PELOPONNESIACO

LIBRI OCTO.

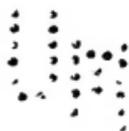
35 115 5

CUM INDICE RERUM

NOVA

EDITIO STEREOTYPA

EMENDATA.

TOMUS II.

LIPSIÆ

SUMTIBUS ET TYPIS CAROLI TAUCHNITII.

1829. Digitized by Google

888

T6

1829a

V.2

74

A R G U M E N T A.

L I B. V.

Annuae inter Lacedaemonios Atheniensesque induciae finitae; Delios Athenienses ex insula sua evicerunt. Cap. I. Cleon Atheniensis dux Toronen Galepsumque capit: ad Amphipolin a Brasida praelio devincitur; in eo uterque dux cecidit. VI. X. Post haec fessi utrinque cladibus Lacedaemonii et Athenienses, pacem fecerunt. XVIII. Quam cum sociorum quidam approbare nollent: seorsum Lacedaemonii cum Atheniensibus societatem pacti sunt. XXIII. Contra Corinthii et Mantinei et Elei et Chalcidenses, cum Argivis foedus ineunt. XXXI. Scionen Athenienses capiunt. XXXII. Interim dissensione inter Lacedaemonios Atheniensesque renata, cum Lacedaemonii quaedam loca ex foedere non restituisent, Boeotos contra pacta in societatem recepissent: irati ob id Athenienses, cum Argivis et Mantineis Eleisque foedus iungunt. XLVII. Hi socii Epidauriis bellum faciunt: Orchomenum capiunt: Tegeam oppugnant. LXI. LXV. Eo moti Lacedaemonii, exercitum educto, Argivos sociosque ad Mantineam magna pugna devicerunt: LXIX. Argivos ad pacem societatemque faciendam adegerunt: LXXVII. Nec multo post destructa potentia populi optimatibus rempublicam subiecerunt: LXXXI. mox vi pulsus his, plebs ad Atheniensium societatem revertit. LXXXII. Melum Athenienses obsessam expugnarunt. LXXXIV.

LIB. VI.

Siciliae magnitudo, urbesque et gentes eam incolentes referuntur. Cap. VI. Adversus quam Athenienses, specie ut Egestanis contra Syracusanos auxilio essent, re ipsa ut in suam ditionem redigerent insulam, expeditionem pararunt: classemque maximam et instructissimam, Nicia, Alcibiade et Lamacho ducibus, eo miserunt. XXIX. Haec in Corcyram primo, inde Italiam veniens, paulo post in Siciliam transmissa. XLIV. Hinc Alcibiades ob Hermarum praecisionem et alia crimina, iam ante profectionem agitata, revocatus, veritus iudicium populi, voluntarium in exsilium ivit: et obiter, de facinore Aristogitonis et Hermodii. LIV. LX. Cum Athenienses Catanæ se castris quieti tenerent, Syracusani feroces exercitum suum illuc miserunt. Qua occasione Athenienses nocte ad Syracusas classe circumvecti, et loco idoneo castra metati, Syracusanos redeuntes acie vicerunt. LXVII. Inde Catanam reversi. LXXI. Alcibiades exsul a Lacedaemoniis accitus, ut Syracusanis ducem et auxilia mitterent, ac Deceleam in Attica communirent, suasit. XCI. Aestate sequente Athenienses ad Syracusas reversi, Epipolis captis, acieque ibidem Syracusanis devictis, urbem circummunire ordiuntur. XCIX. Cum Syracusanis opera impedire conantibus aliquot praeliis secundo eventu pugnant: donec magna ex parte munitionibus urbem clauserunt. CII. Gylippus a Lacedaemoniis dux Syracusanis missus, in Italiam venit. CIV. Athenienses, Laconicae parte populata, propalam foedus Lacedaemonium ruperunt. CV.

LIB. VII.

Gylippus Lacedaemonius Syracusas cum copiis veniens, primo praelio ab Atheniensibus fusus, altero victor eos intra munimenta compulit. Cap. VI. Hinc

utrique, Peloponnesii et Athenienses auxilia suis in Siciliam mittere parant; et Peloponnesii, Atticam ingressi, Deceleam in ea castellum communiunt. XVII. XIX. Syracusani terra marique Athenienses simul adorti, Plemmyrii munitiones expugnant, ad ostium magni portus naves eorum primo vincunt, mox ab iisdem superantur. XXV. Mycalessiorum in Boeotia urbs Thracum impetu deletur; XXX. Corinthii cum Atheniensibus ad Erineum navali certamine ambigua victoria dimicarunt. XXXIV. Athenienses mari a Syracusanis vincuntur. XLI. Demosthenes Atheniensis dux, cum praevalidis terrestribus maritimisque copiis veniens, Epipolas noctu aggressus magna strage a Syracusanis funditur. XLIV. Nec multo post a Nicias prohibiti Syracusis abscedere Athenienses, denuo navali acie superantur. LII. Qua de causa ipsi ad supremum se certamen accingunt; obiter utriusque gentis auxiliares recensentur; et cum totis dimicatum viribus esset, maxima clade profligati, terra discedere statuerunt. LXX. LXXIII. Syracusanis autem demorantibus iter, per aliquot dies misere confecti, tandem Demosthenes cum suis militibus se Syracusanis dedit: LXXXII. ac paulo post Nicias quoque cum suis captus est; LXXXV. Dux uterque necatus, milites, pars venditi, pars in latomias coniecti: omnesque sic in Sicilia Atheniensium copiae occisione deletae.

LIB. VIII.

Nuntio cladis Siciliensis Athenas perlato, Athenienses in magno luctu metuque; utcunque tamen fortunae hostibusque resistere parant. Cap. I. Contra apud hostes ingens gaudium est, omnesque in exitum eorum conspirant: socii, etiam si qui prius firmi steterant, labare incipiunt. II. V. Principio igitur in Ioniam classem mittentibus Peloponnesiis, Athenienses impigre naves obviam miserunt: compul-

samque in Piraeum, agri Corinthii portum, classem obsidentes, in magnum Lacodaemonios metum coniecérunt. X. Inter haec cum Alcibiades, in Ioniam navigans, Chium, Erythras, Clazomenas, multaque alia Atheniensis imperii oppida per defectionem recepisset: Athenienses, missis in Ioniam navibus, bellum ibi cum Peloponnesiis varia fortuna gesserunt. XV. Lacedaemonii, cum rege Petsarum et Tissapherne, satrapa eius, foedere contra Athenienses icto, ab iis in re navali iuvantur. XXXVII. Alcibiades, vitae suae Peloponnesios insidiari sentiens, ad Tissaphernem sese confert, consiliisque suis apud eum rebus Peloponnesiorum incommodans, simul in patriam reditum molitur. XLV. Hoc initio contra populum coniurationes fieri coeptae: ac in urbe quidem Quadringenti, rempublicam occupantes, imperium in cives per vim gesserunt; in Samo vero Atheniensium exercitus, pro populi tuendi imperio et libertate contra oligarchicos coniurat, et ab exilio Alcibiadem reducit. LIII. LXXVI. Interim Theramenes aliique ex Quadringenti, tyrannidem suorum perosi, plebem adversus Quadringentos concitant. LXXXIX. Mox adeo cum magna clade Athenienses a Peloponnesiis navibus ad Eretriam fusi, Euboeam insuper amisissent: congregata concione, Quadringenti populus imperium abrogavit; pro his quinque millia civium, qui rebus praessent, constituuntur, et ab longinqua discordia in tranquilliores statum res rediguntur. XCV. XCVII. Secundum haec post varie gestum in Ionia bellum, Peloponnesii in Hellespontum ab Ionia classem bellumque transferentes, navali praelio ibidem ab Atheniensibus vincuntur. CIV.

ΘΟΥΡΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΔΟΡΟΥ

ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΤΟΥ δ' επιγιγνομένου θύρου, αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ διελέλυτο μέχρι Πυθίων· καὶ ἐν τῇ ἐκχειρίᾳ Ἀθηναῖοι Δηλίους ἀνάστησαν ἐκ Δήλου, ἡγησάμενοι, κατὰ παλαιάν τινα αἰτίαν, οὐ καθαρούς ὄντας ἰσθῶσθαι· καὶ ἅμα ἑλλιπές σφίσιιν εἶναι τοῦτο τῆς καθάρσεως, ἣ πρότερόν μοι διδήλωται, ὡς, ἀνελάοντες τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων, ὀρθῶς ἐνόμισαν ποιῆσαι. καὶ οἱ μὲν Δήλιοι Ἀτραμύττειον, Φαρνάκους δόντος αὐτοῖς, ἐν τῇ Ἀσίᾳ ᾤκησαν, οὕτως ὡς ἕκαστος ᾤρητο.

2. Κλείων δὲ, Ἀθηναίους πείσας, ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία ἐξέπλευσε μετὰ τὴν ἐκχειρίαν, Ἀθηναίων μὲν ὀπλίτας ἔχων διακοσίους καὶ χιλίους καὶ ἰππέας τριακοσίους, τῶν δὲ ξυμμάχων πλείους, ναῦς δὲ τριάκοντα. σκῶν δὲ ἐς Σκιώνην πρῶτον, ἔτι πολιορκουμένην, καὶ προσλαβὼν αὐτόθεν ὀπλίτας τῶν

φρουρῶν, κατέπλευσεν ἐς τὸν Κολοφωνίων λιμένα, τῶν Τορωναίων ἀπέχοντα οὐ πολὺ τῆς πόλεως. ἐκ δ' αὐτοῦ, αἰσθόμενος ὑπ' αὐτομόλων, ὅτι οὐδὲ Βρασίδης ἐν τῇ Τορώνῃ, οὔτε οἱ ἐνόητες ἀξιόμαχοι εἶεν, τῇ μὲν στρατιᾷ τῇ πεζῇ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν, ναῦς δὲ περιέπεμψε δίκαι τὸν λιμένα περιπλεῖν. καὶ πρὸς τὸ περιτειχισμα πρῶτον ἀφικνεῖται, ὃ προσπεριβύαλε τῇ πόλει ὁ Βρασίδης, ἐντὸς βουλούμενος ποιῆσαι τὸ προάστειον· καὶ διελὼν τοῦ παλαιοῦ τείχους, μίαν αὐτὴν ἐποίησε πόλιν.

3. Βοηθήσαντες δὲ ἐς αὐτὸ Πασιτελίδας τε ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρχων καὶ ἡ παροῦσα φυλακὴ, προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων, ἠμύνοντο, καὶ ὅς ἐβιάζοντο, καὶ αἱ νῆες ἅμα περιέπλεον ἐς τὸν λιμένα περιπιμαφθεῖσαι, δείσας ὁ Πασιτελίδας, μὴ αἱ τε νῆες φθάσωσι λαβοῦσαι ἔρημον τὴν πόλιν, καὶ, τοῦ τειχίσματος ὀλισκομένου, ἐγκαταληφθῆ, ἀπολιπὼν αὐτὰ, δρόμῳ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι φθάνουσιν, οἳ τε ἀπὸ τῶν νεῶν, ἐλόντες τὴν Τορώνην, καὶ ὁ πεζὸς ἐπισπώμενος αὐτοβοεῖ, κατὰ τὸ διηρημένον τοῦ παλαιοῦ τείχους ξυνεσπισσών. καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν Πελοποννησίων καὶ Τορωναίων εὐθύς ἐν χειρὶ· τοὺς δὲ, ζῶντας ἔλαβον, καὶ Πασιτελίδαν τὸν ἄρχοντα. Βρασίδης δὲ ἐβοήθει μὲν τῇ Τορώνῃ, αἰσθόμενος δὲ καθ' ὁδὸν ἐαλωκυῖαν, ἀνεχώρησεν, ἀποσχὼν τεσσαράκοντα μάλιστα σταδίους μὴ φθάσαι ἐλθῶν. ὁ δὲ Κλείων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖά τε ἔστησαν δύο, τὸ μὲν, κατὰ

τὸν λιμένα, τὸ δὲ, πρὸς τῷ τειχίσματι· καὶ τῶν Τορωναίων γυναῖκας μὲν καὶ παῖδας ἠνδραπόδισαν, αὐτοὺς δὲ, καὶ Πελοποννησίους, καὶ εἴ τις ἄλλος Χαλκιδέων ἦν, ξύμπαντας ἐς ἐπτακοσίους ἀπέπεμψαν ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ αὐτοῖς τὸ μὲν Πελοποννήσιον ὕστερον ἐν ταῖς γενομέναις σπονδαῖς ἀπῆλθε, τὸ δὲ ἄλλο ἐκομίσθη ὑπὸ Ὀλυνθίων, ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς λυθείς. εἶλον δὲ καὶ Πάνακτον Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τείχος Βοιωτοὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον προδοσία. καὶ ὁ μὲν Κλέων, φυλακὴν καταστησάμενος τῆς Τορώνης, ἄρας περιέπλεε τὸν Ἄθω ὡς ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν.

4. Φαίλαξ δὲ ὁ Ἐρασιστράτου τρίτος αὐτός, Ἀθηναίων πεμπόντων, ναυσὶ δύο ἐς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν πρεσβευτὴς ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐξέπλευσε. Λεοντῖνοι γάρ, ἀπελθόντων Ἀθηναίων ἐκ Σικελίας μετὰ τὴν ξύμβασιν, πολίτας τε ἐπεγράψαντο πολλοὺς, καὶ ὁ δῆμος τὴν γῆν ἐπανόει ἀναδάσασθαι. οἱ δὲ δυνατοὶ, αἰσθόμενοι, Συρακουσίους τε ἐπάγονται, καὶ ἐκβάλλουσι τὸν δῆμον. καὶ οἱ μὲν ἐπλανήθησαν ὡς ἕκαστοι· οἱ δὲ δυνατοὶ, ὁμολογήσαντες Συρακουσίοις, καὶ τὴν πάλιν ἐκλιπόντες καὶ ἐρημώσαντες, Συρακούσας ἐπὶ πολιτείᾳ ᾤκησαν. καὶ ὕστερον πάλιν αὐτῶν τινές, διὰ τὸ μὴ ἀρέσκεσθαι, ἀπολιπόντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν, Φωκίας τε, τῆς πόλεως τε τῆς Λεοντίνων χωρίον καλούμενον, καταλαμβάνουσι, καὶ Βρικικινίας, ὃν ἔρμα ἐκ τῆς Λεοντίνης. καὶ τῶν τοῦ δήμου

τότε εκπαιδύτων οἱ πολλοὶ ἤλθον ὡς αὐτούς, καὶ καταστάντες, ἐκ τῶν τειχῶν ἐπολέμουν. ἃ πυρθανόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι, τὸν Φαίακα πέμπουσιν, εἶπώς, πείσαντες τοὺς σφίσιν ὄντας αὐτόθι ξυμμάχους, καὶ τοὺς ἄλλους, ἣν δύνωνται, Σικελιώτας κοινῆ, ὡς Συρακουσίων δυνάμιν περιποιουμένων, ἐπιστρατεῦσαι, διασώσειαν τὸν δῆμον τῶν Λιοντίων. ὁ δὲ Φαίαξ ἀφικόμενος τοὺς μὲν Καμαριναίους πείθει καὶ Ἀκραγαντίλους· ἐν δὲ Γέλα ἀντιστάντος αὐτῷ τοῦ πράγματος, οὐκέτι ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχεται, αἰσθόμενος οὐκ εἶναι πείθειν αὐτούς· ἀλλ' ἀναχωρήσας διὰ τῶν Σικελῶν ἐς Κατάνην, καὶ ἅμα ἐν τῇ παρόδῳ καὶ ἐς τὰς Βρικιννίας ἐλθὼν, καὶ παραθαυρήνας, ἀπέπλει.

5. Ἐν δὲ τῇ παρακομιδῇ τῇ ἐς τὴν Σικελίαν, καὶ πάλιν ἀναχωρήσει, καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τιῶν πόλεσιν ἐχρημάτισε περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ Λοκρῶν ἐντυγχάνει τοῖς ἐκ Μεσσηνίας ἐποίκοις ἐκπεπωκόσιν, οἱ μετὰ τὴν τῶν Σικελιωτῶν ὁμολογίαν, στασιασάντων Μεσσηνίων, καὶ ἐπαγαγομένων τῶν ἐτέρων Λοκροῦς, ἔποικοι ἐξέπεμφθησαν. καὶ ἐγένετο Μεσσηνῆ Λοκρῶν τινὰ χρόνον. τούτοις οὖν ὁ Φαίαξ ἐντυχὼν τοῖς κομιζομένοις, οὐκ ἠδίκησεν. ἐγγένητο γὰρ τοῖς Λοκροῖς πρὸς αὐτὸν ὁμολογία ξυμβάσεως περὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. μόνοι γὰρ τῶν ξυμμάχων, ὅτε Σικελιωταὶ ξυνηλλάσσοντο, οὐκ ἐσπίσαντο Ἀθηναίοις· οὐδ' εἴ τι τότε, εἰ μὴ αὐτοὺς κατεῖχεν ὁ πρὸς Ἰτωρίας καὶ Μεγαίλους πόλεμος, ὁμο-

ρους τε ὄντας καὶ ἀποίκους. καὶ ὁ μὲν Φαίαξ ἐς τὰς Ἀθήνας χρόνοι ὕστερον ἀφίκετο.

6. Ὁ δὲ Κλέων, ὃς ἀπὸ τῆς Τορώνης τότε περιέπλευσεν ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ὁρμώμενος ἐκ τῆς Ηἰόνας, Σταγείρω μὲν προσβάλλει, Ἀνδρίων ἀποικία, καὶ οὐχ εἶλε· Γαληψὸν δὲ τὴν Θασίων ἀπρικίαν λαμβάνει κατὰ κράτος. καὶ πέμψας ὡς Περδίκην πρόβεις, ὅπως παραγένοιτο στρατιᾷ κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, καὶ ἐς τὴν Θράκην ἄλλους παρὰ Πόλλην τῶν Ὀδομάντων βασιλέα, ἄξιντα μισθοῦ Θρακίας ὠσπλείστους, αὐτὸς ἡσύχαζε περιμένων ἐν τῇ Ἡίονα. Βρασίδης δὲ, πυνθανόμενος ταῦτα, ἀντεκάθητο καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ Κερδυλίῳ. ἔστι δὲ τὸ χωρίον τοῦτο Ἀργιλίων, ἐπὶ μετεώρου, πέραν τοῦ ποταμοῦ, οὗ πολὺ ἀπέχον τῆς Ἀμφιπόλεως. καὶ κατεφαίνετο πάντες αὐτόθεν. ὥστε οὐκ ἂν ἔλαθεν αὐτάθεν ὁρμώμενος ὁ Κλέων τῷ στρατῷ· ὅπερ προσεδέχεται ποιῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ὑπεριδόντα σφῶν τὸ πλῆθος, τῇ παρουσίᾳ στρατιᾷ ἀναβήσεσθαι. ἄμα δὲ καὶ παρεσκευάζετο Θρακίας τε μισθοποιούς πεντακοσίους καὶ χιλίους, καὶ τοὺς Ἡδωνίας πάντας παρακαλῶν, πελταστὰς καὶ ἰπτεάς· καὶ Μυρκινίων καὶ Χαλκιδέων χιλίους πελταστὰς εἶχε πρὸς τοῖς ἐν Ἀμφιπόλει. τὸ δ' ὀπλιτικὸν ξύμπαν ἠθροίσθη δις χίλιοι μάλιστα, καὶ ἰπτῆς Ἑλληνας τριακόσιοι. τούτων Βρασίδης μὲν ἔχων ἐπὶ Κερδυλίῳ ἐκάθητο ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους· οἱ δ' ἄλλοι ἐν Ἀμφιπόλει μετα Κλαρίδου ἐπιτάχματο.

7. Ὁ δὲ Κλέων τέως μὲν ἡσύχαζεν, ἔπειτα ἤναγ κάσθη ποιῆσαι, ὅπερ ὁ Βρασίδης προσεδέχετο. τῶν γὰρ στρατιωτῶν ἀχθομένων μὴ τῇ ἔδρᾳ, ἀναλογιζομένων δὲ τὴν ἐκείνου ἡγεμονίαν, πρὸς οἷαν ἐμπειρίαν καὶ τόλμαν μετὰ οἷας ἀνεπιστημοσύνης καὶ μαλακίας γενήσοιτο, καὶ οἰκοθεν ὡς ἄκοντες αὐτῶ ξυνηλθόν, αἰσιθόμενος τὸν θροῦν, καὶ οὐ βουλόμενος αὐτούς διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθημένους βαρύνεσθαι, ἀναλαβὼν ἦγε. καὶ ἐχρήσατο τῷ τρόπῳ, ὅπερ καὶ ἐς τὴν Πύλον εὐτυχήσας ἐπίστευσέ τι φρονεῖν. ἐς μάχην μὲν γὰρ οὐδὲ ἠλπισέν οἱ ἐπεξιέναι οὐδένα, κατὰ θείαν δὲ μᾶλλον ἔφη ἀναβαίνειν τοῦ χωρίου, καὶ τὴν μάχῃ παρασκευὴν περιέμεινεν, οὐχ ὡς τῷ ἀσφαλεῖ, ἣν ἀναγκάζεται, περιοχίσων, ἀλλ' ὡς, κύκλῳ περιστάς, βία αἰρήσων τὴν πόλιν. ἐλθὼν τε καὶ καθίσας ἐπὶ λόφου καρτεροῦ πρὸ τῆς Ἀμφιπέλειος τὸν στρατὸν, αὐτὸς ἐθεᾶτο τὸ λιμνῶδες τοῦ Στρυμόνος, καὶ τὴν θείσιν τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν Θράκην, ὡς ἔχοι. ἀπίῃναι τε ἐνόμιζεν, ὁπόταν βούληται, ἀμαχεί· καὶ γὰρ οὐδὲ ἐφαίνετο οὐτ' ἐπὶ τοῦ τείχους οὐδεὶς, οὔτε κατὰ πύλας ἐξήει· κεκλεισμένοι τε ἦσαν πᾶσαι. ὥστε καὶ, μηχανᾶς ὅτι οὐ κατηλθόν ἔχων, ἀμαρτάνειν ἐδόκει· ἔλειν γὰρ αἶν τὴν πόλιν διὰ τὸ ἔρημον.

8. Ὁ δὲ Βρασίδης εὐθύς ὡς εἶδε κινουμένους τοὺς Ἀθηναίους, καταβάς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ Κερδυλλίου, εἰσέρχεται ἐς τὴν Ἀμφίπολιν. καὶ ἐπεξοδὸν μὲν καὶ ἀντίταξιν οὐκ ἐποίησατο πρὸς τοὺς Ἀθη-

ναίους, δεδιώς τὴν αὐτοῦ παρασκευὴν, καὶ νομι-
 ζῶν ὑποδειστέρους εἶναι, οὐ τῷ πλήθει, (ἀντίπαλα
 γὰρ πως ἦν) ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι· (τῶν γὰρ Ἀθη-
 ναίων ὅπερ ἐστράτευε, καθαρὸν ἐξῆλθε, καὶ Ἀρ-
 μινίων καὶ Ἰμβριῶν τὸ κράτιστον) τέχνη δὲ παρα-
 σκευάζετο ἐπιθησόμενος. εἰ γὰρ δείξει τοῖς ἐναν-
 τίοις τό τε πλήθος καὶ τὴν ὄπλισιν ἀναγκαίαν οὖ-
 σαν τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, οὐκ ἂν ἤγεετο μᾶλλον περι-
 γενέσθαι, ἢ ἄνευ προόψεως τε αὐτῶν, καὶ μὴ ἀπὸ
 τοῦ ὄντος καταφρονήσεως. ἀπολεξάμενος οὖν αὐ-
 τὸς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀπλίτας, καὶ τοὺς ἄλ-
 λους Κλεαρίδα προστάξας, ἐβουλεύετο ἐπιχειρεῖν
 αἰφνιδίως, πρὶν ἀπελθεῖν τοὺς Ἀθηναίους, οὐκ ἂν
 ὁμοίως αὐτοὺς νομιζῶν ἀπολαβεῖν αὐτοῖς μεμονωμέ-
 νους, εἰ τύχοι ἐλθοῦσα αὐτοῖς ἡ βοήθεια. ξυγκα-
 λέσας δὲ τοὺς πάντας στρατιώτας, καὶ βουλόμενος
 παραθαρσύναι τε, καὶ τὴν ἐπίνοιαν φράσαι, ἔλεγε
 τοιαῦτα.

9. „**ΑΝΔΡΕΣ** Πειλοκοννήσιοι, ἀπὸ μὲν οἴας
 χώρας ἤκομεν, ὅτι αἰεὶ διὰ τὸ εὐψυχον ἐλευθέρως,
 καὶ ὅτι Δωριῆς μέλλετε Ἰῶσι μάχεσθαι, ὧν εἰώ-
 θητε κρείσσους εἶναι, ἀρκείτω βραχίως δεδηλωμέ-
 νον. τὴν δὲ ἐπιχείρησιν ὅτι κρόφῃ διανοοῦμαι ποι-
 εῖσθαι, διδάξω· ἵνα μὴ τό, τε κατ' ὀλίγον καὶ μὴ
 ἀπαντας κινδυνεύειν, ἐνδεῖς φαινόμενον, ἀτολμίαν
 παράσχη. τοὺς γὰρ ἐναντίους εἰκάζω καταφρονήσει
 τε ἡμῶν, καὶ οὐκ ἂν ἐλπίσαντας, ὡς ἂν ἐπεέλθοι
 τις αὐτοῖς ἐς μάχην, ἀναβῆναι τε πρὸς τὸ χωρίον.

καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θείαν τετραμμένους ὀλιγωρεῖν. ὅστις δὲ, τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας τῶν ἐναντίων κάλλιστα ἰδὼν, καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, τὴν ἐπιχείρησιν ποιῆται, μὴ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς μᾶλλον καὶ ἀντιπαρταχθέντος, ἢ ἐκ τοῦ πρὸς τὸ παρὸν συμφέροντος, πλείστ' ἂν ὀρθοῖτο· καὶ τὰ κλέμματα ταῦτα κάλλιστην δόξαν ἔχει, ἢ τὸν πολέμιον μάλιστα ἂν τις ἀπατήσας, τοὺς φίλους μέγιστ' ἂν ὠφελήσειεν. ἕως οὖν ἔτι ἀπαράσκευοὶ θαρροῦσι, καὶ τοῦ ὑπαπιέναι πλέον ἢ τοῦ μένοντος, ἐξ ὧν ἐμοὶ φαίνονται, τὴν διάνοιαν ἔχουσι, ἐν τῷ ἀνεμμένῳ αὐτῶν τῆς γνώμης, καὶ πρὶν ξυνταχθῆναι μᾶλλον τὴν δόξαν, ἐγὼ μὲν, ἔχων τοὺς μετ' ἑμαυτοῦ, καὶ φθάσας, ἦν δύνωμαι, προσπεσοῦμαι δρόμου κατὰ μέσον τὸ στράτευμα. σὺ δὲ, Κλεαρίδα, ὕστερον, ὅταν ἐμὲ δρᾷς ἤδη προσκείμενον, καὶ, κατὰ τὸ εἶκος, φοβοῦντα αὐτοὺς, τοὺς μετὰ σιαντοῦ, τοὺς τ' Ἀμφιπολίτας καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους, ἄγων, αἰφνιδίως τὰς πύλας ἀνοίξας ἐκινθῆναι, καὶ ἐπιέγασθαι ὡςτάχιστα ξυμμάχων· (ἐλπὶς γάρ, μάλιστα αὐτοὺς οὕτω φοβηθῆναι· τὸ γὰρ ἐπιὼν ὕστερον, δευρότερον τοῖς πολυμοῖς τοῦ παρόντος καὶ μαχομένου) καὶ αὐτὸς τε ἀνὴρ ἀγαθὸς γένου, ὡσπερ σε εἶπες, ὄντα Σπαρτιάτην· καὶ ὑμεῖς, ὡς ἄνδρες ξύμμαχοι, ἀκολουθήσατε ἀνδρείως, καὶ νομίσατε, εἶναι τοῦ καλῶς πολεμεῖν, τὸ ἐθέλειν, καὶ τὸ αἰσχύνεσθαι, καὶ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι· καὶ τῆδε ὑμῖν τῆ ἡμέρα, ἢ ἀγαθοῖς γενομένοις ἐλευθερίαν τε

ὑπάρχειν, καὶ Λακεδαιμονίων ζυμμάχοις κεκληθῆσθαι, ἢ Ἀθηναίων τε δούλοις, ἢ τὰ ἄριστα ἄνευ ἀνδραποδισμού ἢ θανατώσεως πράξετε, καὶ δουλείαν χαλεπωτέραν, ἢ πρὶν εἶχετε· τοῖς δὲ λοιποῖς Ἑλλησι κωλυταῖς γενέσθαι ἐκευθερώσεως. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς μαλακισθῆτε, ὄρῶντες; περὶ ὧν ὁ ἀγὼν ἐστίν· ἐγὼ τε δείξω οὐ παρανίσσαι οἶός τε ὧν μᾶλλον τοῖς πέλλας, ἢ καὶ αὐτὸς ἔργα ἐπιξελθεῖν.“

10. Ὁ μὲν Βρασιδάς, τοσαῦτα εἰπὼν, τὴν τε ἔξοδον παρασκευάζετο αὐτὸς, καὶ τοὺς ἄλλους μετὰ τοῦ Κλεαρίδα καθίστη ἐπὶ τὰς Θηραίας καλουμένας τῶν πόλεων, ὅπως, ὡς περ εἴρητο, ἐπεξίειεν τῶν δὲ Κλέωνι, φανεροῦ γενομένου αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Κερδυλλίου καταβάντος, καὶ ἐν τῇ πόλει, ἐπιφανεῖ οὖση, ἔξωθον περὶ τὸ ἱερόν τῆς Ἀθηνᾶς θυομένου, καὶ ταῦτα προϊσσοῦτος, ἐγγέλλεται, (προὔκεχωρήκει γὰρ τότε κατὰ τὴν θεάν,) ὅτι ἢ τε στρατιὰ ἅπασα φανερά τῶν πολεμίων ἐν τῇ πόλει, καὶ ὑπὸ τὰς πύλας ἵππων τε πόδες πολλοὶ καὶ ἀνθρώπων ὡς ἐξιόντων ὑποφασίανται· ὁ δὲ, ἀκούσας, ἐπῆλθε καὶ ὡς εἶδεν, οὐ βουλόμενος μάχῃ διαγωνίσασθαι, πρὶν οἱ καὶ ταὺς βοηθούς ἦκε, καὶ οἰόμενος ὀφθῆσεσθαι, ἀπελθὼν, σημαίνειν τε ἅμα ἐκέλευεν ἀναχώρησεν, καὶ παρήγγελλε τοῖς ἀπιοῦσιν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κίρας, ὡς περ μύθοι οἶόν τ' ἦν ὑπάγειν ἐπὶ τῆς Ἥρας· ὡς δ' αὐτοῖς ἐδόκει ἀχολὴ γίνεσθαι, αὐτὸς ἐπιστρέψας τὸ διεῖδόν, καὶ τὰ γυμνά πρὸς τοὺς πολεμίους δεύς, ἀπῆγε τὴν στρατιάν· καὶ τούτῳ

Βρασιίδας, ὡς δρᾷ τὸν καιρὸν, καὶ τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων κινούμενον, λέγει τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις, „ὅτι οἱ ἄνδρες ἡμῶς οὐ μένουσι. δῆλοι δὲ τῶν τε δοράτων τῇ κινήσει καὶ τῶν κεφαλῶν. οἷς γὰρ ἂν τοῦτο γίγνηται, οὐκ εἰώθασι μένειν τοὺς ἐπιόντας. ἀλλὰ τὰς τε πύλας τις ἀνοιγέτω ἑμοῖ, ἃς εἴρηται, καὶ ἐπεξίωμεν ὡς τάχιστα θάροσυντες.“ καὶ ὁ μὲν, κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ σταύρωμα πύλας, καὶ τὰς πρώτας τοῦ μακροῦ τείχους τότε ὄντος ἐξεληθὼν, ἔθει δρόμῳ τὴν ὁδὸν ταύτην εὐθείαν, ἥπερ νῦν κατὰ τὸ καρτερώτατον τοῦ χωρίου ἰόντι τροπαῖον ἴστηκε· καὶ προσβαλὼν τοῖς Ἀθηναίοις, πεφοβημένοις τε ἅμα τῇ σφετέρῃ ἀταξίᾳ, καὶ τὴν τὸλμαν αὐτοῦ ἐκπεπληγμένοις, κατὰ μέσον τὸ στράτευμα, τρέπει. καὶ ὁ Κλειαρίδας, ὥσπερ εἴρητο, ἅμα κατὰ τὰς Θρακίας πύλας ἐπεξελθὼν τῷ στρατῷ ἐπιφέρειτο. ξυνέβη τε, τῷ ἀδοκῆτῳ καὶ ἐξαπίνης ἀμφοτέρωθεν τοὺς Ἀθηναίους θορυβηθῆναι· καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας αὐτῶν, τὸ πρὸς τὴν Ἥβον, ὅπερ δὴ καὶ προεχωρήκει, εὐθύς ἀπορραγεῖν ἔφυγε. καὶ ὁ Βρασιίδας, ὑποχωροῦντος ἤδη αὐτοῦ, ἐπιπαριῶν τῷ δεξιῷ, τιτρώσκειται· καὶ πεισόντα αὐτὸν οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὐκ αἰσθάνονται, οἱ δὲ πλησίον ἄραντες ἀπήνεγκαν· τὸ δὲ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ἔμενέ τε μᾶλλον· καὶ ὁ μὲν Κλέων, ὡς τοπρῶτος οὐ διενοεῖτο μένειν, εὐθύς φεύγων, καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ Μυρκινίου πελταστοῦ, ἀποθνήσκει· οἱ δὲ αὐτοῦ συστραφεῖντες ὅπλιται ἐπὶ τὸν λόφον, τὸν τε

Κλεαρίδαν ἠμύνοντο καὶ δις ἢ τρίς προσβαλόντα, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν, πρὶν ἢ τε Μυρκινία καὶ ἡ Χαλκιδικὴ ἵππος, καὶ οἱ πελτασταὶ περιστάντες καὶ ἑσακοντιζόντες αὐτοὺς ἔτρεψαν. οὕτω δὲ τὸ στρατεύμα πᾶν ἠδῆ τῶν Ἀθηναίων φυγὸν χαλεπῶς, καὶ πολλὰς ὁδοὺς τραπόμενοι κατὰ ὄρη, ὅσοι μὴ διεφθάρησαν ἢ ἀντίκα ἐν χερσίν, ἢ ὑπὸ τῆς Χαλκιδικῆς ἵππου, καὶ τῶν πελταστῶν, οἱ λοιποὶ ἀπεκομίσθησαν ἐς τὴν Ἥβον. οἱ δὲ τὸν Βρασίδαν ἄραντες ἐκ τῆς μάχης, καὶ διασώσαντες, ἐς τὴν πόλιν ἔτι ἔμπνου ἔσεκόμισαν. καὶ ἤσθητο μὲν, ὅτι νικῶσιν οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐ πολὺ δὲ διαλιπὼν ἐτελεύτησε. καὶ ἡ ἄλλη στρατιὰ, ἀναχωρήσασα μετὰ τοῦ Κλεαρίδου ἐκ τῆς διώξεως, νεκροὺς τε ἐσκύλευσε, καὶ τροπαῖον ἔστησε.

11. Μετὰ δὲ ταῦτα τὸν Βρασίδαν οἱ ξύμμαχοι, πάντες ξὺν ὅπλοις ἐπισπόμενοι, δημοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει πρὸ τῆς νῦν ἀγορᾶς οὔσης. καὶ τολοιοπὸν οἱ Ἀμφιπολιταί, περιέρξαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον, ὡς ἠρωΐ τε ἐντέμνουσι, καὶ τιμὰς δεδώκασιν, ἀγῶνας καὶ ἐτησίους θυσίας· καὶ τὴν ἀποικίαν ὡς οἰκιστῇ προσέθεσαν, καταβαλόντες τὰ Ἀγώνεια οἰκοδομήματα, καὶ ἀφανίσαντες, εἴτι μνημόσυνόν που ἔμελλεν αὐτοῦ τῆς οἰκίσσεως περιέλασθαι· νομίσαντες, τὸν μὲν Βρασίδαν σπητῆρά τε σφῶν γεγενῆσθαι, καὶ ἐν τῷ παρόντι ἅμα τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ξυμμαχίαν, φύβῳ τῶν Ἀθηναίων, θεραπεύοντες τὸν δὲ Ἄγωνα, κατὰ τὸ πολέμιον τῶν Ἀθηναίων,

οὐκ ἂν ὁμοίως σφίσι ξυμφόρως οὐδ' ἂν ἠδέως τὰς τιμὰς ἔχειν, καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς Ἀθηναίοις ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ, Ἀθηναίων μὲν, περὶ ἑξακοσίους, τῶν δ' ἐναντίων, ἑπτὰ· διὰ τὸ μὴ ἐκ παρατάξεως, ἀπὸ δὲ τοιαύτης ξυντυχίας καὶ προεκφοβήσεως, τὴν μάχην μᾶλλον γενέσθαι. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν οἱ μὲν ἐπ' οἴκου ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κλεαρίδου τὰ περὶ τὴν Ἀμφίπολιν καθίσταντο.

12. Καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, τοῦ θέρους τελευτῶντος, Ῥαμφίας, καὶ Ἀυτοχαρίδας, καὶ Ἐπικυδίδας, Λακεδαιμόνιοι, ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία βοήθειαν ἦγον ἑννακοσίων ὀπλιτῶν. καὶ ἀρκεύμενοι ἐς Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχίνι καθίσταντο, ὃ τι αὐτοῖς ἐδόκει μὴ καλῶς ἔχειν. ἐνδιατριβόντων δὲ αὐτῶν, ἔτυχεν ἡ μάχη αὕτη γενομένη, καὶ τὸ θέρους ἐτελεύτα.

13. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, εὐθύς μέχρι μὲν Πιερίου τῆς Θεσσαλίας διῆλθον οἱ περὶ τὸν Ῥαμφίαν· κωλυόντων δὲ τῶν Θεσσαλῶν, καὶ ἅμα Βρασιίδου τεθνεῶτος, ὅπερ ἦγον τὴν στρατιάν, ἀπετράποντο ἐπ' οἴκου, νομίσαντες οὐδένα καιρὸν εἶναι, τῶν τε Ἀθηναίων ἦσση ἀπεληλυθόντων, καὶ οὐκ ἀξιόχρεων αὐτῶν ὄντων δορᾶν τι, ἢν κἀκείνος ἐπενόει. μάλιστα δὲ ἀπῆλθον, εἰδότες, τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτι ἐξήσασαν, πρὸς τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην ἔχοντας.

14. Ξυνέβη τε εὐθύς μετὰ τὴν ἐν Ἀμφιπόλει μάχην, καὶ τὴν Ῥαμφίου ἀναχώρησιν ἐκ Θεσσαλίας,

ὥστε πολέμου μὲν μηδὲν ἔπει ἄφασθαι μηδετέρους
 πρὸς δὲ τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον· οἱ
 μὲν Ἀθηναῖοι, πληγέντες ἐπὶ τὴν Δηλίω, καὶ δι-
 ὀλίγου αὐθις ἐν Ἀμφιπέλει, καὶ οὐκ ἔχοντες τὴν
 ἐλπίδα τῆς φάσσης πιστῆν ἔτι, ἤπερ οὐ προσεδέχον-
 το πρότερον τὰς σπονδίας, δοκοῦντες τῇ παρουσίᾳ
 εὐτυχία καθυπέρτεροι γενήσασθαι. καὶ τοὺς συμ-
 μάχους ἅμα ἐδάδεσαν σφῶν, μὴ, διὰ τὰ σφάλματα
 ἐπαιρόμενοι, ἐπιπλέον ἀποστῶσι. μετεμέλοντό τε,
 ὅτι μετὰ τὰ ἐν Πύλῳ καλῶς παρασχόν οὐ ξυνέβη-
 σαν. οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι, παρὰ γνώμην μὲν
 ἀποβαίνοντος σφίσι τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ ὄρατο ὀλί-
 γων ἐτῶν καθαιρήσειν τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν,
 εἰ τὴν γῆν τέμνοισιν, περιπεσόντες δὲ τῇ ἐν τῇ νήσῳ
 ξυμφορᾷ, οἷα οὐπω γεγύνητο τῇ Σπάρτῃ, καὶ λη-
 στευομένης τῆς χώρας ἐκ τῆς Πύλου καὶ Κυθήρων,
 αὐτομολοῦντων τε τῶν Βιλώτων· καὶ αἰεὶ προσδο-
 κίας οὔσης, μὴ τι καὶ οἱ ὑπομένοντες, τοῖς ἔξω πί-
 συνοι, πρὸς τὰ παρόντα σφίαιν, ὥσπερ καὶ πρότε-
 ρον, μετερίσσωσι. ξυνέβαινε δὲ, καὶ πρὸς τοὺς Ἀρ-
 γείους αὐτοῖς τὰς τριακοστιαετῆς σπονδίας ἐπ' ἐξό-
 δῳ εἶναι· καὶ ἄλλας οὐκ ἤθελον σπένδεσθαι οἱ Ἀρ-
 γεῖοι, εἰ μὴ τις αὐτοῖς τὴν Κυρρουνίαν γῆν ἀποδώ-
 σει. ὥστ' ἀδύνατα εἶναι ἐφαίνετο, Ἀργείοις καὶ Ἀθη-
 ναίοις ἅμα πολεμεῖν. τῶν τε ἐν Πελοποννήσῳ πό-
 λεων ὑπόπτειόν τινας ἀποστήσασθαι πρὸς τοὺς Ἀρ-
 γείους· ὅπερ καὶ ἐγένετο.

15. Ταῦτ' οὖν ἀμφοτέρους αὐτοῖς λογιζομένοις

ἐδόκει ποιητῆα εἶναι ἢ ξύμβασις, καὶ οὐχ ἦσσον τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐπιθυμία τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι. ἦσαν γὰρ οἱ Σπαρτιῶται αὐτῶν πρῶτοί τε, καὶ ὁμοίως σφίσι ξυγγενεῖς. ἤρξαντο μὲν οὖν καὶ εὐθύς μετὰ τὴν ἄλωσιν αὐτῶν πράσσειν· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι εὐπίως ἤθελον, εὐ φερόμενοι, ἐπὶ τῇ ἴσῃ καταλύεσθαι. σφαλέντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῷ θλήῳ, παραχερήμα οἱ Λακεδαιμόνιοι, γρόντες νῦν μᾶλλον ἂν ἐνδεχομένους, ποιοῦνται τὴν ἐνιαύσιον ἐχειρίαν, ἐν ἧ ἔδει ξυνιόντας καὶ περὶ τοῦ πλείονος χρόνου βουλεύεσθαι.

16. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ ἐν Ἀμφιπόλει ἦσα τοῖς Ἀθηναίοις ἐγγένητο, καὶ ἐτεθνήκει Κλέων τε καὶ Βρασίδης, οἵπερ ἀμφοτέρωθεν μάλιστα ἦσαντιοῦντο τῇ εἰρήνῃ, ὁ μὲν, διὰ τὸ εὐτυχεῖν τε καὶ τιμᾶσθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν, ὁ δὲ, γενομένης ἡσυχίας καταφανέστερος νομίζων ἂν εἶναι κακουργῶν, καὶ ἀπιστότερος διαβάλλων· τότε δὲ ἑκατέρω τῇ πόλει σπεύδοντες ταμάλιστα τὴν ἡγεμονίαν, Πλειστοκόναξ τε ὁ Πανσανίου, βασιλεὺς Λακεδαιμονίων, καὶ Νικίας ὁ Νικηράτου, πλείστα τῶν τότε εὐ φερόμενος ἐν στρατηγίαις, πολλῶν δὲ μᾶλλον προεθυμοῦντο· Νικίας μὲν, βουλόμενος, ἐν ᾧ ἀπαθῆς ἦν, καὶ ἤξιοδοτο διασώσασθαι τὴν εὐτυχίαν, καὶ ἔς τε τὸ αὐτίκα πόνων πεπαῦσθαι καὶ αὐτὸς, καὶ τοὺς πόλιτας παῦσαι, καὶ τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλαπεῖν ὄνομα, ὥς οὐδὲν σφήλας τῆν πόλιν διεγένετο· νομίζων, ἐκ τοῦ ἀκινδύνου τοῦτα ξυμβαίνειν, καὶ οὕτως

ελάχιστα τύχη αὐτὸν παραδίδωσι, τὸ δὲ ἀκίνδυνον, τὴν εἰρήνην παρέχειν· Πλειστοάναξ δὲ, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διαβαλλόμενος περὶ τῆς καθόδου, καὶ ἐς ἐνθυμίαν τοῖς Λακεδαιμονίοις αἰεὶ προβαλλόμενος ὑπ' αὐτῶν, ὁπότε τι πταίσειαν, ὡς διὰ τὴν ἐκείνου καθόδον παρανομηθεῖσαν ταῦτα ξυμβαίνει. τὴν γὰρ πρόμαρτιν τὴν ἐν Δελφοῖς ἐπητιῶντο αὐτὸν πεῖσαι μετ' Ἀριστοκλέους τσὺ ἀδελφοῦ, ὥστε χρῆσαι Λακεδαιμονίοις ἐπιπολὺ τύδε θεωροῖς ἀφικνουμένοις, Διὸς υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα ἐκ τῆς ἀλλοτρίας εἰς τὴν ἑαυτῶν ἀναφέρειν· εἰ δὲ μὴ, ἀργυρέα εὐλόκα εὐλόξειν. χρόνῳ δὲ προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους φεύγοντα αὐτὸν ἐς Λύκαιον, διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀτικῆς ποτὲ μετὰ δώρων δοκοῦσαν ἀναχώρησιν, καὶ ἡμισυ τῆς αἰκίας τοῦ ἱεροῦ τότε τοῦ Διὸς οἰκοῦντα φόβῳ τῶν Λακεδαιμονίων, ἕτει ἐνὸς θέοντι εἰκοστῷ, τοῖς ὁμοίοις χοροῖς καὶ θυσίαις καταγαγεῖν, ὥσπερ ὅτε τοπρωῖτον Λακεδαίμονα κτίζοντες, τοὺς βασιλείας καθίσταντο.

17. Ἀχθόμενος οὖν τῇ διαβολῇ ταύτῃ, καὶ νομίζων, ἐν εἰρήνῃ μὲν, οὐδενὸς σφάλματος γιγνομένου, καὶ ἅμα τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς ἄνδρας κομιζομένων, κἄν αὐτὸς τοῖς ἐχθροῖς ἀνεπίληπτος εἶναι· πολέμου δὲ καθιστῶτος, αἰεὶ ἀνάγκην εἶναι, τοὺς προὔχοντας ἀπὸ τῶν ξυμφορῶν διαβάλλεσθαι, προὔθυμήθη τὴν ξύμβασιν. καὶ τὸν τε χειμῶνα τοῦτον ἦσαν ἐς λόγους, καὶ πρὸς τὸ ἕαρ ἤδη παρασκευή τε προειπανεμίσθη ἀπὸ τῶν Λακεδαιμο-

νίων, περιαγγελλομένη κατὰ πόλεις ὡς ἐπιτειχισμόν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἔσακούοιεν· καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν συνόδων, ἅμα πολλὰς δικαιοῦσις προεργκόντων ἀλλήλοις, ξυνεχωρεῖτο, ὥστε, ἃ ἑκάτεροι πολέμῳ ἔσχον, ἀποδόντας, τὴν εἰρήνην ποιῆσθαι, Νίσαιαν δ' ἔχειν Ἀθηναίους· (ἀνταπαιτούντων γὰρ Πλάταιαν, οἱ Θηβαῖοι ἔφασαν, οὐ βία, ἀλλ' ὁμολογία, αὐτῶν προυχωρησάντων, καὶ οὐ προδόντων, ἔχειν τὸ χωρίον· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὴν Νίσαιαν.) τότε δὴ παρακαλέσαντες τοὺς ἑαυτῶν ξυμμάχους οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ψηφισαμένων, πλὴν Βοιωτῶν, καὶ Κορινθίων, καὶ Ἡλείων, καὶ Μεγαρέων, τῶν ἄλλων, ὥστε καταλύεσθαι, (τούτοις δὲ οὐκ ἤρεσκε τὰ πρᾶσσόμενα,) ποιοῦνται τὴν ξύμβασιν, καὶ ἐσπέσαντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἔμοσαν ἐκεῖνοί τε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους τάδε.

18. „ΣΠΟΝΔΑΣ ἐποίησαντο Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι κατὰ τάδε, καὶ ἔμοσαν κατὰ πόλεις· Περὶ μὲν τῶν ἱερῶν τῶν κοινῶν, θύειν, καὶ ἵναί, καὶ μαντεύεσθαι, καὶ θεωρεῖν κατὰ τὰ πάτρια τὸν βουλόμενον, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἀδειῶς. τὸ δ' ἱερόν, καὶ τὸν νεῶν τὸν ἐν Δελφοῖς τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ Δελφούς, αὐτονόμους εἶναι, καὶ αὐτοτελεῖς, καὶ αὐτοδίκους καὶ αὐτῶν, καὶ τῆς γῆς τῆς ἑαυτῶν, κατὰ τὰ πάτρια. ἔτη δὲ εἶναι τὰς σπονδὰς πεντήκοντα Ἀθηναίους καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς Ἀθηναίων, καὶ Λα-

κειταιμονίους καὶ τοῖς ξυμμαχοῖς τοῖς Λακεδαιμο-
 νίων, ἀδόλους καὶ ἀβλαβεῖς, καὶ κατὰ γῆν καὶ κα-
 τὰ θάλασσαν. ὄπλα δὲ μὴ ἐξίστω ἐπιφέρειν ἐπὶ πη-
 μογῇ, μήτε Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμαχοὺς
 ἐπ' Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμαχοὺς, μήτε Ἀθηναίους
 καὶ τοὺς ξυμμαχοὺς ἐπὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς
 ξυμμαχοὺς, μήτε τέχνη, μήτε μηχανῇ μηδεμιᾶ. ἦν δὲ
 τι διάφορον ἢ πρὸς ἀλλήλους, δικαίῳ χρήσθων, καὶ
 ὄρκοις, καθότι ἂν ξύνθωνται. ἀποδόντων δὲ Ἀθη-
 ναίοις Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι Ἀμφίπολιν.
 ὅσας δὲ πόλεις παρεῖδον Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναί-
 οισ, ἐξίστω ἀπιέναι, ὅποι ἂν βούλωνται, αὐτοὺς,
 καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας· τὰς δὲ πόλεις, φερούσας
 τὸν φόρον τὸν ἐπ' Ἀριστείδου, αὐτονόμους εἶναι.
 ὄπλα δὲ μὴ ἐξίστω ἐπιφέρειν Ἀθηναίους, μηδὲ τοὺς
 ξυμμαχοὺς, ἐπὶ κακῶ, ἀποδιδόντων τὸν φόρον, ἐπει-
 δὴ αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. εἰσὶ δὲ αἶδε, Ἄργιλος,
 Σταγειρος, Ἄκανθος, Σκῶλος, Ὀλύνθος, Σπάρτω-
 λος. ξυμμαχοὺς δ' εἶναι μηδιτέρων, μήτε Λακε-
 δαιμονίων, μήτε Ἀθηναίων. ἦν δὲ Ἀθηναῖοι πει-
 θωσι τὰς πόλεις, βουλομένας ταύτας ἐξίστω ξυμμα-
 χους ποιῆσθαι αὐτοὺς Ἀθηναίοις. Μηκυβερναίους
 δὲ, καὶ Σαναίους, καὶ Σιγγαίους, οἰκτεῖν τὰς πό-
 λεις τὰς ἑαυτῶν, καθάπερ Ὀλύνθιοι καὶ Ἀκάνθιοι.
 ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμ-
 μαχοι Πάνακτον· ἀποδόντων δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι
 Λακεδαιμονίοις Κορυφάσιον, καὶ Κύθηρα, καὶ
 Μεθώνην, καὶ Πτελεόν, καὶ Ἀταλάντην, καὶ τοὺς

ἄνδρας, ὅσοι εἰσὶ Λακεδαιμονίων ἐν τῷ δημοσίῳ
 τῶν Ἀθηναίων, ἢ ἄλλοθί που, ὅσης Ἀθηναῖοι ἄρ-
 χουσιν, ἐν δημοσίῳ, καὶ τοὺς ἐν Σκιώνῃ πολιορκου-
 μένους Πελοποννησίων ἀφεῖναι, καὶ τοὺς ἄλλους,
 ὅσοι Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ἐν Σκιώνῃ εἰσὶ, καὶ
 ὅσους Βρασίδης ἐπέπεμψε· καὶ εἴτις τῶν ξυμμάχων
 τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Ἀθήναις ἐστὶν ἐν τῷ δημο-
 σίῳ, ἢ ἄλλοθί που, ἧς Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν, ἐν δη-
 μοσίῳ. ἀποδόντων δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμ-
 μαχοι, οὐστίνας ἔχουσιν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμά-
 χων, κατὰ ταυτά. Σκιωναίων δὲ, καὶ Τορωναίων,
 καὶ Σερμυλλίων, καὶ εἴτινα ἄλλην πόλιν ἔχουσιν Ἀθη-
 ναῖοι, Ἀθηναίους βουλευέσθαι περὶ αὐτῶν καὶ τῶν
 ἄλλων πόλεων, ὅ τι ἂν δοκῇ αὐτοῖς. ὄρκους δὲ ποιή-
 σασθαι Ἀθηναίους πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς
 ξυμμάχους κατὰ πόλεις. ὁμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον
 ὄρκον ἐκάτεροι τὸν μέγιστον ἐξ ἐκάστης πόλεως. ὁ
 δ' ὄρκος ἔστω ὅδε· Ἐμμένω ταῖς ξυνηθήκαις, καὶ
 ταῖς σπονδαῖς ταῖςδε, δικαίως καὶ ἀδύλως. ἔστω δὲ
 Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις κατὰ ταῦτα ὄρ-
 κος πρὸς Ἀθηναίους. τὸν δὲ ὄρκον ἀνανεοῦσθαι
 κατ' ἐνιαυτὸν ἀμφοτέρους. στήλας δὲ στήσαι Ὀλυμ-
 πιάσι, καὶ Πυθοῖ, καὶ Ἰσθμῷ, καὶ ἐν Ἀθήναις ἐν
 πόλει, καὶ ἐν Λακεδαίμονι ἐν Ἀμυκλαίῳ. εἰ δὲ τι
 ἀμνημονοῦσιν ὀποτερονοῦν, καὶ εἴ του περὶ λόγους
 δικαίως χρωμένοις, εὖορκον εἶναι ἀμφοτέροις ταύτη
 μεταθεῖναι, ὅπη ἂν δοκῇ ἀμφοτέροις, Ἀθηναίοις
 καὶ Λακεδαιμονίοις.

19. Ἄρχει δὲ τῶν σπονδῶν Ἐφορος Πλειστόλας, Ἀρτεμισίου μηνὸς τετάρτη φθίνοντος· ἐν δὲ Ἀθήναις, Ἄρχων Ἀλκαῖος, Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτη φθίνοντος. ὤμνον δὲ οἶδε, καὶ ἐσπένδοντο. Λακιδαιμονίων μὲν, Πλειστόλας, Δαμάγητος, Χίονις, Μεταγένης, Ἄκανθος, Δαῖθος, Ἰυχαγόρας, Φιλοχαρίδας, Ζευξίδας, Ἄνθιππος, Τέλλης, Ἀλκινίδας, Ἐμπεδίας, Μηνᾶς, Λάμφιλος· Ἀθηναίων δὲ οἶδε, Λάμπων, Ἰσθμιόγικος, Νικίας, Λάχης, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθόδωρος, Ἄγων, Μυστίλος, Θρασυκλῆς, Θεαγένης, Ἀριστοκλείτης, Ἰώλκιος, Τροκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης.

20. Αὗται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος ἄμα ἤρι, ἐκ Διονυσίων εὐθύς τῶν ἄστικῶν, αὐτοδικαιῶν διαλθόντων, καὶ ἡμερῶν ὀλίγων παρενεγκουσῶν, ἢ ὡς τοπρώτον ἢ ἐσβολὴ ἐς τὴν Ἀττικὴν, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου τοῦδε ἐγένετο. σκοπεῖτω δὲ τις κατὰ τοὺς χρόνους, καὶ μὴ τῶν ἑκασταχοῦ ἢ ἀρχόντων, ἢ ἀπὸ τιμῆς τινος τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ προσγεγενημένα σημαινόντων, πιστεύσας μᾶλλον. σὺ γὰρ ἀκριβὲς ἐστίν, οἷς καὶ ἀρχομέναις, καὶ μεσοῦσι, καὶ ὅπως ἔτυχέ τω, ἐπεγένετό τι· κατὰ θέρη δὲ καὶ χειμῶνας ἀριθμῶν, ὥσπερ γέγραπται, εὐρήσει ἐξ ἡμισείας ἑκατέρου, τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν δύναμιν ἔχοντος, δέκα μὲν θέρη, ἴσους δὲ χειμῶνας τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῶδε γεγεννημένους.

21. Λακιδαιμόνιοι δὲ (ἔλαχον γὰρ πρώταροι

ἀποδιδόναι ἃ εἶχον) τοὺς τε ἄνδρας εὐθύς τοὺς παρὰ σφίσιν αἰχμαλώτους ἀφίεσαν, καὶ πέμπαντες ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης πρέσβεις, Ἰσχαγόραν, καὶ Μηναῦν, καὶ Φιλοχαρίδαν, ἐκέλευον τὸν Κλεαρίδαν τὴν Ἀμφίπολιν παραδιδόναι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ τοὺς ἄλλους τὰς σπονδὰς, ὡς εἴρητο ἐκάστοις, δεχέσθαι. οἱ δ' οὐκ ἤθελον, νομίζοντες οὐκ ἐπιτηδεΐας εἶναι· οὐδὲ ὁ Κλεαρίδας παρέδωκε τὴν πόλιν, χαριζόμενος τοῖς Χαλκιδεῦσι, λέγων, ὡς οὐ δυνατὸς εἶη βία ἐκείνων παραδιδόναι. ἐλθὼν δὲ αὐτὸς κατὰ τάχος μετὰ πρέσβειων αὐτόθεν ἀπολογησόμενός τε ἐς τὴν Λακεδαιμόνα, ἣν κατηγορῶσιν οἱ περὶ τὸν Ἰσχαγόραν, ὅτι οὐκ ἐπέιθετο· καὶ ἅμα βουλόμενος εἰδέναι, εἰ εἰ μετακινήτῃ εἴῃ ἢ ὁμολογία· ἐπειδὴ εὖρος κατελημμένης, αὐτὸς μὲν, πάλιν πεμπόντων τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ κειλεύοντων μάλιστα μὲν καὶ τὸ χωρίον παραδοῦναι, εἰ δὲ μὴ, ἑπόσοι Πελοποννησίων ἔναισιν, ἐξαγαγεῖν, κατὰ τάχος ἐπορεύετο.

22. Οἱ δὲ ξύμμαχοι, ἐν τῇ Λακεδαιμόνῃ αὐτοὶ εὐτυχον ὄντες, καὶ αὐτῶν τοὺς μὴ δεξαμένους τὰς σπονδὰς ἐκέλευον οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιεῖσθαι. οἱ δὲ, τῇ αὐτῇ προφάσει, ἥπερ καὶ τοπρῶτον ἀπεισάντο, οὐκ ἔφασαν δεξασθαι, ἦν μὴ τινος δικαιοτέρας τούτων πειῶνται. ὡς δ' αὐτῶν οὐκ ἐσήκονον, ἐκείνους μὲν ἀπέπεμψαν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο, νομίζοντες, ἥκιστα ἂν σφίσι τοὺς τε Ἀργεῖους, ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον, Ἀμπαλίδου καὶ Δίχου ἐλθόντων, ἐπισπένδεσθαι. νο-

μισαντες αὐτοὺς ἀνευ Ἀθηναίων οὐ δεινοὺς εἶναι, καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστα ἂν ἡσυχάζειν· πρὸς γὰρ ἂν τοὺς Ἀθηναίους, εἰ ἐξῆν, χωρεῖν. παρόντων οὖν πρέσβειων ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ γενομένων λόγων, ξυνέβησαν· καὶ ἐγένοντο ὄρκιοι, καὶ ξυμμαχία ἦδε, κατὰ τὰδε.

23. „ἜΤΜΜΑΧΟΙ ἔσονται Λακεδαιμόνιοι πεντήκοντα ἔτη. ἦν δὲ τιχες ἴωσιν ἐς τὴν γῆν πολέμιοι τὴν Λακεδαιμονίων, καὶ κακῶς ποιῶσι Λακεδαιμονίους, ὠφελεῖν Ἀθηναίους Λακεδαιμονίους τρόπον ὅποιον ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτω κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ ἀμφοτέρων, καταλύειν δὲ ἅμα ἄμφω τὴν πόλιν. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως, καὶ προθύμως, καὶ ἀδόλως. καὶ ἦν τυχες ἐς τὴν τῶν Ἀθηναίων γῆν ἴωσι πολέμιοι, καὶ κακῶς ποιῶσιν Ἀθηναίους, ὠφελεῖν Λακεδαιμονίους τρόπον ὅτιον ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτω, κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ ἀμφοτέρων· καταλύειν δὲ ἅμα ἄμφω τὴν πόλιν. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως, καὶ προθύμως, καὶ ἀδόλως. ἦν δὲ ἡ δουλεία ἐπανίστηται, ἐπικουρεῖν Ἀθηναίους Λακεδαιμονίοις παντὶ σθένει, κατὰ τὸ δυνατόν. ὁμοῦνται δὲ ταῦτα, οἵπερ καὶ τὰς ἄλλας σπονδὰς ὠμνυον ἑκατέρων. ἀναγεοῦσθαι δὲ ταῦτα κατ' ἐνιαυτὸν, Λακεδαιμονίους μὲν, ἰόντας ἐς Ἀθήνας

πρὸς τὰ Διονύσια· Ἀθηναίους δὲ, λόντας ἐς Λακεδαιμόνα πρὸς τὰ Τακίνθια. στήλην δὲ ἑκατέρους στήσαι, τὴν μὲν, ἐν Λακεδαιμόνι, παρ' Ἀπόλλωνι ἐν Ἀμυκλαίῳ· τὴν δὲ, ἐν Ἀθήναις, ἐν πόλει, παρ' Ἀθηνᾶ. ἦν δὲ τι δοκῆ Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας, ὅ, τι ἂν δοκῆ, εὖορκον ἀμφοτέροις εἶναι.“

24. Τὸν δὲ ὄρκον ὦμνον Λακεδαιμονίων μὲν, οἶδε, Πλειστοάναξ, Ἅγις, Πλειστόλας, Δαμάγητος, Χίονις, Μεταγένης, Ἀκανθος, Δαῖθος, Ἰσαγόρας, Φιλοχαρίδας, Ζευξίδας, Ἀνθίππος, Ἀλκινάδας, Τέλλις, Ἐμπεδίας, Μηνῆς, Λάφιλος· Ἀθηναίων δὲ, Λάμπων, Ἰσθμιόνικος, Λάχης, Νικίας, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθόδωρος, Ἄγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλῆς, Θεαγένης, Ἀριστοκράτης, Ἰώλκιος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης. αὕτη ἡ ξυμμαχία ἐγένετο μετὰ τὰς σπονδὰς οὐ πολλῶ ὕστερον. καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀπέδοσαν οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς Λακεδαιμονίοις. καὶ τὸ θέρος ἦρχε τοῦ ἐνδεκάτου ἔτους, ταῦτα δὲ τὰ δέκα ἔτη ὁ πρῶτος πάλεμος ξυνεχῶς γενόμενος γέγραπται.

25. Μετὰ δὲ τὰς σπονδὰς καὶ τὴν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν Ἀθηναίων, αἱ ἐγένοντο μετὰ τὸν δεκαετῆ πόλεμον, ἐπὶ Πλειστόλα μὲν ἐν Λακεδαιμόνι Ἐφόρου, Ἀλκαίου δ' Ἄρχοντος Ἀθηνησι, τοῖς μὲν δεξαμένοις αὐτὰς εἰρήνη ἦν· οἱ δὲ Κορίνθιοι, καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων τινὲς δικίνουν τὰ πεπραγμένα. καὶ εὐθύς ἄλλη ταραχὴ

καθίστατο τῶν ξυμμάχων πρὸς τὴν Λακεδαιμόνα. καὶ ἅμα καὶ ταῖς Ἀθηναίοις οἱ Λακεδαιμόνιοι, προῶντος τοῦ χρόνου, ὑποπτοὶ ἐγένοντο, ἔστιν ἐν οἷς οὐ ποιοῦντες ἐκ τῶν ξυγκειμένων ἅ εἶρητο. καὶ ἐπὶ ἐξ ἔτη μὲν καὶ δέκα μῆνας ἀπέσχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἑκατέρων γῆν στρατεῦσαι, ἔξωθεν δὲ μετ' ἀνακωχῆς οὐ βεβαίου ἔβλαπτον ἀλλήλους ταμάλιστα. ἔπειτα μέντοι καὶ ἀναγκασθέντες λῦσαι τὰς μετὰ τὰ δέκα ἔτη σπονδὰς, αὐθις ἐς πόλεμον φανερόν κατέστησαν.

26. Γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ἐξῆς, ὡς ἕκαστα ἐγένετο, κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας· μέχρις οὗ τὴν τε ἀρχὴν κατέπαυσαν τῶν Ἀθηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατέλαβον. ἔτη δὲ ἐς τοῦτο τὰ ξύμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. καὶ τὴν διὰ μέσου ξύμβασιν εἴτις μὴ ἀξιῶσει πόλεμον νομίζειν, οὐκ ὀρθῶς δικαιῶσει. τοῖς τε γὰρ ἔργοις ὡς διήρηται, ἀθρεῖτω, καὶ εὐρήσει οὐκ εἰκὸς ὄν, εἰρήνην αὐτὴν κρωθῆναι, ἐν ἧ οὔτε ἀπέδοσαν πάντα, οὔτ' ἀπέδειξαντο, ἅ ξυνέθετο. ἔξω τε τούτων, πρὸς τὸν Μαντινικὸν καὶ Ἐπιδαύριον πόλεμον, καὶ ἐς ἄλλα, ἀμφοτέροις ἀμαρτήματα ἐγένετο. καὶ οἱ ἐπὶ Θοράκης ξύμμαχοι οὐδὲν ἦσαν πολέμιοι ἦσαν· Βοιωτοὶ τε ἐκεχειρίαν δεχόμερον ἦγον. ὥστε ξὺν τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷ δεκαετεί, καὶ τῇ μετ' αὐτὸν ὑπόπτῳ ἀνακωχῇ, καὶ τῷ ὑστερον ἐξ αὐτῆς πολέμῳ, εὐρήσει τις τοσαῦτα ἔτη, λογιζόμενος κατὰ τοὺς χρόνους, καὶ ἡμέρας οὐ πολ-

ἀὰς πάρενεγκρούσας, καὶ τοῖς ἀπὸ χρησμῶν τι ἰσχυρισά-
 μένοις μόναν δὴ τοῦτο ἐχυρῶς ξυμβάν. ἀεὶ γὰρ ἔγωγε
 μίμνημαι, καὶ ἄρχομένου τοῦ πολέμου, καὶ μέχρις
 οὗ ἐτελεύτησε, προφερόμενον ὑπὸ πολλῶν, ὅτι τρεῖς
 ἔνια ἔτη δεῖο γενέσθαι αὐτόν. ἐπεβίων δὲ διὰ παν-
 τὸς αὐτοῦ, αἰσθανόμενός τε τῇ ἡλικίᾳ, καὶ προσέ-
 χων τὴν γνώμην, ὅπως ἀκριβές τι εἴσομαι. καὶ ξυνέ-
 βη μοι φεύγειν τὴν ἐμαντοῦ ἔτη εἴκοσι μετὰ τὴν
 εἰς Ἀμφίπολιν στρατηγίαν· καὶ γανομένῳ παρ' ἄμ-
 φοτέροις τοῖς πράγμασι, καὶ οὐχ ἦσσον τοῖς Πελο-
 ποννησίῳν, διὰ τὴν φυγὴν, καθ' ἡσυχίαν τὴν αὐτῶν
 μᾶλλον αἰσθῆσθαι. τὴν οὖν μετὰ τὰ δέκα ἔτη δια-
 φορὰν τε καὶ ξύγχυσιν τῶν σπονδῶν, καὶ τὰ ἔπεμτα,
 ὡς ἐπολεμήθη, ἐξηγήσομαι.

27. Ἐπειδὴ γὰρ αἱ πεντηκοντούτεες σπονδαὶ
 ἐγένοντο, καὶ ὕστερον αἱ ξυμμαχίαι, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς
 Πελοποννήσου πρεσβεῖαι, αἵπερ παρεκλήθησαν εἰς
 ἀπὸ τὰ, ἀνεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος. καὶ οἱ μὲν
 ἄλλοι ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον· Κορίνθιοι δὲ, εἰς Ἄργος
 τραπόμενοι πρῶτον, λόγους ποιοῦνται πρὸς τινὰς
 τῶν ἐν τέλει ὄντων Ἀργείων, ὡς ἔρη, ἐπειδὴ Λακε-
 δαιμόνιοι οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ, ἀλλ' ἐπὶ καταδουλώσει
 τῆς Πελοποννήσου, σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς
 Ἀθηναίους τοὺς πρὶν ἐχθίστους πεποιήνται, ὁρᾶν
 τοὺς Ἀργείους, ὅπως σωθῆσεται ἡ Πελοπόννησος,
 καὶ ψηφίσασθαι, τὴν βουλομένην πόλιν τῶν Ἑλλή-
 νων, ἧτις αὐτόνομός τε ἐστί, καὶ δίκας ἴσας καὶ
 ὁμοίας δίδωσι, πρὸς Ἀργείους ξυμμαχίαν ποιῆσθαι,

ὄστε τῇ ἀλλήλων ἐπιμαχεῖν· ἀποδεῖξαι δὲ ἄνδρας ὀλίγους ἀρχὴν αὐτοκράτορας, καὶ μὴ πρὸς τὸν δῆμον λόγους εἶναι· τοῦ μὴ καταφανεῖς γίνεσθαι τοὺς μὴ πείσαντας τὸ πλῆθος. ἔφασαν δὲ, πολλοὺς προσχωρήσεσθαι μίσει τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ οἱ μὲν Κορίνθιοι, διδάξαντες ταῦτα, ἀνεχώρησαν ἐπ' αἴκου.

28. Οἱ δὲ τῶν Ἀργείων ἄνδρες, ἀκούσαντες, ἐπειδὴ ἀνήνεγκαν τοὺς λόγους ἔς τε τὰς ἀρχάς καὶ τὸν δῆμον, ἐψηφίσαντο Ἀργεῖοι, καὶ ἄνδρας εἶλοντο δώδεκα, πρὸς οὓς τὸν βουλόμενον τῶν Ἑλλήνων ξυμμαχίαν ποιῆσθαι, πλὴν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων· τούτων δὲ μηδετέροις ἐξεῖναι ἄνευ τοῦ δήμου τῶν Ἀργείων σπείσασθαι. εἰδέξαντό τε ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι μᾶλλον, ὀρῶντες τὸν τε τῶν Λακεδαιμονίων σφίσι πόλεμον ἐσόμενον, (ἐπ' ἐξόδῳ γὰρ πρὸς αὐτοὺς αἱ σπονδαὶ ἦσαν,) καὶ ἅμα ἐλπίσαντες τῆς Πελοποννήσου ἠγήσεσθαι. κατὰ γὰρ τὸν χρόνον τοῦτον ἢ τε Λακεδαίμων μάλιστα δὴ κακῶς ἤκουσε, καὶ ὑπερώφθη, διὰ τὰς ξυμφοράς· οἱ τε Ἀργεῖοι ἄριστα ἔαχον τοῖς πῦσιν, οὐ ξυναράμενοι τοῦ Ἀιτικοῦ πολέμου, ἀμφοτέροις δὲ μᾶλλον ἔνσπονδοι ὄντες, ἐκκαρπωσάμενοι. οἱ μὲν οὖν Ἀργεῖοι οὕτως ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσεδέχοντο τοὺς ἐθέλοντας τῶν Ἑλλήνων.

29. Μαντινῆς δ' αὐτοῖς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν πρῶτοι προσεχώρησαν, δεδιότες τοὺς Λακεδαιμονίους. τοῖς γὰρ Μαντινεῦσι μέρος τὶ τῆς Ἀρκαδίας

κατέστραπτο ὑπήκοον, ἔτι τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου ὄντος· καὶ ἐνόμιζον, οὐ περιόψεσθαι σφῶς τοὺς Λακεδαιμονίους ἄρχειν, ἐπειδὴ καὶ σχολὴν ἦγον. ὥστε ἄσμενοι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους ἐτράποντο, πόλιν τε μεγάλην νομίζοντες, καὶ Λακεδαιμονίους αἰεὶ διάφορον, δημοκρατουμένην τε, ὥσπερ καὶ αὐτοί. ἀποσιάντων δὲ τῶν Μαντινέων, καὶ ἡ ἄλλη Πελοπόννησος ἐς Θροῦν καθίστατο, ὡς καὶ σφίσι ποιητέον τοῦτο· νομίσαντες πλέον τι εἰδότες μετασιῆναι αὐτούς, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἅμα δι' ὄργης ἔχοντες, ἐν ἄλλοις τε, καὶ ὅτι ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς Ἀττικαῖς ἐγέγραπτο, εὖορχον εἶναι, προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν, ὃ τι ἂν ἀμφοῖν τοῖν πόλεσιν δοκῇ Λακεδαιμονίους καὶ Ἀθηναίους. τοῦτο γὰρ τὸ γράμμα μάλιστα τὴν Πελοπόννησον διεθορύβει, καὶ ἐς ὑποψίαν καθίστη, μὴ μετὰ Ἀθηναίων σφῶς βούλωνται Λακεδαιμόνιοι δουλώσασθαι. δίκαιον γὰρ εἶναι, πᾶσι τοῖς ξυμμάχοις γεγράφθαι τὴν μετὰθεσιν. ὥστε φοβούμενοι οἱ πολλοὶ ὤρμητο πρὸς τοὺς Ἀργεῖους καὶ αὐτοὶ ἕκαστὸι ξυμμαχίαν ποιῆσθαι.

30. Λακεδαιμόνιοι δὲ, αἰσθόμενοι τὸν Θροῦν τὸν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καθεστῶτα, καὶ τοὺς Κορινθίους διδασκάλους τε γενομένους, καὶ αὐτούς μέλλοντας σπείσασθαι πρὸς τὸ Ἄργος, πέμπουσι πρέσβεις ἐς τὴν Κόρινθον, βουλόμενοι προκαταλαβεῖν τὸ μέλλον. καὶ ἠτιῶντο τὴν τε ἐσθήγησιν τοῦ παντός, καὶ εἰ Ἀργείοις, σφῶν ἀποσιάντες, ξύμμα-

χοι ἔσονται. παραβῆσθαι τε ἔφασαν αὐτοὺς τοὺς ὄρκους, καὶ ἤδη ἀδικεῖν, ὅτι οὐδέχονται τὰς Ἀθηναίων σπονδάς· εἰρημένον, κύριον εἶναι, ὅ, τι ἂν τὸ πλῆθος τῶν ξυμμάχων ψηφίσηται, ἦν μὴ τι θεῶν ἢ ἡρώων κάλυμα ἦ. Κορίνθιοι δὲ, παρόντων σφίσι τῶν ξυμμάχων, ὅσοι οὐδ' αὐτοὶ ἐδέξαντο τὰς σπονδάς, (παρεκάλεσαν δὲ αὐτοὺς αὐτοὶ πρότερον,) ἀπέλεγον τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἃ μὲν ἡδικοῦντο, οὐ δηλοῦντες ἄντικρυς, ὅτι οὔτε Σύλειον σφίσι ἀπέλαβον παρ' Ἀθηναίων, οὔτε Ἀνακτόριον, εἴτε τι ἄλλο ἐνόμιζον ἐλασσοῦσθαι· πρόσχημα δὲ ποιούμενοι, τοὺς ἐπὶ Θράκης μὴ προδώσειν. ὁμόσαι γὰρ αὐτοῖς ὄρκους ἰδίᾳ τε, ὅτι μετὰ Ποτιδαιατῶν τοπρεῶτον ἀφίσταντο, καὶ ἄλλους ὕστερον. οὕκουν παραβαίνειν τοὺς τῶν ξυμμάχων ὄρκους ἔφασιν, οὐκ ἰσιόντες ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδάς. θεῶν γὰρ πιστεῖς ὁμόσαντες, ἐκείνοις οὐκ ἂν εὐορκεῖν προδιδόντες αὐτούς. εἰρησθαι δ' ὅτι, ἦν μὴ θεῶν ἢ ἡρώων κάλυμα ἦ· φαίνεσθαι οὖν σφίσι κάλυμα θεῶν τοῦτο. καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν ὄρκων τοσαῦτα εἶπον. περὶ δὲ τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας, μετὰ τῶν φίλων βουλευσάμενοι, ποιήσιν, ὅ, τι ἂν δίκαιον ἦ. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. ἔτυχον δὲ παρόντες ἐν Κορίνθῳ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, οἱ ἐκέλευον τοὺς Κορίνθιους εἶναι ἐς τὴν ξυμμαχίαν, καὶ μὴ μέλλειν. οἱ δὲ ἐς τὸν ὕστερον ἐβλόγον αὐτοῖς τὸν παρὰ σφίσι προεῖπον ἦκειν.

31. Ἦλθε δὲ καὶ Ἠλείων πρεσβεία εὐθύς, καὶ

ἐποιήσαντο πρὸς Κορινθίους ξυμμαχίαν πρῶτον, ἔπειτα ἐκείθεν ἐς Ἄργος ἐλθόντες, καθάπερ προειρητο, Ἄργείων ξύμμαχοι ἐγένοντο. διαφερόμενοι γὰρ ἐτύγχανον τοῖς Λακεδαιμονίοις περὶ Λεπρέου. πολέμου γὰρ γενομένου ποτὲ πρὸς Ἀρκάδων τινὰς Λεπρεάταις, καὶ Ἠλείων παρακληθέντων ὑπὸ Λεπρεατῶν ἐς ξυμμαχίαν ἐπὶ τῇ ἡμισείᾳ τῆς γῆς, καὶ λυσάντων τὸν πόλεμον, Ἠλεῖοι τὴν γῆν νεμομένοις αὐτοῖς τοῖς Λεπρεάταις τάλαντον ἔταξαν Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ ἀποφέρειν. καὶ μέχρι τοῦ Ἀττικοῦ πολέμου ἀπέφερον· ἔπειτα, παυσαμένων, διὰ πρόφασιν τοῦ πολέμου, οἱ Ἠλεῖοι ἐπηγάγκαζον· οἱ δ' ἐτραποντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ δίκης Λακεδαιμονίοις ἐπιτραπίσης, ὑποτοπήσαντες οἱ Ἠλεῖοι μὴ ἴσον ἔξειν, ἀνέντες τὴν ἐπιτροπήν, Λεπρεατῶν τὴν γῆν ἔτεμον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐδὲν ἤσασον ἐδίκασαν, αὐτονόμους εἶναι Λεπρεάτας, καὶ ἀδικεῖν Ἠλείους· καὶ, ὡς οὐκ ἐμμεινάντων τῇ ἐπιτροπῇ, φρουρὰν ὀπλιτῶν ἐπέπεμψαν ἐς Λέπρεον. οἱ δὲ Ἠλεῖοι, νομίζοντες, πόλιν σφῶν ἀφειστηκυῖαν δέξασθαι τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν ξυνθήκην προσφέροντες, ἐν ἧ' εἴρητο, ἃ ἔχοντες ἐς τὸν Ἀττικὸν πόλεμον καθίσταντό τινες, ταῦτα ἔχοντας καὶ ἐξελθεῖν, ὡς οὐκ ἴσον ἔχοντες, ἀφίστανται πρὸς τοὺς Ἄργείους. καὶ τὴν ξυμμαχίαν, ὥσπερ προειρητο, [καὶ] οὗτοι ἐποιήσαντο. ἐγένοντο δὲ [καὶ] οἱ Κορινθιοὶ εὐθύς μετ' ἐκείνους, καὶ οἱ ἐπὶ Θράκης Χαλκιδεῖς, Ἄργείων ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ δὲ καὶ Μεγα-

ρεῖς, τὸ αὐτὸ λέγοντες, ἡσύχαζον, περιορῶμενοι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ νομίζοντες, σφίσι τὴν Ἀργείων δημοκρατίαν αὐτοῖς, ὀλιγαρχουμένοις, ἦυσον εὐμφορον εἶναι τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας.

32. Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου, Σκιωναίους μὲν Ἀθηναῖοι ἐκπολιορκήσαντες, ἀπέκτειναν τοὺς ἡβῶντας, παῖδας δὲ καὶ γυναικας ἠνδραπόδισαν· καὶ τὴν γῆν Πλάττειυσιν ἔδωσαν νέμεσθαι. Ἀηλίους δὲ κατήγαγον πάλιν εἰς Ἀθῆλον, ἐνθρυμούμενοι τὰς τε ἐν ταῖς μάχαις εὐμφορίας, καὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ χρήσαντος. καὶ Φοικῆς καὶ Λοκροὶ ἤρξαντο πολεμεῖν. καὶ Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι, ἤδη εὐμμάχοι ὄντες, ἔρχονται εἰς Τίγριαν, ἀποστήσαντες Λακεδαιμονίων, δρῶντες μέγα μέρος ὄν, καὶ, εἰ σφίσι προσγένοιτο, νομίζοντες ἅπασαν ἂν ἔχειν Πελοπόννησον· ὡς δὲ οὐδὲν ἂν ἔφασαν ἐναντιωθῆναι οἱ Τεγεῖται Λακεδαιμονίοις, οἱ Κορίνθιοι, μέχρι τούτου προθύμως πράσσοντες, ἀνεΐσαν τῆς φιλονεικίας, καὶ ὠρῶσθησαν, μὴ οὐδεὶς σφίσιν ἔτι τῶν ἄλλων προσχωρῆ. ὅμως δὲ ἐλθόντες εἰς τοὺς Βοιωτοὺς ἐδέοντο, σφῶν τε καὶ Ἀργείων γίνεσθαι εὐμμάχους, καὶ τἄλλα κοινῇ πράσσειν· τῆς τε δεχημέρους ἐπισπονδάς, αἱ ἦσαν Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς πρὸς ἀλλήλους οὐ πολλῶ ὕστερον γενόμενα τούτων τῶν πεντηκοντακτίδων σπονδῶν, ἐκίλευον οἱ Κορίνθιοι τοὺς Βοιωτοὺς ἀκολουθήσαντας Ἀθῆνας, καὶ σφίσι ποιῆσαι, ὥσπερ Βοιωτοὶ εἶχον· μὴ δεχομένων δὲ Ἀθηναίων, ἀπειπεῖν τὴν ἐκχειρίαν.

καὶ τοιοῦτον μὴ σπένδεται ἀνευ αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ, δεομένων τῶν Κορινθίων, περὶ μὲν τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον· ἐλθόντες δὲ Ἀθηναῖοι μετὰ Κορινθίων, οὐχ εὗροντο τὰς δεχημέρους σπονδὰς· ἀλλ' ἀπεκρίναντο οἱ Ἀθηναῖοι, Κορινθίοις εἶναι σπονδὰς, εἴπερ Λακεδαιμονίων εἰσὶ ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ μὲν οὖν οὐδὲν μᾶλλον ἀπέειπον τὰς δεχημέρους, ἀξιούντων καὶ αἰτιωμένων Κορινθίων ξυθίσθαι σφίσι. Κορινθίοις δὲ ἀνακωχὴ ἄσπονδος ἦν πρὸς Ἀθηναίους.

33. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ θέρους πανδημεὶ ἐστράτευσαν, Πλειστοάνακτος τοῦ Πανσανίου Λακεδαιμονίων βασιλείως ἡγουμένου, τῆς Ἀρκαδίας ἐς Παρῶσιους, Μαντινίων ὑπηκόους ὄντας, κατὰ στάσιν ἐπικαλεσαμένων σφᾶς, ἅμα δὲ κατὰ τὸ ἐν Κυψέλοις τεῖχος ἀναιρήσοντες, ἦν δύνωνται, ὃ εἰτείχισαν Μαντινῆς, καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουν, ἐν τῇ Παρῶσικῇ κείμενον, ἐπὶ τῇ Σκιρίτιδι τῆς Λακωνικῆς. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τὴν γῆν τῶν Παρῶσιων ἐδήρουν· οἱ δὲ Μαντινῆς, τὴν πόλιν Ἀργείοις φύλαξι παραδόντες, αὐτοὶ τὴν ξυμμαχίαν ἐφρούρουν. ἀδύνατοι δ' ὄντες διασῶσαι τό, τε ἐν Κυψέλοις τεῖχος καὶ τὰς ἐν Παρῶσιοις πόλεις, ἀπῆλθον. Λακεδαιμόνιοι δὲ, τοὺς τε Παρῶσιους αὐτονόμους ποιήσαντες, καὶ τὸ τεῖχος καθελόντες, ἀνεχώρησαν ἐπὶ οἴκου.

34. Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους, ἤδη ἡκόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ Θράκης μετὰ Βρασιδου ἐξεληθέντων

στρατιωτῶν, οὓς ὁ Κλεαρίδας μετὰ τὰς σπονδὰς ἐκόμισεν, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐψηφίσαντο, τοὺς μὲν μετὰ Βρασίδου Εἰλωτας μαχεσαμένους ἐλευθέρους εἶναι, καὶ οἰκεῖν, ὅπου ἂν βούλωνται· καὶ ὕστερον οὐ πολλῶ αὐτοὺς μετὰ τῶν Νειοδαμωδῶν ἐς Λίπριον κατέστησαν, κείμενον ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Ἠλείας, ὄντες ἤδη διάφοροι Ἠλείοις· τοὺς δ' ἐκ τῆς νήσου ληφθέντας σφῶν, καὶ τὰ ὄπλα παραδόντας, δέισαντες, μὴ τι, διὰ τὴν ξυμφορὰν νομίσαντες ἔλασσωθήσεσθαι, καὶ ὄντες ἐπίτιμοι, νεωτερίωσιν, ἔδη καὶ ἀρχὰς τινὰς ἔχοντας, ἀτίμους ἐποίησαν· ἀτίμιαν δὲ τοιάνδε, ὥστε μὴτε ἀρχεῖν, μὴτε πριαμένους τῆ, ἢ πωλοῦντας, κυρίους εἶναι. ὕστερον δὲ αὐθις χρόνῳ ἐπίτιμοι ἐγένοντο.

35. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ Θύσσον τὴν ἐν τῇ Ἄθῳ Δικτιδιῆς εἶλον, Ἀθηναίων οὕσαν ξύμμαχον. καὶ τὸ θέρους τοῦτο πᾶν ἐπιμιξίαι μὲν ἦσαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις· ὑπώπτευον δὲ ἀλλήλους εὐθύς μετὰ τὰς σπονδὰς οἷ τε Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἰπόδοσιν. τὴν γὰρ Ἀμφίπολιν, πρότεροι λαχόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποδιδόναι, καὶ τὰ ἄλλα, οὐκ ἀποδεδώκεσαν· οὐδὲ τοὺς ἐπὶ Θράκης παρῆχον ξυμμάχους τὰς σπονδὰς δεχομένους, οὐδὲ Βοιωτοὺς, οὐδὲ Κορινθίους, λέγοντες αἰεὶ, ὡς μετ' Ἀθηναίων τούτους, ἦν μὴ θέλωσι, κοινῇ ἀναγκάσωσι, χρόνους τε προὔθεντο ἀνευ ξυγγραφῆς, ἐν οἷς χρῆν τοὺς μὴ ἐιόντας ἀμφοτέροις πολεμίους εἶναι. τούτων εὐν

δρωῶντες οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἔργον γιγνόμενον, ὑπέ-
 πτευον τοὺς Λακεδαιμονίους μηδὲν δίκαιον διανο-
 εῖσθαι. ὥστε οὔτε Πύλον ἀπαιτούντων αὐτῶν ἀπεδί-
 δosan, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ τῆς νήσου δεσμώτας μετα-
 μίλοντο ἀποδεδωκότες· τὰ τε ἄλλα χωρία εἶχον, μέ-
 νοντες, ἕως σφίσι κᾶκεῖνοι ποιήσισιαν τὰ εἰρημένα.
 Λακεδαιμόνιοι δὲ τὰ μὲν δυνατὰ ἔφασαν πεποιηκέ-
 ναι· τοὺς γὰρ παρὰ σφίσι δεσμώτας ὄντας Ἀθηναίων
 ἀποδοῦναι, καὶ τοὺς ἐπὶ Θράκης στρατιώτας ἀπα-
 γαγεῖν, καὶ εἴτου ἄλλου ἐγκρατεῖς ἦσαν· Ἀμφιπό-
 λεως δὲ οὐκ ἔφασαν κρατεῖν, ὥστε παραδοῦναι·
 Βοιωτοὺς δὲ πειράσσεσθαι καὶ Κορινθίους ἐς τὰς
 σπονδὰς ἐσαγαγεῖν, καὶ Πάνακτον ἀπολαβεῖν, καὶ
 Ἀθηναίων ὅσοι ἦσαν ἐν Βοιωτοῖς αἰχμάλωτοι, κο-
 μιεῖν· Πύλον μέντοι ἤξιον σφίσιν ἀποδοῦναι· εἰ δὲ
 μὴ, Μεσσηνίους τε καὶ τοὺς Εἰλωτας ἐξαγαγεῖν,
 ὥσπερ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀπὸ Θράκης· Ἀθηναίους δὲ
 φρουρεῖν τὸ χωρίον αὐτούς, εἰ βούλονται. πολλάκις
 δὲ καὶ πολλῶν λόγων γενομένων ἐν τῷ θέρει τούτῳ,
 ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε ἐξαγαγεῖν ἐκ Πύλου
 Μεσσηνίους, καὶ τοὺς ἄλλους Εἰλωτάς τε, καὶ ὅσοι
 ἠὺτομολήκεσαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς· καὶ κατόκησαν
 αὐτούς ἐν Κρανίοις τῆς Κεφαλληνίας. τὸ μὲν οὖν
 θέρος τοῦτο ἡσυχία ἦν καὶ ἔφοδοι παρ' ἀλλήλους.

36. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος (ἔτυχον γὰρ
 Ἐφοροὶ ἕτεροι, καὶ οὐκ ἐφ' ὧν αἱ σπονδαὶ ἐγένον-
 το, ἄρχοντες ἦδη, καὶ τινες αὐτῶν καὶ ἐναντιοὶ
 σπονδαῖς·) ἐλθουσῶν πρεσβειῶν ἀπὸ τῆς ξυμμαχί-

δος, καὶ παρόντων Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων, καὶ πολλὰ ἐν ἀλλήλοις εἰπόντων, καὶ οὐδὲν ξυμβάντων, ὡς ἀπῆσαν ἐπ' οἴκου, τοῖς Βοιωτοῖς καὶ Κορινθίοις Κλεόβουλος καὶ Ξενάρχης, οὗτοι, οἵπερ τῶν Ἐφόρων ἐβόβλοντο μάλιστα διαλύσαι τὰς σπονδὰς, λόγους ποιοῦνται ἰδίους, παραινοῦντες ὀτιμάλιστα ταῦτά τε γινώσκειν, καὶ πειρᾶσθαι Βοιωτοὺς, Ἀργείων γενομένους πρῶτον αὐτοὺς ξυμμάχους, αὐθις μετὰ Βοιωτῶν, Ἀργείους Λακεδαιμονίοις ποιῆσαι ξυμμάχους· οὕτω γὰρ ἤπιστα ἀναγκασθῆναι Βοιωτοὺς ἐς τὰς Ἀττικὰς σπονδὰς ἐσελθεῖν· ἐλεῖσθαι γὰρ Λακεδαιμονίους, πρὸ τῆς Ἀθηναίων ἔχθρας, καὶ διαλύσεως τῶν σπονδῶν, Ἀργείους σφίσι φίλους καὶ ξυμμάχους γενέσθαι· τὸ γὰρ Ἄργος αἰεὶ ἠπίσταντο ἐπιθυμοῦντας τοὺς Λακεδαιμονίους καλῶς σφίσι φίλων γενέσθαι, ἡγούμενοι τὸν ἔξω Πελοποννήσου πόλεμον ῥᾶω ἂν εἶναι· τὸ μέντοι Πάνακτον, εἶδοντο Βοιωτοὺς, ὅπως παραδώσουσι Λακεδαιμονίοις· ἵνα, ἀντ' αὐτοῦ Πύλιον, ἦν δύνωνται, ἀπαλαβόντες, ῥῆσον καθιστῶνται Ἀθηναίοις ἐς πόλεμον.

37. Καὶ οἱ μὲν Βοιωτοὶ καὶ οἱ Κορινθιοὶ, ταῦτα ἐπεσταλμένοι ἀπὸ τε τοῦ Ξενάρχους καὶ Κλεοβούλου, καὶ ὅσοι φίλοι ἦσαν αὐτοῖς τῶν Λακεδαιμονίων, ὥστε ἀπαγγεῖλαι ἐπὶ τὰ κοινὰ, ἐκάτεροι ἀνεχώρουν. Ἀργείων δὲ δύο ἄνδρες τῆς ἀρχῆς τῆς μεγίστης, ἐπατήρουν ἀπιόντας αὐτοὺς καθ' ὁδόν· καὶ ξυγγενόμενοι ἐς λόγους ἦλθον, εἶπως οἱ Βοιω-

τοῖ σφίσι ξύμμαχοι γένοιτο, ὡσπερ Κορινθιοὶ καὶ
 Ηλεῖοι καὶ Μαντινῆς. νόμιζεν γὰρ ἄν, τούτου προ-
 χωρήσαντος, φραδίως ἤδη καὶ πολεμεῖν καὶ σπένδε-
 σθαι, καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, εἰ βούλοιντο, κοι-
 νῶ λόγῳ χρωμένους, καὶ εἴ τινα πρὸς ἄλλον δεοί.
 τοῖς δὲ τῶν Βοιωτῶν πρέσβεισιν ἀκούουσιν ἤρεσκε.
 κατὰ τύχην γὰρ ἐδέοντο τούτων, ὥσπερ καὶ οἱ ἐκ
 τῆς Λακεδαιμόνος αὐτοῖς φίλοι ἐπιστάλακσαν. καὶ
 οἱ τῶν Ἀργείων ἄνδρες, ὡς ἦσθοντο αὐτοὺς δεχομέ-
 νους τὸν λόγον, εἰπόντες, ὅτι πρέσβεις πέμπουσιν
 ἐς Βοιωτοὺς, ἀπῆλθον. ἀφικόμενοι δὲ οἱ Βοιωτοὶ
 ἀπήγγειλαν τοῖς Βοιωτάρχαις τὰ τε ἐκ τῆς Λακεδαι-
 μονος, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ξυγγενομένων Ἀργείων. καὶ
 οἱ Βοιωτάρχαι ἠρέσκοντό τε, καὶ πολλῶ προθυμό-
 εροι ἦσαν, ὅτι ἀμφοτέρωθεν ξυμβεβήκει αὐτοῖς,
 τοὺς τε φίλους τῶν Λακεδαιμονίων τῶν αὐτῶν δεῖ-
 σθαι, καὶ τοὺς Ἀργείους ἐς τὰ ὅμοια σπεύδειν. καὶ
 οὐ πολλῶ ὕστερον πρέσβεις παρῆσαν Ἀργείων, τὰ
 εἰρημμένα προκαλούμενοι. καὶ αὐτοὺς ἀπέπεμψαν
 ἐπαινέσαντες τοὺς λόγους οἱ Βοιωτάρχαι, καὶ πρέσ-
 βεις ὑποσχόμενοι ἀποστελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας ἐς
 Ἄργος.

38. Ἐν δὲ τούτῳ ἐδόκει πρότον τοῖς Βοιωτάρ-
 χαις, καὶ Κορινθίοις, καὶ Μεγαρεῦσι, καὶ τοῖς ἀπὸ
 Θράκης πρέσβεισιν, ὁμόσαι ὄρκους ἀλλήλοισι, ἥ μὴν
 ἔν τε τῷ παρατυχόντι ἀμύνειν τῷ δεομένῳ, καὶ μὴ
 πολεμήσειν τῷ, μηδὲ ξυμβήσεσθαι ἄνευ κοινῆς γνώ-
 μης· καὶ οὕτως ἤδη τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Μεγαρείας

(τὸ γὰρ αὐτὸ ἐποίουν,) πρὸς τοὺς Ἀργεῖους σπένδισθαι. πρὶν δὲ τοὺς ὄρκους γενέσθαι, οἱ Βοιωτάρχαι ἐκοίνωσαν ταῖς τέσσαρσι βουλαῖς τῶν Βοιωτῶν ταῦτα, αἵπερ ἅπαν τὰ κῦρος ἔχουσι, καὶ παρήνουν γενέσθαι ὄρκους ταῖς πόλεσιν, ὅσαι βούλονται ἐπ' ὠφελείᾳ σφίσι ξυνομνύναι. οἱ δ' ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν Βοιωτῶν ὄντες οὐ προσδέχονται τὸν λόγον, δεδιότες, μὴ ἐναντία Λακεδαιμονίοις ποιήσωσι, τοῖς ἐκείνων ἀφεισιῶσι Κορινθίοις ξυνομνύναι. οὐ γὰρ εἶπον αὐτοῖς οἱ Βοιωτάρχαι τὰ ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος, ὅτι τῶν τε Ἐφόρων Κλειόβουλος καὶ Ξενάσης καὶ οἱ φίλοι παραινοῦσιν, Ἀργείων πρῶτον καὶ Κορινθίων γενομένους ξυμμαχούς, ὕστερον μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων γίνεσθαι· οἰόμενοι, τῆς βουλῆν, καὶ μὴ εἶπωσιν, οὐκ ἄλλα ψηφιεῖσθαι, ἢ ἂ σφίσι προδιαγνόντες παραινοῦσιν. ὡς δὲ ἀντίστη τὸ πρᾶγμα, οἱ μὲν Κορίνθιοι καὶ οἱ ἀπὸ Θράκης πρέσβεις ἀπρακτοὶ ἀπῆλθον· αἱ δὲ Βοιωτάρχαι, μέλλοντες πρότερον, εἰ ταῦτα ἔπεισαν, καὶ τὴν ξυμμαχίαν πεποιθήσασθαι πρὸς Ἀργεῖους ποιεῖν, οὐκέτι ἐσηγγεκαν περὶ Ἀργείων ἐς τὰς βουλάς, οὐδὲ ἐς τὸ Ἄργος τοὺς πρέσβεις, οὓς ὑπέσχοντο, ἔπεμπον· ἀμέλεια δὲ τις ἐνῆν καὶ διατριβὴ τῶν πάντων.

39. Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τοῦτοια Μηκύνβερα καὶ Ὀλύνθιοι, Ἀθηναίων φρουρούντων, ἐπιδραμόντες εἶλον. μετὰ δὲ ταῦτα (ἐγίγνοντο γὰρ αἰεὶ λόγοι τοῖς τε Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις περὶ τὴν ἰσχὸν ἀλλήλων) ἐλπίζοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, εἰ Πά-

νακτον Ἀθηναῖοι παρὰ Βοιωτῶν ἀπολάβοιεν, κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ Πύλον, ἦλθον ἐς τοὺς Βοιωτοὺς πρὸςβεβύμενοι, καὶ ἐδέοντο σφίσι Πάνακτον τε καὶ τοὺς Ἀθηναίων δεσμώτας παραδοῦναι, ἵνα ἀντ' αὐτῶν Πύλος κομίσωνται. οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν ἀποδώσειν, ἦν μὴ σφίσι ξυμμαχίαν ἰδίαν ποιήσωνται, ὥσπερ Ἀθηναίους. Λακεδαιμόνιοι δὲ, εἰδότες μὲν, ὅτι ἀδικήσουσιν Ἀθηναίους, εἰρημένον, ἄνευ ἀλλήλων μῆτε σπένδεσθαι τῷ, μῆτε πολεμεῖν, βουλόμενοι δὲ τὸ Πάνακτον παραλαβεῖν, ὡς τὴν Πύλον ἀντ' αὐτοῦ κομοῦμενοι, καὶ ἅμα τῶν ξυγχεῖαι σπενδόντων τὰς σπονδὰς προθυμουμένων τὰς ἐς Βοιωτοὺς, ἐποίησαντο τὴν ξυμμαχίαν, τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος ἤδη, καὶ πρὸς ἕαφ' καὶ τὸ Πάνακτον εὐθύς καθηρέϊτο. καὶ ἐνδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

40. Ἄμα δὲ τῷ ἦρι εὐθύς τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Ἀργεῖοι, ὡς οἱ τε πρίσβεις τῶν Βοιωτῶν, σὺς ἔφασαν πέμψειν, οὐχ ἴκοντο, τό, τε Πάνακτον ἦσθοντο καθαιρούμενον, καὶ ξυμμαχίαν ἰδίαν γεγεννημένην τοῖς Βοιωτοῖς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔδεισαν, μὴ μονωθῶσι, καὶ ἐς Λακεδαιμονίους πᾶσα ἡ ξυμμαχία χωρήσῃ. τοὺς γὰρ Βοιωτοὺς ᾤοντο πεπεισθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τό τε Πάνακτον καθαιρεῖν, καὶ ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς εἶναι, τοὺς τε Ἀθηναίους εἰδῆναι ταῦτα. ὥστε οὐδὲ πρὸς Ἀθηναίους ἔτι σφίσιν εἶναι ξυμμαχίαν ποιήσασθαι. τρῦτερον ἐλπίζοντες ἐκ τῶν διαφορῶν, εἰ μὴ μεί-

κειαν αὐτοῖς αἱ πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδαί, τοῖς γούν Ἀθηναίοις ξύμμαχοι ἔσεσθαι. ἀποροῦντες οὖν ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι, καὶ φοβούμενοι, μὴ Λακεδαιμονίοις καὶ Τεργάταις, Βοιωτοῖς καὶ Ἀθηναίοις ἄμμι πολεμῶσι, πρότερον οὐ δεχόμενοι τὰς Λακεδαιμονίων σπονδὰς, ἀλλ' ἐν φρονήματι ὄντες τῆς Πελοποννήσου ἠγήσασθαι, ἐπεμπον ὡς ἐδύναντο τάχιστα ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις, Εὐστροφον καὶ Αἰσωνα, οἳ ἐδόκουν προσφιλέστατοι αὐτοῖς εἶναι· ἠγούμενοι, ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς ποιησάμενοι, ὅπη ἄν ξυγχωρῆ, ἠσυχίαν ἔχειν.

41. Καὶ οἱ πρέσβεις ἀφικόμενοι αὐτῶν, λόγους ἐποιοῦντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐφ' ᾧ ἂν σφίσιν αἱ σπονδαί γίγνοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι ἠξίουσαν δίκης ἐπιτροπὴν σφίσι γενέσθαι, ἢ ἐς πόλιν τινα, ἢ ἐς ἰδιώτην, περὶ τῆς Κυρουρίας γῆς, ἣς αἰεὶ περὶ διαφέρονται, μεθορίας οὖσης· (ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ Θυρίαν, καὶ Ἀνθήνην πόλιν· νόμιμονται δ' αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι·) ἔπειτα δ', οὐκ ἐόντων Λακεδαιμονίων μεμνησθαι περὶ αὐτῆς, ἀλλ', εἰ βούλονται σπένδεισθαι ὥσπερ πρότερον, ἔτοιμοι εἶναι, οἱ Ἀργεῖοι πρέσβεις τὰδε ὁμῶς ἐπηγάγοντο τοὺς Λακεδαιμονίους ξυγχωρῆσαι, ἐν μὲν τῷ παρόντι σπονδὰς ποιήσασθαι ἕτη πενήτηκοντα, ἐξείναι δ' ὁποτεροισθῆναι προσκαλισσαμένοις, μήτε νόσου οὖσης, μήτε πολέμου, Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀργεῖοι διαμάχεσθαι περὶ τῆς γῆς ταύτης, ὥσπερ καὶ πρότερόν

ποτε, ὅτε αὐτοὶ ἑκάτεροι ἤξιωσαν νικᾶν· διακρινεῖν δὲ μὴ ἐξίλναι περαιτέρω τῶν πρὸς Ἄργος καὶ Λακεδαιμονία ὄρων. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν πρῶτον εἰδοὺς μωρία εἶναι ταῦτα, ἔπειτα (ἐπεθύμουν γὰρ τὸ Ἄργος πάντως φίλον ἔχειν) ξυνεχώρησαν, ἐφ' οἷς ἤξιουν, καὶ ξυνεγράψαντο. ἐκέλευον δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρὶν τέλος τὶ αὐτῶν ἔχειν, εἰς τὸ Ἄργος πρῶτον ἐπαναχωρήσαντας αὐτούς, δεῖξαι τῷ πλήθει, καὶ ἦν ἀρίσκοντα ἢ, ἦκαιν εἰς τὰ ῥακίονθια, τοὺς ὄρκους ποιησομένους. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν.

42. Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ, ᾧ οἱ Ἀργεῖοι ταῦτα ἔπρασον, οἱ πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων, Ἄνδρομένης καὶ Φαίδιμος καὶ Ἀντιμενίδας, οὓς ἔδει τὸ Πανάκτον καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς παρὰ Βοιωτῶν παραλαβόντας Ἀθηναίοις ἀποδοῦναι, τὸ μὲν Πανάκτον ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν αὐτῶν καθηρημένον εὖρον, ἐπὶ προφάσει, ὡς ἦσάν ποτε Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς ἐκ διαφορᾶς περὶ αὐτοῦ ὄρκιοι παλαιοὶ, μηδετέρους οἰκτεῖν τὸ χωρίον, ἀλλὰ κοινῇ νέμειν, τοὺς δ' ἄνδρας οὓς εἶχον αἰχμαλώτους οἱ Βοιωτοὶ Ἀθηναίων, παραλαβόντες οἱ περὶ τὸν Ἄνδρομένην ἐκόμισαν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀπέδοσαν· τοῦ τε Πανάκτου τὴν καθαιρέσιν ἔλεγον αὐτοῖς, νομίζοντες καὶ τοῦτο ἀποδιδόναι· πολέμιον γὰρ οὐκέτι ἐν αὐτῷ Ἀθηναίοις οἰκήσειν οὐδένα. λεγομένων δὲ τούτων, οἱ Ἀθηναῖοι δεινὰ ἐποίουν, νομίζοντες ἀδικεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων, τοῦ τε Πανάκτου τῆς καθαιρέσει, ὃ ἔδει ὀρθὸν παραδοῦναι, καὶ πυρθα-

νόμῃνοι, ὅτι καὶ Βοιωτοῖς ἰδίᾳ ξυμμαχίαν πεποιήν-
ται, φάσκοντες πρότερον κοινῇ τοὺς μὴ δεχομένους
τὰς σπονδὰς προσαναγκάσειν. τὰ τε ἄλλα ἐσκόπουν,
ὅσα ἐξελελοίπεσαν τῆς ξυμθῆκης, καὶ ἐνόμιζον ἐξη-
πατῆσθαι. ὥστε χαλεπῶς πρὸς τοὺς πρέσβεις ἀπο-
κρινάμενοι ἀπέπεμψαν.

43. Κατὰ τοιαύτην δὴ διαφορὰν ὄντων τῶν
Λακεδαιμονίων πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ἐν ταῖς
Ἀθήναις αὖ βουλόμενοι λύσαι τὰς σπονδὰς, εὐθύς
ἐνέκειντο. ἦσαν δὲ ἄλλοι τε, καὶ Ἀλκιβιάδης δὲ Κλει-
νίου, ἀνὴρ ἡλικία μὲν ἔτι τότε ὦν νέος, ὡς ἐν ἄλλῃ
πόλει, ἀξιώματι δὲ προγόνων τιμώμενος· ὃ ἔδοκει
μὲν καὶ ἄμεινον εἶναι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους μᾶλλον
χωρεῖν· οὐ μὲντοι ἀλλὰ καὶ φρονήματι φιλονεικῶν
ἠγαντιοῦτο, ὅτι Λακεδαιμόνιοι διὰ Νικίλου καὶ Λά-
ζητος ἔπραξαν τὰς σπονδὰς, αὐτῶν κατὰ τὴν νεό-
τητα ὑπεριδόντες, καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν προξενίαν
ποτέ οὔσαν οὐ τιμήσαντες· ἦν τοῦ πάππου ἀπει-
πόντος, αὐτός, τοὺς ἐκ τῆς νήσου αὐτῶν αἰχμαλώ-
τους θεραπεύων, διανοεῖτο ἀναγεώσασθαι. παντα-
χόθεν τε νομίζων ἐλασσοῦσθαι, τότε πρῶτον ἀντι-
περ, οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι Λακεδαιμονίους,
ἀλλ', ἵνα Ἀργεῖους σφίσι σπεισάμενοι ἐξέλωσι, καὶ
αὐθις ἐπ' Ἀθηναίους μόνους ἴωσι, τούτου ἕνεκα
σπένδεσθαι αὐτούς. καὶ τότε, ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ
ἐγγένητο, πέμπει εὐθύς ἐς Ἄργος ἰδίᾳ, κελεύων οἷς
τάχιστα ἐπὶ τὴν ξυμμαχίαν πρόσκαλουμένους ἦκειν

μετὰ Μαντινίων καὶ Ἡλείων, ὡς καιροῦ ὄντος, καὶ αὐτὸς ξυμπράξων ταμάλιστα.

44. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι, ἀκούσαντες τῆς τε ἄγγελιας, καὶ ἐπειδὴ ἔγνωσαν οὐ μετ' Ἀθηναίων πραχθεῖσαν τὴν τῶν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν, ἀλλ' ἐς διαφορὰν μεγάλην καθιστώτας αὐτοὺς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν μὲν ἐν Λακεδαίμονι πρέσβειων, οἱ σφίσι περὶ τῶν σπονδῶν ἔτυχον ἀπόντες, ἡμίλουν, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον· νομιζόντες πόλιν τε σφίσι φίλιαν ἀπὸ παλαιοῦ, καὶ δημοκρατουμένην, ὡσπερ καὶ αὐτοὶ, καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχουσαν τῆς κατὰ θάλασσαν, ξυμπολεμήσειν σφίσι, ἣν καθιστῶνται ἐς πόλεμον. ἔπεμπον οὖν εὐθύς πρέσβεις ὡς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῆς ξυμμαχίας· ξυνεπρεσβεύοντο δὲ καὶ Ἡεῖοι, καὶ Μαντινῆς. ἀφίκοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις κατὰ τάχος, δοκοῦντες ἐπιτήδειοι εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις, φιλοχαρίδας, καὶ Λίων, καὶ Ἐνδῖος· δεισάντες, μὴ τὴν τε ξυμμαχίαν ὀργιζόμενοι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους ποιήσονται, καὶ ἅμα Πύλον ἀπαιτήσοντες ἀντὶ Πανάκτου, καὶ περὶ τῆς Βοιωτῶν ξυμμαχίας ἀπολογησόμενοι, ὡς οὐκ ἐπὶ κακῷ τῶν Ἀθηναίων ἐποιήσαντο.

45. Καὶ λέγοντες ἐν τῇ βουλῇ περὶ τε τούτων, καὶ ὡς αὐτοκράτορες ἤκουσι περὶ πάντων ξυμβῆναι τῶν διαφόρων, τὸν Ἀλκιβιάδην ἐφόβουν, μὴ καὶ, ἦν ἐς τὸν δῆμον ταῦτα λέγωσιν, ἐπαγάγωνται τὸ πλῆθος, καὶ ὑπωσθῆ ἡ Ἀργείων ξυμμαχία· μνηχα-

νῦται δὲ πρὸς αὐτοὺς τοιόνδε τι ὁ Ἀλκιβιάδης· τοὺς
 Λακεδαιμονίους πείθει, πίστιν αὐτοῖς δοῦς, ἦν μὴ
 ὁμολογήσουσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτοκράτορες ἦκειν, Πύ-
 λον τε αὐτοῖς ἀποδώσειν, (πείσειν γὰρ αὐτὸς Ἀθη-
 ναίους, ὡσπερ καὶ νῦν ἀντιλέγειν,) καὶ ἄλλα ξυ-
 ἀλλάξαι. βουλευόμενος δὲ αὐτοὺς Νικίου τε ἀπο-
 στῆναι, ταῦτα ἔπραττε, καὶ ὅπως, ἐν τῷ δήμῳ δια-
 βαλὼν αὐτοὺς, ὡς οὐδὲν ἀληθές ἐν νῶ ἔχουσιν, οὐ-
 δὲ λέγουσιν οὐδέποτε ταῦτά, τοὺς Ἀργεῖους καὶ
 Ἡλείους καὶ Μαντινίας ξυμμάχους ποιήσῃ. καὶ ἐγέν-
 ητο οὕτως. ἐπειδὴ γὰρ ἐς τὸν δῆμον παρελθόντες,
 καὶ ἐπερωτώμενοι οὐκ ἔρασαν (ὡσπερ ἐν τῇ βουλῇ)
 αὐτοκράτορες ἦκειν, οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι ἠνείχοντο·
 ἀλλὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον κα-
 ταβοῶντος τῶν Λακεδαιμονίων, ἐσήκουόν τε, καὶ
 ἔτοιμοι ἦσαν εὐθύς παραγαγόντες τοὺς Ἀργεῖους, καὶ
 τοὺς μετ' αὐτῶν, ξυμμάχους ποιῆσθαι. σεισμοῦ δὲ
 γενομένου, πρὶν τι ἐπικυρωθῆναι, ἡ ἐκκλησία αὕτη
 ἀνεβλήθη.

46. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησία ὁ Νικίας, καίπερ
 τῶν Λακεδαιμονίων αὐτῶν ἠπατημένων, καὶ αὐτὸς
 ἔξηπατημένος περὶ τοῦ μὴ αὐτοκράτορες ὁμολογήσαι
 ἦκειν, ὅμως τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔφη χρῆναι φίλους
 μᾶλλον γίγνεσθαι, καὶ ἐπισχόντας τὰ πρὸς Ἀργεῖους,
 πέμψαι ἔτι ὡς αὐτοὺς, καὶ εἰδέναι, ὅ, τι διανοοῦν-
 ται· λέγων, ἐν μὲν τῷ σφετέρῳ καλῶ, ἐν δὲ τῷ ἐκεί-
 νων ἀπρεπεί, τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι. σφίσι
 μὲν γὰρ εὖ ἐστίωτων τῶν πραγμάτων, ὡς ἐπιπλι-

στον ἄριστον εἶναι διασώσασθαι τὴν εὐπραγίαν· ἐκείνοις δὲ δυστυχοῦσιν, ὅτι τάχιστα εὖρημα εἶναι διακινδυνεύσαι. ἔπεισέ τε πέμπαι πρέσβεις, ὧν καὶ αὐτὸς ἦν, κελεύσοντας Λακεδαιμονίους, εἴτε δίκαιον διαγοοῦνται, Πάνακτόν τε ὀρθὸν ἀποδιδόναι, καὶ Ἀμφίπολιν· καὶ τὴν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀνεῖναι, ἢν μὴ ἐς τὰς σπονδὰς ἐσίωσι, καθάπερ εἶρητο, ἄνευ ἀλλήλων μηδενὶ ξυμβαίνειν. εἰπεῖν τε ἐκέλευον, ὅτι καὶ σφεῖς, εἰ ἐβούλοντο ἀδικεῖν, ἤδη ἂν Ἀργεῖους ξυμμάχους πεποιῆσθαι· ὡς παρεῖναι γ' αὐτοὺς αὐτοῦ τούτου ἔνεκα. εἴτε τι ἄλλο ἐνεκάλουν, πάντα ἐπιστελλάντες, ἀπέπεμπαν τοὺς περὶ τὸν Νικίαν πρέσβεις. καὶ ἀφικομένων αὐτῶν, καὶ ἀπαγγειλάντων τὰ τε ἄλλα, καὶ τέλος εἰπόντων, οἱ, εἰ μὴ τὴν ξυμμαχίαν ἀνήσουςι Βοιωτοῖς μὴ ἐσιοῦσιν ἐς τὰς σπονδὰς, ποιήσονται καὶ αὐτοὶ Ἀργεῖους, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν, ξυμμάχους· τὴν μὲν ξυμμαχίαν οἱ Λακεδαιμόνιοι Βοιωτοῖς οὐκ ἔφασαν ἀνήσειν, ἐπικρατούντων τῶν περὶ τὸν Ξενάρη τὸν Ἐφορον ταῦτα γίγνεσθαι, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν· τοὺς δὲ ὄρκους, δεομένου Νικίου, ἀνενεώσαντο. ἐφοβεῖτο γάρ, μὴ πάντα ἀτελῆ ἔχων ἀπέλθῃ, καὶ διαβληθῇ, (ὅπερ καὶ ἐγένετο,) αἴτιος δοκῶν εἶναι τῶν πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδῶν. ἀναχωρήσαντός τε αὐτοῦ, ὡς ἤκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐκ τῆς Λακεδαιμονοῦς πεπραγμένον, εὐθύς δι' ὄργης εἶχον καὶ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι, (ἔτυχον γάρ παρόντες οἱ Ἀργεῖοι, καὶ οἱ ξυμμαχοὶ, παραγαγόντος Ἀλκιβιά-

δου,) ἐποίησαντο σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς τήνδε.

47. „ΣΠΟΝΔΑΣ ἐποίησαντο ἑκατὸν Ἀθηναῖοι ἔτη, καὶ Ἀργεῖοι, καὶ Μαντινῆς, καὶ Ἡλείοι, ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἄρχουσι ἐκάτεροι, ἀδδλους, καὶ ἀβλαβεῖς, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ὄπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν ἐπὶ πημονῇ μῆτε Ἀργείους, καὶ Ἡλείους, καὶ Μαντινείας, καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὶ Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους, ὧν ἄρχουσι Ἀθηναῖοι, μῆτε Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὶ Ἀργείους, καὶ Ἡλείους, καὶ Μαντινείας, καὶ τοὺς ξυμμάχους, τέχνη μηδὲ μηχανῇ μηδεμιᾶ. κατὰ τὰδε ξυμμάχους εἶναι Ἀθηναίους, καὶ Ἀργείους, καὶ Ἡλείους, καὶ Μαντινείας, ἑκατὸν ἔτη. καὶ ἦν πολέμιοι ἴωσιν ἐς τὴν γῆν τῶν Ἀθηναίων, βοηθεῖν Ἀργείους καὶ Ἡλείους καὶ Μαντινείας Ἀθήναζε, καθότι ἂν ἐπαγγέλλωσιν Ἀθηναῖοι, τρόπῳ ὁποῖω ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτω, κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηώσαντες οἰχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀργείοις, καὶ Μαντινεῦσι, καὶ Ἡλείοις, καὶ Ἀθηναίοις, καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τῶν πόλεων τούτων. καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾶ τῶν πόλεων, ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ. βοηθεῖν δὲ καὶ Ἀθηναίους ἐς Ἄργος, καὶ Μαντινείαν, καὶ Ἡλίω, ἦν πολέμιοι ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν Ἡλείων, ἢ τὴν Μαντινέων, ἢ τὴν Ἀργείων, καθότι ἂν ἐπαγγέλλωσιν αἱ πόλεις αὗται, τρόπῳ ὁμοίω ἂν δύνωνται ἰσχυ-

ροτάτω, κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ θρώσαντες οἰχόν-
 ται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀθηναίους,
 καὶ Ἀργεῖοις, καὶ Μαντινεῦσι, καὶ Ἠλείοις, καὶ κακῶς
 πάσχειν ὑπὸ πασῶν τούτων τῶν πόλεων. καταλύειν
 δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν,
 ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ ταῖς πόλεσιν. ὄπλα δὲ μὴ εἶναι
 ἔχοντας δύναι ἐπὶ πολέμῳ διὰ τῆς γῆς τῆς σφετέ-
 ρας αὐτῶν, καὶ τῶν συμμάχων, ὧν ἂν ἄρχωσιν ἑκα-
 στοὶ, μηδὲ κατὰ θύλασσαν, ἦν μὴ ψηφισαμένων
 τῶν πόλεων ἀπασῶν, τὴν δίδου εἶναι Ἀθηναίων,
 καὶ Ἀργείων, καὶ Μαντινέων, καὶ Ἠλείων. τοῖς δὲ
 βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἢ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι μὲν
 τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὶν ἔλθῃ εἰς τὴν πόλιν
 τὴν ἐπαγγέλλασαν βοηθεῖν, καὶ ἀπιοῦσι, κατὰ ταύ-
 τά. ἦν δὲ πλείονα βούλωνται χρόνον τῇ στρατιᾷ χρῆ-
 σθαι, ἢ πόλις ἢ μεταπεμψαμένη διδώτω σῖτον, τῷ
 μὲν ὀπλίτῃ, καὶ ψιλῷ, καὶ τοξότη, τρεῖς ὀβολοὺς
 Αἰγινάϊους τῆς ἡμέρας ἐκάστης· τῷ δ' ἵππεϊ, δρα-
 χμὴν Αἰγινάϊαν. ἢ δὲ πόλις ἢ μεταπεμψαμένη, τὴν
 ἡγεμονίαν ἐχέτω, ὅταν ἐν τῇ αὐτῇ ὁ πόλεμος ᾖ· ἦν
 δὲ ποι δόξῃ ταῖς πόλεσι κοινῇ στρατεύεσθαι, τὸ
 ἔσον τῆς ἡγεμονίας μετεῖναι ἀπάσαις ταῖς πόλεσιν.
 ὁμόσαι δὲ τὰς σπονδὰς Ἀθηναίους μὲν, ὑπὲρ τε
 σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων· Ἀργεῖοι δὲ, καὶ
 Μαντινεῖς, καὶ Ἠλεῖοι, καὶ οἱ ξύμμαχοι τούτων,
 κατὰ πόλεις ὁμνύντων. ὁμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον
 ὄρκον ἑκαστοὶ τὸν μέγιστον κατὰ τῶν ἱερῶν τελείων.
 ὁ δὲ ὄρκος ἔστω ὅδε· Ἐμμένω τῇ ξυμμαχίᾳ κατὰ

τὰ ξυγκείμενα, δικαίως καὶ ἀβλαβῶς καὶ ἠδύλως καὶ οὐ παραβήσομαι τέχνη οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ. ὀμνύντων δὲ Ἀθήνησι μὲν ἡ βουλή καὶ αἱ ἔνδημοι ἀρχαί· ἐξορκούντων δὲ οἱ πρυτάνεις. ἐν Ἀργεὶ δὲ, ἡ βουλή, καὶ οἱ ὄγδοήκοντα, καὶ αἱ ἀρτύναι· ἐξορκούντων δὲ οἱ ὄγδοήκοντα. ἐν δὲ Μαντινείᾳ, οἱ δημοουργοὶ, καὶ ἡ βουλή, καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαί· ἐξορκούντων δὲ οἱ θιωροὶ, καὶ οἱ πολέμαρχοι. ἐν δὲ Ἑλιδί, οἱ δημοουργοὶ, καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες, καὶ οἱ ἐξακόσιοι· ἐξορκούντων δὲ οἱ δημοουργοὶ, καὶ οἱ θεσμοφύλακες. ἀνανεοῦσθαι δὲ τοὺς ὄρκους, Ἀθηναίους μὲν, ἰόντας ἐς Ἥλιον, καὶ ἐς Μαντινείαν, καὶ ἐς Ἀργος, τριάκοντα ἡμέραις πρὸ Ὀλυμπίων· Ἀργεῖους δὲ, καὶ Ἑλείους, καὶ Μαντινείας ἰόντας Ἀθήνας, δέκα ἡμέραις πρὸ Παναθηναίων τῶν μεγάλων, τὰς δὲ ξυνθήκας τὰς περὶ τῶν σπονδῶν καὶ τῶν ὄρκων καὶ τῆς ξυμμαχίας ἀναγράψαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ Ἀθηναίους μὲν, ἐν πόλει· Ἀργεῖους δὲ, ἐν ἀγορᾷ, ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ ἱερῷ· Μαντινείας δὲ, ἐν τοῦ Διὸς τῷ ἱερῷ, ἐν τῇ ἀγορᾷ. καταθέντων δὲ καὶ Ὀλυμπιάσι στήλην χαλκῆν κοινῇ Ὀλυμπίοις τοῖς νυνί. εἴαν δὲ τι δοκῇ ἄμεινον εἶναι ταῖς πόλεσι ταύταις, προσθεῖναι πρὸς τοῖς ξυγκειμένοις. ὅ τι δ' ἂν δόξη ταῖς πόλεσιν ἀπάσαις κοινῇ βουλευσαμέναις, τοῦτο κύριον εἶναι.“

48. Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ αἱ ξυμμαχίαι οὕτως ἐγένοντο· καὶ αἱ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων οὐκ ἀπείρηντο τούτου ἕνεκα οὐδ' ὑφ' ἐτέρων. Κο

ρίνθιοι δὲ, Ἀργείων ὄντες ξυμμαχοί, οὐκ ἐσῆλθον ἐς αὐτάς, ἀλλὰ καὶ γενομένης πρὸ τούτου Ἰηλείοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι ξυμμαχίας, τοῖς αὐτοῖς πολεμεῖν καὶ εἰρήνην ἄγειν, οὐ ξυνώμοσαν ἄρχειν δ' ἔφασαν σφίσι τὴν πρώτην γενομένην ἐπιμαχίαν, ἀλλήλοισι βοηθεῖν, ξυνεπιστρατεύειν δὲ μηδενί. οἱ μὲν Κορίνθιοι οὕτως ἀπίστησαν τῶν ξυμμάχων, καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν τὴν γνώμην εἶχον.

49. Ὀλύμπια δ' ἐγένετο τῷ θεῶν τούτου, οἷς Ἄνδροσθένης Ἀρκᾶς παγκράτιον τοπρωῖτον ἐνίκα· καὶ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἱεροῦ ὑπὸ Ἡλείων εἰρχθησαν, ὥστε μὴ θύειν, μηδ' ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐκτίνοντες τὴν δίκην αὐτοῖς, ἣν ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ Ἡεῖοι κατεδικάσαντο αὐτῶν, φύσκοντες, σφᾶς ἐπὶ φύσκον τε τεῖχος ὄπλα ἐπενυγκεῖν, καὶ εἰς Λέπρεον αὐτῶν ὀπλίτας ἐν ταῖς Ὀλυμπιακαῖς σπονδαῖς ἐσπέμψαι. ἡ δὲ καταδίκη, διαχέλαι μναῖ ἦσαν, κατὰ τὸν ὀπλίτην ἕκαστον δύο μναῖ, ὥσπερ ὁ νόμος ἔχει. Λακεδαιμόνιοι δὲ, πρέσβεις πέμψαντες, ἀντέλεγον, μὴ δικαίως σφῶν καταδικάσθαι, λέγοντες μὴ ἐπηγγέλθαι ποτ' ἐς Λακεδαίμονα τὰς σπονδὰς, ὅτ' ἐσέπεμψαν τοὺς ὀπλίτας. Ἡεῖοι δὲ τὴν παρ' αὐτοῖς ἐχειρίαν ἤδη ἔφασαν εἶναι. πρώτοις γὰρ σφίσι αὐτοῖς ἐπαγγέλλουσι, καὶ ἡσυχάζοντων σφῶν, καὶ οὐ προσδεχομένων, ὡς ἐν σπονδαῖς, αὐτοὺς λαθεῖν ἀδικήσαντας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὑπελάμβανον, οὐ χρεῖόν εἶναι αὐτοὺς ἐπαγγεῖλαι εἶτις ἐς Λακεδαίμονα, εἰ ἀδικεῖν γε ἤδη ἐνόμιζον αὐτοῖς,

ἀλλ' οὐχ ὡς νομίζοντας κρυπτο δρᾶσαι, καὶ ὄπλων οὐδαμῶσε ἐπι αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν. Ἡλεῖοι δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου εἶχοντο, ὡς μὲν οὐκ ἀδικοῦσι, μὴ ἄν πεισθῆναι· εἰ δὲ βούλονται σφίσι Λέπρεον ἀποδοῦναι, τό τε αὐτῶν μέρος ἀφιέναι τοῦ ἀργυρίου, καὶ ὃ τῷ θεῷ γίγνεται, αὐτοὶ ὑπὲρ ἐκείνων ἐκτίσειν.

50. Ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, αὐτίς τάδε ἤξιον, Λέπρεον μὲν μὴ ἀποδοῦναι, εἰ μὴ βούλονται· ἀναβάντες δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ἐπειδὴ προθυμοῖνται χρῆσθαι τῷ ἱερῷ, ἀπομόσαι ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἢ μὴν ἀποδώσειν ὑστερον τὴν καταδίκην. ὡς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἤθελον, Λακεδαιμόνιοι μὲν εἴργοντο τοῦ ἱεροῦ, θυσίας, καὶ ἀγῶνων, καὶ οἴκοι ἔθουον· οἱ δὲ ἄλλοι Ἕλληνες ἐθεώρουν, πλὴν Λεπρεατῶν. ὁμοῦς δὲ οἱ Ἡλεῖοι, δεδιότες, μὴ βίᾳ θύσωσι, ξὺν ὄπλοις τῶν νεωτέρων φυλακὴν εἶχον. ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μαντινῆς, χίλιοι ἑκατέρων, καὶ Ἀθηναίων ἑπτακτῆς, οἱ ἐν Ἀργεῖ ὑπέμενον τὴν ἑορτήν. θεός δ' ἐγένετο τῇ πανηγύρει μέγα, μὴ ξὺν ὄπλοις ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ καὶ Λεῖχας ὁ Ἀρκεσιλάου Λακεδαιμόνιος ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ τῶν ῥαβδούχων πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι, νικῶντος τοῦ ἑαυτοῦ ζεύγους, καὶ ἀνακηρυχθέντος Βοιωτῶν δημοσίου, κατὰ τὴν οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως, προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα, ἀνέδησε τὸν ἠνίοχον, βουλόμενος δηλώσαι, ὅτι ἑαυτοῦ ἦν τὸ ἄρμα. ὡς τε πολλῶν δὴ μᾶλλον ἐπεφόβηντο πάντες, καὶ ἐδόκει τι νέον ἕσασθαι. οἱ

μεντοι Λακεδαιμόνιοι ἠσύχησαν τε, καὶ ἡ ἑορτὴ αὐτοῖς οὕτω διήλθεν. ἐς δὲ Κόρινθον μετὰ τὰ Ὀλύμπια Ἀργεῖοί τε καὶ οἱ ξυμμαχοὶ ἀφικόντο, δεησάμενοι αὐτῶν παρὰ σφᾶς ἐλθεῖν. καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἔτυχον παρόντες· καὶ πολλῶν λόγων γενομένων, τέλος οὐδὲν ἐπράχθη· ἀλλὰ, σεισμοῦ γενομένου, διελύθησαν ἕκαστοι ἐπ' οἴκου. καὶ τὸ θέρους ἐτελεύτα.

51. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, Ἡρακλεώταις τοῖς ἐν Τραχίνι μάχῃ ἐγένετο πρὸς Αἰνιᾶνας, καὶ Δολοπας, καὶ Μηλίας, καὶ Θεσσαλῶν τινάς. προσοικοῦντα γὰρ τὰ ἔθνη ταύτῃ τῇ πόλει πολέμια ἦν. οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ γῆ, ἢ τῇ τούτων, τὸ χωρίον ἐτειχίσθη· καὶ εὐθύς τε καθισταμένη τῇ πόλει ἤναντιοῦντο, ἐς ὅσον ἐδύναντο φθείροντες, καὶ τότε τῇ μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς Ἡρακλεώτας, καὶ Ξενάρης δὲ Κνίδιος Λακεδαιμόνιος ἄρχων αὐτῶν ἀπέθανε· διεφθάρησαν δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἡρακλεώτων. καὶ δὲ χειμῶν ἐτελεύτα, καὶ δωδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

52. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, εὐθύς ἀρχομένου, τὴν Ἡράκλειαν, ὡς μετὰ τὴν μάχην κακῶς ἐφθείρετο, Βοιωτοὶ παρέλαβον, καὶ Ἰηησιππίδαν τὸν Λακεδαιμόνιον, ὡς οὐ καλῶς ἄρχοντα, ἐξέπιμψαν. δεῖσαντες δὲ παρέλαβον τὸ χωρίον, μή, Λακεδαιμονίων τὰ κατὰ Πελοπόννησον θορυβουμένων, Ἀθηναῖοι λάβωσι. Λακεδαιμόνιοι μὲντοι ὤργιζοντο αὐτοῖς. καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους Ἀλκιβιάδης

ὁ Κλειώλου, στρατηγὸς ὢν Ἀθηναίων, Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων ξυμπρασσότων, ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων ὀπλιτῶν, καὶ τοξοτῶν, καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, καὶ παραλαβὼν, τὰ τε ἄλλα ξυγκαθίστη περὶ τὴν ξυμμαχίαν, διαπορευόμενος Πελοπόννησον τῇ στρατιᾷ, καὶ Πατρίας τε τεύχη καθεῖναι ἔπεισεν ἐς Θάλασσαν, καὶ αὐτὸς ἕτερον διανοεῖτο τειχίσαι ἐπὶ τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαϊκῷ. Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυώνιοι, καὶ οἷς ἦν ἐν βλάβῃ τειχισθὲν, βοηθήσαντες διεκώλυσαν.

53. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἐπίδαυριοι καὶ Ἀργεῖοι πόλεμος ἐγένετο, προφάσει μὲν, περὶ τοῦ θύματος τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίως, ὃ δέον ἀπαγαγεῖν, οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ βοταμίων Ἐπίδαυριοι. κυριώτατοι δὲ τοῦ ἱεροῦ ἦσαν Ἀργεῖοι. ἰδόκει δὲ, καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας, τὴν Ἐπίδαυρον τῷ τε Ἀλκibiάδῃ καὶ τοῖς Ἀργεῖοις προσλαβεῖν, ἦν δύνωνται, τῆς τε Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας, καὶ ἐκ τῆς Αἰγίνης βραχυτέραν ἔσεσθαι τὴν βοήθειαν, ἢ Σκύλλαιον περιπλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. παρεσκευάζοντο οὖν οἱ Ἀργεῖοι, ὡς αὐτοὶ ἐς τὴν Ἐπίδαυρον διὰ τοῦ θύματος τὴν ἔσπραξιν ἐσβαλοῦντες.

54. Ἐξιστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακιδαιμόνιοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους πανδημεί ἐς Λεῦκτρα τῆς ἰαντῶν μεθορίας, πρὸς τὸ Λύκαιον, Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου βασιλείως ἡγουμένου. ἦδει δὲ οὐδεὶς, ὅποι στρατεύουσιν, οὐδὲ αἱ πόλεις, ἐξ ὧν ἐπέμφθησαν. ὡς δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οἱ προὔχον-

ρει, αὐτοὶ τε ἀπῆλθον ἐπ' οἶκου, καὶ τοῖς ξυμμάχοις περιήγγειλαν μετὰ τὸν μέλλοντα (Καρνεῖος δ' ἦν μῆν, ἱερομήνια Δωριεῦσι,) παρασκευάζεσθαι, ὡς στρατευσομένους. Ἀργεῖοι δ', ἀναχωρησάντων αὐτῶν, τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς ἐξελθόντες τετραδί φθίνοντος, καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην, πάντα τὸν χρόνον ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν, καὶ ἐδήουν. Ἐπιδαυριοὶ δὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο· ὧν τινὲς, οἳ μὲν, τὸν μῆνα προὔφασίσαντο, οἳ δὲ, καὶ ἐς μεθορίαν τῆς Ἐπιδαυρίας ἐλθόντες, ἠσύχαζον.

55. Καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐν τῇ Ἐπιδαύρῳ Ἀργεῖοι ἦσαν, ἐς Μαντίνειαν πρεσβεῖαι ἀπὸ τῶν πόλεων ξυνηλθον, Ἀθηναίων παρακαλεσάντων, καὶ γιγνομένων λόγων, Ἐφαμίδας ὁ Κορίνθιος οὐκ ἔφη τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις ἴσχυρειν. σφεῖς μὲν γὰρ περὶ εἰρήνης ξυκαθῆσθαι, τοὺς δ' Ἐπιδαυρίους, καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ τοὺς Ἀργεῖους μεθ' ὄπλων ἀντιτετάχθαι. διαλύσαι οὖν πρῶτον χρῆναι ἀφ' ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα, καὶ οὕτω πάλιν λέγειν περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ πεισθέντες, ἄχοντο, καὶ τοὺς Ἀργεῖους ἀπήγαγον ἐκ τῆς Ἐπιδαυρίας. ὕστερον δὲ ἐς τὸ αὐτὸ ξυελθόντες, οὐδ' ὡς ἐδυνήθησαν ξυμβῆναι· ἀλλ' οἳ Ἀργεῖοι πάλιν ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν ἐσέβαλον, καὶ ἐδήουν. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἳ Λακεδαιμόνιοι ἐς Καρύας· καὶ ὡς οὐδ' ἐγταῦθα τὰ διαβατήρια αὐτοῖς ἐγένετο, ἐπανεχώρησαν. Ἀργεῖοι δὲ, τεμόντες τῆς Ἐπιδαυρίας ὡς τὸ

τρίτον μέρος, ἀπῆλθον ἐπὶ οἴκου· καὶ Ἀθηναίων αὐτοῖς χίλιοι ἐβοήθησαν ὀπλίται, καὶ Ἀλκιβιάδης στρατηγός. πυθόμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξεστρατεῦσθαι, καὶ ὡς οὐδὲν ἔτι αὐτῶν ἔδει, ἀπῆλθον. καὶ τὸ θέρος οὕτω διῆλθε.

56. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι, λαθόντες Ἀθηναίους, φρουροὺς τὲ τριακοαίους, καὶ Ἀγχιππίδαν ἄρχοντα κατὰ θάλασσαν ἐς Ἐπίδαυρον ἐπέπεμψαν. Ἀργεῖοι δ' ἐλθόντες παρ' Ἀθηναίους, ἐπεκάλουν, ὅτι, γεγραμμένον ἐν ταῖς σπονδαῖς, διὰ τῆς ἑαυτῶν ἐκάστους μὴ ἔῃν πολεμίους διῆναι, ἑάσειαν κατὰ θάλασσαν παραπλευσάσθαι καὶ εἰ μὴ κἄκεῖνοι ἐς Πύλον κομοῦσιν ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς Μεσσηνίους καὶ Εἰλώτας, ἀδικήσεσθαι αὐτοί. Ἀθηναῖοι δὲ, Ἀλκιβιάδου πείσαντος, τῇ μὲν Λακωνικῇ στήλῃ ὑπέγραψαν, ὅτι οὐκ ἐνεμειναν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ὄρκοις, ἐς δὲ Πύλον ἐκόμισαν τοὺς ἐκ Κρανίων Εἰλώτας ληΐζεσθαι· τὰ δ' ἄλλα ἠσύχαζον. τὸν δὲ χειμῶνα τοῦτον, πολεμούντων Ἀργείων καὶ Ἐπιδαυρίων, μάχη μὲν οὐδεμία ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς, ἐνέδραι δὲ καὶ καταδρομαί, ἐν αἷς ὡς τύχοιεν ἑκατέρων τινὲς διεφθειρόντο. καὶ τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος πρὸς ἕαρ ἤδη, κλίμακας ἔχοντες οἱ Ἀργεῖοι ἦλθον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαυρον, ὡς ἐρήμου οὔσης διὰ τὸν πόλεμον, βλαβεροὶ καὶ ἀπρακτοὶ ἀπῆλθον. καὶ δ' χειμῶν ἐτελεύτα, καὶ τρίτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

57. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θύρου μεσοῦντος Λακεδαιμόνιοι, ὡς αὐτοῖς οἱ τε Ἐπιδαύριοι ξύμμαχοι ὄντες ἔταλαιπώρουν, καὶ ἄλλα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, τὰ μὲν ἀφειστήκει, τὰ δ' οὐ καλῶς εἶχε, νομίσαντες, εἰ μὴ προκαταλήφονται ἐν τάχει, ἐπὶ πλεόν χωρήσασθαι αὐτὰ, ἐστράτευον αὐτοὶ καὶ οἱ Εἰλωτες πανδημεὶ ἐπ' Ἄργος. ἤγειτο δὲ Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς. ξυνεστράτευον δ' αὐτοῖς Τρυαῖται τε καὶ ὅσοι ἄλλοι Ἀρκάδων Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοι ἦσαν. οἱ δ' ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου ξύμμαχοι, καὶ οἱ ἔξωθεν, ἐς Φλιοῦντα ξυναλέγοντο· Βοιωτοὶ μὲν, πεντακισχίλιοι ὄπλιται, καὶ τοσοῦτοι ψιλοὶ, καὶ ἱππῆς πεντακόσιοι, καὶ ἄμπποι ἴσοι· Κορίνθιοι δὲ, δισχίλιοι ὄπλιται· οἱ δ' ἄλλοι, ὡς ἕκαστοι· Φλιάσιοι δὲ πανστρατιᾷ, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων ἦν τὸ στράτευμα.

58. Ἀργεῖοι δὲ, προαισθόμενοι τότε πρῶτον τὴν παρασκευὴν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν Φλιοῦντα, βουλόμενοι τοῖς ἄλλοις προσμίξαι, ἐχώρουν, τότε δὴ ἐξιστράτευσαν καὶ αὐτοί. ἐβοήθησαν δ' αὐτοῖς καὶ Μαντινῆς, ἔχοντες τοὺς σφετέρους ξυμμάχους, καὶ Ἠλείων τρισχίλιοι ὄπλιται καὶ προϊόντες, ἀπαντῶσι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐν Μεθυδρίῳ τῆς Ἀρκადίας. καὶ καταλαμβάνουσιν ἑκάτεροι λῆφον· καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι ὡς μεμονωμένοι τοῖς Λακεδαιμονίοις παρεσκευάζοντο μάχεσθαι, ὁ δὲ Ἄγις, τῆς νυκτὸς ἀναστήσας τὸν στρατὸν, καὶ λαθῶν, ἐπορεύετο ἐς Φλιοῦντα παρὰ τοὺς ἄλλους

ξυμμαχοῖς. καὶ οἱ Ἀργεῖοι, αἰσθόμενοι, ἅμα ἔφ'
 ἐχώρουν, πρῶτον μὲν, εἰς Ἄργος, ἔπειτα δὲ, ἧ̄ προς-
 ἐδέχοντο τοῦς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν ξυμμαχῶν
 καταβήσεσθαι, τὴν κατὰ Νεμέαν ὁδόν. Ἄγεις δὲ
 ταύτην μὲν, ἣν προσεδέχοντο, οὐκ ἐτρέπετο, παραγ-
 γείλας δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀρκάσι καὶ Ἐπι-
 δαυρίοις, ἄλλην ἐχώρησε χαλεπὴν, καὶ κατέβη εἰς τὸ
 Ἀργείων πεδῖον· καὶ Κορινθῖοι καὶ Πελληνῆς καὶ
 Φλιασῖοι ὄρθιον ἑτέραν ἐπορεύοντο· τοῖς δὲ Βοιω-
 τοῖς καὶ Μεγαρεῦσι καὶ Σικυωνίοις εἴρητο τὴν ἐπὶ
 Νεμέας ὁδὸν καταβαίνειν, ἧ̄ οἱ Ἀργεῖοι ἐκάθηντο,
 ὅπως, εἰ οἱ Ἀργεῖοι ἐπὶ σφῶς ἰόντες εἰς τὸ πεδῖον
 βοηθοῖεν, ἐφελόμενοι τοῖς ἵπποις χρῶντο. καὶ ὁ μὲν,
 οὕτω διατάξας, καὶ ἰσβαλὼν εἰς τὸ πεδῖον, ἐδήηον
 Σάμινθόν τε καὶ ἄλλα.

59. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι, γνόντες, ἐβοήθουν ἡμέρας
 ἦδη ἐκ τῆς Νεμέας, καὶ περιτυχόντες τῷ Φλιασίῳ
 καὶ Κορινθίῳ στρατοπέδῳ, τῶν μὲν Φλιασίων ὀλλ-
 γους ἀπέκτειναν, ὑπὸ δὲ τῶν Κορινθίων αὐτοὶ οὐ
 πολλῶ πλείους διεφθάρησαν. καὶ οἱ Βοιωτοὶ καὶ
 οἱ Μεγαρῆς καὶ οἱ Σικυώνιοι ἐχώρουν, ὥσπερ εἴ-
 ρητο αὐτοῖς, ἐπὶ τῆς Νεμέας· καὶ τοὺς Ἀργεῖους
 οὐκέτι κατέλαβον· ἀλλὰ καταβάντες, ὡς ἐώρων τὰ
 ἑαυτῶν δηοῦμενα, εἰς μάχην παρετάσσοντο. ἀντι-
 παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. ἐν μίσηρ
 δὲ ἀπειλημμένοι ἦσαν οἱ Ἀργεῖοι. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ
 πεδῖου οἱ Λακεδαιμόνιοι εἴργον ἀπὸ τῆς πόλεως,
 καὶ οἱ μετ' αὐτῶν· καθύπερθε δὲ, Κορινθῖοι καὶ

Φλιάσιοι καὶ Πελληνῆς· τὸ δὲ πρὸς Νεμέας, Βοιωτοὶ καὶ Σικυώνιοι καὶ Μεγαρῆς. ἵπποι δὲ αὐτοῖς οὐ παρῆσαν. οὐ γάρ πω οἱ Ἀθηναῖοι μόνοι τῶν ξυμμάχων ἦγον. τὸ μὲν οὖν πλήθος τῶν Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων οὐχ οὕτω δεινὸν τὸ παρὸν ἐνόμιζον, ἀλλ' ἐν καλῷ ἐδόκει ἡ μάχη ἔσσεσθαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπειληφέναι ἐν τῇ αὐτῶν τε καὶ πρὸς τῇ πόλει. τῶν δὲ Ἀργείων δύο ἄνδρες, Θράσυλλός τε, τῶν πέντε στρατηγῶν εἷς ὢν, καὶ Ἀλκίφρων, πρόξενος Λακεδαιμονίων, ἤδη τῶν στρατοπέδων ὄσοντ' ἐξυνιώντων, προσελθόντε Ἄγιδι, διελεγέσθην, μὴ ποιεῖν μάχην· ἐτοίμους γὰρ εἶναι Ἀργείους δίκας δοῦναι καὶ δεξασθαι ἴσας καὶ ὁμοίας, εἴτε ἐπικαλοῦσιν Ἀργείοις Λακεδαιμόνιοι, καὶ τολοιπὸν εἰρήνην ἄγειν, σπονδὰς ποιησαμένους.

60 Καὶ οἱ μὲν ταῦτα εἰπόντες τῶν Ἀργείων, ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ οὐ τοῦ πλήθους κελεύσαντος, εἶπον. καὶ ὁ Ἄγις, δεξάμενος τοὺς λόγους, αὐτὸς, καὶ οὐ μετὰ τῶν πλειόνων οὐδὲ αὐτὸς βουλευσάμενος, ἀλλ' ἢ ἐνὶ ἀνδρὶ κοινώσας τῶν ἐν τέλει ξυστρατευομένων, σπένδεται τέσσαρας μῆνας, ἐν οἷς ἔδει ἐπιτελέσαι αὐτοὺς τὰ δηθέντα. καὶ ἀπήγαγε τὸν στρατὸν εὐθύς, οὐδενὶ φράσας τῶν ἄλλων ξυμμάχων. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἶποντο μὲν, ὡς ἠγεῖτο, διὰ τὸν νόμον, ἐν αἰτία δ' εἶχον κατ' ἀλλήλους πολλῇ τὸν Ἄγιν, νομίζοντες, ἐν καλῷ παρατυχὸν σφίσι ξυμβαλεῖν, καὶ πανταχόθεν αὐτῶν ἀποκεκλεισμένων καὶ ὑπὸ ἵππέων καὶ πεζῶν, οὐδὲν θρά-

σαντας ἄξιον τῆς παρασκευῆς ἀπιέναι. στρατόπεδον γὰρ δὴ τοῦτο κάλλιστον Ἑλληνικὸν τῶν μέχρι τοῦδε ξυνηλθέν. ὠφθη δὲ μάλιστα, ἕως ἔτι ἦν ἀθρόον ἐν Νεμέᾳ, ἐν ᾧ Λακεδαιμόνιοι τε πανστρατιαῖ ἦσαν, καὶ Ἀρκάδες, καὶ Βοιωτοὶ, καὶ Κορίνθιοι, καὶ Σικυώνιοι, καὶ Πελληνῆς, καὶ Φλιάσιοι, καὶ Μεγαροῖς· καὶ οὗτοι πάντες λογάδες ἀφ' ἑκάστων, ἀξιόμαχοι δοκοῦντες εἶναι οὐ τῇ Ἀργείων μόνον ξυμμαχία, ἀλλὰ καὶ ἄλλη ἔτι προσγενομένη. τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον, οὕτως ἐν αἰτία ἔχοντες τὸν Ἄγιν, ἀνεχώρουν τε καὶ διελύθησαν ἐπ' οἴκου ἕκαστοι. Ἀργεῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ ἔτι ἐν πολλῷ πλείονι αἰτία εἶχον τοὺς σπεισαμένους ἄνευ τοῦ πλήθους, νομίζοντες κακεῖνοι, μὴ ἂν σφίσι ποτὲ κάλλιον παρασχόν, Λακεδαιμονίους διαπεφευγένοι· πρὸς τε γὰρ τῇ σφετέρᾳ πόλει καὶ μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων τὸν ἄγωνα ἂν γίγνεσθαι. τὸν τε Θράσυλλον, ἀναχωρήσαντες, ἐν τῷ Χαράδρῳ (οὐπὲρ τὰς ἀπὸ στρατιᾶς δίκας, πρὶν εἰσιέναι, κρίνουσιν,) ἤρξαντο λεύειν. ὁ δὲ, καταφυγὼν ἐπὶ τὸν βωμόν, περιγίγνεται· τὰ μέντοι χρήματα ἐδήμευσαν αὐτοῦ.

61. Μετὰ δὲ τοῦτο, Ἀθηναίων βοηθησάντων χιλίων ὀπλιτῶν, καὶ τριακοσίων ἱππέων, ὧν ἑστρατήγουν Λάχης καὶ Νικόστρατος, οἱ Ἀργεῖοι (ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὠκνοῦν λύσαι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους,) ἀπιέναι ἐκέλευον αὐτοὺς, καὶ πρὸς τὸν δῆμον οὐ προσῆγον, βουλομένους χρηματίσαι· πρὶν ἢ Μαντινῆς καὶ Ἠλείοι (ἔτι γὰρ παρήσαν) κατη-

νάγκασαν δεόμενοι. καὶ ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι, Ἀλκιβιάδου πρεσβευτοῦ παρόντος, ἔν τε τοῖς Ἀργείοις καὶ ξυμμαχοῖς, ταῦτα, ὅτι οὐκ ὀρθῶς αἱ σπονδαὶ ἀνετιῶν ἄλλων ξυμμαχῶν καὶ γένοιτο, καὶ νῦν (ἐν καιρῷ γὰρ παρῆναι σφεῖς) ἀπιεσθαι χρῆναι τοῦ πολέμου. καὶ πείσαντες ἐκ τῶν λόγων τοὺς ξυμμαχοὺς, εὐθύς ἐχώρουν ἐπὶ Ὀρχομενὸν τὸν Ἀρκαδικὸν πάντες, πλὴν Ἀργείων. οὗτοι δὲ, ὅμως καὶ πεισθέντες, ὑπελείποντο πρῶτον, ἔπειτα δ' ὑστερον καὶ οὗτοι ἦλθον. καὶ προσκαθεζόμενοι τὸν Ὀρχομενὸν πάντες ἐπολιόρκουν· καὶ προσβολὰς ἐποιοῦντο, βουλόμενοι ἄλλως τε προσγενέσθαι σφίσι, καὶ ὄμηροι ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ἦσαν αὐτόθι ὑπὸ Λακιδαιμονίων κείμενοι. οἱ δὲ Ὀρχομένιοι, δεισαντες τὴν τε τοῦ τείχους ἀσθένειαν, καὶ τοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος, καὶ, ὡς οὐδεις αὐτοῖς ἐβροῆθει, μὴ προαπόλωνται, ξυνέβησαν, ὥστε ξύμμαχοί τε εἶναι, καὶ ὁμήρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι, καὶ Μαντινεῦσι, καὶ οὖς κατέθεντο Λακιδαιμόνοισι, παραδοῦναι.

62. Μετὰ δὲ τοῦτο, ἔχοντες ἤδη τὸν Ὀρχομενὸν, ἐβουλεύοντο οἱ ξύμμαχοι, ἐφ' ᾧ, τι χρὴ πρῶτον εἶναι τῶν λοιπῶν. καὶ Ἠλεῖοι μὲν ἐπὶ Λέπρουν ἐκέλευον, Μαντινῆς δὲ ἐπὶ Τέγειαν. καὶ προσέθεντο οἱ Ἀργεῖοι καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς Μαντινεῦσι. καὶ οἱ μὲν Ἠλεῖοι, ὀργισθέντες, ὅτι οὐκ ἐπὶ Λέπρουν ἐψηφίσαντο, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· οἱ δὲ ἄλλοι ξύμμαχοι παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Μαντινείᾳ, ὡς ἐπὶ

Τέγαν ἰόντας. καὶ τινὲς αὐτοῖς καὶ αὐτῶν τῶν Τεγεατῶν ἐν τῇ πόλει ἐτεδίδουσαν τὰ πράγματα.

63. Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν ἐξ Ἄργους, τὰς τετραμήνους σπονδὰς ποιησάμενοι, ἄγιν ἐν μεγάλῃ αἰτία εἶχον, οὐ χειρωσάμενον σφίσιν Ἄργος, παρασχὸν καλῶς, ὡς οὐπω πρότερον αὐτοὶ ἐνόμιζον· ἀθρόους γὰρ τοσοῦτους ξυμμάχους καὶ τοιοῦτους οὐ φάδιον εἶναι λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ Ὀρχομενοῦ ἠγγέλλετο, ἐαλωκίνας, πολλῶ δὴ μᾶλλον ἐχαλίπαινον καὶ ἐβούλευον εὐθύς ὑπ' ὄργῃς, παρὰ τὸν τρόπον τὸν ἑαυτῶν, ὡς χρῆ τὴν τε οἰκίαν αὐτοῦ κατασκάψαι, καὶ δέκα μυριάσι δραχμῶν ζημιῶσαι. ὁ δὲ παρητεῖτο, μηδὲν τούτων δρᾶν· ἔργω γὰρ ἀγαθῷ φύσεισθαι τὰς αἰτίας στρατευσάμενος· ἢ τότε πομῖν αὐτοῦς ὁ, τι βούλονται. οἱ δὲ τὴν μὲν ζημίαν καὶ τὴν κατασκαφὴν ἐπίσχυρον νόμον δὲ ἔθεντο ἐν τῷ παρόντι, ὅς οὐπω πρότερον ἐγένετο αὐτοῖς. δέκα γὰρ ἄνδρας Σπαρτιατῶν προσεῖλοντο αὐτῷ ξυμβούλους, ἄνευ ὧν μὴ κύριον εἶναι ἀπάγειν στρατιὰν ἐκ τῆς πόλεως.

64. Ἐν τούτῳ δ' ἀφικνεῖται αὐτοῖς ἀγγελία παρὰ τῶν ἐπιτηδείων ἐκ Τεγίας, ὅτι, εἰ μὴ παρῶσονται ἐν τάχει, ἀποστήσεται αὐτῶν Τέγεια πρὸς Ἄργεῖους καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ ἔσονοι ἀφέστηκεν. ἐνταῦθα δὲ βοήθεια τῶν Λακεδαιμονίων γίνεται αὐτῶν τε καὶ τῶν Εἰλώτων πανδημεὶ ὀξεία, καὶ ὡς οὐπω πρότερον. ἐχώρουν δὲ ἐς Ὀρέστειον τῆς Μαιναλίας· καὶ τοῖς μὲν Ἀρκάδων σφετέροις οὐοι

Ξυμμάχοις προεῖπον ἀθροῖσθεῖσιν ἵεναι κατὰ πόδας
 αὐτῶν ἐς Τέγεαν· αὐτοὶ δὲ, μέχρι μὲν τοῦ Ὀρε-
 στείου πάντες ἐλθόντες, ἐκεῖθεν δὲ τὸ ἕκτον μέρος
 σφῶν αὐτῶν ἀποπέμψαντες ἐπ' οἴκου, (ἐν ᾧ τὸ
 πρῶτον τε καὶ τὸ νεώτερον ἦν,) ὥστε τὰ οἴκοι
 φρουρεῖν, τῷ λοιπῷ στρατεύματι ἀφικνοῦνται ἐς
 Τέγεαν. καὶ οὐ πολλῶ ὕστερον οἱ ξυμμάχοι ἀπ' Ἀρ-
 κάδων παρῆσαν. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Κόρινθον,
 καὶ Βοιωτοὺς, καὶ Φωκίας, καὶ Λοκροὺς, βοηθεῖν
 κελύοντες κατὰ τάχος ἐς Μαντινείαν. ἀλλὰ τοῖς μὲν
 ἐξ ὀλίγου τε ἐγίνετο, καὶ οὐ φάδιον ἦν μὴ ἀθρό-
 οις, καὶ ἀλλήλους περιμείνασι, διελθεῖν τὴν πολε-
 μίαν· ξυνέκλειε γὰρ διὰ μέσου· ὁμοῦ δὲ ἠπειγόντο.
 Λακεδαιμόνιοι δὲ, ἀναλαβόντες τοὺς παρόντας Ἀρ-
 κάδων ξυμμάχους, ἐσέβαλον ἐς τὴν Μαντινικὴν, καὶ
 στρατοπεδευσάμενοι· πρὸς τῷ Ἡρακλείῳ, ἐδήουν
 τὴν γῆν.

65. Οἱ δὲ Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξυμμάχοι, ὡς εἶδον
 αὐτοὺς, καταλαβόντες χωρίον ἐρυμνὸν καὶ δυσπρόσ-
 οδον, παρετάξαντο ὡς ἐς μάχην. καὶ οἱ Λακεδαι-
 μόνιοι εὐθύς αὐτοῖς ἐπήρισαν· καὶ μέχρι μὲν λίθου
 καὶ ἀκοντίου βολῆς ἐχώρησαν· ἔπειτα τῶν πρῶτων
 τῶν Ἀργείων τις Ἄγιδι ἐπεβόησεν, ὄρων πρὸς χωρίον καρ-
 τερόν ἰδοντας σφᾶς, ὅτι διανοεῖται κακὸν κακῶ ἰύ-
 σθαι· δηλῶν, τῆς ἐξ Ἀργους ἐπαιτίου ἀναχωρήσεως
 τὴν παροῦσαν ἄκαιρον προθυμίαν ἀνάληψιν βουλο-
 μένην εἶναι. ὁ δὲ, εἴτε καὶ διὰ τὸ ἐπιβόημα, εἴτε
 καὶ αὐτῷ ἄλλο τι ἦν κατὰ τὸ αὐτὸ, δόξαν ἐξαίφνης,

τάλιν τὸ στρατεύμα κατὰ τάχος, πρὶν ξυμμίξαι, ἄπηγε. καὶ ἀφικόμενος πρὸς τὴν Τεγεῶτιν, τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπε πρὸς τὴν Μαντινικὴν, περὶ οὐπὲρ, ὡς τὰ πολλὰ βλάπτοντος, ὁποτέρωσι ἂν ἐσπίπτη. Μαντινῆς καὶ Τεγεῶται πολεμοῦσιν. ἐβούλετο δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου βοηθοῦντας ἐπὶ τὴν τοῦ ὕδατος ἐκτροπήν, ἐπειδὴν πύθωνται, καταβιβάσαι τοὺς Ἀργεῖους καὶ τοὺς ξυμμαχούς, καὶ ἐν τῷ ὄμαλῳ τὴν μάχην ποιῆσθαι. καὶ ὁ μὲν, τὴν ἡμέραν ταύτην μείνας αὐτοῦ περὶ τὸ ὕδωρ, ἐξέτρεπεν· οἱ δ' Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τὸ μὲν πρῶτον καταπλαγέοντες τῇ ἐξ ὀλίγου αἰφνιδίῳ αὐτῶν ἀναχωρήσει, οὐκ εἶχον, ὅτι εἰκάσωσιν· εἶτα, ἐπειδὴ, ἀναχωροῦντες, ἐκείνοι τε ἀπέκρουσαν, καὶ σφεῖς ἠσύχαζον, καὶ οὐκ ἐπηκολούθουν, ἐνταῦθα τοὺς ἑαυτῶν στρατηγούς αὐθις ἐν αἰτία εἶχον, τό, τε πρότερον καλῶς ληφθέντας πρὸς Ἀργεῖ Λακεδαιμονίους ἀφεθῆναι, καὶ νῦν, ὅτι ἀποδιδράσκοντας οὐδεὶς ἐπιδιώκει, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν οἱ μὲν σώζονται, σφεῖς δὲ προδίδονται. οἱ δὲ στρατηγοὶ ἐθρουβήθησαν μὲν τοπαραντικά, ὕστερον δὲ ἀπάγουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου, καὶ προσελθόντες ἐς τὸ ὄμαλόν, ἐστρατοπεδεύσαντο, ὡς ἴοντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

66. Τῇ δ' ὕστεραία οἱ τε Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ξυνητάξαντο, ὡς ἔμελλον μαχεῖσθαι, ἣν περιτύχωσιν· οἱ τε Λακεδαιμόνιοι, ἀπὸ τοῦ ὕδατος πρὸς τὸ Ἡράκλειον πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον ἴοντες, ὄρωσι δι' ὀλίγου τοὺς ἐναντίους ἐν τάξει τε ἤδη

πάντας, καὶ ἀπὸ τοῦ λόφου προσηλυθότες. μάλιστα δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐς ὃ ἐμέμνηντο, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἐξεπλάγησαν. διὰ βραχείας γὰρ μελλήσεως ἢ παρασκευῆ αὐτοῖς ἐγίνετο· καὶ εὐθύς ὑπὸ σπουδῆς καθίσταντο ἐς κόσμον τὸν ἑαυτῶν, Ἄγιδος τοῦ βασιλείως ἕκαστα ἐξηγουμένου κατὰ τὸν νόμον. βασιλέως γὰρ ἄγοντος, ὑπ' ἐκείνου πάντα ἄρχεται· καὶ τοῖς μὲν πολεμάρχοις αὐτὸς φράζει τὸ θεόν, οἱ δὲ τοῖς λοχαγοῖς, ἐκείνοι δὲ τοῖς πεντηκοντατῆρσιν, αὐθις δ' οὕτως τοῖς ἐνωμοτάρχαις, καὶ οὗτοι τῇ ἐνωμοτίᾳ. καὶ αἱ παραγγίλσεις, ἣν τι βούλωνται, κατὰ τὰ αὐτὰ χωροῦσι, καὶ ταχεῖαι ἐπέρχονται. σχεδὸν γάρτοι πᾶν, πλην ὀλίγου, τὸ στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων, ἄρχοντες ἀρχόντων εἰσὶ, καὶ τὸ ἐπιμελὲς τοῦ δρωμένου, πολλοῖς προσήκει.

67. Τότε δὲ κέρας μὲν εὐώνυμον Σκιρῖται αὐτοῖς καθίσταντο, αἰεὶ ταύτην τὴν τάξιν μόνοι Λακεδαιμονίων ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἔχοντες· παρὰ δ' αὐτοῖς οἱ ἐπὶ Θρήκης Βρασιδεῖοι στρατιῶται, καὶ Νεοδαμῶδεις μετ' αὐτῶν. ἔπειτ' ἤδη Λακεδαιμόνιοι αὐτοὶ ἐξῆς καθίστασαν τοὺς λόχους, καὶ παρ' αὐτοὺς Ἀρκάδων Ἡραιῆς· μετὰ δὲ τούτους, Μαινάλοι, καὶ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρα, Τεγεᾶται, καὶ Λακεδαιμονίων ὀλίγοι, τὸ ἔσχατον ἔχοντες, καὶ οἱ ἱππῆς αὐτῶν ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ κέρα. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὕτως ἐτάξαντο. οἱ δ' ἐναντίοι αὐτοῖς, δεξιὸν μὲν κέρας Μαντινῆς εἶχον, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων τὸ ἔργον ἐγίνετο· παρὰ δ' αὐτοῖς οἱ ξύμμαχοι Ἀρκάδων

ἦσαν· ἔπειτα Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες, οἷς ἡ πόλις ἐκ πολλοῦ ἄσκησιν τῶν ἐς τὸν πόλεμον δημοσίᾳ παρεῖχε· καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν οἱ ἄλλοι Ἀργεῖοι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, Κλεωναῖοι καὶ Ὀρνεῆται· ἔπειτα Ἀθηναῖοι ἑστατοί, τὸ εὐώνυμον κίρας ἔχοντες, καὶ ἰππῆς μετ' αὐτῶν οἱ οἰκεῖοι.

68. Τάξις μὲν ἦδε καὶ παρασκευὴ ἀμφοτέρων ἦν· τὸ δὲ στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων μείζον ἐφάνη. ἀριθμὸν δὲ γράψαι, ἢ καθ' ἐκάστους ἑκατέρων, ἢ ξύμπαντας, οὐκ ἂν ἰδυνάμην ἀκριβῶς. τὸ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων πλήθος διὰ τῆς πολιτείας τὸ κρυπτόν ἠγνοεῖτο· τῶν δ' αὖ διὰ τὸ ἀνθρώπιον κομπῶδες ἐς τὰ οἰκεία πλήθη ἠπιστεῖτο. ἐκ μίντοι τοιοῦδε λογισμοῦ ἕξιστί τῃ σκοπεῖν τὸ Λακεδαιμονίων τότε παραγεγόμενον πλήθος. λόχοι μὲν γὰρ ἐμάχοντο ἑπτὰ, ἄνευ Σκιριτῶν, ὄντων ἑξακοσίων. ἐν δὲ ἐκάστῳ λόχῳ πεντηκοστῦες ἦσαν τέσσαρες, καὶ ἐν τῇ πεντηκοστῷ ἐνωμοτίαι τέσσαρες. τῆς τε ἐνωμοτίας ἐμάχοντο ἐν τῷ πρώτῳ ζυγῷ τέσσαρες. ἐπὶ δὲ βᾶθος ἐτάξαντο μὲν οὐ πάντες ὁμοίως, ἀλλ' ὡς λοχαγὸς ἕκαστος ἐβούλετο· ἐπίπαν δὲ κατέστησαν ἐπὶ ὀκτώ. παρὰ δὲ ἄπαν, πλὴν Σκιριτῶν, τετρακόσιοι καὶ δυοῖν δέοντες πεντήκοντα ἄνδρες ἢ πρώτη τάξις ἦν.

69. Ἐπεὶ δὲ ξυνιέναι ἔμελλον ἦδη, ἐνταῦθα καὶ παραινέσεις καθ' ἐκάστους ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατηγῶν τοιαῖδε ἐγίνοντο· Μαντινεῦσι μὲν, ὅτι ὑπὲρ τε πατρίδος ἢ μάχῃ ἔσται, καὶ ὑπὲρ ἀρχῆς ἄμα καὶ

δουλείας, τὴν μὲν μὴ πειρασάμενοις ἀφαιρεθῆναι, τῆς δὲ μὴ αὐθις πειρᾶσθαι· Ἀργείοις δὲ, ὑπὲρ τῆς τε παλαιᾶς ἡγεμονίας καὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ποτὲ ἰσομοιρίας μὴ διὰ παντός στερισκομένους ἀνέχεσθαι, καὶ ἄνδρας ἅμα ἐχθροὺς καὶ ἀστυγείτονας ὑπὲρ πολλῶν ἀδικημάτων ἀμύνασθαι· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις, καλὸν εἶναι, μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἀγωνιζομένους, μηδεὶνὸς λείπεσθαι· καὶ ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίους νικήσαντες, τὴν τε ἀρχὴν βεβαιοτέραν καὶ μείζω ἔξουσι, καὶ οὐ μὴ ποτὲ τις αὐτοῖς ἄλλος ἐς τὴν γῆν ἔλθῃ. τοῖς μὲν Ἀργείοις καὶ ξυμμάχοις ταῦτα παρηνέθη. Λακεδαιμόνιοι δὲ, καθ' ἑκάστους τε, καὶ μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων, ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὧν ἠπίσταντο τὴν παρακείμευσιν τῆς μνήμης ἀγαθοῖς οἷσιν ἐποιοῦντο· εἰδότες, ἔργων ἐκ πολλοῦ μελέτην πλείω σώζουσαν, ἢ λόγων δι' ὀλίγου καλῶς ῥηθεῖσαν παραίνεσιν.

70. Καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ἦν· Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐντόνως καὶ ὀργῇ χωροῦντες, Λακεδαιμόνιοι δὲ, βραδείως, καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν νόμῳ ἐγκαθεστῶτων· οὐ τοῦ θεοῦ χάριν, ἀλλ' ἵνα, ὁμαλῶς μετὰ θυθμοῦ βαίγοντες, προέλθοιεν, καὶ μὴ διασπασθεῖη αὐτοῖς ἡ τάξις· ὅπερ φιλεῖ τὰ μεγάλα στρατόπεδα ἐν τοῖς προσόδοις ποιεῖν.

71. Ξυνιόντων δ' ἔτι, Ἄγις ὁ βασιλεὺς τοιόνδε ἐβουλεύσατο δρᾶσαι. τὰ στρατόπεδα ποιῆ μὲν καὶ ἅπαντα τοῦτο· ἐπὶ τὰ δεξιὰ κέρατα αὐτῶν ἐν ταῖς ξυνάδοις μᾶλλον ἐξωθεῖται, καὶ περιέσχοσι κατὰ

ὁ τῶν ἐναντίων εὐώνυμον ἀμφοτέροισι τῷ δεξιῷ, διὰ
 ὃ, φοβοῦμένους, προστέλλειν τὰ γυμνά ἕκαστον ὡς
 ἀλίστα τῇ τοῦ ἐν δεξιῇ παρατεταγμένου ἀσπίδι,
 αἱ νομίζουσιν τὴν πυκνότητα τῆς συγκλίσεως εὐσκε-
 ραστότατον εἶναι. καὶ ἡγεῖται μὲν τῆς αἰτίας ταύ-
 ης ὁ πρωτοστάτης τοῦ δεξιοῦ κέρως, προθυμούμε-
 ος ἐξαλλάττειν ἀπὸ τῶν ἐναντίων τὴν ἑαυτοῦ γυμνώ-
 σιν, ἔπονται δὲ διὰ τὸν αὐτὸν φόβον καὶ οἱ ἄλλοι.
 αἱ τότε περιέσχον μὲν οἱ Μαντινῆς τῷ κέρει πολὺ
 ὢν Σκιριτῶν, ἔτι δὲ πλεον οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ
 ἑγεῖται τῶν Ἀθηναίων, ὅσω μείζον τὸ στράτευμα
 ἔχον. δεισας δὲ Ἄγεις, μὴ σφῶν κυκλωθῆ τὸ εὐώνυ-
 μιον, καὶ νομίσας, ἄγαν περιέχειν τοὺς Μαντινεῆας,
 τοῖς μὲν Σκιρίταισι καὶ Βρασιδείοις ἐσήμηθεν, ἐπιξα-
 γούνας ἀπὸ σφῶν, ἐξιῶσαι τοὺς Μαντινεῦσιν· εἰς
 ἃ τὸ διάκενον τοῦτο παρήγγελλεν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ
 κέρως δύο λόχους τῶν πολεμάρχων Ἴππονοῖδα καὶ
 Ἰριστοκλεῖ ἔχουσι παρελθεῖν, καὶ ἐσβαλόντας πλη-
 ῶσαι, νομίζων, τῷ θ' ἑαυτῶν δεξιῷ ἔτι περιουσίαν
 σισθαι· καὶ τὸ κατὰ τοὺς Μαντινεῆας βεβαιότερον
 ἐτάξασθαι.

72. Συνέβη οὖν αὐτῷ, ἅτε ἐν αὐτῇ τῇ ἐφόδῳ καὶ
 ἔδλιγου παραγγέλλαντι, τὸν τε Ἀριστοκλεῖα καὶ τὸν
 Ἴππονοῖδαν μὴ θελῆσαι παρελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ
 τοῦτο τὸ αἰτίημα ὕστερον φεύγειν ἐκ Σπάρτης, δό-
 ξαντας μαλακισθῆναι· καὶ τοὺς πολεμίους φθάσαι
 εἰ, προσμίξει· καὶ, κελύσαντος αὐτοῦ, ἐπὶ τοὺς
 Σκιρίτας ὡς οὐ παρήλθοι οἱ λόχοι, πάλιν αὐτὸν σφίσει.

προσμίξαι μὴ δυναθῆναι ἔτι, μηδὲ τούτους ξυγκλιῖσαι. ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε, τῇ ἀνδρείᾳ ἔδειξαν οὐχ ἦσσαν περιγεγόμενοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χερσὶν ἐγιγνοντο τοῖς ἐναντιοῖς, τὸ μὲν τῶν Μαντινέων δεξιὸν τρέπει αὐτῶν τοὺς Σκιρίδας καὶ τοὺς Βρασιδεῖους· καὶ ἐσπεσόντες οἱ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, καὶ τῶν Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες, κατὰ τὸ διακνον καὶ οὐ ξυγκλισθῆν, τοὺς Λακεδαιμονίους διέφθειρον, καὶ κυκλωσάμενοι ἔτρεψαν, καὶ ἐξέωσαν ἐς τὰς ἄράδας, καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐπιτεταγμένων ἀπέκτεινάν τινας. καὶ ταύτῃ μὲν ἦσσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι· τῷ δ' ἄλλῳ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα τῷ μέσῳ, ἧπερ ὁ βασιλεὺς Ἄγις ἦν, καὶ περὶ αὐτὸν αἱ τριακόσιοι ἱππῆς καλούμενοι, προσπεσόντες τῶν τε Ἀργείων τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ πέντε λόχοις ὠνομασμένοις, καὶ Κλιωναίοις, καὶ Ὀρνεῶταις, καὶ Ἀθηναίων τοῖς παρατεταγμένοις, ἔτρεψαν, οὐδὲ εἰς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομείναντας, ἀλλ', ὥς ἐπήεσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ἐνδόντας, καὶ ἔστιν οὗς καὶ καταπατηθέντας, τοῦ μὴ φθῆναι τὴν ἐγκατάληψιν.

73. Ὡς δὲ ταύτῃ ἐνεδεδώκει τὸ τῶν Ἀργείων καὶ ξυμμάχων στρατεύμα, παρερῆγγοντο ἤδη ἅμα καὶ ἐφ' ἐκάτερα, καὶ ἅμα τὸ δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Τεγεατῶν ἐκυκλοῦτο τῷ περιέχοντι σφῶν τοὺς Ἀθηναίους. καὶ ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κίνδυνος περιεστήκει, τῇ μὲν, κυκλουμένους, τῇ δὲ, ἤδη

ἤσσημενους. καὶ μάλιστα ἂν τοῦ στρατεύματος ἐταλαιπώρησαν, εἰ μὴ οἱ ἰππῆς παρόντες αὐτοῖς ὠφελίμοι ἦσαν. καὶ ξυνέβη, τὸν Ἄγιν, ὡς ἦσθετο τὸ εὐώνυμον σφῶν ποροῦν τὸ κατὰ τοὺς Μαντινίας καὶ τῶν Ἀργείων τοὺς χιλίους, παραγγεῖλαι παντὶ τῷ στρατεύματι χωρῆσαι ἐπὶ τὸ νικώμενον. καὶ γενομένου τούτου, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι [ἐν τούτῳ] ὡς παρήλθε, καὶ ἐξέκλινεν ἀπὸ σφῶν τὸ στρατεύμα, καθ' ἡσυχίαν ἐσώθησαν, καὶ τῶν Ἀργείων μετ' αὐτῶν τὸ ἤσσηθέν. οἱ δὲ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τῶν Ἀργείων οἱ λογάδες οὐκέτι πρὸς τὸ ἐγκεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις τὴν γνώμην εἶχον, ἀλλ' ὀρῶντες τοὺς τε σφετέρους νενικημένους, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπιφερομένους, εἰς φυγὴν ἐτρέποντο. καὶ τῶν μὲν Μαντινίων καὶ πλείους διεφθάρησαν, τῶν δὲ Ἀργείων λογάδων τὸ πολὺ ἐσώθη. ἡ μέντοι φυγὴ καὶ ἀπικώρησις οὐ βίαιος οὐδὲ μακρὰ ἦν. οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, μέχρι μὲν τοῦ τρέψαι, χρόνιους τὰς μάχας καὶ βεβαίους τῷ μίειν ποιοῦνται, τρέψαντες δὲ, βραχείας καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις.

74. Καὶ ἡ μὲν μάχη τοιαύτη καὶ διεγγύτατα τούτων ἐγένετο, πλείστου δὲ χρόνου μεγίστη δὴ τῶν Ἑλληνικῶν, καὶ ὑπὸ ἀξιολογωτάτων πόλεων ξυνελθούσα. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, προθέμενοι τῶν πολεμιῶν νεκρῶν τὰ ὄπλα, τροπαῖον εὐθύς ἴστασαν, καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον, καὶ τοὺς αὐτῶν ἀνείλοντο, καὶ ἀπήγαγον εἰς Τέγεαν, οὐπερ ἐτάφησαν· καὶ τοὺς τῶν πολεμιῶν ὑποσπόνδους ἀπίδουσαν.

ἀπέθανον δὲ Ἀργείων μὲν καὶ Ὀρνεατῶν καὶ Κλεωναίων, ἐπτακόσιοι· Μαντινέων δὲ, διακόσιοι· καὶ Ἀθηναίων ξὺν Αἰγινήταις, διακόσιοι, καὶ οἱ στρατηγοὶ ἀμφοτέρω. Λακεδαιμονίων δὲ οἱ μὲν ξύμμαχοι οὐκ ἐταλαιπώρησαν, ὥστε καὶ ἀξιόλογόν τι ἀπογενέσθαι· αὐτῶν δὲ χαλεπὸν μὲν ἦν τὴν ἀλήθειαν πυθέσθαι, ἔλεγοντο δὲ περὶ τριακοσίουσ ἀποθανεῖν.

75. Τῆς δὲ μάχης μελλούσης ἔσεισθαι, καὶ Πλειστοάναξ ὁ ἕτερος βασιλεὺς, ἔχων τοὺς τε πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους, ἐβοήθησε. καὶ μέχρι μὲν Τεγέας ἀφίκετο· πυθόμενος δὲ τὴν νίκην, ἀπεχώρησε. καὶ τοὺς ἀπὸ Κορίνθου καὶ ἔξω ἰσθμοῦ ξυμμάχους ἀπέτρεψαν πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι· καὶ αὐτοὶ ἀναχωρήσαντες, καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀφέντες (Κάρνεα γὰρ αὐτοῖς ἐτύγχανον ὄντα) τὴν ἑορτὴν ἤγουν. καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τότε ἐπιφερομένην αἰτίαν, ἕς τε μαλακίαν, διὰ τὴν ἐν τῇ νήσῳ ξυμφοράν, καὶ ἕς τὴν ἄλλην ἀβουλίαν τε καὶ βραδυτήτα, ἐν ἔργῳ τούτῳ ἀπελύσαντο· τύχη μὲν, ὡς εἰδόκουν, κακιζόμενοι, γνώμη δὲ οἱ αὐτοὶ ἔτι ὄντες. τῇ δὲ προτεραίᾳ ἡμέρᾳ συνέβη τῆς μάχης ταύτης, καὶ τοὺς Ἐπιδαυρίους πανδημεὶ ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀργεῖαν, ὡς ἔρημον οὖσαν, καὶ τοὺς ὑπολοίπους φύλακας, τῶν Ἀργείων ἐξελθόντων, διαφθεῖραι πολλούς. καὶ Ἡλείων τρισχιλίων ὀπλιτῶν βοηθησάντων Μαντινεῦσιν ὕστερον τῆς μάχης, καὶ Ἀθηναίων χιλίων πρὸς τοῖς προτέροις, ἐστράτευσαν ἅπαντες οἱ ξύμμαχοι οὗτοι εὐθύς

ἐπὶ Ἐπίδαυρον, ἕως οἱ Λακεδαιμόνιοι Κάρνεια ἦγον· καὶ διελόμενοι τὴν πόλιν περιετείχιζον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐξεπαύσαντο· Ἀθηναῖοι δὲ, ὡσπερ προσετάχθησαν, τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον εὐθὺς ἐξεργάσαντο. καὶ ἐν τούτῳ ξυγκαταλιπόντες ἅπαντες τῷ τειχίσματι φρουρὰν, ἀνεχώρησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι. καὶ τὸ θέρους ἐτελεύτα.

76. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἀρχομένου, εὐθὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὰ Κάρνεια ἦγον, ἐξεστράτευσαν, καὶ ἀφικόμενοι ἐς Τέγαν, λόγους προὔπεμπον ἐς τὸ Ἄργος ξυμβατηρίους. ἦσαν δὲ αὐτοῖς πρότερόν τε ἄνδρες ἐπιτήδειοι, καὶ βουλόμενοι τὸν δῆμον τὸν ἐν Ἄργει καταλύσαι· καὶ, ἐπειδὴ ἡ μάχη ἐγεγένητο, πολλῶ μᾶλλον ἐδύναντο πείθειν τοὺς πολλοὺς ἐς τὴν ὁμολογίαν. ἐβούλοντο δὲ, πρῶτον σπονδὰς ποιήσαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, αὐθις ὕστερον καὶ ξυμμαχίαν, καὶ οὕτως ἦδη τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι. καὶ ἀφικνεῖται πρόξενος ὢν Ἀργείων Δίχας ὁ Ἀρχεσιλάου, παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων δύο λόγῳ φέρων ἐς τὸ Ἄργος· τὸν μὲν, καθότι εἰ βούλονται πολεμεῖν· τὸν δ', ὡς εἰ εἰρήνην ἄγειν. καὶ γενομένης πολλῆς ἀντιλογίας, (ἔτιχε γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης παρῶν) οἱ ἄνδρες οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις πρῴσσαντες, ἦδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ τολμῶντες, ἔπεισαν τοὺς Ἀργείους προσδέξασθαι τὸν συμβατήριον λόγον. ἔστι δὲ ὅδε.

77. „ΚΑΤΤΑΔΕ δεκῆ τῆ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων ξυμβάλεισθαι ποτικῶς Ἀργείοις· ἀπαδι-

δόντας τὰς παῖδας τοῖς Ὀρχομενίοις, καὶ τὰς ἀνδρας τοῖς Μαιναλίοις, καὶ τὰς ἀνδρας τὰς ἐν Μαντινείᾳ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀποδιδόντας, καὶ ἐξ Ἐπιδαύρω ἐκβῶντας, καὶ τὸ τεῖχος ἀναίρουσιν. αἱ δὲ καὶ μὴ εἰκῶντι τοῖς Ἀθηναῖοι ἐξ Ἐπιδαύρω, πολλοὺς ἤμεν τοῖς Ἀργείοις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις καὶ τοῖς τῶν Ἀργείων ξυμμάχοις. καὶ ἂν τινα τοῖς Λακεδαιμόνιοι παῖδα ἔχοντι, ἀποδόμεν ταῖς πόλειςι πάσαις. περὶ δὲ τῷ σιῶ, συμβατόσασμεν λῆν τοῖς Ἐπιδαυρίοις ὄρκον, δῶμεν δὲ αὐτοὺς ὁμόσαι. τὰς δὲ πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας, αὐτονόμους ἤμεν πάσας κατὰ πύτριά. αἱ δὲ καὶ τῶν ἐκτὸς Πελοποννήσου τίς ἐπὶ τὰν Πελοπόννησον γὰρ ἦν ἐπὶ κακῷ, ἀλεξέμεναι ἀμόθι βουλευσαμένους, ὅσα καὶ δικαιοτάτα δοκῆ τοῖς Πελοποννησίοις. ὅσοι δ' ἐκτὸς Πελοποννήσου τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ἐντὶ, ἐν τῷ αὐτῷ ἴσοῦνται, ἐν τῷ περὶ καὶ τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοῖς τῶν Ἀργείων ξύμμαχοι ἐντὶ, τὰν αὐτῶν ἔχοντες. ἐπιδείξαντας δὲ τοῖς ξυμμάχοις συμβαλέσθαι, αἱ καὶ αὐτοῖς δοκῆ. αἱ δὲ τι καὶ ἄλλο δοκῆ τοῖς ξυμμάχοις, οἵκαδ' ἀπιάλλειν.“

78. Τοῦτον μὲν τὸν λόγον προσεδέξαντο πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι· καὶ τῶν Λακεδαιμονίων τὸ στρατευμα ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Τυγίας ἐπ' οἴκου· μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπιμιξίας οὔσης ἤδη παρ' ἀλλήλους, οὐ πολλῷ ὕστερον ἔπραξαν αὐθις οἱ αὐτοὶ ἄνδρες, ὥστε τὴν Μαντινείαν καὶ Ἡλείαν καὶ τὴν Ἀθηναίων ξυμ-

μαχίαν ἀφέντας Ἀργείους, σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ποιήσασθαι πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐγένοντο αἶδε.

79. „ΚΑΤΤΑΔΕ ἔδοξε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀργείοις σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ἡμεν πεντηκονταετῆ· ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις δίκας διδόντας κατὰ πάτρια· ταὶ δὲ ἄλλαι πόλεις ταὶ ἐν Πελοποννήσῳ, κοινῶν ἐόντων τῶν σπονδῶν καὶ τῶν ξυμμαχιῶν, αὐτόνομοι καὶ αὐτοπόλιες, τῶν αὐτῶν ἔχοντες, κατὰ πάτρια δίκας διδόντες τὰς ἴσας καὶ ὁμοίας. ὅσοι δὲ ἔξω Πελοποννήσου Λακεδαιμονίοις ξυμμαχοὶ ἐντὶ, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἰσοῦνται, τοῖσπερ καὶ τοὶ Λακεδαιμόνιοι. καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξυμμαχοὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἰσοῦνται, τῷσπερ καὶ τοὶ Ἀργεῖοι, τῶν αὐτῶν ἔχοντες. αἱ δὲ ποι στρατιᾶς δέη κοινῶς, βουλευέσθαι Λακεδαιμονίως καὶ Ἀργείως, ὅσα κα δικαιότατα κρίναντας τοῖς ξυμμάχοις. αἱ δὲ τινα τῶν πολιῶν ἢ ἀμφίλογα, ἢ τῶν ἐντὸς ἢ τῶν ἐκτὸς Πελοποννήσου, αἴτε περὶ ὄρων, αἴτε περὶ ἄλλου τινός, διακριθῆμεν. αἱ δὲ τις τῶν ξυμμάχων πόλις πόλει ἐφίξοι, εἰς πόλιν ἔλθειν, ἂν τινα ἴσαν ἀμφοῖν ταῖς πόλεσι δοκοίη· τοῖς δὲ ἔταις κατὰ πάτρια δικάζεσθαι.“

80. Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ ἡ ξυμμαχία αὕτη ἐγγένητο· καὶ ὅποσα ἀλλήλων πολέμῳ, ἢ εἴτι ἄλλο εἶχον, διελύσαντο. κοινῇ δὲ ἤδη τὰ πράγματα τιθέμενοι, ἐψηφίσαντο, κήρυκα καὶ πρεσβείαν παρ' Ἀθηναίων μὴ προσδέχεσθαι, ἢν μὴ ἐκ Πελοποννήσου ἐξίωσι, τὰ τεῖχη ἐκλιπόντες· καὶ μὴ ξυμβάινειν

τω, μηδὲ πολεμεῖν, ἀλλ' ἢ ἄμα. καὶ τὰ τε ἄλλα θυμῷ ἔφερον καὶ ἐς τὰ ἐπὶ Θοράκης χωρία καὶ ὡς Περδικκᾶν ἔπεμψαν ἀμφότεροι πρέσβεις, καὶ ἀνέπεισαν Περδικκᾶν ξυνομόσαι σφίσι. οὐ μόντοι εὐθύς γε ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ διενοεῖτο, ὅτι καὶ τοὺς Ἀργεῖους ἐώρα· (ἦν δὲ καὶ αὐτὸς τοαρχαῖον ἐξ Ἄργους·) καὶ τοῖς Χαλκιδεῦσι τοὺς τε παλαιούς ὄρκους ἀνενεώσαντο, καὶ ἄλλους ὤμοσαν. ἔπεμψαν δὲ καὶ παρὰ τοὺς Ἀθηναίους οἱ Ἀργεῖοι πρέσβεις, τὸ ἐξ Ἐπιδαύρου τεῖχος κελεύοντες ἐκλιπεῖν. οἱ δ' ὄφρωντες ὀλίγοι πρὸς πλείους ὄντας τοὺς ξυμφύλακας, ἔπεμψαν Δημοσθένην, τοὺς σφετέρους ἐξάξοντα. ὁ δὲ, ἀφικόμενος, καὶ ἀγῶνά τινα προφασιν γυμνικὸν ἔξω τοῦ φρουρίου ποιήσας, ὡς ἐξῆλθε τὸ ἄλλο φρούριον, ἀπέκλεισε τὰς πύλας. καὶ ὕστερον Ἐπιδαυρίοις ἀνανεωσάμενοι τὰς σπονδὰς αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέδωσαν τὸ τεῖχισμα.

81. Μετὰ δὲ τὴν τῶν Ἀργείων ἀπόστασιν ἐκ τῆς ξυμμαχίας, καὶ οἱ Μαντινῆς, τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχοντες, ἔπειτ' οὐ δυνάμενοι ἄνευ τῶν Ἀργείων, ξυνέβησαν καὶ αὐτοὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφείσαν τῶν πόλεων. καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀργεῖοι, χίλιοι ἑκάτεροι, ξυστρατεύσαντες, τὰ τ' ἐν Σικυῶνι ἐς ὀλίγους μᾶλλον κατέστησαν αὐτοὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐλθόντες, καὶ μετ' ἐκεῖνα ξυναμφότερα, ἤδη καὶ τὸν ἐν Ἄργει δῆμον κατέλυσαν· καὶ ὀλιγαρχία ἐπιτηδαία τοῖς Λακεδαιμονίοις κατέστη.

καὶ πρὸς ἕαρ ἦδη ταῦτα ἦν, τοῦ χειμῶτος λήγοντος· καὶ τρίτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

82. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, Δικτιδιῆς τε οἱ ἐν Ἄθῃ ἀπέστησαν Ἀθηναίων πρὸς Χαλκιδέας, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐν Ἀχαΐᾳ, οὐκ ἐπιτηδεύουσας, καὶ Ἀργείων ὁ δῆμος, καὶ ὀλέγον ξυνιστάμενός τε, καὶ ἀναθαρσῆσας, ἐπέθιντο τοῖς ὀλίγοις, τηρήσαντες αὐτὰς τὰς γυμνοπαιδίας τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ μάχης γενομένης ἐν τῇ πόλει, ἐπακράτησεν ὁ δῆμος· καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ ἐξήλασεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἕως μὲν αὐτοὺς μετεπέμποντο οἱ φίλοι, οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος· ἀναβαλλόμενοι δὲ τὰς γυμνοπαιδίας, ἐβοήθουν. καὶ ἐν Τεγείᾳ πυθόμενοι, ὅτι νενίκηνται οἱ ὀλίγοι, προελθεῖν μὲν οὐκ ἐτί ἠθέλησαν, δεομένων τῶν διαπεφευγόντων· ἀναχωρήσαντες δὲ ἐπ' οἴκου, τὰς γυμνοπαιδίας ἤγον. καὶ ὕστερον, ἐλθόντων πρῶσβρων ἀπὸ τε τῶν ἐν τῇ πόλει ἀγγέλων, καὶ τῶν ἔξω Ἀργείων, παρόντων τε τῶν ξυμμάχων, καὶ φηθέντων πολλῶν ἀφ' ἑκατέρων, ἔγνωσαν μὲν ἀδικεῖν τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔδοξαν αὐτοῖς στρατεῦειν ἐς Ἄργος· διατριβαὶ δὲ καὶ μελήσεις ἐγίνοντο. ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀργείων ἐν τούτῳ, φοβούμενος τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν πάλιν προσαγόμενός τε, καὶ νομίζων μέγιστον ἂν σφῶς ὠφελήσιν, τειχίξει μακρὰ τεῖχη ἐς θάλασσαν, ὅπως, ἦν τῆς γῆς εἰργων-

ται, ἣ κατὰ Θάλασσαν σφᾶς· μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγή τῶν ἐπιτηδείων ὠφελῆ, ξυνήδεσαν δὲ τὸν τειχισμὸν καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τινὲς πόλεις. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι πανδημεῖ, καὶ αὐτοὶ, καὶ γυναικες, καὶ οἰκίται ἐτείχιζον· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὐτοῖς ἤλθον τέκτονες καὶ λιθουργοί· καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

83. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι, ὡς ἦσθοντο τειχιζόντων, ἐστράτευσαν ἐς τὸ Ἄργος, αὐτοὶ τε καὶ οἱ ξύμμαχοι, πλὴν Κορινθίων. ὑπῆρχε δὲ τι αὐτοῖς καὶ ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν πρᾶσσόμενον. ἦγε δὲ τὴν στρατιάν Ἄγις· ὁ Ἀρχιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ τὰ μὲν ἐκ τῆς πόλεως δοκοῦντα προὔπαρχειν οὐ προὔχώρησεν ἔτι· τὰ δὲ οἰκοδομούμενα τείχη ἐλόντες καὶ καταβαλόντες, καὶ ῥοαίς, χωρίον τῆς Ἀργείας, λαβόντες, καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἅπαντας, οὓς ἔλαβον, ἀποκτείναντες, ἀνεχώρησαν, καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. ἐστράτευσαν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ Ἀργεῖοι ἐς τὴν Φλιασίαν, καὶ δρώσαντες ἀπῆλθον, ὅτι σφῶν τοὺς φυγάδας ἀπιδέχοντο. οἱ γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἐνταῦθα κατώκηντο. κατέκλεισαν δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Μακεδονίας Ἀθηναῖοι Περδίκκαν, ἐπικαλοῦντές τὴν τε πρὸς Ἀργεῖους καὶ Λακεδαιμονίους γενομένην ξυνομοσίαν, καὶ ὅτι, παρασκευασαμένων αὐτῶν στρατιάν ἄγειν ἐπὶ Χαλκιδίας τοὺς ἐπὶ Θράκης, καὶ Ἀμφίπολιν, Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγοῦντος, ἔφειστο τὴν ξυμμαχίαν, καὶ ἡ στρατιὰ μάλιστα διε-

λύθη ἐκείνου ἀπάραντος. πολέμιος οὖν ἦν. καὶ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα αὐτῷ· καὶ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

84. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Ἀλκιβιάδης τε πλεύσας ἐς Ἄργος ναυσὶν εἴκοσιν, Ἀργείων τοὺς δοκοῦντας ἔτι ὑπόπτους εἶναι, καὶ τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖν, ἔλαβε τριακοσίους ἄνδρας· καὶ κατέδρευτο αὐτοὺς Ἀθηναῖοι ἐς τὰς ἐγγύς νήσους, ἃν ἤρχον. καὶ ἐπὶ Μήλον τὴν νῆσον Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν ναυσὶν, ἑαυτῶν μὲν τριάκοντα, Χίαις δὲ ἕξ, Λεσβίαις δὲ δυοῖν, καὶ ὀπλίταις, ἑαυτῶν μὲν διακοσίοις καὶ χιλίοις, καὶ τοξόταις τριακοσίοις, καὶ ἵπποτοξόταις εἴκοσι, τῶν δὲ ξυμμαχῶν καὶ νησιωτῶν ὀπλίταις μάλιστα πεντακοσίοις καὶ χιλίοις. οἱ δὲ Μήλιοι Λακεδαιμονίων μὲν εἰσὶν ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθηναίων οὐκ ἠθέλον ὑπακούειν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι νησιῶται. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον οὐδενίφων ὄντες, ἠσύχαζον, ἔπειτα, ὡς αὐτοὺς ἠνάγκαζον οἱ Ἀθηναῖοι θηοῦντες τὴν γῆν, ἐς πόλεμον φανερόν κατέστησαν. στρατοπεδευσάμενοι οὖν ἐς τὴν γῆν αὐτῶν τῇ παρασκευῇ ταύτῃ οἱ στρατηγοὶ Κλεομήδης τε ὁ Δυκομήδους καὶ Τισίας ὁ Τισιμάχου, πρὶν ἀδικεῖν τι τῆς γῆς, λόγους πρῶτον ποιησομένους ἔπεμψαν πρέσβεις. οὓς οἱ Μήλιοι πρὸς μὲν τὸ πλῆθος οὐκ ἤγαγον, ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις λέγειν ἐκέλευον, περὶ ὧν ἤκουσιν. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἔλεγον τοιαῦτα.

85. ΑΘ. „ΕΠΕΙΔΗ οὐ πρὸς τὸ πλῆθος εἰ

λόγοι γίνονται, ὅπως δὴ μὴ ξυνεχῆ ῥήσει οἱ πολλοὶ ἐπαγωγὰ καὶ ἀνέλεγκτα ἐσάπαξ ἀκούσαντες ἡμῶν, ἀπατηθῶσι (γιγνώσκωμεν γὰρ, ὅτι τοῦτο φρονεῖ ὑμῶν ἢ ἐς τοὺς ὀλίγους ἀγωγή) ὑμεῖς οἱ καθήμενοι ἔτι ἀσφαλέστερον ποιήσατε. καθ' ἕκαστον γὰρ καὶ μηδ' ὑμεῖς ἐνὶ λόγῳ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν ἐπιτηδεῖως λέγεσθαι εὐθύς ὑπολαμβάνοντες, κρινετε. καὶ πρῶτον, εἰ ἀρέσκει ὡς λέγομεν, εἵπατε.“ οἱ δὲ τῶν Μηλίων ξύνεδροι ἀπεκρίναντο.

86. ΜΗΛ. „Ἢ μὲν ἐπιείκεια τοῦ διδάσκειν καθ' ἡσυχίαν ἀλλήλους, οὐ ψέγεται· τὰ δὲ τοῦ πολέμου, παρόντα ἤδη, καὶ οὐ μέλλοντα, διαφέροντα αὐτοῦ φαίνεται. δρωμεν γὰρ αὐτούς τε κριτὰς ἤκοντας ὑμᾶς τῶν λεχθησομένων, καὶ τὴν τελευταίην ἐξ αὐτοῦ, κατὰ τὸ εἶκος, περιγιγνομένοις μὲν τῷ δικαίῳ, καὶ δι' αὐτὸ μὴ ἐνδοῦσι, πόλεμον ἡμῖν φέρουσαν, πεισθεῖσι δὲ, δουλείαν.

87. ΑΘ. „Εἰ μὲν τοίνυν ὑπονοίας τῶν μελλόντων λογιούμενοι, ἢ ἄλλο τι, ξυνήκετε, ἢ ἐκ τῶν παρόντων καὶ ὧν ὄρατε, περὶ σωτηρίας βουλευσόντες τῇ πόλει πανοίμεθ' ἄν· εἰ δ' ἐπὶ τοῦτο, λέγοιμεν ἄν.

88. ΜΗΛ. „Εἶκος μὲν καὶ ξυγγνώμη, ἐν τῷ τοιῷδε καθεστῶτας, ἐπὶ πολλὰ καὶ λέγοντας καὶ δοκοῦντας τρέπεσθαι· ἢ μέντοι ξύνοδος καὶ περὶ σωτηρίας ἡδε πάρεστι, καὶ ὁ λόγος, ὃ προκαλεῖσθε τρόπῳ, εἰ δοκεῖ, γιγνέσθω.

89. ΑΘ. „Ἡμεῖς τοίνυν οὔτε αὐτοὶ μετ' ὀνομάτων καλῶν, ὡς ἢ δικαίως, τὸν Μηθὸν καταλύ-

σαντες, ἄρχομεν, ἢ ἀδικούμενοι νῦν ἐπιζυχομέθα, λόγων μῆκος ἄπιστον παρεξομεν· οὐθ' ὑμᾶς ἀξιοῦμεν, ἢ, ὅτι, Λακεδαιμονίων ἄποικοι ὄντες, οὐ ξυστρατεύσατε, ἢ ὡς ἡμᾶς οὐδὲν ἡδικήκατε, λέγοντας, οἴεσθαι πείσειν· τὰ δυνατὰ δ' ἐξ ὧν ἐκάτεροι ἀληθῶς φρονοῦμεν, διαπράσσεισθαι, ἐπισταμένους πρὸς εἰδότης, ὅτι δίκαια μὲν ἐν τῷ ἀνθρωπείῳ λόγῳ ἀπὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται, δυνατὰ δὲ οἱ προῖχοντες πρᾶσσουσι, καὶ οἱ ἀσθενεῖς ζυγχαροῦσι.

90. ΜΗΛ. „Ἡ μὲν δὴ νομιζομένη γε χρήσιμον, (ἀνάγκη γάρ, ἐπειδὴ ἡμεῖς οὕτω, παρὰ τὸ δίκαιον, τὸ συμφέρον λέγειν ὑπέθεσθε,) μὴ καταλύειν ἡμᾶς τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ τῷ αἰεὶ ἐν κινδύνῳ γιγνομένῳ εἶναι τὰ εἰκότα καὶ δίκαια, καί τε καὶ ἐκτός τοῦ ἀκριβοῦς πείσοντά τινα ἠφειληθῆναι. καὶ πρὸς ὑμῶν οὐχ ἦσσον τοῦτο, ὅσω καὶ ἐπὶ μεγίστη τιμωρίᾳ σφαλέντες ἂν τοῖς ἄλλοις παραδείγμα γενοισθε.

91. ΑΘ. „Ἡμεῖς δὲ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, ἦν καὶ παυσθῆ, οὐκ ἀθυμοῦμεν τὴν τελευταίην. οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων, ὥσπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὐτοὶ δεινοὶ τοῖς νικηθεῖσιν. ἔστι δὲ οὐ πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ὁ ἀγὼν, ἀλλ' ἦν οἱ ὑπήκοοί που τῶν ἀρξάντων, αὐτοὶ ἐπιθέμενοι, κρατήσωσι. καὶ περὶ μὲν τούτου ἡμῖν ἀφείσθω κινδυνεύεσθαι. ὡς δὲ ἐπ' ὠφελείᾳ τε πάρεσμεν τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ νῦν τοὺς λόγους ἐροῦμεν τῆς ὑμετέρας πόλεως, ταῦτα δηλώσομεν· βουλόμενοι ἀπόνως μὲν

ὑμῶν ἀρξαι, χρησίμως δ' ὑμῶς ἀμφοτέροις σωθῆναι.

92. ΜΗΛ. „Καὶ πῶς χρησίμον ἂν. ξυμβαίη ἡμῖν δουλεῦσαι, ὥσπερ καὶ ὑμῖν ἀρξαι;

93. ΑΘ. „Οἱ ὑμῖν μὲν, πρὸ τοῦ τὰ θειότατα παθεῖν, ὑπακοῦσαι ἂν γένοιτο ἡμεῖς δὲ, μὴ διαφθείραντες ὑμῶς, κερδαίνομεν ἂν.

94. ΜΗΛ. „Ἦσυχίαν ἄγοντας ἡμῶς, φίλους μὲν εἶναι ἀντὶ πολεμίων, ξυμμάχους δὲ μηδέτερον, οὐκ ἂν δεξοίσθε;

95. ΑΘ. „Οὐ γὰρ τοσοῦτον ἡμῶς βλάπτει ἢ ἔχθρα ὑμῶν, ὅσον ἢ φιλία μὲν, ἀσθενείας, τὸ δὲ μῖσος, δυνάμειος παράδειγμα τοῖς ἀρχομένοις δηλούμενον.

96. ΜΗΛ. „Σκοποῦσι δ' ὑμῶν οὕτως οἱ ὑπήκοοι τὸ εἶδος, ὥσπερ τοὺς τε μὴ προσήκοντας, καὶ ὅσοι, ἄποικαι ὄντες, οἱ πολλοὶ, καὶ ἀποστάντες τινὲς κεχέλωται, ἐς τὸ αὐτὸ τρωθείασι;

97. ΑΘ. „Δικαιώμετι γὰρ οὐδέτερος ἐλλείπειν ἠγοῦνται, κατὰ δύναμιν δὲ, τοὺς μὲν περιγιγνεσθαι, ἡμῶς δὲ φόβῳ οὐκ ἐπιέναι. ὥστε, ἔξω καὶ τοῦ πλειόνων ἀρξαι, καὶ τὸ ἀσφαλὲς ἡμῖν διὰ τὸ κακαστραφῆναι ἂν παράσχοιτε, ἄλλως τε καὶ νησιῶται ναυτοκρατόρων, καὶ ἀσθενέστεροι ἐτέρων ὄντες, εἰ μὴ περιγένοισθε.

98. ΜΗΛ. „Ἐν δ' ἐκείνῳ οὐ νομίζετε ἀσφαλείαν; (δεῖ γὰρ πῦ καὶ ἐνταῦθα, ὥσπερ ὑμεῖς, τὸν δικαίον λόγον ἡμῶς ἐκβιβάσαντες, τῷ ὑμετέρῳ ξυμ-

φθῶν ὑπακούειν πείθετε, καὶ ἡμᾶς τὸ ἡμῖν χρήσιμον διδάσκοντας, εἰ τυγχάνοι καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ ξυμβαῖνον, πειρᾶσθαι πείθειν.) ὅσοι γὰρ νῦν μηδετέροις ξυμμαχοῦσι, πῶς οὐ πολεμώσεσθε αὐτούς, ὅταν, ἐς τὰδε βλέψαντες, ἠγήσωνται ποτε ὑμᾶς καὶ ἐπὶ σφᾶς ἤξειν; κἄν τούτῳ τί ἄλλο ἢ τοὺς μὲν ὑπάρχοντας πολεμίους μεγαλύνετε, τοὺς δὲ μηδὲ μελλήσοντας γενέσθαι, ἄκοντας ἐπάγεσθε;

99. ΑΘ. „Οὐ γὰρ νομίζομεν ἡμῖν τούτους δεικωτέρους, ὅσοι, ἠπειρῶνται που ὄντες, τῷ ἔλευθέρῳ πολλὴν τὴν διαμέλλησιν τῆς πρὸς ἡμᾶς φυλακῆς ποιήσωνται, ἀλλὰ τοὺς νησιώτας τε που ἀνάγκους, ὡσπερ ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἤδη τῆς ἀρχῆς τῆ ἀναγκαίῃ παροξυνομένους. οὗτοι γὰρ, πλεῖστ' ἂν τῷ ἀλογίστῳ ἐπιτρέψαντες, σφᾶς τε αὐτούς καὶ ἡμᾶς ἐς προὔπτον κίνδυνον καταστήσειαν.

100. ΜΗΛ. „Ἦπου ἄρα, εἰ τοσαύτην γε ὑμεῖς τε, μὴ παυσθῆναι ἀρχῆς, καὶ οἱ δουλεύοντες ἤδη, ἀπαλλαγῆναι, τὴν παρακινδύνευσιν ποιοῦνται, ἡμῖν γε, τοῖς ἔτι ἐλευθέροις, πολλὴ κακότης καὶ δειλία, μὴ πᾶν πρὸ τοῦ δουλεῦσαι ἐπεξελθεῖν.

101. ΑΘ. „Οὐκ, ἦν γε σωφρόνως βουλευήσθε. οὐ γὰρ περὶ ἀνδραγαθίας ὁ ἀγὼν ἀπὸ τοῦ ἴσσο ὑμῖν, μὴ αἰσχύνῃν ὄφλειν, περὶ δὲ σωτηρίας μᾶλλον ἢ βουλή, πρὸς τοὺς κρείσσονας πολλῶ μὴ ἀνδίστασθαι.

102. ΜΗΛ. „Ἀλλ' ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολεμίων ἔστιν ὅτε κοινοτέρας τὰς τύχας λαμβάνοντα, ἢ

κατὰ τὸ διαφέρων ἑκατέρων πλῆθος. καὶ ἡμῖν τὸ μὲν εἶξαι εὐθὺς, ἀνέλπιστον· μετὰ δὲ τοῦ δρωμένου ἔτι καὶ στήναι ἔλπις ὀρθῶς.

103. ΑΘ. „Ἐλπίς δὲ, κινδύνῳ παραμύθιον οὔσα, τοὺς μὲν ἀπὸ περιουσίας χρωμένους αὐτῇ, καὶ βλάβῃ, οὐ καθεῖλε· τοῖς δ' ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναρῶπιτοῦσι (δάπανος γὰρ φύσει) ἅμα τε γινώσκειται σφαλόντων, καὶ, ἐν ὅτῳ ἔτι φυλάσσεται τις αὐτὴν γνωρισθεῖσαν, οὐκ ἐλλείπει. ὃ ὑμεῖς, ἀσθενεῖς τε καὶ ἐπὶ ῥοπῆς μιᾶς ὄντες, μὴ βούλησθε παθεῖν, μηδὲ ὁμοιωθῆναι τοῖς πολλοῖς, οἷς παρὸν ἀνθρωπιεὺς ἔτι σώζεσθαι, ἐπειδὴν πιεζομένους αὐτοὺς ἐπιλείπωσιν αἱ φανεραὶ ἐλπίδες, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καθίστανται, μαντικὴν τε καὶ χρησμούς, καὶ ὅσα τοιαῦτα μετ' ἐλπίδων λυμαίνεται.

104. ΜΗΛ. „Χαλεπὸν μὲν καὶ ἡμεῖς (εὖ ἴστε) νομίζομεν, πρὸς δὴν δυνάμιν τε τὴν ὑμετέραν καὶ τὴν τύχην, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται, ἀγωνίζεσθαι· ὅμως δὲ πιστεύομεν, τῇ μὲν τύχῃ ἐκ τοῦ θεοῦ μὴ ἐλασσώσεσθαι, ὅτι οἷσι πρὸς οὐ δικαίους ἰστάμεθα· τῆς δὲ δυνάμεως τῷ ἐλλείποντι, τὴν Λακεδαιμονίων ἡμῖν ξυμμαχίαν προσέσεσθαι, ἀνάγκην ἔχουσαν, καὶ εἰ μὴ τοῦ ἄλλου, τῆς γε ξυγγενείας ἕνεκα καὶ αἰσχύνῃ βῆθεῖν. καὶ οὐ παντάπασιν οὕτως ἀλόγως θρασυνόμεθα.

105. ΑΘ. „Τῆς μὲν τοίνυν πρὸς τὸ θεῖον εὐμενείας οὐδ' ἡμεῖς οἰόμεθα λελείψεσθαι. οὐδὲν γὰρ ἔξω τῆς ἀνθρωπιείας, τῶν μὲν ἐς τὸ θεῖον νομίσεως,

των δ' ἐς σφῆς αὐτοὺς βουλήσεως, δικαιούμεν ἢ
 πράσσομεν. ἡγούμεθα γὰρ τό τε θεῖον δόξῃ, τό
 ἀνθρώπειόν τε σαφῶς διαπαντός ὑπὸ φύσεως ἀναγ-
 καίας, οὗ ἂν κρατῆ, ἄρχειν. καὶ ἡμεῖς οὔτε θέντες
 τὸν νόμον, οὔτε κειμένῳ πρῶτοι χρησάμενοι, ὄντα
 δὲ παραλαβόντες, καὶ ἐσόμενον ἐς αἰὲ καταλείπον-
 τες, χρώμεθα αὐτῷ· εἰδότες καὶ ὑμᾶς ἂν, καὶ ἄλ-
 λους, ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει ἡμῖν γενομένους, δρωῖν-
 τας ἂν αὐτό, καὶ πρὸς μὲν τό θεῖον, οὕτως ἐκ τοῦ
 εἰκότος οὐ φοβούμεθα ἐλασσώσεσθαι· τῆς δὲ ἐς
 Λακεδαιμονίους δόξης, ἣν διὰ τό αἰσχρὸν δὴ βοη-
 θῆσειν ὑμῖν πιστεύετε αὐτοὺς, μακαρίσαντες ὑμῶν
 τό ἀπειφόκακον, οὐ ζηλοῦμεν τό ἄφρον. Λακεδαι-
 μόνιοι γὰρ πρὸς σφῆς μὲν αὐτοὺς καὶ τὰ ἐπιχώρια
 νόμιμα, πλεῖστα ἀρετῇ χρῶνται· πρὸς δὲ τοὺς ἄλ-
 λους, πολλὰ ἂν τις ἔχων εἰπεῖν ὡς προσφέρονται,
 ξυνηλὼν μάλιστα ἂν δηλώσειεν· ὅτι ἐπιφανέστατα ὦν
 ἴσμεν, τὰ μὲν ἡδέα, καλὰ νομιζουσι, τὰ δὲ ξυμ-
 φέροντα, δίκαια. καίτοι οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας νῦν
 ἰλόγου σωτηρίας ἢ τοιαύτη διάνοια.

106. ΜΗΛ. „Ἡμεῖς δὲ κατ' αὐτό τοῦτο ἦδη
 καὶ μάλιστα πιστεύομεν τῷ ξυμφέροντι αὐτῶν, Μη-
 λίους ἀποίκους ὄντας, μὴ βούλεσθαι προδόντας,
 τοῖς μὲν εὖνοις τῶν Ἑλλήνων ἀπίστους κατασιῆναι,
 τοῖς δὲ πολεμίοις ὠφελίμους.

107. ΑΘ. „Οὐκοῦν οἴεσθε τό ξυμφέρον μὲν,
 μετὰ ἀσφαλείης εἶναι, τό δὲ δίκαιον καὶ καλόν, μετὰ

κινδύνου δρῶσθαι· ὁ Λακεδαιμόνιοι ἥμισυ ὡς ἐπιτοπολὺ τολμῶσιν.

108. ΜΗΛ. „Ἀλλὰ καὶ τοὺς κινδύνους τε ἡμῶν ἕνεκα μᾶλλον ἠγοῦμεθ' ἂν ἐγχειρίσασθαι αὐτούς, καὶ βεβαιοτέρους, ἢ ἐς ἄλλους, νομιεῖν, ὅσῳ πρὸς μὲν τὰ ἔργα, τῆς Πελοποννήσου ἐγγυὲς κείμεθα, τῆς δὲ γνώμης τῷ ξυγγενεῖ πιστότεροι ἐτίρων ἐσμέν.

109. ΑΘ. „Τὸ δ' ἐχυρὸν γε τοῖς ξυναγωνιζέμενοις οὐ τὸ εὖνουν τῶν ἐπικαλεσαμένων φαίνεται, ἀλλ' ἦν τῶν ἔργων τις δυνάμει πολὺ προὔχη· ὁ Λακεδαιμόνιοι καὶ πλείον τι τῶν ἄλλων σκοποῦσι. τῆς γοῦν οἰκείας παρασκευῆς ἀπιστία, καὶ μετὰ ξυμμάχων πολλῶν τοῖς πέλας ἐπέρχονται. ὥστε οὐκ εἰκός, ἐς τῆσόν γε αὐτούς, ἡμῶν ναυτοκρατόρων ὄντων, περαιωθῆναι.

110. ΜΗΛ. „Οἱ δὲ καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιεν πέμψαι· πολὺ δὲ τὸ Κρητικὸν πέλαγος, δι' οὗ τῶν κρατούντων ἀπορώτερος ἢ λῆψις, ἢ τῶν λαθεῖν βουλομένων ἢ σωτηρία. καὶ εἰ τοῦδε σφάλλοιντο, τριάποιντ' ἂν καὶ ἐς τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ξυμμάχων, ὅσους μὴ Βρασίδας ἐπῆλθε. καὶ οὐ περὶ τῆς μὴ προσηκούσης μᾶλλον, ἢ τῆς οἰκειοτέρας ξυμμαχίδος τε καὶ γῆς, ὁ πόνος ὑμῖν ἔσται.

111. ΑΘ. „Τούτων μὲν καὶ πεπειραμένοις ἂν τι γένοιτο καὶ ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀνεπιστήμοσιν, ὅτι οὐδ' ἀπὸ μιῆς πώποτε πολιορκίας Ἀθηναῖοι δι' ἄλλων φόβον ἀπεχώρησαν. ἐνθυμούμεθα δὲ, ὅτι, φήσαν-

τες περι σωτηρίας βουλευσεις, οὐδὲν ἐν τούτῳ λό-
 γῳ εἰρήκατε, ᾧ ἄνθρωποι ἂν πιστεύσαντες νομί-
 σαιεν σωθήσεσθαι· ἀλλ' ὑμῶν τὰ μὲν ἰσχυρότατα,
 ἐλπιδόμενα μίλλεται· τὰ δ' ὑπάρχοντα, βραχεία
 πρὸς τὰ ἤδη ἀντιτεταγμένα περιγυγνισθαι. πολλήτ
 τι ἀλογίαν τῆς διανοίας παράχετε, εἰ μὴ, μεταστη-
 σάμενοι εἰς ἡμῶν, ἄλλο τι τῶνδε σωφρονέστερον
 γνώσεσθε. οὐ γὰρ δὴ ἐπὶ γε τὴν ἐν τοῖς αἰσχροῖς
 καὶ προὔπτοις κινδύνοις πλείστα διαφθείρουσαν
 ἀνθρώπους αἰσχύνην τρέψετε. πολλοῖς γὰρ, προο-
 ρωμένοις ὅτι, ἐς οἷα φέρονται, τὸ αἰσχρὸν καλοῦ-
 μενον, ὀνόματος ἐπαγωγῶν δυνάμει, ἐπισπάσατο,
 ἤυσηθαῖσι τοῦ δῆματος, ἔργῳ συμφοραῖς ἀνηκέστοις
 ἐκόντας περιπειεῖν, καὶ αἰσχύνην αἰσχίῳ μετὰ ἀνοίας,
 ἢ τύχης, προσλαβεῖν. ὃ ὑμεῖς, ἦν εὖ βουλευθήσθε,
 φυλάξεσθε· καὶ οὐκ ἀπρεπὲς νομιεῖτε, πόλεώς τε
 τῆς μεγιστης ἡσσῶσθαι, μέτρια προκαλουμένης, συμ-
 μάχους γενέσθαι, ἔχοντας τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ὑπο-
 τελή, καὶ, δοθείσης αἰρέσεως πολέμου περὶ, καὶ
 ἀσφαλείας, μὴ τὰ χεῖρω φιλονεικῆσαι. ὥς, οὔτινες
 τοῖς μὲν ἴσοις μὴ εἴκουσι, τοῖς δὲ κρείσσοσι καλῶς
 προσφέρονται, πρὸς δὲ τοὺς ἡσσους μέτριοί εἰσι,
 πλείστ' ἂν ὀρθοῖντο. σκοπεῖτε οὖν καὶ μεταστάν-
 των ἡμῶν, καὶ ἐνθυμεῖσθε πολλάκις, ὅτι περὶ πα-
 τρίδος βουλευέσθε, ἦν, μιῶν περὶ, καὶ ἐς μίαν βου-
 λην, τεχοῦσάν τε καὶ μὴ κατορθώσασαν, ἔσται.

112. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι μετεχώρησαν ἐκ τῶν
 λόγων· οἱ δὲ Μήλιοι, κατὰ σφῶν αὐτοὺς γινόμενοι,

ὡς ἴδοξεν αὐτοῖς παραπλήσια, καὶ ἀντέλεγον, ἀπεκρίναντο τάδε. „Οὐτε ἄλλα δοκεῖ ἡμῖν, ἢ ἅπερ καὶ τοπρώτον, ὡς Ἀθηναῖος· οὐτ' ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πόλεως ἑπτακόσια ἔτη ἤδη οἰκουμένης τὴν ἔλευθερίαν ἀφαιρησόμεθα, ἀλλὰ τῇ τε μέχρι τοῦδε σωζούσῃ τύχῃ ἐκ τοῦ θεοῦ αὐτὴν, καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ Λακεδαιμονίων τιμωρίᾳ πιστεύοντες, πειρασόμεθα σώζεσθαι. προκαλούμεθα δὲ ὑμᾶς, φίλοι μὲν εἶναι, πολέμιοι δὲ μηδετέροις, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἡμῶν ἀναχωρῆσαι, σπονδὰς ποιησαμένους, αἵτινες δοκοῦσιν ἐπιτήδειοι εἶναι ἀμφοτέροις.“

113. Οἱ μὲν δὴ Μήλιοι τοσαῦτα ἀπεκρίναντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, διαλυόμενοι ἤδη ἐκ τῶν λόγων, ἔφασαν· „Ἄλλ' οὖν μόνον γὰρ ἀπὸ τούτων τῶν βουλευμάτων, ὡς ἡμῖν δοκεῖτε, τὰ μὲν μέλλοντα τῶν δρωμένων σαφέστερα κρίνετε, τὰ δὲ ἀφανῆ, τῷ βούλεσθαι, ὡς γιγνόμενα ἤδη θεῶσθε· καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ τύχῃ καὶ ἐλπίσει πλεῖστον δὴ παραβλημένοι καὶ πιστεύσαντες, πλεῖστον καὶ σφαλῆσεσθε.“

114. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναίων πρέσβεις ἀνεχώρησαν ἐς τὸ στρατεύμα. οἱ δὲ στρατηγοὶ αὐτῶν, ὡς οὐδὲν ἐπήκουον οἱ Μήλιοι, πρὸς πόλεμον εὐθύς ἐτήραποντο, καὶ διελόμενοι κατὰ πόλεις περιτειχίσαν κύκλῳ τοὺς Μήλιους. καὶ ὕστερον φυλακὴν σφῶν τε αὐτῶν καὶ τῶν συμμαχῶν καταλιπόντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, ἀνε-

χώρησαν τῶ πλείονι τοῦ στρατοῦ. οἱ δὲ λειπόμενοι, παραμένοντες ἐπολιόρκουν τὸ χωρίον.

115. Καὶ Ἀργεῖοι κατὰ τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν, ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλιασίαν, καὶ λογισθέντες ὑπὸ τε τῶν Φλιασίων καὶ τῶν σφετέρων φρυγᾶδων, διεφθάρησαν ὡς ὄγδοήκοντα. καὶ οἱ ἐκ τῆς Πύλου Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίων πολλὴν λείαν ἔλαβον. καὶ Λακεδαιμόνιοι δὲ αὐτὸ, τὰς μὲν σπανδὰς οὐδ' ὡς ἄφέντες, ἐπολέμουν αὐτοῖς· ἐκήρυξαν δὲ, εἴτις βούλεται παρὰ σφῶν Ἀθηναίους ληΐζεσθαι. καὶ Κορίνθιοι ἐπολέμησαν ἰδίων τινῶν διαφορῶν ἕνεκα τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δ' ἄλλοι Πελοποννήσιοι ἠσύχαζον. εἶλον δὲ καὶ οἱ Μήλιοι τῶν Ἀθηναίων τοῦ περικτειχίσματος τὸ κατὰ τὴν ἀγορᾶν, προσβαλόντες νυκτὸς, καὶ ἄνδρας τε ἀπέκτειναν, καὶ ἐσενγκάμενοι σῆτόν τε καὶ ὅσα πλεῖστα ἐδύναντο χρήμασιν, ἀναχωρήσαντες ἠσύχαζον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἄμεινον τὴν φυλακὴν τοῖς περὶ παρεσκευάζοντο. καὶ τὸ θέρους ἐτελεύτα.

116. Τοῦ δ' ἐπιγεγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι, μελλήσαντες ἐς τὴν Ἀργεῖαν στρατεύειν, ὡς αὐτοῖς τὰ διαβατήρια ἱερὰ ἐν τοῖς ὄρκοις οὐκ ἐγγίγνετο, ἀνεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι, διὰ τὴν ἐκείνων μέλλησιν, τῶν ἐν τῇ πόλει τινὰς ὑποτοπήσαντες, τοὺς μὲν ξυνέλαβον, οἱ δ' αὐτοὺς καὶ διέφυγον. καὶ οἱ Μήλιοι περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὐθις καθ' ἕτερόν τι τοῦ περικτειχίσματος εἶλον τῶν Ἀθηναίων, παρόντων οὐ πολλῶν τῶν φυλάκων. καὶ

ἐλθούσης στρατιᾶς ὕσπερον ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἄλλης,
 ὡς ταῦτα ἐγίνετο, ἧς ἤρχε Φιλοκράτης ὁ Δημίου,
 καὶ κατὰ κράτος ἤδη πολιορκούμενοι, γενομένης καὶ
 προδοσίας τινός, ἀφ' ἑαυτῶν ξυναχώρησαν τοῖς Ἀθη-
 ναίοις, ὥστ' ἐκείνους παρὲς αὐτῶν βουλευῆσαι. οἱ δὲ
 ἀπέκτειναν Μηλλίων, ὅσους ἠβῶντας ἔλαβον, παῖ-
 δας δὲ καὶ γυναῖκας ἠνδραπόδισαν. τὸ δὲ χωρίον
 αὐτοὶ ἔφησαν, ἀπολείδους ὕσπερον πεντακοσίων
 πέμψαντες.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΕΚΤΟΝ.

Τοτ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Ἀθηναῖοι ἐβούλοντο αὐθις μίξονι παρασκευῇ τῆς μετὰ Λάχηςτος καὶ Εὐρυμέδοντος, ἐπὶ Σικελίαν πλεύσαντες, κατιστρέψασθαι, εἰ δύναιτο· ἄπειροι οἱ πολλοὶ ὄντες τοῦ μεγέθους τῆς νήσου, καὶ τῶν ἐνοικούντων τοῦ πλήθους καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων· καὶ ὅτι οὐ πολλῷ τι ἐποδείξτερον πόλεμον ἀνηροῦντο, ἢ τὸν πρὸς Πελοποννησίους. Σικελίας γὰρ περίκλους μὲν ἐστὶν ὀκτάδι οὐ πολλῷ τι ἐλάσσον ἢ ὀκτὼ ἡμερῶν, καὶ, τοσαύτη οὖσα, ἐν εἴκοσι σταδίων μάλιστα μέτρῳ τῆς θαλάσσης διαίχεται, τὸ μὴ ἥπειρος οὖσα.

2. Νεκίλοθι δὲ ὠδε τοαρχαῖον, καὶ τοσαῦδε ἔθνη ἔαχε τὰ ξυμπαντα. παλαιότατοι μὲν λέγονται ἐν μέρει τιῶ τῆς χώρας Κύκλωπες καὶ Λαιστρυγόντες οἰκῆσαι· ὡς ἐγὼ οὔτε γένος ἔχω εἰπαῖν, οὔτε ἐπέθεν εἰσηλθόν ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν. ἀρκίτω δέ,

ὧc ποιηταῖc τε εἴρηται, καὶ ὧc ἕκαστοῦc πῃ γιγνώ-
 σκει περὶ αὐτῶν. Σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺc πρῶτοι
 φαίνονται ἐνοικιασάμενοι, ὧc μὲν αὐτοὶ φασί, καὶ
 πρότεροι, διὰ τὸ αὐτόχθονεc εἶναι· ὧc δὲ ἡ ἀλή-
 θεια εὐρίσκεται, Ἰβηρεc ὄντεc, καὶ ἀπὸ τοῦ Σικα-
 νοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐν Ἰβηρίᾳ ὑπὸ Λιγύων ἀναστάν-
 τεc. καὶ ἀπ' αὐτῶν Σικανία τότε ἡ νῆσοc ἐκαλεῖ-
 το, πρότερον Τρινακρία καλουμένη. οἰκοῦσι δὲ
 ἔτι καὶ νῦν τὰ πρὸc ἑσπέραν τῆc Σικελίαc. Ἰλίου
 δὲ ἀλισκομένου, τῶν Τρώων τινέc, διαφυγόντεc
 Ἀχαιοὺc, πλοίοιc ἀφικνοῦνται πρὸc τὴν Σικελίαν·
 καὶ ὄμοροι τοῖc Σικανοῖc οἰκήσαντεc, ξύμπαντεc
 μὲν Ἑλυμοὶ ἐκλήθησαν, πόλειc δ' αὐτῶν Ἐρυξ τε
 καὶ Ἐγιστα. προσευνώκησαν δὲ αὐτοῖc καὶ Φω-
 κέων τινέc τῶν ἀπὸ Τροίαc, τότε χειμῶνι ἐc Λιβύην
 πρῶτον, ἔπειτα ἐc Σικελίαν ἀπ' αὐτῆc κατενεχθέν-
 τεc. Σικελοὶ δ' ἐξ Ἰταλίας (ἐνταῦθα γὰρ ᾤκουν)
 διέβησαν ἐc Σικελίαν, φεύγοντεc Ὀπικοὺc, ὧc μὲν
 εἶκόc, καὶ λέγεται, ἐπὶ σχεδιῶν, τηρήσαντεc τὸν
 πορθμὸν, κατιόντοc τοῦ ἀνέμου, τάχα ἂν δὲ καὶ
 ἄλλωc πωc ἐcπλεύσαντεc. εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ
 Ἰταλίᾳ Σικελοὶ· καὶ ἡ χώρα ἀπὸ Ἰταλοῦ, βασιλείωc
 τινὸc Ἀρκάδων, τοῦνομα τοῦτο ἔχοντοc, οὕτωc Ἰτα-
 λία ἐπωνομάσθη. ἐλθόντεc δὲ ἐc τὴν Σικελίαν εἰρα-
 ὶοc πολὺc, τοὺc τε Σικανοὺc κρατοῦντεc μάχη, ἀπέ-
 στειλαν πρὸc τὰ μισημβρινὰ καὶ ἑσπέρια αὐτῆc, καὶ
 ἐντὶ Σικανίας Σικελίαν τὴν νῆσον ἐποίησαν καλεῖ-
 σθαι, καὶ τὰ κράτιστα τῆc γῆc ᾤκησαν ἔχοντεc, ἔτι δὲ

διέβησαν, ἔτη ἑγγύς τριακῶσια, πρὶν Ἑλληνας εἰς Σικελίαν ἐλθεῖν· ἔτι δὲ καὶ νῦν τὰ μίσα καὶ τὰ πρός βορέαν τῆς νήσου ἔχουσι. ἄκρον δὲ καὶ Φοίνικες περὶ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν, ἄκρας τε ἐπὶ τῇ Θαλάσσει ἀπολαβόντες, καὶ τὰ ἐπικειμένα νησίδια, ἐμπορίας ἐνεκεν τῆς πρὸς τοὺς Σικελούς. ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες πολλοὶ κατὰ Θάλασσαν ἐπαισέπλιον, ἐκλιπόντες ταπλεῖω, Μοτύην καὶ Σολάεντα καὶ Πάνορμον ἑγγύς τῶν Ἑλύμων ξυνοικίσαντες ἐνέμοντο, ξυμμαχίᾳ τε πίσυνοι τῇ τῶν Ἑλύμων, καὶ ὅτι ἐντεῦθεν ἐλάχιστον πλοῦν Καρχηδῶν Σικελίας ἀπέχει. βάρβαροι μὲν οὖν τοσοῦδε Σικελίαν καὶ οὕτως ἤκησαν.

3. Ἑλλήνων δὲ πρῶτοι Χαλκιδεῖς, ἐξ Εὐβοίας, πλεύσαντες μετὰ Θουκλείου οἰκιστοῦ, Νάξου ἤκησαν, καὶ Ἀπόλλωνος Ἀρχηγέτου βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεως ἐστίν, ἰδρύσαντο· ἐφ' ᾧ, ὅταν ἐκ Σικελίας Θιωροὶ πλεύσωσι, πρῶτον θύουσι. Συρακούσας δὲ τοῦ ἐχομένου ἔτους Ἀρχίας τῶν Ἑρακλιδῶν ἐκ Κορίνθου ἤκισε, Σικελούς ἐξελάσας πρῶτον ἐκ τῆς νήσου, ἐν ἣ νῦν οὐκέτι περιχλυζομένη ἡ πόλις ἢ ἐντός ἐστιν· ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ ἡ ἔξω, προστειχισθεῖσα, πολυάνθρωπος ἐγένετο. Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ Χαλκιδεῖς, ἐκ Νάξου ὀρμηθέντες, ἔτι πέμπτη μετὰ Συρακούσας οἰκισθεῖσας, Λιοντίνοὺς τε, πολέμῳ τοὺς Σικελούς ἐξελάσαντες, οἰκίζουσι, καὶ μετ' αὐτοὺς Κατάνην. οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ Καταναῖοι ἐποίησαντο Εὐαρχον.

4. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Λάμις, ἐκ

Μεγάρων, ἀποικίαν ἄγων, ἐς Σικελίαν ἀφίκετο, καὶ ὑπὲρ Πανταίου τε ποταμοῦ Τρωϊτῶν τε ὄνομα χωρίον οἰκίσας, καὶ ὕστερον αὐτόθιν, τοῖς Χαλκιδεῦσιν ἐς Λεοντίνουσ ἄλλγον χρόνον ξυμπολιτεύσας, καὶ ὑπὸ αὐτῶν ἐκπεσὼν, καὶ Θάψον οἰκίσας, αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει· οἱ δ' ἄλλοι, ἐκ τῆς Θάψου ἀναστάντες, Ἐβλωνος βασιλέως Σικελοῦ προδόντος τὴν χώραν, καὶ καθηγησαμένου, Μεγαρίας ἤκισαν τοὺς Ἐβλαίους κληθέντας. καὶ ἔτη οἰκήσαντες πάντες καὶ τεσσαράκοντα καὶ διακόσια, ὑπὸ Γέλωνος τυράννου Συρακουσίων ἀνίστησαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ χώρας. πρὶν δὲ ἀναστῆναι, ἔτισιν ὕστερον ἑκατὸν, ἢ αὐτοὺς οἰκίσαι, Πάμμilon πύμπαντες ἐς Σελινούντια κτίζουσι· καὶ ἐκ Μεγάρων, τῆς μητροπόλεως οὔσης αὐτοῖς, ἐπαλθῶν, ξυγκατάκισαι. Γέλων δὲ Ἀντίφημος ἐκ Ῥόδου καὶ Ἐντιμος ἐκ Κρήτης, ἐποίκους ἀγαγόντες, κοινῇ ἔκτισαν, ἔτι πύμπαν καὶ τεσσαρακοστῶ μετὰ τὴν Συρακουσῶν οἰκῆσιν· (καὶ τῇ μὲν πόλει ἀπὸ τοῦ Γέλου ποταμοῦ τὸ ὄνομα ἐγένετο· τὸ δὲ χωρίον, οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὁ πρῶτον ἐτειχίσθη, Λίνδιοι καλεῖται· νόμιμα δὲ Λωμικά ἐτίθη αὐτοῖς·) ἔτισι δὲ ἐγγύτατα ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέραν οἰκῆσιν Γελῶσι Ἀκράγαντα ἤκισαν, τὴν μὲν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἀκράγαντος ποταμοῦ ὀνομάσαντες, οἰκιστὰς δὲ ποιήσαντες Ἀριστόνον καὶ Πυστίλον, νόμιμα δὲ τὰ Γελῶων δόντες. Ζάγκλη δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ Κύμης τῆς ἐν Ὑπικίᾳ Χαλκιδικῆς πόλεως ληστῶν ἀφικομένων ἦκε.

σθη, ὕστερον δὲ ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλήθος ἐλθὼν ἐγκατενεύμαντο τὴν γῆν· καὶ οἰκιστὰὶ Περγήρης καὶ Κρατυμένης ἐγένοντο αὐτῆς, ὁ μὲν ἀπὸ Κύμης, ὁ δὲ ἀπὸ Χαλκίδος. ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον, Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν λεγθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὲς τὸ χωρίον τὴν ἰδίαν ἔστί· τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ Ζάγκλον καλοῦσαν· ὕστερον δὲ, αὐτοὶ μὲν ὑπὸ Σαμίων καὶ ἄλλων Ἰώνων ἐκπίπτουσιν, οἱ, Μήδους φεύγοντες, προσέβαλον Σικελίᾳ.

5. Τοὺς δὲ Σαμίους Ἀναξίλας, Ῥηγίων τυραννος, οὗ πολλῷ ὕστερον ἐβαλεῖν, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ξυμμίτων ἀνθρώπων οἰκίσας, Μεσσήνην ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ τετραρχαῖον πατρίδος ἀντωνόμασε. καὶ Ἰμέρα ἀπὸ Ζάγκλης ᾤκισθη ὑπὸ Εὐκλείδου, καὶ Σίμου, καὶ Σάκωνος. καὶ Χαλκιδεῖς μὲν οἱ πλεῖστοι ἦλθον εἰς τὴν ἀποικίαν· ξυνήκησαν δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκ Συρακουσῶν φυγάδες, στάσει νικηθέντες, οἱ Μυλητιδαὶ καλούμενοι· καὶ φωνὴ μὲν μεταξὺ τῆς τε Χαλκιδίων καὶ Λωρίδος ἐκράθη· νόμιμα δὲ τὰ Χαλκιδικὰ ἐκράτησαν. Ἄκραι δὲ καὶ Κάσμεναι ὑπὸ Συρακουσίων ᾤκισθησαν· Ἄκραι μὲν, ἑβδομήκοντα ἔτη μετὰ Συρακούσας, Κάσμεναι δὲ, ἑγγὺς εἴκοσι μετὰ Ἄκρας. καὶ Καμαρίνα τοπρῶτον ὑπὸ Συρακουσίων ᾤκισθη, ἔτησιν ἑγγύτατα πέντε καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν μετὰ Συρακουσῶν κτίσιν. οἰκιστὰὶ δὲ ἐγένοντο αὐτῆς Κλάσκων καὶ Μενίκωλος. ἀναστάτων δὲ Καμαρναίων γενομένων πολέμῳ ὑπὸ

Συρακουσίων δι' ἀπόστασιν, χρόνῳ Ἴπποκράτης ὕστερον Γέλας τύραννος, λύτρα ἀνδρῶν Συρακουσίων αἰχμαλώτων λαβὼν τὴν γῆν τὴν Καμαριναίων, αὐτὸς οἰκιστὴς γενόμενος, κατώκισε Καμαρίναν. καὶ αὐτὸς ὑπὸ Γέλωνος ἀνάστατος γενομένη, τοῖσι κατωκίσθη ὑπὸ Γέλωνος.

6. Τοσαῦτα ἔθνη Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων Σικελίαν ἔχει· καὶ ἐπὶ τοσῆνδε οὖσαν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύειν ἄρμηστο, ἐφιέμενοι μὲν, τῇ ἀληθεστάτῃ προφάσει, τῆς πάσης ἄρχειν, βοηθεῖν δὲ ἅμα εὐπρεπῶς βουλόμενοι τοῖς ἑαυτῶν ξυγγενέσι, καὶ τοῖς προσγεγενημένοις ξυμμάχοις. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐξώρμησαν Ἐγεσταίων τε πρέσβεις παρόντες, καὶ προθυμότερον ἐπικαλούμενοι. ὁμοροὶ γὰρ ὄντες τοῖς Σελινουντίοις, ἐς πόλεμον καθίστασαν, περὶ τε γαμικῶν τιῶν, καὶ περὶ γῆς ἀμφισβητήτου· καὶ οἱ Σελινούντιοι, Συρακουσίους ἐπαγόμενοι ξυμμάχους, κατεῖργον αὐτοὺς τῷ πολέμῳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· ὥστε, τὴν γενομένην ἐπὶ Λάχητος καὶ τοῦ προτέρου πολέμου Λιοντίνων οἱ Ἐγεσταῖοι ξυμμαχίαν ἀναμιμνήσκοντες τοὺς Ἀθηναίους, ἐδέοντο σφίσι ναῦς πέμπαντες ἐπαμῦναι· λέγοντες ἄλλα τε πολλὰ, καὶ κεφάλαιον· εἰ Συρακούσιοι, Λιοντίνους τε ἀναστήσαντες, ἀτιμώρητοι γενήσονται, καὶ τοὺς λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους αὐτῶν διαφθείροντες, αὐτοὶ τὴν ἅπασαν δύναμιν τῆς Σικελίας σχήσουσι, κίνδυνον εἶναι, μήποτε μεγάλη παρασκευῆ Δωριεῖς τε Δωριεῦσι, κατὰ τὸ ξυγγενές,

καὶ ἅμα ἄποικοι τοῖς ἐκπέμψασι Πελοποννησίοις βοηθήσαντες, καὶ τὴν ἐκείνων δύναμιν ξυγκαθέλωσι. σῶφρον δ' εἶναι, μετὰ τῶν ὑπολοίπων εἶτι ξυμμάχων ἀντέχειν τοῖς Σφρακευσίοις, ἄλλως τε καὶ χρήματα σφῶν παρεξόντων ἐς τὸν πόλεμον ἱκανά. ὧν ἀκούοντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν τε Ἐγεσταίων πολλάκις λεγόντων, καὶ τῶν ξυναγορευόντων αὐτοῖς, ἐψηφίσαντο, πρέσβεις πέμψαντες πρῶτον ἐς τὴν Ἐγυσταν, περὶ τε τῶν χρημάτων ἀκυρομένους, εἰ ὑπάρχει, ὡσπερ φασίν, ἐν τῷ κοινῷ, καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς Σελιουντίους, ἐν ὅτῳ ἐστίν, εἰσομένους.

7. Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀπιστάλησαν ἐς τὴν Σικελίαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος, καὶ οἱ ξύμμαχοι, πλὴν Κορινθίων, στρατεύσαντες ἐς τὴν Ἀργείαν, τῆς τε γῆς εἶτεμον οὐ πολλήν, καὶ σῖτον ἀνεκόμισαν, τινὰ ζεύγη κομίσαντες, καὶ ἐς Ὀρνείας κατοικίσαντες τοὺς Ἀργείων φυγάδας, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς παρακαταλιπόντες αὐτοῖς ὀλίγους. καὶ σπεισάμενοί τινα χρόνον, ὥς μὴ ἀδικεῖν Ὀρνείας καὶ Ἀργείους τὴν ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐπ' οἴκου. ἐλθόντων δὲ Ἀθηναίων οὐ πολλῷ ὕστερον ναυσὶ τριάκοντα καὶ ἑξακοσίοις δπλίταις, οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων πανστρατιᾷ ἐξελθόντων, τοὺς μὲν ἐν Ὀρνείαις μίαν ἡμίραν ἐπολιόρκουν· ὑπὸ δὲ νύκτα, αὐλισαμένου τοῦ στρατεύματος ἀπώθειν, ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν Ὀρνείων. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ Ἀργεῖοι, ὡς ἦ-

σθοντο, κατασκάψαντες τὰς Ὀρνείας, ἀνεχώρησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὑστερον ταῖς ναυαῖν, ἐπ' οἴκου. καὶ ἐς Μεθώνην τὴν ὄμορον Μακεδονίᾳ ἱππίας κατὰ θάλασσαν κομίσαντες Ἀθηναῖοι, σφῶν τε αὐτῶν, καὶ Μακεδόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας, ἐπακούρυσεν τὴν Περδίκκου. Λακεδαιμόνιοι δὲ, πέμπαντες παρὰ Χαλκιδίας τοὺς ἐπὶ Θερᾶκης, ἄγοντας πρὸς Ἀθηναίους δεχημίρους σκοπδαῖς, ξυμπασμὲν ἐκίλευον Περδίκκα· οἱ δ' οὐκ ἤθελον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· καὶ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυγράφησε.

8. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, ἅμα ἦρι, οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἦγον ἐκ τῆς Σικιλίας, καὶ οἱ Ἐγεσταιοὶ μετ' αὐτῶν, ἄγοικτες ἐξήκοντα τάλαντα ἀσήμου ἀργυρίου, ὡς ἐς ἐξήκοντα ναῦς μηνὸς μισθὸν, ἃς ἔμελλον δεήσεισθαι πέμπειν. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐκκλησίαν ποιήσαντες, καὶ ἀκούσαντες τῶν τε Ἐγεσταιῶν καὶ τῶν σφετέρων πρέσβειων τὰ τε ἄλλα ἐπαγωγὰ, καὶ οὐκ ἀληθῆ, καὶ περὶ τῶν χρημάτων, ὡς εἶη ἔτοιμα ἔν τε τοῖς ἰεροῖς πολλὰ καὶ ἐν τῷ κοινῷ, ἐψηφίσαντο ναῦς ἐξήκοντα πέμπειν ἐς Σικίλιαν, καὶ στρατηγούς αὐτοκράτορας, Ἀλκιβιάδην τε τὸν Κλεινίου, καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου, καὶ Λάμαχον τὸν Ξενοφάνους, βοηθούς μὲν Ἐγεσταιοῖς πρὸς Σικλουντίους, ξυκατακίσειν δὲ καὶ Λεοντίους, ἣν τι περιγίγνηται αὐτοῖς τοῦ πολέμου, καὶ τὰλλα τὰ ἐν τῇ Σικιλίᾳ πράξαι, ὅπη ἂν γιγνώσκωσιν ἄριστα Ἀθηναίους. μετὰ δὲ τοῦτο ἡμέ-

ρη πέμπτη ἐκκλησία αὐθις ἐγίνετο, καθότι χρητήν παρασκευὴν ταῖς ναυσὶ τάχιστα γίνεσθαι, καὶ τοῖς στρατηγοῖς, εἴ του προσδέοιντο, ψηφισθῆναι ἐς τὸν ἐκπλουν. καὶ ὁ Νικίας, ἀκούσας μὲν ἡρημένος ἄρχειν, νομίζων δὲ τὴν πόλιν οὐκ ὀρθῶς βουλευσθαι, ἀλλὰ προφάσει βραχεία καὶ εὐπρεπεῖ, τῆς Σικελίας ἀπάσης, μεγάλου ἔργου, ἐφίεσθαι, παρελθὼν, ἀποτρέψαι ἐβούλετο, καὶ παρήγει τοῖς Ἀθηναίοις τοιάδε.

9. „Ἡ ΜΕΝ ἐκκλησία περὶ παρασκευῆς τῆς ἡμετέρας ἦδε ξυναλέγη, καθότι χρητὴ ἐς Σικελίαν ἐκπλεῖν. ἐμοὶ μὲντοι δοκεῖ καὶ περὶ αὐτοῦ τούτου εἶτι χρῆναι σκέψασθαι, εἰ ἄμεινόν ἐστιν ἐκπέμπειν τὰς ναῦς, καὶ μὴ οὕτω βραχεία βουλή, περὶ μεγάλων πραγμάτων, ἀνδράσιν ἄλλοφύλοις πειθομένους, πόλεμον οὐ προσήκοντα ἄρασθαι. καίτοι ἔγωγε καὶ τιμῶμαι ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ἦσσαν ἐτίρων περὶ τῷ ἔμμαντοῦ σώματι ὀρθῶδῶ· (νομίζων, ὁμοίως ἀγαθὸν πολίτην εἶναι, ὅς ἂν καὶ τοῦ σώματός τε καὶ τῆς οὐσίας προνοῆται· μάλιστα γὰρ ἂν ὁ τοιοῦτος καὶ τὰ τῆς πόλεως δι' ἑαυτὸν βούλοιοτο ὀρθοῦσθαι·) ὁμως δὲ οὔτε ἐν τῷ πρότερον χρόνῳ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι εἶπον παρὰ γνώμην, οὔτε νῦν, ἀλλὰ ἢ ἂν γιγνώσκω βέλτιστα, ἐρῶ. καὶ πρὸς μὲν τοὺς τρόπους τοὺς ἡμετέρους, ἀσθενῆς ἂν μου ὁ λόγος εἴη, εἰ τὰ τε ὑπάρχοντα σώζειν παραινοίην, καὶ μὴ τοῖς ἐτοίμοις περὶ τῶν ἀφανῶν καὶ μελλόντων κινδυνεύειν. ὡς δὲ οὔτε ἐν καιρῷ σπαύδετε, οὔτε

θάδιά ἐστι κατασχεῖν, ἐφ' ἧ ὤρμησθε, ταῦτα δεδάξω.

10. „Φημι γάρ, ὑμᾶς, πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας, καὶ ἐτέρους ἐπιθυμεῖν, ἐκεῖσε πλεύσαντας, δεῦρο ἐπαγαγέσθαι. καὶ οἴεσθε ἴσως, τὰς γενομένας ὑμῖν σπονδὰς ἔχειν τι βέβαιον, αἶ, ἡσυχάζοντων μὲν ὑμῶν, ὀνόματι σπονδαὶ ἔσονται· (οὕτω γὰρ ἐνθὲνδε τε ἄνδρες ἔπραξαν αὐτὰς, καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων·) σφαλέντων που ἀξιόχρεω δυνάμει, ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ἡμῖν οἱ ἐχθροὶ ποιήσονται, οἷς πρῶτον μὲν διὰ ξυμφορῶν ἢ ξύμβασις, καὶ ἐκ τοῦ αἰσχιονος, ἢ ἡμῖν, κατ' ἀνάγκην ἐγένετο· ἔπειτα ἐν αὐτῇ ταύτῃ πολλὰ τὰ ἀμφισβητούμενα ἔχομεν. εἰσὶ δ', οἱ οὐδὲ ταύτην πω τὴν ὁμολογίαν ἐδέξαντο, καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι· ἀλλ' οἱ μὲν ἀντικρως πολεμοῦσιν, οἱ δὲ, καὶ διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἔτι ἡσυχάζειν, δεξημέροις ἀπονδαῖς καὶ αὐτοὶ ἔτι κατέχονται. τάχα δ' ἂν ἴσως, εἰ δίχα ἡμῶν τὴν δύναμιν λάβοιεν, (ὅπερ νῦν σπεύδομεν,) καὶ πάνυ ἂν ξυνεπίθοιντο μετὰ Σικελιωτῶν, οὓς πρὸ πολλῶν ἂν ἐτιμήσαντο ξυμμάχους σφίσι γενέσθαι ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ. ὥστε χρή σκοπεῖν τινα αὐτὰ, καὶ μὴ μετεώρῳ τε πάλει ἀξιοῦν κινδυνεύειν, καὶ ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι, πρὶν, ἣν ἔχομεν, βεβαιωσώμεθα, εἰ Χαλκιδεῖς γε οἱ ἐπὶ Θράκης, ἔτη τοσαῦτα ἀφ᾽εσιτώτες ἡμῶν, ἔτι ἀχείρωτοί εἰσι, καὶ ἄλλοι τινὲς κατὰ τὰς ἡπείρους ἐνδοιαστῶς ἀκροῶνται. ἡμεῖς δὲ Ἐγρεταίοις δὴ, οὓσι ξυμμάχοις, ὡς ἀδι-

κουμένοις, ὀξείως βοηθοῦμεν· ὑφ' ὧν δ' αὐτῶν, πάλαι ἀφιστῶτων, ἀδικούμεθα, ἔτι μέλλομεν ἀμύνεσθαι.

11. „Καίτοι τοὺς μὲν, κατεργασάμενοι, καὶ κατασχοίμεν· τῶν δ' εἰ καὶ κρατήσασιν, διὰ πολλοῦ γε καὶ πολλῶν ὄντων, χαλεπῶς ἂν ἄρχειν δυναίμεθα. ἀνόητον δ', ἐπὶ τοιούτους ἴσναι, ὧν κριτήσας τε μὴ κατασχῆσαι τίς, καὶ μὴ κατορθώσας, μὴ ἐν τῷ ὁμοίῳ καὶ πρὶν ἐπιχειρῆσαι ἔσται. Σικελιώται δ' ἂν μοι δοκοῦσιν, ὡς γε νῦν ἔχουσι, καὶ ἔτι ἂν ἦσσαν δεινοὶ ἡμῖν γενέσθαι, εἰ ἄρξειαν αὐτῶν Συρακοῦσιοι· ὅπερ οἱ Ἐγισταῖοι μάλιστα ἡμᾶς ἐκφοβοῦσι. νῦν μὲν γὰρ καὶ ἔλθοιεν ἴσως Λακεδαιμονίων ἕκαστοι χάριτι· ἐκείνως δ', οὐκ εἰκόσ, ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν στρατεῦσαι. ὧ γὰρ ἂν τρόπον τὴν ἡμετέραν μετὰ Πελοποννησίων ἀφέλονται, εἰκόσ, ὑπὸ τῶν αὐτῶν καὶ τὴν σφετέραν διὰ τοῦ αὐτοῦ καθαιρεθῆναι. ἡμᾶς δ' ἂν οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες μάλιστα μὲν ἐκπεπληγμένοι εἶεν, εἰ μὴ ἀφικοίμεθα, ἔπειτα δὲ καὶ, εἰ, δείξαντες τὴν δύναμιν, δι' ὀλίγου ἀπέλθοιμεν· εἰ δὲ σφαλεῖμέν τι, τάχιστ' ἂν ὑπεριδόντες, μετὰ τῶν ἐνθάδε ἐπίθοιντο. τὰ γὰρ διὰ πλείστου πάντες ἴσμεν θαυμαζόμενα, καὶ τὰ πῆραν ἠκιστα τῆς δόξης δόντα. ὅπερ νῦν ἡμεῖς, ὧ Ἀθηναῖοι, ἐς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους πεπόνθατε, διὰ τὸ, παρὰ γνώμην αὐτῶν, πρὸς ἡ ἐφοβεῖσθε τοπρωῶτον, περιγεγενῆσθαι, καταφρονήσαντες, ἥδη καὶ Σικελίας ἐφίεσθε. χρὴ δὲ μὴ

πρὸς τὰς τύχας τῶν ἐναντιῶν ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ τὰς
 διανοίας κρατήσαντας θαρσύνειν· μηδὲ Λακεδαιμο-
 νίους ἄλλο τι, ἠγήσασθαι, ἢ διὰ τὸ αἰσχροὺν σκο-
 πῆν, ὅτι τρόποι ἔτι καὶ νῦν, ἣν δύνωνται, σφη-
 λαντες ἡμῶς, τὸ σφίτερον ἀπρεπὲς εὖ θήσονται· οὐ
 δὲ καὶ περὶ πλείστου, καὶ διὰ πλείστου, δόξαν ἀρε-
 τῆς μελετῶσιν. ὥστε οὐ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἐγε-
 σταίων ἡμῖν, ἀνδρῶν βαρβάρων, ὃ ἀγῶν, εἰ σωφρο-
 νοῦμεν, ἀλλ', ὅπως πόλιν δι' ὀλιγαρχίας ἐπιβουλεύ-
 ουσαν ὕξίως φυλαξώμεθα.

12. „Καὶ μεμνησθαι χρὴ ἡμῶς, ὅτι νειωσὶ
 ἀπὸ νόσου μεγάλης καὶ πολέμου βραχὺ τι λειωφθ-
 καμεν, ὥστε καὶ χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν ηὐξή-
 σθαι. καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἡμῶν δίκαιον ἐνθάδε [εἶναι]
 ἀναλοῦν, καὶ μὴ ὑπὲρ ἀνδρῶν φυγιάδων τῶνδε, ἐπι-
 κουρίας δεομένων, οἷς τό τε ψεύσασθαι καλῶς, χρή-
 σιμον, καὶ τῶ τοῦ πύλας κινδύνῳ, αὐτοὺς λόγους
 μόνον παρασχομένους, ἢ κατορθώσαντας, χάριν μὴ
 ἀξίαν εἶδέναι, ἢ πταίσαντάς που, τοὺς φίλους ξυνα-
 πολέσθαι. εἴτε τις, ἄρχειν ἄσμενος αἰρεθείς, πω-
 ραινεῖ ὑμῖν ἐκπλεῖν, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν, ἄλ-
 λως τε καὶ νεώτερος ὢν [ἔτι] ἐς τὸ ἀρχεῖν, ὅπως
 θαυμασθῆ μὲν ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας, διὰ δὲ πολυ-
 τέλειαν καὶ ὠφεληθῆ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς· μηδὲ τούτῳ
 ἐμπαράφυχτε, τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἔλλαμ-
 πρόνυσθαι. νομίζατε δὲ, τοὺς τοιούτους τὰ μὲν
 δημόσια ἀδικεῖν, τὰ δὲ ἴδια ἀναλοῦν· καὶ τὸ πρῶ-

γμα μέγα εἶναι, καὶ μὴ οἶον νεώτερον βουλευσασθαι
τα καὶ ὄξεις μεταχειρίσαι.

13. „Οὓς ὄρων ἐγὼ τῶν ἐνθάδε τῶ αὐτῷ ἀνδρῶ
παρακλειυστοῦς καθημένους, φοβούμαι, καὶ τοῖς
πρεσβυτέροις ἀντιπαρακλεύομαι, μὴ κατασχυνθῆ-
ναι, εἴτω τις παρακάθηται τῶνδε, ὅπως μὴ δόξη, ἂν
μὴ ψηφίζηται πολεμεῖν, μαλακὸς εἶναι· μηδ', ὅπερ
ἂν αὐτοὶ πάθοιεν, δυσέρωτας εἶναι τῶν ἀπόντων,
γνόντας, ὅτι ἐπιθυμία μὲν ἐλάχιστα κατορθοῦνται,
προνοία δὲ πλείστα· ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ὡς μέ-
γιστον δὴ τῶν πρὶν κίνδυνον ἀναφύπτοῦσης, ἀντι-
χειροτονεῖν, καὶ ψηφίζεσθαι, τοὺς μὲν Σικελιώτας,
οἵσπερ νῦν ὄροις χρωμένους πρὸς ὑμᾶς, οὐ μεμπτοῖς,
τῷ τε Ἰονίῳ κόλπῳ παρά γῆν, ἣν τις πλέη, καὶ τῷ
Σικελικῷ, διὰ πελάγους, τὰ αὐτῶν νεμομένους, καὶ
αὐτοὺς καὶ ξυμφέρεσθαι. τοῖς δ' Ἐγεσταίοις ἰδία εἰ-
πεῖν, ἐπειδὴ ἀνεῦ Ἀθηναίων καὶ ξυνῆψαν πρὸς Σι-
λινουντίους τὸν πρῶτον πόλεμον, μετὰ σφῶν αὐτῶν
καὶ καταλύεσθαι· καὶ τοιοῦτον ξυμμάχους μὴ ποι-
εῖσθαι, ὥσπερ εἰώθαμεν, οἷς κακῶς μὲν προέξασιν
ἀμυνοῦμεν, ὠφελείας δ' αὐτοὶ δεηθέντες, οὐ τε-
ξόμεθα.

14. „Καὶ σὺ, ὦ Πρύτανι, ταῦτα (εἴτερος ἢ γῆ,
σοὶ προσήκειν, κήδεσθαι τὰ τῆς πόλεως, καὶ βούλει
γενέσθαι πολίτης ἀγαθός,) ἐπιμήριζε, καὶ γνώμας
προτίθει αὐθις Ἀθηναίοις· νομίσας, εἰ ὀφθαλοῖς
τὸ ἀναψηφίσαι, τὸ μὲν λύειν τοὺς νόμους, μὴ μετα-
τοσῶνδ' ἂν μαρτύρων αἰκίαν σχεῖν. τῆς δὲ πάσης

Τηνεστ. II.

G

[κακῶς] βουλευσαμένης ἰατρὸς ἂν γενέσθαι· καὶ τὸ καλῶς ἄρξαι τοῦτ' εἶναι, ὅς ἂν τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ, ὡς πλεῖστα, ἢ ἐκὼν εἶναι μηδὲν βλάβῃ.“

15. Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε. τῶν δὲ Ἀθηναίων παριόντες οἱ μὲν πλεῖστοι στρατεύειν παρήγουν, καὶ τὰ ἐψηφισμένα μὴ λύειν· οἱ δὲ τινες καὶ ἀντίλεγον. ἐνῆγε δὲ προθυμότητα τὴν στρατείαν Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, βουλόμενος τῶν τε Νικίας ἐναντιοῦσθαι, ὧν καὶ ἐς τὰ ἄλλα διάφορος τὰ πολιτικά, καὶ ὅτι αὐτοῦ διαβόλως ἐμνήσθη, καὶ μάλιστα στρατηγήσαι τε ἐπιθυμῶν, καὶ ἐλπίζων Σικελίαν τε δι' αὐτοῦ καὶ Καρχηδόνα λήψεσθαι· καὶ τὰ ἴδια ἅμα εὐτυχήσας, χρήμασί τε καὶ δόξῃ ὠφελήσῃ. ὧν γὰρ ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν ἀσίων, ταῖς ἐπιθυμίαις μίζοσιν, ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν εὐσίαν; ἐχρήτο, ἕς τε τὰς ἰπποτροφίας καὶ τὰς ἄλλας δαπάνας· ὅπερ καὶ καθεῖλεν ὕστερον τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν οὐχ ἥκιστα. φοβηθέντες γὰρ αὐτοῦ οἱ πολλοὶ τὸ μέγεθος τῆς τε κατὰ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα παρανομίας ἐς τὴν δίαιταν, καὶ τῆς διανοίας, ὧν, καθ' ἕνα ἕνα, ἐν ὅτῳ γίγνοιτο, ἔπρασεν, ὡς τυραννίδος ἐπιθυμοῦντι πολέμιοι καθέστασαν. καὶ δημοσίᾳ κράτιστα διαθέντα τὰ τοῦ πολέμου, ἰδίᾳ ἕκαστοι τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ ἀχθεθέντες, καὶ ἄλλοις ἐπιτρέψαντες, οὐ διὰ μακροῦ ἔσφηλαν τὴν πόλιν. τότε δ' οὖν παρελθὼν, τοῖς Ἀθηναίοις παρήγει τοιαῦτα.

16. „ΚΑΙ προσήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων, ὡ

Ἀθηναῖοι, ἄρχειν· (ἀνάγκη γὰρ ἐντεῦθεν ἀρξασθαι, ἐπειδὴ μου Νικίας καθήψατο·) καὶ ἄξιός ἄμα νομίζω εἶναι. ὢν γὰρ πέρι ἐπιβόητός εἰμι, τοῖς μὲν προγόνοις μου καὶ ἐμοὶ δόξαν φέροι ταῦτα, τῇ δὲ πατρίδι καὶ ὠφέλειαν. οἱ γὰρ Ἕλληνες καὶ ὑπὲρ δύναμιν μείζω ἡμῶν τὴν πόλιν ἐνόμισαν, τῷ ἐμῷ διαπριπεῖ τῆς Ὀλυμπιάδος θεωρίας, (πρότερον ἐλπίζοντες, αὐτὴν καταπεπολεμηῆσθαι·) διότι ἄρματα μὲν ἔπτα καθῆκα, ὅσα οὐδεὶς πω ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δὲ, καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην, καὶ τᾶλλα ἄξιως τῆς νίκης παρεσκευασάμην. νόμῳ μὲν γὰρ τιμῇ τὰ τοιαῦτα· ἐκ δὲ τοῦ δρωμένου καὶ δύναμις ἄμα ὑπονοεῖται. καὶ ὅσα αὖ ἐν τῇ πόλει χορηγίαις ἢ ἄλλῳ τῷ λαμπρύνομαι, τοῖς μὲν ἀστοῖς φθονεῖται φύσει, πρὸς δὲ τοὺς ξένους καὶ αὐτῇ ἰσχὺς φαίνεται. καὶ οὐκ ἄχρηστος ἢ δ' ἢ ἄνοϊα, ὅς ἂν τοῖς ἰδίῳις τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ. οὐδὲ γε ἄδικόν, ἐφ' ἑαυτῷ μέγα φρονούντα, μὴ ἴσον εἶναι· ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς πράσων πρὸς οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ. ἀλλ', ὡσπερ δυστυχοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα, ἐν τῷ ὁμοίῳ τις ἀναχίσθῳ, καὶ ὑπὸ τῶν εὐπραγούντων ὑπερφρονώμενος· ἢ τὰ ἴσα νέμων, τὰ ὁμοια ἀνταξιούτω. οἶδα δὲ, τοὺς τοιοῦτους, καὶ ὅσοι ἐν τινος λαμπρότητι προέσχον, ἐν μὲν τῷ κατ' αὐτοὺς βίῳ λυπηροὺς ὄντας, τοῖς ὁμοίοις μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ, καὶ τοῖς ἄλλοις ξυνόντας, τῶν δὲ ἔπειτα ἀνθρώπων προσποιήσιν τε ξυγγενείας τισὶ, καὶ μὴ οὖσαν, καταλιπόν-

τας, καὶ, ἧς ἂν ὦσι πατρίδος, ταύτη ἀνέχουσιν, ὥς οὐδὲν περὶ ἀλλοτρίων, οὐδ' ἁμαρτόντων, ἀλλ' ὡς περὶ σφετέρων τε καὶ καλὰ πραξάντων. ὣν ἐγὼ ὄρεγόμενος, καὶ διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβουόμενος, τὰ δημόσια, σκοπεῖτε, εἴ του χεῖρον μεταχειρίζω. Πελοποννήσου γὰρ τὰ δυνατότατα ξυστήσας ἄνευ μεγάλου ἡμῖν κινδύνου καὶ δαπάνης, Λακεδαιμονίους ἐς μίαν ἡμέραν κατέστησα ἐν Μαντινείᾳ περὶ τῶν ἀπάντων ἀγωνίσασθαι. ἐξ οὗ καὶ περιγενόμενοι τῇ μάχῃ, οὐδέπω καὶ νῦν βεβαίως θαρσοῦσι.

17. „Καὶ ταῦτα ἢ ἐμὴ νεότης καὶ ἄνοια παρὰ φύσιν δοκοῦσα εἶναι, ἐς τὴν Πελοποννησίων δύναμιν λόγοις τε πρόπουσιν ὁμίλησε, καὶ ὄργῃ πίστιν παρασχομένη, ἐπεισε καὶ νῦν μὴ πεφοβῆσθαι αὐτήν. ἀλλ', ἕως ἐγὼ τε ἔτι ἀκμάζω μετ' αὐτῆς, καὶ ὁ Νικίας εὐτυχῆς δοκεῖ εἶναι, ἀποχρήσασθε τῇ ἑκατέρου ἡμῶν ὠφελείᾳ· καὶ τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μεταγιγνώσκητε, ὥς ἐπὶ μεγάλην δύναμιν ἐσόμενον. ὄχλοις τε γὰρ ξυμμίκτοις πολυανδροῦσιν αἱ πόλεις, καὶ φραδίας ἔχουσι τῶν πολιτειῶν τὰς μεταβολὰς καὶ ἐπιδοχάς. καὶ οὐθαῖς, δι' αὐτὸ, ὥς περὶ οἰκίας πατρίδος, οὔτε τὰ περὶ τὸ σῶμα ὄπλοις ἐξήρτυται, οὔτε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς· ὅ, τι δὲ ἕκαστος ἢ ἐκ τοῦ λέγων πείθειν οἶεται, ἢ στασιάζων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαβὼν, ἄλλην γῆν, μὴ κατορθώσας, οἰκήσειν, ταῦτα ἐτοιμάζεται. καὶ οὐκ εἰκός, τὸν τοιοῦτον ὄμιλον οὔτε λόγου μιᾷ γνώμῃ ἀκροᾶσθαι,

οὔτε ἐς τὰ ἔργα κοινῶς τρέπεσθαι· ταχὺ δ' ἂν ὡς ἕκαστοι, εἴ τι καθ' ἡδονὴν λέγοιτο, προσχωροῖεν· ἄλλως τε καὶ εἰ στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμεθα. καὶ μὴν οὐδ' ὀπλῖται οὔτ' ἐκείνοις, ὅσοι περικομποῦνται, οὔτε οἱ ἄλλοι Ἕλληνες, διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες, ὅσοι ἕκαστοι σφᾶς αὐτοὺς ἠρίθμουν· ἀλλὰ μέγιστον δὴ αὐτοὺς ἐψευσμένη ἡ Ἑλλάς, μόλις ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἱκανῶς ὀπλίσθη· τὰ τε οὖν ἐκεῖ, ἐξ ὧν ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, τοιαῦτα, καὶ ἔτι εὐπωρότερα ἴσται. βαρβάρους τε γὰρ πολλοὺς ἔχομεν, οἱ, Σαρακουσίων μίσει, ξυνηπιθήσονται αὐτοῖς· καὶ τὰ ἐνθάδε οὐκ ἐπικωλύσει, ἢ ἡμεῖς ὀρθῶς βουλευήσθε. οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν, τοὺς αὐτοὺς τούτους, οὔσπερ νῦν φασὶ πολεμίους ὑπολιπόντας ἔν ἡμᾶς πλεῖν, καὶ προσέτι τὸν Μῆδον ἐχθρὸν ἔχοντες, τὴν ἀρχὴν ἐκτήσαντο, οὐκ ἄλλω τινί, ἢ τῇ περιουσίᾳ τοῦ ναυτικοῦ, ἰσχύοντες. καὶ νῦν οὔτε ἀνέλπιστοί πω μᾶλλον Πελοποννήσιοι ἐς ἡμᾶς ἐγένοντο, εἴτε καὶ πάνυ ἐφθῶνται· τὸ μὲν ἐς τὴν γῆν ἡμῶν ἐσβάλλειν, καὶ μὴ ἐκπλαύσωμεν, ἱκανοί εἰσι, τῷ δὲ ναυτικῷ οὐκ ἂν δύναιτο βλάπτειν. ὑπόλοιπον γὰρ ἡμῖν ἐστὶν ἀντίπαλον ναυτικόν.

18. „Ποτε τί ἂν λέγοντες εἰκός, ἢ αὐτοὶ ἀποκνοῖμεν, ἢ πρὸς τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους σκηπιόμενοι, μὴ βοηθοῖμεν; οἷς χρεῖων, ἐπειδὴ γε καὶ ξυνωμόσαμεν, ἐπαμύνην, καὶ μὴ ἀντιτιθέναι, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνοι ἡμῖν. οὐ γὰρ, ἵνα δεῦρο ἀντιβοηθῶσι, προσθέμεθα αὐτοὺς, ἀλλ', ἵνα, τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς ἡμῶν

λυπηροὶ ὄντες, δεῦρο κωλύωσιν αὐτοὺς ἐπιέναι. τῆν
 τε ἀρχὴν οὕτως ἐκτησάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ὅσοι δὴ
 ἄλλοι ἤρξαν, παραγιγνώμενοι προθύμως τοῖς ἀεὶ ἢ
 βαρβάροις ἢ Ἑλλησιν ἐπικαλουμένοις, ἐπεὶ, εἴγε
 ἡσυχάζοιεν πάντες, ἢ φιλοκρινοῖεν, οἷς χρεῶν βοή-
 θεῖν, βραχὺ ἂν τι προσκτώμενοι αὐτῇ, περὶ αὐτῆς
 ἂν ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιμεν. τὸν γὰρ προὔ-
 χοντα οὐ μόνον ἐπιόντα τις ἀμύνεται, ἀλλὰ καὶ, μὴ
 ὅπως ἔπεισι, προκαταλυμβάνει. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν
 ταμιεύεσθαι, ἐς ὅσον βουλόμεθα ἄρχειν· ἀλλ' ἀνάγ-
 κη, ἐπειδήπερ ἐν τῷδε καθίσταμεν, τοῖς μὲν ἐπι-
 βουλεύειν, τοὺς δὲ μὴ ἀνιέναι, διὰ τὸ ἀρχθῆναι ἂν
 ὑφ' ἐτέρων, αὐτοῖς κίνδυνον εἶναι, εἰ μὴ αὐτοὶ ἄλ-
 λων ἄρχοιμεν. καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκεπτέον
 ἡμῖν τοῖς ἄλλοις τὸ ἡσυχον, εἰ μὴ καὶ τὰ ἐπιτηδεύ-
 ματα ἐς τὸ ὅμοιον μεταλήψασθε. λογισάμενοι οὖν,
 τάδε μᾶλλον αὐξήσειν, ἐπ' ἐκεῖνα ἦν ἴωμεν, ποιῶ-
 μεθα τὸν πλοῦν, ἵνα Πελοποννησίων τε στορέσωμεν
 τὸ φρόνημα, εἰ δύξομεν, ὑπεριδόντες καὶ οὐκ ἀγα-
 πήσαντες τῆν ἐν τῷ παρόντι ἡσυχίαν, καὶ ἐπὶ Σι-
 κελίαν πλεῦσαι. καὶ ἅμα ἢ τῆς Ἑλλάδος, τῶν ἐκεῖ
 προσγενομένων, πάσης τῷ εἰκότι ἄρξομεν, ἢ κακώ-
 σομέν γε Συρακουσίους· ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ξύμ-
 μαχοι ὠφέλησόμεθα. τὸ δὲ ἀσφαλές, καὶ μένειν, ἦν
 τι προσχωρῆ, καὶ ἀπελθεῖν, αἱ νῆες παρῆξουσιν.
 αὐτοκράτορες γὰρ ἐσόμεθα καὶ ξυμπάντων Σικελιω-
 τῶν. καὶ μὴ ὑμᾶς ἢ Νικίου τῶν λόγων ἀπραγμο-
 σύνη καὶ διάστασις τοῖς νέοις ἐς τοὺς πρεσβυτέρους

ἀποστρέψῃ. τῷ δὲ εἰωθότι κόσμῳ, ὡσπερ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἅμα νέοι γεραιτέροις βουλευόντες, ἐς τὰδε ἦσαν αὐτὰ, καὶ νῦν τῷ αὐτῷ τρόπῳ πειρᾶσθαι προαγαγεῖν τὴν πόλιν. καὶ νομίσατε, νεότητα μὲν καὶ γῆρας ἄνευ ἀλλήλων μηδὲν δύνασθαι· ὁμοῦ δὲ, τό τε φαῦλον, καὶ τὸ μέσον, καὶ τὸ πάνυ ἀκριβὲς ἄν ξυγκραθῆν, μάλιστα ἂν ἰσχύειν· καὶ τὴν πόλιν, ἂν μὲν ἡσυχάζῃ, τρίψασθαι τε αὐτὴν περὶ ἑαυτὴν, ὡσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ πάντων τὴν ἐπιστήμην ἐγγηράσασθαι· ἀγωνιζομένην δὲ, αἰεὶ προσλήψασθαι τε τὴν ἔμπειριαν, καὶ τὸ ἀμύνεσθαι, οὐ λόγῳ, ἀλλ' ἔργῳ μᾶλλον ξύνηθες ἔξειν. παράπαν τε γινώσκω, πόλιν μὴ ἀπράγμονα τάχιστ' ἂν μοι δοκεῖν ἀπραγμοσύνης μεταβολῇ διαφθαρῆναι· καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀσφαλέστατα τοὺτους οἰκεῖν, οἳ ἂν τοῖς παροῦσιν ἦθεσι καὶ νόμοις, ἦν καὶ χεῖρω ἦ, ἦκιστα διαφόρως πολιτεύωσι.“

19. Τοιαῦτα μὲν δ' Ἀλκιβιάδης εἶπεν. οἳ δ' Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐκείνου τε καὶ τῶν Ἐγεσταίων καὶ Λιοντίων φυγάδων, οἳ, παρελθόντες, ἐδέοντό τε, καὶ, τῶν δοκίμων ὑπομιμνήσκοντες, ἐκέλευον βοηθῆσαι σφίσι, πολλῷ μᾶλλον, ἢ πρότερον, ὠρμηνο στρατεύειν. καὶ ὁ Νικίας, γνοὺς, ὅτι ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν λόγων οὐκ ἂν ἔτι ἀποτρέψειε, παρασκευῆς δε πλήθει, εἰ πολλὴν ἐπιτάξειε, τάχ' ἂν μεταστήσειεν αὐτούς, παρελθὼν αὐτοῖς ἔλεγε τοιαῦτα.

20. „ΕΠΕΙΔΗ πάντως δρῶ ὑμᾶς, ὡ Ἀθηναῖοι, ὠρμημένους στρατεύειν, ξυγενέγκοι μὲν ταῦ-

τα, ὡς βουλόμεθα· ἐπὶ δὲ τῷ παρόντι ἂ γινώσκω, σημανῶ. ἐπὶ γὰρ πόλεις, ὡς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἵεναι μεγάλας, καὶ οὐδ' ὑπηκόους ἀλλήλων, οὔτε δεομένας μεταβολῆς, ἢ ἂν ἐκ βιαίου τις δουλείας ἄσμενος ἐς ἄλλω μεταστάσιν χωροίη· οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν εἰκότως ἀντ' ἐλευθερίας προσδεχομένας· τό, τε πλῆθος, ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ, πολλὰς τὰς Ἑλληνίδας. πλὴν γὰρ Νάξου καὶ Κατάνης, ὡς ἐλπίζω ἡμῖν κατὰ τὸ Λεοντίνων ἑυγενεῖς προσέεισθαι, ἄλλαι εἰσὶν ἑπτὰ, καὶ παρεσκευασμέναι τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει, καὶ οὐχ ἤκιστα, ἐπὶ ἃς μᾶλλον πλέομεν, Σελινοῦς καὶ Συράκουσαι. πολλοὶ μὲν γὰρ ὀπλίται ἔνεσι, καὶ τοξόται, καὶ ἀκοντισταὶ, πολλαὶ δὲ τριήρεις, καὶ ὄχλος ὁ πληρώσων αὐτάς. χρήματά τ' ἔχουσι, τὰ μὲν ἴδια, τὰ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐστὶ Σελινουντίοις. Συρακουσίοις δὲ καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν ἀπαρχὴ εἰσφέρεται. ὧ δὲ μάλιστα ἡμῶν προσέχουσι, ἵππους τε πολλοὺς κέκτηνται, καὶ οἴτω οἰκείῳ καὶ οὐκ ἐπακτῷ χρῶνται.

21. „Πρὸς οὖν τοιαύτην δύναμιν, οὐ ναυτικῆς καὶ φαύλου στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν πολὺν ξυμπλεῖν, εἴπερ βουλόμεθα ἄξιόν τι τῆς διανοίας δοῆν, καὶ μὴ ὑπὸ ἰσπείων πολλῶν εἴργεσθαι τῆς γῆς· ἄλλως τε καὶ εἰ ξυστιῶσιν αἱ πόλεις φοβηθεῖσαι, καὶ μὴ ἀντιπαράσχωσιν ἡμῖν φίλοι τινεῖς γενόμενοι ἄλλοι, ἢ Ἐγεσταῖοι, ὧ ἀμυνοῦμεθα, ἱππικόν· (αἰσχροὺς δὲ βιασθέντας ἀπελθεῖν, ἢ

ὑστέρων ἐπιμεταπέμπεσθαι, ταπρῶτον ἀσκήπτως βουλευσαμένους·) αὐτόθεν δὲ παρασκευῇ ἀξιοχρεῶ ἐπιέναι, γινόντας, ὅτι πάλῃ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν μέλλομεν πλεῖν, καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμεθα, καὶ οὐκ ἐν τοῖς τῆδε ὑπηκόοις ξύμμαχοι ἤλθετε ἐπί τινα, ὅθεν ῥάδιαι αἱ κομιδαὶ ἐκ τῆς φιλίας, ὧν προσέδει, ἀλλ' ἐς ἄλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσαντες, ἐξ ἧς, μηνῶν οὐδὲ τεσσάρων τῶν χειμερινῶν, ἄγγελον ῥάδιον ἐλθεῖν.

22. „Ὅπλίτας τε οὖν πολλοὺς μοι δοκᾷ χρῆναι ἡμᾶς ἄγειν, καὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων, τῶν τε ὑπηκόων, καὶ ἦν τινα ἐκ Πελοποννήσου δυνάμεθα ἢ πείσαι, ἢ μισθῷ προσαγαγέσθαι· καὶ τοξότας πολλοὺς καὶ σφενδονήτας, ὅπως πρὸς τὸ ἐκείνων ἱππικὸν ἀντέχωσι· ναυσί τε καὶ πολὺ περιεῖναι, ἵνα καὶ τὰ ἐπιτήδεια ῥᾶον ἐσχομιζώμεθα· τὸν δὲ καὶ αὐτόθεν σῖτον ἐν ὀλέκῃσι, πυροὺς καὶ πιφρυγμένας κριθάς, ἄγειν, καὶ σιτοποιοὺς ἐκ τῶν μυλώνων πρὸς μέρος ἠναγκασμένους ἐμίσθους, ἵνα, ἦν που ὑπὸ ἀπλοίας ἀπολαμβανώμεθα, ἔχη ἡ στρατιὰ τὰ ἐπιτήδεια· πολλὴ γὰρ οὔσα, οὐ πάσης ἔσται πόλεως ὑποδέξασθαι· τὰ τε ἄλλα, ὅσον δυνατὸν, ἐτοιμάσασθαι, καὶ μὴ ἐπὶ ἐτέρους γίνεσθαι· μάλιστα δὲ χρήματα αὐτόθεν ὡς πλεῖστα ἔχειν. τὰ δὲ παρ' Ἑγεστιάων, ἃ λέγεται ἐκεῖ ἔτοιμα, νομίσατε καὶ λόγῳ ἂν μάλιστα ἔτοιμα εἶναι.

23. „Ἦν γὰρ αὐτοὶ ἐλθῶμεν ἐνθίνδε μὴ ὑπέπαλον μόνον παρασκευασάμενοι, πλήν γε πρὸς τὸ

μάχιμον αὐτῶν τὸ ὀπλιτικόν, ἀλλὰ καὶ ὑπερβαί-
λοντες τοῖς πᾶσι, μόλις οὕτως οἰοί τε ἐσόμεθα τῶν
μὲν κρατεῖν, τὰ δὲ καὶ διασῶσαι. πόλιν τε νομί-
σαι χρῆ ἐν ἀλλοφύλοις καὶ πολεμίοις οἰκειοῦντας ἔ-
ναι, οὓς πρέπει τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἣ ἂν κατάσχωσιν,
εὐθύς κρατεῖν τῆς γῆς· ἢ εἰδέναι, ὅτι, ἦν σφάλων-
ται, πάντα πολέμια ἔξουσιν. ὅπερ ἐγὼ φοβούμενος,
καὶ εἰδὼς; πολλὰ μὲν ἡμᾶς δεῖον εὖ βουλευσασθαι,
ἔτι δὲ πλείω εὐτυχῆσαι, (χαλεπὸν δὲ, ἀνθρώπους
ὄντας,) ὀτιελάχιστα τῇ τύχῃ παραδοὺς ἐμανιὸν βού-
λομαι ἐκπλεῖν, παρασκευῇ δὲ ἀπὸ τῶν εἰκότων ἀσφα-
λῆς ἐκπλεῦσαι. ταῦτα γὰρ τῇ τε ξυμπάσῃ πόλει βε-
βαιότητα ἡγοῦμαι, καὶ ἡμῖν τοῖς στρατευσομένοις
σωτήρια. εἰ δὲ τῶ ἄλλως δοκεῖ, παρήμι αὐτῶ τὴν
ἀρχήν.“

24. Ὁ μὲν Νικίας τσαῦτα εἶπε, νομίζων, τοὺς
Ἀθηναίους τῶ πλήθει τῶν πραγμάτων ἢ ἀποτρέ-
ψειν, ἢ, εἰ ἀναγκάζοιτο στρατεύεσθαι, μάλιστα οὐ-
τως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι. οἱ δὲ τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν
τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξηρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς
παρασκευῆς, πολὺ δὲ μᾶλλον ὤρμητο. καὶ τούν-
αντίον περιέστη αὐτῶ· εὖ τε γὰρ παραινέσαι ἔδο-
ξε, καὶ ἀσφάλεια νῦν δὴ καὶ πολλὴ ἔσεσθαι. καὶ
ἔρωσ ἐνέπεισε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι· τοῖς
μὲν γὰρ πρεσβυτέροις, ὡς ἢ καταστρεφόμενοις, ἐφ'
ἂ ἔπλεον, ἢ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν·
τοῖς δ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ, τῆς τε ἀποίσεως πόθῳ ὄψεως
καὶ θεωρίας, καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι· ὁ

δὲ πρόλις ὄμιλος, καὶ στρατιώτης, ἔν τε τῷ παρόντι ἀργύριον οἴσειν, καὶ προσκτήσασθαι δύναμιν, ὅθεν αἰδίδιον μισθοφορὰν ὑπάρξεν. ὥστε, διὰ τὴν ἄγαν τῶν πλειόνων ἐπιθυμίαν, εἶπε ἄρα καὶ μὴ ἤρεσκε, δεδιώς, μὴ, ἀντιχειροτονῶν, κανόνους δόξειεν εἶναι τῇ πόλει, ἡσυχίαν ἦγε.

25. Καὶ τέλος παρελθὼν τις τῶν Ἀθηναίων καὶ παρακαλέσας τὸν Νικίαν, οὐκ ἔφη χρῆναι προφασίζεσθαι, οὐδὲ διαμέλλειν, ἀλλ' ἐναντίον ἀπάντων ἤδη λέγειν, ἦντινα αὐτῷ παρασκευὴν Ἀθηναῖοι ψηφίσωνται. ὁ δὲ, ἄκων μὲν, εἶπεν, ὅτι καὶ μετὰ τῶν ξυναρχόντων καθ' ἡσυχίαν μᾶλλον βουλευσοίτο· ὅσα μέντοι ἤδη δοκεῖν αὐτῷ, τριῆρεσι μὲν οὐκ ἔλασσον ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι· αὐτῶν δ' Ἀθηναίων ἔσθαι ὀπλιταγωγούς ὅσοι ἂν δοκῶσι, καὶ ἄλλας ἐκ τῶν συμμάχων μεταπεμπτέας εἶναι· ὀπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων, πεντακισχιλίων μὲν οὐκ ἐλάσσοσιν, ἦν δὲ τι δύνωνται, καὶ πλείοσι· τὴν δὲ ἄλλην παρασκευὴν ὡς καταλόγον, καὶ τοξοτῶν τῶν αὐτόθεν, καὶ ἐκ Κρήτης, καὶ σφεινδογητῶν, καὶ ἦν τι ἄλλο πρότερον δοκῆ εἶναι, ἐτοιμασάμενοι ἄξειν.

26. Ἀκούσαντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι, ἐψηφίσαντο εὐθύς, αὐτοκράτορας εἶναι, καὶ περὶ στρατιᾶς πλήθους καὶ περὶ τοῦ παντός πλοῦ τοὺς στρατηγούς πράσσειν, ἢ ἂν αὐτοῖς δοκῆ ἄριστα εἶναι Ἀθηναίοις. καὶ μετὰ ταῦτα ἡ παρασκευὴ ἐγίγνετο· καὶ ἔς τε τοῖς συμμάχοις ἔπειμον, καὶ αὐτόθεν κατα-

λόγους ἐποιοῦντο. ἄρτι δ' ἀντιλήφει ἡ πόλις ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς νῆσου καὶ τοῦ ξυνεχοῦς πολέμου, ἕς τε ἡλικίας πλῆθος ἐπιγεγονημένης, καὶ ἕς χρημάτων ἄθροισιν, διὰ τὴν ἐκχειρίαν· ὥστε φῆσιν πάντα ἐπορίζετο. καὶ οἱ μὲν ἐν παρασκευῇ ἦσαν.

27. Ἐν δὲ τούτῳ, ὅσοι Ἑρμαῖ ἦσαν λίθινοι ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀθηναίων, (εἰσὶ δὲ, κατὰ τὸ ἐπιχώριον. ἡ τετράγωνος ἐργασία, πολλοὶ καὶ ἐν ἰδίῳ προθύροις, καὶ ἐν ἱεροῖς) μιᾷ νυκτὶ οἱ πλεῖστοι περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα. καὶ τοὺς δρᾶσαντας ἦδει οὐδεὶς· ἀλλὰ μεγάλοις μηνύτροις δημοσίᾳ οὗτοί τε ἐζητοῦντο, καὶ προσέτι ἐψηφίσαντο, καὶ εἴ τις ἄλλο τι οἶδεν ἀσέβημα γεγενημένον, μηνύειν ἀδεῶς τὸν βουλόμενον καὶ ἀσιῶν καὶ ξένων καὶ δούλων. καὶ τὸ πρᾶγμα μειζόνως ἐλάμβανον. τοῦ τε γὰρ ἔκπλου οἰωνὸς ἐδόκει εἶναι, καὶ ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ἅμα νεωτέρων πραγμάτων καὶ δήμου καταλύσεως γεγενῆσθαι.

28. Μηνύεται οὖν ἀπὸ μετοίκων τέ τινων καὶ ἀκολούθων, περὶ μὲν τῶν Ἑρμῶν οὐδέν, ἄλλων δὲ ἀγαλμάτων περικοπαί τινες πρότερον ὑπὸ νεωτέρων μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου γεγενημέναι, καὶ τὰ μυστήρια ἅμα ὡς ποιῆται ἐν οἰκίαις ἐφ' ὕβρι. ὧν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπητιῶντο, καὶ αὐτὰ ὑπολαμβάνοντες οἱ μάλιστα τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι, ἐμποδῶν ὄντι σφίσιν αὐτοῖς μὴ τοῦ δήμου βεβαίως προστάται, καὶ νομίσαντες, εἰ αὐτὸν ἐξελάσειαν, πρῶται ἂν εἶναι, ἐμεγάλυνον, καὶ ἐβδῶν, ὡς ἐπὶ δῆ-

μον καταλύσει τὰ τε μυστικά καὶ ἡ τῶν Ἑρμῶν περικοπή γένοιτο· καὶ οὐδὲν εἴη αὐτῶν, ὃ, τι εὐ μετ' ἐκείνου ἐπράχθη· ἐπιλέγοντες τεκμήρια τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικὴν παρανομίαν.

29. Ὁ δ' ἔν τε τῷ παρόντι πρὸς τὰ μηνύματα ἀπιλογεῖτο, καὶ ἔτοιμος ἦν, πρὶν ἐκπλεῖν, κρῖνεσθαι, εἴ τι τούτων εἰργασμένος ἦν· (ἤδη γὰρ καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπεπόριστο·) καὶ, εἰ μὲν τούτων τι εἰργαστο, δίκην δοῦναι· εἰ δ' ἀπολυθείη, ἄρχειν. καὶ ἐπιμαρτύρειτο, μὴ ἀπόντος περὶ αὐτοῦ διαβαλῆς ἀποδέχεσθαι, ἀλλ' ἤδη ἀποκτείνειν, εἰ ἀδικεῖ· καὶ ὅτι σωφρονέστερον εἴη, μὴ μετὰ τοιαύτης αἰτίας, πρὶν διαγνῶσι, πέμπειν αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτω στρατεύματι. οἱ δ' ἐχθροὶ, δεδιότες, τό, τα στρατεύματα μὴ εὖρον ἔχη, ἦν ἤδη ἀγωνίζηται, ὃ, τε δῆμος μὴ μαλακίζηται, θεραπεύων, ὅτι δι' ἐκείνον οἱ τ' Ἀργεῖοι ξυνηστράτευον καὶ τῶν Μαντινέων τινας, ἀπέτρεπον καὶ ἀπέσπευδον, ἄλλους φήτορας ἐνιέντες, οἱ ἔλεγον, νῦν μὲν πλεῖν αὐτὸν, καὶ μὴ κατασχεῖν τὴν ἀναγωγὴν, ἐλθόντα δὲ, κρῖνεσθαι ἐν ἡμέραις φηταῖς· βουλόμενοι ἐκ μείζονος διαβολῆς, ἦν ἔμελλον φῆσον αὐτοῦ ἀπόντος πορευθῆναι, μετὰπεμπτον κομισθέντα αὐτὸν ἀγωνίσασθαι. καὶ ἴδοξε, πλεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην.

30. Μετὰ δὲ ταῦτα, θέρους μισοῦντος ἤδη, ἡ ἀναγωγὴ ἐγίγνετο ἐς τὴν Σικελίαν. τῶν μὲν οὖν ξυμμάχων τοῖς πλείστοις, καὶ ταῖς σιταγωγαῖς δικάσαι, καὶ τοῖς πλοίοις, καὶ ὅση ἄλλη παρασκευὴ ξυνείπετο,

πρότερον εἶρητο ἐς Κέρκυραν ξυλλέγεσθαι, ὡς ἐκεῖ-
θεν ἀθρόοις ἐπὶ τὴν ἄκραν Ἰαπωνίαν τὸν Ἴόνιον
διαβαλοῦσιν. αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι, καὶ εἴ τινας τῶν
ξυμμαχῶν παρήσαν, ἐς τὸν Πειραιᾶ καταβάντες, ἐν
ἡμέρᾳ ῥητῇ ἅμα ἔω ἐπλήρουν τὰς ναῦς, ὡς ἀναξό-
μενοι. ξυγκατέβη δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος ἅπας, ὡς
εἰπεῖν, ὁ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἀσιῶν καὶ ξένων· οἱ μὲν
ἐπιχώριοι, τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμ-
ποντες, οἱ μὲν, ἑταίρους, οἱ δὲ, ξυγγενεῖς, οἱ δὲ,
νιεῖς· καὶ μετ' ἐλπίδος τε ἅμα ἰόντες καὶ ὄλοφυρ-
μῶν, τὰ μὲν ὡς κτήσοιντο, τοὺς δ' εἴ ποτε ὄψοιντο·
ἐνθυμούμενοι, ὅσον πλοῦν ἐκ τῆς σφετέρας ἀπε-
στελλοιτο.

31. Καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὡς ἤδη ἔμελλ-
λον μετὰ κινδύνων ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, μᾶλλον
αὐτοὺς ἐσῆει τὰ δεινὰ, ἢ ὅτε ἐψηφίζοντο πλεῖν.
ὅμως δὲ τῇ παρουσίᾳ ῥώμῃ, διὰ τὸ πλῆθος ἐκάστων,
ῶν ἑώρων, τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν. οἱ δὲ ξένοι καὶ
ὁ ἄλλος ὄχλος κατὰ θεῖαν ἤκεν, ὡς ἐπὶ ἀξιοχρεῶν
καὶ ἄπιστον διάνοιαν. παρασκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη
ἐκπλεύσασα μιῶς πόλεως δυνάμει Ἑλληνικῇ, πολυτελε-
στάτῃ δὴ καὶ εὐπρεπεστάτῃ τῶν εἰς ἐκεῖνον τὸν χρό-
νον ἐγένετο. ἀριθμῷ δὲ νεῶν καὶ ὀπλιτῶν, καὶ ἡ ἐς
Ἐπίδαυρον μετὰ Περικλέους, καὶ ἡ αὐτὴ ἐς Ποτί-
δαιαν μετὰ Ἀγνωνος, οὐκ ἐλάσσων ἦν. τετράκις γὰρ
χίλιοι ὀπλιταὶ αὐτῶν Ἀθηναίων, καὶ τριακόσιοι ἰπ-
πεῖς, καὶ τριήρεις ἑκατὸν, καὶ Λεσβίων καὶ Χίων
πεντήκοντα, καὶ ξύμμαχοι ἔτι πολλοὶ, ξυνέπλευσαν.

ἄλλα ἐπὶ τε βραχεῖ πλῶ ὠρμήθησαν, καὶ παρα-
 σκευῇ φαύλη. οὗτος δὲ ὁ στόλος, ὡς χρύνης τε
 ἰσόμενος, καὶ κατ' ἀμφοτέρα, οὐ ἂν δέη, καὶ ναυσὶ
 καὶ πεζῶ ἅμα, ἐξαρτυθεῖς, τὸ μὲν ναυτικὸν μεγά-
 λαις δαπάναις τῶν τε τριηράρχων καὶ τῆς πόλεως
 ἰκπονηθέν, τοῦ μὲν δημοσίου δραχμῆν τῆς ἡμέρας
 τῷ ναύτῃ ἐκάστω διδόντος, καὶ ναῦς παρασχόντος
 λεγὰς, ἑξήκοντα μὲν ταχείας, τισσαράκοντα δὲ ὀπλι-
 ταγωγούς, καὶ ὑπηρεσίας ταύταις τὰς κρατίστας
 τῶν τριηράρχων, ἐπιφορὰς τε, πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου
 μισθῶ, διδόντων τοῖς θρανίταις τῶν ναυτῶν καὶ
 ταῖς ὑπηρεσίαις, καὶ τᾶλλα σημείοις καὶ κἀτασκευ-
 αῖς πολυτελέσι χρησαμένων, καὶ ἐς τὰ μακρότατα
 προθυμηθέντος ἑνὸς ἐκάστου, ὅπως αὐτῷ τινε εὐ-
 προπέια τε ἢ ναῦς μάλιστα προῖξει, καὶ τῷ ταχυ-
 ναυτεῖν. τὸ δὲ πεζὸν καταλόγοις τε χρηστοῖς ἐκ-
 κριθέν, καὶ ὀπλῶν καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα σκευῶν
 μεγάλη σπουδῇ πρὸς ἀλλήλους ἀμιλληθέν. ξυνέβη
 δὲ, πρὸς τε σφᾶς αὐτοὺς ἅμα ἔριν γενέσθαι, ὥς τις
 ἕκαστος προσετόχθη, καὶ ἐς τοὺς ἄλλους Ἑλληνας
 ἐπίδειξεν μᾶλλον εἰκασθῆναι τῆς δυνάμεως καὶ
 ἐξουσίας, ἢ ἐπὶ πολεμίους παρασκευῆν. εἰ γὰρ τις
 ἐλογίσαστο τὴν τε τῆς πόλεως ἀνάλωσιν δημοσίαν,
 καὶ τῶν στρατευομένων τὴν ἰδίαν, τῆς μὲν πόλεως,
 ὅσα τε ἤδη προστετελέκει, καὶ ἃ ἔχοντας τοὺς στρα-
 τηγούς ἀπέστειλε. τῶν δὲ ἰδιωτῶν, ἃ, τε περὶ τὸ
 σῶμά τις καὶ τριηράρχος ἐς τὴν ναῦν ἀναλώκει, καὶ
 ὅση ἔτι ἔμελλεν ἀναλώσειν. χωρὶς δ', ἃ εἶδος ἦν,

καὶ ἄνευ τοῦ ἐκ δημοσίου μισθοῦ, πάντα τινὰ παρασκευάσασθαι ἐφόδιον, ὡς ἐπὶ χρόνιον στρατείαν· καὶ ὅσα ἐπὶ μεταβολῇ τις ἢ στρατιώτης ἢ ἔμπορος ἔχων ἔπλει· πολλὰ ἂν τάλαντα εὐρέσθαι ἐκ τῆς πύλσεως τὰ πάντα ἐξαγόμενα. καὶ ὁ στόλος οὐχ ἦσσαν τόλμης τε θάμβει καὶ ὄψεως λαμπρότητι περιβόητος ἐγένετο, ἢ στρατιᾶς, πρὸς οὓς ἐπήσαν, ὑπερβολῇ, καὶ ὅτι μέγιστος ἦδη διάπλους ἀπὸ τῆς οἰκίας, καὶ ἐπὶ μεγίστη ἐλπίδι τῶν μελλόντων, πρὸς τὰ ὑπόφροντα, ἐπεχειρήθη.

32. Ἐπειδὴ δὲ αἱ τῆς πλήρεις ἦσαν, καὶ ἐσέκειτο πάντα ἤδη, ὅσα ἔχοντες ἔμελλον ἀνάξασθαι, τῇ μὲν σάλπιγγι σιωπῇ ὑπεσημάνθη, εὐχὰς δὲ τὰς νομιζόμενας πρὸ τῆς ἀναγωγῆς, οὐ κατὰ ναῦν ἐκάστην, ξύμπαντες δὲ ὑπὸ κήρυκος, ἐποιούντο, κρατῆράς τε κεράσαντες παρ' ἅπαν τὸ στράτευμα, καὶ ἐκπώμασι χρυσοῖς τε καὶ ἀργυροῖς οἱ τε ἐπιβάται καὶ οἱ ἄρχοντες σπένδοντες. ξυνεπέυχοντο δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς, τῶν τε πολιτῶν, καὶ εἴ τις ἄλλος εὐνοὺς παρῆν σφίσι. παιωνίσαντες δὲ, καὶ τελεώσαντες τὰς σπονδὰς, ἀνήγοντο. καὶ ἐπὶ κέρως τοπρωῶτον ἐκπελεύσαντες, ἄμιλλαν ἤδη μέχρι Αἰγίνης ἐποιούντο· καὶ οἱ μὲν, ἐς τὴν Κέρκυραν, ἔνθα περ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν ξυμμάχων ξυνελέγετο, ἠπέιγοντο ἀφικέσθαι. ἐς δὲ τὰς Συρακούσας ἠγγέλλετο μὲν πολλαχόθεν τὰ περὶ τοῦ ἐπιπλου, οὐ μέντοι ἐπιστεύετο ἐπὶ πολὺν χρόνον οὐδέν. ἀλλὰ καὶ γενομένης ἐκκλησίας, ἐλέχθησαν

τοιοῖδε λόγοι ἀπό τε ἄλλων, τῶν μὲν, πιστευόντων τὰ περὶ τῆς στρατείας τῆς τῶν Ἀθηναίων, τῶν δὲ, τὰ ἐναντία λεγόντων· καὶ Ἐρμοκράτης δ' Ἐρμῶνος παρελθὼν, αὐτοῖς, ὡς σαφῶς οἰόμενος εἰδέναι τὰ περὶ αὐτῶν, ἔλεγε, καὶ παρήγει τοιαύδε.

33. „ΑΠΙΣΤΑ μὲν ἴσως, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινές, δόξω ὑμῖν περὶ τοῦ ἐπέπλου τῆς ἀληθείας λέγειν καὶ γινώσκω, ὅτι οἱ τὰ μὴ πιστὰ δοκοῦντα εἶναι ἢ λέγοντες, ἢ ἀπαγγέλλοντες, οὐ μόνον οὐ πείθουσιν, ἀλλὰ καὶ ἄφρονες δοκοῦσιν εἶναι· ὅμως δὲ οὐ καταφοβηθεῖς ἐτισχῆσω, κινδυνευούσης τῆς πόλεως· πείθων γε ἑμαυτὸν, σαφίστερόν τι ἐτίρου εἰδώς, λέγειν. Ἀθηναῖοι γὰρ ἐφ' ἡμᾶς (ὃ πάνυ θαυμάζετε,) πολλῇ στρατιᾷ ὤρμηγται καὶ ναυτικῇ καὶ περικῇ· πρόφασιν μὲν, Ἐγρεσιαίων ξυμμαχίᾳ, καὶ Λεοντίνων κατοικίσει, τὸ δὲ ἀληθές, Σικελίας ἐπιθυμία, μάλιστα δὲ τῆς ἡμετέρας πόλεως· ἡγούμενοι, εἰ ταύτην σχοῖεν, ραδίως καὶ τᾶλλα ἔξουσιν. ὡς οὖν ἐν τάχει παραιομένων, ὁρᾶτε, ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων, ὅτῳ τρόπῳ κάλλιστα ἀμυνεῖσθε αὐτούς, καὶ μήτε, καταφρονήσαντες, ἀφρακτοὶ ληφθήσεσθε, μήτε, ἀπιστήσαντες, τοῦ ξυμπαντος ἀμαλήσειτε. εἰ δὲ τῶν καὶ πιστῶν, τὴν τόλμαν αὐτῶν καὶ δύναμιν μὴ ἐκπλαγῆ. οὐτε γὰρ βλάπτειν ἡμᾶς πλείω οἰοί τε ἔσονται, ἢ πάσχειν· οὐθ', ὅτι μεγάλῳ στόλῳ ἐπέρχονται, ἀνωφελεῖς· ἀλλὰ πρὸς τε τοὺς ἄλλους Σικελιώτας πολὺ ἄμεινον· μᾶλλον γὰρ ἐπιλήσουσιν, ἐκπλαγόντες, ἡμῶν ξυμμαχεῖν καὶ ἦν

ἄρα ἢ κατεργασάμεθα αὐτούς, ἢ ἀπράκτους, ὧν ἐφίεσται, ἀπείσωμεν, (οὐ γὰρ ἄν, μὴ τύχῳσι γε, ὧν προσδέχονται, φοβοῦμαι,) κάλλιστον δὲ ἔργων ἡμῖν ξυμβήσεται, καὶ οὐκ ἀνέλπιστον ἔμοιγε. ὀλλοιοὶ γὰρ δὴ στόλοι μεγάλοι, ἢ Ἑλλήνων, ἢ βαρβάρων, πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀπάραντις, κατώρθωσαν. οὔτε γὰρ πλείους τῶν ἐνοικούντων καὶ ἀστειγυιτόνων ἔρχονται. (πάντα γὰρ δὴ ὑπὸ θεοὺς ξυνίσταται) ἦν τε δι' ἀπορίαν τῶν ἐπιτηθείων ἐν ἀλλοτρίᾳ γῆ σφαλῶσι, τοῖς ἐπιβουλευθεῖσιν ὄνομα, καὶ περὶ σφίσις αὐτοῖς τὰ πλείω πταίσωσιν, ὅμως καταλείπουσιν. ὅπερ καὶ Ἀθηναῖοι αὐτοὶ οὔτοι, τοῦ Μήδου παρὰ λόγον πολλὰ σφαλέντος, [ἐπὶ] τῷ ὀνόματι, ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἦει, ηὐξήθησαν· καὶ ἡμῖν, οὐκ ἀνέλπιστον, τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι.

31. „Θαρσοῦντες οὖν τὰ τε αὐτοῦ παρασκευασάμεθα, καὶ, ἐς τοὺς Σικελούς πέμποντες, τοῖς μὲν μᾶλλον βεβαιωσάμεθα, τοῖς δὲ φιλίαν καὶ ξυμμαχίαν περὶώμεθα ποιῆσθαι· ἔς τε τὴν ἄλλην Σικελίαν πέμπωμεν πρέσβεις, δηλοῦντες, ὡς κοινός ὁ κίνδυνος· καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ἡ ξυμμαχίαν ποιῶνται ἡμῖν, ἢ μὴ δέχονται Ἀθηναίους. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς Καρχηδόνα ἕμεινον εἶναι πέμψαι. οὐ γὰρ ἀνέλπιστον αὐτοῖς, ἀλλ' ἀπὸ διὰ φόβου εἰσι, μὴ ποτε Ἀθηναῖοι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔλθωσιν. ὥστε τάχ' ἂν ἴσως, νομίσαντες, εἰ τὰδε προήσονται, καὶ ἂν σφεῖς ἐν πόνοι εἶναι, ἐθελήσειαν ἡμῖν ἤτοι κρύφα γε, ἢ φανερώς, ἢ ἐξ ἑνός γε του τρόπου,

ἀμύναι. δυνατόι δὲ εἴσι μάλιστα τῶν νῦν, βου-
 ληθίντες. χρυσὸν γὰρ καὶ ἄργυρον πλείστον κί-
 κτηνται, ὅθεν ὁ τε πόλεμος καὶ τὰλλα εὐπορεῖ.
 πέμπωμεν δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαιμόνα, καὶ ἐς Κό-
 ρινθον, δεόμενοι δεῦρο κατὰ τάχος βοηθεῖν, καὶ
 τὸν ἐκεῖ πόλεμον κινεῖν. ὁ δὲ μάλιστα ἐγὼ τε νο-
 μίζω ἐπίκαιρον, ὑμεῖς τε, διὰ τὸ ξύνηθες ἦσυχον,
 ἥμιστ' ἂν ὀξέως πείθοισθε, ὅμως εἰρήσεται. Σικε-
 λιῶται γὰρ εἰ θέλομεν ξύμπαντες, εἰ δὲ μὴ, ἐπι-
 πλείστοι μεθ' ἡμῶν, καθελκύνσαντες ἅπαν τὸ ὑπάρ-
 χον ναυτικὸν μετὰ δυοῖν μηνῶν τροφῆς, ἀπαντή-
 σαι Ἀθηναίοις ἐς Τάραντα καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν,
 καὶ δῆλον ποιῆσαι αὐτοῖς, ὅτι οὐ περὶ τῆ Σικελίᾳ
 πρότερον ἔσται ὁ ἀγὼν, ἢ τοῦ ἐκείνου περαιωθῆ-
 ναι τὸν Ἰόνιον· μάλιστα ἂν αὐτοὺς ἐκπλήξαιμεν, καὶ
 ἐς λογισμὸν καταστήσασαιμεν, ὅτι δορώμεθα μὲν ἐκ
 φιλίας χώρας φύλακες, (ὑποδέχεται γὰρ ἡμῶς Τά-
 ρας,) τὸ δὲ πέλαγος αὐτοῖς πολὺ περαιοῦσθαι μετὰ
 πάσης τῆς παρασκευῆς, χαλεπὸν δὲ, διὰ πλοῦ μή-
 κος, ἐν τάξει μεῖναι· καὶ ἡμῶν ἂν εὐπέθετος εἴη,
 βραδείᾳ τε καὶ κατὰ λόγον προσπίπτουσα. εἰ δ' αὖ
 τῷ ταχυναντοῦντι ἀθροαστέρῳ, κομφίσαντες, προς-
 δάλοισιν, εἰ μὲν κόπαις χρήσαιντο, ἐπιθοίμεθ' ἂν
 κεκμηθῶσιν· εἰ δὲ μὴ δοκῆη, ἔστι καὶ ὑποχω-
 ρῆσαι ἡμῶν ἐς Τάραντα. οἱ δὲ, μετ' ὀλίγων ἐφο-
 δίων, ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ, περαιωθέντες, ἀποροῦσιν
 ἂν κατὰ χωρίᾳ ἔρημα, καὶ ἢ μένοντες, κολιορχοῦν-
 το ἂν, ἢ, κειρώμενοι παραπλεῖν, τὴν τε ἄλλην πα-

ρασκευὴν ἀπολείποιν ἄν, καὶ τὰ τῶν πόλεων οὐκ
 ἂν βέβαια ἔχοντες, εἰ ὑποδέξοιμτο, ἀθυμοῖεν.
 ὥστε ἔγωγε τούτῳ τῷ λογισμῷ ἠγοῦμαι, ἀποκλειο-
 μένους αὐτούς, οὐδ' ἂν ἀπᾶραι ἀπὸ Κερκύρας,
 ἀλλ' ἢ, διαβουλευσαμένους, καὶ κατασκοπαῖς χρω-
 μένους, ἐπόσοι τε ἐσμέν, καὶ ἐν ᾧ χωρίῳ, ἐξω-
 σθῆναι ἂν τῇ ὥρᾳ ἐς χειμῶνα, ἢ, καταπλαγέντας
 τῷ ἀδοκῆτῳ, καταλῦσαι ἂν τὸν πλοῦν· ἄλλως τε καὶ
 τοῦ ἐμπειροτάτου τῶν στρατηγῶν (ὡς ἐγὼ ἀκούω)
 ἄκοντος ἠγούμενου, καὶ ἀσμένου ἂν τρόφασιν λα-
 βόντος, εἴ τι ἀξιόχρεών ἀφ' ἡμῶν ἐφθείη. ἀγγε-
 λοίμεθα δ' ἂν, εὐ οἶδ' ὅτι, ἐπὶ τὸ πλεῖον. τῶν
 δ' ἀνθρώπων πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ αἱ γινώμαι
 ἴστανται, καὶ τοὺς προεπιχειροῦντας, ἢ τοῖς γε ἐπι-
 χειροῦσι προδηλοῦντας, ὅτι ἀμυνοῦνται, μᾶλλον
 πεφόβηνται, ἰσοκινδύνους ἠγούμενοι. ὅπερ ἂν νῦν
 Ἀθηναῖοι πάθοιεν. ἐπέρχονται γὰρ ἡμῖν ὡς οὐκ
 ἀμυνομένοις, δικαίως κατεγνωκότες, ὅτι αὐτούς οἱ
 μετὰ Λακεδαιμονίων ἐφθείρομεν. εἰ δ' ἴδοιεν πυ-
 ρὰ γνώμην τολμήσαντας, τῷ ἀδοκῆτῳ μᾶλλον ἂν
 καταπλαγεῖν, ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δυνάμει. πεί-
 θεσθε οὖν, μάλιστα μὲν, ταῦτα τολμήσαντες· εἰ δὲ
 μὴ, ὅτι τάχιστα τᾶλλα ἐς τὸν πόλεμον ἐτοιμάζειν,
 καὶ παραστῆναι παντὶ, τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς
 ἐπίοντας, ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ δεῖκνυσθαι, τὸ δ'
 ἤδη, τὰς μετὰ φόβου παρασκευὰς ἀσφαλεστάτας
 νομίσαντας, ὡς ἐπικινδύνους πράσσειν, χρησιμώτα-
 τα ἂν ξυμβῆναι. οἱ δὲ ἄνδρες καὶ ἐπέρχονται, καὶ

ἐν πλεῖ, εὖ οἶδ', ὅτι ἤδη εἰσὶ, καὶ ὅσον οὐπω πά-
ρῃσι. “

35. Καὶ ὁ μὲν Ἑρμοκράτης τοσαῦτα εἶπε. τῶν
δὲ Συρακουαίων ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους
ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν, ὡς οὐδενὶ ἄν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ
Ἀθηναῖοι, οὐδ' ἀληθῆ ἔστιν, ἃ λέγει· τοῖς δὲ, εἰ
καὶ ἔλθοιεν, τί ἄν δράσειαν αὐτούς, ὃ, τι οὐκ ἄν
μεῖζον ἀντιπιάθοιεν; ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρο-
νοῦντες, ἐς γέλωτα ἔτρεπον τὸ πρᾶγμα. ὀλίγον δ'
ἦν τὸ πιστεῦον τῷ Ἑρμοκράτει, καὶ φοβούμενον τὸ
μέλλον. παρελθὼν δ' αὐτοῖς Ἀθηναγόρας, ὃς δῆ-
μου τε προστάτης ἦν, καὶ ἐν τῷ παρόντι πιθανώ-
τατος τοῖς πολλοῖς, ἔλεγε τοιαῦτα.

36. „ΤΟΤΣ μὲν Ἀθηναίους, ὅστις μὴ βού-
λεται, οὕτω κακῶς φρονῆσαι, καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν
γενέσθαι ἐνθάδε ἐλθόντας, ἢ δειλός ἐστιν, ἢ τῇ πό-
λει οὐκ εὖνους· τοὺς δ' ἀγγέλλοντας τὰ τοιαῦτα,
καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιῶντας, τῆς μὲν τόλμης οὐ
θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας, εἰ μὴ οἴονται ἔνδηλοι
εἶναι. οἱ γὰρ δεδιότες ἰδία τι, βούλονται τὴν πό-
λιν ἐς ἔκπληξιν καθιστάναι, ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ
τὸ σφέτερον ἐπηλυγάζωνται. καὶ νῦν αὐταὶ αἱ ἀγ-
γελίαι τοῦτο δύνανται· οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου, ἐκ δὲ
ἀνδρῶν, οἵπερ αἰεὶ τὰδε κινουῦσι, ξύγκεινται. ὑμεῖς
δὲ, ἦν εὖ βουλευήσθε, οὐκ, ἐξ ὧν οὕτω ἀγγέλλου-
σι, σκοποῦντες, λογιεῖσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἐξ ὧν ἄν
ἄνθρωποι δεινοὶ καὶ πολλῶν ἔμπειροι (ὡσπερ ἐγὼ
Ἀθηναίους ἀξιώ) δράσειαν. οὐ γὰρ αὐτούς εἰ-

κός, Πελοποννησίους τε ὑπολιπόντας, καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μῆπω βεβαίως καταλελυμένους, ἐπ' ἄλλον πόλεμον οὐκ ἐλάσσω ἐκείνους ἐλθεῖν. ἐπεὶ ἔγωγε ἀγαπᾶν αἶομαι αὐτούς, ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους ἐρχόμεθα, πόλεις τοσαῦται καὶ οὕτως μεγάλαι.

37. „Εἰ δὲ δὴ, ὥσπερ λέγονται, ἔλθοιεν, ἱκανωτέραν ἡγοῦμαι Σικελίαν Πελοποννήσου διαπολεμῆσαι, ὅσω κατὰ πάντα ἄμεινον ἐξήρτυται· τὴν δὲ ἡμετέραν πόλιν αὐτήν, τῆς νῦν στρατιᾶς, ὡς φασι, ἐπιούσης, καὶ εἰ δις τοσαύτη ἔλθοι, πολὺ κρείσσω εἶναι· οἷς γ' ἐπίσταμαι οὐθ' ἵππους ἀκολουθήσοντας, οὐδ' αὐτάθειν πορισθησομένους, εἰ μὴ ὀλίγους τινὰς παρ' Ἐγεσταιῶν, οὐδ' ὀπίστας ἰσοπληθεῖς τοῖς ἡμετέροις, ἐπὶ νεῶν γε ἐλθόντας. μέγα γὰρ τὸ καὶ αὐταῖς ταῖς ναυσὶ κούφαις τοσοῦτον πλοῦν δεῦρο κομισθῆναι, τὴν τε ἄλλην παρασκευὴν, ὅσῃν δὲ ἐπὶ πόλιν τοσὴνδε πορισθῆναι, οὐκ ὀλίγην οὕσαν. ὥστε, παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, μόλις ἂν μοι δοκοῦσιν, εἰ, πόλιν ἑτέραν τοσαύτην, ὅσαι Συρακοῦσαι εἰσιν, ἔλθοιεν ἔχοντες, καὶ ὄμορον οἰκῆσαντες, τὸν πόλεμον ποιοῖντο, οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρήναι· ἦπου γε δὴ ἐν πάσῃ πολεμίᾳ Σικελίᾳ ξυστήσεται γὰρ στρατοπέδῳ τε ἐκ νεῶν ἰδρυθέντι, καὶ ἐκ σκηνιδίων, καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς, οὐκ ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων ἐξιδόντες. τὸ δὲ ξύμπαν, οὐδ' ἂν κρατῆσαι αὐτούς τῆς γῆς ἡγοῦμαι τοσοῦτω τὴν ἡμετέραν παρασκευὴν κρείσσω νομίζω.

38. „Ἀλλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, οἱ τε Ἀθη-

καὶ οἱ γειγῆσκοντες, τὰ σφέτερά αὐτῶν, ἐν αὐτῷ, ὅτι
 σώζουσαι, καὶ ἐνθένδε ἄνδρες, οὔτε ὄντια, οὔτε ἄν
 γινόμενα, λογουπσιῶσιν. οὐς ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον,
 ἀλλ' αἰεὶ, ἐπίσταμαί, ἤτοι λόγοις γε τοιοῖσδε, καὶ
 ἔτι τούτων κακουροτέροις, ἢ ἔργοις, βουλομένους
 καταπλήξαντας τὸ ὑμέτερον πλήθος, αὐτοὺς τῆς
 πόλεως ἄρχειν. καὶ δέδοικα μέντοι, μήποτε, πολ-
 λά πιριῶντες, καὶ κατορθώσωσιν, ἡμεῖς δὲ κακοί,
 πρὶν ἐν τῷ παθεῖν, ὤμεν προφυλάξασθαι τε, καὶ
 αἰσθόμενοι ἐπεξελθεῖν. τοιγάρτοι δὲ αὐτὰ ἢ πύ-
 λισ ἡμῶν ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει, στάσεις δὲ πολλὰς
 καὶ ἀγῶνας οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πλείονας, ἢ
 πρὸς αὐτήν, ἀναιρεῖται, τυραννίδας δὲ, ἔστιν ὅτι,
 καὶ δυναστείας ἀδίκους. ὣν ἐγὼ πειράσομαι, ἣν γε
 ὑμεῖς ἐθέλητε ἐπεσθαι, μήποτε ἐφ' ἡμῶν τὴν περι-
 δεῖν γενέσθαι· ὑμᾶς μὲν τοὺς πολλοὺς κείθων, τοὺς
 δὲ τὰ τοκαῦτα μηχανωμένους κολάζων, μὴ μόνον
 αὐτοφώρους, (χαλεπὸν γὰρ ἐπιτυγχάνειν,) ἀλλὰ καὶ,
 ὣν βούλονται μὲν, δύνανται δ' οὐ· (τόν γὰρ ἐχθρόν,
 οὐχ ὡν ὄρεᾷ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς διανοίας προαμύ-
 νεσθαι χρῆ, εἴπερ καὶ μὴ προφυλαξάμενός τις προ-
 πείσεται.) τοὺς δ' αὖ ὀλίγους, τὰ μὲν ἐλέγχων, τὰ
 δὲ φυλάσσων, τὰ δὲ καὶ διδάσκων. μάλιστα γὰρ
 δοκῶ ἄν μοι οὕτως ἀποτρέπειν τῆς κακουργίας. καὶ
 δῆτα (ὁ πολλὰκις ἐσκεψάμην,) τί καὶ βούλεσθε, ὡ
 νεώτεροι; πότερον ἄρχεσθαι ἢ ἰδεῖν; ἀλλ' οὐκ ἔννομον.
 ὁ δὲ νόμος ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς μᾶλλον, ἢ
 δυναμένους, ἐτέθη, ἀτιμάζειν. ἀλλὰ δὴ μὴ μετα

πολλῶν ἰσονομεῖσθαι; καὶ πῶς δίκαιον, τοὺς αὐτοὺς μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι;

39. „Φήσῃ τις, δημοκρατίαν οὕτε ξυνετόν, οὕτ' ἴσον εἶναι, τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα καὶ ἄρχειν ἄριστα βελτίστους. ἐγὼ δὲ φημι, πρῶτα μὲν, δῆμον ξύμπαν ὠνομάσθαι, ὀλιγαρχίαν δὲ, μέρος· ἔπειτα, φύλακας μὲν ἀρίστους εἶναι χρημάτων τοὺς πλουσίους, βουλευῆσαι δ' ἂν βέλτιστα τοὺς ξυνετούς, κρῖναι δ' ἂν ἀκούσαντας ἄριστα τοὺς πολλούς· καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κατὰ μέρη καὶ ξύμπαντα ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν. ὀλιγαρχία δὲ τῶν μὲν κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσι, τῶν δ' ὠφελίμων οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ἄφελομένη ἔχει· ἃ ὑμῶν οἳ τε δυνάμενοι καὶ οἳ νέοι προθυμοῦνται, ἀδύνατα ἐν μεγάλῃ πόλει κατασχεῖν. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὃ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέστατοι ἐστέ, ὧν ἐγὼ οἶδα, Ἑλλήνων, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ εἰδότες τολιμῆτε.

40. „Ἄλλ' ἤτοι μαθόντες γε, ἢ μεταγνόντες, τὸ τῆς πόλεως ξύμπανσι κοινὸν αὖξετε, ἠγησάμενοι, τοῦτο μὲν ἂν ἴσον, καὶ πλεόν, οἳ ἀγαθοὶ ὑμῶν, ἥπερ τὸ τῆς πόλεως πλῆθος, μετασχεῖν· εἰ δ' ἄλλα βουλήσεσθε, καὶ τοῦ παντός κινδυνεῦσαι στερηθῆναι· καὶ τῶν τοιῶνδε ἀγγελιῶν, ὡς προαισθανομένους, καὶ μὴ ἐπιτρέψοντας, ἀπαλλαγῆτε. ἢ γὰρ πόλις ἦδε, καὶ εἰ ἔρχονται Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται αὐτοὺς ἀξίως αὐτῆς· καὶ στρατηγοὶ εἰσιν ἡμῖν, οἳ σκέψον-

ται αὐτά. καὶ, εἰ μὴ τι αὐτῶν ἀληθές ἐστιν, (ὡσπερ οὐκ αἶομαι,) οὐ, πρὸς τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας καταπλαγείσα, καὶ ἐλομένη ὑμῶν ἀρχοντίας, αὐθαίρετον δουλείαν ἐπιβαλεῖται· αὐτὴ δ' ἐφ' ἑασιῆς σκοποῦσα, τοὺς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν ὡς ἔργα δυναμένους κρινεῖ, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐλευθερίαν οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀκούειν ἀφαιρεθήσεται, ἐκ δὲ τοῦ ἔργου φυλασσομένη μὴ ἐπιτρέπειν πειράσται σῶζειν.“

41. Τοιαῦτα Ἀθηναγόρας εἶπε. τῶν δὲ στρατηγῶν εἰς, ἀναστάς, ἄλλον μὲν οὐδένα ἔτι εἶασε παρελθεῖν, αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἔλεξε τοιαύδε. „Διαβολὴς μὲν, οὐ σῶφρον, οὔτε λέγειν τιναὶ ἐς ἀλλήλους, οὔτε τοὺς ἀκούοντας ἀποδέχσθαι· πρὸς δὲ τὰ εἰσαγγελλόμενα μᾶλλον ὄραν, ὅπως εἰς τε ἕκαστος καὶ ἡ ξύμπασα πόλις καλῶς τοὺς ἐπιόντας παρασκευαζώμεθα ἀμύνεσθαι. καὶ, ἦν ἄρα μηδὲν δεήσει, οὐδεμία βλάβη τοῦ τε τὸ κοινὸν κοσμηθῆναι καὶ ἵπποις καὶ ὄπλοις, καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷς ὁ πόλεμος ἀγάλλεται τὴν δ' ἐπιμέλειαν καὶ ἐξέτασιν αὐτῶν ἡμεῖς ἔχομεν, καὶ τῶν πρὸς τὰς πόλεις διαπομπῶν ἅμα, ἐς τε κατασκοπήν, καὶ ἦν τι ἄλλο φαινεται ἐπιτήδειον. τὰ δὲ καὶ ἐπιμεμελήμεθα ἤδη, καὶ, ὃ, τι ἂν αἰσθώμεθα, ἐς ὑμᾶς οἴσομεν.“ Καὶ οἱ μὲν Συρακούσισι, τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ στρατηγοῦ, διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου.

42. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἤδη ἐν τῇ Κερκύρα, αὐτοὶ τε καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅπαντες, ἦσαν· καὶ πρῶτον μὲν ἐπεξέτασιν τοῦ στρατεύματος, καὶ ξύνταξιν, ὡσπερ

ἔμειλλον δομῆσθαι τε καὶ στρατοπεδεύεσθαι, οἱ στρατηγοὶ ἐποίησαντο· καὶ τρία μέρη νείμαντες, ἐν ἐκάστῃ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε, ἀναπλέοντες, ἀπορῶσιν ὕδατος, καὶ λιμένων, καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐν ταῖς καταγωγαῖς, πρὸς τε τὰλλα εὐκοσμότεροι καὶ φάους ἄρχων ὦσι, κατὰ τὴν στρατηγῶν προστεταγμένοι. ἔπειτα δὲ προὔπεμψαν καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν τρεῖς ναῦς, εἰσομένους, αἵτινες σφῶς τῶν πόλεων δεξονται. καὶ εἶρητο αὐταῖς προαπαντῶν, ὅπως ἐπιστάμενοι καταπλέωσι.

43. Μετὰ δὲ ταῦτα, τοσῆδε ἤδη τῆ παρασκευῇ Ἀθηναῖοι ἄραγες ἐκ τῆς Κερκύρας, ἐς τὴν Σικελίαν ἐπεραιουῦντο· τριήρεσι μὲν ταῖς πάσαις, τέσσαρσι καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ δυοῖν Ῥοδίοις πεντηκοντούροις. τούτων Ἀττικαὶ μὲν ἦσαν ἑκατόν, ὧν αἱ μὲν ἑξήκοντα, ταχεῖαι, αἱ δ' ἄλλαι, στρατιώτιδες· τὸ δὲ ἄλλο ναυικόν, Χίων, καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων· ὀπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν, ἑκατόν καὶ πεντακισχιλίους· (καὶ τούτων, Ἀθηναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν καὶ χίλιοι ἐκ καταλόγου, ἑπτακόσιοι δὲ, θῆτες, ἐπιβύται τῶν νεῶν· ξύμμαχοι δὲ οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον, οἱ μὲν, τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' Ἀργείων, πεντακόσιοι, καὶ Μαντινέων καὶ μισθοφόρων πεντήκοντα καὶ διακόσιοι·) τοξόταις δὲ τοῖς πᾶσιν, ὄγδοήκοντα καὶ τετρακοσίοις· (καὶ τούτων Κρητες οἱ ὄγδοήκοντα ἦσαν·) καὶ σφενδογήταις Ῥοδίων ἑπτακοσίοις, καὶ Μεγα-

ρεῦσαι φιλοῦς, φηγάσαν, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν· καὶ ἱε-
 παγωγῆ μιν, τριάκοντα ἀγούση ἐπιείας.

44. Τοσαύτη ἡ πρώτη παρασκευὴ πρὸς τὸν πό-
 λεμον διεπλε. τούτοις δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἄγουσαι
 ὀκτάδες μὲν τριάκοντα σιταγωγὸι, καὶ τοὺς σιτο-
 ποιοὺς ἔχουσαι, καὶ λιθολόγους, καὶ τέκτονας, καὶ
 ὄσα ἐς τειχισμόν ἐργαλεῖα, πλοῖα δὲ ἑκατὸν, ἃ ἐξ
 ἀνάγκης μετὰ τῶν ὀκτάδων ξυνέπλει, πολλὰ δὲ καὶ
 ἄλλα πλοῖα καὶ ὀκτάδες ἐκούσαιο ξυνηκελούθουν τῇ
 στρατιᾷ ἐμπορίας ἕνεκα· ἃ τότε πάντα ἐκ τῆς Κερ-
 κύρας ξυνδιέβαλε τὸν Ἰόνιον κόλπον. καὶ πρὸς-
 βαλοῦσα ἡ πᾶσα παρασκευὴ πρὸς τε ἄκραν Ἰαπυ-
 γίαν, καὶ πρὸς Τάραντα, καὶ ὡς ἕκαστοι εὐπόρη-
 σαν, παρεκομίζοντο τὴν Ἰταλίαν, τῶν μὲν πόλειων
 οὐ δεχομένων αὐτοὺς ἀγορᾷ οὐδὲ ἄστει, ἔδατι δὲ
 καὶ ὄρω. Τάραντος δὲ καὶ Λοκρῶν οὐδὲ τούτοις·
 ἕως ἀφίκοντο ἐς Ῥήγιον, τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον,
 καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἠθροίζοντο. καὶ ἕξω τῆς πόλεως,
 ὡς αὐτοὺς εἶσω οὐκ ἐδέχοντο, στρατόπεδόν τε κα-
 τεσκευάσαντο ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ, οὐ αὐτοῖς
 καὶ ἀγορὰν παρεῖχον· καὶ τὰς ναῦς ἀνεγκύσαντες
 ἠσύχασαν· καὶ πρὸς τε τοὺς Ῥηγινοὺς λόγους ἐποιή-
 σαντο, ἀξιοῦντες, Καλκιδίας ὄντας, Καλκιδεῦσιν
 οὔσι Λεοντίνοις βοηθεῖν. οἱ δὲ οὐδὲ μεθ' ἑτέ-
 ρων ἔφασαν ἕσεσθαι, ἀλλ', ὅ, τι ἂν καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις Ἰταλιώταις ξυνδοκῇ, τοῦτο ποιήσιν. οἱ δὲ,
 πρὸς τὰ ἐν Σικελίᾳ πράγματα, ἐσκόπουν, ὅτι
 τρόπῳ ἄμιστα προσοίονται· καὶ τὰς πρόπλους ναῦς

ἐκ τῆς Ἐγείστης ἅμα προσέμενον, βουλόμενοι εἰδέναι περὶ τῶν χρημάτων, εἴ ἐστιν, ἃ ἔλεγον ἐν ταῖς Ἀθήναις οἱ ἄγγελοι.

45. Τοῖς δὲ Συρακουσίοις ἐν τούτῳ πολλαχόθεν τε ἦδη καὶ ὑπὸ τῶν κατασκόπων σαφῆ ἠγγέλλετο, ὅτι ἐν Ῥηγίῳ αἱ νῆες εἰσὶ καὶ ὡς ἐπὶ τούτοις παρεσκευάζοντο πάσῃ τῇ γνώμῃ, καὶ οὐκέτι ἠπίστουν· καὶ ἔς τε τοὺς Σικελοὺς περιέπεμπον, ἔνθα μὲν, φύλακας, πρὸς δὲ τοὺς, πρέσβεις· καὶ ἐς τὰ περίπλοια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρουρὰς ἐσεκόμιζον· τὰ τε ἐν τῇ πόλει, ὀπλῶν ἐξετάσει καὶ ἵππων, ἐσκόπουν, εἰ ἐντελῆ ἐστι· καὶ τᾶλλα, ὡς ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ καὶ ὄσονοῦ παρόντι, καθίσταντο.

46. Αἱ δ' ἐκ τῆς Ἐγείστης τρεῖς νῆες αἱ πρόπλοι παραγίγνονται τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸ Ῥήγιον, ἀγγέλλουσαι, ὅτι τᾶλλα μὲν οὐκ ἔστι χρήματα, ἃ ὑπέσχοντο, τριάκοντα δὲ τάλαντα μόνα φαίνεται. καὶ οἱ στρατηγοὶ εὐθύς ἐν ἀθυμίᾳ ἦσαν, ὅτι αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντεκεκρούκει, καὶ οἱ Ῥηγῖνοι, οὐκ ἐθελήσαντες ξυστρατεύειν, οὓς πρῶτον ἤρξαντο πείθειν, καὶ εἰκὸς ἦν μάλιστα, Λεοντίων τε ξυγγενεῖς ὄντας, καὶ σφίσιν αἰὲ ἐπιτηδείους. καὶ τῶ μὲν Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν τὰ περὶ τῶν Ἐγεσταίων, τοῖν δὲ ἑτέροισιν καὶ ἀλογώτερα. οἱ δὲ Ἐγεσταῖοι τοιόνδε τι ἐξετεχνήσαντο τότε, ὅτε οἱ πρῶτοι πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἦλθον αὐτοῖς ἐς τὴν κατασκοπὴν τῶν χρημάτων· ἔς τε τὸ ἐν Ἐρκει ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης ἀγαγόντες αὐτούς, ἐπέδειξαν τὰ ἀναθή-

ματα, φιάλας τε, καὶ οἰνοχόας, καὶ θυματήρια, καὶ ἄλλην κατασκευὴν οὐκ ὀλίγην· ἃ, ἄρτια ἀργυρᾶ, πολλῶ πλείω τὴν ὄψιν ἀφ' ὀλίγης θυνάμεως χρημάτων παρείχετο· καὶ ἰδία ξενίσεις ποιοῦμενοι τῶν τριηριτῶν, τὰ τε ἐξ αὐτῆς Ἐγέστης ἐκπώματα καὶ χρυσῆ καὶ ἀργυρᾶ ξυλλέξαντες, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐγγύς πόλεων καὶ Φοινικικῶν καὶ Ἑλληνίδων αἰτησάμενοι, ἐσέφερον ἐς τὰς ἰστιάσεις, ὡς οἰκεῖα ἕκαστοι. καὶ πάντων ὡς ἐπιτοπολὺ τοῖς αὐτοῖς χρωμένων, καὶ πανταχοῦ πολλῶν φαινομένων, μεγάλην τὴν ἔκπληξιν τοῖς ἐκ τῶν τριηρῶν Ἀθηναίοις παρεῖχε. καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, διεθρόησαν, ὡς χρήματα πολλὰ ἴδοιεν. καὶ οἱ μὲν, αὐτοὶ τε ἀπατηθέντες, καὶ τοὺς ἄλλους τότε πείσαντες, ἐπειδὴ διηλθεν ὁ λόγος, ὅτι οὐκ εἶη ἐν τῇ Ἐγέστη τὰ χρήματα, πολλὴν τὴν αἰτίαν εἶχον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. οἱ δὲ στρατηγοὶ πρὸς τὰ παρόντα ἐβουλεύοντο.

47. Καὶ Νικίου μὲν ἦν γνώμη, πλείν ἐπὶ Σελινοῦντα πάση τῇ στρατιᾷ, ἐφ' ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν· καὶ, ἦν μὲν παρέχουσι χρήματα παντὶ τῷ στρατεύματι Ἐγεσταῖοι, πρὸς ταῦτα βουλεύεσθαι εἰ δὲ μὴ, ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶν, ὅσας περ ἤτήσαντο, ἀξιούσιν, διδόναι αὐτοὺς τροφήν καὶ παραμείναντας, Σελινοντίους, ἢ βία, ἢ ξυμβάσει, διαλλάξαι αὐτοῖς, καὶ οὕτω παραπλεύσαντας τὰς ἄλλας πόλεις, καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν δύναμιν τῆς Ἀθηναίων πόλεως, δηλώσαντας δὲ τὴν ἐς τοὺς φίλους καὶ ξυμμάχους προ-

θυμίαν, ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἦν μὴ τι δι' ὀλίγον καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδοκῆτου ἢ Λεοντίου. οἶμα τε ὡςιν ὠφελῆσαι, ἢ τῶν ἄλλων τιὰ πάλειον προσαγαγέσθαι, καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας τὰ οἰκεία μὴ κινδυνεύειν.

48. Ἀλκιβιάδης δὲ οὐκ ἔφη χρῆναι, τοσαύτη δύναμει ἐκπλεύσαντας, αἰσχροῖς καὶ ἀπράκτως ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἔς τε τὰς πόλεις ἐπικηρυκεύεσθαι, πλήν Σελινοῦντος καὶ Συρακουῶν, τὰς ἄλλας, καὶ περῆσθαι καὶ τοὺς Σικελούς, τοὺς μὲν ἀφιστάνας ἀπὸ τῶν Συρακουσίων, τοὺς δὲ, φίλους ποιέεσθαι, ἵνα σίτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι· πρῶτον δὲ πείθειν Μεσσηνίους (ἐν πόρῳ γὰρ μάλιστα καὶ προσβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς Σικελίας,) καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἱκανωτάτην ἔσεσθαι· προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις, εἰδότας, μεθ' ὧν τίς πολεμήσει, οὕτως ἤδη Συρακούσας καὶ Σελινοῦντι ἐπιχειρεῖν, ἦν μὴ οἱ μὲν Ἐγισταίοις ξυμβαίνωσιν, οἱ δὲ Λεοντίου ἐῷσι κατοικίσειν.

49. Λάμαχος δὲ ἄντικρυς ἔφη χρῆναι πλεῖν ἐπὶ Συρακούσας, καὶ πρὸς τῇ πόλει ὡς τάχιστα τὴν μάχην ποιέεσθαι, ἕως ἔτι ἀπαράσκευοί τε εἰσὶ, καὶ μάλιστα ἐκπεπληγμένοι. τὸ γὰρ πρῶτον πᾶν στρατεύμα δεινότατον εἶναι· ἦν δὲ χρονίση, πρὶν ἐς ὄψιν ἔλθεῖν, τῇ γνώμῃ ἀναθαρσοῦντας ἀνθρώπους, καὶ τῇ ὄψει καταφρονεῖν μᾶλλον. αἰφνίδιοι δὲ ἦν προσπέσωσιν, ἕως ἔτι περιδεεῖς προσδέχονται, μάλιστα ἂν σφᾶς περιγενέσθαι, καὶ κατὰ πάντα ἂν αὐτοὺς ἀφοβῆσαι, τῇ τε ὄψει (πλεῖστοι γὰρ ἂν νῦν φανῆ-

ναι,) καὶ τῇ προσδοκίᾳ, ὧν πείσονται, μάλιστα δ' ἂν τῷ αὐτίκᾳ κινδύνῳ τῆς μάχης. εἰκὸς δὲ εἶναι, καὶ ἐν ταῖς ἀγροῖς πολλοὺς ἀπολησθῆναι ἕξω, διὰ τὸ ἀπιστεῖν, σφᾶς μὴ ἤξειν· καὶ ἐσκομιζομένων αὐτῶν, τὴν στρατιὰν οὐκ ἀπορήσειν χρημάτων, ἢ πρὸς τῇ πόλει κρατοῦσα καθέξεται. τοὺς τε ἄλλους Σικελιώτας οὕτως ἤδη μᾶλλον καὶ ἐκείνοις οὐ συμμαχήσειν, καὶ σφίσι προσιέναι, καὶ οὐ διαμελλήσειν περισκοποῦντας, ὁπότεροι κρατήσουσι. ναύσταθμον δὲ ἐπαναχωρήσαντας, καὶ ἐφορηθέντας, Μέγαρα, ἔφη, χρῆναι ποιεῖσθαι, ἃ ἦν ἔρημα, ἀπέχοντα Συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν, οὔτε ὁδόν.

50. Λάμαχος μὲν, ταῦτα εἰπὼν, ὁμῶς προσέθετο καὶ αὐτὸς τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ. μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης, τῇ αὐτοῦ νηὶ διαπλεύσας ἐς Μεσσήνην, καὶ λόγους ποιησάμενος περὶ συμμαχίας πρὸς αὐτοὺς, ὡς οὐκ ἔπειθεν, ἀλλ' ἀπεκρίναντο, πόλει μὲν ἂν οὐδέξασθαι, ἀγοράν δ' ἕξω παρέξειν, ἀπέπλει ἐς τὸ Ῥήγιον. καὶ εὐθύς συμπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς ἐκ πασῶν οἱ στρατηγοὶ, καὶ τὰ ἐπιτήδεια λαβόντες, παρέπλεον ἐς Νάξον, τὴν ἄλλην στρατιὰν ἐν Ῥηγίῳ καταλιπόντες καὶ ἕνα σφῶν αὐτῶν. Ναξίων δὲ δεξαμένων τῇ πόλει, παρέπλεον ἐς Κατάνην. καὶ ὡς αὐτοὺς οἱ Καταναῖοι οὐκ ἐδέχοντο, (ἐνήσαν γὰρ αὐτόθι ἄνδρες τὰ Συρακουσίων βουλόμενοι) ἐκομίσθησαν ἐπὶ τὸν Τηρίαν ποταμὸν, καὶ ἀνλισάμενοι, τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ Συρακούσας ἔπλεον, ἐπὶ κέρως ἔχοντες τὰς ἄλλας ναῦς, δέκα

δὲ τῶν νεῶν προὔπεμψαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα, πλεῦσαι τε, καὶ κατασκέψασθαι, εἴ τι ναυτικόν ἐστὶ καθέλκυσμένον, καὶ κηρύξαι ἀπὸ τῶν νεῶν, προσπλεύσαντας, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἤκουσι, Λεοντίωνος ἐς τὴν ἑαυτῶν κατοικιοῦντες, κατὰ ξυμμαχίαν καὶ συγγένειαν· τοὺς οὖν ὄντας ἐν Συρακούσαις Λεοντίωνων, ὡς παρὰ φίλους καὶ εὐεργέτας Ἀθηναίων ἀδειῶς ἀπιέναι. ἐπεὶ δ' ἐκηρύχθη, καὶ κατεσκέψαντο τὴν τε πόλιν καὶ τοὺς λιμένας καὶ τὰ περὶ τὴν γῶραν, ἐξ ἧς αὐτοῖς ὀρωμένοις πολεμητῆα ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς Κατάνην.

51. Καὶ ἐκκλησίας γινομένης, τὴν μὲν στρατιάν οὐκ ἐδέχοντο οἱ Καταναῖοι, τοὺς δὲ στρατηγούς, ἐσελθόντας, ἐκέλευον, ὅ, τι βούλονται, εἰπεῖν. καὶ, λόγοντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τετραμμένων, οἱ στρατιῶται πυλῖδα τινὰ ἐνωχοδομημένην κακῶς ἔλαθον διελόντες· καὶ ἐσελθόντες, ἠγόραζον ἐς τὴν πόλιν. τῶν δὲ Καταναίων, οἱ μὲν τὰ τῶν Συρακουσίων φρονοῦντες, ὡς εἶδον τὸ στρατεύμα ἔνδον, εὐθύς περιδεεῖς γενόμενοι, ὑπεξῆλθον, οὐ πολλοὶ τινές· οἱ δὲ ἄλλοι ἐψηφίσαντό τε ξυμμαχίαν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ τὸ ἄλλο στρατεύμα ἐκέλευον ἐκ Ῥηγίου κομίζειν. μετὰ δὲ τοῦτο πλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸ Ῥήγιον, πῖσση ἤδη τῇ στρατιᾷ ἄραντες ἐς τὴν Κατάνην, ἐπειδὴ ἀφίκοντο, κατεσκευάζοντο τὸ στρατόπεδον.

52. Ἐσηγγέλλετο δὲ αὐτοῖς ἐκ τῆς Καμαρίνης,

ὡς, εἰ ἔλθοιεν, προσχωροῖεν ἄν, καὶ ὅτι Συρακούσιοι πληροῦναι ναυτικόν. ἀπάσῃ οὖν τῇ στρατιᾷ παρέπλευσαν, πρῶτον μὲν ἐπὶ Συρακούσας· καὶ, ὥς οὐδὲν εὖρον ναυτικόν πληρούμενον, παρεκομίζοντο αὐθις ἐπὶ Καμαρίνης, καὶ σχόντες ἐς τὸν αἰγιαλόν, ἐπεκηρυκεύοντο. οἱ δ' οὐκ ἐδέχοντο, λέγοντες, σφίσι τὰ ὄρκια εἶναι, μιᾷ νῆϊ καταπλεόντων Ἀθηναίων δέχεσθαι, ἢ μὴ αὐτοὶ πλείους μεταπέμπωσιν. ἄπρακτοι δὲ γενόμενοι, ἀπέπλεον καὶ ἀποβάαντες κατὰ τι τῆς Συρακουσίας, καὶ ἀρπαγὴν ποιησάμενοι, καὶ τῶν Συρακουσίων ἰππέων βοηθησάντων, καὶ τῶν ψιλῶν τινὰς ἐσκιδασμένους διαφθειράντων, ἀπεκομίσθησαν ἐς Κατάνην.

53. Καὶ καταλαμβάνουσι τὴν Σαλαμινίαν ναῦν, ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἤκουσαν ἐπὶ τῇ Ἀλκιβιάδην, ὥς καλεῦσοντας ἀποπλεῖν ἐς ἀπολογία, ὣν ἡ πόλις ἐνεκάλει, καὶ ἐπ' ἄλλους τινὰς τῶν στρατιωτῶν τῶν μετ' αὐτοῦ, μεμνημένων περὶ τῶν μυστηρίων ὥς ἀσεβούντων, τῶν δὲ, καὶ περὶ τῶν Ἑρμῶν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἡ στρατιὰ ἀπέπλευσεν, οὐδὲν ἤσσαν ζήτησιν ἐποιοῦντο τῶν περὶ τὰ μυστήρια καὶ τῶν περὶ τοὺς Ἑρμᾶς δρασθέντων· καὶ οὐ δοκιμάζοντες τοὺς μηνυτὰς, ἀλλὰ πάντας ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι, διὰ πονηρῶν ἀνθρώπων πίστιν, πάνυ χρηστούς τῶν πολιτῶν ξυλλαμβάνοντες κατέδουν· χρησιμώτερον ἡγούμενοι εἶναι, βασανίσαι τὸ πρᾶγμα καὶ εὔρειν, ἢ διὰ μηνυτοῦ πονηρίαν, τινὰ, καὶ χρηστόν δοκοῦντα εἶναι, αἰτιαθέντα, ἀνέλκτον

διαφυγῶν. ἐπιστάμενος γὰρ ἡ δῆμος ἀκοῇ τὴν Πεισιστράτου καὶ τῶν παίδων τυραννίδα χαλεπὴν τελευτῶσαν γενομένην, καὶ προσίτι οὐδ' ὑφ' ἐαυτῶν καὶ Ἀρμόδιου καταλυθεῖσαν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν Λακιδαιμονίων, ἐφοβεῖτο αἰεὶ, καὶ πάντα ὑπόπτως ἐλάμβανε.

54. Τὸ γὰρ Ἀριστογέιτονος καὶ Ἀρμόδιου τόλμημα δι' ἐρωτικὴν ξυντυχίαν ἐπεχειρήθη ἦν ἐγὼ ἐπιπλέον διηγησάμενος, ἀποφανῶ, οὔτε τοὺς ἄλλους, οὔτε αὐτοὺς Ἀθηναίους, περὶ τῶν σφετέρων τυραννῶν, οὔδε περὶ τοῦ γενομένου, ἀκριβῆς οὐδὲν λέγοντας. Πεισιστράτου γὰρ γηραιοῦ τελευτήσαντος ἐν τῇ τυραννίδι, οὐχ Ἰππάρχος, ὡσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλ' Ἰππίας, πρεσβύτατος ὢν, ἔσχε τὴν ἀρχήν. γενομένου δὲ Ἀρμόδιου ἄρα ἡλικίας λαμπροῦ, Ἀριστογείτων, ἀνὴρ τῶν ἀσπιῶν, μέσος πολίτης, ἐραστὴς ὢν, εἶχεν αὐτόν. πειραθεὶς δὲ ὁ Ἀρμόδιος ὑπὸ Ἰππάρχου τοῦ Πεισιστράτου, καὶ οὐ πεισθεὶς, καταγορεύει τῷ Ἀριστογείτονι. ὁ δὲ, ἐρωτικῶς περιαλήσας, καὶ φοβηθεὶς τὴν Ἰππάρχου δύναμιν, μὴ βία προσαγάγῃται αὐτόν, ἐπιβουλεύει αὐτῷ, ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώσεως, καταλύειν τῇ τυραννίδι. καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ἰππάρχος, ὡς ἀνθις πειρώσας, οὐδὲν μᾶλλον ἔπειθε τὸν Ἀρμόδιον, βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο δοῆναι, ἐν τόπῳ δὲ τιμὴ ἀφανεῖ, ὡς οὐ διὰ τοῦτο δὴ, παρεσκευάζετο προσηλασμιῶν αὐτόν. οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἀρχὴν Ἰππαρχῆς ἦν ἐς τοὺς πολλοὺς, ἀλλ' ἐναντιφθόνως κα-

τεστήσατε· καὶ ἐπειήδευσαν ἐπιπλείστον δὴ τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν καὶ ξύνεσιν, καὶ Ἀθηναίους εἰκοστὴν μόνον πρᾶσσόμενοι τῶν γυγνομένων, τὴν τε πόλιν αὐτῶν καλῶς διεκόσμησαν, καὶ τοὺς πολέμους διέφερον, καὶ ἐς τὰ ἱερά ἔθυσον. τὰ δὲ ἄλλα αὐτῆ ἢ πόλις τοῖς πρὶν κειμένοις νόμοις ἐχρῆτο, πλὴν καθόσον ἀεὶ τινὰ ἐπεμέλοντο σφῶν αὐτῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἶναι. καὶ ἄλλοι τε αὐτῶν ἤρξαν τὴν ἐνιαύσιον Ἀθηναίοις ἀρχὴν, καὶ Πεισίστρατος, ὁ Ἰππίου τοῦ τυραννεύσαντος υἱός, τοῦ κάππου ἔχων τοῦνομα, ὃς τῶν δώδεκα θυῶν βωμόν τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀρχῶν ἀνέθηκε, καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Πυθίου. καὶ τῷ μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ προσοικοδομήσας ὕστερον ὁ δῆμος Ἀθηναίων μείζον μῆκος τοῦ βωμοῦ, ἠφάνισεν τοῦπίγραμμά· τοῦ δ' ἐν Πυθίου εἶτι καὶ νῦν δῆλόν ἐστιν, ἀμυδροῖς γραμμασι λέγον τὰδε·

Μνήμα τόδ' ἦς ἀρχῆς Πεισίστρατος Ἰππίου υἱός
Θῆκεν Ἀπόλλωνος Πυθίου ἐν τεμένει.

55. Ὅτι δὲ πρᾶσβύτατος ὢν Ἰππίας ἤρξεν, εἰδὼς μὲν καὶ ἀκοῇ ἀκριβέστερον ἄλλων, ἰσχυρίζομαι, γκοίη δ' ἐν τις καὶ αὐτῷ ταύτῃ· παῖδες γὰρ αὐτῷ νόμῳ φαίνονται τῶν γνησίων ἀδελφῶν γινόμενοι· ὡς δ' ἂν βωμός σημαίνει, καὶ ἡ στήλη περὶ τῆς τῶν τυραννῶν ἀδικίας, ἢ ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει σταθεῖσα· ἐν ἣ Θεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἰππάρχου οὐδεὶς παῖς γέγραπται, Ἰππίου δὲ πάντες, οἱ αὐτῷ ἐκ Μυθρίνης τῆς Καλλίου τοῦ Ἐπιφοχίδου θυγατρὸς ἐγένοντο. εἰκόσ γὰρ ἦν, τὸν πρᾶσβύτατον πρῶτον

γῆμαι καὶ ἐν τῇ πρώτῃ στήλῃ πρότος γέγραπται μετὰ τὸν πατέρα. οὐδὲ τοῦτο ἀπειοικώτως, διὰ τὸ προσβεῦεν τε ἀπ' αὐτοῦ καὶ τυραννεῦσαι. οὐ μὴν οὐδ' ἂν κατασχῆν μοι δοκεῖ ποτε Ἴππίας τοπαρχῆμα ἐξιδίως τὴν τυραννίδα, εἰ Ἴππαρχος μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ ὧν ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ αὐθήμερον καθίστατο. ἀλλὰ καὶ, διὰ τὸ πρότερον ξύνηθες, τοῖς μὲν πολίταις φοβερὸν, ἐς δὲ τοὺς ἐπικούρους ἀκριβῆς, πολλῶν τῶν περὶ αὐτοῦ ἀσφαλοῦς κατεκράτησε. καὶ οὐχ, ὡς ἀδελφὸς νεώτερος ὧν, ἠπόρησεν, ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὠμιλήκει τῇ ἀρχῇ. Ἴππάρχω δὲ ξυνέβη, τοῦ πάθους τῇ δυστυχίᾳ ὀνομασθέντα, καὶ τὴν δόξαν τῆς τυραννίδος ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν.

56. Τὸν δ' οὖν Ἀρμόδιον, ἀπαρνηθέντα τὴν πείρασιν, ὡσπερ διανοεῖτο, προὔπηλάκισεν. ἀδελφὴν γὰρ αὐτοῦ, κόρην, ἐπαγγείλαντες ἦκειν κανοῦν οἴσουσαν ἐν πομπῇ τινὶ, ἀπήλασαν, λέγοντες, οὐδὲ ἐπαγγεῖλαι τὴν ἀρχήν, διὰ τὸ μὴ ἀξίαν εἶναι. χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἀρμοδίου, πολλῶν δὲ μᾶλλον δὲ ἐκεῖνον καὶ Ἀριστογείτων παρωξύνετο· καὶ αὐτοῖς τὰ μὲν ἄλλα πρὸς τοὺς ξυνεπιθησομένους τῶν ἔργων ἐπέπρακτο, περιέμενον δὲ Παναθήναια τὰ μεγάλα, ἐν ἧ μόνον ἡμέρᾳ οὐχ ὑποπτον ἐγλύγετο, ἐν ᾧ πλοῖς τῶν πολιτῶν τοὺς τὴν πομπὴν πέμπσαντας ἀθρόους γενέσθαι· καὶ ἔδει ἄρξαι μὲν αὐτοῦς, ξυνεπαμύνειν δὲ εὐθύς τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους ἐκείνους. ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκότες,

ἀσφαλείας οὐνεκα. ἤλιπον γάρ, καὶ τοὺς μὴ προ-
ειδότας, εἰ καὶ ἀπωστικοῦν τολμήσαν, ἐκ τοῦ πα-
ραχρῆμα, ἔχοντάς γε ὄπλα, ἐθέλησιν σφῶς αὐτοὺς
ξυγελευθεροῦν.

57. Καὶ ὡς ἐπῆλθεν ἡ ἑορτή, Ἴππίας μὲν ἔξω
ἐν τῷ Κεραμεικῷ καλουμένῳ μετὰ τῶν δορυφόρων
διεκόσμηι, ὡς ἕκαστα ἐχρῆν τῆς πομπῆς προϊέναι· ὁ
δὲ Ἀρμόδιος καὶ ὁ Ἀριστογείτων, ἔχοντες ἤδη τὰ
ἐχειρίδια, ἐς τὸ ἔργον προήεσαν. καὶ ὡς εἰδόν τινα
τῶν ξυνωμοτῶν σφίσι διαλεγόμενον οἰκίως τῷ Ἴπ-
πίᾳ, (ἦν δὲ πᾶσιν εὐπρόσοδος ὁ Ἴππίας,) ἔδεισαν
καὶ ἐνόμισαν μεμηνῦσθαι τε, καὶ ὄσονοῦκ ἤδη ξυλ-
ληφθῆσθαι. τὸν λυπήσαντα οὐν σφῶς, καὶ δι'
οὔπερ πάντα ἐκινδύνευαν, ἐβούλοντο πρότερον, εἰ
δύναιτο, προτιμωρήσασθαι καὶ, ὡσπερ εἶχον, ὤρ-
μησαν εἰσω τῶν πυλῶν· καὶ περιέτυχον τῷ Ἰππάρ-
χῳ παρὰ τὸ Λειωκόριον καλούμενον, εὐθύς ἀπερι-
σκέπτως προσπεσόντες. καὶ ὡς ἂν μάλιστα δι' ὀργῆς,
ὁ μὲν ἐρωτικῆς, ὁ δὲ ὑβρισμένος, ἔτυπτον, καὶ ἀπο-
κτείνουσιν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοὺς δορυφόρους το-
αυτικά διαφεύγει ὁ Ἀριστογείτων, ξυνδραμόντας τοῦ
ὄχλου, καὶ ὕστερον ληφθεὶς, οὐ φράδιως διετέθη·
Ἀρμόδιος δὲ αὐτοῦ παραχρῆμα ἀπόλλυται.

58. Ἀγγελθέντος δὲ Ἰππία ἐς τὸν Κεραμεικόν,
οὐκ ἐπὶ τὸ γενόμενον, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς πομπέας τοὺς
ὀπλίτας, πρότερον, ἢ αἰσθέσθαι αὐτοὺς, ἀπωθεῖν
ὄντας, εὐθύς ἐχώρησε, καὶ ἀδήλως τῇ ὄψει πλασά-
μενος πρὸς τὴν ξυμφορὰν, ἐκέλευσεν αὐτοὺς, δεί-

τας τὸ χωρίον, ἀπελθεῖν εἰς αὐτὸ ἄνευ τῶν ὄπλων. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν, οἰόμενοι τι ἐρεῖν αὐτόν· ὁ δὲ, τοῖς ἐπικούροις φράσας τὰ ὄπλα ὑπολαβεῖν, ἐξέλεγετο εὐθύς, οὓς ἐπητιῶτο, καὶ εἴ τις εὐρέσθῃ ἐγχειρίδιον ἔχων. μετὰ γὰρ ἄσπίδος καὶ δόρατος εἰώθεσαν τὰς προπομπὰς ποιῆν.

59. Τοιοῦτω μὲν τρόπῳ δι' ἐρωτικὴν λύπην ἢ τε ἀρχὴ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ ἢ ἀλόγιστος τόλμα ἐκ τοῦ παραχρῆμα περιδεοῦς Ἀρμοδιῷ καὶ Ἀριστογείτανι ἐγένετο. τοῖς δ' Ἀθηναίοις χαλεπωτέρα μετὰ τοῦτο ἢ τυραννὶς κατέστη. καὶ ὁ Ἰππίας, διὰ φόβου ἤδη μᾶλλον ὢν, τῶν τε πολιτῶν πολλοὺς ἔκτεινε, καὶ πρὸς τὰ ἔξω ἅμα διεσκοπεῖτο, εἰποθὲν ἀσφάλειάν τινα ὄρεθῃ, μεταβολῆς γενομένης, ὑπάρχουσαν οἱ. Ἰππόκλου γοῦν τοῦ Λαμψακηνοῦ τυράννου Διαντίδῃ τῷ παιδί θυγατέρα ἑαυτοῦ μετὰ ταῦτα Ἀρχεδίκην, Ἀθηναῖος ὢν Λαμψάκηνῳ, ἔδωκεν, αἰσθανόμενος, αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ Λαρκίῳ δύνασθαι. καὶ αὐτῆς σῆμα ἐν Λαμψάκῃ ἐστίν, ἐπίγραμμα ἔχον τόδε.

Ἄνδρες ἀριστεύσαντος ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ,

Ἰππίου Ἀρχεδίκην ἤδε κίκευθε κόνις·

Ἦ πατρός τε καὶ ἀνδρός, ἀδελφῶν τ' οὐσα τυράννων,
Παίδων τ', οὐκ ἤρθη τούτῳ ἐς ἀτασθαλίην.

Τυραννεύσας δὲ ἔτη τρία Ἰππίας ἔτι Ἀθηναίων, καὶ πανοσθίς ἐν τῷ τετάρτῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀλκμαιωνιδῶν τῶν φευγόντων, ἐχώρει ὑπόσπονδος εἰς τὴν Σίγειον, καὶ παρ' Διαντίδην εἰς Λάμψακον·

ἀπέλθεν δὲ, ὡς βασιλεία Δαρείου. ὄθεν καὶ ὀρμώ-
μενος ἐς Μαροναῖον ἕτερον ἔτι εὐλαστῶ, ἦδη γο-
ρων ἦν, μετὰ Μήδων ἐστράτευσεν.

60. Ὡν ἐνθυμούμενος ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθη-
ναίων, καὶ μιμητοκόμενος, ὅσα ἀκοῆ περι ἀντῶν
ἠπίστατο, χαλεπὸς ἦν τότε καὶ ὑπόπτης ἐς τοὺς πε-
ρὶ τῶν μυστικῶν τὴν αἰτίαν λαβόντας· καὶ πάντα
αὐτοῖς ἐδόκει ἐπὶ ξυνομοσίᾳ ὀλιγαρχικῇ καὶ τυραν-
νικῇ πεπερῶσθαι. καὶ, ὡς αὐτῶν διὰ τὸ τοιοῦτον
ὀργιζομένων, πολλοὶ τε καὶ ἀξιόλογοι ἄνθρωποι ἦδη
ἐν τῷ δεσποτηρίῳ ἦσαν. καὶ οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαί-
νετο, ἀλλὰ κατ' ἡμέραν ἐπεδίδοσαν μᾶλλον ἐς τὸ
ἀγριώτερον τε, καὶ πλείους ἔτι ξυλλαμβάνειν. ἐν-
ταῦθα ἀναπέθεται εἰς τῶν δεδεμένων, ὅσπερ ἐδόκει
αἰτιώτατος εἶναι, ὑπὸ τῶν ξυνδεσμοτῶν τινός, εἴτε
ἄρα καὶ τὰ ὄντα μνηῖσαι, εἴτε καὶ οὐ· (ἐκ' ἀμφο-
τέρα γὰρ εὐκάζεται· τὸ δὲ σαφές οὐθίς οὔτε τότε,
οὔτε ὕστερον, ἔχει εἰπεῖν περὶ τῶν δρασαντων τὸ
ἔργον) λέγων δὲ ἔπεισεν αὐτόν, ὡς χρῆ, εἰ μὴ καὶ
δέδρακεν, αὐτόν τε ἄδειαν ποιησάμενον σῶσαι, καὶ
τὴν πόλιν τῆς παρούσης ὑποψίας παύσαι· βεβαιω-
τέραν γὰρ αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι ὁμολογήσαντι μετ'
ἀδείας, ἢ ἀρνηθέντι διὰ δίκης ἐλθεῖν. καὶ ὁ μὲν,
αὐτός τε κατ' ἑαυτοῦ καὶ κατ' ἄλλων μνηῖαι τὸ τῶν
Ἑρμῶν. ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, ἄσμενος
λαβῶν, ὡς ᾤετο, τὸ σαφές, καὶ θεινὸν ποιούμενοι
πρότερον, εἰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας σφῶν τῷ πλήθει
μὴ εἴσονται, τὸν μὲν μνηστὴν εὐθὺς καὶ τοὺς ἄλ-

λους μετ' αὐτοῦ, ὅσων μὴ κατηγορήσῃ, ἔλυσαν· τοὺς δὲ κατακταθέντας, κρίσεις ποιήσαντες, τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, ὅσοι ξυνηλθῆσαν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον καταγόντες, ἐπανεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι. καὶ τούτῳ, οἱ μὲν παθόντες, ἀδύλον ἦν, εἰ ἀδίκως ἐτέτιμώρητο· ἢ μὲντοι ἄλλη πόλις ἐν τῷ παρόντι περιφανῶς ὠφέλητο.

61. Περὶ δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐναγόντων τῶν ἐχθρῶν, οἵπερ καὶ, πρὶν ἐκπλεῖν αὐτόν, ἐπέθεντο, χαλεπῶς οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάμβανον. καὶ ἐπειδὴ τὸ τῶν Ἑρμῶν ὄνοντο σαφές ἔχειν, πολὺ δὴ μᾶλλον καὶ τὰ μυστικά, ὧν ἐπαίτιος ἦν, μετὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ τῆς ξυνωμοσίας ἐπὶ τῷ δήμῳ ἀπ' ἐκείνου ἐδόκειπραχθῆναι. καὶ γὰρ τις καὶ στρατιὰ Λακεδαιμονίων οὐ πολλὴ ἔτυχε κατὰ τὸν καιρὸν ταῦτον, ἐν ᾧ περὶ ταῦτα ἐθορυβοῦντο, μέχρι ἰσθμοῦ παρελθούσα, πρὸς Βοιωτοὺς τι πράσσοντες. ἐδόκει οὖν, ἐκείνου πράξαντος, καὶ οὐ Βοιωτῶν ἕνεκα, ἀπὸ ξυθίματος ἦκειν, καὶ, εἰ μὴ ἔφθασαν δὴ αὐτοὶ κατὰ τὸ μήνυμα ξυλλαβόντες τοὺς ἄνδρας, προδοθῆναι ἢ ἢ πόλις. καὶ τινα μίαν νύκτα καὶ κατέδαρθον ἐν Θησίῳ τῷ ἐν πόλει ἐν ὄπλοις. οἱ τε ξένοι τοῦ Ἀλκιβιάδου [οἱ] ἐν Ἄργει κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπαπετεύθησαν τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι· καὶ τοὺς δμήρους τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν ταῖς νήσοις κειμένους οἱ Ἀθηναῖοι τότε παρέδωσαν τῷ Ἀργείων δήμῳ διὰ ταῦτα διαχρήσασθαι. πανταχόθεν τε περιστήκει ὑποψία ἐς τὸν Ἀλκιβιάδην. οὔτε, βουλόμενοι αὐ-

τὸν ἐς κρίσιν ἀγαθόντες ἀποκτεῖναι, πέμπουσιν οὕτω τὴν Σαλαμινίαν ναῦν ἐς τὴν Σικελίαν, ἐπὶ τῷ ἐκείνῳ, καὶ ὧν περὶ ἄλλων ἔμελλεν εἰρηνηύειν. εἰρηνηύειν δὲ προεῖπεν αὐτῷ ἀπολογησομένοι ἀκολουθεῖν, ξυλλαμβάνειν δὲ μὴ θεραπεύοντες τὸ, τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ στρατιώτας τε σφετέρους καὶ πολεμίους μὴ θορυβεῖν, καὶ οὐχ ἤμισια τοὺς Μαντινέας καὶ Ἀργεῖους βουλόμενοι παραμεῖναι, δι' ἐκείνου νομίζοντες πεισθῆναι σφῶς ξυστρατεῦσθαι. καὶ ὁ μὲν, ἔχων τὴν ἑαυτοῦ ναῦν, καὶ οἱ ξυνδιαβεβλημένοι ἀπέπλεον μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐκ τῆς Σικελίας ὡς ἐς τὰς Ἀθήνας· καὶ, ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν Θουρίοις, οὐκέτι ξυνείποντο, ἀλλ', ἀπελθόντες ἀπὸ τῆς νεώς, οὐ φανεροὶ ἦσαν, δεισαντες τὸ ἐπὶ διαβολῇ ἐς δίκην καταπλεῦσαι. οἱ δ' ἐκ τῆς Σαλαμινίας, τίως μὲν ἐζήτουν τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὡς δ' οὐδαμοῦ φανεροὶ ἦσαν, ὤχοντο ἀποπλέοντες. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἤδη φυγὰς ὧν, οὐ πολλῶ ὕστερον ἐπὶ πλοίου ἐπεραιώθη ἐς Πελοπόννησον ἐκ τῆς Θουρίας. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐρήμῃ δίκῃ θάνατον κατέγνωσαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν μετ' ἐκείνου.

62. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τῇ Σικελίᾳ, δύο μέρη ποιήσαντες τοῦ στρατεύματος, καὶ λαχὼν ἑκάτερος, ἔπλεον ξὺν πάντι ἐπὶ Σελινούντος καὶ Ἐγίστης· βουλόμενοι μὲν εἰδέναι, τὰ χρήματα εἰ δώσουσιν οἱ Ἐγεσταῖοι, κατασέψασθαι δὲ καὶ τῶν Σελινουντίων τὰ πράγματα, καὶ τὰ διάφορα μαθεῖν τὰ πρὸς Ἐγισταίους. πα-

ραπλέοντες δ' ἐν ἄριστῳ τὴν Σικελίαν, τὸ μέρος τὸ πρὸς τὸν Τυρσητικὸν κόλπον, ἔσχον ἐς ἡμέραν, ἤπερ μόνη ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς Σικελίας Ἑλλάς πόλις ἐστὶ. καὶ, ὡς οὐκ ἐδέχοντο αὐτοὺς, παρεκομίζοντο· καὶ ἐν τῷ παράπλῳ αἰρούσιν Ἰτκάρα, πόλισμα Σικανικὸν μὲν, Ἐγεσταίοις δὲ πολέμιον ἦν· δε παραθαλασσίδιον. καὶ ἀνδραποδίσαντες τὴν πόλιν παρίδοσαν Ἐγεσταίοις (παριγένοντο γὰρ αὐτῶν ἵππεις) αὐτοὶ δὲ πάλιν τῷ μὲν πεζῷ ἐχώρουν δια τῶν Σικελῶν, ἕως ἀφίκαντο ἐς Κατάνην· αἱ δὲ νῆες περιέπλευσαν, τὰ ἀνδράποδα ἄγουσαι. Νικίας δὲ, εὐθὺς ἐξ Ἰτκάρων ἐπὶ Ἐγίστης παραπλεύσας, καὶ τὰλλα χρηματίσας, καὶ λαβῶν τάλαντα τριάκοντα, παρῆν ἐς τὸ στρατεύμα· καὶ τὰνδράποδα ἀπίδοσαν, καὶ ἐγένοντο ἐξ αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα. καὶ ἐς τοὺς τῶν Σικελῶν ξυμμάχους περιέπλευσαν, στρατιὰν κελύοντες πέμπειν τῇ τε ἡμιστεί τῆς ἑαυτῶν ἦλθον ἐπὶ Ἰβλαν τὴν Γελεῖτιν, πολεμίαν οὖσαν, καὶ οὐχ εἶλον. καὶ τὸ θίρος ἐτελεύτα.

63. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς τὴν ἔφοδον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Συρακούσας παρεσκευάζοντο· οἱ δὲ Συρακούσαιοι καὶ αὐτοὶ, ὡς ἐπ' ἐκείνους ἰόντες. ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς, πρὸς τὸν πρῶτον φόβον καὶ τὴν προσδοκίαν, οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ εὐθὺς ἐπέκειντο, κατὰ τε τὴν ἡμέραν ἐκάστην προῖοῦσαν ἀντιθάρσουν μᾶλλον· καὶ, ἐπειδὴ πλείοντες τὰ τε ἐπίκεινα τῆς Σικελίας πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνετο, καὶ πρὸς τὴν Ἰβλαν ἐλθόντες καὶ πειράσαντες, οὐχ

εἶλον βλα, ἔτι πλέον κατεφρόνησαν· καὶ ἤξιον τοὺς στρατηγούς, (οἷον δὴ ὄχλος φιλιῆ θαραήσας καιῖν,) ἄγειν σφῆς ἐπὶ Κατάνην, ἅπειδή γε οὐκ ἐκείνοι ἐφ' ἐκυτοὺς ἔρχονται. ἱππεῖς τε προελαύνοντες αἰεὶ κατάσκοποι τῶν Συρακουσίων πρὸς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀθηναίων, ἐφύβριζον ἄλλα τε, καὶ εἰ ξυνοκῆσοντες σφίσι αὐτοῖς μᾶλλον ἤμοιεν ἐν τῇ ἄλλοτρίᾳ, ἢ Λιοντίου ἐς τὴν οἰκίαν κατοικοῦντες.

64. Ἀ γινώσκοντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων, καὶ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄγειν πανδημίᾳ ἐκ τῆς πόλεως ὑπερπλιῆστον, αὐτοὶ δὲ ταῖς νύκτιν ἐν τοσοῖται ὑπὸ νύκτα παραπλεύσαντες στρατόπεδον καταλαμβάνειν ἐν ἐπιτηδείοις καθ' ἡσυχίαν, (εἰδότες οὐκ εἶν ὁμοίως δυναθῆναι, καὶ εἰ ἐκ τῶν τῶν πρὸς παρεσκευασμένους ἐκβιβαίσειν, ἢ κατὰ γῆν ἰόντες γινωσθίησαν· τοὺς γὰρ εἴν φιλοὺς τοὺς σφῶν, καὶ τὸν ὄχλον, τῶν Συρακουσίων τοὺς ἱππίας πολλοὺς ὄντας, σφίσι δ' αὐτὸν παρόντων ἱππέων, βλάπτειν εἶν μεγάλην οὕτω δὲ, λήψισθαι χωρίον, ὅθεν ὑπὸ τῶν ἱππέων οὐ βλάπτονται ἄξια λόγου· ἐδίδασκον δ' αὐτοὺς περὶ τοῦ πρὸς τῷ Ὀλυμπεῖω χωρίου, ὅπερ καὶ κατέλαβον, Συρακουσίων φρυγᾶδες, οἱ ξυνέποντο· ταιώνθε τι οὐκ, πρὸς ἃ ἐβούλοντο, οἱ στρατηγοὶ μηχανῶνται· πέμπουσιν ἄνδρα σφίσι μὲν πιστόν, τοῖς δὲ τῶν Συρακουσίων στρατηγοῖς τῇ δοκίμῃ οὐκ ἤσασον ἐπιτηδείου· ἦν δὲ Καταναῖος δ' ἀνήρ· καὶ ἀπ' ἀνδρῶν ἐκ τῆς Κατάνης ἤκειν ἔφησαν, εἰν ἐκείνοι τὰ ὀνόματα ἐγλυγασκον καὶ ἠπύ-

στάντο, ἐν τῇ πόλει ἔτι ὑπολόλους ὄντας τῶν σφί-
 σιν εὐνῶν. ἔλεγε δὲ, τοὺς Ἀθηναίους αὐλίξεσθαι
 ἀπὸ τῶν ὀπλων ἐν τῇ πόλει καὶ, εἰ βούλονται ἐκεῖ-
 ναι πανδημεὶ ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ ἄμα ἔξ ἐπὶ τὸ στρατεύ-
 μα ἐλθεῖν, αὐτοὶ μὲν ἀποκλείσειν τοὺς παρὰ σφίσι,
 καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσειν, ἐκείνους δὲ φραδίως τὸ στρα-
 τευμα προςβαλόντας τῷ σταυρώματι αἰρήσειν. εἶ-
 ναι δὲ ταῦτα τοὺς ξυνδράσοντας πολλοὺς Κατα-
 ναίων, καὶ ἠτοιμάσθαι ἤδη, ἀφ' ὧν αὐτὸς ἦκειν.

65. Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Συρακουσίων, μετὰ
 τοῦ καὶ ἐς τὰ ἄλλα θαρσεῖν, καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ
 καὶ ἄνευ τούτων ἵναὶ παρεσκευάσθαι ἐπὶ Κατάνην,
 ἐπίστευσάν τε τῷ ἀνθρώπῳ πολλῷ ὑπερισκεπτότε-
 ρον, καὶ εὐθύς ἡμέραν ξυνθέμενοι, ἣ παρέσονται,
 ἀπέστειλαν αὐτόν. καὶ αὐτοὶ (ἤδη γὰρ καὶ τῶν
 ξυμμαχῶν Σελινούντιοι καὶ ἄλλοι τινὲς παρῆσαν,)
 προεῖπον πανδημεὶ πᾶσιν ἐξίναὶ Συρακουσίοις.
 ἐπεὶ δὲ ἔτοιμα αὐτοῖς καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἦν,
 καὶ αἱ ἡμέραι, ἐν αἷς ξυνέθεντο ἦξειν, ἐγγυὺς ἦσαν,
 πορευόμενοι ἐπὶ Κατάνης, ἠύλισαντο ἐπὶ τῷ Συ-
 μαίθῳ ποταμῷ, ἐν τῇ Λιονίτῃ. οἱ δ' Ἀθηναῖοι,
 ὡς ἦσθοντο αὐτοὺς προσιόντας, ἀναλαβόντες τὸ
 τε στρατευμα ἅπαν τὸ ἑαυτῶν, καὶ ὅσοι Σικελῶν
 αὐτοῖς, ἢ ἄλλος τις, προσεληλύθει, καὶ ἐπιβιβά-
 σαντες ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ πλοῖα, ὑπὸ νύκτα ἔπλεον
 ἐπὶ τὰς Συρακούσας. καὶ οὗτε Ἀθηναῖοι ἄμα ἔξ
 ἐξέβαινον ἐς τὸν κατὰ τὸ Ὀλυμπέιον, ὡς στρατι-
 πεδον καταληφόμενοι, καὶ οἱ ἐπιπῆς οἱ Συρακου-

αίων, πρῶτοι προσελάσαντες ἐς τὴν Κατάνην, καὶ αἰσθόμενοι, ὅτι τὸ στρατεύμα ἅπαν ἀνῆκται, ἀποστρέψαντες ἀγγέλλουσι τοῖς πεζοῖς· καὶ ξύμπαντες ἤδη ἀποτρεπόμενοι, ἐβόηθουν ἐπὶ τὴν πόλιν.

66. Ἐν τούτῳ δ' οἱ Ἀθηναῖοι, μακρῶς οὔσης τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς, καθ' ἡσυχίαν ἐκάθισαν τὸ στρατεύμα ἐς χωρίον ἐπιτήδειον, καὶ ἐν ᾧ μάχης τε ἄρξιν ἐμελλον, ὁπότε βούλοιντο, καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων ἠκιστ' ἄν αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ ἔργῳ καὶ πρὸ αὐτοῦ λυπήσειν. τῇ μὲν γὰρ τεχνία τε καὶ οἰκίαι εἶργον καὶ δένδρα καὶ λίμνη· παρὰ δὲ τὸ, κρημνοί. καὶ τὰ ἐγγὺς δένδρα κύψαντες, καὶ κατενεγκόντες ἐπὶ τὴν θάλασσαν, παρὰ τε τὰς ναῦς σταύρωμα ἔπηξαν, καὶ ἐπὶ τῷ Δάσκωνι ἔρυσμα τε, ἢ εὐεφοδώτατον ἦν τοῖς πολεμίοις, λίθοις λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχείων ᾤρθωσαν, καὶ τὴν τοῦ Ἀνάπου γέφυραν ἔλυσαν. παρασκευαζομένων δὲ, ἐκ μὲν τῆς πόλεως οὐθεὶς ἐξιὼν ἐκώλυε· πρῶτοι δὲ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων προσεβοήθησαν· ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ τὸ πεζὸν ἅπαν ξυνελύγη. καὶ προσηλθὼν μὲν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων τοπρῶτον, ἔπειτα δὲ, ὡς οὐκ ἀντιπροσῆεσαν αὐτοῖς, ἀναχωρήσαντες, καὶ διαβάντες τὴν Ἐλωρίνην ὄδον, ἠύλισαντο.

67. Τῇ δ' ὕστεραία οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι παρασκευάζοντο ὡς ἐς μάχην, καὶ ξυνετάξαντο ὡδε· δεξιὸν μὲν κέρας Ἀργεῖοι εἶχον καὶ Μαντινῆς, Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μέσον, τὸ δὲ ἄλλο οἱ ξύμμαχοι οἱ

ἄλλοι. καὶ τὸ μὲν ἡμῖσιν αὐτοῖς τοῦ στρατεύματος ἐν τῷ πρόσθεν ἦν τεταγμένον ἐπὶ ὄκτω, τὸ δὲ ἡμῖσιν ἐπὶ ταῖς εὐναῖς ἐν πλαιοῖσι, ἐπὶ ὄκτῳ καὶ τοῦτο τεταγμένον· οἷς εἴρητο, ἢ ἂν τοῦ στρατεύματός τε πονῆ, μάλιστα ἑφορῶντας παραγίγνεσθαι. καὶ τοὺς σκευοφόρους ἐντὸς τούτων τῶν ἐπιτακτῶν ἐποίησαντο. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἔταξαν τοὺς μὲν ὀπίστας ἐφ' ἑκατάδεκα, ὄντας πανδημεὶ Συρακουσίους, καὶ ὅσοι ξύμμαχοι παρῆσαν. ἐβοήθησαν δὲ αὐτοῖς Σελινούντιοι μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ Γελῶν ἱππῆς, τὸ ξύμπαν ἐς διακοσίους, καὶ Καμαριναίων ἱππῆς ὅσον εἴκοσι, καὶ τοξόται ὡς πενήκοντα· τοὺς δὲ ἱππίας ἐπιτάξαντο ἐπὶ τῷ δεξιῷ, οὐκ ἔλασσαν ὄντας, ἢ διακοσίους καὶ χιλίους· παρὰ δ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀκοντιστάς. μέλλοσι δὲ τοῖς Ἀθηναίοις προτέροις ἐπιχειρήσειν, ὁ Νικίας, κατὰ τὴν ἔθνη ἐπιπαριῶν ἕκαστα, καὶ ξύμπασι, τοιαῦτα παρεκελεύετο.

68. „ΠΟΛΛΗ: μὲν παραινέσει, ὦ ἄνδρες, τί δεῖ χρῆσθαι, οἱ πάρεσμεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα; αὕτη γὰρ ἢ παρασκευὴ ἰκανωτέρα μοι δοκεῖ εἶναι θάρσος παρασχεῖν, ἢ καλῶς λεχθέντες λόγοι μετὰ ἀσθενοῦς στρατοπέδου. ὅπου γὰρ Ἀργεῖοι, καὶ Μαντινῆς, καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ νησιωτῶν οἱ πρότεροι ἔσμεν, πῶς οὐ χρῆ μετὰ ταιῶνδε καὶ τασῶνδε ξυμμάχων πάντα τιμὴν μεγάλην τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἔχειν; ἄλλως τε καὶ πρὸς ἄνδρας πανδημεὶ τε ἀμνηστούς, καὶ οὐκ ἀπολέκτους, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς,

καὶ προσέειπε Σικελιώτας, οἱ ὑπερφρονοῦσι μὲν ἡμᾶς, ὑπομινοῦσι δὲ οὐ, διὰ τὸ τὴν ἐπιστήμησ' τῆς τέλ-
 μης ἔσσω ἔχειν. παρυστήτω δὲ τι καὶ τόδε, πολὺ
 τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν εἶναι, καὶ πρὸς γῆ οὐ-
 δεμιᾶ φιλία, ἦντινα μὴ αὐτοὶ μαχόμενοι κτήσασθε.
 καὶ τοῦναντίον ὑπομιμνήσκω ὑμᾶς, ἢ οἱ πολέμιοι
 σφίοισιν αὐτοῖς εὐ οἶδ' ὅτι παρακλιεῦντα, οἳ μὲν
 γὰρ, ὅτι περὶ παιρίδος ἔσται ὁ ἀγὼν· ἐγὼ δὲ, ὅτι
 οὐκ ἐν πατρίδι, ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ, ἢ μὴ ῥαδίως ἀπο-
 χωρεῖν· οἳ γὰρ ἱππῆς πολλοὶ ἐπικείσονται. τῆς τε
 οὖν ὑμετέρας αὐτῶν ἀξίας μνησθέντες, ἐπιέλθετε
 τοῖς ἐναντίοις προθύμως, καὶ τὴν παροῦσαν ἀνάγ-
 κην καὶ ἀπορίαν φοβηρωτέραν ἡγησόμενοι τῶν πα-
 λεμιῶν.“

69. Ὁ μὲν Νικίας, τοιαῦτα παρακλιευσάμενος,
 ἐπῆγε τὸ στρατόπεδον εὐχόμενος. οἳ δὲ Συρακούσιοι
 ἀπροσδόκητοι μὲν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἦσαν ὡς ἤδη
 μαχοῦμενοι, καὶ τινες αὐτοῖς, ἐγγυὸς τῆς πύλεως οὐ-
 σης, καὶ ἐπεληλύθεισαν· οἳ δὲ καὶ διὰ σπουδῆς
 προσβηθεῦντες ὁρῶμεν, ὑστέρησον μὲν, ὡς δὲ ἐκασ-
 τὸς πη τοῖς πλείοσι προσμύξισε, καθίστατο. οἳ
 γὰρ δὴ προθυμίᾳ ἑλλειπεῖς ἦσαν, αὐτὰ πόλμη, οὐτ'
 ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ, οὐτ' ἐν ταῖς ἄλλαις· ἀλλὰ τῇ
 μὲν ἀνδρείᾳ οὐκ ἤσους, ἐς ὅσον ἡ ἐπιστήμη ἀντί-
 χοι· τῷ δὲ ἑλλείποντι αὐτῆς καὶ τὴν βούλησιν ἄκον-
 τες προὔδιδουσαν. ὁμως δὲ, οὐκ ἂν οἰόμενοι σφίσι
 τοῖς Ἀθηναίους πρᾶτεροὺς ἐπιελθεῖν, καὶ διὰ τό-
 χους ἀναγκαζόμενοι ἀμύνασθαι, ἀνυλαβόντες τὰ

ὄπλα, εὐθὺς ἀντεπήρσαν. καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν ἑκατέρων οἷ τε λιθοβόλοι καὶ σφενδονῆται καὶ τοξόται προὔμαχοντο· καὶ τροπὰς, οἷας εἰκὸς ψιλοῦς, ἀλλήλων ἐποίουν. ἔπειτα δὲ μάντις τε σφάγια, προὔφερον τὰ νομιζόμενα, καὶ σαλπικταὶ ξύνοδον ἐπώτρυνον τοῖς ὀπλίταις. οἱ δ' ἐχώρουν, Συρακούσιοι μὲν, περὶ τε πατρίδος μαχοῦμενοι, καὶ τῆς ἰδίας, ὡς ἕκαστος, τὸ μὲν αὐτίκα, σωτηρίας, -τὸ δὲ μέλλον, ἐλευθερίας· τῶν δὲ ἐναντίων, Ἀθηναῖοι μὲν, περὶ τε τῆς ἀλλοτρίας οἰκίαν σχεῖν, καὶ τὴν οἰκίαν μὴ βλάψαι ἠσσώμενοι· Ἀργεῖοι δὲ, καὶ τῶν ξυμμάχων οἱ αὐτόνομοι, ξυγκτήσασθαί τε ἐκείνοις, ἐφ' ᾧ ἤλθον, καὶ τὴν ὑπάρχουσαν σφίσι πατρίδα, νικήσαντες, πάλιν ἐπιδεῖν· τὸ δ' ὑπήκοον τῶν ξυμμάχων, μέγιστον μὲν περὶ τῆς αὐτίκα ἀνελπίστου σωτηρίας, ἦν μὴ κρατῶσι, τὸ πρόθυμον εἶχον· ἔπειτα δὲ, ἐν παρήργῳ, καὶ εἴ τι ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις ῥᾶον αὐτοῖς ὑπακούσεται.

70. Γενομένης δ' ἐν χειρὶ τῆς μάχης, ἐπιπολὲ ἀντεῖχον ἀλλήλοις· καὶ ξυνέβη βροντὰς τε ἅμα τεναεὶς γενέσθαι καὶ ἀστραπαῖς, καὶ ἰδῶρ πολὺ· ὥστε τοῖς μὲν πρῶτον μαχομένοις, καὶ ἐλάχιστα πολέμου ὤμιληκόσι, καὶ τοῦτο ξυνεπιλαβείσθαι τοῦ φόβου τοῖς δ' ἐμπειροτέροις, τὰ μὲν γιγνόμενα, καὶ ὧρα ἔτους περαινέσθαι δοκεῖν, τοὺς δὲ ἀνθεστῶτας πολλὰ μάλῳ ἐκπληξεν μὴ νικωμένους παρέχειν. ὠσαμένων δὲ πρῶτον τῶν Ἀργείων τὸ εὐώνυμον κίρας τῶν Συρακούσιων, καὶ μετ' αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων τὸ

κατὰ σφῶς αὐτοῦς, παρεβόηγυτο ἤδη καὶ τὸ ἄλλο στρατεύμα τῶν Συρακουσίων, καὶ ἐς φυγὴν κατέστη. καὶ ἐπιπολὺ μὲν οὐκ ἐδίωξαν οἱ Ἀθηναῖοι· οἱ γὰρ ἱππῆς τῶν Συρακουσίων, πολλοὶ ὄντες καὶ ἀήσσητοι, εἴργον· καὶ ἐσβαλόντες ἐς τοὺς δοπλίτας αὐτῶν, εἴ τινας προσδιώκοντας ἴδοιεν, ἀνίστειλλον· ἐπακολουθήσαντες δὲ ἀθρόοι, ὅσον ἀσφαλῶς εἶχε, πάλιν ἐπανεχώρουν, καὶ τροπαῖον ἴστασαν. οἱ δὲ Συρακούσιοι, ἀθροισθέντες ἐς τὴν Ἐλωρινὴν ὁδόν, καὶ ὡς ἐκ τῶν παρόντων, ξυνταξάμενοι, ἐς τε τὸ Ὀλυμπίειον ὁμῶς σφῶν αὐτῶν παρέπεμψαν φυλακὴν, δείσαντες, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρημάτων, ἃ ἦν αὐτόθι, κινήσωσι· καὶ οἱ λοιποὶ ἐπανεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν.

71. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς μὲν τὸ ἱερὸν οὐκ ἤλθον, ξυγκομίσαντες δὲ τοὺς ἐαυτῶν νεκροὺς, καὶ ἐπὶ πυρὰν ἐπιθέντες, ηὐλίσαντο αὐτοῦ. τῇ δ' ὑστεραία τοῖς μὲν Συρακουσίοις ἀπέδωσαν ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς· (ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων περὶ ἑξήκοντα καὶ διακοσίους·) τῶν δὲ σφετέρων τὰ ὅστια ξυνέλεξαν, (ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὡς πεντήκοντα·) καὶ, τὰ τῶν πολεμίων σκύλα ἔχοντες, ἀπέπλευσαν ἐς Κατάνην. χειμῶν τε γὰρ ἦν, καὶ, τὸν πόλεμον αὐτόθεν ποιῆσθαι, οὐπω ἐδόκει δυνατὸν εἶναι, πρὶν ἂν ἱππία, τε μεταπέμψωσιν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐκ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἀγείρωσιν, ὅπως μὴ παντάπασιν ἱπποκρατῶνται, καὶ χρήματα δὲ ἅμα αὐτόθεν τε

ξυλλέξονται, καὶ παρ' Ἀθηναίων ἔλθῃ, τῶν τε πό-
λεων τιναίς προσαγύωνται, ὡς ἤλπιζον μετὰ τῆς
μάχης μᾶλλον σφῶν ὑπακούσεσθαι, τὰ τε ἄλλα καὶ
αἴτον, καὶ ὄσων δόοι, παρασκευάσωνται, ὡς εἰς τὸ
ἔαρ ἐπιχειρήσαντες ταῖς Συρακούσαις.

72. Καὶ οἱ μὲν ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἀπέπλευσαν ἐς
τὴν Νάξον καὶ Κατάνην διαχειμύσοντες. Συρα-
κούσιοι δὲ, τοὺς σφετέρους αὐτῶν νεκροὺς θάψαν-
τες, ἐκκλησίαν ἐποίησαν. καὶ παρελθὼν αὐτοῖς Ἐρ-
μοκράτης ὁ Ἑρμωνος, ἀνὴρ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ξένουσι
οὐδενὸς λειπόμενος, καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ἐμπειρία
τε ἰκανὸς γενόμενος, καὶ ἀνδρεία ἐπιφανής, ἐθάρο-
συνέ τε, καὶ οὐκ εἶα τῷ γεγενημένῳ ἐνδιδόναι· τὴν
μὲν γὰρ γνώμην αὐτῶν οὐχ ἠσοῆσθαι, τὴν δὲ ἀτα-
ξίαν βλάψαι· οὐ μὲντοι τοσοῦτόν γε λειψάσθαι,
ὅσον εἰκὸς εἶναι, ἄλλως τε τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλλή-
νων ἐμπειρία ἰδιώτας, ὡς εἰπεῖν χειροτέχνας, ἀντα-
γωνισαμένους. μέγα δὲ βλάψαι καὶ τὸ πλῆθος τῶν
στρατηγῶν, καὶ τὴν πολυαρχίαν, (ἦσαν γὰρ πεντε-
καίδεκα οἱ στρατηγοὶ αὐτοῖς,) τῶν τε πολλῶν τὴν
ἄξυντακτον ἀναρχίαν. ἦν δὲ ὀλίγοι τε στρατηγοὶ
γένονται ἔμπειροι, καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τοῦτω παρα-
σκευάσωσι τὸ ὀπλιτικόν, οἷς τε ὄπλα μὴ ἔστιν, ἐκ-
πορίζοντες, ὅπως ὡς πλεῖστοι ἔσονται, καὶ τῇ ἄλλῃ
μελέτῃ προαναγκάζοντες, ἔφη, κατὰ τὸ εἰκὸς κρα-
τήσειν σφῶν τῶν ἐναντίων, ἀνδρείας μὲν σφίσι
ὑπαρχούσης, εὐταξίας δὲ ἐς τὰ ἔργα προσηγομένης.
ἐπιδώσειν γὰρ ἀμφοτέρω αὐτὰ, τὴν μὲν, μετὰ κιν-

δόνων μελετημένην, τὴν δ' εὐψυχίαν, αὐτὴν ἑαυ-
τῆς, μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης, θαρσαλεωτέ-
ραν ἕσθαι. τοὺς τε στρατηγοὺς, καὶ ὀλίγους καὶ
αὐτοκράτορας χρῆναι ἐλέσθαι, καὶ ὁμοῦσαι αὐτοῖς
τὸ ὄρκιον, ἢ μὴν εἰσεῖν ἄρχειν, ὅπη ἂν ἐπίστων-
ται. οὕτω γὰρ, ἂ, τε κρύπτεσθαι δεῖ, μᾶλλον ἂν
στείγεσθαι, καὶ τᾶλλα κατὰ κύσμον καὶ ἀπροφασί-
στως παρασκευασθῆναι.

73. Καὶ οἱ Συρακούσιοι, αὐτοῦ ἀκούσαντες,
ἐψηφίσαντό τε πάντα, ὡς ἐκίλευε, καὶ στρατηγὸν
αὐτόν τε εἶλοντο τὸν Ἑρμοκράτην, καὶ Ἡρακλείδην
τὸν Δυσιμάχον, καὶ Σικανὸν τὸν Ἐξηκίστου, τού-
τους τρεῖς· καὶ ἐς τὴν Κόρινθον καὶ ἐς τὴν Λακε-
δαίμονα πρέσβεις ἀπέστειλαν, ὅπως ξυμμαχίᾳ τε
αὐτοῖς παραγένηται, καὶ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλε-
μον βεβαίωτερον πείθωσιν ἐκ τοῦ προφανοῦς ὑπὲρ
σφῶν τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵνα ἢ ἀπὸ τῆς Σικε-
λίας ἀπαγάγωσιν αὐτοὺς, ἢ πρὸς τὸ ἐν Σικελίᾳ πρᾶ-
γμα ἦσσαν ὑφίλειαν ἄλλην ἐπιπέμψωσι.

74. Τὸ δ' ἐν τῇ Κατάνῃ στρατιῦμα τῶν Ἀθη-
ναίων ἐπλευσεν εὐθὺς ἐπὶ Μεσσηνίαν, ὡς προδαθη-
σομένην. καὶ, ἂ μὲν ἐπράσσειτο, οὐκ ἐγένετο. Ἀλ-
κιβιάδης γὰρ, ὅτι ἀπῆει ἐκ τῆς ἀρχῆς ἤδη μετὰ πε-
πτος, ἐπιστάμενος, ὅτι φεύξειτο, μηνύει τοῖς τῶν
Συρακουσίων φίλοις πᾶσι ἐν Μεσσηνίᾳ, ξυνειδῶς τὸ
μέλλον. οἱ δὲ τοὺς τε ἀνδρας διέφθειραν πρότερον,
καὶ τότε στασιαῶντες καὶ ἐν ὅπλοις ὄντες, ἐπεκρά-
τουν μὴ δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους οἱ ταῦτα βουλό-

μενοι. ἡμέρας δὲ μέγαντες περὶ τρισκαίδεκα οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς ἐχειμάζοντο, καὶ τὰ ἐπιτήδεια εὐκ εἶχον, καὶ προὐχώρει οὐδὲν, ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ Θρᾷκας, σταύρωμα περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι, αὐτοῦ διεχείμαζον· καὶ τριήρη ἀπέστειλαν ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ τε χρήματα καὶ ἵππιας, ὅπως ἅμα τῷ ἦρι παραγίνωνται.

75. Ἐτειχίζον δὲ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐν τῷ χειμῶνι πρὸς τε τῇ πόλει, τὸν Τεμενίτην ἐντὸς ποιησάμενοι, τεῖχος παρὰ πᾶν τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολάς ὄρων, ὅπως μὴ δι' ἐλάσσονος εὐαποτειχιστοὶ ὦσιν, ἦν ἄρα σφάλονται· καὶ τὰ Μέγαρα φρούριον, καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπιεῶ ἄλλο. καὶ τὴν θάλασσαν προσσταύρωσαν πανταχῇ, ἣ ἀποβάσεις ἦσαν. καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἰδότες ἐν τῇ Νάξῳ χειμάζοντας, ἰστράτευσαν πανδημῆ ἐπὶ τὴν Κατάνην· καὶ τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον, καὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων σκηνας καὶ τὸ στρατόπεδον ἐμπρήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ πυνθανόμενοι, τοὺς Ἀθηναίους ἐς τὴν Καμαρίναν, κατὰ τὴν ἐπὶ Λάχητος γενομένην ξυμμαχίαν, πρεσβεύεσθαι, εἶπως προσαγάγοιντο αὐτοὺς, ἀντεπρεσβεύοντο καὶ αὐτοί. ἦσαν γὰρ ὑποπτοὶ αὐτοῖς οἱ Καμαριναῖοι, μὴ προθύμως σφίσι μὴ' ἐπὶ τὴν πρώτην μάχην πέμψαι, ἃ ἔπεμψαν· ἔς τε τὸ λοιπὸν μὴ οὐκέτι βούλωνται ἀμύνειν, ὄρωντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῇ μάχῃ εὖ πράξαντας, προσχωρῶσι δ' αὐτοῖς, κατὰ τὴν προτέραν φιλίαν πεισθέντες. ἐφικομένων οὖν, ἐκ μὲν Συρακουσῶν, Ἐρμοκρά-

τους, καὶ ἄλλων, ἐς τὴν Καμαρίναν, ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθηναίων, Εὐφῆμου μεθ' ἑτέρων, ὁ Ἑρμοκράτης, ξυλλόγου γενομένου τῶν Καμαριναίων, βουλόμενος προσδιαβαλεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἔλεγε τοιαύδε.

76. „ΟΤ, τὴν παροῦσαν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, ὡς Καμαριναῖοι, μὴ αὐτὴν καταπλαγῆτε, δεισαντες, ἔπρεσβευσάμεθα· ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους, πρὶν τι καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, μὴ ὑμᾶς πείσωσιν. ἤκουσι γὰρ ἐς τὴν Σικελίαν, προφάσει μὲν, ἢ πυνθάνεσθε, διανοία δὲ, ἣν πάντες ὑπονοοῦμεν. καὶ μοι δοκοῦσιν οὐ Λεοντίους βούλεισθαι κατοικίσαι, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶλλον ἐξοικίσαι. οὐ γὰρ δὴ εὐλογον, τὰς μὲν ἐκεῖ πόλεις ἀναστάτους ποιεῖν, τὰς δὲ ἐνθάδε κατοικίξειν· καὶ Λεοντίων μὲν, Χαλκιδίων ὄντων, κατὰ τὸ ξυγγενές κήδεσθαι, Χαλκιδίας δὲ τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ὧν οἶδε ἄποικοί εἰσι, δουλωσαμένους ἔχειν. τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ ἐκείκᾳ τε ἴσχον, καὶ τὰ ἐνθάδε νῦν πειρῶνται. ἡγεμόνες γὰρ γερόμενοι ἐπόντων, τῶν τε Ἰώνων, καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν ξύμμαχοι, ὡς ἐπὶ τοῦ Μήδου τιμωρία, τοὺς μὲν, λειποστρατίαν, τοὺς δὲ, [ἐπ' ἀλλήλους στρατεύειν, τοῖς δ', ὡς ἐνάστοις τινα εἶχον αἰτίαν εὐπρεπῆ, ἐπενεγκόντες, κατεστρέψαντο. καὶ οὐ περὶ τῆς ἐλευθερίας ἄρα, οὔτε οὔτοι τῶν Ἑλλήνων, οὐθ' οἱ Ἕλληνας τῆς ἐαυτῶν, τῷ Μήδῳ ἀντίστησαν, περὶ δὲ, οἱ μὲν σφίσι, ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ, καταδουλώσεως, οἱ δ', ἐπὶ δεσπότου μεταβολῇ, οὐκ ἀξυνετωτέρου, κακοξυνετωτέρου δέ.

77. „Ἀλλ' οὐ γὰρ δὴ τὴν τῶν Ἀθηναίων, ἐν κατηγόρητον φῦσαν, πόλιν νῦν ἤχομεν ἀποφρανοῦντες ἐν εἰδόσιν, ὅσα ἀδικεῖ· πολὺ δὲ μᾶλλον ἡμῶν αὐτοὺς αἰτιασόμενοι, ὅτι, ἔχοντες παραδείγματα τῶν τε ἐκεῖσ' Ἑλλήνων, ὡς ἐδοσλώθησαν, οὐκ ἀμύνοντες σφίσειν αὐτοῖς, καὶ νῦν ἐπ' ἡμῶν ταῦτα παρόντα σοφίσματα, Λεοντίων τε ξυγγενῶν κακοκίσεις, καὶ Ἐγεσταίων ξυμμάχων ἐπικουρίας, οὐ ξυστραφέντες βουλόμεθα προθυμότερον δεῖξαι αὐτοῖς, ὅτι οὐκ Ἴωνες τὰδε εἰσὶν, οὐδ' Ἑλλησπόντιοι, καὶ ρησιῶται, οἷ, δεσπότην ἢ Μῆδον, ἢ ἓνα γέ τινα αἰεὶ μεταβείλλοντες, δουλοῦνται, ἀλλὰ Ἰωραῖοι, ἐλευθεροὶ ἀπ' αὐτονομίου τῆς Πελοποννήσου τὴν Σικελίαν οἰκοῦντες· ἢ μένομεν, ἕως ἂν ἕκαστοι κατὰ πόλεις ληφθῶμεν, εἰδότες, ὅτι ταύτη μόρον ἀλωτοί ἐσμεν, καὶ ὀρῶντες αὐτοὺς ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος τροπομένους, ὥστε τοὺς μὲν λόγοις ἡμῶν δῦσταναι, τοὺς δὲ ξυμμάχων ἐλπίδι ἐκπολεμοῦν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δὲ ὡς ἕκαστοις τι προσηγὲς λέγοντες, δύναται κακουργεῖν. καὶ αἰάμεθα, τοῦ ἄπωθεν ξυνοίκου προαπαλλυμένου, οὐκ ἐς αὐτόν τινα ἤξειν τὸ δεινόν, πρὸ δὲ αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα, καθ' ἑαυτὸν δυστυχεῖν.

78. „Καὶ εἴ τοι ἄρα παρίστηκε, τὸν μὲν Συακούσιον, ἑαυτὸν δ' οὐ, πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ, καὶ δεινὸν ἡγεῖται ὑπέφ τε τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν, ἐνθυμηθήτω οὐ περὶ τῆς ἐμῆς μᾶλλον, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἅμα ἐν τῇ ἐμῇ, μαχομένου,

τοσούτω δὲ καὶ ἀσφαλίστερον, ὅσπερ, εὖ προδι-
 φθυσμένου ἑμοῦ, ἔχων δὲ ξυμμαχον ἀπὸ, καὶ οὐκ
 ἔρημος, ἀγωνιᾶται· τὸν τε Ἀθηναίων μὴ τὴν τοῦ
 Συρακουσίου ἔχθραν κολάσασθαι, τῇ δ' ἐμῇ προ-
 φάσει τὴν ἐκείνου φιλίαν οὐχ ἥσσον βεβαιώσασθαι
 βούλεσθαι. εἴτε τις φθονεῖ μὲν, ἢ καὶ φοβεῖται,
 (ἀμφοτέρα γὰρ ταῦδε πάσχει τὰ μίζω,) διὰ δὲ αὐτὰ
 τὰς Συρακούσας κακωθῆναι μὲν, ἵνα σωφρονισθῶ-
 μεν, βούλεται, περιγενίσθαι δὲ, ἕνεκα τῆς αὐτοῦ
 ἀσφαλείας, οὐκ ἀνθρωπιᾶς δυνάμεως βούλησιν ἐλ-
 πίζω. οὐ γὰρ οἶόν τι, ἅμα τῆς τε ἐπιθυμίας καὶ
 τῆς τύχης τὸν αὐτὸν ὁμοίως ταμίαν γενέσθαι. καὶ,
 εἰ γνάμη ἁμάριοι, τοῖς αὐτοῦ πακοῖς ὀλοφυρθεῖς,
 τάχ' ἂν ἴσως καὶ τοῖς ἑμοῖς ἀγαθοῖς ποτὲ βουλη-
 θείη αὐθιγῶς φθονῆσαι. ἀδύνατον δὲ προειμένω, καὶ
 μὴ τοὺς αὐτοὺς κινδύνους, οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων,
 ἀλλὰ περὶ τῶν ἔργων, ἐθέλησαντι προσλαβεῖν. λό-
 γω μὲν γὰρ, τὴν ἡμετέραν θύναμιν σώζοι ἂν τις,
 ἔργω δὲ, τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν. καὶ μάλιστα εἰκὸς
 ἦν, ὑμᾶς, ἃ Καμαριναῖοι, ὁμόρους ὄντας, καὶ τὰ
 δεύτερα κινδυνεύοντας, προσρᾶσθαι αὐτὰ, καὶ μὴ
 μαλακῶς, ὡσπερ νῦν, ξυμμαχεῖσθε, αὐτοὺς δὲ, πρὸς
 ἡμῶς μᾶλλον ἰόντας, ἄπερ ἂν, εἰ ἐς τὴν Καμαρι-
 ναίαν πρῶτον ἀφίκοιτο οἱ Ἀθηναῖοι, δεόμενοι ἂν
 ἐπεκαλιέσθε, ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρακα-
 λευομένους, ὅπως μὴδὲν ἐνδύσομεν, φαίνεσθαι.
 ἀλλ' εὖθ' ὑμῖς νῦν γέ πω, εὖθ' οἱ ἄλλοι, ἐπὶ ταῦ-
 τα ἀρρησθε.

79. „Δειλία δὲ ἕως τὸ δίκαιον πρὸς τε ἡμᾶς καὶ πρὸς τοὺς ἐπιόντας θεραπεύσετε, λέγοντες, ξυμμαχίαν εἶναι ὑμῖν πρὸς Ἀθηναίους· ἦν γε οὐκ ἐπὶ τοῖς φίλοις ἐποιήσασθε, τῶν δὲ ἐχθρῶν ἦν τις ἐφ' ὑμᾶς ἔη· καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων, καὶ μὴ αὐτοῖ, ὥσπερ νῦν, τοὺς πείλας ἀδικῶσιν, ἐπεὶ οὐδ' οἱ Ῥηγῖνοι, ὄντες Χαλκιδαῖς, Χαλκιδιάς ὄντας Λεοντίους ἐθέλουσι ξυγκατοικίζειν, καὶ δειδόν, εἰ ἐκείνοι μὲν, τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ δικαιοῦματος ὑποπιεῦοντες, ἀλόγως σωφρονοῦσιν, ὑμεῖς δ' [ἐν] εὐλόγῳ προφάσει, τοὺς μὲν φύσει πολεμίους βούλεσθε ἄφελεῖν, τοὺς δὲ ἔτι μῦλλον φύσει ξυγγενεῖς μετὰ τῶν ἐχθίστων διαφθεῖραι. ἀλλ' οὐ δίκαιον· ἀμύνειν δὲ, καὶ μὴ φοβεῖσθαι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν· οὐ γὰρ, ἦν ἡμεῖς ξυστῶμεν πάντες, δεινὴ ἐστίν, ἀλλ' ἦν (ὅπερ οὗτοι σπεύδουσι,) τᾶν-αντία διαστῶμεν. ἐπεὶ οὐδὲ, πρὸς ἡμᾶς μόνους ἐλθόντες, καὶ μάχῃ περιγεγόμενοι, ἔπραξαν, ἃ ἡβούλοντο, ἀπῆλθον δὲ διὰ τάχους.

80. „Ἦστε οὐκ, ἀθρόους γε ὄντας, εἰκὸς ἀθυμεῖν, εἶναι δὲ ἐς τὴν ξυμμαχίαν προθυμότερον· ἄλλως τε καὶ ἀπὸ Πελοποννήσου παρεσομένης ἀφελείας, οἱ τῶνδε κρείσσους εἰσὶ τὸ παράπαν τὰ πολέμια· καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προθυμίαν δοκεῖν, τῷ ἡμῖν μὲν ἴσην εἶναι, ὑμῖν δὲ ἀσφαλῆ, τὸ μηδετέροις δῆ, ὡς καὶ ἀμφοτέρων ὄντας ξυμμάχους, βοηθεῖν. οὐ γὰρ ἔργῳ ἴσον, ὥσπερ τῷ δικαιοῦματι, ἐστίν. εἰ γὰρ δι' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχίᾳς ὅ τε παθῶν σφα-

λήσεται, καὶ ὁ κρατῶν περιστάται, τί ἄλλο, ἢ τῇ αὐτῇ ἀπουσίᾳ τοῖς μὲν οὐκ ἡμύνατε σφωθῆναι, τοῖς δὲ οὐκ ἐκωλύσατε κακοὺς γενέσθαι; καίτοι κάλλιον, τοῖς ἀδικουμένοις καὶ ἅμα ξυγγενέσι προσθεμένους, τὴν τε κοινήν ὠφέλειαν τῇ Σικελίᾳ φυλάξαι, καὶ τοὺς Ἀθηναίους, φίλους δὴ ὄντας, μὴ εἶναι ἀμαρτεῖν. ξυνελόντες τε λέγομεν οἱ Συρακοῦσιοι, ἐκδιδάσκειν μὲν οὐδὲν ἔργον εἶναι σαφῶς, οὔτε ὑμᾶς, οὔτε τοὺς ἄλλους, περὶ ὧν αὐτοὶ οὐδὲν χεῖρον γινώσκετε· δεόμεθα δὲ, καὶ μαρτυρούμεθα ἅμα, εἰ μὴ πείσομεν, ὅτι ἐπιβουλευόμεθα μὲν ὑπὸ Ἴώνων, αἰεὶ πολεμίῳ, προδιδόμεθα δὲ ὑπὸ ὑμῶν, Λωριεῖς Λωριέων· καὶ, εἰ καταστρέψονται ἡμῶς Ἀθηναῖοι, ταῖς μὲν ὑμετέραις γνώμαις κρατήσουσι, τῷ δ' αὐτῶν ὄνόματι τιμηθήσονται· καὶ τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινὰ ἄθλον, ἢ τὸν τὴν νίκην παρασχόντα, λήψονται. καὶ, εἰ αὐτὸ ἡμεῖς περιεσόμεθα, τῆς αἰτίας τῶν κινδύνων οἱ αὐτοὶ τὴν τιμωρίαν ὑφέξετε. σκοπεῖτε οὖν, καὶ αἰρεῖσθε ἤδη ἢ τὴν αὐτίκα ἀκινδύνας δουλείαν, ἢ καὶν, περιγεγόμενοι μεθ' ἡμῶν, τοῦσδε τε μὴ αἰσχροῶς δεσπότας λαβεῖν, καὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν, μὴ ἂν βραχεῖαν γυνομένην, διαφυγεῖν.“

81. Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἐρμοκράτης εἶπεν. ὁ δ' Εὐφρημος, ὁ τῶν Ἀθηναίων πρεσβευτής, μετ' αὐτὸν τοιαῦτα.

82. „**ΑΦΙΚΟΜΕΘΑ** μὲν ἐπὶ τῆς πρότερον οὕσης ξυμμαχίας ἀνανεώσει· τοῦ δὲ Συρακοῦσιου

καθασφαμένον, ἀνάγκη καὶ περὶ τῆς ἀρχῆς εἰπεῖν, ὡς εἰκότως ἔχομεν. τὸ μὲν οὖν μάλιστα μαρτύριον αὐτὸς εἶπεν, ὅτι οἱ Ἴωνες αἰεὶ ποτε πολέμιοι τοῖς Δωριεῦσιν εἰσίν. ἔχει δὲ καὶ οὕτως. ἡμεῖς γάρ, Ἴωνες ὄντες, Πελοποννησίους, Δωριεῦσι, καὶ πλείουσιν οὔσι, καὶ παροικούσιν, ἐσκεπάμεθα, ὅτι τρόπῳ ἥμιστα αὐτῶν ὑπακουσόμεθα. καὶ μετὰ τὰ Μηδικὰ ταῦς κτησάμενοι, τῆς μὲν Λακεδαιμονίων ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας ἀπηλλάγημεν, οὐδὲν προσῆκον μᾶλλον τι, ἐκείνους ἡμῖν, ἢ καὶ ἡμᾶς ἐκείνοις, ἐπιτάσσειν, πλὴν καθόσον ἐν τῷ παρόντι μῆζον ἴσχυον. αὐτοὶ δὲ τῶν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ πρότερον ὄντων ἡγεμόνες καταστάτες, οἰκοῦμεν, νομίσαντες, ἥμιστ' ἂν ὑπὸ Πελοποννησίοις οὕτως εἶναι, δύναμιν ἔχοντες, ἢ ἀμυνοῦμεθα. καὶ, ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν, οὐδὲ ἀδίκως καταστρεφόμενοι τοὺς τε Ἴωνας καὶ τρσιώτας, οὓς ξυγγενεῖς φασὶν ὄντας ἡμῶς Συρακούσιοι δουλώσθαι. ἦλθον γὰρ ἐπὶ τὴν μητρόπολιν, ἐφ' ἡμᾶς, μετὰ τοῦ Μήδου, καὶ οὐκ ἐτόλμησαν ἀποστάντες τὰ οἰκεία φθεῖραι, ὥσπερ ἡμεῖς, ἐκλίπντες τὴν πόλιν· δουλείαν δὲ αὐτοὶ τε ἐβούλοντο καὶ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἐπανεγκεῖν.

83. „Ἄνθ' ὧν ἄξιοί τε ὄντες, ἅμα ἄρχομεν, ὅτι τε ναυτικὸν πλείσιόν τι καὶ προθυμίαν ἀπροφάσιστον παρεσχόμεθα ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ διότι καὶ τῷ Μήδῳ ἐτοίμως τοῦτο δρῶντες σῦντοι ἡμῶς ἔβλαπτον· ἅμα δὲ, τῆς πρὸς Πελοποννησίους ἰσχύος ὀργαζόμενοι. καὶ οὐκ ἄλλῃ ἐπόμεθα, ὡς ἢ, τὸν

βαρβαρον μῆνοι καθελόντες, ἐκείτως ἄρχομεν, ἢ ἐπὶ ἐλευθερίᾳ τῇ τῶνδε μᾶλλον, ἢ τῶν ξυμπόντων τε καὶ τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν, κινδυνεύσαντες. πῶσι δὲ ἀντιφύγον, τὴν προσήκουσαν σωτηρίαν ἐκπεριζήσθαι. καὶ νῦν, τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας ἔνικα καὶ ἐνθάδε παρόντες, ἑρῶμεν καὶ ὑμῖν ταῦτα ξυμφέροντα. ἀσφαλίζομεν δὲ, ἐξ ὧν οἶδε τι διαβῆλλοναι, καὶ ὑμεῖς μάλιστα ἐπὶ τὸ φοβερώτερον ὑπονοεῖτε· ἐδόδοτες τοὺς περιδιῶς ὑποπιπύοντάς τι, λόγου μὲν ἡδονῇ τοπαρσυνίκα τέρατομένους. τῇ δ' ἐγχειρήσαι ὑστερον καὶ ξυμφέροντα πρῶσοντας. τὴν τι γὰρ ἐκεί ἀρχὴν, εἰρήκαμεν, δια δέος ἔχειν, καὶ τὰ ἐνθάδε, δια τὸ αὐτὸ, ἦκει μετὰ τῶν φίλων ἀσφαλῶς καταστησόμενοι, καὶ οὐ δουλωσόμενοι, μὴ παθεῖν δὲ μᾶλλον τοῦτο κωλύσοντες.

84. Ἐπολάβη δὲ μηδαίς, ὡς οὐδὲν προσήκειν ἑμῶν κηδόμεθα, γγούς, ὅτι, σωζόμενων ὑμῶν, καὶ δια τὸ μὴ ἀσθενεῖς ὑμᾶς ὄντας ἀπτεύειν Συρακουσίοις, ἦσσαν ἄν, τοῦτων περψάντων τινὰ δύναμιν Πελοποννησίοις, ἡμεῖς βλαπτοίμεθα. καὶ ἐν τοῦτω προσήκατε ἦδη ἡμῖν τὰ μέγιστα· διόπερ καὶ τοὺς Ἀποντίνοὺς εὐλογον κατοικίσειν, μὴ ὑπηκόους, ὡς περ τοὺς ξυγγενεῖς αὐτῶν τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀλλ' ὡς δυνατωτάτους· ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας, ὄμοροι ὄντες, τοῖσδε ὑτέρ ἡμῶν λυπηροὶ ὦσι. τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ, καὶ αὐτοὶ ἀρκοῦμεν πρὸς τοὺς πολεμίους, καὶ ὁ Χαλκιδεύς, ὃν ἀλόγως ἡμᾶς φησὶ δουλωσαμένους, τοὺς ἐνθάδε ἐλευθεροῦν, ξύμφορος ἡμῖν, ἀπαράσκαμος

ἔν, καὶ χρήματα μόνον φέρων· τὰ δὲ ἐνθάδε, καὶ Λιοντῖνοι καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι, ἑτιμάλιστα αὐτονομοῦμενοι.

85. „Ἄνδρὶ δὲ τυράννῳ, ἢ πόλει ἀρχὴν ἐχούσῃ οὐδὲν ἄλογον, ὃ, τι ξυμφέρον, οὐδ' οἰκείον, ὃ, τι μὴ πιστόν. πρὸς ἕκαστα δὲ δεῖ ἢ ἐχθρόν ἢ φίλον μετὰ καιροῦ γίγνεσθαι. καὶ ἡμᾶς τοῦτο ὠφελεῖ ἐνθάδε, οὐκ, ἦν τοὺς φίλους κακώσωμεν, ἀλλ', ἦν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν τῶν φίλων ῥώμην ἀδύνατοι ᾖσιν. ἀπιστεῖν δὲ οὐ χρή. καὶ γὰρ τοὺς ἐκτὲρ ξυμμάχους, ὡς ἕκαστοι χρήσιμοι, ἐξηγοῦμεθα, Χίους μὲν καὶ Μηθυμναίους, νεῶν παροχῇ αὐτονόμους, τοὺς δὲ πολλοὺς, χρημάτων βιαιότερον φορᾶ· ἄλλους δὲ καὶ πάνυ ἐλευθέρως ξυμμαχοῦντας, καίπερ νησιώτας ὄντας καὶ εὐλήπτους, διότι ἐν χωρίοις ἐπικαίροις εἰσὶ πρὸς τὴν Πελοπόννησον. ὥστε καὶ τὰνθάδε εἰκὸς πρὸς τὸ λυσιτελοῦν, καὶ, ὃ λέγομεν, ἐς Συρακουσίους δέος, καθίστασθαι. ἀρχῆς γὰρ ἐφίενται ὑμῶν, καὶ βούλονται μὲν, ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ξυστήσαντες ὑμᾶς ὑπόπτῳ, βία, ἢ κατ' ἐρημίαν, ἀπράκτων ἡμῶν ἀπελθόντων, αὐτοὶ ἄρξαι τῆς Σικελίας, ἀνάγκη δὲ, ἦν ξυσιῆτε πρὸς αὐτούς. οὐτε γὰρ ἡμῖν ἔτι ἔσται ἰσχὺς τοσαύτη, ἐς ἔν ξυσιᾶσα, εὐμεταχέριστος, οὐθ' οἷδ' ἀσθενεῖς ἄν, ἡμῶν μὴ παρόντων, πρὸς ὑμᾶς εἶεν.

86. „Καὶ, ὅτῳ ταῦτα μὴ δοκεῖ, αὐτὸ τὸ ἔργον ἐλέγχει. τὸ γὰρ πρότερον ἡμᾶς ἐπηγάγεσθε, οὐκ ἄλλον τινὰ προσείοντες φόβον, ἢ, εἰ περιοψόμεθα,

ὑμᾶς ὑπὸ Συρακουσίοις γενέσθαι, ὅτι καὶ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν. καὶ νῦν οὐ δίκαιον, ὅπερ καὶ ἡμᾶς ἤξιούτε λόγῳ πείθειν, τῷ αὐτῷ ἀπιστεῖν· οὐδ', ὅτι δυνάμει μείζονι πρὸς τὴν τῶνδε ἰσχὺν πάρεσμεν, ὑποπιεῦεσθαι, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖσδε ἀπιστεῖν. ἡμεῖς μὲν γε οὔτε ἐμμεῖναι δυνατοὶ μὴ μεθ' ὑμῶν· εἴτε καὶ, γενόμενοι κακοὶ, κατεργασαίμεθα, ἀδύνατοι κατασχεῖν, διὰ μῆκος τε πλοῦ, καὶ ἀπορίας φυλικῆς πόλεων μεγάλων, καὶ τῇ παρασκευῇ ἡπειρωτιδῶν. οἶδε δὲ, οὐ στρατοπέδῳ, πόλει δὲ μείζονι τῆς ἡμετέρας παρουσίας, ἐποικοῦντες ὑμῖν, αἰετὲ ἐπιβουλεύουσιν, καὶ, ὅταν καιρὸν λάβωσιν ἐκάστου, οὐκ ἀνιάσιν. ἔδειξαν δὲ καὶ ἄλλα ἤδη, καὶ τὰ ἐς Λιοντίνοὺς· καὶ νῦν τολμῶσιν ἐπὶ τοῦς ταῦτα κωλύοντας, καὶ ἀνέχοντας τὴν Σικελίαν μέχρι τοῦδε μὴ ὑπ' αὐτοὺς εἶναι, παρακαλεῖν ὑμᾶς ὡς ἀναισθητάς. πολὺ δὲ ἐπὶ ἀληθεστέραν γε σωτήριαν ἡμεῖς ἀντιπαρακαλοῦμεν, δεόμενοι τὴν ὑπάρχουσαν ἀπ' ἀλλήλων ἀμφοτέροις μὴ προδιδόναι· νομίσαι τε, τοῖσδε μὲν, καὶ ἀνευ ξυμμάχων, αἰεὶ ἐφ' ὑμᾶς ἐτοίμην; διὰ τὸ πλῆθος, εἶναι ὁδόν, ὑμῖν δ' οὐ πολλὰς παρασχῆσειν, μετὰ τούτῳ ἐπικουρίας ἀμύνασθαι. ἦν εἰ τῷ ὑπόπτῳ ἢ ἀπρακτῷ ἐάσετε ἀπελθεῖν, ἢ καὶ σφαλεῖσαν, εἴτε βουλήσεσθε καὶ πολλοστημόριον αὐτῆς ἰδεῖν, ὅτε οὐδὲν εἴτε περαινῆ παραγενόμενον ὑμῖν.

87. Ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς, ὦ Καμαριναῖοι, ταῖς τῶνδε διαβολαῖς ἀναπειθεσθε, μήτε οἱ ἄλλοι· εἰ-

ρήσομεν δ' ὑμῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν περὶ ὧν ἔπο-
 πτευόμεθα, καὶ ἔτι ἐν κεφαλαίοις ὑπομήσαντες,
 ἀξιόσομεν πείθειν. φατέν γὰρ ἄρχην μὲν τῶν
 ἐκεί, ἵνα μὴ ὑπακούωμεν ἄλλου, ἐλευθεροῦν δὲ τὰ
 ἐνθάδε, ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν βλαπτώμεθα· πολλὰ
 δ' ἀναγκάζεσθαι πράσσειν, διότι καὶ πολλὰ φυλασ-
 σόμεθα· ξύμμαχοι δὲ καὶ νῦν καὶ πρότερον ταῖς ἐν-
 θάδε ὑμῶν ἀδικουμένοις οὐκ ἄκλητοι, πυρακληθέν-
 τες δὲ, ἦκειν. καὶ ὑμεῖς μὴθ' ὡς δικασταὶ γενόμε-
 νοι τῶν ἡμῖν ποιουμένων, μὴθ' ὡς σαρκοφισταὶ
 (ὁ γαλεπὸν ἦδη,) ἀποτρέπειν πειρῶσθε. καθόσον
 δέ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας πολυπραγμοσύνης καὶ τρέ-
 που τὸ αὐτὸ συμφέρει, τούτῳ ἀπολαβόντες χρήσα-
 σθε· καὶ νομίσατε, μὴ πάντας ἐν ἴσῳ βλάπτειν αὐ-
 τὰ, πολὺν δὲ πλείους τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠφελεῖν. ἐν
 παντὶ γὰρ πῶς χωρίῳ, καὶ ᾧ μὴ ὑπάρχομεν, ὃ, τε
 οἴόμενος ἀδικήσεσθαι, καὶ ὃ ἐπιβουλεύων, διὰ τὸ
 ἑτοίμην ὑπεῖναι ἐλπίδα, τῷ μὲν, ἀντιτυχεῖν ἐπικου-
 ρίας ἀφ' ἡμῶν, τῷ δὲ, εἰ ἤξομεν, μὴ ἀδεεῖς εἶναι
 κινδυνεύειν, ἀμφοτέρω ἀναγκάζονται, ὃ μὲν, ἄκων
 σαρφρονεῖν, ὃ δ', ἀπραγμόνως σώζεσθαι. ταύτην
 οἷν τὴν κοινὴν τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῖν νῦν παρῶσαν
 ἀσφάλειαν μὴ ἀπίωσθε, ἀλλ', ἐξισώσαντες τοῖς ἄλ-
 λοις, μεθ' ἡμῶν τοῖς Συρακοσίοις, ἀντὶ τοῦ ἀεὶ
 φυλάσσεσθαι αὐτούς, καὶ ἀνταπιβουλεύσαι ποτε ἐκ
 τοῦ ὁμοίου μεταλάβετε.“

88. Ταῦτα μὲν ὁ Εὐφρημος εἶπεν. οἱ δὲ Κα-
 ρυναῖοι ἐπεπόνθεισαν τοιόνδε τοῖς μὲν Ἀθηναίοις

εὔνοι ἦσαν, αὐτὴν καθόσον εἰ τὴν Σικελίαν φροντε αὐτοὺς δουλώσεσθαι, τοῖς δὲ Συρακουσίοις αἰεὶ, κατὰ τὸ ὄμαρον, διάφοροι. δεδιότες δ' οὐχ ἦσαν τοὺς Συρακουσίους, ἑγγύς ὄντας, μὴ καὶ ἄνευ σφῶν περιγένοιται, τότε πρῶταν αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἱππίας ἐπιμψαν· καὶ τὰ λοιπὸν ἐδόκει αὐτοῖς, ὑπουργεῖν μὲν τοῖς Συρακουσίοις μᾶλλον ἔργῳ, ὥς ἂν δύνωνται μετριώτατα· ἐν δὲ τῇ παρόντι, ἵνα μηδὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἔλασσον δοκῶσιν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ ἐπιφρατέστεροι τῇ μάχῃ ἔγνοντο, λόγῳ ἀποκρίνασθαι ἴση ἀμφοτέροις· καὶ οὕτω, βουλευσάμενοι, ἀπεκρίναντο· ἐπειδὴ τυγχάνει ἀμφοτέροις οὔσαι ἐνυμμάχοις σφῶν πρὸς ἀλλήλους πόλεμος ὡς, εὖαρκον δοκεῖν εἶναι σφίσι, ἐν τῇ παρόντι μηδαιτέροις ἀμύνειν. καὶ οἱ πρῆσβεῖς ἑκατέρων ἀπήλθον. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι τὴ καθ' ἑαυτοὺς ἐξηρτύοντο ἐς τὸν πόλεμον· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἐν τῇ Νάξῃ ἰστροποπεδευμένοι, τὰ πρὸς τοὺς Σικελούς ἔπρασσον, ὅπως αὐταῖς ὡς πλεῖστοι προσχωρήσονται. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὰ πεδία μᾶλλον τῶν Σικελῶν ὑπήκουοι ὄντες τῶν Συρακουσίων, οἱ πολλοὶ ἀφειστήησαν· τῶν δὲ τὴν μεσόγαιαν ἔχόντων αὐτόνομοι οὐσαι καὶ πρότερον ὑπὸ οἰκήσεσι· εὐθύς, πλήν ὀλίγοι, μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἦσαν· καὶ οὕτως τε κατεκόμιζον τῇ στρατεύματι, καὶ εἰσὶν οἱ καὶ χρήματα. ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ προσχωροῦντας οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύοντες, ταύς μὲν προσηνάγκαζον, τοὺς δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Συρακουσίων φρουρούς τε πεμπόντων καὶ

βοηθούτων ἀπεκάλυον· τὸν τε χειμῶνα μεθορμι-
 σάμενοι ἐκ τῆς Νάξου ἐς τὴν Κατάνην, καὶ τὸ στρα-
 τόπεδον, ὃ κατεκαύθη ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, αὐθις
 ἀνορθώσαντες, διεχέιμαζον· καὶ ἔπεμψαν μὲν ἐς
 Καρχηδόνα τριήρη περὶ φιλίας, εἰ δύναιντό τι ὠφε-
 λῆσθαι· ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς Τυρσηλίαν, ἔστιν ὧν
 πόλειων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμῶν.
 περιήγγιλον δὲ καὶ τοῖς Σικελοῖς, καὶ, ἐς τὴν Ἐγέ-
 σταν πέμψαντες, ἐκέλευον ἵππους σφίσι ὡς πλεί-
 στους πέμπειν, καὶ τᾶλλα ἐς τὸν περιτειχισμόν,
 πλινθία καὶ σίδηρον, ἡτοίμαζον, καὶ ὅσα ἴδει, ὡς
 ἅμα τῷ ἦρι ἐξόμενοι τοῦ πολέμου. οἱ δ' ἐς τὴν
 Κόρινθον καὶ τὴν Λακεδαίμονα τῶν Συρακουσίων
 ἀποσταλέντες πρέσβεις τοὺς τε Ἰταλιώτας ἅμα πα-
 ραπλέοντες ἐπειρῶντο πείθειν, μὴ περιορᾶν τὰ γι-
 νόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ ἐκείνοις ὁμοίως
 ἐπιβουλευόμενα· καὶ, ἐπειδὴ ἐν τῇ Κορίνθῳ ἐγέ-
 νοντο, λόγους ἐποιοῦντο, ἀξιοῦντες σφίσι κατὰ τὸ
 ξυγγενὲς βοηθεῖν. καὶ οἱ Κορίνθιοι, εὐθὺς ψηφισά-
 μενοι αὐτοὶ πρῶτοι, ὥστε πύσῃ προθυμίᾳ ἀμύνειν,
 καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ξυναπέστελλον αὐτοῖς πρέσ-
 βεις, ὅπως καὶ ἐκείνους ξυναναπέθοιεν τὸν τε αὐ-
 τοῦ πόλεμον σαφέστερον ποιῆσθαι πρὸς τοὺς Ἀθη-
 ναίους, καὶ ἐς τὴν Σικελίαν ὠφέλειαν τινὰ πέμπειν.
 καὶ οἱ τε ἐκ τῆς Κορίνθου πρέσβεις παρεῖσαν ἐς τὴν
 Λακεδαίμονα, καὶ Ἀλκιβιάδης, μετὰ τῶν ξυμφυγά-
 δων περαιωθεὶς τότε εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορτηγικοῦ
 ἐκ τῆς Θουρίας, ἐς Κυλλήνην τῆς Ἠλείας πρῶτον,

ἔπειτα ὕστερον ἐς τὴν Λακεδαιμόνα, αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων μεταπεμφάντων, ὑπόσπονδος ἐλθῶν. ἐφοβεῖτο γὰρ αὐτούς διὰ τὴν περὶ τῶν Μαντινικῶν πράξιν. καὶ ξυνέβη, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς τε Κορινθίους καὶ τοὺς Συρακουσίους τὰ αὐτὰ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δεομένους πείθειν τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ διανοουμένων τῶν τε Ἐφόρων καὶ τῶν ἐν τέλει ὄντων πρέσβεις πέμπειν ἐς Συρακούσας, κωλύσοντας μὴ ξυμβαίνειν Ἀθηναίοις, βοηθεῖν δὲ οὐ προθύμων ὄντων, παρελθῶν δ' Ἀλκιβιάδης παρώξυνε τε τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἐξώρμησε, λέγων τοιαῦτα.

89. „ΑΝΑΓΚΑΙΟΝ, περὶ τῆς ἐμῆς διαβολῆς ἄρῳτον ἐς ὑμᾶς εἰπεῖν, ἵνα μὴ χεῖρον τὰ κοινὰ τῷ ὑπόπτῳ μου ἀκροάσησθε. τῶν δ' ἡμῶν προγόνων τὴν προξενίαν ὑμῶν κατὰ τι ἔγκλημα ἀπιπόντων, αὐτὸς ἐγὼ πάλιν ἀναλαμβάνων, ἐθεράπευον ὑμᾶς, ἄλλα τε, καὶ περὶ τὴν ἐκ Πύλου ξυμφορὰν. καὶ, διατελοῦντός μου προθύμου, ὑμεῖς, πρὸς Ἀθηναίους καταλασσομένοι, τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς δύναμιν, δι' ἐκείνων πράξαντες, ἐμοὶ δὲ ἀτιμίαν περιέθετε. καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ὑπ' ἐμοῦ, πρὸς τε τὰ Μαντινίων καὶ Ἀργείων τραπομένου, καὶ ὅσα ἄλλα ἠναντιούμην ὑμῖν, ἐβλάπτισθε· καὶ νῦν, εἴ τις καὶ τότε ἐν τῷ πάσχειν οὐκ εἰκότως ἀργίζετό μοι, μετὰ τοῦ ἀληθοῦς σκοπῶν ἀναπειθείσθω. ἢ, εἴ τις, διότι καὶ τῷ δήμῳ προσεκείμεν μᾶλλον, χεῖρω με ἐνόμισε, μηδ' οὕτως ἠγίσηται ὀρθῶς ἄχθεσθαι.

τοῖς γὰρ τυράννοις αἰεὶ ποτε διάφοροί ἐσμεν, πᾶν δὲ τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι δῆμος ὠνόμασται· καὶ ἀπ' ἐκείνου ξυμπυρέμεινεν ἡ προστασία ἡμῖν τοῦ πλήθους. ἄμα δὲ καὶ, τῆς πόλεως δημοκρατουμένης, τὰ πολλὰ ἀνάγκη ἦν τοῖς παροῦσιν ἐπισθαι. τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἀκολασίας ἐπειρώμεθα μετριώτεροι ἐς τὰ πολιτικά εἶναι. ἄλλοι δ' ἦσαν, καὶ ἐπὶ τῶν πάλαι, καὶ νῦν, οἳ ἐπὶ τὰ πονηρότερα ἐξήγον τὸν ὄχλον· ὅπερ καὶ ἔπε ἐξήλασαν. ἡμεῖς δὲ τοῦ ξυμπαντος προέστημεν, δικαιούντες, ἐν ᾧ σχήματι μεγίστη ἡ πάλις ἐτύχανε καὶ ἐλευθερωτάτη οὔσα, καὶ ὅπερ ἐδίξατό τις, τοῦτο ξυνδιασώζειν. ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγγινώσκουμεν οἱ φρονούντες τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον, ὅσον καὶ λοιδορήσαιμι. ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀγνοίας οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο· καὶ τὸ μεθιστάναι αὐτὴν οὐκ ἰδέσκει ἡμῖν ἀσφαλὲς εἶναι, ὑμῶν πολεμίων προσκαθημένων.

90. „Καὶ τὰ μὲν ἐς τὰς ἐμὰς διαβολὰς τοιαῦτα ξυνέβη. περὶ δὲ ὧν ὑμῖν τι βουλευτέον, καὶ ἐμοί, εἴ τι πλεον οὔδα, εἰσηγητέον, μάθετε ἤδη. ἐπλεύσαμεν ἐς Σικελίαν, πρῶτον μὲν, εἰ δυναίμεθα, Σικελιώτας καταστρεφόμενοι, μετὰ δ' ἐκείνους αὐθις καὶ Ἰταλιώτας· ἔπειτα καὶ τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ αὐτῶν ἀποπειράσονται. εἰ δὲ προχωρήσεις ταῦτα, ἢ πάντα, ἢ καὶ τὰ πλείω, ἤδη τῇ Πελοποννήσῳ ἐμέλλομεν ἐπιχειρήσειν, κομίσαντες ξυμπασαν μὲν τὴν ἐπιπέδον προσγενομένην δύναμιν τῶν Ἑλλήνων,

πολλοὺς δὲ βαρβάρους μισθωσάμενοι, καὶ Ἴβηρας, καὶ ἄλλους τῶν ἐκεῖ ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων μαχηωτάτους· τριήρεις τε πρὸς ταῖς ἡμετέραις πολεῖς ναυπηγησάμενοι, (ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθογα,) οἷς τὴν Πελοπόννησον περίεξ πολιορκοῦντες, καὶ τῷ περὶ ἅμα ἐκ γῆς ἀφορμαῖς, τῶν πόλεων τὰς μὲν βία λαβόντες, τὰς δ' ἐντειχισάμενοι, φεδῶς ἠλπίζομεν καταπολεμήσειν, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ ξύμπαντος Ἑλληνικοῦ ἄρξειν. χρήματα δὲ καὶ σίτον, ὥστε εὐπερώτερον γίνεσθαι τινὰ αὐτῶν, αὐτὰ τὰ προσγεγόμενα ἐκεῖθεν χωρὶα ἕμελλε διαφυγῆ ἄνευ τῆς ἐνθάδε προσόδου παρῆξειν.

91. „Τοιαῦτα μὲν περὶ τοῦ νῦν οἰχομένου στόλου παρὰ τοῦ τῷ ἀκριβεστάτα εἰδότητος, ὡς διενεσθῆμεν, ἀκηκόατε· καὶ, ὅσοι ὑπόλοιποι στρατηγοί, ἢ δύνωνται, ὁμοίως αὐτὰ πράξουσιν. ὥς δὲ, εἰ μὴ βοηθήσετε, οὐ περιέσται τάκεϊ, μείθετε ἤδη. Σικελιώται γὰρ ἀπειρότεροι μὲν εἰσιν, ὅμως δ' ἂν, ξυστραφάντες ἀθρόοι, καὶ νῦν ἔτι περιγένοιοντο. Συρακούσιοι δὲ μόνοι, μάχη τε ἤδη πανδημεὶ ἤσημέναι, καὶ ναυαῖν ἅμα κατειργόμενοι, ἀδύνατοι ἔσονται τῇ νῦν Ἀθηναίων ἐκεῖ παρασκευῇ ἀντισχεῖν. καὶ, εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία, καὶ εὐθὺς καὶ Ἰταλία. καὶ, ὃν ἄρτι κίνδυνον ἐκεῖθεν προσιπτον, οὐκ ἂν διὰ μακροῦ ὑμῖν ἐπιπέσει· εἴατε μὴ περὶ τῆς Σικελίας τίς οἰσθῶ μόνον βουλευέμεν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς Πελο-

πονγήσου, εἰ μὴ ποιήσετε τάδε ἐν τάχει, στρατιάν
 τε ἐπὶ νεῶν πέμψετε τοιαύτην ἐκείσσι, οἵτινες, αὐτε-
 ρέται κομισθέντες, καὶ ὀπλιτεύσουσιν εὐθύς· καὶ
 (ὅ τῆς στρατιᾶς ἔτι χρησιμώτερον εἶναι νομίζω,) ἄν-
 δρα Σπαρτιάτην ἄρχοντα, ὡς ἂν τοὺς τε παρόντας
 ξυμτάξῃ, καὶ τοὺς μὴ ἐθέλοντας προσαναγκάσῃ· οὐ-
 τω γὰρ οἱ τε ὑπάρχοντες ὑμῖν φίλοι θαρσήσουσι
 μᾶλλον, καὶ οἱ ἐνδοιάζοντες ἀδείστερον προσίασι.
 καὶ τὰ ἐνθάδε χρῆ ἅμα φανερώτερον ἐκπολε-
 μεῖν, ἵνα Συρακούσιοί τε, νομίζοντες, ὑμᾶς ἐπι-
 μελεῖσθαι, μᾶλλον ἀντέχουσι, καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς
 ἑαυτῶν ἦσσαν ἄλλην ἐπικουρίαν πέμπωσι. τειχίζειν
 δὲ χρῆ Δεκείλιαν τῆς Ἀττικῆς, ὅπερ Ἀθηναῖοι μά-
 λιστα ἀεὶ φοβοῦνται, καὶ μόνου αὐτοῦ νομίζουσι
 τῶν ἐν τῷ πολέμῳ οὐ διαπεπειρασθαι. βεβιωτάτα
 δ' ἂν τις οὕτω τοὺς πολεμίους βλιάπτοι, εἰ, ἃ μά-
 λιστα δεδιότας αὐτοὺς αἰσθάνοιτο, ταῦτα, σαφῶς
 πυνθανόμενος, ἐπιφέρει. εἰκὸς γὰρ, αὐτοὺς ἀκρι-
 βέστατα ἐκάστους τὰ σφέτερα αὐτῶν δεινὰ ἐπιστα-
 μένους φοβεῖσθαι. ἃ δ' ἐν τῇ ἐπιτειχίσει αὐτοὶ
 ὠφελούμενοι τοῖς ἐναντίους κωλύσετε, πολλὰ πα-
 ρεῖς, τὰ μέγιστα κεφαλαιώσω. οἷς τε γὰρ ἡ χώρα
 κατεσκευάσται, τῶν πολλὰ πρὸς ὑμᾶς, τὰ μὲν λη-
 φθέντα, τὰ δ' αὐτόματα, ἦξει· καὶ τὰς τοῦ Λαυ-
 ρείου τῶν ἀργυρείων μεταλλῶν προσόδους, καὶ ὅσα
 ἀπὸ γῆς καὶ διαστηρῶν νῦν ὠφελοῦνται, εὐθύς
 ἀποστερήσονται· μάλιστα δὲ, τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων
 προσόδου ἦσσαν διαφορομένης, οἱ τὰ παρ' ὑμῶν

νομίσαντες ἤδη κατὰ κράτος πολεμῆσθαι, ὀλιγωρήσουσι.

92. „Γίγνεσθαι δέ τι αὐτῶν καὶ ἐν τάχει, καὶ προθυμότερον, ἐν ὑμῖν ἐστίν, ὧ Λακεδαιμόνιοι. ἐπεὶ, ὡς γε δυνατὰ, καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθαι, οἴμαι, γνώμης, πάνυ θαρσῶ· καὶ χείρων οὐδενὶ ἀξιῶ δοκεῖν ὑμῶν εἶναι, εἰ τῇ ἑμαυτοῦ μετὰ τῶν πολεμιστάτων, φίλοπολις ποτὲ δοκῶν εἶναι, τῶν ἐγκρατῶς ἐπέροχομαι· οὐδὲ ὑποπτεύεσθαι μου, εἰς τὴν φυγαδικὴν προθυμίαν, τὸν λόγον. φυγὰς τε γὰρ εἶμι τῆς τῶν ἐξελασάντων πονηρίας, καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας, ἣν παίδησθέ μοι, ὠφελείας· καὶ πολεμιώτεροι οὐχ, οἱ τοὺς πολεμίους που βλάψαντες, ὑμεῖς, ἢ οἱ τοὺς φίλους ἀναγκάσαντες πολεμίους γενέσθαι. τό, τε φίλοπολι οὐκ, ἐν ᾧ ἀδικοῦμαι, ἔχω, ἀλλ' ἐν ᾧ ἀσφαλῶς ἐπολιτεύθην. οὐδ', ἐπὶ πατρίδα οὕσαν ἐτι ἡγοῦμαι εἶναι, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν οὐκ οὕσαν ἀνακτῶσθαι. καὶ φίλοπολις οὗτος ὀρθῶς, οὐχ, ὅς ἂν τὴν ἑαυτοῦ ἀδίκως ἀπολέσας μὴ ἐπίη, ἀλλ', ὅς ἂν ἐκ πάντος τρόπου, διὰ τὸ ἐπιθυμῆν, πειρασθῆ αὐτὴν ἀναλαβεῖν. οὕτως ἔμοιγε ἀξιῶ ὑμᾶς καὶ ἐς κίνδυνον καὶ ἐς ταλαιπωρίαν πᾶσαν ἀδεῶς χρῆσθαι, ὧ Λακεδαιμόνιοι· γνόντας, τοῦτον δὴ τὸν ὑφ' ἀπάντων προβαλλόμενον λόγον, ὡς, εἰ, πολέμιός γε ὢν, σφόδρα ἔβλαπτον, καὶ ἂν, φίλος ὢν, ἱκανῶς ὠφελοίην· ὅσω τὰ μὲν Ἀθηναίων οἶδα, τὰ δ' ὑμέτερα εἰκαζὼν· καὶ αὐτοὺς νῦν, νομίσαντας περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόντων βουλευέσθαι, μὴ ἀπο-

κνεῖν τὴν ἐς τὴν Σικελίαν τε καὶ ἐς τὴν Ἀστικὴν στρατείαν· ἵνα τὰ τε ἐκεῖ βραχεῖ μορίῳ συμπαράγυθόμενοι, μεγάλα, σώσητε, καὶ Ἀθηναίων τὴν τε οὖσαν καὶ τὴν μέλλουσαν δύναμιν καθέλητε, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοὶ τε ἀσφαλῶς οἰκῆτε, καὶ τῆς ὑπάσεως Ἑλλάδος, ἐκούσης, καὶ οὐ βία, κατ' εὐνοίαν δέ, ἠγήσησθε.“

93. Ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης τοσαῦτα εἶπεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, διανοοῦμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ πρότερον στρατεύειν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, μέλλοντες δὲ εἶτι καὶ περιορῶμενοι, πολλοῦ μᾶλλον ἐπεφύωσθησαν, διδάξαντος ταῦτα ἕκαστα αὐτοῦ, καὶ νομίσαντες, παρὰ τοῦ σαφέστατα εἰδότες ἀκηκοέναι. ὥστε τῇ ἐπιτειχίσει τῆς Σικελίας προσεῖχον ἤδη τὸν νοῦν, καὶ τοπαραυτικά καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινὰ τιμωρίαν καὶ Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου προστάξαντες ἄρχοντα τοῖς Συρακουσίοις, ἐκέλευον, μετ' ἐκείνων καὶ τῶν Κορινθίων βουλευόμενον, ποιῆν, ὅση ἐκ τῶν παρόντων μάλιστα καὶ τάχιστα τις ὠφέλεια ἦξει τοῖς ἐκεῖ. ὁ δὲ δύο μὲν καὶ τοὺς Κορινθίους ἤδη ἐκέλευεν οἱ πέμπειν ἐς Ἀσίην, τὰς δὲ λοιπὰς παρασκευάζεσθαι, ὅσας διανοοῦνται πέμπειν, καὶ, ὅταν καιρὸς ᾖ, ἐτοίμας εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνθέμενοι, ἀνεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος. ἀφίκετο δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς Σικελίας τριήρης τῶν Ἀθηναίων, ἣν ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τε χρήματα καὶ ἰππείας. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἀκούσαντες, ἐψηφίσαντο τὴν τε τροφὴν πέμπειν τῇ στρατιᾷ καὶ τοὺς

ἰππίας· καὶ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα· καὶ ἑβδομον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θεουκλίδης ἐυνέγραψεν.

94. Ἄμα δὲ τῷ ἦρι εὐθύς ἀρχομένη τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι, ἄφαντες ἐκ τῆς Κατάνης, παρέπλευσαν ἐπὶ Μιγάρων τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ, οὓς ἐπὶ Γίλωνος τοῦ τυράννου (ὡσπερ καὶ πρότερόν μοι εἴρηται,) ἀναστήσαντες Συρακοῦσιοι, αὐτοὶ ἔχουσι τὴν γῆν. ἀποβάντες δὲ ἐδήλωσαν τοὺς τε ἄγρους, καὶ ἐλθόντες ἐπὶ ἔρυματι τῶν Συρακουσίων, καὶ οὐχ ἰδόντες, αὐθις καὶ παῖξῃ καὶ ναυσὶ παρακομισθέντες ἐπὶ τὸν Τηρίαν ποταμὸν, τό τε πιδίον ἀναβάντες ἐδήρουν, καὶ τὸν εἶτον ἐνεπίμπρασαν· καὶ τῶν Συρακουσίων περιτυχόντες τισὶν οὐ πολλοῖς, καὶ ἀποκτείναντες τι τινάς, καὶ τροπαῖον στήσαντες, ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὰς ναῦς· καὶ ἀπαπλεύσαντες ἐς Κατάνην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπισιτισάμενοι, πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἐχώρηον ἐπὶ Κεντιόριπα, Σικελῶν πόλισμα, καὶ προσγαγόμενοι ὁμολογίᾳ ἀπήσαν, πιμπράντες ἅμα τὸν εἶτον τῶν τε Ἰθησσιῶν καὶ τῶν Ἑβλαίων· καὶ ἀφικόμενοι ἐς Κατάνην, καταλαμβάνουσι τοὺς τε ἰππίας ἦκοντας ἐκ τῶν Ἀθηνῶν πεντήκοντα καὶ διακοσίους, ἄνευ τῶν ἰππων, μετὰ σκευῆς, ὡς αὐτόθεν ἰππων περιοδησομένων, καὶ ἰπποτοξότιας τριάκοντα, καὶ τάλαντα ἄργυρίου τριακόσια.

95. Τοῦ δ' αὐτοῦ ἦρος καὶ ἐπ' Ἄργος στρατεύσαντες Λακεδαιμόνιοι, μέχρι αἰὲν Κλειωνῶν ἦλθον,

σεισμοῦ δὲ γενόμενου, ἀπεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἐσβαλόντες ἐς τὴν Θυριᾶτιν, ὄμορον οἶσαν, λείαν τῶν Λακεδαιμονίων πολλὴν ἔλαβον, ἣ ἐπράθη ταλάντων οὐκ ἔλαττον πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ὁ Θιοπιέων δῆμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει, οὐ πολὺ ὕστερον, ἐπιθήμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν, οὐ κατέσχευ' ἀλλὰ βόηθησάντων Ἀθηναίων, οἱ μὲν ξυνελήφθησαν, οἱ δ' ἐξέπεσον Ἀθήνας.

96. Καὶ οἱ Συρακούσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους, ὡς ἐπύθοντο τοὺς τε ἰππείας ἦκοντας τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ σφῶς ἵεναι, νομισαντες, εἴαν μὴ τῶν Ἐπιπολῶν κρατήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι, χωρίου ἀποκρήμνου τε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥαδίως σφῶς, οὐδ' εἰ κρατοῖντο μάχη, ἀποτεχισθῆναι, διανοοῦντο τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταύτας λάθωσι σφῶς ἀναβάντες οἱ πολέμιοι. οὐ γὰρ ἂν ἄλλη γε αὐτοὺς δυνηθῆναι. ἐξήρηται γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον, καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τε ἐστὶ, καὶ ἐπιφανές πᾶν εἶσω. καὶ ὠνόμασται ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι, Ἐπιπολαί. καὶ οἱ μὲν ἐξελθόντες πανδημεὶ ἐς τὸν λιμῶνα, παρὰ τὸν Ἀναπον ποταμὸν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ (ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῖς καὶ οἱ περὶ τὸν Ἐρμοκράτην στρατηγοὶ ἄρτι παρειληφότες τὴν ἀρχήν,) ἐξέτασιν τε ὄπλων ἐποιοῦντο, καὶ ἑπτακοσίους λογάδας τῶν ὀπλιτῶν ἐξέκριναν πρότερον, ὧν ἦρχε Διδόμιλος, φυγὰς ἐξ Ἄνδρου. ὅπως τῶν τε Ἐπιπολῶν εἴησαν

φύλακες, καὶ ἦν ἐς ἄλλο τι δέη, ταχὺ ξυνεσιῶτες παραγίγνονται.

97. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταύτης τῆς νυκτὸς τῇ ἐπιγυνομένη ἡμέρᾳ ἐζητάζοντο, καὶ ἔλαθον αὐτοὺς παντὶ ἤδη τῷ στρατεύματι ἐκ τῆς Κατάνης σχόντες κατὰ τὸν Λέοντα καλούμενον, (ὃς ἀπέχει τῶν Ἐπιπολῶν ἕξ ἢ ἑπτὰ σταδίους,) καὶ τοὺς πεζοὺς ἀποβιβάσαντες, ταῖς τε ναυσὶν ἐς τὴν Θάψον καθορμισάμενοι. ἔστι δὲ χερσόνησος μὲν ἐν στενωῷ ἰσθμῷ, προὔχουσα ἐς τὸ πέλαγος, τῆς δὲ Συρακουσίων πόλεως οὔτε πλοῦν οὔτε ὁδὸν πολλὴν ἀπέχει. καὶ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ Θάψῳ, διασταυρωσάμενος τὸν ἰσθμὸν, ἠσύχαζεν. ὁ δὲ πεζὸς ἐχώρει εὐθύς δρόμῳ πρὸς τὰς Ἐπιπολάς, καὶ φθάνει ἀναβάς κατὰ τὸ Εὐμύηλον, πρὶν τοὺς Συρακουσίους αἰσθομένους ἐκ τοῦ λειμῶνος τῆς ἐξετάσεως, παραγενέσθαι. ἐβόηθουν δὲ οἱ τε ἄλλοι, ὡς ἕκαστος τάχους εἶχε, καὶ οἱ περὶ τὸν Διόμιλον ἑπτακόσιοι. στάδιοι δὲ, πρὶν προσμίξαι ἐκ τοῦ λειμῶνος, ἐγίγνοντο αὐτοῖς οὐκ ἔλασσον ἢ πέντε καὶ εἴκοσι, προσπεσόντες οὖν αὐτοῖς τοιοῦτω τρόπῳ ἀτακτότερον, καὶ μάχῃ νικηθέντες οἱ Συρακούσιοι ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν· καὶ ὁ τε Διόμιλος ἀποθνήσκει, καὶ τῶν ἄλλων ὄς τριακόσιοι. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι, τροπαῖόν τε στήσαντες, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδόντες τοῖς Συρακουσίοις, πρὸς τὴν πόλιν αἰτήν τῇ ὑστεραίᾳ ἐπικαταβάντες, ὡς οὐκ ἐπεξήρισαν

αὐτοῖς, ἔπαναχωρήσαντες, φροῦριον ἐπὶ τῷ Ἀσβδάλῳ ὠκοδόμησαν, ἐπ' ἄκροις τοῖς κρημνοῖς τῶν Ἐπιπολῶν ὄρων πρὸς τὰ Μέγαρα· ὅπως εἴη αὐτοῖς, ὅποτε προσίοιεν, ἢ μαχοῦμενοι, ἢ ταχιοῦντες, τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς χρήμασιν ἀποθήκη.

98. Καὶ οὐ πολλῶ ὕστερον αὐτοῖς ἦλθεν ἕκ τε Ἐγείστης τριακόσιοι, καὶ Σικελῶν καὶ Ναξίων καὶ ἄλλων τινῶν ὡς ἑκατόν. καὶ Ἀθηναίων ὑπῆρχον πενήτηκοντα καὶ διακόσιοι, οἱ ἵππους τοὺς μὲν παρ' Ἐγεσταίων καὶ Καταναίων ἔλαβον, τοὺς δ' ἐπέβαντο· καὶ ξύμπαντες πενήτηκοντα καὶ ἑκατόσιοι ἵππεῖς ξυνελέγησαν. καὶ καταστήσαντες ἐν τῷ Ἀσβδάλῳ φυλακὴν, ἐχώρουν πρὸς τὴν Συκῆν οἱ Ἀθηναῖοι, ἵνα περ καθιζόμενοι, εἰτέχισαν τὸν κῆλον διὰ τάχους. καὶ ἔκπληξιν τοῖς Συρακουσίοις παρήσχον τῷ τάχει τῆς οἰκοδομίας· καὶ ἐπεξελθόντες, μάχην διενδοῦντο ποιῆσθαι, καὶ μὴ περιορᾶν. καὶ ἤδη ἀντιπαρατασσομένων ἀλλήλοισι, οἱ τῶν Συρακουσίων στρατηγοὶ, ὡς ἐώρων σφίσι τὸ στρατεύμα διεσπασμένον τε, καὶ οὐ ῥαδίως ξυντασσομένον, ἀνήγαγον πάλιν ἐς τὴν πόλιν, πλὴν μέρους τινὸς τῶν ἵππεων. οὗτοι δὲ ὑπομένοντες ἐκάλεινον τοὺς Ἀθηναίους λιθοφορεῖν τε καὶ ἀποσκιδνασθαι μακρότερον. καὶ τῶν Ἀθηναίων φυλὴ μία τῶν ὀπλιτῶν, καὶ οἱ ἵππεῖς μετ' αὐτῶν πάντες, ἐτρέψαντο τοὺς τῶν Συρακουσίων ἵππείας προσβαλόντες· καὶ ἀπέκτεινάν τε τινὰς, καὶ τροπαῖον τῆς ἵππομαχίας ἵστησαν.

99. Καὶ τῇ ὑστερίᾳ οἱ μὲν ἐτείχιζον τῶν Ἀθηναίων τὸ πρὸς Βορείαν τοῦ κύκλου τεῖχος· οἱ δὲ, Λιθούς καὶ ξύλα ξυμφοροῦντες, παρέβαλλον ἐπὶ τὸν Τρωγίλον καλούμενον, αἰ, ἧ παρ βραχύτατον ἐγγιγνέτο αὐταῖς ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπὶ τῆς ἐτέρας θάλασσαν τὸ ἀποτείχισμα. οὐδὲ Συρακοῦσιοι, οὐχ ἥμισυτα Ἐρμοκράτους τῶν στρατηγῶν ἐσηγησαμένου, μάχαις μὲν πανδημίᾳ πρὸς Ἀθηναίους οὐκέτι ἐβούλοντο διακινδυνεύειν, ὑποτειχίζειν δι' αἵματον ἐδόκει εἶναι, ἧ ἐκείνοι ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος, καὶ, εἰ φθάσειαν, ἀποκλείσειν γίγνεσθαι· καὶ [ἄμα] ἐν τούτῳ εἰ ἐπιβοηθοῖεν, μέρος ἀντιπέμπειν αὐτοὺς τῆς στρατιᾶς, καὶ φθάσειν ἂν τοῖς σταυροῖς προκαταλαμβάνοντες τὰς ἐφόδους· ἐκείνους δ' ἂν, παυομένους τοῦ ἔργου, πάντας ἂν πρὸς σφᾶς τρέπεσθαι. ἐτείχιζον οὖν ἐξελθόντες, ἀπὸ τῆς σφετέρας πόλεως ἀρξάμενοι, κἀτωθεν τοῦ κύκλου τῶν Ἀθηναίων, ἐγυάρσιον τεῖχος ἄγοντες, τὰς τε ἐλαίας ἐκκόπτοντες τοῦ τεμένου, καὶ πύργους ξυλίλους καθιστάντες. αἱ δὲ νῆες τῶν Ἀθηναίων οὐπω ἐκ τῆς Θάψου περιεπεπλύνεσαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα· ἀλλ' ἔτι οἱ Συρακοῦσιοι ἐκρέτονον τῶν περὶ τὴν θάλασσαν· κατὰ γῆν δ' ἐκ τῆς Θάψου οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἐπιτήδεια ἐπήγοντο.

100. Ἐπειδὴ δὲ τοῖς Συρακοῦσίοις ἀρκούντως ἐδόκει ἔχειν, ὅσα τε ἐσταυρώθη καὶ ὠκοδομήθη τοῦ ὑποτειχίσματος, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτοὺς οὐκ ἤλθον κωλύσοντες, φοβούμενοι, μὴ σφίσι δίχα γιγνόμενοις ἄρον μάχωνται, καὶ ἄμα τὴν καθ' αὐτοὺς

περιτείχισαν ἐπειγόμενοι· οἱ μὲν Συρακοῦσιοι, φυ-
λὴν μίαν καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος,
ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πόλιν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοὺς τε
ὄχετοὺς αὐτῶν, οἱ εἰς τὴν πόλιν ὑπονομηθὸν ποιοῦ
ὑδατος ἡγμένοι ἦσαν, διέφθειραν, καὶ τηρήσαντες
τοὺς τε ἄλλους Συρακοσίους, κατὰ σκαρὰς ὄντας
ἐν μεσημβρίᾳ, καὶ τινὰς καὶ εἰς τὴν πόλιν ἀποκεχω-
ρηκότας, καὶ τοὺς ἐν τῷ σταυρῷ αἰμελῶς φυλάσ-
σοντας, τριακοσίους μὲν σφῶν αὐτῶν λογάδας, καὶ
τῶν ψιλῶν τινὰς ἐκλεκτοὺς ὀπλισμένους προὔταξαν
θεῖν δρόμῳ ἑξαπιναιῶς πρὸς τὸ ὑποτείχισμα· ἡ δὲ
ἄλλη στρατιὰ δίχα, ἡ μὲν μετὰ τοῦ ἑτέρου στρα-
τηγοῦ πρὸς τὴν πόλιν, εἰ ἐπιβοηθῶσιν, ἐχώρουν, ἡ
δὲ, μετὰ τοῦ ἑτέρου, πρὸς τὸ σταυρῶμα τὸ παρὰ
τὴν πυλῖδα. καὶ προσβαλόντες οἱ τριακόσιοι αἰ-
ρουῖσι τὸ σταυρῶμα· καὶ οἱ φύλακες, αὐτὸ ἐκλιπόν-
τες, κατέφυγον εἰς τὸ προτείχισμα τὸ περὶ τὸν Τε-
μενίτην. καὶ αὐτοῖς ξυνέπεσον οἱ διώκοντες· καὶ
ἐντὸς γενόμενοι, βία ἐξεκρούσθησαν πάλιν ὑπὸ τῶν
Συρακοσίων. καὶ τῶν Ἀργείων τινὲς αὐτόθι, καὶ
τῶν Ἀθηναίων οὐ πολλοὶ διεφθάρησαν. καὶ ἐπα-
ναχωρήσασα ἡ πῦσα στρατιὰ τὴν τε ὑποτείχισιν
καθεῖλον, καὶ τὸ σταυρῶμα ἀνέσπασαν· καὶ διεφθ-
ρησαν τοὺς σταυροὺς παρ' ἑαυτοὺς, καὶ τροπαῖον
ἔστησαν.

101. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀπὸ τοῦ κύκλου ἐτείχι-
ζον οἱ Ἀθηναῖοι τὸν κρημνὸν τὸν ὑπὲρ τοῦ ἔλους,
ὅς τῶν Ἐπιπόλων ταύτη πρὸς τὸν μέγαν λιμένα

δρα, καὶ ἥτερ αὐτοῖς βραχύτατον ἐγίνετο καταβῆσαι διὰ τοῦ ὄμαλου καὶ τοῦ ἔλους ἐς τὸν λιμένα τὸ περιτειχισμα. καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ ἐξελεύθοντες καὶ αὐτοὶ, ἀπειταύρουν αὐθις, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως, διὰ μέσου τοῦ ἔλους· καὶ τάφρον ἅμα παρώρυσσον, ὅπως μὴ οἶδν τε ἢ τοῖς Ἀθηναίοις μέχρι τῆς θαλάσσης ἀποτείχισαι. οἱ δ', ἐπειδὴ τὸ πρὸς τὸν κρημνὸν αὐτοῖς ἐξείργαστο, ἐπιχειροῦσιν αὐθις τῷ τῶν Συρακουσίων σταυρώματι καὶ τάφρῳ, τὰς μὲν ναῦς κελεύσαντες περιπλεῦσαι ἐκ τῆς θαύφου ἐς τὸν μέγαν λιμένα τὸν τῶν Συρακουσίων· αὐτοὶ δὲ περὶ ὄρθρον καταβάντες ἀπὸ τῶν Ἐπιπελῶν ἐς τὸ ὄμαλόν, καὶ διὰ τοῦ ἔλους, ἧ̄ πηλῶδες ἦν καὶ στεριφώτατον, καὶ θύρας καὶ ξύλα πλατεῖα ἐπιθέντες, καὶ ἐπ' αὐτῶν διαβαδίσαντες, αἰροῦσιν ἅμα ἔω τὸ τε σταύρωμα, πλὴν ὀλίγου, καὶ τὴν τάφρον, καὶ τὸ ὑπολειφθὲν εἶλον· καὶ μάχη ἐγένετο, καὶ ἐν αὐτῇ ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι· καὶ τῶν Συρακουσίων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἔχοντες, πρὸς τὴν πόλιν ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ, παρὰ τὸν ποταμόν· καὶ αὐτοὺς βουλόμενοι ἀποκλείσασθαι τῆς διαβάσεως οἱ τῶν Ἀθηναίων τριακόσαιο λογάδες, δρόμῳ ἠπειγόντο πρὸς τὴν γέφυραν. δεισαντες δὲ οἱ Συρακούσιοι (ἦσαν γὰρ καὶ τῶν ἰσπέων αὐτοῖς οἱ πολλοὶ ἐνταῦθα,) δρόμῳ χωροῦσι τοῖς τριακοσίοις τούτοις, καὶ τρέπουσιν αὐτούς, καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὸ δεινὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων· καὶ, προσπεσόντων αὐτῶν, ξυνεφοβήθη καὶ ἡ πρώτη φυλακὴ τοῦ

κέρως. ἰδὼν δὲ ὁ Λάμαχος, παρῖβοήθει ἀπὸ τοῦ
 εὐωνύμου τοῦ ἑαυτῶν, ματὰ τοξοῦν τε οὐ πολλῶν,
 καὶ τοὺς Ἀργεῖους παραλαβὼν· καὶ ἐπιδιαβὰς τή-
 φρον τινὰ, καὶ μονωθεὶς μετ' ὀλίγων τῶν ξυμβα-
 βάντων, ἀποθνήσκει ἀντὸς τε καὶ πάντα ἢ ἕξ τῶν
 μετ' αὐτοῦ. καὶ τούτους μὲν οἱ Συρακοῦσιοι εὐ-
 θὺς κατὰ τάχος φθάνουσιν ἀρπάσαιτες πέραν τοῦ
 ποταμοῦ ἐς τὸ ἀσφαλές· αὐτοὶ δὲ, ἐπιόντος ἤδη καὶ
 τοῦ ἄλλου στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων, ἀπεχώρουν

102. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν
 τοπρῶτον καταφυγόντες, ὡς ἐῴρων ταῦτα γιγνόμε-
 να, αὐτοὶ τε πάλιν ἀπὸ τῆς πόλεως, ἀναθασήσαν-
 τες, ἀντατάξαντο πρὸς τοὺς κατὰ σφῆς Ἀθηναίους,
 καὶ μέρος τι αὐτῶν πέμπουσι ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν
 ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἠγασμένοι ἔρημον αἰρήσειν.
 καὶ τὸ μὲν δεκάπλευθρον προτείχισμα αὐτῶν αἰροῦ-
 σι, καὶ διεπόρθησαν, αὐτῶν δὲ τὸν κύκλον Νικίας
 διεκώλυσεν· εἶχε γὰρ ἐν αὐτῷ δι' ἀσθένειαν ὑπο-
 λεημιμένος. τὰς γὰρ μηχανάς, καὶ ξύλα, ὅσα πρὸ
 τοῦ κείνου ἦν καταβεβλημένα, ἐμπρῆσαι τοὺς ὑπη-
 ρίτας ἐκέλευσεν, ὡς ἔγνω ἀδυνάτους αὐτοὺς ἰσομέ-
 νους, ἐρημίᾳ ἀνδρῶν, ἄλλῳ τρόπῳ περιγενέσθαι.
 καὶ ἐνέβη οὕτως. οὐ γὰρ ἔτι προσῆλθον οἱ Συ-
 ρακοῦσιοι διὰ τὸ πῦρ, ἀλλὰ ἀπεχώρουν πάλιν. καὶ
 γὰρ πρὸς τε τὸν κύκλον βοήθεια ἤδη κάτωθεν τῶν
 Ἀθηναίων, ἀποδιωζάντων τοὺς ἐκεῖ, ἐπανήει, καὶ
 αἱ νῆες αἶμα αὐτῶν ἐκ τῆς Θάλασσης, ὡς περ εἴρητο,
 κατέπλεον ἐς τὸν μέγαν λιμένα. ὁ δὲ φρῶντες οἱ ἄνθρωποι

θεν, κατὰ τάχος ἀπήρσαν, καὶ ἡ ξύμπασα στρατιὰ τῶν Συρακουσίων ἐς τὴν πόλιν, νομίσαντες μὴ εἶναι ἀπὸ τῆς παρούσης σφίσι δυνάμεις ἱκανοὶ γενέσθαι κωλύσαι τὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν τειχισμὸν.

103. Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν, καὶ τοὺς ναυκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδωκαν τοῖς Συρακουσίοις· καὶ τοὺς μετὰ Δαρμάχου καὶ αὐτὸν ἐκορίσαστο. καὶ παρόντος ἤδη σφίσι παντὸς τοῦ στρατεύματος, καὶ τοῦ ναυτικοῦ καὶ τοῦ πεζοῦ, ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν καὶ τοῦ κρημνώδους ἀρξέμενοι, ἀπετείχιζον μέχρι τῆς θαλάσσης τείχε διπλῶ τοὺς Συρακουσίους. τὰ δ' ἐπιτεύχεια τῆ στρατιᾷ ἐσέγγετο ἐκ τῆς Ἰταλίας πανταχόθεν. ἦλθον δὲ καὶ τῶν Σικελῶν πολλοὶ ξύμμαχοι τοῖς Ἀθηναίοις, οἳ πρότερον περπατῶντο, καὶ ἐκ τῆς Τυρσηνίας κῆες πεντηκόντοροι τρεῖς. καὶ τᾶλλα προύχοντες αὐτοῖς ἐς ἐλπίδας· καὶ γὰρ οἱ Συρακούσιοι πολέμῳ μὲν οὐκέτι ἐνόμιζον εἶναι περιγενέσθαι, ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ὠφέλεια οὐδεμίαν ἦεν· τοὺς δὲ λόγους ἐν τε σφίσιν αὐτοῖς ἐποιοῦντο ξυμβατικοὺς, καὶ πρὸς τὸν Νικίαν· οὗτος γὰρ δὴ μόνος εἶχε, Δαρμάχου τεθνηῶτος, τὴν ἀρχήν. καὶ κύρωσις μὲν οὐδέμιαν ἐγένετο· οἷα δὲ εἰκὸς ἀνθρώπων ἀποροῦντων, καὶ μᾶλλον, ἢ [πρὶν] πολιορκουμένων, πολλὰ ἐλέγχετο πρὸς τε ἐκείνους, καὶ πλείων εἶναι κατὰ τὴν πόλιν. καὶ γὰρ τιμὴ καὶ ὑποψία, ὑπὸ τῶν παρόντων κακῶν, ἐς ἀλλήλους εἶχον· καὶ τοὺς στρατηγούς τε, ἐφ' ὧν αὐτοῖς ταῦτα ξυνέβη.

ἔπαυσαν, ὥς ἢ δυστυχία ἢ προδοσία τῇ ἐκείνων βλαπτόμενοι, καὶ ἄλλους ἀνθεύλοντο, Ἡρακλείδην καὶ Εὐκλεία καὶ Τελλίαν.

104. Ἐν δὲ τούτῳ Γύλιππος ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Κορίνθου νῆες περὶ Λευκάδα ἤδη ἦσαν, βουλόμενοι εἰς τὴν Σικελίαν διὰ τάχους βοηθῆσαι. καὶ, ὥς αὐτοῖς αἱ ἀγγελίαι ἐφοίτων δευναί, καὶ πᾶσαι ἐπιτοαυτὸ ἐφυσμῖναι, ὥς ἤδη παντελῶς ἀποτετειχισμένοι αἱ Συράκουσαι εἴσι, τῆς μὲν Σικελίας οὐκίτι ἐλπίδα οὐδεμίαν εἶχεν ὁ Γύλιππος· τὴν δὲ Ἰταλίαν βουλόμενος περιποιῆσαι, αὐτὸς μὲν καὶ Πυθῆν ὁ Κορίνθιος ναυσί, δυοῖν μὲν Ἀσκαωνκαῖν, δυοῖν δὲ Κορινθίαιν, ὀπιτάχιστα ἐπέραιώθησαν τὸν Ἰόνιον εἰς Τάραντα· οἱ δὲ Κορίνθιοι, πρὸς ταῖς σφετέραις δέκα Λευκαδίας δύο καὶ Ἀμπρακιώτιδας τρεῖς προσπληρώσαντες, ἕστερον ἐμελλον πλεύσασθαι. καὶ ὁ μὲν Γύλιππος, ἐκ τοῦ Τάραντος εἰς τὴν Θουρίαν πρῶτον πρεσβευσάμενος, κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ποτὲ πολιτείαν, καὶ οὐ δυνάμενος αὐτοὺς προσαγαγῆσθαι, ἄρας πυρίπλι τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἀναρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου κατὰ τὸν Τεριναῖον κόλπον, (ὃς ἐκπαγεῖ ταύτη μέγας, κατὰ Βορείαν ἑστηκώς,) ἀποφέρεται εἰς τὸ πέλαγος, καὶ πύλιν χειμασθεὶς εἰς ταμάλιστα, τῷ Τάραντι προσμίσγει· καὶ τὰς ναῦς, ὅσαι ἐπόνησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος, ἀνεγκύσας ἐπισκευάζεν. ὁ δὲ Νικίας, πυθόμενος αὐτὸν πλείοντα, ὑπερεῖδε τὸ πλῆθος τῶν νεῶν· (ὅπερ καὶ οἱ Θούριοι ἔπαθον) καὶ ληστικώταρον ἴδοξε

παρεσκευασμένους πλείν, καὶ οὐδεμίαν φυλακὴν ποῦ ἐποιεῖτο.

105. Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ θύρου καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐς τὸ Ἄργος ἐσέβαλον, αὐτοὶ τε καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ τῆς γῆς τὴν πολλὴν ἐδήωσαν. καὶ Ἀθηναῖοι Ἀργείοις τριάκοντα ναυσὶν ἐβοήθησαν· αἶπερ τὰς σπονδὰς φανερώτατα πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοῖς ἔλυσαν. πρότερον μὲν γάρ, ληστεῖαις ἐκ Πύλου, καὶ περὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μᾶλλον, ἢ ἐς τὴν Λακωνικὴν, ἀποβαίνοντες, μετὰ τε Ἀργείων καὶ Μαντινίων ἐπολέμουν· καὶ πολλάκις, Ἀργείων κελευόντων, ὅσον σχόντας μόνον ξὺν ὄπλοις ἐς τὴν Λακωνικὴν, καὶ τὸ ἐλάχιστον μετὰ σφῶν δηώσαντας ἀπελθεῖν, οὐκ ἤθελον· τότε δὲ, Πυθόδωρου καὶ Λαισποδίου καὶ Δημαράτου ἀρχόντων, ἀποβάντες ἐς Ἐπίδαυρον τὴν Αἰμηρὰν καὶ Πρασιὰν, καὶ ὅσα ἄλλα, ἐδήωσαν τῆς γῆς, καὶ ταῖς Λακεδαιμονίοις ἤδη εὐπροφάσιστον μᾶλλον τὴν αἰτίαν ἐς τοὺς Ἀθηναίους τοῦ ἀμύνησθαι ἐποίησαν. ἀναχωρησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ Ἄργους ταῖς ναυσὶ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ Ἀργεῖοι, ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλιασίαν, τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτιμον, καὶ ἀπέκτειναν τινὰς, καὶ ἀπῆλθον ἐκ οἴκου.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΣΤΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ὁ ΔΕ Γύλιππος καὶ ὁ Πυθῆν ἐκ τοῦ Τάραντος, ἐπὶ ἐπισκεύασαν τὰς ναῦς, παρέπλευσαν ἐς Λοκροὺς τοὺς Ἐπιζεφυρίους· καὶ, πυνθανόμενοι σφαιότερον ἦδη, ὅτι οὐ παντελῶς ποῦ ἀπειτειχισμένοι αἱ Συράκοσαι εἰσιν, ἀλλ' εἶτι οἶόν τε κατὰ τὰς Ἐπιπολάς στρατιᾷ ἀφικομένους ἐσελθεῖν, ἐβουλεύοντο, εἴτ', ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν, διακινδυνεύουσαι ἐσπλευσαι, εἴτ', ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἱμέραν πρῶτον πλεύσαντες, καὶ αὐτοὺς τε κελίνοὺς καὶ στρατιῶν ἄλλην προσλαβόντες, οὓς ἂν πείθωσι, κατὰ γῆν ἔλθωσι. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς Ἱμέρας πλεῖν, ἄλλως τε καὶ τῶν Ἀττικῶν τεσσάρων νεῶν οὐπω παρουσῶν τῷ Ῥηγίῳ, ἃς ὁ Νικίας ὁμοῦς, πυνθανόμενος αὐτοὺς ἐν Λοκροῖς εἶναι, ἀπίστευε. φθάσαντες δὲ τὴν φυλακὴν ταύτην, περαιουῦνται διὰ τοῦ πορθμοῦ· καὶ σχόντες Ῥηγίῳ καὶ Μισήνῃ,

ἀφικνούνται ἐς Ἱμέραν. ἐκαὶ δὲ ὄντιες, τοὺς τε Ἱμεραίους ἔπεισαν ξυμπολεμεῖν, καὶ αὐτοὺς τε ἔπεισθαι, καὶ τοῖς ἐκ τῶν κῶν τῶν σφετέρων ναύταις, ὅσοι μὴ εἶχον, ὄπλα παρασχεῖν· τὰς γὰρ ναῦς ἀνείλκυσαν ἐν Ἱμέρα. καὶ τοὺς Σελιγουντίους, πέμψαντες, ἐκίλευον ἀπαντῶν πανστρατιᾷ ἔς τι χωρίον. πέμψειν δὲ τινα αὐτοῖς ὑπέσχετο στρατιῶν οὐ πολλήν καὶ οἱ Γελῶοι καὶ τῶν Σικελῶν τινές, οἱ πολὺ προθυμότερον προσχωρεῖν ἔτοιμοι ἦσαν, τοῦ Ἀρχωνίδου νεωστὶ τεθνηκότος, ὅς, τῶν ταύτη Σικελῶν βασιλεύων τινῶν, καὶ ὧν οὐκ ἀδύνατος, τοῖς Ἀθηναίοις φίλος ἦν, καὶ τοῦ Γυλίππου ἐκ Λακεδαιμόνος προθύμως δοκούντος ἦκειν. καὶ ὁ μὲν Γύλιππος, ἀναλαβὼν τῶν τε σφετέρων ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν τοὺς ὀπλισμένους, ἑπτακοσίους μάλιστα, Ἱμεραίους δὲ ὀπλίτας καὶ ψιλούς, ξυναμφωτέρους χιλίους, καὶ ἱππίας ἑκατὸν, καὶ Σελιγουντίων τινὰς ψιλούς καὶ ἱππίας, καὶ Γελῶων ὀλίγους, Σικελῶν τε ἐς χιλίους τοὺς πάντας, ἐχώρει πρὸς τὰς Συρακούσας.

2. Οἱ δ' ἐκ τῆς Λευκάδος Κορίνθιοι ταῖς τε ἄλλαις ναυσὶν, ὡς εἶχον τάχους, ἐβοήθησαν· καὶ Γόγγυλος, εἷς τῶν Κορινθίων ἀρχόντων, μὲν νηὶ τελευταῖος ὀρηθηθεὶς, πρῶτος μὲν ἀφικνεῖται ἐς τὰς Συρακούσας, ὀλίγον δὲ πρὸ Γυλίππου· καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ πολέμου μέλλοντας ἐκκλησιάσειν, διεκώλυσέ τε καὶ παρεθάρσυνε, λέγων, ὅτι νηὶς τε ἄλλαι ἔτι προσπλέουσι, καὶ Γύλιππος δ' Ἐλευθερίου, Λακεδαιμονίων ἀποστειλῶν

των, ἄρχων. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι ἐπερφόσθησαν τε, καὶ τῷ Γυλίπῳ εὐθύς πανστρατιᾷ ὡς ἀπαντησόμενοι ἐξῆλθον· ἤδη γὰρ καὶ ἔγγυς ὄντα ἦσθάνοντο αὐτόν. ὁ δὲ Ἴέγας τὸ τε τεῖχος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν Σικελῶν ἐλών, καὶ ξυνταξάμενος ὡς ἐς μάχην, ἀφικνεῖται ἐς τὰς Ἐπιπολάς· καὶ ἀναβὰς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, ἥπερ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τοπρωτόν, ἐχώρει μετὰ τῶν Συρακουσίων ἐπὶ τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων. ἔτυχε δὲ κατὰ τοῦτο καιροῦ ἐλθῶν, ἐν ᾧ ἐπὶ μὲν ἢ ὀκτὼ σταδίων ἤδη ἐπετετέλεστο τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸν μέγαν λιμένα διπλοῦν τεῖχος, πληθὺν κατὰ βραχὺ τι, τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν· τοῦτο δ' ἔτι ὠκοδόμουν. τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου πρὸς τὸν Τρώγιλον ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν, λίθοι τε παραβεβλημένοι τῷ πλεονί ἤδη ἦσαν, καὶ ἔστιν ἅ καὶ ἡμέτερα, τὰ δὲ καὶ ἐξεργασμένα κατελείπετο. παραποσοῦτον μὲν αἱ Συράκουσαι ἦλθον κινδύνου.

3. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, αἰφνιδίως τοῦ τε Γυλίππου καὶ τῶν Συρακουσίων σφίσιν ἐπιόντων, ἐθορυβήθησαν μὲν πρῶτον, παρετάξαντο δέ. ὁ δὲ, θέμενος τὰ ὄπλα ἔγγυς, κήρυκα προπέμπει αὐτοῖς, λέγοντα, εἰ βούλονται ἐξιέναι ἐκ τῆς Σικελίας πάντε ἡμερῶν, λαβόντες τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἔτοιμος εἶναι σπένδεσθαι. οἱ δὲ ἐν ὀλιγορῖα τε ἐποιούντο, καὶ εὐδὲν ἀποκρινάμενοι, ἀπέπεμψαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἀντιπαρεσκευάζοντο ἀλλήλοις ὡς ἐς μάχην. καὶ ὁ Γυλίππος, ὄρων τοὺς Συρακουσίους ταρασσομένους, καὶ οὐ φραδίως ξυντασσομένους, ἐπανῆγα τὸ

στρατόπεδον ἐς τὴν εὐρυχωρίαν μάλλον. καὶ ὁ Νικίας οὐκ ἐπῆγε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἠσύχαζε πρὸς τῷ ἑαυτοῦ τείχει. ὡς δ' ἔγνω ὁ Γύλιππος οὐ προσιόντας αὐτοὺς, ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν Τεμενίτην καλουμένην, καὶ αὐτοῦ ἠύλλισαντο. τῇ δ' ὑστεραία ἄγων τὴν μὲν πλείστην τῆς στρατιᾶς, παρέταξε πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων, ὅπως μὴ ἐπιβηθοῦσιν ἄλλοσι· μέρος δὲ τι πέμψας πρὸς τὸ φρούριον τὸ Λάβδαλον, αἰρεῖ, καὶ, ὅσους ἔλαβεν ἐν αὐτῷ, πάντας ἀπέκτεινεν. ἦν δὲ οὐκ ἐπιφανὲς τοῖς Ἀθηναίοις τὸ χωρίον. καὶ τριήρης τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀλίσκεται τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Συρακουσίων, ἐφορμοῦσα τῷ λιμένι.

4. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐτείχιζον οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, διὰ τῶν Ἐπιπολῶν, ἀπὸ τῆς πόλεως ἀρξάμενοι ἄνω πρὸς τὸ ἐγκάρσιον τεῖχος ἄπλοῦν· ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ δύναιντο κωλύσαι, μηκέτι οἰοί τε ὤσιν ἀποτείχισαι. καὶ οἱ τε Ἀθηναῖοι ἀναβεβήκεσαν ἤδη ἄνω, τὸ ἐπὶ θαλάσση τεῖχος ἐπιτέλεισαντες· καὶ ὁ Γύλιππος, (ἦν γὰρ τι τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ τείχους ἀσθενές,) νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν, ἐπῆει πρὸς αὐτό. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, (ἔτυχον γὰρ ἔξω ἀυλιζόμενοι,) ὡς ἦσθοντο, ἀντεπήσαν. ὁ δὲ, γνοὺς, κατὰ τάχος ἀπήγαγε τοὺς σφετέρους πάλιν. ἐποικοδομήσαντες δὲ αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι ὑψηλότερον, αὐτοὶ μὲν ταύτῃ ἐφύλασσαν, τοὺς δὲ ἄλλους ξυμμάχους κατὰ τὸ ἄλλο τείχισμα ἤδη διέταξαν, ἥπερ ἔμελλον ἕκαστοι φρουρεῖν. τῷ δὲ

Πικρὰ εἶδκει. τὸ Πλημμύριον καλούμενον τειχίσαι·
 (ἴσται δὲ ἄκρα ἀντιπέρας τῆς πόλεως, ἥπερ, προὔ-
 χουσα τοῦ μεγάλου λιμένος, τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ)
 καὶ, εἰ τειχισθεῖη, φάων αὐτῶ ἐφαίνετο ἢ ἐσκομι-
 δῆ τῶν ἐπιτηδείων ἕσεσθαι· δι' ἐλάσσονος γὰρ πρὸς
 τῷ λιμένι τῷ τῶν Συρακουσέων ἐφορμήσειν σφῶς,
 καὶ οὐχ, ὡσπερ νῦν, ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος τὰς ἐπα-
 γωγὰς ποιήσεσθαι, ἣν τι ναυτικῶ κινῶνται. προς-
 εἶχέ τε ἤδη μᾶλλον τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ,
 δρωῖν πῖ ἐκ τῆς γῆς σφίσι, ἐπειδὴ Γύλιππος ἦεν,
 ἀνελπιστότερα ὄντα. διακομίσας οὖν στρατιάν καὶ
 τὰς ναῦς, ἐξετείχιζε τρία φρούρια· καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ
 τε σκεύη τὰ πλεῖστα ἔκειτο, καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ
 τὰ μεγάλα ὤρμει, καὶ αἱ ταχθεῖαι νῆες. ὥστε καὶ
 τῶν πληρωμάτων οὐχ ἥκιστα τότε πρῶτον κάκωσις
 ἐγένετο· τῷ τε γὰρ ὕδατι σπανίῳ χρώμενος, καὶ οὐκ
 ἐγγύθειν, καὶ, ἐπὶ φρυγανισμὸν ἅμα ὁπότε ἐξέλθοιεν
 οἱ ναῦται, ὑπὸ τῶν ἰππέων τῶν Συρακουσέων, κρα-
 τούντων τῆς γῆς, διεφθείροντο. τρίτον γὰρ μέρος
 τῶν ἰππέων τοῖς Συρακουσείοις διὰ τοὺς ἐν τῷ Πλημ-
 μύριῳ, ἵνα μὴ νακουργήσαντες ἐξίωιν, ἐπὶ τῇ ἐν
 τῷ Ὀλυμπιεῖ πολίχνη ἐτετάχατο. ἐπυρθάνετο δὲ
 καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Κορινθίων ναῦς προσπλευούσας
 ὁ Νικίας· καὶ πέμπει ἐς φυλακὴν αὐτῶν εἴκοσι
 ναῦς, αἷς εἴρητο περὶ τε Λοκροὺς καὶ Ῥήγιον καὶ
 τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας ναυλοχεῖν αὐτάς.

5. Ὁ δὲ Γύλιππος ἅμα μὲν ἐτείχιζε τὸ διὰ τῶν
 Ἐπιπολῶν τεῖχος, τοῖς λίθοις χρώμενος, οὓς οἱ

Ἀθηναῖοι προσπαρεβάλλοντο σφίσειν, ἅμα δὲ παράτασεν ἐξέγων αἰεὶ πρὸ τοῦ τειχίσματος τοὺς Συρακουσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάσσοντο. ἐπειδὴ δὲ ἔδοξε Γυλλίππῳ καιρὸς εἶναι, ἦρχε τῆς ἐφόδου· καὶ ἐν χερσὶ γενόμενοι ἐμάχοντο μεταξὺ τῶν τειχισμάτων, ἧ τῆς ἵππου τῶν Συρακουσίων [καὶ τῶν ξυμμάχων] γυδερία χρῆσις ἦν· καὶ νικηθέντων τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων, καὶ νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνιλομένων, καὶ τῶν Ἀθηναίων τροπαῖον στησάντων, ὁ Γυλλίππος, ξυγκαλέσας τὸ στράτευμα, οὐκ ἔφη τὸ ἀμάχημα ἐκείνων, ἀλλ' αὐτοῦ γενέσθαι· τῆς γὰρ ἵππου καὶ τῶν ἀκονιστῶν τὴν ὠφέλειαν, τῇ τάξει ἐντὸς λίαν τῶν τειχῶν ποιήσας, ἀφελέσθαι· εὖν οὖν αὐθις ἐπάξειν. καὶ διανοεῖσθαι οὕτως ἐκέλευεν αὐτοὺς, ὥς τῇ μὲν παρασκευῇ οὐκ ἔλασσον ἔχοντας, τῇ δὲ γνώμῃ οὐκ ἀνεκτὸν ἐσόμενον, εἰ μὴ ἀξιώσουσι, Πελοποννήσιοί τε ὄντες καὶ Δωριεῖς, Ἰώνων καὶ νησιωτῶν καὶ ξυγκλύδων ἀνθρώπων κρατήσαντες, ἐξελάσασθαι ἐκ τῆς χώρας.

6. Καὶ μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, αὐθις ἐπῆγεν αὐτοὺς. ὁ δὲ Νικίας καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, νομίζοντες καὶ ἐκείνοι, εἰ μὴ ἐθέλοιεν μάχης ἄρχειν, ἀναγκαῖον εἶναι σφίσι μὴ περιορᾶν παροικοδομούμενον τὸ τεῖχος· ἦδη γὰρ καὶ ὄσονοῦ παρεληλύθει τὴν τῶν Ἀθηναίων τοῦ τεύχους τελευτήν ἢ ἐκείνων τεύχισις· καὶ, εἰ προέλθοι, ταυτὸν ἦδη ἐπολεῖ αὐτοῖς, νικᾶν τε μαχομένοις διαπαντός, καὶ μηδὲ μί-

χισθαι. ἀντιπήρσαν οὖν τοῖς Συρακουσίοις. καὶ ὁ Γύλιππος, τοὺς μὲν ὀπλίτας ἔξω τῶν τειχῶν μάλ-
λον, ἢ πρότερον, προεξαγαγὼν, ξυνέμιωγεν αὐτοῖς·
τοὺς δ' ἰππείας καὶ τοὺς ἄκοντιστάς ἐκ πλαγίου τά-
ξας τῶν Ἀθηναίων, κατὰ τὴν εὐρυχωρίαν, ἢ τῶν
τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ἐργασίαι ἔληγον· καὶ προσβα-
λόντες οἱ ἰππεῖς ἐν τῇ μάχῃ τῷ εὐωνύμῳ κέρα τῶν
Ἀθηναίων, ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν· καὶ δι'
αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα, νικηθὲν ὑπὸ τῶν Συ-
ρακουσίων, κατηράχθη ἐς τὰ τειχίσματα. καὶ τῇ
ἐπιούσῃ νυκτὶ ἔφθασαν παροικοδομήσαντες, καὶ
παρελθόντες τὴν τῶν Ἀθηναίων οἰκοδομίαν· ὥστε
μηκέτι μήτε αὐτοὶ κωλύεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐκείνους
τε καὶ παντάπασιν ἀπεστερηκέναι, εἰ καὶ κρατοῖεν,
μὴ ἂν ἔτι σφᾶς ἀποτείχισαι.

7. Μετὰ δὲ τοῦτο αἶ τε τῶν Κορινθίων νῆες
καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λευκαδίων ἐπέπλευσαν αἱ
ὑπόλοιποι δώδεκα, λαθοῦσαι τὴν τῶν Ἀθηναίων
φυλακὴν. ἤρχε δὲ αὐτῶν Ἐρασινίδης Κορινθίος·
καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῖς Συρακουσίοις, μέ-
χρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους. καὶ ὁ Γύλιππος ἐς τὴν
ἄλλην Σικελίαν ἐπὶ στρατιάν τε ὄρχετο, καὶ ναυτι-
κὴν καὶ πεζικὴν ξυλλέξων, καὶ τῶν πόλεων ἅμα,
προσαζόμενος, εἴ τις ἢ μὴ πρόθυμος ἦν, ἢ παντά-
πασιν ἔτι ἀφειστήκει τοῦ πολέμου. πρέσβεις τε
ἄλλοι, τῶν Συρακουσίων καὶ Κορινθίων, ἐς Λακκ-
δαίμονα καὶ Κόρινθον ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ
ἔει περαιωθῆ, τρόπῳ ᾧ ἂν ἐν ὀλκάσιν, ἢ πλοίοις,

ἢ ἄλλως ὅπως ἂν προχωρῆ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπιμεταπεμπομένων. οἱ τε Συρακούσιοι γαντικῶς ἐπλήρουν, καὶ ἀνεπειθῶντο, ὡς καὶ τούτοις ἐπιχειρήσοντες, καὶ ἐς τὰλλα πολὺ ἐπέβρωντο.

8. Ὁ δὲ Νικίας, αἰσθόμενος τοῦτο, καὶ θρῶν καθ' ἡμέραν ἐπιδιδούσων τὴν τε τῶν πολεμίων ἰσχὺν καὶ τὴν σφετέραν ἀπορίαν, ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλοντας, πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων, μάλιστα δὲ καὶ τότε, νομίζων ἐν τοῖς δεινοῖς τε εἶναι, καὶ ἦν μὴ ὡς τόχιστα ἢ σφᾶς μεταπέμψωσιν, ἢ ἄλλους μὴ ὀλίγους ἀποστελλῶσιν, οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν. φοβούμενος δὲ, μὴ οἱ πεμπόμενοι, ἢ κατὰ τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν, ἢ καὶ γνώμης ἑλλιπεῖς γιγνόμενοι, ἢ τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες, οὐ τὰ ἅντα ἀπαγγέλλωσιν, ἔγραψεν ἐπιστολὴν, κωμίζων, οὕτως ἂν μάλιστα τὴν αὐτοῦ γνώμην, μηδὲν ἐν τῇ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν, μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους, βουλευσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας. καὶ οἱ μὲν ἔχοντο φέροντες, οὓς ἀπίστευε, τὰ γράμματα, καὶ ὅσα ἔδει αὐτοὺς εἰπεῖν. ὁ δὲ, τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον διαφυλακῆς ἤδη ἔχων, ἑκουσίῳ κινδύνῳ ἐπεμελείτο.

9. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει τελευτῶντι καὶ Εὐπειῶν, στρατηγὸς Ἀθηναίων, μετὰ Περδικκού στρατεύσας ἐπ' Ἀμφίπολιν Θραξὶ πολλοῖς, τὴν μὲν πόλιν οὐχ εἴλεν, ἐς δὲ τὸν Στρυμόνα περικομίσας τριήρεις, ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἐπολιόρκει, ὀρμώμενος ἐξ Ἴμβραίου, καὶ τὸ θῆρος ἐτελεύτα τοῦτο.

10. Τοῦ δ' ἐπιγεγομένου χειμῶνος ἦκοντες ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ παρὰ τοῦ Νικίου, ὅσα τε ἀπὸ γλώσσης εἶρητο αὐτοῖς, εἶπον, καὶ, εἴ τις τι ἤρωτα, ἀπεκρίνοντο· καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀπέθεσαν. ὁ δὲ γραμματεὺς τῆς πόλεως παραθὼν ἀνέγνω τοῖς Ἀθηναίοις, δηλοῦσαν τοιαύτα.

11. „Τὰ μὲν πρότερον προαχθέντα, ὧ Ἀθηναῖοι, ἐν ἄλλαις πολλαῖς ἐπιστολαῖς ἴσπε· νῦν δὲ καιρὸς οὐχ ἤτιον, μαθόντας ὑμᾶς, ἐν ᾧ ἴσμεν, βουλευσασθαι. κρητισάντων γὰρ ἡμῶν μάχαις ταῖς κλειοσι Συρακουσίου, ἐφ' οὓς ἐπέμφθημεν, καὶ τὰ τεῖχη οἰκοδομησαμένων, ἐν οἷσπερ νῦν ἴσμεν, ἦλθε Γύλιππος Λακκαδαίμονιος, στρατιὰν ἔχων ἐκ Πελοποννήσου καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ πόλεων ἔστιν ὢν. καὶ μάχῃ τῇ μὲν πρώτῃ νικᾶται ὑφ' ἡμῶν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἰππευσοί τε πολλοῖς καὶ ἀκοντισταῖς βιασθέντες, ἀνεχωρήσαμεν ἐς τὰ τεῖχη. νῦν οὖν ἡμεῖς μὲν, πανσάμενοι τοῦ περιτειχισμοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων, ἡσυχάζομεν. οὐδὲ γὰρ ἔμπροσθεν τῇ στρατιᾷ δυναίμεθ' ἂν χρήσασθαι, ἀπαναλωκυίας τῆς φυλακῆς τῶν τειχῶν μέρος τι τοῦ ὀπλιτικοῦ. οἱ δὲ παρακοδομήκασιν ἡμῖν τεῖχος ἀπλοῦν, ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίσαι αὐτούς, ἦν μὴ τις τὸ παρατειχισμα τοῦτο, πολλῇ στρατιᾷ ἐπελθὼν, ἔλῃ. ἔμβροχὸς τε. πολιορκεῖν δοκοῦντας ἡμᾶς ἄλλους, αὐτούς μᾶλλον, ὅσα γε κατὰ γῆν, τοῦτο πάσχειν. οὐδὲ γὰρ τῆς χώρας ἐπὶ πολὺν, διὰ τοὺς ἰππείας, ἐξερχόμεθα.

12. „Πειρόμεσσι δὲ καὶ ἐς Ἡλεπόνησον πρία-
 βεις ἐπ' ἄλλην στρατιάν. καὶ ἐς τὰς ἐν Σικελίᾳ
 πόλεις Γύλιππος οἰχεται, τὰς μὲν καὶ πεισῶν ξυμ-
 πολεμιῖν, ὅσαι νῦν ἠσυχάζουσιν, ἀπὸ δὲ τῶν ἔτι
 καὶ στρατιάν πιζὴν καὶ ναυτικοῦ παρασκευήν, ἣν
 δίνηται, ἄξων. διαγοοῦνται γάρ, ὡς ἐγὼ πυρθά-
 νομαι, τῷ τε πιζῷ ἅμα τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾶν,
 καὶ ταῖς ναυσὶ κατα θάλασσαν. καὶ δεινὸν μηδενὶ
 ὑμῶν δόξῃ εἶναι, ὅτι καὶ κατα θάλασσαν. τὸ γάρ
 ναυτικὸν ἡμῶν (ὅπερ κἀκεῖνοι πυρθάνονται,) τὸ μὲν
 πρῶτον ἤκμαζε, καὶ τῶν νεῶν τῇ ἐρηρότητι, καὶ τῶν
 πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ· νῦν δὲ αἱ τε νῆες διάβρο-
 χοι, τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύουσας, καὶ τὰ
 πληρώματα ἔφθαρται. τὰς μὲν γὰρ ναῦς οὐκ ἔστιν
 ἀνελκύσαντας διαψύξαι, διὰ τὸ ἀντιπάλους καὶ τῷ
 πλήθει, καὶ ἐπιπλείους τὰς τῶν πολεμιῶν οὔσας,
 ἀλλὰ προσδοκίαν παρέχειν, ὡς ἐπιπλεύσονται. φα-
 νερὰ δὲ εἰσιν ἀποπειρώμεναι· καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις
 ἐπ' ἐκείνοισι, καὶ ἀποξηρᾶναι τὰς σφετέραις μᾶλλον
 ἐξουσία. σὺ γὰρ ἐφορμοῦσιν ἀλλήλοισι.

13. „Ἡμῖν δ' ἐκ πολλῆς ἂν περιουσίας νεῶν
 μόλις τοῦτο ὑπῆρχε, καὶ μὴ ἀναγκαζομένοις, ὡσπερ
 νῦν, πάσαις φυλάσσειν. εἰ γὰρ ἀφαιρήσομιν τι
 καὶ βραχὺ τῆς τηρήσειως, τὰ ἐπιτήδεια οὐχ ἔχομεν,
 παρὰ τὴν ἐκείνων πόλιν χαλιπῶς καὶ νῦν ἐσκομιζό-
 μενοι. τὰ δὲ πληρώματα διὰ τόδε ἐφθάρη τε ἡμῖν,
 καὶ ἔτι νῦν φθείρεται, τῶν ναυτῶν, τῶν μὲν, διὰ
 φρυγανισμόν, καὶ ἀρπαγὴν μακρὰν, καὶ ὑδρείαν,

ὑπὸ τῶν ἱππέων ἀπολλυμένων· οἱ δὲ θεραπεύοντες, ἐπειδὴ ἐς ἀντίπαλα καθεστήκαμεν, αὐτομολοῦσι· καὶ οἱ ξένοι, οἱ μὲν, ἀναγκαστοὶ ἐσβάντες, εὐθύς κατὰ τὰς πόλεις ἀποχωροῦσιν· οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλου μισθοῦ τοπρωῖτον ἐπαρθέντες, καὶ οἰόμενοι χρηματιεῖσθαι μᾶλλον, ἢ μαχεῖσθαι, ἐπειδὴ παρὰ γνώμην ναυτικὸν τε δὴ καὶ τᾶλλα ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνθεσιτώτα ὀρθῶσιν, οἱ μὲν ἐπ' αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται, οἱ δὲ, ὡς ἕκαστοι δύνανται (πολλὴ δ' ἡ Σικελία) εἰσὶ δ', οἱ καὶ αὐτοῦ ἐμπροσθενόμενοι, ἀνδράποδα Ἰκκαρικὰ ἀντεμβιβάσαι ὑπὲρ σφῶν πείσαντες τοὺς τριηράρχους, τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ναυτικοῦ ἀφήρηται.

14. „Ἐπισταμένοις δ' ὑμῖν γράφω, ὅτι βραχεῖα ἀκμὴ πληρώματος, καὶ ὀλίγοι τῶν ναυτῶν οἱ ἔξορμῶντές τε ναῦν, καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν. τούτων δὲ πάντων ἀπορώτατον, τό, τε μὴ οἶόν τε εἶναι ταῦτα ἐμοὶ κωλύσαι τῷ στρατηγῷ, (χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι,) καὶ, ὅτι οὐδ', ὀπόθεν ἐπιπληρωσόμεθα τὰς ναῦς, ἔχομεν· ὃ τοῖς πολεμίοις πολλαχόθεν ὑπάρχει· ἀλλ' ἀνάγκη, ἀφ' ὧν ἔχοντες ἤλθομεν, τὰ τε ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι. αἱ γὰρ νῦν οὐσαι πόλεις ξύμμαχοι, ἀδύνατοι, Νάξος καὶ Κατάνη· εἰ δὲ προσγενησεται ἐν ἔτι τοῖς πολεμίοις, ὥστε τὰ τρέφοντα ἡμᾶς χωρὶα τῆς Ἰταλίας, ὀρῶντα, ἐν ᾧ τε ἐομῖν, καὶ ὑμῶν μὴ ἐπιβηθούτων, πρὸς ἐκείνους χωρῆσαι, διαπολεμήσεται αὐτοῖς ἄμαχῃ, ἐκπολιορκηθέντων ἡμῶν, ὃ

πόλεμος, τούτων ἐγὼ ἠδίω μὲν ἂν εἶχον ὑμῖν ἑτέρα ἐπιστέλλειν, οὐ μέντοι χρησιμώτερα γὰρ, εἰ δέῃ σαφῶς ὑμᾶς εἰδότας τὰ ἐνθάδε βουλευσασθαι. καὶ ἄμα, τῆς φύσεως ἐπιστάμενος ὑμῶν, βουλομένων μὲν τὰ ἴδιιστα ἀκούειν, αἰτιωμένων δὲ ὕστερον, ἦν τε ὑμῖν ἀπ' αὐτῶν μὴ ὁμοιον ἐκβῆ, ἀσφαλίστερον ἠγησάμην τὸ ἀληθὲς δηλῶσαι.

15. „Καὶ νῦν, ὡς, ἐφ' ἧ μὲν ἤλθομεν τοπρωτόν, καὶ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἠγεμόνων ὑμῖν μὴ μεμπτῶν γεγενημένων, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε. ἐπειδὴ δὲ ἡ Σικελία τε ἅπασα ξυνίσταται, καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἄλλη στρατιὰ προσδόκιμος αὐτοῖς, βουλευέσθε ἤδη, ὡς τῶν γ' ἐνθάδε μηδὲ τοῖς παροῦσιν ἀνταρκούστων, ἀλλ' ἢ τούτους μεταπέμπειν δεόν, ἢ ἄλλην στρατιάν μὴ ἐλάττω ἐπιπέμπειν, καὶ πεζὴν καὶ ναυτικὴν, καὶ χρήματα μὴ ὀλίγα· ἐμοὶ δὲ διάδοχόν τινα, ὡς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρῆτιν παραμένειν. ἀξιῶ δ' ὑμῶν συγγνώμης τυγχάνειν. καὶ γὰρ, ὅτ' ἐρώωμην, πολλὰ ἐν ἠγεμονίαις ὑμᾶς εὖ ἐποίησα. ὅ, τι δὲ μέλλετε, ἄμα τῷ ἦρι εὐθὺς, καὶ μὴ ἐς ἀναβολὰς, πράττετε· ὡς τῶν πολεμίων τὰ μὲν ἐν Σικελίᾳ δι' ὀλίγου ποριουμένων, τὰ δ' ἐκ Πελοποννήσου, σχολαίτερον μὲν, ὅμως δ', ἦν μὴ προσέχητε τὴν γνώμην, τὰ μὲν λήσουσιν ὑμᾶς, ὡσπερ καὶ πρότερον, τὰ δὲ φθήσονται.“

16. Ἡ μὲν τοῦ Νικίου ἐπιστολὴ τοσαῦτα εἶδηλον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ἀκούσαντες αὐτῆς, τὸν μὲν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' αὐτῷ, ἕως ἂν

ἕτεροι [αἰραθέντες] ξυνάρχοντας ἀφίκονται, τῶν αὐτοῦ ἐκεῖ δύο προσέλιοντο, Μένανδρον καὶ Εὐθύδημον, ὅπως μὴ μόνος ἐν ἀσθενείᾳ ταλαιπωροῖη στρατιῶν δὲ ἄλλη μὴ ἐφημίσαντο πέμπειν, καὶ ναυτικήν καὶ πεζικήν, Ἀθηναίων τε ἐκ καταλόγου καὶ τῶν συμμάχων· καὶ ξυνάρχοντας αὐτῷ εἶλοντο Δημοσθένην τε τὸν Ἀλκισθέου καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουλόου, καὶ τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα εὐθύς περὶ ἡλίου τροπᾶς τὰς χειμερινὰς ἀποπέμπουσι εἰς τὴν Σικελίαν, μετὰ δέκα νεῶν, ἄγοντα εἴκοσι τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἅμα ἀγγελοῦντα τοῖς ἐκεῖ, ὅτι ἦξει βοήθεια, καὶ ἐπιμέλεια αὐτῶν ἔσται.

17. Ὁ δὲ Δημοσθένης, ὑπομένων, παρσκευάζετο τὸν ἔκπλοον, ὡς ἅμα τῷ ἦρι ποιησόμενος, στρατιῶν τε ἐπαγγέλλων εἰς ταύς συμμάχους, καὶ χρήματα αὐτόθεν, καὶ ναῦς καὶ ὄπλιτας ἐτοιμάζων. πέμπουσι δὲ καὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι νεῦς, ὅπως φυλάσσοιεν μηδίνα ἀπὸ Κορίνθου καὶ τῆς Πελοποννήσου εἰς τὴν Σικελίαν περαιόσθαι. οἱ γὰρ Κορίνθιοι, ὡς αἶ τε πρῶσβεις αὐτοῖς ἦγον, καὶ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ βελτίω ἤγγελον, νομίσαντες, οὐκ ἄκαιρον καὶ τὴν προτίραν πέμπειν τῶν νεῶν ποιήσασθαι, πολλῷ μᾶλλον ἐπιφύωτο, καὶ ἐν ὀλίκῃσι παρσκευάζοντο αὐτοὶ τε ἀποστελοῦντες ὄπλιτας ἐν τῇ Σικελίᾳ, καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ πέμποντες. ναῦς τε οἱ Κορίνθιοι πάντα καὶ εἴκοσιν ἐπλήρου, ὅπως ναυμαχίας τε ἀπεπειράσσοι

πρὸς τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ φυλακῇν, καὶ τοὺς ἀειπάδας αὐτῶν ἦσαν οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι κολλῶσιεν ἀπαίρειν, πρὸς τὴν σφαιτέρων ἀπείταξιν τῶν τριηρῶν τὴν φυλακὴν ποιούμενοι.

18. Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐμβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε σφαιρόδοκτο αὐτοῖς, καὶ τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυροθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ, ἐμβολῆς γαρομένης, διακολλυθῆι. καὶ ὁ Ἀλικριβιάδης, προσκείμενος, ἐδίδασκε τὴν Λακίλειαν περὶ τῆς, καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν πόλεμον. μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμόνιοις ἐγεγόνητό τις φάσις, διότι τοὺς Ἀθηναίους ἐνόμιζον, διπλοῦν τὸν πόλεμον ἔχοντας, πρὸς τε σφῶν καὶ Σικελιώτας, εὐκαθαιρτοτάτους ἔδοθαι· καὶ ὅτι τὰς σπονδὰς προτέρους κελυβίναι ἤγαυοντο αὐτούς· ἐν γὰρ τῷ προτέρῳ πολέμῳ σφαιτέρων τὸ παράνομον μᾶλλον γενέσθαι, ὅτι ἐς Πλάταιων ἦλθον Θηβαῖοι ἐν σπονδαῖς, καὶ, εἰρημίον ἐν ταῖς πρότερον ξυθήκαις, ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν, ἢ δίκας θίλασι διδόναι, αὐτοὶ οὐχ ὑπήκουον ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων· καὶ διὰ τοῦτο δυστυχεῖν τε εἰκότως ἐνόμιζον, καὶ ἐνεθυμοῦντο τὴν τε περὶ Πύλον ξυμφορὰν, καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς γένοιτο. ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, ταῖς τριάνοντα ναυσὶν ὀρμώμενοι, Ἐπιδάυρον τε καὶ Πρασιῶν καὶ ἄλλα ἐδήκασαν, καὶ ἐκ Πύλου ἄμα ἐκπορεύοντο, καὶ, ὡς ἴσως περὶ του διαφορὰν γίνον-

το τῶν κατὰ τὰς σπονδὰς ἀμφισβητουμένων, ἐς δὲ καὶ προκαλουμένων τῶν Λακεδαιμονίων, οὐκ ἤθελον ἐπιτρέπειν· τότε δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι, νομίσαντες, τὸ παρανόμημα, ὅπερ καὶ σφίσι πρότερον ἠμάρτητο, αὐθις ἐς τοὺς Ἀθηναίους τὸ αὐτὸ περιεστάναι, πρόθυμοι ἦσαν ἐς τὸν πόλεμον· καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ σίδηρόν τε περιήγγελλον κατὰ τοὺς ξυμμάχους, καὶ τὰ ἄλλα ἐργαλεῖα ἠτοίμαζον ἐς τὸν ἐπιτειχισμόν· καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ ἄμα, ὡς ἀποκίμφοις ἐν ταῖς ὀλκίαις ἐπικουρίαν, αὐτοὶ τε ἐπόριζον, καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους προσηνάγκαζον· καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα· καὶ ὄγδοον καὶ ἄριστον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

19. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου ἤρος, εὐθύς ἀρχομένου, πρῶταίτατα δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσέβαλον, ἠγεῖτο δὲ Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεὺς· καὶ πρῶτον μὲν τῆς χώρας τὰ περὶ τὸ πεδίον ἐδήρωσαν· ἔπειτα Δεκέλειαν ἐτείχιζον, κατὰ πόλεις διελόμενοι τὸ ἔργον· ἀπέχει δὲ ἡ Δεκέλεια σταδίου μάλιστα τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατόν· παραπλήσιον δὲ οὐ πολλῷ πλέον καὶ ἐπὶ τῆς Βοιωτίας· ἐπὶ δὲ τῷ πεδίῳ καὶ τῆς χώρας τοῖς κρατίστοις ἐς τὸ κακουργεῖν ὑποδομεῖτο τὸ τεῖχος, ἐπιφανὲς μὲν τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐτείχιζον· οἱ δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἀπέστειλλον περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον

ταῖς ὀλίγασι τοὺς ὀπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν· Λακωνοδαιμόνιοι μὲν, τῶν τε ἐλάχιστων ἐπιλεξάμενοι τοὺς βελτίστους, καὶ τῶν Νεοδαμωδῶν, ξυναμφοτέρων ἑξακοσίους ὀπλίτας, καὶ Ἐκκριτον Σπαρτιάτην ἄρχοντα· Βοιωτοὶ δὲ τριακοσίους ὀπλίτας, ὧν ἦρχον Ἔνων τε καὶ Νίκων, Θηβαῖοι, καὶ Ἡγήσανδρος Θεσπιεύς. οὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρώτοις, ὁρμήσαντες ἀπὸ τοῦ Ταινάρου τῆς Λακωνικῆς, ἐς τὸ πύλαγος ἀφῆκαν. μετὰ δὲ τούτους Κορινθιοὶ οὐ πολλῶ ὕστερον πεντακοσίους ὀπλίτας, τοὺς μὲν ἐξ αὐτῆς Κορίνθου, τοὺς δὲ προσμισθωσάμενοι Ἀρκάδων, καὶ ἄρχοντα Ἀλέξαρχον Κορινθίον προστάξαντες, ἀπέπεμψαν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ Σικυώνιοι διακοσίους ὀπλίτας ὁμοῦ τοῖς Κορινθίοις, ὧν ἦρχε Σαργεὺς Σικυώνιος. αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων, αἱ τοῦ χειμῶνος πληρωθεῖσαι, ἀνθώρουν ταῖς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ εἴκοσιν Ἀττικαῖς, ἕωςπερ αὐτοῖς οἱ ὀπλίται ταῖς ὀλίγασι ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀπῆραν· οὐπερ ἕνεκα καὶ τοπρότερον ἐπληρώθησαν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὀλίγας μάλλον, ἢ πρὸς τὰς τριήρεις, νοῦν ἔχωσιν.

20. Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἅμα Δεικείας τῷ τειχισμῷ, καὶ τοῦ ἦρος εὐθύς ἀρχομένου, περὶ Πελοπόννησον ναῦς τριάκοντα ἔστειλαν, καὶ Χαρικλία τὸν Ἀπολλοδώρου ἄρχοντα· ὃ εἶρητο, καὶ ἐς Ἄργος ἀφικομένῳ, κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν παρακαλεῖν Ἀργείων τε ὀπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ τὸν Δημοσθένην ἐς τὴν Σικελίαν (ὥσπερ ἔμαλλον,) ἀπέ-

στύλλον, ἔξήκοντα μὲν ναυσὶν Ἀθηναίων, καὶ πέντε Χίαις, ὀπλίταις δὲ ἐκ καταλόγου Ἀθηναίων διακοσίοις καὶ χιλίοις, καὶ κρησιωτῶν, ὅσοις ἑκασταχόθην οἶόν τ' ἦν πλείστοις χρήσασθαι· καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ὑπηκόων, εἰποθὲν τι εἶχον ἐπιτήδειον ἐς τὸν πόλεμον, ξυμπορίσαντες. εἰρητο δ' αὐτῶ, πρῶτον μετὰ τοῦ Χαρκιλίου ἄμα περιπλέοντα ξυστρατεύεσθαι περὶ τὴν Λακωνικὴν. καὶ ὁ μὲν Δημοσοθένης ἐς τὴν Αἴγιναν προσπλεύσας, τοῦ στρατεύματός τε εἴ τι ὑπελείπετο, περιέμενε, καὶ τὸν Χαρκιλία τοὺς Ἀργεῖους παραλαβεῖν.

21. Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ ἤρος τούτου, καὶ ὁ Γύλιππος ἦκεν ἐς τὰς Συρακούσας, ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων, ὧν ἔπεισε, στρατιάν, ὅσῃν ἑκασταχόθην πλείστην ἐδύνατο· καὶ ξυγκαλίσας τοὺς Συρακουσίους, ἔφη, χρήσαι πληροῦν ναῦς ὡς δύνανται πλείστας, καὶ ναυμαχίας ἀπόπειραν λαμβάνειν· ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τι ἔργον ἄξιον τοῦ κινδύνου ἐς τὸν πόλεμον κατεργάσεσθαι. ξυνανέπευθε δὲ καὶ ὁ Ἐρμοκράτης οὐχ ἥκιστα τοῦ ταῖς ναυὰς μὴ ὑθυμεῖν ἐπιχειρήσειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, λέγων, οὐδὲ ἐκείνους πάτριον τὴν ἐμφειρίαν οὐδὲ αἰδῖον τῆς θαλάσσης ἔχειν, ἀλλ', ἡπειρώτας μᾶλλον τῶν Συρακουσίων ὄντας, καὶ ἀναγκασθέντας ὑπὸ Μήδων, ναυτικούς γενέσθαι· καὶ πρὸς ἄνδρας τολμηροὺς, οἴους καὶ Ἀθηναίους, τοὺς ἀντιτολμῶντας χαλεπωτάτους [ὄν] αὐτοῖς φαίσεσθαι. ὃ γὰρ ἐκείνοι τοὺς πῦλας, οὐ

δυνάμει ἔστιν ὅτι προὔχοντες, τῷ δὲ θράσει, ἐπιχειροῦντες, καταφοβεῖσθαι, καὶ σφῶς ἂν τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις ὑποσχεῖν. καὶ Συρακουσίου εὐ εἰθέναί ἔρη, τῷ παλμῆσαι ἔπροσδοκῆται πρὸς τὸ Ἀθηναίων ναυτικὸν ἀντιστῆναι, πλέον, διὰ τὸ τοιοῦτον ἐκπλαγίεων αὐτῶν, περιεσσομένους, ἢ Ἀθηναίους τῆ ἐπιστήμῃ τῆν Συρακουσίων ἀπειρίαν βλάψοντας. εἶναι οὖν ἐκέλευεν ἐς τὴν πείραν τοῦ ναυτικοῦ, καὶ μὴ ἀπονεῖν, καὶ αἱ μὲν Συρακούσιοι, τοῦ τε Γυλίππου καὶ τοῦ Ἐρμοστράτου, καὶ εἰ του ἄλλου, περὶ θόλων, ἄρμητό τε ἐς τὴν ναυμαχίαν, καὶ τὰς ναῦς ἐπέπλεον.

22. Ὁ δὲ Γυλίππος, ἐπειδὴ παρασκευάσατο τὸ ναυτικὸν, ἀγαγὼν ὑπὸ εὐκτα πᾶσαν τὴν στρατιάν τὴν πεζὴν, αὐτὸς μὲν τοῖς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τειχέσι κατὰ γῆν ἔμελλε προσβαλεῖν· αἱ δὲ τριήρεις τῶν Συρακουσίων ἅμα καὶ ἀπὸ ξυνοδήματος, πάντες μὲν καὶ τριάκοντα ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπέπλεον, αἱ δὲ πάντες καὶ τεσσαράκοντα, ἐκ τοῦ ἐλάσσονος, οὗ ἦν καὶ τὸ κενώριον αὐτοῖς. καὶ περιέπλεον, βουλόμενοι πρὸς τὰς ἐπιθὲς προσμῖξαι, καὶ ἅμα ἐπιπλεῖν τῷ Πλημμυρίῳ, ὅπως αἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβῶνται. αἱ δ' Ἀθηναῖοι, διὰ τὰχος ἀντιπληρώσαντες ἐβήκοντα ναῦς, ταῖς μὲν πάντες καὶ ἄκοιαι πρὸς τὰς πάντες καὶ τριάκοντα τῶν Συρακουσίων, τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι, ἐναυμάχουν, ταῖς δ' ἐπιλοτόμους ἀπήντων ἐπὶ τὰς ἐκ τοῦ κενωρίου περιπλούσας. καὶ εὐθὺς πρὸ τοῦ ἀτόματος τοῦ μεγάλου

λου λιμένος ἐναυμάχουν, καὶ ἀντίτεχον ἀλλήλοις ἐπιπολὺ, οἱ μὲν, βιάσασθαι βουλόμενοι τὸν ἔσπλον, οἱ δὲ, κωλύειν.

23. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Γύλιππος, τῶν ἐν τῷ Πλημυρίῳ Ἀθηναίων πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπικαταβάντων, καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τὴν γνώμην προσεχόντων, φθάνει προσπεσὼν ἅμα τῇ ἔφ' αἰφνιδίως τοῖς τεύχεσι καὶ αἶρεῖ τὸ μέγιστον πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐλάσσω δύο, οὐχ ὑπομεινάντων τῶν φυλάκων, ὡς εἶδον τὸ μέγιστον φραδίως ληφθέν. καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ἀλόντος, χαλιπῶς οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα καὶ ὀκτάδα τινὰ κατέφυγον, ἐξεκομίζοντο ἐς τὸ στρατόπεδον. τῶν γὰρ Συρακουσίων ταῖς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυσὶ κρατούντων τῇ ναυμαχίᾳ, ὑπὸ τριήρους μιᾶς καὶ εὐ' πλεούσης ἐπεδιώκοντο· ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο τείχισματα ἤλισκετο, ἐν τούτῳ καὶ οἱ Συρακούσιοι ἐτύγχανον ἤδη νικῶμενοι, καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν φεύγοντες ῥᾶον παρέπλευσαν. αἱ γὰρ τῶν Συρακουσίων αἱ πρὸ τοῦ στόματος νῆες ναυμαχοῦσαι, βιασάμεναι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσέπλεον, καὶ ταραχθεῖσαι περὶ ἀλλήλας, παρέδοσαν τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις. ταύτας τε γὰρ ἔτρεψαν, καὶ ὑφ' ὧν τοπρωτον ἐνικῶντο ἐν τῷ λιμένι. καὶ ἔνδεκα μὲν ναῦς τῶν Συρακουσίων κατέδυσαν, καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀπέκτειναν, πλὴν ὅσον ἐκ τριῶν νεῶν οὖς ἐξώγησαν. τῶν δὲ σφετέρων τρεῖς νῆες διαφθάρησαν, τὰ δὲ ναυάγια ἀνεγκύσαντες τῶν Συρακουσίων, καὶ

τροπαῖον τῷ νησιδίῳ στήσαντες τῆ πρό τοῦ Πλημμυρίου, ἀνεχώρησαν εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

24. Οἱ δὲ Συρακούσιοι κατὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν οὕτως ἐπεπράγεσαν, τὰ δ' ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τειχῇ εἶχον, καὶ τροπαῖα ἔστησαν αὐτῶν τρία. καὶ τὸ μὲν ἕτερον τοῖν δυοῖν τειχοῖν τοῖν ὕστερον λειψθέντοιν κατέβαλον, τὰ δὲ δύο ἐπισκευάσαντες ἐφρούρουν. ἄνθρωποι δ' ἐν τῶν τειχῶν τῇ ἀλώσει ἀπέθανον καὶ ἐζωγρήθησαν πολλοὶ, καὶ χρήματα, πολλὰ τὰ ξύμπαντα, ἐάλω. ὥστε γὰρ ταμείῳ χρωμένων τῶν Ἀθηναίων τοῖς τείχεσι, πολλὰ μὲν ἐμπόρων χρήματα καὶ σῖτος ἐνῆν, πολλὰ δὲ καὶ τῶν τριηραρχῶν· ἐπεὶ καὶ ἰστία τεσσαράκοιτα τριηρῶν καὶ τᾶλλα σκευὴ ἐγκατελείφθη, καὶ τριήρεις ἀνεγκυσμέναι τρεῖς. μέγιστον δὲ καὶ ἐν τοῖς πρώτον ἐκάκωσε τὸ στρατεύμα [τὸ] τῶν Ἀθηναίων ἢ τοῦ Πλημμυρίου λῆψις· οὐ γὰρ ἔτι οὐδ' οἱ ἔσπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τῆς ἐπαγωγῆς τῶν ἐπιτηδείων, (οἱ γὰρ Συρακούσιοι ναυσὶν αὐτόθι ἐφορμοῦντες ἐκώλυον,) καὶ διὰ μάχης ἤδη ἐγίνοντο αἱ ἐσκομιδαὶ· ἔς τε τὰ ἄλλα κατάπληξιν παρέσχε καὶ ἀθυμίαν τῷ στρατεύματι.

25. Μετὰ δὲ τοῦτο ναῦς τε ἐκπέμπουσι δώδεκα οἱ Συρακούσιοι, καὶ Ἀγάθαρχον ἐπ' αὐτῶν Συρακούσιον ἄρχοντα.— καὶ αὐτῶν μία μὲν εἰς Πελοπόννησον ὤχετο, πρέσβεις ἄγουσα, οἵπερ τὰ σφέτερα φράσασιν, ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ, καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον εἰ μᾶλλον ἐποτρύνωσι γίνεσθαι. αἱ

δὲ ἐνδεκα νῆες πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἔπλεθσαν, πυν-
 θανόμεναι, πλοῖα τοῖς Ἀθηναίοις γέμοντα χρημά-
 των προσπλεῖν. καὶ τῶν τε πλοίων, ἐπιτυχοῦσαι,
 τὰ πολλὰ διέφθειραν, καὶ ξύλα ναυπηγήσιμα ἐν τῇ
 Καυλωνιάτιδι κατέκασσαν, ἃ τοῖς Ἀθηναίοις ἐτοι-
 μα ἦν. ἔς τε Λοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον. καὶ
 ὄρμουσῶν αὐτῶν, κατέπλευσε μὲν τῶν ὀκτάδων τῶν
 ἀπὸ Πελοποννήσου, ἄγουσα Θεσπιέων ὀπλίτας. καὶ
 ἀναλαβόντες αὐτοὺς οἱ Συρακούσιοι ἐπὶ τὰς ναῦς,
 παρέπλεον ἐπ' οἴκου. φυλάξαντες δ' αὐτοὺς οἱ
 Ἀθηναῖοι εἴπεσι ναυσὶ πρὸς τοῖς Μεγάροις, μίαν
 μὲν ναῦν λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλ-
 λας οὐκ ἠδυνήθησαν, ἀλλ' ἀποφεύγουσιν ἐς τὰς Συ-
 ρακούσας. ἐγένετο δὲ καὶ περὶ τῶν σταυρῶν ἀκρο-
 βολισμὸς ἐν τῷ λιμένι, οὓς οἱ Συρακούσιοι πρὸ τῶν
 παλαιῶν νεωσοίκων κατέπηξαν ἐν τῇ θαλάσῃ, ὅπως
 αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὄρμοιεν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπι-
 πλέοντες μὴ βλάπτοιεν ἐμβαλόντες. προσαγαγόν-
 τες γὰρ ναῦν μυριοφόρον αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι, πύρ-
 γους τε ξυλίνους ἔχουσαν καὶ παραφράγματα, ἔκ-
 τε τῶν ἀκατίων ὄνευον ἀναδούμενοι τοὺς σταυροὺς,
 καὶ ἀνέκλων, καὶ κατακολυμβῶντες ἐξέπριον. οἱ
 δὲ Συρακούσιοι ἀπὸ τῶν νεωσοίκων ἔβαλλον οἱ δ'
 ἐκ τῆς ὀκτάδος ἀντέβαλλον. καὶ τέλος τοὺς πολλοὺς
 τῶν σταυρῶν ἀνεῖλον οἱ Ἀθηναῖοι. χαλεπωτάτη
 δ' ἦν τῆς σταυρώσεως ἡ κρύφιος. ἦσαν γὰρ τῶν
 σταυρῶν, οὓς οὐχ ὑπερέχοντας τῆς θαλάσσης κατέ-
 πηξαν. ὥστε δευτὸν ἦν προσπλεῦσαι, μὴ οὐ προῖ-

δὴν τις, ὡς περ περὶ ἔρμα, περιβάλλῃ τὴν καὶν. ἀλλὰ καὶ τούτους πολυμνηστὰς δυόμενοι ἐξίπριον μισοῦ. ὅμως δ' αὐθις οἱ Συρακοῦσαιο ἰστιαύρασαν πολλά δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἀλλήλους. (οἷον εἰπὸς, τῶν στρατιοπέδων ἐγγύς ὄντων καὶ ἀντιπετραγμένων,) ἐμηχανῶντο, καὶ ἀκροβολισμοῖς καὶ πείραις παντοίαις ἐχρῶντο. ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς τὰς πόλεις πρέσβεις οἱ Συρακοῦσαιο Κορινθίωσι καὶ Ἀμυρναίων καὶ Λακεδαιμονίωσι, ἀγγαλοῦντας τὴν τε τοῦ Πλημμυρίου λῆψιν, καὶ τῆς ναυμαχίας πέρι, ὡς, οὐ τῇ τῶν πολεμίων ἰσχυρῷ μᾶλλον, ἢ τῇ σφετέρᾳ ταραχῇ, ἤσσηθεῖεν τὰ τε ἄλλα αὐθιγῶσοντας, ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἶσι, καὶ ἀξιώσοντας ξυμβοηθεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ναυαὶ καὶ πεζῶ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων προσδοκίμων ὄντων ἄλλῃ στρατιᾷ, καὶ, ἣν φθάσωσιν αὐτοὶ πρότερον διαφθείραντες τὸ παρὼν στρατεύμα αὐτῶν, διαπολεμησόμενον. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ ταῦτα ἔπρασαν.

26. Ὁ δὲ Δημοσθένης, ἐπιὲς ξυκλήθη αὐτῷ τὸ στρατεύμα, ὃ εἶδει ἔχοντα ἐς τὴν Σικελίαν βοηθεῖν, ἤρας ἐκ τῆς Διγίνης, καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πυλοτόνησον, τῷ τε Χαρικλῆϊ καὶ ταῖς τριάκοντα κίβησι τῶν Ἀθηναίων ξυμμίσγει, καὶ παραλαβόντες τῶν Ἀργείων ὀπλίτας [τινάς] ἐπὶ τὰς ναῦς, ἔπλεον ἐς τὴν Λακωνικὴν. καὶ πρῶτον μὲν τῆς Ἐπιδαύρου τι τῆς Λιμηρᾶς ἐδήωσαν ἔπειτα, ἀχόντες ἐς τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς Λακωνικῆς, ἔνθα τὸ ἱερόν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστι, κῆς τε γῆς ἔπειτα ἔδήωσαν,

καὶ ἐταίχισαν ἰσθμῶδές τι χωρίον, ἵνα δὴ οἱ τε Ἐλ-
 λωτες τῶν Λακεδαιμονίων αὐτοῖσι αὐτομδλωσι, καὶ
 λησται ἐξ αὐτοῦ, ὥσπερ ἐκ τῆς Πύλου, ἀρπαγὴν
 ποιῶνται. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης εὐθύς, ἐπειδὴ
 ξυγκατέλαβε τὸ χωρίον, ἐπέπλει ἐπὶ τῆς Κερκύρας,
 ὅπως, καὶ τῶν ἐκεῖθεν ξυμμάχων παραλαβῶν, τὸν
 ἔς τὴν Σικελίαν πλοῦν ὀπιτάχιστα ποιῆται· ὁ δὲ Χα-
 ρικλῆς, περιμείνας, ἕως τὸ χωρίον ἐξεταιχίσει, καὶ
 καταλιπὼν φυλακὴν αὐτοῦ, ἀπεκομίζετο καὶ αὐτός
 ὕστερον ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐπ' οἴκου, καὶ οἱ
 Ἀργεῖοι ἄμα.

27. Ἀφίκοντο δὲ καὶ τῶν Θρακῶν τῶν μαχαι-
 ροφόρων τοῦ Διακοῦ γένους ἔς τὰς Ἀθήνας πελτα-
 σταὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ τριακόσιοι καὶ χίλιοι,
 οὓς ἔδει τῷ Δημοσθένει ἔς τὴν Σικελίαν ξυμπλεῖν.
 οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἕως ὕστερον ἦγον, διεννοοῦντο αὐ-
 τοὺς πάλιν, ὅθεν ἦλθον, ἔς Θράκην ἀποπέμπειν.
 τὸ γὰρ ἔχειν πρὸς τὸν ἐκ τῆς Δικελείας πόλεμον αὐ-
 τοὺς πολυτελὲς ἐφαίνετο· δραχμὴν γὰρ τῆς ἡμέρας
 ἕκαστος ἐλάμβανεν. ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δικελεία, τὸ
 μὲν πρῶτον ὑπὸ πάσης τῆς στρατιῆς ἐν τῷ θέρει
 τούτῳ τειχισθῆσα, ὕστερον δὲ φρουραῖς ὑπὸ τῶν
 πόλεων, κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιουσῶν τῇ χώρᾳ,
 ἐπωκῆιτο, πολλὰ ἔβλαπτε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐν
 τοῖς πρώτοις χρημάτων τ' ὀλέθρου καὶ ἀνθρώπων
 φθορᾷ ἐκάκωσε τὰ πράγματα. πρότερον μὲν γὰρ
 βραχεῖαι γιγνόμεναι αἱ εἰσβολαί, τὸν ἄλλον χρόνον
 τῆς γῆς ἀπολαύειν οὐκ ἐκέλευον. τότε δὲ, ξυνεχῶς

ἐπικαθημένων, καὶ ὅτι μὲν καὶ πλεόντων ἐπιόντων, ὅτι δ' ἐξ ἀνάγκης τῆς ἴσης φρουρᾶς καταθεούσης τε τὴν χώραν, καὶ ληστείας ποιουμένης, βασιλέως τε παρόντος τοῦ τῶν Λακεδαιμονίων, Ἄγιδας, ὃς οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον ἐποιεῖτο, μεγάλη οἱ Ἀθηναῖοι ἐβλάπτοντο· τῆς τε γὰρ χώρας ἀπάσης ἐστέρηντο, καὶ ἀνδραπόδων πλέον ἢ δύο μυριάδες ἠὲ τομολήκεσαν, καὶ τούτων πολὺ μέρος χειροτέχναι· πρόβατά τε πάντα ἀπολώλει καὶ ὑπόζυγια· ἵπποι τε, ὀσημέραι ἐξελανθόντων τῶν ἵππέων, πρὸς τε τὴν Λεκέλειαν καταδρομᾶς ποιουμένων, καὶ κατὰ τὴν χώραν φυλασσόντων, οἱ μὲν ἀπεχωλαύντο, ἐν γῆ ἀποκρότω τε, καὶ ξυμῶς ταλαιπωροῦντες, οἱ δ' ἐπιτρώσκοντο.

28. Ἡ τε τῶν ἐπιτηδείων παρακομιδῆ ἐκ τῆς Εὐβοίας, πρότερον ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ κατὰ γῆν διὰ τῆς Λεκέλειας θᾶσσον οὔσα, περὶ Σούνιον κατὰ θάλασσαν πολυτελής ἐγίγνετο· τῶν τε πάντων ὁμοίως ἐπακτῶν ἰδεῖτο ἢ πόλις, καὶ, ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι, φρούριον κατέστη. πρὸς γὰρ τῇ ἐπάλλξει τὴν μὲν ἡμέραν κατὰ διαδοχὴν οἱ Ἀθηναῖοι φυλάσσοντες, τὴν δὲ νύκτα καὶ ξύμπαντες, πλην τῶν ἵππέων, οἱ μὲν ἐφ' ὄπλοις ποιούμενοι, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ θέρους καὶ χειμῶνος ἐταλαιπωροῦντο. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπέλεξεν, ὅτι δύο πολέμους ἅμα εἶχον. καὶ ἐς φιλονεικίαν καθέστασαν τοιαύτην, ἣν, πρὶν γενέσθαι, ἠπίστησεν ἂν τις ἀκούσας. τὸ γὰρ αὐτοῦς, πολιορκουμένους ἐπιτειχισμῶ ὑπὸ Πι-

λοποννησίων, μηδ' ὡς ἔποισήνων ἐκ Σικελίας, ἀλλὰ ἐκείνῃ Συρακούσας τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἀντιπολιορκῶν, πόλιν οὐδὲν ἐλάσσονα αὐτῆς τε καθ' αὐτὴν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τὸν παράλογον τοσαῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἕλλησι τῆς δυναμείας καὶ τόλμης, ὅσον κατ' ἀρχάς τοῦ παλέμου, οἳ μὲν ἐνικυτὸν, οἳ δὲ δύο, οἳ δὲ τριῶν γε ἑτῶν, οὐδέτις πλείω χρόνον, ἐνέμιζον περιόλσειν αὐτοὺς, εἰ-οἱ Πελοποννήσιοι ἐσβαλοῖεν ἐς τὴν χώραν ὥστε εἶτι ἑπτακαιδικαίῳ μετα τὴν πρώτην ἐσβολὴν ἦλθον ἐς Σικελίαν, ἤδη τῷ πολέμῳ κατὰ πάντα τετραχημένοι, καὶ πόλεμον οὐδὲν ἐλάσσῳ προσακείλοντο τοῦ πρότερον ὑπάρχοντος ἐκ Πελοποννήσου. δι' αὐτὸ καὶ τότε, ὑπὸ τα τῆς Δικελείας πολλὰ βλαπτούσης, καὶ τῶν ἄλλων ἀναλωμάτων μεγάλων προσπιπτόντων, ἀδύνατοι ἐγένοντο τοῖς χρήμασι. καὶ τὴν εἰκοστὴν ὑπὸ ταῦτον τὸν χρόνον τῶν κατὰ Θάλασσαν ἀντὶ τοῦ φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησαν, πλείω νομιζόντες ἢν σφίσι χρήματα οὕτω προσιέναι. αἱ μὲν γὰρ δαπάναι οὐχ ὁμοίαις καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῶν μείζονες, καθίστασαν, ὅσαι καὶ μείζων ὁ πόλεμος ἦν αἱ δὲ πρόσδοαι ἀπώλλυντο.

29. Τοὺς οὖν Ἰθακίους, τοὺς τῷ Δημοσθένει ὑστερήσαντας, διὰ τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν χρημάτων, οὐ βουλόμενοι δαπανᾶν, εὐθὺς ἀπέπεμπον, προστάξαντες κομίσασθαι αὐτοὺς Διῦτραφιῖ, καὶ ἐπέστειλες, ἅμα ἐν τῷ παραπλῶ (ἐπορεύοντο γὰρ δι' Εὐερίου, καὶ τοὺς πολεμίους, ἦν τι ἀνώνυμους, ἀπ'

αὐτῶν βλάβαι. ὁ δὲ ἐς τὴν Τάναγραν ἀπεβίβασεν αὐτούς, καὶ ἄρπαγὴν τινα ἐποίησατο διὰ τῶν χουρ, καὶ ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀφ' ἐσπέρας διέπλευσε τὸν Εὐριπον καὶ ἀποβαβάσας ἐς τὴν Βοιωτίαν, ἦγεν αὐτούς ἐπὶ Μυκαλησσῶν. καὶ τὴν μὲν νύκτα λαθῶν, πρὸς τῷ Ἐρμαίῳ ἠύλιζτο· (ἀπέχει δὲ τῆς Μυκαλησσῶν ἑκαταίδεκα μάλιστα σταδίους) ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέλει προσέειπε, οὔση μεγάλη καὶ αἰρεῖ, ἀφυλάκτοις τε ἐπισιτών, καὶ ἀπροσδοκῆτοις, μὴ ἂν ποτε τινα σφίσιν ἀπὸ θαλάσσης, τοσοῦτον ἐπαναβάνατα, ἐπιθίσθαι, τοῦ τείχους ἀσθενοῦς ὄντος, καὶ ἴστιν ἢ καὶ πεπρωκότος, τοῦ δὲ βραχίος ἀποδομημένου, καὶ πυλῶν ἄμα, διὰ τὴν ἀδειαν, ἀνεωγμένων. ἐπισιόντες δὲ οἱ Ἑρμαῖοι ἐς τὴν Μυκαλησσῶν, τὰς τε οἰκίας καὶ τὰ ἱερὰ ἐπόρθουν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐφόνησον, φειδόμενοι οὔτε πρεσβυτέρους οὔτε νεωτέρους ἡλικίας, ἀλλὰ πάντας ἐξῆς, ὅτι ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτείνοντες, καὶ προσέειπε καὶ ὑποζύγια, καὶ ὅσα ἄλλα ἔμψυχα ἴδοιεν. τὸ γὰρ γένος τὸ τῶν Ἑρμαίων ὅμοια τοῖς μάλιστα τοῦ βαρβαρικοῦ, ἐν ᾧ ἂν θαρσύνῃ, φονικώτατον ἴσθι. καὶ τότε ἄλλη τε ταραχὴ οὐκ ὀλίγη, καὶ ἰδέα πᾶσα καθυστήκει ὀλέθρου· καὶ ἐπισιόντες διδασκαλίῳ παῖδων, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι, καὶ ἄρτι ἔτυχαν οἱ παῖδες ἐσεληλυθότες, κατέκοψαν πάντας καὶ ξυμφορὰ τῇ πόλει πάση οὐδεμιᾶς ἦσσαν μᾶλλον ἑτέρας ἀδόκητός τι ἐπέτισεν αὐτὴ καὶ δαινή.

30. Οἱ δὲ Θηβαῖοι, αἰσθόμενοι, ἐβοήθουν, καὶ καταλαμβάντες προκεχωρηκότας ἤδη τοὺς Θραῦκας οὐ πολὺ, τὴν τε λείαν ἀφείλοντο, καὶ αὐτοὺς φοβήσαντες, καταδιώκουσιν ἐπὶ τὸν Εὐριπον καὶ τὴν θάλασσαν, οὗ αὐτοῖς τὰ πλοῖα, ἃ ἤγαγεν, ὤρμη. καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτῶν ἐν τῇ ἐσβάσει τοὺς πλείστους, οὔτε ἐπισταμένους νεῖν, τῶν τε ἐν τοῖς πλοίοις, ὡς ἐώρων τὰ ἐν τῇ γῆ, δομισάντων ἔξω τοῦ ζεύγματος τὰ πλοῖα. ἐπεὶ ἔν γε τῇ ἄλλῃ ἀναχωρήσει οὐκ ἀτόπως οἱ Θραῦκες πρὸς τὸ τῶν Θηβαίων ἱππικόν, ὅπερ πρῶτον προσέκειτο, προεκθέοντίς τε καὶ ξυστρεφόμενοι ἐν ἐπιχωρίῳ τάξει, τὴν φυλακὴν ἐποιούοντο· καὶ ὀλίγοι αὐτῶν ἐν τούτῳ διεφθάρησαν· μέρος δέ τι καὶ ἐν τῇ πόλει αὐτῇ δι' ἀρπαγὴν ἐγκαταλήφθην ἀπώλετο. οἱ δὲ ξύμπαντες τῶν Θρακῶν πενήτηκοντα καὶ διακόσιοι ἀπὸ τριακοσίων καὶ χιλίων ἀπέθανον. διεφθειραν δὲ καὶ τῶν Θηβαίων καὶ τῶν ἄλλων, οἳ ξυνεβοήθησαν, ἐς εἴκοσι μάλιστα ἱππέας τε καὶ ὀπλίτας ὁμοῦ, καὶ Θηβαίων τῶν Βοιωταρχῶν Σκιρφώνδαν τῶν δὲ Μυκαλησίων μέρος τι ἀπαναλώθη. τὰ μὲν κατὰ τὴν Μυκαλησσόν, πάθει χρησαμένων οὐδενός, ὡς ἐπὶ μεγάλῃ, τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἦσσαν ὀλοφύρασθαι ἀξίῳ, τοιαῦτα ξυνέβη.

31. Ὁ δὲ Δημοσθένης, τότε ἀποπλέων ἐκ τῆς Κερκύρας μετὰ τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν, ὀλοκάδα ὁμοῦσαν ἐν Φειᾷ τῇ Ἠλείῳ λαβὼν, ἐν ἣ οἱ Κορίνθιοι ὀπλίται ἐς τὴν Σικελίαν ἔμελλον περαι-

οὔσθαι, αὐτὴν μὲν διαφθείρει· οἱ δ' ἄνδρες, ἀποφυγόντες, ὕστερον λαβόντες ἄλλην, ἔπλεον. καὶ μετὰ τοῦτο ἀφικόμενος ὁ Δημοσθένης ἐς τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνίαν, ὀπλίτας τε παρέλαβε, καὶ ἐκ τῆς Ναυπάκτου τῶν Μεσσηνίων μετεπέμψατο· καὶ ἐς τὴν ἀντιπέρας ἠπειρον τῆς Ἀκαρνανίας διέβη, ἐς Ἀλυζίαν τε καὶ Ἀνακτόριον, ὃ αὐτοὶ εἶχον. ὄντι δ' αὐτῷ περὶ ταῦτα ὁ Εὐρυμέδων ἀπαντᾷ, ἐκ τῆς Σικελίας ἀποπλέων, ὃς τότε τοῦ χειμῶνος, τὰ χρήματα ἄγων τῇ στρατιᾷ, ἀπεπέμφθη, καὶ ἀγγέλλει τὰ τε ἄλλα, καὶ ὅτι πύθοιτο κατὰ πλοῦν ἤδη ὦν, τὸ Πλημμύριον ὑπὸ τῶν Συρακουσίων ἐαλωκός. ἀφικνεῖται δὲ καὶ Κόνων παρ' αὐτούς, ὃς ἦρχε Ναυπάκτου, ἀγγέλλων, ὅτι αἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων, αἱ σφίσειν ἀνθορμούσαι, οὔτε καταλύουσι τὸν πόλεμον, ναυμαχεῖν τε μίλλουσι· πέμπειν οὖν ἐκέλευεν αὐτούς ναῦς, ὡς οὐχ ἱκανοὺς ὄντας δυοῖν θεούσαις εἴκοσιν ταῖς ἑαυτῶν πρὸς τὰς ἐκείνων πέντε καὶ εἴκοσι ναυμαχεῖν. τῷ μὲν οὖν Κόνωνι δέκα ναῦς ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων, τὰς ἄριστα σφίσει πλεούσας, ἀφ' ὧν αὐτοὶ εἶχον, ξυμπέμπουσι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ. αὐτοὶ δὲ τὰ περὶ τῆς στρατιᾶς τὸν ξύλλογον ἠτοιμάζοντο· Εὐρυμέδων μὲν, ἐς τὴν Κέρκυραν πλεύσας, καὶ πεντεκαίδεκά τε ναῦς πληροῦν κελεύσας αὐτούς, καὶ ὀπλίτας καταλεγόμενος· (ξυνῆρχε γὰρ ἤδη Δημοσθένης, ἀποτραπόμενος, ὥσπερ καὶ ἤρθη.) Δημοσθένης δ' ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἀκαρνα-

νίαν χαρίων σφενδονήτας τε καὶ ἀκοντιστὰς ξυναγείρων.

32. Οἱ δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν τότε μετὰ τῆν τοῦ Ἡλημμυρίου ἄλλωσιν πρέσβεις, οὐχόμενοι ἐς τὰς πόλεις, ἐπειδὴ ἔπεισάν τε, καὶ ξυναγαγόντες ἔμελλον ἄξιον τὸν στρατὸν, ὃ Νικίας, προπευθόμενος, πέμπει ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς τῆν δίοδον ἔχοντας, καὶ ξυμμάχους, Κεντέριπας τε καὶ Ἀλικυκαίους, καὶ ἄλλους, ὅπως μὴ διαφθήσῃ τὸς πολεμίους, ἀλλὰ, ξυστραφίντες, κωλύσῃσι διελθεῖν. ἄλλη γὰρ αὐτοὺς οὐδὲ πειράσῃν Ἀκραγαντῖνοι γὰρ οὐκ ἐδίδουσαν διὰ τῆς ἑαυτῶν ὁδόν. πορευομένων δ' ἤδη τῶν Σικελιωτῶν, οἱ Σικελοὶ, καθάπερ ἐδίδοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπέδραν τινὰ τριχῆ ποιησάμενοι, ἀφυλάκτους τε καὶ ἐξαίφνης ἐπιγεγόμενοι, διεφθείραν ἐς ὀκτακοσίους μάλιστα, καὶ τοὺς πρέσβεις, πλὴν ἑνὸς τοῦ Κορινθίου, πάντας. οὗτος δὲ τοὺς διαφυγόντας ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους ἐκόμισεν ἐς τὰς Συρακούσας.

33. Καὶ περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ οἱ Καμαριναῖοι ἀφικνοῦνται, αὐτοῖς βοηθοῦντες, πεντακόσιοι μὲν ὀπλίται, τριακόσιοι δὲ ἀκοντισταὶ, καὶ τοξόται τριακόσιοι. ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ Γελῶσι ναυτικόν τε ἐς πάντε ναῦς, καὶ ἀκοντιστὰς τετρακοσίους, καὶ ἵππίας διακοσίους. σχεδὸν γὰρ τοὶ ἤδη πᾶσα ἡ Σικελία, πλὴν Ἀκραγαντῖνων, (οὗτοι δ' οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἦσαν,) οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, μετὰ τῶν Συρακουσίων, οἱ πρότερον πε-

ρισοφόμοι, ξυστάτες ἰβοθήθουκ καὶ οἱ μὲν Συ-
 ρακούοιοι, ὡς αὐταῖς τὸ ἐν τοῖς Σικελοῖς πάθος
 ἐγένετο, ἐπίσχοιτο εὐθέως τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχει-
 ρεῖν. ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐτοίμης
 ἤδη τῆς στρατιᾶς αὐτοῦ ἐκ τῆς Κερκύρας καὶ ἀπὸ
 τῆς ἠπείρου, ἐπεραιώθησαν ξυμπάση τῇ στρατιᾷ
 τὸν Ἴόνιον ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν· καὶ ἐδημηθέντες
 αὐτόθεν, κατέχουσι ἐς τὰς Κοιράδας νήσους Ἰα-
 πυγίας· καὶ ἀκοντιστὰς τε τινὰς τῶν Ἰαπύγων,
 πενήτην καὶ ἑκατὸν, καὶ Μισσαπίου ἔθνος,
 ἀναβιβάζονται ἐπὶ πὰς νῆδς· καὶ, τῷ Ἄρτα (ὅσπερ
 καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς, δυνάστης ἦν, παρίσχετο αὐ-
 τοῖς,) ἀναγνώσαντες αἰνὰ παλαιὰν φιλίαν, ἀφι-
 κνούσιν ἐς Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας· καὶ τοὺς
 Μεταποντίους πείσαντες κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν ἀκον-
 τιστὰς τε ξυμπέμπειν τριμυσίους καὶ τριήρεις δύο,
 καὶ ἀναλαβόντες ταῦτα, περιέπλευσαν ἐς Θουρίαν,
 καὶ καταλαμβάνουσι νικητὴν στάσει αὐτοῦ τῶν Ἀθη-
 ναίων ἐναντίους ἐκπεπωκῆτας· καὶ βουλόμενοι,
 τὴν στρατιάν αὐτόθι πῦσαν ἀθροίσαντες, εἴ τις
 ὑπελέλυτο, ἐξετάσαι, καὶ πρὸς Θουρίους πῦσαι,
 σφίσι ξυστρατεύειν τε ὡς προθυμάτακα, καὶ, ἐπι-
 δήπερ ἐν τούτῳ τύχης εἰσὶ, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς
 καὶ φίλους τοῖς Ἀθηναίοις νομίζειν, περιέμενον ἐν
 τῇ Θουρίᾳ, καὶ ἔπραξον ταῦτα.

34. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, καὶ οἱ παρὰ τὸν αὐ-
 τὸν χρόνον τοῦταν οἱ ἐν ταῖς πύργαις καὶ ἔποσι ναυ-
 αὶν, ὅπερ τῶν ἑλλιάδων ἕνεκα τῆς ἐς Ἰταλίαν κα-

μιδῆς ἀνθρώρμονυ πρὸς τὰς ἐν Ναυπάκτῳ ναῦς,
 παρασκευασάμενοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ, καὶ προσπλη-
 ρώσαντες ἔτι ναῦς, ὥστε ὀλίγω ἐλάσσους εἶναι αὐ-
 τοῖς τῶν Ἀτικῶν νηῶν, ὀρμίζονται κατὰ Ἐρινεὸν
 τῆς Ἀχαΐας ἐν τῇ Ῥυπικῇ. καὶ αὐτοῖς, τοῦ χω-
 ρίου μηροειδοῦς ὄντος, ἐφ' ᾧ ὄρμονυ, ὁ μὲν πιζὸς,
 ἐκατέρωθεν προσβεβοηθηκότις, τῶν τε Κορινθίων
 καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων, ἐπὶ ταῖς ἀνεχούσαις
 ἄκραις παρετίτακτο, αἱ δὲ νῆες τὸ μεταξὺ εἶχον
 ἐμφράξασαι· ἦρχε δὲ τοῦ ναυτικοῦ Πολυάνθης Κο-
 ρινθίος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Ναυπάκτου τρι-
 ἀκοντα ναυσὶ καὶ τρισὶν (ἦρχε δὲ αὐτῶν Δίφιλος,)
 ἐπέπλευσαν αὐτοῖς. καὶ οἱ Κορινθιοὶ τὸ μὲν πρῶ-
 τον ἡσύχαζον, ἔπειτα, ἀρθέντος αὐτοῖς τοῦ σημείου,
 ἐπεὶ καιρὸς εἶδοκε εἶναι, ὄρμησαν ἐπὶ τοὺς Ἀθη-
 ναίους, καὶ ἐναυμάχουν. καὶ χρόνον ἀντεῖχον πο-
 λὺν ἀλλήλοισι. καὶ τῶν μὲν Κορινθίων τρεῖς νῆες
 διαφθείρονται· τῶν δὲ Ἀθηναίων κατέδου μὲν οὐδε-
 μία ἁπλῶς, ἐπὶ δὲ τινες ἅπλοισι ἐγένοντο, ἀντι-
 προροὶ ἐμβαλλόμεναι, καὶ ἀναρῶραγεῖσαι τὰς παρεξ-
 ειρσίας ὑπὸ τῶν Κορινθίων νηῶν, ἐπ' αὐτὸ τοῦ-
 το παχυτίρας τὰς ἐπωτίδας ἐχουσῶν. ναυμαχή-
 σαντες δὲ, ἀντίπαλα μὲν, καὶ ὡς αὐτοὺς ἐκατέρωθεν
 ἀξιούν νικᾶν, ὁμως δὲ τῶν ναυαγίων κρατησάντων
 τῶν Ἀθηναίων, διὰ τε τὴν τοῦ ἀνέμου ἄπωσιν αὐ-
 τῶν ἐς τὸ πύλαγος, καὶ διὰ τὴν τῶν Κορινθίων
 οὐκέτι ἐπαγωγὴν, διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων· καὶ
 δίωξις οὐδεμία ἐγένετο, οὐδ' ἄνδρες οὐδετέρων

εάλωσαν. οἱ μὲν γὰρ Κορίνθιοι καὶ Πελοποννήσιοι, πρὸς τῇ γῇ ναυμαχοῦντες, ῥαδίως διεσώζοντο· τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐδεμία κατέδου ναῦς. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Νάυπακτον, οἱ Κορίνθιοι εὐθύς τροπαῖον ἔστησαν ὡς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν ἐναντίων ναῦς ἄπλους ἐποίησαν, καὶ νομίσαντες δι' αὐτὸ οὐχ ἡσασθαι, δι' ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι νικῆν. οἱ τε γὰρ Κορίνθιοι ἠγήσαντο κρατεῖν, εἰ μὴ πολὺ ἐκρατοῦντο, οἱ τ' Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσασθαι, εἰ μὴ πολὺ ἐνίκων. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Πελοποννησίων, καὶ τοῦ πεζοῦ διαλυθέντος, οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, ὡς νικήσαντες, ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὤρμου, ὡς εἴκοσι σταδίους. καὶ ἡ μὲν ναυμαχία οὕτως ἐτελεύτησε.

35. Ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυστρατεύειν αὐτοῖς οἱ Θούριοι παρεσκευάσθησαν ἑπτακοσίοις μὲν ὀπλίταις, τριακοσίοις δὲ ἄκοντισταῖς, τὰς μὲν ναῦς παραπλεῖν ἐκέλευον ἐπὶ τῆς Κροτωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ, τὸν πεζὸν πάντα ἐξετάσαντες πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρι ποταμῷ, ἦγον διὰ τῆς Θουριάτιδος γῆς. καὶ ὡς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ Ἰλίου ποταμῷ, καὶ αὐτοῖς οἱ Κροτωνιάται προσπέμφαντες εἶπον, οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι, διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἵεναι, ἐπικαταβάντες ἠύλισαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἰλίου· καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς εἰς τὸ αὐτὸ ἀπήντων. τῇ δ' ὕστεραι ἀναβιβασάμενοι παρέπλεον, ἴσχοντες πρὸς ταῖς

πόλεσι, πλὴν Δοικῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραν τῆς Ῥηγίνης.

36. Οἱ δὲ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ, πύθανόμενοι αὐτῶν τὸν ἐπίπλου, αὐθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειράσαι ἐβούλοντο, καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἦνπερ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, πρὶν ἐλθεῖν αὐτούς, φθάσαι βουλόμενοι, ξυνέλεγον. παρεσκευάσαντο δὲ τὸ τε ἄλλο ναυτικόν, ὡς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας τὲ πλείον ἐνεῖδαν σχήσοντες· καὶ τὰς πρώρας τῶν νεῶν ξυντεμόντες ἐς Ἰλασσον, στεριωφώτερας ἐποίησαν, καὶ τὰς ἐπωτίδας ἐπέθεισαν ταῖς πρώραις παχείας· καὶ ἀντηρίδας ἀπ' αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους, ὡς ἐπὶ ἕξ πήχεις, ἐντὸς τε καὶ ἔξωθεν· ὥπερ τρέπω καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ ναῦς ἐπισκευασμένοι πρώραθεν ἐναυμάχουν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακούσιοι, πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, οὐχ ὁμοίως ἀντιναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ τὰ πρώραθιν ἐχούσας, διὰ τὸ μὴ ἀντιπρώροις μᾶλλον αὐτοὺς, ἢ ἐκ περίπλου, ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ Ἰλασσον σχήσειν, καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν, οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν οὔσαν, πρὸς ἑαυτῶν ἕεσθαι· ἀντίπρωροι γὰρ ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι, ἀναρρήξειν τὰ πρώραθεν αὐτοῖς, στερίφοις καὶ παχείαι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παρέχοντες τοῖς ἐμβόλοις· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις οὐκ ἕεσθαι σφῶν ἐν στενοχωρίᾳ οὔτε περίπλου, οὔτε διακπλου, ὥπερ τῆς τέχνης μάλιστα ἐπίστεινον. αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατόν, τὸ μὲν, οὐ δώσειν διεκ-

πλείν, τὸ δὲ, τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν, ὥστε μὴ περιπλεῖν· τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι, τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι, μάλιστα ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι· πλείστον γὰρ ἐν αὐτῷ σήσειν· τὴν γὰρ ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσσεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐξωθουμένοις, ἄλλοσε, ἢ ἐς τὴν γῆν, καὶ ταύτην δι' ὀλίγου καὶ ἐς ὀλίγον, κατ' αὐτὸ τὸ στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν· τοῦ δ' ἄλλου λιμένος αὐτοὶ κρατήσῃ, καὶ ξυμπερομένους αὐτούς, ἦν πη βιάζονται, ἐς ὀλίγον τε, καὶ πάντας ἐς τὸ αὐτὸ προσπίπτοντας ἀλλήλοις, ταραξέσθαι· (ὅπερ καὶ ἐβλαπτε μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἐν ἀπάσαις ταῖς ναυμαχίαις, εὐν οὔσης αὐτοῖς ἐς πάντα τὸν λιμένα τῆς ἀνακρούσεως, ὡςπερ τοῖς Συρακουσίοις·) περιπλεῦσαι δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, (σφῶν ἐχόντων τὴν ἐπίπλευσιν ἀπὸ τοῦ πελάγους τε καὶ ἀνάκρουσιν,) οὐ δύνησσεσθαι αὐτούς, ἄλλως τε καὶ τοῦ Πλημμυροῦ πολεμίου τε αὐτοῖς ἑσομένου καὶ τοῦ στόματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ λιμένος.

37. Τοιαῦτα οἱ Συρακουσῖαι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε καὶ δυνάμιν ἐπινοήσαντες, καὶ ἅμα τεθαφθήκοτες μᾶλλον ἤδη ἀπὸ τῆς προτέρας ναυμαχίας, ἐπεχείρουν τῷ τε πεζῷ ἅμα καὶ ταῖς ναυσί. καὶ τὸν μὲν πεζὸν ὀλίγῳ πρότερον, τὸν ἐκ τῆς πόλεως, Γύλιππος προὔξαγαγὼν, προσῆγε τῷ τείχει τῶν Ἀθηναίων, καθόσον πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ ἑώρα. καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπίου, οἳ τε δπλίται, ὅσοι ἐκεῖ ἦσαν, καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ ἡ γυμνητῖα

τῶν Συρακουσίων ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα προσῆει τῷ τείχει· αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο εὐθύς ἐξέπλεον τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τοπρωτον αὐτοὺς οἰόμενοι τῷ πεζῷ μόνῳ πειράσειν, ὑρῶντες δὲ καὶ τὰς ναῦς ἐπιφερομένας ἄφνω, ἐθορυβοῦντο· καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ πρὸ τῶν τειχῶν ταῖς προσιοῦσιν ἀντιπαρετάσσοντο· οἱ δὲ [Ἀθηναῖοι] πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου καὶ τῶν ἔξω κατὰ τάχος χωροῦντας ἵππείας τε πολλοὺς καὶ ἄκοντιστάς ἀντεπεξήεσαν· ἄλλοι δὲ τὰς ναῦς ἐπλήρουν, καὶ ἅμα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν παρεβοήθουν, καὶ, ἐπειδὴ πλήρεις ἦσαν, ἀντανῆγον πάντες καὶ ἐβδομηκοντα ναῦς· καὶ οἱ τῶν Συρακουσίων ἦσαν ὀγδοήκοντα μάλιστα.

38. Τῆς δὲ ἡμέρας ἐπιπολύ προσπλέοντες, καὶ ἀνακρουόμενοι, καὶ πειράσαντες ἀλλήλων, καὶ οὐδέτεροι δυνάμενοι ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν, εἰ μὴ ναῦν μίαν ἢ δύο τῶν Ἀθηναίων οἱ Συρακούσιοι καταδύσαντες, διεκρίθησαν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀπῆλθε. τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν Συρακούσιοι ἠσύχαζον, οὐδὲν δηλοῦντες, ὁποῖόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν· ὁ δὲ Νικίας, ἰδὼν ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γεγόμενα, καὶ ἐλπίζων αὐτοὺς αὐτίς ἐπιχειρήσειν, τοὺς τε τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκαυάζειν τὰς ναῦς, εἴ τις τι ἐπεπονήκει, καὶ δλκαίδας προώρμισε πρὸ τοῦ σφετέρου σταυρώματος, ὃ αὐτοῖς πρὸ τῶν νεῶν ἀντὶ λιμένος κλειστοῦ ἐν τῇ θαλάσῃ ἐπεπήγει. διαλεπούσας δὲ τὰς δλκαίδας ὅσον

[Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

ε
ς
ν.
η-
δεν
ων-
ισσων
αληθ-
σταχθων
αυτων
γαρ
μνη-
συν

ἡμέρας ταύτης οὐκέτι οἰόμενοι ἄν ναυμαχήσαι. ἔξαιφνης δὲ οἱ Συρακούσιοι, πληρώσαντες τὰς ναῦς, ἐπέπλεον αὐτοῖς. οἱ δὲ, διὰ πολλοῦ θορύβου, καὶ ἄσιτοι οἱ πλείους, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες, μόγις ποτὲ ἀντανήγοντο· καὶ χρόνον μὲν τινα ἀπέσχοντο ἀλλήλων, φυλασσόμενοι· ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις, αὐτοῦ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, διαμέλλοντας, κόπῃ ἀλίσκεσθαι, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν διτιτάχιστα· καὶ, ἐπιφερόμενοι ἐκ παρακελεύσεως, ἐναυμάχουν. οἱ δὲ Συρακούσιοι, δεξάμενοι, [ἠμύνοντο,] καὶ ταῖς τε ναυσὶν ἀντιπρώροις χρώμενοι, ὥσπερ διενοήθησαν, τῶν ἐμβολῶν τῇ παρασκευῇ ἀνερόφῃγγυσαν τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπιπολὺ τῆς παρεξαιρεσίας· καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστροφωμάτων αὐτοῖς ἀκοντίζοντες, μεγάλη ἐβλαπτον τοὺς Ἀθηναίους· πολὺ δ' ἔτι μείζω οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν Συρακουσίων, καὶ ἔς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν, καὶ ἐς τὰ πλάγια παραπλέοντες, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐς τοὺς ναύτας ἀκοντίζοντες.

41. Τέλος δὲ τοῦτω τῷ τρόπῳ κατὰ κράτος ναυμαχοῦντες οἱ Συρακούσιοι ἐνίκησαν· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τραπόμενοι, διὰ τῶν ὀγκάδων τὴν κατάφευξιν ἐποιοῦντο ἐς τὸν ἑαυτῶν ὄρμον. αἱ δὲ τῶν Συρακουσίων νῆες μέχρι μὲν τῶν ὀγκάδων ἐπεδίωκον· ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι ὑπὲρ τῶν ἔσπλων αἰ ἀπὸ τῶν ὀγκάδων δελφινοφόροι ἤρμῆναι ἐκώλυον. δύο δὲ νῆες τῶν Συρακουσίων, ἐπαιρόμεναι τῇ νίκῃ, προς-

εμιξαν αὐτῶν ἑγγύς, καὶ διεφθάρησαν, καὶ ἡ ἑτέρα αὐτοῖς ἀνδράσιν ἑάλω. καταδύσαντες δ' οἱ Συρακούσιοι τῶν Ἀθηναίων ἑπτὰ ναῦς, καὶ κατατραυματίσαντες πολλὰς, ἀνδρας τε τοὺς μὲν ζωγρήσαντες, τοὺς τε ἀποκτείναντες, ἀπεχώρησαν· καὶ τροπαῖά τε ἀμφοτέρων τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν, καὶ τὴν ἑλπίδα ἤδη ἔχυρὰν εἶχον, ταῖς μὲν ναυσὶ πολὺ κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ τὸ πεζὸν χειρώσεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφοτέρα, παρεσκευάζοντο αὐθις.

42. Ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμίδων, ἔχοντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν, παραγιγνονται, ναῦς τε τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς, καὶ ὀπλίτας περὶ πεντακισχιλίους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν συμμάχων, ἄκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ Ἕλληνας οὐκ ὀλίγους, καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἱκανήν. καὶ τοῖς μὲν Συρακουσίοις καὶ συμμάχοις κατάπληξις ἐν τῷ αὐτίκα οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, εἰ πέρας μηδὲν ἔσται σφίσι τοῦ ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου· ὁρῶντες οὐτε διὰ τὴν Δεκίλειαν τειχιζομένην οὐδὲν ἦσσαν στρατὸν ἴσον καὶ παραπλήσιον τῷ προτέρῳ ἐπιπληθύτα, τὴν τε τῶν Ἀθηναίων δύναμιν πανταχόσε πολλὴν φαινομένην. τῷ δὲ προτέρῳ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ὡς ἐκ κακῶν, φώμη τις ἐγενήθητο. ὁ δὲ Δημοσθένης, ἰδὼν, ὡς εἶχε τὰ πράγματα, καὶ νομίσας, οὐχ οἶδόν τε εἶναι διατρίβειν, οὐδὲ πα-

θεῖν, ὅπερ ὁ Νικίας ἔπαθεν· (ἀφικόμενος γὰρ το-
 πρῶτον ὁ Νικίας φοβερὸς, ὡς οὐκ εὐθύς προσέκειτο
 ταῖς Συρακούσαις, ἀλλ' ἐν Κατάνη διεχείμαζεν, ὑπερ-
 ῶφθη τε, καὶ ἔφθασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Πελοποννή-
 σου στρατιᾶς ὁ Γύλιππος ἀφικόμενος· ἦν οὐδ' ἂν
 μετέπεμψαν οἱ Συρακούσιοι, εἰ ἐκείνος εὐθύς ἐπέ-
 κειτο· ἱκανοὶ γὰρ αὐτοὶ οἰόμενοι εἶναι, ἅμα τ' ἂν
 ἔμαθον ἥσους ὄντες, καὶ ἀποτειχισμένοι ἂν ἦσαν·
 ὥστε μηδ' εἰ μετέπεμψαν, ἔτι ὁμοίως ἂν αὐτοὺς
 ὠφελεῖν·) ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν ὁ Δημοσθένης, καὶ
 γιγνώσκων, ὅτι καὶ αὐτός, ἐν τῷ παρόντι, τῇ πρώ-
 τη ἡμέρᾳ μάλιστα δεινότατός ἐστι τοῖς ἐναντίοις,
 ἐβούλετο ὀπιτάχος ἀποχρήσασθαι τῇ παρουσίᾳ τοῦ
 στρατεύματος ἐκπλήξει. καὶ ὄρων τὸ παρατειχισμα-
 τῶν Συρακουσίων, ἧ ἐκώλυσαν περιτειχίσαι σφᾶς
 τοὺς Ἀθηναίους, ἀπλοῦν τε ὄν, καὶ, εἰ ἐπικρατή-
 σαι τις τῶν τε Ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως, καὶ αὐ-
 θις τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου, ῥαδίως ἂν αὐτὸ
 ληφθῆν, (οὐδὲ γὰρ ὑπομῆναι ἂν σφᾶς οὐδένα,)
 ἠπέλιγετο ἐπιθέσθαι τῇ πείρᾳ· καὶ [οἱ] ξυνομοτυ-
 την ἠγεῖτο διαπολέμῃσιν· ἧ γὰρ, κατορθώσας, ἦξιεν
 Συρακούσας, ἧ ἀπάξειν τὴν στρατιάν, καὶ οὐ τρί-
 βεσθαι ἄλλως Ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατευομένους,
 καὶ τὴν ξύμπασαν πόλιν. πρῶτον μὲν οὖν τὴν τε
 γῆν ἐξελεθόντες τῶν Συρακουσίων ἔτεμνον οἱ Ἀθη-
 ναῖοι περὶ τὸν Ἄναπον, καὶ τῷ στρατεύματι ἐπεκρά-
 τουν, ὥσπερ τοπρῶτον, τῷ τε πεζῷ, καὶ ταῖς ναυ-
 σὶν. οὐδὲ γὰρ καθ' ἑκάτερα οἱ Συρακούσιοι ἀντεπ-

εξήεσαν, ὅτι μὴ τοῖς ἱππεύσιν καὶ ἀκοντισταῖς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπίου.

43. Ἐπειτα μηχαναῖς ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειράσαι τοῦ ἀποτειχίσματος. ὡς δὲ αὐτῷ προσαγαγόντι κατεκαύθησάν τε ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ἀπὸ τοῦ τείχους ἀμυνομένων, αἱ μηχαναὶ, καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πολλαχῆ προσβάλλοντες ἀπεκρούοντο, οὐκέτι ἔδοκει διατρίβειν· ἀλλὰ, πείσας τὸν τε Νικίαν καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὡς ἐπεισόει, τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Ἐπιπολῶν ἐποιεῖτο. καὶ ἡμέρας μὲν ἀδύνατα ἔδοκει εἶναι λαθεῖν προσελθόντας τε καὶ ἀναβάντας· παραγγείλας δὲ πένθ' ἡμερῶν σιτία, καὶ τοὺς λιθολόγους καὶ τέκτονας πάντας λαβὼν, καὶ ἄλλην παρασκευὴν, τοξευμάτων τε, καὶ ὅσα ἔδει, ἣν κρατῶσι, τειχίζοντας ἔχειν, αὐτὸς μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου ὕπνου, καὶ Εὐρυμέδων, καὶ Μένανδρος, ἀναλαβὼν τὴν πῦσαν στρατιάν, ἐχώρει πρὸς τὰς Ἐπιπολάς. Νικίας δὲ ἐν τοῖς τείχεσιν ὑπελέλειπτο. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο πρὸς αὐταῖς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, (ἥπερ καὶ ἡ προτέρα στρατιὰ τοπρῶτον ἀνέβη,) λανθάνουσί τε τούτους φύλακας τῶν Συρακουσίων, καὶ προσβάντες, τὸ τεῖχος, ὃ ἦν αὐτόθι, τῶν Συρακουσίων αἰροῦσι, καὶ ἄνδρας [τινας] τῶν φυλάκων ἀποκτείνουσιν· οἱ δὲ πλείους, διαφυγόντες εὐθύς πρὸς τὰ στρατόπεδα, ἃ ἦν ἐπὶ τῶν Ἐπιπολῶν τρία, [ἐν προτειχίσμασιν,] ἐν μὲν τῶν Συρακουσίων, ἐν δὲ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν, ἐν δὲ τῶν ξυμμαχῶν, ἀγγέλλουσι τὴν ἔφοδον, καὶ τοῖς ἑξα-

κοσίοις τῶν Συρακουσίων, οἱ καὶ πρῶτοι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τῶν Ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, ἔφραζον. οἱ δ' ἐβροήθουν τ' εὐθύς, καὶ αὐτοῖς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐντυχόντες, ἀμυνομένους προθύμως ἔτρεψαν. καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθύς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν, ὅπως τῇ παρουσίᾳ ὁρμῇ τοῦ περαινέσθαι, ὧν ἕνεκα ἦλθον, μὴ βραδεῖς γίνωνται. ἄλλοι δὲ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης παρατείχισμα τῶν Συρακουσίων, οὐχ ὑπομενόντων τῶν φυλάκων, ἤρουν τε, καὶ ταῖς ἐπάλξεις ἀπίσχυρον. οἱ δὲ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ ὁ Γύλιππος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἐβροήθουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων. καὶ, ἀδοκῆτου τοῦ τολμήματος σφίσις ἐν νυκτὶ γενομένου, προσέβαλλόν τε τοῖς Ἀθηναίοις ἐκπεπληγμένοι, καὶ, βιασθέντες ὑπ' αὐτῶν, τοπρῶτον ὑπεχώρησαν. προϊόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον ἤδη, ὡς κερρατηκότων, καὶ βουλομένων διὰ παντός τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων ὡστάχιστα διαλθεῖν, ἵνα μὴ, ἀνέντων σφῶν τῆς ἐφόδου, αὐτοῖς ξυστραφῶσιν, οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς ἀντίσχον, καὶ προσβαλόντες ἔτρεψάν τε καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν.

44. Καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀπορίᾳ ἐγίνοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἣν οὐδὲ πυθέσθαι φάδιον ἦν οὐδ' ἀφ' ἐτέρων, ὅτι τρόπῳ ἕκαστα ξυνηχέθη. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ σαφέστερα μὲν, ὅμως δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ παραγενόμενοι πάντα, πλην τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόγις οἶδεν· ἐν δὲ νυκτομα-

χία (ἢ μόνη δὴ στρατοπέδων μεγάλων ἐν τῷδε τῷ
 πολέμῳ ἐγένετο,) πῶς ἂν τις σαφῶς τι εἰδείη; ἦν
 μὲν γὰρ σελήνη λαμπρά, ἑώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους,
 ὡς ἐν σελήνῃ εἰκός, τὴν μὲν ὄψιν τοῦ σώματος
 προορᾶν, τὴν δὲ γνώσιν τοῦ οἰκείου ἀπιστεῖσθαι.
 δπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ ὀλίγοι ἐν στενοχωρίᾳ ἀνε-
 στρέφοντο. καὶ τῶν Ἀθηναίων οἱ μὲν ἤδη ἐνι-
 κῶντο, οἱ δὲ ἔτι τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ ἀήσηστοι ἐχώ-
 ρουν. πολὺ δὲ καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς
 τὸ μὲν ἄρτι ἀναβεβήκει, τὸ δ' ἔτι προσανῆει· ὥστ' ὅτι
 οὐκ ἠπίσταντο, πρὸς δ' τι χρὴ χωρῆσαι. ἤδη γὰρ
 πὰ πρόσθεν τῆς τροπῆς γεγενημένης ἐτετάρακτο πάν-
 τα, καὶ χαλεπὰ ἦν ὑπὸ τῆς βροχῆς διαγνῶναι. οἱ τε
 γὰρ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι κρατοῦντες παρε-
 κελεύοντό τε, κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ χρώμενοι, ἀδύνα-
 τον ὄν ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῷ σημῆναι, καὶ ἅμα τοὺς
 προσφερομένους ἐδέχοντο· οἱ τε Ἀθηναῖοι ἐζήτησαν
 τε σφᾶς αὐτούς, καὶ πᾶν τὸ ἐναντίον, καὶ εἰ φίλιον
 εἶη, τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων, πολέμιον ἐνόμιζον
 καὶ τοῖς ἐρωτήμασι τοῦ ξυνθήματος πικροῖς χρώ-
 μενοι, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλῳ τῷ γνωρίσαι, σφίσι
 τε αὐτοῖς θόρυβον πολὺν παρεῖχον, ἅμα πάντες
 ἐρωτῶντες, καὶ τοῖς πολέμοις σαφές αὐτὸ κατέστη-
 σαν· τὸ δ' ἐκείνων οὐχ ὁμοίως ἠπίσταντο, διὰ τὸ
 κρατοῦντας αὐτούς καὶ μὴ δισπασμένους ἤσσαν
 ἀγνοεῖσθαι. ὥστ', εἰ μὲν ἐντύχοιέν τισι κρείσσους
 ὄντας τῶν πολεμίων, διέφευγον αὐτούς, ὅτι ἐκείνων
 ἐπιστάμενος τὸ ξύνθημα· εἰ δ' αὐτοὶ μὴ ὑποκρί-

πόλεις, πλην Δοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραν τῆς Ῥηγίνης.

36. Οἱ δὲ Συρακοῦσιοι ἐν τούτῳ, πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν ἐπίπλουν, αὐθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειράσαι ἐβούλοντο, καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἦνπερ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, πρὶν ἐλθεῖν αὐτοὺς, φθάσαι βουλόμενοι, ξυνέλθον. παρεσκευάσαντο δὲ τὸ τε ἄλλο ναυτικόν, ὥς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας τὲ πλέον ἐνεΐδον σχήσοντες· καὶ τὰς πρόρας τῶν νεῶν ξυντεμόντες ἐς Ἰλασσον, στεριωφτέρας ἐποίησαν, καὶ τὰς ἐπωτίδας ἐπέθεσαν ταῖς πρόραις παχείας· καὶ ἀντηρίδας ἀπ' αὐτῶν ὑπέβαιναν πρὸς τοὺς τοίχους, ὡς ἐπὶ ἐξ πήχεις, ἐντός τε καὶ ἔξωθεν· ὥπερ τρέπαι καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ ναῦς ἐπεσκευασμένοι πρόραθεν ἐναυμάχονν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακοῦσιοι, πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, οὐχ ὁμοίως ἀντιναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ τὰ πρόραθιν ἐχούσας, διὰ τὸ μὴ ἀντιπρόροις μᾶλλον αὐτοὺς, ἢ ἐκ περίπλου, ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ Ἰλασσον σχήσειν, καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν, οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν οὔσαν, πρὸς ἑαυτῶν ἴασθαι· ἀντίπρωροι γὰρ ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι, ἀναρρήξειν τὰ πρόραθιν αὐτοῖς, στερίφοις καὶ παχεῖαι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παρεχόντες τοῖς ἐμβόλοις· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις οὐκ ἔσθαι σφῶν ἐν στενοχωρίᾳ οὔτε περίπλουν, οὔτε διακπλουν, ὥπερ τῆς τέχνης μάλιστα ἐπίστευον. αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατόν, τὸ μὲν, οὐ δώσειν διεκ-

πλείν, τὸ δὲ, τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν, ὥστε μὴ περιπλεῖν· τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνητῶν δοκούση εἶναι, τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι, μάλιστα ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι· πλείστον γὰρ ἐν αὐτῷ σχήσειν· τὴν γὰρ ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐξωθουμένοις, ἄλλοσε, ἢ ἐς τὴν γῆν, καὶ ταύτην δι' ὀλίγου καὶ ἐς ὀλίγον, κατ' αὐτὸ τὸ στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν· τοῦ δ' ἄλλου λιμένος αὐτοὶ κρατήσιν, καὶ ξυμφορομένους αὐτούς, ἦν πη βιάζωνται, ἐς ὀλίγον τε, καὶ πάντας ἐς τὸ αὐτὸ προσπίπτοντας ἀλλήλοις, ταραξέσθαι· (ὅπερ καὶ ἔβλαπτε μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἐν ἀπάσαις ταῖς ναυμαχίαις, οὐκ αὔσης αὐτοῖς ἐς πάντα τὸν λιμένα τῆς ἀνακρούσεως, ὡπερ τοῖς Συρακουσίοις·) περιπλεῦσαι δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, (σφῶν ἐχόντων τὴν ἐπίπλευσιν ἀπὸ τοῦ πελάγους τε καὶ ἀνάκρουσιν,) οὐ δύνησασθαι αὐτούς, ἄλλως τε καὶ τοῦ Πλημμυροῦ πολεμίου τε αὐτοῖς ἑσομένου καὶ τοῦ στόματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ λιμένος.

37. Τοιαῦτα οἱ Συρακοῦσιοι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε καὶ δύναμιν ἐπινοήσαντες, καὶ ἅμα τεθαφθήκοτες μᾶλλον ἤδη ἀπὸ τῆς προτίρας ναυμαχίας, ἐπεχείρουν τῷ τε πεζῷ ἅμα καὶ ταῖς ναυσί. καὶ τὸν μὲν πεζὸν ὀλίγω πρότερον, τὸν ἐκ τῆς πόλεως, Γύλιππος προὔξαγαγὼν, προσῆγε τῷ τείχει τῶν Ἀθηναίων, καθόσον πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ ἑώρα. καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπείου, οἳ τε ὀπλιται, ὅσοι ἐκεῖ ἦσαν, καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ ἡ γυμνητία

τῶν Συρακουσίων ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα προσῆμι τῶ τείχει· αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο εὐθύς ἐξέπλεον τῶν Συρακουσίων καὶ τῶν ξυμμάχων· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τοπρῶτον αὐτοὺς οἰόμενοι τῶ πεζῷ μόνῳ πειράσειν, ὑρῶντες δὲ καὶ τὰς ναῦς ἐπιφερομένας ἄφνω, ἐθορυβοῦντο· καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ πρὸ τῶν τειχῶν ταῖς προσιούσιν ἀντιπαρετάσσοντο· οἱ δὲ [Ἀθηναῖοι] πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου καὶ τῶν ἔξω κατὰ τάχος χωροῦντας ἰππίας τε πολλοὺς καὶ ἀκοντιστάς ἀντεπεξήεσαν· ἄλλοι δὲ τὰς ναῦς ἐπλήρουν, καὶ ἅμα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν παρεβοήθουν, καὶ, ἐπειδὴ πλήρεις ἦσαν, ἀντανῆγον πέντε καὶ ἐβδομήκοντα ναῦς· καὶ οἱ τῶν Συρακουσίων ἦσαν ὄγδοήκοντα μάλιστα.

38. Τῆς δὲ ἡμέρας ἐπιπολύ προσπλέοντες, καὶ ἀνακρουόμενοι, καὶ πειράσαντες ἀλλήλων, καὶ οὐδέτεροι δυνάμενοι ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν, εἰ μὴ ναῦν μίαν ἢ δύο τῶν Ἀθηναίων οἱ Συρακούσιοι καταδύσαντες, διεκρίθησαν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀπῆλθε. τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν Συρακούσιοι ἠσύχαζον, οὐδὲν δηλοῦντες, ὁποῖόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν· ὁ δὲ Νικίας, ἰδὼν ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γενόμενα, καὶ ἐλπίζων αὐτοὺς αὐτίς ἐπιχειρήσειν, τοὺς τε τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκαυάζειν τὰς ναῦς, εἴ τις τι ἐπεπονήκει, καὶ ὀλκιάδας προώρμισε πρὸ τοῦ σφετέρου σταυρώματος, ὃ αὐτοῖς πρὸ τῶν νεῶν ἀντὶ λιμένος κλειστοῦ ἐν τῇ θαλάσῃ ἐπεπήγει. διαλεπούσας δὲ τὰς ὀλκιάδας ὄσον

δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων κατέστησεν, ὅπως, εἴ τις βιάζοιτο ναῦς, εἴη κατάφευξις ἀσφαλῆς, καὶ πάλιν καθ' ἡσυχίαν ἔκπλους. παρασκευαζόμενοι δὲ ταῦτα ὄλην ἡμέραν διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι μέχρι νυκτός.

39. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ Συρακούσιοι τῆς μὲν ὥρας πρωϊότερον, τῇ δὲ ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ, προσέμισγον τοῖς Ἀθηναίοις. καὶ ἀντικαταστάντες ταῖς ναυσὶ, τὸν αὐτὸν τρόπον αὐθις ἐπιπολὺ διῆγον τῆς ἡμέρας πειρώμενοι ἀλλήλων· πρὶν δὴ Ἀρίστων ὁ Πυρόβλου, Κορίνθιος, ἄριστος ὢν κυβερνήτης τῶν μετὰ Συρακουσίων, πείθει τοὺς σφετέρους τοῦ ναυτικοῦ ἀρχοντας, πέμπαντας ὡς τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιμελομένους, κελεύειν ὀτιτάχιστα τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων παρὰ τὴν θάλασσαν μεταστῆσαι κομίσαντας, καὶ, ὅσα τις ἔχει, ἐδώδιμα, πάντας ἐκεῖσε φέροντας ἀναγκάσαι πωλεῖν, ὅπως, αὐτοὺς ἐκβιβάσαντες τοὺς ναύτας, εὐθὺς παρὰ τὰς ναῦς ἀριστοποιήσωνται, καὶ δι' ὀλίγου αὐθις καὶ αὐθήμερον ἀπροςδοκῆτοισι τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρῶσι.

40. Καὶ οἱ μὲν, πεισθέντες, ἔπεμψαν ἄγγελον, καὶ ἡ ἀγορὰ παρεσκευάσθη· καὶ οἱ Συρακούσιοι, ἐξαίφνης πρῦμναν κρουσάμενοι, πάλιν πρὸς τὴν πόλιν ἔπλευσαν, καὶ εὐθὺς ἐκβάντες, αὐτοῦ ἄριστον ἐποιοῦντο. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, νομίσαντες, αὐτοὺς, ὡς ἡσσημένους σφῶν, πρὸς τὴν πόλιν ἀνακρούσασθαι, καθ' ἡσυχίαν ἐκβάντες, τὰ τε ἄλλα διεπράσσαντο, καὶ τὰ ἀμφὶ τὸ ἄριστον, ἕως τῆς γε

ἡμέρας ταύτης οὐκέτι οἰόμενοι ἂν ναυμαχῆσαι. ἔκφυγης δὲ οἱ Συρακούσιοι, πληρώσαντες τὰς ναῦς, ἐπέπλεον αὐτῆς. οἱ δὲ, διὰ πολλοῦ θορύβου, καὶ ἄσιτοι οἱ πλείους, οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες, μόγις ποτὲ ἀνταγήγοντο· καὶ χρόνον μὲν τινα ἀπέσχοντο ἀλλήλων, φυλασσόμενοι· ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις, αὐτοῦ ὑπὸ σφῶν αὐτῶν, διαμέλλοντας, κόπῃ ἀλίσκεσθαι, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὀτιτάχιστα· καὶ, ἐπιφερόμενοι ἐκ παρακελεύσεως, ἐναυμάχουν. οἱ δὲ Συρακούσιοι, δεξάμενοι, [ἡμύνοντο,] καὶ ταῖς τε ναυσὶν ἀντιπρώροις χρώμενοι, ὥσπερ διενοήθησαν, τῶν ἐμβολῶν τῇ παρασκευῇ ἀνερόρήγνυσαν τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπιπολὺ τῆς παρεξαιρεσίας· καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων αὐτοῖς ἀκοντίζοντες, μεγάλη ἐβλαπτον τοὺς Ἀθηναίους· πολὺ δ' ἔτι μείζω οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν Συρακουσίων, καὶ ἔς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν, καὶ ἔς τὰ πλάγια παραπλέοντες, καὶ ἔξ αὐτῶν ἐς τοὺς ναύτας ἀκοντίζοντες.

41. Τέλος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατὰ κράτος ναυμαχοῦντες οἱ Συρακούσιοι ἐνίκησαν· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τραπόμενοι, διὰ τῶν ὀγκάδων τὴν κατάφυξιν ἐποιοῦντο ἐς τὸν ἑαυτῶν ὄρμον. αἱ δὲ τῶν Συρακουσίων νῆες μέχρι μὲν τῶν ὀγκάδων ἐπεδίωκον· ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι ὑπὲρ τῶν ἔσπλων αἱ ἀπὸ τῶν ὀγκάδων διελφινοφόροι ἡρμέναι ἐκώλυον. δύο δὲ νῆες τῶν Συρακουσίων, ἐπαιρόμεναι τῇ νίκῃ, προς-

μιξαν αὐτῶν ἑγγύς, καὶ διεφθάρησαν, καὶ ἡ ἑτέρα αὐτοῖς ἀνδράσιν ἑάλω. καταδύσαντες δ' οἱ Συρακούσιοι τῶν Ἀθηναίων ἑπτὰ ναῦς, καὶ κατατραυματίσαντες πολλὰς, ἀνδρας τε τοὺς μὲν ζωγράφουντες, τοὺς τε ἀποκτείναντες, ἀπεχώρησαν· καὶ τροπαῖά τε ἀμφοτέρων τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν, καὶ τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχυρὰν εἶχον, ταῖς μὲν ναυσὶ πολὺ κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ τὸ πεζὸν χειρώσεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφοτέρα, παρασκευάζοντο αὐθις.

42. Ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἔχοντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν, παραγιγνονται, ναῦς τε τρεῖς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ζῶν ταῖς ξενικαῖς, καὶ ὀπλίτας περὶ πεντακισχιλίους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ξυμμαχῶν, ἀκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ Ἕλληνας οὐκ ὀλίγους, καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας, καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἱκανήν. καὶ τοῖς μὲν Συρακουσίοις καὶ ξυμμαχοῖς κατάπληξις ἐν τῷ αὐτίκα οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, εἰ πέρας μὴδὲν ἔσται σφίσι τοῦ ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου· δρωῖντες οὐτε διὰ τὴν Δεκίλειαν τειχιζομένην οὐδὲν ἤσσαν στρατὸν ἴσον καὶ παραπλήσιον τῷ προτέρῳ ἐπαληλυθότα, τὴν τε τῶν Ἀθηναίων δύναμιν πανταχόσε πολλὴν φαινομένην. τῷ δὲ προτέρῳ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ὡς ἐκ κακῶν, ῥώμη τις ἐγεγένητο. ὁ δὲ Δημοσθένης, ἰδὼν, ὡς εἶχε τὰ πράγματα, καὶ ρουίσας, οὐχ οἶδόν τε εἶναι διατριβεῖν, οὐδὲ πα-

θείν, ὅπερ ὁ Νικίας ἔπαθεν· (ἀφικόμενος γὰρ τοπρῶτον ὁ Νικίας φοβερὸς, ὡς οὐκ εὐθύς προσέκειτο ταῖς Συρακούσαις, ἀλλ' ἐν Κατάνῃ διεχείμαζεν, ὑπερῶφθη τε, καὶ ἔφθασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιᾶ ὁ Γύλιππος ἀφικόμενος· ἦν οὐδ' ἂν μετέπεμψαν οἱ Συρακούσιοι, εἰ ἐκείνος εὐθύς ἐπέκειτο· ἱκανοὶ γὰρ αὐτοὶ οἰόμενοι εἶναι, ἅμα τ' ἂν ἔμαθον ἦσους ὄντες, καὶ ἀποτειχισμένοι ἂν ἦσαν· ὥστε μηδ', εἰ μετέπεμψαν, ἔτι ὁμοίως ἂν αὐτοὺς ὠφελεῖν·) ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν ὁ Δημοσθένης, καὶ γιγνώσκων, ὅτι καὶ αὐτὸς, ἐν τῷ παρόντι, τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μάλιστα δεινότατός ἐστι τοῖς ἐναντίοις, ἐβούλετο διτιμάχος ἀποχρήσασθαι τῇ παρούσῃ τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει. καὶ ὄρων τὸ παρατείχισμα τῶν Συρακουσίων, ᾧ ἐκώλυσαν περιτειχίσαι σφᾶς τοὺς Ἀθηναίους, ἀπλοῦν τε ὄν, καὶ, εἰ ἐπικρατήσῃ τις τῶν τε Ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως, καὶ αὐθις τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου, φραδίως ἂν αὐτὸ ληφθῆν, (οὐδὲ γὰρ ὑπομεῖναι ἂν σφᾶς οὐδένα,) ἠπειγέτο ἐπιθῆσθαι τῇ πεύρᾳ· καὶ [οἱ] ξυνομωτάτην ἠγεῖτο διαπολέμησιν· ἥ γὰρ, κατορθώσας, ἤξειν Συρακούσας, ἢ ἀπάξειν τὴν στρατιάν, καὶ οὐ τρέβεσθαι ἄλλως Ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατευομένους, καὶ τὴν ξύμπασαν πόλιν. πρῶτον μὲν οὖν τὴν τε γῆν ἐξεληθόντες τῶν Συρακουσίων ἔτεμνον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τὸν Ἄναπον, καὶ τῷ στρατεύματι ἐπεκράτουν, ὡσπερ τοπρῶτον, τῷ τε πεζῷ, καὶ ταῖς ναυσίν. οὐδὲ γὰρ καθ' ἕκαστα οἱ Συρακούσιοι ἀντισπ-

εξήρσαν, ὅτι μὴ τοῖς ἰππεύσι καὶ ἀκοντισταῖς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπίου.

43. Ἐπειτα μηχαναῖς ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειράσαι τοῦ ἀποτειχίσματος. ὡς δὲ αὐτῷ προσαγαγόντι κατεκαύθησάν τε ὑπὸ τῶν ἐναντίων, ἀπὸ τοῦ τείχους ἀμυνομένων, αἱ μηχαναὶ καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πολλαχῇ προσβάλλοντες ἀπεκρούοντο, οὐκέτι ἔδοκει διατρέβειν· ἀλλὰ, πείσας τὸν τε Νικίαν καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὡς ἔπειθοι, τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Ἐπιπολῶν ἐποιεῖτο. καὶ ἡμέρας μὲν ἀδύνατα ἔδοκει εἶναι λαθεῖν προσελθόντας τε καὶ ἀναβάντας· παραγγείλας δὲ πένθ' ἡμερῶν σιτία, καὶ τοὺς λιθολύγους καὶ τέκτονας πάντας λαβῶν, καὶ ἄλλην παρασκευὴν, τοξευμάτων τε, καὶ ὅσα ἔδει, ἦν κρατῶσι, τειχίζοντας ἔχειν, αὐτὸς μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου ὕπνου, καὶ Εὐρυμέδων, καὶ Μένανδρος, ἀναλαβὼν τὴν πῦσάν στρατιάν, ἐχώρει πρὸς τὰς Ἐπιπολάς. Νικίας δὲ ἐν τοῖς τείχεσιν ὑπελείπειτο. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο πρὸς αὐταῖς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, (ἥπερ καὶ ἡ προτέρα στρατιὰ τοπρῶτον ἀνέβη,) λαμβάνουσί τε τοὺς φύλακας τῶν Συρακουσίων, καὶ προσβάντες, τὸ τεῖχος, ὃ ἦν αὐτόθι, τῶν Συρακουσίων αἰροῦσι, καὶ ἄνδρας [τινάς] τῶν φυλάκων ἀποκτείνουσιν· οἱ δὲ πλείους, διαφυγόντες εὐθὺς πρὸς τὰ στρατόπεδα, αἳ ἦν ἐπὶ τῶν Ἐπιπολῶν τρία, [ἐν προτειχίσμασιν,] ἐν μὲν τῶν Συρακουσίων, ἐν δὲ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν, ἐν δὲ τῶν ξυμμαχῶν, ἀγγέλλουσι τὴν ἔφοδον, καὶ τοῖς ἔξα-

κοσίους τῶν Συρακουσίων, οἱ καὶ πρῶτοι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τῶν Ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, ἔφραζον. οἱ δ' ἐβοήθουν τ' εὐθύς, καὶ αὐτοῖς δὲ Δημοσθένης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐντυχόντες, ἀμυνομένους προθύμως ἔτρεψαν. καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθύς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν, ὅπως τῇ παρούσῃ δρμηῇ τοῦ περαινέσθαι, ὧν ἕνεκα ἦλθον, μὴ βραδεῖς γένωνται. ἄλλοι δὲ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης παρατείχισμα τῶν Συρακουσίων, οὐχ ὑπομενόντων τῶν φυλίκων, ἤρουν τε, καὶ τὰς ἐπάλλξεις ἀπέσυρον. οἱ δὲ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, καὶ ὁ Γύλιππος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἐβοήθουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων. καὶ, ἀδοκῆτου τοῦ τολμήματος σφίσις ἐν νυκτὶ γενομένου, προσέβαλλόν τε τοῖς Ἀθηναίοις ἐκπεπληγμένοι, καὶ, βιασθέντες ὑπ' αὐτῶν, τοπρῶτον ὑπεχώρησαν. προϊόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον ἦδη, ὡς κεκρατηκότων, καὶ βουλομένων διὰ παντός τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων ὡςτάχιστα διαλθεῖν, ἵνα μὴ, ἀνέντων σφῶν τῆς ἐφόδου, αὐτοῖς ξυστραφῶσιν, οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς ἀντίσχον, καὶ προσβαλόντες ἔτρεψάν τε καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν.

44. Καὶ ἐνταῦθα ἦδη ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀπορίᾳ ἐγίγνοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἣν οὐδὲ πυθέσθαι ῥάδιον ἦν οὐδ' ἀφ' ἐτέρων, ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστα ξυνηέχθη. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ σαφέστερα μὲν, ὅμως δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ παραγενόμενοι πάντα, πλὴν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόγις οἶδεν· ἐν δὲ νυκτομα-

χία (ἢ μόνη δὴ στρατοπέδων μεγάλων ἐν τῷδε τῷ
 πολέμῳ ἐγένετο,) πῶς ἂν τις σαφῶς τι εἰδείη; ἦν
 μὲν γὰρ σελήνη λαμπρὰ, ἑώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους,
 ὥς ἐν σελήνῃ εἰκός, τὴν μὲν ὄψιν τοῦ σώματος
 προορᾶν, τὴν δὲ γνώσιν τοῦ οἰκείου ἀπιστεῖσθαι.
 δπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ ὀλίγοι ἐν στενοχωρίᾳ ἀνε-
 στρέφοντο. καὶ τῶν Ἀθηναίων οἱ μὲν ἤδη ἐνι-
 κῶντο, οἱ δὲ ἔτι τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ ἀήσσητοι ἐχώ-
 ρουν. πολὺ δὲ καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς
 τὸ μὲν ἄρτι ἀναβεβήκει, τὸ δ' ἔτι προσανῆι· ὥστ'
 οὐκ ἠπίσταντο, πρὸς δ' τι χρὴ χωρῆσαι. ἤδη γὰρ
 τὰ πρόσθεν τῆς τροπῆς γεγενημένης ἐτετάρακτο πάν-
 τα, καὶ χαλεπὰ ἦν ὑπὸ τῆς βοῆς διαγνῶναι. οἱ τε
 γὰρ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι κρατοῦντες παρε-
 κελεύοντό τε, κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ χρώμενοι, ἀδύνα-
 τον ὄν ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῷ σημῆναι, καὶ ἅμα τοὺς
 προσφερομένους ἐδέχοντο· οἱ τε Ἀθηναῖοι ἐζήτουν
 τε σφᾶς αὐτοὺς, καὶ πᾶν τὸ ἐναντίον, καὶ εἰ φίλιον
 εἶη, τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων, πολέμιον ἐνόμιζον
 καὶ τοῖς ἐρωτήμασι τοῦ ξυνθήματος πυκνοῖς χρώ-
 μενοι, διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλῳ τῷ γνωρίσαι, σφίσι
 τε αὐτοῖς θόρυβον πολὺν παρεῖχον, ἅμα πάντες
 ἐρωτῶντες, καὶ τοῖς πολιμίοις σαφῆς αὐτὸ κατέστη-
 σαν· τὸ δ' ἐκείνων οὐχ ὁμοίως ἠπίσταντο, διὰ τὸ
 κρατοῦντας αὐτοὺς καὶ μὴ δισπασμένους ἦσσαν
 ἀγνοεῖσθαι. ὥστ', εἰ μὲν ἐντύχοιεν τισι κρείσσους
 ὄντες τῶν πολεμίων, διέφευγον αὐτοὺς, ὅτι ἐκείνων
 ἐπιστάμενος τὸ ξυνθήμα· εἰ δ' αὐτοὶ μὴ ὑποκρί-

νοιτο, διεφθείροντο. μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψεν ἔ παιωνισμός· ἀπὸ γὰρ ἀμφοτέρων παραπλήσιος ὦν, ἀπορίαν παρεῖχεν. οἱ τε γὰρ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Κερκυραῖοι, καὶ ὅσον Δωρικὸν μετ' Ἀθηναίων ἦν, ὁπότε παιωνίσειαν, φόβον παρεῖχε τοῖς Ἀθηναίοις, οἱ τε πολέμιοι ὁμοίως. ὥστε τέλος, ξυμπρόντες αὐτοῖς κατὰ τὰ πολλὰ τοῦ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἀπαξ ἐταράχθησαν, φίλοι τε φίλοις, καὶ πολῖται πολίταις, οὐ μόνον ἐς φόβον κατέστησαν, ἀλλὰ καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες, μόλις ἀπελύοντο. καὶ διωκόμενοι, κατὰ τε τῶν κρημνῶν οἱ πολλοὶ ῥίπτοντες ἑαυτοὺς, ἀπώλλυντο, στενῆς οὐσῆς τῆς ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν πάλιν καταβάσεως. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸ ὁμαλὸν οἱ σωζόμενοι ἀνωθεν καταβαίνουσιν, οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν, καὶ ὅσοι ἦσαν τῶν προτέρων στρατιωτῶν, ἐμπειρία μᾶλλον τῆς χώρας, ἐς τὸ στρατόπεδον διεφύγγανον· οἱ δὲ ὕστερον ἦκοντες, εἰσὶν οἱ, διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν, κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν· οὗς, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, οἱ ἵππεῖς τῶν Συρακουσίων περιελάσαντες διεφθείραν.

45. Τῇ δ' ὕστεραία οἱ μὲν Συρακούσιοι δύο τροπαῖα ἔστησαν, ἐπὶ τε ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἧ ἢ πρόσβασις, καὶ κατὰ τὸ χωρίον, ἧ οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι ἀντίστησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἐκομίσαντο. ἀπέθανον δὲ οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων· ὅπλα μέντοι ἔτι πλείω, ἧ κατὰ τοὺς νεκροὺς, ἐλήφθη. οἱ γὰρ κατὰ τῶν κρημνῶν

βιασθέντες ἄλλεσθαι φιλοὶ ἄνευ τῶν ἰσπίδων, οἱ μὲν ἀπώλλυντο, οἱ δ' ἐσώθησαν.

46. Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Συρακούσιοι, ὡς ἐπὶ ἀπροσδοκίῳ εὐπραγία πάλιν αὐτῶν ἀναρρώσθεντες, ὡσπερ καὶ πρότερον, ἐς μὲν Ἀκράγαντα, στασιάζοντα, πεντεκαίδεκα ναυσὶ Σικανὸν ἀπίστειλαν, ὅπως ὑπαγάγοιτο τὴν πόλιν, εἰ δύναιτο· Γύλιππος δὲ κατὰ γῆν ἐς τὴν Σικελίαν ὄχητο αὐθις, ἄξων στρατιάν ἔτι· ὡς ἐν ἐλπίδι ὦν καὶ τὰ ταίχη τῶν Ἀθηναίων αἰρήσειν βία, ἐπειδὴ τὰ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς οὕτω ξυνέβη.

47. Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τούτῳ ἐβουλευόντο πρὸς τε τὴν γεγεννημένην ξυμφορὰν, καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ πάντα ἀρρώστειαν. τοῖς τε γὰρ ἐπιχειρήμασιν ἐώρων οὐ κατορθοῦντες, καὶ τοὺς στρατιώτας ἀχθομένους τῇ μονῇ. νόσῳ τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ' ἀμφοτέρα, τῆς τε ἑώρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ταύτης οὔσης, ἐν ἣ ἄσθενοῦσιν ἄνθρωποι μάλιστα, καὶ τὸ χωρίον ἄμα, ἐν ᾧ στρατοπεδεύοντο, ἐλώδες καὶ χαλεπὸν ἦν. τὰ τε ἄλλα ὅτι ἀνέλπιστα αὐτοῖς ἐφαίνετο. τῷ οὖν Δημοσθένει οὐκ ἐδόκει ἔτι χρῆναι μένειν· ἀλλ', ὡσπερ [καὶ] διανοηθεὶς ἐς τὰς Ἐπιπολαῖς διεκινδύνευσεν, ἐπειδὴ ἔσφαλτο, διεξιναὶ ἐψηφίζετο, καὶ μὴ διατρέβειν, ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἶόν τε περαιούσθαι, καὶ τοῦ στρατεύματος ταῖς γούν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν· καὶ τῇ πόλει ὠφελιμώτερον εἶναι ἔφη, πρὸς τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ σφῶν ἐπιτειχίζοντας τὸν πόλεμον ποιῆσθαι.

ἢ Συρακουσίους, οὓς οὐκ ἔτι ῥάδιον εἶναι χειρόσα-
σθαι· οὐδ' αὖ ἄλλως χρήματα πολλὰ δαπανῶντας
εἰκὸς εἶναι προσκαθῆσθαι. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης
τοιαῦτα ἐγίνωσκεν.

48. Ὁ δὲ Νικίας ἐνόμιζε μὲν καὶ αὐτός, πονη-
ρὰ σφῶν τὰ πράγματα εἶναι, τῷ δὲ λόγῳ οὐκ ἐβού-
λετο αὐτὰ ἀσθενῆ ἀποδεικνύναι, οὐδ' ἐμφανῶς σφῶς,
ψηφίζομένους μετὰ πολλῶν τὴν ἀναχώρησιν, τοῖς
πολεμίοις καταγγέλτους γίνεσθαι· λαθεῖν γὰρ ἂν,
ὅποτε βούλοιντο, τοῦτο ποιοῦντας πολλῶ ἦσσαν. τὸ
δὲ τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων, ἀφ' ὧν ἐπιπλίον, ἢ ἄλ-
λοι, ἦσθάντε αὐτῶν, ἐλπίδος τι εἶτι παρεῖχε, πο-
νηρότερα τῶν σφετέρων ἔσεσθαι, ἢν καρτερώσι προο-
καθήμενοι. χρημάτων γὰρ ἀπορία αὐτοὺς ἐκτρο-
χώσειν, ἄλλως τε καὶ ἐπιπλίον ἤδη ταῖς ὑπαρχούσαις
ναυσὶ θαλασσοκρατούντων. καὶ, ἦν γὰρ τι καὶ ἐν
ταῖς Συρακούσαις βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τὰ
πράγματα ἐνδοῦναι, ἐπεκηρυκεῖτο ὡς αὐτὸν, καὶ
οὐκ εἶα ἀπανίστασθαι. αἱ ἐπιστάμενος, τῷ μὲν ἔργῳ,
εἶτι ἐπ' ἀμφοτέρω ἔχων καὶ διασκοπῶν ἀνεῖχε· τῷ
δ' ἐμφανεῖ τότε λόγῳ οὐκ ἔφη ἀπάξειν τὴν στρα-
τιάν· εὖ γὰρ εἰδέναι, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι σφῶν ταῦτα
οὐκ ἀποδέξονται, ὥστε, μὴ αὐτῶν ψηφισαμένων,
ἀπελθεῖν· καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοὺς ψηφισθεῖναι τε
πρὸ σφῶν αὐτῶν, καὶ τὰ πράγματα, ὥσπερ καὶ
αὐτοὶ, ὀφῶντας, καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκόν-
σαντας, γνώσεσθαι, ἀλλ', ἐξ ὧν ἂν τις εὖ λέγων
διαβάλλοι, ἐκ τούτων αὐτοὺς πείσεσθαι τῶν τε πα-

ρόντων στρατιωτῶν πολλοὺς, καὶ τοὺς πλείους, ἔφη, οἱ νῦν βοῶσιν, ὡς ἐν θεινοῖς ὄντες, ἐκείσε ἀφικομένους, τὰ ἐναντία βοήσασθαι, ὡς ὑπὸ χρημάτων καταπροδόντες οἱ στρατηγοὶ ἀπῆλθον. οὐκουν βούλεσθαι αὐτὸς γε, ἐπιστάμενος τὰς Ἀθηναίων φύσεις, ἐπ' αἰσχρᾶ τε αἰτία καὶ ἀδίκως ὑπ' Ἀθηναίων ἀπολέσθαι μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων, εἰ δεῖ, κινδυνεύσας τοῦτο παθεῖν ἰδία. τὰ δε Συρακουσίων, ἔφη, ὅμως ἔτι ἤσσω τῶν σφετέρων εἶναι· χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενοτροφοῦντας, καὶ ἐν περιπολλοῖς ἅμα [ἄλλα] ἀναλίσκοντας, καὶ ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας, τὰ μὲν ἀπορεῖν, τὰ δ' ἔτι ἀμηχανήσειν· δισχίλια γὰρ τάλαντα ἤδη ἀνηλωκέναι, καὶ ἔτι πολλὰ προσοφείλειν· ἦν τε καὶ ὄτιοῦν ἐκλέπωσι τῆς νῦν παρασκευῆς, τῷ μὴ διδόναι τροφήν, φθηρεῖσθαι αὐτῶν τὰ πράγματα, ἐπιχειρικὰ μᾶλλον, ἢ δι' ἀνάγκης, ὥσπερ τὰ σφέτερα, ὄντα. τρίβειν οὖν, ἔφη, χρῆναι προσκαθημένους, καὶ μὴ χρήμασιν, ὡς πολὺ κρείσσους εἰσὶ, νικηθέντας ἀπιέναι.

49. Ὁ μὲν Νικίας, ταῦτα λέγων, ἰσχυρίζετο, αἰσθόμενος τὰ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς, καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν, καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι που τὸ βουλούμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίνεσθαι τὰ πράγματα, καὶ ἐπικηρυκευόμενον πρὸς αὐτὸν, ὥστε μὴ ἀπανίστασθαι, καὶ ἅμα ταῖς γούν ναυσὶν ἢ πρότερον θαρσῆσει κρατηθεῖς. ὁ δὲ Δημοσθένης, περὶ

μὲν τοῦ προσκαθῆσθαι, οὐδ' ὁπωσοῦν ἐνεδέχεται· εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος, ἀλλὰ τρίβειν αὐτοὺς ἔφη χρῆναι, ἣ ἐς τὴν Θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν, ἣ ἐς τὴν Κατάνην, ὅθεν τῶ τε πεζῷ ἐπὶ πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες θρέψονται, πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων, καὶ ἐκείνους βλάψουσι· ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει, καὶ οὐκ ἐν στενοχωρίᾳ, (ἣ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλον ἐστὶ,) τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται, ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ἣ τὰ τε τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσται, καὶ ἀναχωρήσεις καὶ ἐπίπλους, οὐκ ἐκ βραχείος καὶ περιχραπτοῦ δρμώμενοί τε καὶ καταίροντες, ἔξουσι· τό, τε ξύμπαν εἰπεῖν, οὐδενὶ τρόπῳ, ἔφη, ἀρέσκειν ἐν τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, ἀλλ' ὅτι τάχιστα ἦδη, καὶ μὴ μέλλειν ἐξανίστασθαι. καὶ ὁ Εὐρυμέδων αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου, ὅρκος τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο, καὶ ἅμα ὑπόνοια, μὴ τι καὶ πλεόν εἰδῶς ὁ Νικίας ἰσχυρίζεται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τούτῳ τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν τε καὶ κατὰ χώραν ἔμενον.

50. Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρῆσαν ἐς τὰς Συρακούσας· ὁ μὲν Σικανὸς, ἅμαρ τῶν τοῦ Ἀκράγαντος· (ἐν Γέλα γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι, ἣ τοῖς Συρακουσίοις στάσις ἐς φιλίαν ἐξεπεπτώκει·) ὁ δὲ Γύλιππος ἄλλην τε στρατιὰν πολλὴν ἔχων ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας, καὶ τοὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου τοῦ ἦρος ἐν ταῖς δλκᾶσιν ὀπίτας ἀποσταλέντας, ἀφικομένους ἀπὸ τῆς Λιβύης ἐς Σελ-

νοῦντα. ἀπενεχθέντες γὰρ ἐς Λιβύην, καὶ δόκιων Κυρηναίων τριήρεις δύο, καὶ τοῦ πλοῦ ἡγεμόνας, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ Εὐσπερίταις, πολιορκουμένοις ὑπὸ Λιβύων, ξυμμαχήσαντες, καὶ νικήσαντες τοὺς Λίβυς, καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν, Καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν πρὸς Σικελίαν ἐλάχιστον δυοῖν ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦς ἀπέχει, καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιωθέντες, ἀφίκοντο ἐς Σελινοῦντα. καὶ οἱ μὲν Συρακούσιοι εὐθύς αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο, ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφοτέρωθεν αὐτοῖς τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ, ὄρωντες στρατιάν τε ἄλλην προσγεγενημένην αὐτοῖς, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν ταῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα, μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες· καὶ, ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἠναντιοῦτο, ἀλλ' ἦ, μὴ φανερώς γε ἄξιων ψηφίζεσθαι, προεῖπον, ὡς ἠδύναντο ἀδελότατα, ἔκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου πᾶσι, καὶ παρασκευάσασθαι, ὅταν τις σημήνη. καὶ, μελλόντων αὐτῶν, ἐπειδὴ ἔτοιμα ἦν, ἀποπλεῖν, ἡ σελήνη ἐκλείπει· ἐτύγχανε γὰρ πανσέληνος οὔσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἱ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγοὺς, ἐνθύμιον ποιούμενοι, καὶ ὁ Νικίας (ἦν γὰρ τι καὶ ἄγαν θειασμῶ τε καὶ τῷ τουούτῳ προσκειμένος,) οὐδ' ἂν διαβουλευσασθαι ἔτι ἔφη, πρὶν, ἅς οἱ μάντις ἐξηγοῦντο, τρεῖς ἑννέα

ΤΗΣΥΝ. II.

P

ἡμέρας μείναι, ὅπως ἂν πρότερον κινήθῃη. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι, διὰ τοῦτο ἡ μὴ ἐγγένητο.

51. Οἱ δὲ Συρακουσιοὶ, καὶ αὐτοὶ τοῦτου πυθόμενοι, πολλῶ μῦλλον ἐγηγευμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὥς καὶ αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε ταῖς ναυσὶ, μήτε τῷ πεζῷ. (οὐ γὰρ ἂν τὸν ἔκπλου ἐπιβουλεύσαι) καὶ ἅμα, οὐ βουλόμενοι, αὐτοὺς, ἄλλοσέ ποιετῆς Σικελίας καθιζομένους, χαλεπωτέρους εἶναι προσπολεμεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ ὠστάχιστα, καὶ ἐν ᾧ σφίσι ξυμφέρον, ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναὺς ἐπλήρουν, καὶ ἀναπειρῶντα ἡμέρας, ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἰκαναὶ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτετραίᾳ πρὸς τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον, καὶ, ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὀπλιτῶν καὶ τῶν ἵππων κατὰ τινὰς πύλας, ἀπολαμβάνουσι τὰ τῶν ὀπλιτῶν τινὰς, καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν. οὕσης δὲ στενῆς τῆς ἐφόδου, οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἐβδομήκοντα ἀπολλύουσι, καὶ τῶν ὀπλιτῶν οὐ πολλούς.

52. Καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπαχώρησιν ἡ στρατιὰ τῶν Συρακουσίων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ταῖς τε ναυσὶν ἐκπλύνουσι, οὕσαις ἕξ καὶ ἐβδομήκοντα, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα πρὸς τὰ τεῖχη ἐχώρουσι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανῆγον ναυσὶν ἕξ καὶ ὀγδοήκοντα, καὶ προσμίξαντες ἐναντιμάχουσι. καὶ τὸν Εὐρυμύδοντα, ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρασ τῶν Ἀθηναίων, καὶ βουλόμενον

περικλείεσθαι τὰς ναῦς τῶν ἐναντίων, καὶ ἐπεξαγαγόντα τῷ πλω̄ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον, νικῆσαντες οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὸ μῖσον πρῶτον τῶν Ἀθηναίων, ἀπολαμβάνουσι καὶ κείνον ἐκ τῆς κοίτης καὶ μυχῶ τοῦ λιμένος, καὶ αὐτὸν τε διαφθεύρουσι, καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναῦς ἐπισπομένας ἔπειτα δὲ καὶ τὰς πάσας ναῦς ἤδη τῶν Ἀθηναίων κατεδίωκόν τε καὶ ἐξώθουν ἐς τὴν γῆν.

53. Ὁ δὲ Γύλιππος, δρῶν τὰς ναῦς τῶν πολεμίων νικωμένας, καὶ ἔξω τῶν σταυρωμάτων καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου καταφερομένας, βουλόμενος διαφθεῖρειν τοὺς ἐκβαίνοντας, καὶ τὰς ναῦς ῥᾶσον ἄνευ Συρακουσίου ἀφέλκειν τῆς γῆς, φιλίας οὔσης, παρεβόηθει ἐπὶ τὴν χηλὴν, μέρος τι ἔχων τῆς στρατιῆς. καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρρηνοὶ (οὔτοι γὰρ ἐφύλασσαν τοῖς Ἀθηναίοις) [ταῦτα] δρῶντες ἀτάκτως προσφερομένους, ἐπεβροθήσαντες, καὶ προσπεισόντες τοῖς πρώτοις, τρέπουσι, καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὴν λίμνην τὴν Ἀνσιμέλειαν καλουμένην. ἕστερον δὲ, πλείονος ἤδη τοῦ στρατεύματος παρόντος τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπιβροθήσαντες, καὶ δεῖσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν, ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ κινήσαντες ἐπεδίωξαν, καὶ ὀπλίτας τε πολλοὺς ἀπέκτειναν, καὶ τὰς ναῦς τὰς μὲν πολλὰς δῖεσαν ἄνευ καὶ ξυνήγαγον κατὰ τὸ στρατόπεδον, δυοῖν δεκάσας εἴκοσι, ἃς οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔλαβον αὐτῶν, καὶ τοὺς ἄνδρας πάντας ἀπέκτειναν· καὶ ἐπὶ ταῖς

λοιπὰς, ἐμπρῆσαι βουλούμενοι, ὀλκάδα παλαιὰν κλη-
ματίδων καὶ θαλάσσης γεμίσαντες, (ἦν γὰρ ἐπὶ τοὺς
Ἀθηναίους ὁ ἄνεμος οὖριος,) ἀφείσαν τὴν ναῦν,
πῦρ ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, δεισαντες περὶ
ταῖς ναυσὶν, ἀντεμηχανήσαντό τε σβεστήρια κωλύ-
ματα, καὶ παύσαντες τὴν φλόγα, καὶ τὸ μὴ προσ-
ελθεῖν ἐγγὺς τὴν ὀλκάδα, τοῦ κινδύνου ἀπηλ-
λάγησαν.

54. Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Συρακοῦσιοι μὲν τῆς τε
ναυμαχίας τροπαῖον ἔστησαν, καὶ τῆς ἄνω τῆς πρὸς
τῷ τείχει ἀπολήψεως τῶν ὀπλιτῶν, ὅθεν καὶ τοὺς
ἵππους ἔλαβον. Ἀθηναῖοι δὲ, ἧς τε οἱ Τυρσηνοὶ
τροπῆς ἐποίησαντο τῶν πεζῶν ἐς τὴν λίμνην, καὶ ἧς
αὐτοὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ.

55. Γεγεννημένης δὲ τῆς νίκης τοῖς Συρακου-
σίοις λαμπρᾶς ἦδη τοῦ ναυτικοῦ, (πρότερον μὲν γὰρ
ἐφοβοῦντο τὰς μετὰ τοῦ Δημοσθένους ναῦς ἐπιελ-
θούσας,) οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας
ἦσαν, καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς μέγας ἦν, πολὺ δὲ
μειζῶν ἔτι τῆς στρατιᾶς ὁ μετὰμελος. πόλεσι γὰρ
ταύταις μόναις ἦδη ὁμοιοτρόπως ἐπιελθόντες, δη-
μοκρατουμέναις τε, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ, καὶ ναῦς καὶ
ἵππους καὶ μεγέθη ἐχούσαις, οὐ δυνάμενοι ἐπενεγ-
κεῖν οὔτε ἐκ πολιτείας τὴν μεταβολῆς τὸ διάφορον
αὐτοῖς, ὅ ἂν προσήγοντο ἄν, οὔτ' ἐκ παρασκευῆς, πολ-
λῶ κρείσσους, σφαλλόμενοι δὲ τὰ πλείω, τὰ τε πρὸ
σύτῶν ἠπόρουσιν, καὶ ἐπειδὴ γε ταῖς ναυσὶν ἐκρα-

τήθησαν, ὃ οὐκ ἂν ᾤοντο, πολλοῖ δὴ μάλλον ἠθύμουν.

56. Οἱ δὲ Συρακούσιοι τὸν τε λιμένα εὐθύς παρέπλεον ἀδεῶς, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διενοοῦντο κλείσειν, ὅπως μηκέτι, μηδ' εἰ βούλοιτο, λάθοιεν αὐτούς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοῖ σωθῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιούντο, ἀλλὰ καὶ, ὅπως ἐκείνους καλύσωσι· νομίζοντες, ὅπερ ἦν, ἀπὸ τε τῶν παρόντων πολὺ σφῶν καθυπερτερεῖ τὰ πράγματα εἶναι, καὶ, εἰ δύναιντα κρατῆσαι Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσιν εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι· τοὺς τε γὰρ ἄλλους Ἕλληνας εὐθύς, τοὺς μὲν ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ φόβου ἀπολύεσθαι· οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν εἶσοσθαι τὴν ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν τὸν ὕστερον ἐπενεχθησόμενον πόλεμον ἐνεγκεῖν· καὶ αὐτοὶ, δόξαντες αὐτῶν αἴτιοι εἶναι, ὑπὸ τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ τῶν ἔπειτα πολὺ θαυμασθήσεσθαι· καὶ ἦν δὲ ἄξιος ὁ ἀγὼν, κατὰ τε ταῦτα, καὶ ὅτι οὐχὲ Ἀθηναίων μόνον περιεγίγγοντο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων· καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὐτὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν, ἤγεμόνες τε γιγνόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν σφετέρην πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεύσαι τε, καὶ τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες. ἔθνη γὰρ πλεῖστα δὴ, ἐπὶ μίαν πάλιν ταύτην ξυνηλθε, πλὴν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος λόγου

τοῦ ἐν ταῖς τῷ πολέμῳ πρὸς τὴν Ἀθηναίων τε πόλιν καὶ Λυκεδαιμονίων.

57. Τοσοῖδε γὰρ ἐκάτεροι ἐπὶ Σικελίαν τε καὶ περὶ Σικελίας, τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν, τοῖς δὲ ξυνδιασώσοντες, ἐπὶ Συρακούσας ἐπολέμησαν, οὐ κατὰ θίχην τι μᾶλλον, οὐδὲ κατὰ ξυγγενητῆν, μετ' ἀλλήλων αἰάντες, ἀλλ', ὡς ἐκάστοις τῆς ξυτυχίας ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον, ἢ ἀνάγκης ἔσχον. Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ, Ἴωνες ἐπὶ Δωριέας Συρακουσίους ἐκόντες ἦλθον· καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἐτι χροόμενοι Λήμνιοι, καὶ Ἰμβριοι, καὶ Αἰγινήται, οἳ τότε Αἰγίωνα ἔχον· καὶ ἐτι Ἑστιαεῖς, οἳ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑστιαίαν οἰκοῦντες, ἄποικοι ὄντες, ξυνηστράτευσαν. τῶν δὲ ἄλλων, οἳ μὲν ὑπήκοοι, οἳ δ' ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δ' οἳ καὶ μισθοφόροι, ξυνηστράτευσον. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελῶν, Ἑρστριεῖς, καὶ Χαλκιθεῖς, καὶ Στυρεῖς, καὶ Καρύσσιοι, ἀπ' Εὐβοίας ἦσαν· ἀπὸ δὲ νήσων, Κεῖοι, καὶ Ἄνδριοι, καὶ Τήϊοι· ἐκ δ' Ἰωνίας, Μιλήσιοι, καὶ Σάμιοι, καὶ Χῖοι. τούτων Χῖοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρήκοντες, αὐτόνομοι ξυνέσπεκτο, καὶ τοπλεῖστον Ἴωνες ὄντες οὗτοι πάντες, καὶ ἀπ' Ἀθηναίων, πλην Καρυστίων· οὗτοι δ' εἰσὶ Δρύοπες. ὑπήκοοι δ' ὄντες, καὶ ἀνάγκη, ὅμοις Ἴωνίς τε ἐπὶ Δωριέας, ἤκολούθουν. πρὸς δ' αὐτοῖς Αἰολεῖς, Μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ, καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι, Τενέδιοι δὲ καὶ Αἰγιοὶ, ὀποτελεῖς. οὗτοι δὲ Αἰολεῖς Αἰολεῦσαι τοῖς κτίσασαι

Βοιωτοῖς μετὰ Συρακουσίων κατ' ἀνάγκην ἐμάχοντο Πλαταιεῖς δὲ κατασκευὴν Βοιωτοῖς μόνοι εἰκότως κατ' ἔχθος· Ῥόδιοι δὲ καὶ Κυθήριοι, Δωριεῖς ἀμφοτέροι. οἱ μὲν Λακεδαιμονίων ἀποικοὶ Κυθήριοι, ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς ἅμα Γυλίππῳ μετὰ Ἀθηναίων ὄπλα ἔφερον Ῥόδιοι δὲ, Ἀργεῖοι γένος, Συρακουσίοις μὲν, Δωριεῦσι, Γελώοις δὲ καὶ ἀποικίαις ἑαυτῶν οὔσι, μετὰ Συρακουσίων στρατευομένοις ἠναγκάζοντο πολεμεῖν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν, Κεφαλλῆνες μὲν καὶ Ζακύνθιοι, αὐτόνομοι μὲν, κατὰ δὲ τὸ νησιωτικὸν μᾶλλον κωτερωμένοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν Ἀθηναῖοι, ἐνεπίποντο. Κερκυραῖοι δὲ, οὐ μόνον Δωριεῖς, ἀλλὰ καὶ Κορινθιοὶ σαφῶς, ἐπὶ Κορινθίους τε καὶ Συρακουσίους, τῶν μὲν ἀποικοὶ ὄντες, τῶν δὲ ξυγγενεῖς, ἀνάγκη μὲν, ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλήσει δὲ κατὰ ἔχθος τὸ Κορινθίων, οὐχ ἦσον, εἶποντο. καὶ οἱ Μεισήριοι νῦν καλούμενοι ἐν Ναυπάκτῳ, καὶ ἐκ Πύλου, τότε ἐπ' Ἀθηναίων ἐχομένης, ἐς τὸν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἔτι Μεγαρίων φυγάδες οὐ πολλοὶ, Μεγαρεῦσι Σελινουντίοις οὔσι κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἐκούσιος μᾶλλον ἢ στρατεία ἐγίνετο ἤδη. Ἀργεῖοι μὲν οὐ τῆς ξυμμαχίας ἕνεκα μᾶλλον, ἢ τῆς Λακεδαιμονίων τε ἔχθρας, καὶ τῆς παραντίκα ἕκαστοι ἰδίας, Δωριεῖς ἐπὶ Δωριέας μετὰ Ἀθηναίων Ἰώνων ἠπολούθουν. Μαντινεῖς δὲ καὶ ἄλλοι Ἀρκάδων μισθοφόροι, ἐπὶ τοῦς αἰεὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους ἵεναι εἰωθό

τες, καὶ τότε, τοὺς μετὰ τῶν Κορινθίων ἐλθόντας Ἀρκάδας, οὐδὲν ἦσσαν, διὰ κέρδος, ἡγούμενοι πολέμιους. Κρητες δὲ καὶ Αἰτωλοὶ, μισθῶ καὶ οὗτοι πεισθέντες. Ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ, τὴν Γίλαν Ῥοδίους ξυγκτίσαντας, μὴ ξὺν τοῖς ἀποίκους, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους, ἄκοντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. καὶ Ἀκαρνάνων τινές, ἅμμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ πλεόν Δημοσθένους φίλια καὶ Ἀθηναίων εὐνοία, ξύμμαχοι ὄντες, ἐπεκούρησαν. καὶ οἶδε μὲν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὀριζόμενοι. Ἰταλιωτῶν δὲ, Θούριοι καὶ Μεταπόντιοι ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις τότε, στασιωτικῶν καιρῶν κατελημμένων, ξυνεστρίτευον, καὶ Σικελιωτῶν, Νάξιοι καὶ Καταναῖοι· βαρβάρων δὲ Ἑγεσταῖοι, οἵπερ ἐπηγάγοντο καὶ Σικελιωτῶν τὸ πλεόν, καὶ τῶν ἔξω Σικελίας. Τυρσηνῶν τέ τινες, κατὰ διαφορὰν Συρακουσίων, καὶ Ἰάπυγες μισθοφόροι. τοσαύτε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευον.

58. Συρακουσίους δὲ ἀντεβοήθησαν καὶ Καταναῖοι μὲν, ὄμοροι ὄντες, καὶ Γελῶοι, οἰκοῦντες μετ' αὐτούς. ἔπειτα, Ἀκραγαντίνων ἡσυχάζόντων, ἐν τῷ ἐπέκεινα ἰδρυμένοι Σελινούντιοι. καὶ οἶδε μὲν τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην μέρος τετραμμένον νεμόμενοι. Ἱμεραῖοι δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν πόντον μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνοι Ἕλληνες οἰκοῦσιν· οὗτοι δὲ καὶ μόνοι ἐξ αὐτοῦ ἐβροήθησαν. καὶ Ἕλληρικὰ μὲν ἔθνη τῶν ἐν Σικελίᾳ τοσαύτε, Δωριεῖς τε καὶ οἱ αὐτόνομοι πάντες, ξυνεμάχουν· βαρβάρων δὲ, Σικελιοὶ μόνοι, ὅσοι μὴ ἀφίστασεν πρὸς τοὺς

Ἀθηναίους. τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων, Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρισχόμενοι, Νεοδαμῶδεις δὲ τοὺς ἄλλους, καὶ Εἰλωτας· (δύναται δὲ τὸ Νεοδαμῶδες, ἐλεύθερον ἤδη εἶναι·) Κορινθιοὶ δὲ, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόνοι παραγενόμενοι, καὶ Λευκάδιοι, καὶ Ἀμπρακιῶται, κατὰ τὸ ξυγγενές. ἐκ δὲ Ἀρκαδίας, μισθοφόροι ὑπὸ Κορινθίων ἀποσταλέντες, καὶ Σικυώνιοι, ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες· καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου, Βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς ἐπελθόντας τούτους οἱ Σικελιῶται αὐτοὶ πλῆθος πλέον κατὰ πάντα παρέσχοντο, ὅτι μεγάλας πόλεις οἰκοῦντες. καὶ γὰρ ὀπλίται πολλοὶ καὶ νῆες καὶ ἵπποι, καὶ ἄλλος ὅμιλος ἀφθονος ξυνηλέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὐτοὺς, ὡς εἰπέειν, τοὺς ἄλλους, Συρακούσιοι αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθος πόλεως, καὶ ὅτι ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ἦσαν.

59. Καὶ αἱ μὲν ἑκατέρων ἐπικουραὶ τοσαῖδε ξυνηλέγησαν· καὶ τότε ἤδη πᾶσαι ἀμφοτέροις παρήσαν, καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθιν. οἳ τε οὖν Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἰκότως ἐνόμισαν καλὸν ἀγώνισμα σφίσιν εἶναι, ἐπὶ τῇ γεγεννημένῃ νίκῃ τῆς ναυμαχίας, ἐλεῖν τε τὸ στρατόπεδον ἅπαν τῶν Ἀθηναίων, τοσοῦτον ὄν, καὶ μηδὲ καδ' ἑκάτερα αὐτοὺς, μήτε διὰ θαλάσσης, μήτε τῷ πεζῷ, διαφυγεῖν. ἔκλειον οὖν τὸν τε λιμένα εὐθύς τὸν μέγαν, ἔχοντα τὸ στόμα ὅκτιω σταδίων μάλιστα, τριήρεσι πλαγίαις, καὶ πλοίοις, καὶ ἀκάτοις, ἐπ' ἀγκυρῶν

δομίζοντες, καὶ τὰλλα, ἣν ἔτι ναυμαχεῖν οἱ Ἀθηναῖοι τολμήσωσι, παρεσκευάζοντο· καὶ ὀλίγον οὐδὲν ἔς οὐδὲν ἐπεμβούν.

60. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις, τὴν τε ἀπόκλεισιν ὀρεῖσι, καὶ τὴν ἄλλην διάνοιαν αὐτῶν αἰσθημένοις, βουλευτήρια ἐδόκει. καὶ ξυνελθόντες οἳ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι, πρὸς τὴν παρούσαν ἀπορίαν τῶν τε ἄλλων, καὶ, ἔτι τὰ ἐπιτήδεια οὔτε αὐτίκα ἔτι εἶχον, (προπέμψαντες γὰρ ἔς Κατάνην, ὡς ἐμπλευσόμενοι, ἀπέπικον, μὴ ἐπάγειν,) οὔτε τολοιπὸν ἔμελλον ἔχειν, εἰ μὴ ναυκρατήσουσιν, ἐβουλεύσαντο τὰ μὲν τεῖχη τὰ ἄνω ἐκλιπεῖν, πρὸς δὲ αὐταῖς ταῖς ναυσὶν ἀπολαβόντες διατείχισμά τι, ὅσον οἶόν τε ἐλάχιστον τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενέσιω ἱκανὸν γενέσθαι, τοῦτο μὲν φρουρεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄλλου πεζοῦ τὰς ναῦς πάσας, ὅσαι ἦσαν καὶ δυναταὶ καὶ ἀπλωώτεραι, πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες, πληρῶσαι, καὶ, διαναυμαχήσαντες, ἦν μὲν νικῶσιν, ἔς Κατάνην κομίζεσθαι, ἦν δὲ μὴ, ἐμπρήσαντες τὰς ναῦς, πεζῇ ξυνταξάμενοι ἀποχωρεῖν, ἢ ἂν τυχιστα μέλλωσι τινὸς χωρίου ἢ βαρβαρικοῦ ἢ Ἑλληνικοῦ φίλιου ἐντιλήψεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς ταῦτα, καὶ ἐποίησαν. ἔκ τε γὰρ τῶν ἄνω τευχῶν ὑποκατέβησαν, καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν πάσας, ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν, ὅστις καὶ ὀπωσοῦν ἐδόκει, ἡλικίας μετήχων, ἐπιτήδειος εἶναι. καὶ ξυνεπληρώθησαν νῆες αἱ πᾶσαι δέκα μάλιστα καὶ ἑκατὸν· τοξότας τε ἐπ' αὐτάς πολλοὺς καὶ ἀκοντιστάς, τῶν τε

Ἀκαρνάνων καὶ τῶν ἄλλων ξένων, ἐσεβίβαζον· καὶ ἑτέλλα, ὡς οἶόν τ' ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε καὶ τοιαύτης διανοίας, ἐπορίσαντο. ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ ἑτοῖμα ἦν, ὄρων καὶ τοὺς στρατιώτας τῷ τε, παρὰ τὸ εἰωθός, πολὺ ταῖς ναυσὶ κρατηθῆναι κίθυμοῦνας, καὶ, διὰ τὴν τῶν ἐπιτηδείων σπάνιν, ὡστὰς χιστα βουλομένους διακινδυνεύειν, ξυγκαλέσας ἅπαντας, παρεκελεύσατο τότε πρῶτον. καὶ ἔλεξε τοιαῦδε.

61. „*ΑΝΑΡΕΞ* στρατιῶται Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων, ὁ μὲν ἀγών ὁ μέλλων ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν ἔσται, περὶ τε σωτηρίας καὶ πατρίδος ἐκάστοις οὐχ ἦσσον, ἢ τοῖς πολεμίοις. ἦν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσὶν, ἐστὶ τῷ τὴν ὑπάρχουσαν που οἰκίαν πόλιν ἐπιδοῖν. ἀθυμῶν δὲ οὐ χρεῖ, οὐδὲ πάσχειν, ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν ἀνθρώπων, οἱ, τοῖς πρώτοις ἀγῶσι σφαιλέντες, ἔπειτα διαπαντός τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς ἔχουσιν. ἀλλ', ὅσοι τε Ἀθηναίων πάρεστε, πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειροι ὄντες, καὶ ὅσοι τῶν ξυμμάχων, ξυστρατευόμενοι ἄσπ, μνησθήτε τῶν ἐν ταῖς πολέμοις παραλόγων, καὶ τὸ πῆς τύχης κἢ μείν' ἡμῶν ἐλπίσαντες στήναι, καὶ ὡς ἀναμαχοῦμενοι ἀξίως τοῦδε τοῦ πλήθους, ὅσον αὐτοὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐφορᾶτε, παρασκευάζεσθε.

62. „*Α* δὲ ἀρωγὰ ἐνειδομεν ἐπὶ τῇ τοῦ λιμένος σιανότητι, πρὸς τὸν μέλλοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἐσοθαι, καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ἐπὶ αὐῶν καταστραμᾶ-

των παρασκευῆν, οἷς πρότερον ἐβλαπτόμεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν, ἐκ τῶν παρόντων, μετὰ τῶν κυβερνητῶν ἐσκεμμένα ἠτοίμασται. καὶ γὰρ τοξόται πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιβήσονται, καὶ ὄχλος, ὃν, ναυμαχίαν μὲν ποιούμενοι ἐν πελάγει, οὐκ ἂν ἐχρώμεθα, διὰ τὸ βλάπτειν ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῆ βαρύτητι τῶν νεῶν ἐν δὲ τῇ ἐνθάδε ἠναγκασμένη ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ πρόσφορα ἔσται. εὖρηται δ' ἡμῖν, ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων αὐτοῖς παχύτητας, ὥπερ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα, χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαί, αἱ σήσουςι τὴν πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς προσπεσούσης νεῆς, ἣν τὰ ἐπὶ τούτοις οἱ ἐπιβάται ὑπουργῶσιν. ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ἠναγκάσαμεθα, ὥστε πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν. καὶ τὸ μῆτε αὐτοὺς ἀνακρούεσθαι, μῆτ' ἐκείνους ἔαν, ὠφέλιμον φαινεται, ἄλλως τε καὶ τῆς γῆς, πλὴν ὅσον ἂν ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχη, πολεμίας οὕσης.

63. „Ὡς χρὴ μεμνημένους, διαμάχεσθαι, ὅσον ἂν δύνησθε, καὶ μὴ ἐξωθεῖσθαι ἐς αὐτήν· ἀλλὰ, ξυμπεσούσης νηϊ νεῆς, μὴ πρότερον ἄξιον ἀπολύεσθαι, ἣν μὴ τοὺς ἀπὸ τοῦ πολεμίου καταστρώματος δπλίτας ἀπαράξητε. καὶ ταῦτα τοῖς δπλίταις οὐχ ἦσσαν τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσῳ τῶν ἀνωθεν μᾶλλον τὸ ἔργον τοῦτο. ὑπάρχει δ' ὑμῖν ἔτι νῦν γε ταπλείῳ τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν. τοῖς δὲ ναύταις παραινῶ, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε καὶ δεῖμαι, μὴ ἐκπεπληχθαί τε ταῖς ξυμφοραῖς ἄγαν. τὴν τε παρα-

σκευήν ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων βελτίω νῦν ἔχοντας, καὶ τὰς ναῦς πλείους· ἐκείνην τε τὴν ἰδουὴν ἐνθυμεῖσθαι, ὡς ἀξία ἐστὶ διασώσασθαι, οἱ τέως, Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι καὶ μὴ ὄντες ὑμῶν, τῆς τε φωνῆς τῇ ἐπιστήμῃ, καὶ τῶν τρόπων τῇ μιμήσει ἐθαυμιάζεσθε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας οὐκ ἔλασσον κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι, ἔς τε τὸ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις, καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι, πολὺ πλεῖον μετείχετε. ὥστε, κοινωνοὶ μόνοι ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες, δικαίως ἂν αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδοιτε. καταφρονήσαντες δὲ Κορινθίων τε, οὓς πολλάκις νενικήκατε, καὶ Σικελιωτῶν, ὧν οὐδ' ἀντιστῆναι οὐδεὶς, ἕως ἤκμαζε τὸ ναυτικόν, ἡμῖν ἠξίωσεν, ἀμύνασθε αὐτοὺς, καὶ δεῖξατε, ὅτι καὶ μετὰ ἀσθενείας καὶ ξυμφορῶν ἢ ὑμετέρα ἐπιστήμη κρείστων ἐστὶν ἑτέρας εὐτυχούσης φώμης.

64. „Τοὺς τε Ἀθηναίους ὑμῶν πάλιν αὖ καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω, ὅτι οὔτε ναῦς ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἄλλας ὁμοίας ταῖσδε, οὔτε ὀπλιτῶν ἡλικίαν, ὑπελίπετε· εἴτε ξυμβήσεται τι ἄλλο, ἢ τὸ κρατεῖν, ὑμῖν, τοὺς τε ἐνθάδε πολεμίους εὐθύς ἐπ' ἐκείνα πλευσουμένους, καὶ τοὺς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν ἀδυνατούς ἐσομένους τοὺς τε αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπεκθόντας ἀμύνασθαι. καὶ οἱ μὲν ἂν ὑπὸ Συρακουσίοις εὐθύς γίγνοισθε, οἷς, αὐτοὶ ἴστε, οἷα γνώμη ἐπήλθετε· οἱ δ' ἐκεῖ, ὑπὸ Λακεδαιμονίοις. ὥστε, ἐν ἐνδὲ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγῶνι καθεστώτες, καρτερήσατε, εἴπερ ποτὲ, καὶ ἐνθυμεῖσθε καθ' ἑκάστους

τε καὶ ξύμπαντες, ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν κῦ-
 βόμενοι, καὶ περὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες,
 καὶ ἡ ὑπόλοιπος πόλις, καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθη-
 νῶν· περὶ ὧν, εἴ τις τι ἕτερος ἑτέρου προφέρει ἢ
 ἐπιστήμη, ἢ εὐψυχία, οὐκ ἂν ἐν ἄλλῳ μᾶλλον καιρῷ
 ἀποδεικνύμενος, αὐτὸς τε αὐτῷ ὠφελίμος γένοιτο,
 καὶ τοῖς ξύμπασιν σωτήριος.“

65. Ὁ μὲν Νίκλας, τσαῦτα παρακαλεσόμενος,
 εὐθύς ἐκέλευε πληροῦν τὰς ναῦς. τῷ δὲ Γυλίππῳ
 καὶ τοῖς Συρακουσίοις παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι,
 ὁρῶσαι καὶ αὐτὴν τὴν παρασκευὴν, ὅτι ναυμαχήσου-
 σιν οἱ Ἀθηναῖοι· προηγγέλθη δὲ αὐτοῖς καὶ ἡ ἐπι-
 βουλή τῶν αἰδηρῶν χειρῶν. καὶ πρὸς τε τᾶλλα ἐξηρ-
 τύσαντο, ὡς ἕκαστα, καὶ πρὸς τοῦτο. τὰς γὰρ πρῶ-
 ρας καὶ τῆς πρῶς ἄνω ἐπὶ πολὺ κατεβύρσωσαν, ὅπως
 ἂν ἀπολιθάνοι καὶ μὴ ἔχοι ἀντιλαβὴν ἢ χεῖρ ἐπι-
 βαλλομένη. καὶ, ἐπειδὴ πάντα ἔτοιμα ἦν, παρεκε-
 λεύσαντο ἐκείνοις αἱ τε στρατηγοὶ καὶ Γυλίππος, καὶ
 ἔλεξαν τοιαῦτα.

66. „ὍΤΙ μὲν καλὰ τὰ προεργασμένα, καὶ
 ὑπὲρ καλῶν τῶν μελλόντων ὁ ἀγὼν ἔσται, ὃ Συρα-
 κούσιοι καὶ ξύμμαχοι, οἱ τε πολλοὶ δοκεῖτε ἡμῖν εἰ-
 δέκασι. οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως αὐτῶν προθύμοις ἀντι-
 λάβεσθε· καὶ, εἴ τις μὴ ἐπὶ ὅσον δεῖ ἤσθηται,
 σηματοῦμεν. Ἀθηναίους γὰρ, ἐς τὴν χώραν τήνδε
 ἐλθόντας, πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας καταδου-
 λῶσαι, ἐπειτ', εἰ κατορθώσειαν, καὶ τῆς Πελοπον-
 νήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ ἀρχὴν τὴν ἤδη

μεγίστην τῶν τε πρὶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νῦν κερτι-
 μένους, πρῶτοι ἀνθρώπων ὑποστάντες τῷ ναυτικῷ,
 ὥστε πάντα κατέσχον, τὰς μὲν νεικῆκατα ναυμα-
 χίας, τὴν δ' ἐκ τοῦ εἰκότος νῦν νικήσετε. ἄνδρες
 γὰρ ἐπειδὴν, ὃ ἄξιόυσι προὔχειν, κολουθῶσι, τό-
 γ' ὑπόλοιπον αὐτῶν τῆς δόξης ἀσθενέστερον αὐτὸ
 ἐαυτοῦ ἐστίν, ἢ εἰ μὴδ' ὤήθησαν τοπρωτόν, καὶ
 τῷ παρ' ἐλπίδα τοῦ ἀρχήματος σφαλλόμενοι, καὶ
 πρὸ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐνδιδοῶσιν· ὃ νῦν Ἀθη-
 ναίους εἰκὸς πεπονθέναί.

67. „Ἡμῶν δὲ, τό, τε ὑπάρχον πρότερον, ὥστε
 καὶ ἀνεπιστήμονες εἶναι ὄντες ἀπειτολήσαμεν, βεβαιό-
 τερον νῦν, καὶ, τῆς δοκίμασι προσγενομένης αὐτῶ,
 ἐκραιότερος εἶναι, εἰ τοὺς κρατίστους ἐνικήσαμεν,
 διπλασία ἐκάστου ἢ ἐλπίς. τὰ δὲ πολλὰ, πρὸς τὰς
 ἐπιχειρήσεις ἢ μαγίστη ἐλπίς μαγίστην καὶ τὴν προ-
 θυμίαν παρέχεται. τὰ τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν
 τῆς παρασκευῆς ἡμῶν, τῷ μὲν ἡμετέρῳ τρόπῳ ξυ-
 νήθη τέ ἐστι, καὶ οὐκ ἀνάρμοστοι πρὸς τὴν ἐκάστην
 αὐτῶν ἐσόμεθα· οἱ δ', ἐπειδὴν πολλοὶ μὲν ὀπλῆται
 ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων, παρὰ τὸ καθεσθηκός, ὧσι,
 πολλοὶ δὲ ἀκοντισταὶ χειρῶν, ὡς εἰπεῖν, Ἀκαρνῶ-
 νες τε καὶ ἄλλοι ἐπὶ ναῦς ἀναβάντες, οἱ οὐδ', ὅπως
 καθεζομένους χρὴ τὸ βέλος ἀφείναι, εὐρήσουσι, πῶς
 οὐ σφαλοῦσί τε τὰς ναῦς, καὶ ἐν σφίσι αὐτοῖς πάν-
 τες, οὐκ ἐν τῷ αὐτῶν τρόπῳ κινούμενον, ταράξον-
 ται; ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει τῶν γεῶν οὐκ ἀφελήσον-
 ται· (εἴ τις καὶ τόδε ἰμῶν, ὅτι οὐκ ἴσασιν ναυμαχί-

σει, πεφόβηται·) ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαί, ἀργότεραι μὲν ἐς τὸ δράν τι, ὧν βούλονται, ἔσονται, ἕσται δὲ ἐς τὸ βλάπτεσθαι ἀφ' ὧν ἡμῖν παρεσκευάσται. τὸ δ' ἀληθέστατον γινώτε, ἐξ ὧν ἡμεῖς οἰόμεθα σαφῶς πεπύσθαι. ὑπερβαλλόντων γὰρ αὐτοῖς τῶν κακῶν, καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς παρούσης ἀπορίας, ἐς ἀπόνοϊαν καθιστήκασιν, οὐ παρασκευῆς πίστει μᾶλλον, ἢ τύχης ἀποκινδυνεύσει οὕτως, ὅπως δύνανται· ἔν' ἢ βιασάμενοι ἐκπλεύσωσιν, ἢ κατὰ γῆν μετὰ τοῦτο τὴν ἀποχώρησιν ποιῶνται, ὡς τῶν γε παρόντων οὐκ ἂν πράξοντες χεῖρον.

68. „Πρὸς οὖν ἀταξίαν τε τοιαύτην, καὶ τύχην ἀνδρῶν ἑαυτὴν παραδεδωκυῖαν πολεμικῶν, ὀργῇ προσμίζωμεν· καὶ νομίσωμεν, ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι, πρὸς τοὺς ἐναντίους, οἳ ἂν ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος δικαιώσωσιν, ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον, ἅμα δὲ, ἐχθροὺς ἀμύνασθαι, ἐγγενησόμενον ἡμῖν, καὶ τὸ λεγόμενον που ἡδιστον εἶναι. ὡς δὲ ἐχθροὶ, καὶ ἐχθιστοὶ, πάντες ἴστε, οἳ γε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἦλθον δουλωσόμενοι· ἐν ᾧ, εἰ κατάρθωσαν, ἀνδράσι μὲν ἂν τὰ ἀλγιστα προσέθεσαν, παισὶ δὲ καὶ γυναῖξὶ τὰ ἀπρεπέστατα, πόλει δὲ τῇ πάσῃ τὴν ἀσχίστην ἐπέκλησεν; ἀνθ' ὧν μὴ μαλακισθῆναί τινα πρέπει, μηδὲ τὸ ἀκινδύνως ἀπειθεῖν αὐτούς, κέρδος νομίσαι. τοῦτο μὲν γὰρ, καὶ εἰ κρητήσωσιν, ὁμοίως δράσουσι· τὸ δὲ, πραξάντων ἐκ τοῦ εἰκότος, ἢ βουλόμεθα, τούσδε τε κολασθῆναι, καὶ τῇ πάσῃ Σικελίᾳ, καρπουμένη καὶ πρὶν, ἐλευθερίαν

βεβαιοτέραν παραδοῦναι, καλὸς δ' ἀγών. καὶ κινδύ-
νων οὗτοι σπανιώτατοι, οἳ ἂν, ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφα-
λῆναι βλάπτοντες, πλεῖστα διὰ τὸ εὐτυχῆσαι ὠφε-
λοῦσι. “

69. Καὶ σὲ μὲν τῶν Συρακουσίων στρατηγοὶ, καὶ
Γ' ὕλιππος, τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρα-
τιώταις παρακείμενοι, ἀντεπλήρουν τὰς ναῦς εὐ-
θύς, ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἤσθάνοντο. ὁ δὲ
Νικίας ὑπὸ τῶν παρόντων ἐκπεπληγμένος, καὶ ὄρων,
οἷος ὁ κίνδυνος, καὶ ὡς ἐγγὺς ἦδη ἦν, (ἐπειδὴ καὶ
ὄσονοῦκ ἔμελλον ἀνάγεσθαι,) καὶ νομίσαζ, (ὅπερ πά-
σχουσιν ἐν τοῖς μέγαλοις ἀγῶσι,) πάντα τε ἔργῳ ἔτι
σφίσι ἐνδεῖν εἶναι, καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὐπω ἰκανὰ εἰ-
ρησθαι, αὐτίς τῶν τριηράρχων ἕνα ἕκαστον ἀνεκά-
λει, πατρὸθεν τε ἐπονομάζων, καὶ αὐτοὺς ὀνομαστὶ,
καὶ φυλὴν, ἀξιῶν τό, τε καθ' ἑαυτὸν, ὃ ὑπῆρχε λαμ-
πρότητός τε, μὴ προδιδόναι τινὰ, καὶ τὰς πατρικὰς
ἀρετὰς, ὧν ἐπιφανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφανί-
ζειν πατρίδος δὲ τῆς ἐλευθερωτάτης ὑπομιμνήσκων,
καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου πᾶσιν ἐς τὴν δίκαιαν
ἐξουσίας· ἄλλα τε λέγων, ὅσα ἐν τῷ τοιοῦτῳ ἦδη τοῦ
καιροῦ ὄντες ἀνθρώποι, οὐ πρὸς τὸ δοκεῖν τινὶ ἀρ-
χαιοκογεῖν, φυλαξάμενοι, εἶποιεν ἂν, καὶ ὑπὲρ ἀπάν-
των παραπλήσια, ἐς τε γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ θεαὸς
πατρώους προφερόμενα, ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρούσῃ ἐκπλή-
ξει ὠφέλιμα νομίζοντες ἐπιβοῶνται. καὶ ὁ μὲν, οὐχ
ἰκανὰ μᾶλλον, ἢ ἀναγκαῖα, νομίσαζ παρηγήσθαι, ἀπο-
χωρήσαζ, ἦγε τὸν πεζὸν πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ

παρέταξεν, ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐδύνατο, ὅπως ὀτιμωγίστη τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ὠφέλεια ἐς τὸ θαρσεῖν γίγνοιτο. ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Μένανδρος καὶ Εὐθύδημος (οὗτοι γὰρ ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν,) ἄφαντες ἀπὸ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου, εὐθύς ἔπλειον πρὸς τὸ ζεύγμα τοῦ λιμένας, καὶ, τὸν καταλειφθέντα διέκπλουν βουλόμενοι βιάσασθαι, εἰς τὸ ἔξω.

70. Προεξαγαγόμενοι δὲ οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παραπλησίαις τὸν ἄριθμόν, καὶ πρότερον κατὰ τε τὸν ἔκπλουν μέρει αὐτῶν ἐφύλασσαν, καὶ κατὰ τὸν ἄλλον κύκλῳ λιμένας, ὅπως πανταχόθεν ἄμα προσπίπτοιεν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὁ πεζὺς αὐτοῖς ἄμα παραβοηθῆ, ἥπερ καὶ αἱ νῆες κατίσχοιεν. ἤρχον δὲ τοῦ ναυτικοῦ τοῖς Συρακουσίοις Σικανὸς μὲν καὶ Ἀγάθαρχος, κέρας ἐκάτερος τοῦ παντός ἔχον, Πυθῆν δὲ καὶ οἱ Καρὶνθιοὶ τὸ μέσον. ἐπειδὴ δ' οἱ Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ζεύγματι, τῇ μὲν πρώτῃ φύμῃ ἐπιπλέοντες ἐκράτουν τῶν τεταγμένων νεῶν πρὸς αὐτῷ, καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλήσεις. μετὰ δὲ τοῦτο, πανταχόθεν σφίσι τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερομένων, οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι ἔτι μόνον ἢ ναυμαχία, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν λιμένας, ἐγίνετο, καὶ ἦν καρτερά, καὶ οἷα οὐχ ἐτίερα τῶν πρότερον. πολλὴ μὲν γὰρ ἐκατέροις προθυμία ἀπὸ τῶν ναυτῶν ἐς τὸ ἐπιπλεῖν, ὅποτε κελευσθεῖη, ἐγίνετο, πολλὴ δὲ ἡ ἀντιτέχνησις τῶν κυβερνητῶν καὶ ἀγωνισμὸς πρὸς ἀλλήλους. οἱ τε ἐπιβᾶται ἐθεράπευον, ὅτε προσπέ-

σοι ναῦς νῆϊ, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώ-
ματος τῆς ἄλλης τέχνης· πᾶς τέ τις, ἐν ᾧ προσετέ-
τακτο, αὐτὸς ἕκαστος ἠπειγέτο πρῶτος φαίνεσθαι.
ξυμπεσουσῶν δὲ ἐν ὀλίγῳ πολλῶν νεῶν, (πλεῖσται
γὰρ δὴ αὐταὶ ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυμάχησαν· βραχὺ γὰρ
ἀπέλιπον ξυναμφοτέραι διακόσαι γενέσθαι) αἱ μὲν
ἐμβολαὶ, διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκ-
πλους, ὀλίγαι ἐγίνοντο· αἱ δὲ προσβολαὶ, ὡς τύ-
χοι ναῦς νῆϊ προσπεσοῦσα, ἢ διὰ τὸ φεύγειν, ἢ ἄλ-
λῃ ἐπιπλέουσα, πυκνότεραι ἦσαν. καὶ, ὅσον μὲν χρό-
νον προσφέροίτο ναῦς, οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων
τοῖς ἀκοντίοις καὶ τοξεύμασι καὶ λίθοις ἀφθόνως
ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμίξειαν, οἱ ἐπι-
βάται, εἰς χεῖρας ἰόντες, ἐπειρῶντο ταῖς ἀλλήλων
καυσὶν ἐπιβαίνειν. ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ, διὰ τὴν
στενοχωρίαν, τὰ μὲν ἄλλοις ἐμβεβληκίαι, τὰ δὲ,
αὐτοὺς ἐμβεβλησθαι, δύο τε περὶ μίαν, καὶ ἔστιν ἡ
καὶ πλείους ναῦς, κατ' ἀνάγκην ξυνηρηῆσθαι· καὶ
τοῖς κυβερνήταις τῶν μὲν φυλακὴν, τῶν δ' ἐπιβου-
λὴν, μὴ καθ' ἕνα ἕκαστον, κατὰ πολλὰ δὲ πανταχό-
θεν, περισιτάσαι, καὶ τὸν κτύπον μέγαν ἀπὸ πολ-
λῶν [νεῶν] νεῶν ξυμπιπκουσῶν, ἔκπληξιν τε ἅμα καὶ
ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς, ὧν οἱ κελευσταὶ φθέγγοντο,
παρέχειν. πολλὴ γὰρ δὴ παρακέλευσις καὶ βοή
ἀφ' ἑκατέρων τοῖς κελευσταῖς, κατὰ τὴν τέχνην, καὶ
πρὸς τὴν αὐτίκα φιλοεικίαν, ἐγίνετο· τοῖς μὲν Ἀθη-
ναίοις, βιάζεσθαι τε τὸν ἔκπλον ἐπιβοῶντες, καὶ
περὶ τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας νῦν, εἶποτε καὶ

αὐθις, προθύμως ἀντιλαβείσθαι τοῖς δὲ Συρακουσίοις καὶ ξυμμαχοῖς, καλὸν εἶναι, κωλύσαι τε αὐτοὺς διαφυγεῖν, καὶ τὴν οἰκειάν ἐκάστους πατρίδα, νικῆσαντας, ἐπαυξῆσαι. καὶ οἱ στρατηγοὶ προσέειπε ἑκατέρω, εἴ τινα που ὄρωεν μὴ κατ' ἀνάγκην πρῦμνον κρουόμενον, ἀνακαλοῦντες ὀνομαστί τὸν τρίτηραρχον, ἠρώτων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, εἰ, τὴν πολεμιωτάτην γῆν οἰκειοτέραν ἦδη τῆς οὐ δι' ὀλίγου κεκτημένης θαλάσσης ἡγούμενοι, ἀποχωροῦσιν· οἱ δὲ Συρακούσιοι, εἰ, οὓς σαφῶς ἴσασι προθυμομένους Ἀθηναίους παντὶ τρόπῳ διαφυγεῖν, τούτους αὐτοὶ φεύγοντας φεύγουσιν.

71. Ὁ, τε ἐκ τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων, ἰσορρόπου τῆς ναυμαχίας καθεστηκνίας, πολὺν τὸν ἀγῶνα καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης εἶχε, φιλονεικῶν μὲν δ' αὐτόθεν περὶ τοῦ πλείονος ἦδη καλοῦ, δεδιότες δὲ ο' ἐπελθόντες, μὴ τῶν παρόντων ἔτι χεῖρω πρῶξωσι. πάντων γὰρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὰς ναῦς, ὃ, τε φόβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ λογικῶς, καὶ διὰ τὸ ἀνώμαλον καὶ τὴν ἔποψιν τῆς ναυμαχίας ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάζοντο ἔχειν. δι' ὀλίγου γὰρ οὔσης τῆς θείας, καὶ οὐ πάντων ἅμα ἐς τὸ αὐτὸ σκοπούντων, εἰ μὲν τινες ἴδοιέν πη τοὺς σφετέρους ἐπικρατοῦντας, ἀνεθάρσησάν τε ἄν, καὶ πρὸς ἀνάκλησιν θειῶν, μὴ στερεῆσαι σφᾶς τῆς σωτηρίας, ἐτρέποντο· οἱ δ', ἐπὶ τὸ ἡσσώμενον βλέψαντες, ὀλοφυρμῶ τε ἅμα μετὰ βοῆς ἐχρῶντο, καὶ ἀπὸ τῶν δρωμένων τῆς ὄψεως καὶ τὴν γνώμην μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἰδουλοῦντο. ἄλλοι δὲ καὶ, πρὸς ἀντίπαλόν τι τῆς ναυ-

μαχίας ἀπιδόντες, διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχῆς τῆς ἀμίλλης, καὶ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ περιδεῶς ξυναπονεύοντες, ἐν τοῖς χαλεπώτατα διηγόν· αἰεὶ γὰρ παρ' ὀλίγον ἢ διέφευγον, ἢ ἀπώλλυντο. ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ἕως ἀγχώματα ἐναυμάχουν, πάντα ἑμοῦ ἀκοῦσαι, ὀλοφυρμός, βοή, νικῶντες, κρατούμενοι, ἄλλα, ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον πολυειθῆ ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι. παραπλήσια δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἔπασχον πρὶν γε δὴ οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπιπολὺ ἀντισχούσης τῆς ναυμαχίας, ἔτρεψάν τε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐπικείμενοι λαμπρῶς, πολλῇ κραυγῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι, κατεδίωκον ἐς τὴν γῆν. τότε δὴ ὁ μὲν ναυτικός στρατός, ἄλλος ἄλλη, ὅσοι μὴ μετέωρδι ἐάκωσαν, κατενεχθέντες, ἐξέπεσον ἐς τὸ στρατόπεδον. ὁ δὲ πεζός, οὐκέτι διαφόρως, ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς, ὁμίωγῇ τε καὶ στόνῳ πάντες, δυσανασχετοῦντες τὰ γιγνόμενα, οἱ μὲν ἐπὶ τὰς ναῦς παρεβοήθουν, οἱ δὲ, πρὸς τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους, ἐς φυλακὴν ἄλλοι δὲ οἱ πλεῖστοι ἤδη περὶ σφῶς αὐτοῦς, καὶ, ὅπη σωθήσονται, δισκόπουν. ἦν τε ἐν τῷ παραντίκα οὐδὲ μιᾶς δὴ τῶν ξυμπασῶν ἐλάσσων ἐκπληξίς. παραπλήσιά τε ἐπεπόνθεσαν καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ ἐν Πύλῳ. διαφθαρεῖσιν γὰρ τῶν νεῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις, προσπαύωντο αὐταῖς καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες διαβεβηκότες· καὶ τότε τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέλπιστον ἦν τὸ κατὰ γῆν σωθήσεσθαι, ἦν μὴ τι παράλογον γίγνηται.

72. Γενομένης δ' ἰαχυρᾶς τῆς ναυμαχίας, καὶ πολλῶν νεῶν ἀμφοτέροις καὶ ἀνθρώπων ἀπολομένων, οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπικρατήσαντες, τὰ τε ναύαγια καὶ τοὺς νεκροὺς ἀνέλλοντο, καὶ, ἀποπλεύσαντες πρὸς τὴν πόλιν, τροπαῖον ἕστησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὑπὸ μεγέθους τῶν παρόντων κακῶν, νεκρῶν μὲν περὶ ἢ ναυαγίων οὐδὲ ἐπενδούναι αἰτῆσαι ἀναίρεσιν, τῆς δὲ νυκτὸς ἐβουλεύοντο εὐθύς ἀναχωρεῖν. Δημοσθένης δὲ Νικίᾳ προσελθὼν, γνώμην ἐποιεῖτο, πληρώσας ἔτι τὰς λοιπὰς τῶν νεῶν, βιάσασθαι, ἣν δύνωνται, ἅμα ἔω τὸν ἔκπλουν λέγων, ὅτι πλείους ἔτι αἱ λοιπαὶ εἰσι νῆες χρήσιμαί σφίσι, ἢ τοῖς πολεμίοις· (ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις περίλοιποι ὡς ἐξήκοντα, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐλάσσους ἢ πενήκοντα) καὶ, ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ, καὶ βουλομένων πληροῦν αὐτάς, οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν, διὰ τὸ καταπεπληχθαι τῇ ἡσση, καὶ μὴ ἂν ἔτι οἴσθαι κρατῆσαι. καὶ οἱ μὲν ὡς κατὰ γῆν ἀναχωρήσοντες ἤδη ξύμπαντες τὴν γνώμην εἶχον.

73. Ἐρμοκράτης δὲ ὁ Συρακούσιος, ὑπονοήσας αὐτῶν τὴν διάνοιαν, καὶ νομίσας, δεινὸν εἶναι, εἰ τοσαύτη στρατιὰ, κατὰ γῆν ἀποχωρήσασα, καὶ καθεξομένη ποι τῆς Σικελίας, βουλήσεται αὐθις σφίσι τὸν πόλεμον ποιῆσθαι, ἐφηγείται ἔλθῶν τοῖς ἐν τέλει οὖσιν, ὡς οὐ χρεῶν ἀποχωρῆσαι τῆς νυκτὸς αὐτοὺς περιῦδειν, (λέγων ταῦτα, ἅ καὶ αὐτῷ ἐδόκει,) ἀλλὰ ἐξελθόντας ἤδη πάντας Συρακουσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους, τὰς τε ὁδοὺς ἀποικοδομήσει, καὶ

εἰ στερόπορα τῶν χωρίων προφθάσαστας φυλάσσειν, οἱ δὲ ξυνεγγίνωσκον μὲν καὶ αὐτοὶ οὐχ' ἦσσαν ταῦτα ἐκείνου, καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι· τοὺς δὲ ἀνθρώπους, ἄρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης ἀναπεπαισμένους, καὶ ἅμα ἑορτῆς οὐσης, (ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς Ἡράκλεια ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὔσα,) οὐ δοκεῖν ἂν ῥαδίως ἐθελῆσαι ὑπακοῦσαι ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης πρὸς πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἑορτῇ, καὶ πάντα μᾶλλον ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς, ἢ ὄπλα λαβόντας ἐν τῷ παρόντι ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τοῖς ἄρχουσι ταῦτα λογιζομένοις ἐφαίνετο ἄπορα, καὶ οὐκ ἔπειθεν αὐτοὺς δ' Ἑρμοκράτης, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τάδε μηχανᾶται· δεδιδώς, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι καθ' ἡσυχίαν προφθάσσωσι ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλεπώτατα τῶν χωρίων, πέμπει τῶν ἐταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ μετὰ ἱππέων πρὸς τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, ἠνίκα ξυνεσκόταζεν· οἱ, προσπελάσαντες, ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκούεσθαι, καὶ ἀνακαλεσάμενοι τινὰς, ὡς ὄντες τῶν Ἀθηναίων ἐπιτήδειοι, (ἦσαν γὰρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἑνδοθεν,) ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ, μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στρατεύμα, ὡς Συρακουσίων τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον ἀποχωρεῖν. καὶ οἱ μὲν, εἰπόντες, ἀπῆλθον· καὶ οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων.

74. Οἱ δὲ πρὸς τὸ ἀγγελμα ἐπέσχον τὴν νύκτα, νομίσαντες, οὐκ ἀπάτην εἶναι· καὶ, ἐπειδὴ καὶ ὡς

οὐκ εὐθὺς ᾤρησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν περιμῆναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν οἱ στρατιῶται ὀτιχρησιμώτατα· καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντας δὲ αὐτὰ, ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια, ἀφορμᾶσθαι. Συρακούσιοι δὲ καὶ Γύλιππος τῷ μὲν πεζῷ προεξελθόντες, τὰς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν, ἢ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἰεναί, ἀπεφράγγυσαν, καὶ τῶν ρείθρων καὶ τῶν ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσαν. καὶ ἐς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος, ὡς κωλύσοντες, ἢ ἐδόκει, ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες, τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφείλκον· ἐνέπρησαν δὲ τινὰς ὀλίγας, ὥσπερ διενοήθησαν αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τὰς δ' ἄλλας καθ' ἡσυχίαν, οὐδενὸς κωλύοντος, ὡς ἐκάστην ποι ἐκπεπαιωκυῖαν ἀναδησάμενοι ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν.

75. Μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημοσθένει ἱκανῶς παρασκευάσασθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγίγνετο. δεινὸν οὖν ἦν οὐ καθ' ἑμὸνον τῶν πραγμάτων, ὅτι τὰς τε ναῦς ἀπολωλεκότες πάσας ἀπεχώρουν, καὶ ἀντὶ μεγάλης ἐλπίδος καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πόλις κινδυνεύοντες. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατοπέδου ξυνέβαινε τῇ τε ὄψει ἐκάστη ἀλγείνᾳ καὶ τῇ γνώμῃ αἰσθῆσθαι τῶν τε γὰρ νεκρῶν ἀτάφων ὄντων, ὅποτε τὶς ἴδοι τινὰ τῶν ἐπιτηδείων κείμενον, ἐς λύπην μετὰ φόβου καθίστατο· καὶ οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι, τραυματίαι τε καὶ ἀσθενεῖς,

πολύ τῶν τεθνεώτων τοῖς ζῶσι λυπηρότεροι ἦσαν καὶ τῶν ἀπολωλότων ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολλίαν καὶ ὀλοφυρμὸν τραπόμενοι, ἐς ἀπορίαν καθίστασαν, ἄγειν τε σφᾶς ἀξιοῦντες, καὶ ἕνα ἕκαστον ἐπιβοῶμενοι, εἴ τινα πού τις ἴδοι ἢ ἐταίρων, ἢ οἰκείων τῶν τε ξυσκήνων ἤδη ἀπιόντων ἐκκρεμαννύμενοι, καὶ ἐπακολουθοῦντες, ὅσον δύναιντο· εἴ τῳ δὲ προλείποι ἢ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα, οὐκ ἄνευ ὀλέγων ἐπιθειασμῶν καὶ οἰμωγῆς ἀπολειπόμενοι· ὥστε δάκρυσι πᾶν τὸ στρατεύμα πλησθὲν καὶ ἀπορία τοιαύτη, μὴ φραθίως ἀφορμαῖσθαι, καίπερ ἐκ πολεμίας τε, καὶ μείζω, ἢ κατὰ δάκρυα, τὰ μὲν πεπονθότας ἤδη, τὰ δὲ περὶ τῶν ἐν ἀφανεί δεδιότας, μὴ τι πάθῃσι. κατήφειά τε τις ἅμα καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν πολλή ἦν· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πόλει ἐκπεπολιορκημένη ἐώκεσαν ὑποφρευοῦσθαι, καὶ ταύτη οὐ σμικρᾶ· μυριάδες γὰρ τοῦ ξύμπαντος ὄχλου οὐκ ἐλάσσους τεσσάρων ἅμα ἐπορεύοντο. καὶ τούτων οἱ τε ἄλλοι πάντες ἔφερον, ὃ, τι τις ἐδύνατο, κατὰ τὸ χρήσιμον, καὶ οἱ ὀπλιταὶ καὶ οἱ ἵππεις, παρὰ τὸ εἰωθός, αὐτοὶ τε [καὶ] τὰ σφέτερα αὐτῶν σιτία, ὑπὸ τοῖς ὀπλοῖς, οἱ μὲν, ἀπορία ἀκολουθῶν, οἱ δὲ, ἀπιστία· (ἀπηυτομολήκεσαν γὰρ πάλαι τε, καὶ οἱ πλείστοι παραχρημα) ἔφερον δὲ οὐδὲ ταῦτα ἱκανά· σίτος γὰρ οὐκέτι ἐν τῷ στρατοπέδῳ. καὶ μὴν ἢ ἄλλη αἰκία, καὶ ἰσομοιρία τῶν κακῶν, ἔχουσα τινα ὁμωσ; τὸ μετὰ πολλῶν, κούφισιν, οὐδ' ὡς ῥαδίᾳ ἐν τῷ παρόντι ἐδοξάετο· ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἴας λαμπρότητος καὶ αὐ-

χήματος τοῦ πρώτου ἐς οἷαν τελευτήν καὶ ταπεινότη-
 τα ἀφῆκτο. μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο
 τῷ Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, οἷς, ἀντὶ μὲν τοῦ
 ἄλλους δουλωσομένους ἤκειν, αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον
 δεδιότας μὴ πάθωσι, ξυνέβη ἀπιάναι, ἀντὶ δ' εὐχῆς
 τε καὶ παιάνων, μεθ' ὧν ἐξέπλεον, πάλιν τούτων
 τοῖς ἐναντίοις ἐπισημίμασιν ἀφορμᾶσθαι, πεζοὺς
 δὲ ἀντὶ ναυβατῶν πορευομένους, καὶ ὀπλιτικῷ προ-
 σχόντας μᾶλλον, ἢ ναυτικῷ. ὅμως δὲ, ὑπὸ μεγέθους
 τοῦ ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου, πάντα ταῦτα αὐ-
 τοῖς οἰστὰ ἐφαίνετο.

76. Ὅρῶν δὲ ὁ Νικίας τὸ στρατεύμα ἀθυμοῦν,
 καὶ ἐν μεγάλῃ μεταβολῇ ὄν, ἐπιπαριῶν, ὡς ἐκ τῶν
 ὑπαρχόντων, ἐθάρσυνέ τε καὶ παρεμυθεῖτο, βοῆ τε
 χρώμενος ἔτι μᾶλλον ἐκάστοις, καθ' οὓς γίγνοιτο,
 ὑπὸ προθυμίας, καὶ βουλόμενος ὡς ἐπιπλεῖστον γε-
 γωνίσκων ὠφελεῖν.

77. „ΕΤΙ καὶ ἐκ τῶν παρόντων, ὃ Ἀθηναῖοι
 καὶ ξύμμαχοι, ἐλπίδα χρῆ ἔχουσιν, (ἤδη τινὲς καὶ ἐκ
 δεινοτέρων, ἢ τοιῶνδε, ἐσώθησαν) μηδὲ καταμέμ-
 φασθαι ὑμᾶς ἄγαν αὐτοὺς, μήτε ταῖς ξυμφοραῖς,
 μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθείαις. καὶ γὰρ
 τοι, οὐδενὸς ὑμῶν οὔτε φώμη προφέρων, (ἀλλ' ὄρα-
 τε δὴ, ὡς διακείμαι ὑπὸ τῆς νόσου,) οὔτ' εὐτυχία
 δοκῶν που ὕστερός του εἶναι κατὰ τὸν ἴδιον βίον,
 καὶ ἐς τὰ ἄλλα, νῦν ἐν τῷ αὐτῷ κινδύνῳ τοῖς φαν-
 λοτάτοις αἰωροῦμαι· καίτοι πολλὰ μὲν ἐς θεοὺς νό-
 μιμα δεδιήτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους δέικαι καὶ

ἀνεπίφθορα. ἀνθ' ὧν ἡ μὲν ἐλπὶς ὅμως θαρσεῖα τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ξυμποραὶ οὐ κατ' ἀξίαν δὴ φοβοῦσι· τάχα δ' ἂν καὶ λωφῆσειαν. ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις εὐτύχηται· καὶ, εἴ ται θεῶν ἐπίφθονοι ἑστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. ἦλθον γὰρ πού καὶ ἄλλοι τινὲς ἤδη ἐφ' ἐτέρους, καὶ, ἀνθρώπεια δράσαντες, ἀνεκτὰ ἔπαθον· καὶ ἡμᾶς εἰκὸς νῦν τὰ τε ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐλπίζειν ἡπιώτερα ἔξειν· οἴατο γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀξιώτεροι ἤδη ἔσμεν, ἢ φθόνου. καὶ ὀρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς, οἷοι ὀπλῖται ἅμα καὶ ὄσοι ξυντεταγμένοι χωρεῖτε, μὴ καταπέπληχθε ἄγαν· λογιζέσθε δὲ, ὅτι αὐτοὶ τε πόλις εὐθὺς ἐστὲ, ὅποι ἂν καθέξοισθε, καὶ ἄλλη οὐδεμία ὑμᾶς τῶν ἐν Σικελίᾳ οὐτ' ἂν ἐπιόντας δεξάιτο ἑαδίως, εὐθ' ἂν ἰδρυσθέντας πού ἐξαναστήσει. τὴν δὲ πορείαν, ὥστ' ἀσφαλῆ καὶ εὐτακτον εἶναι, αὐτοὶ φυλάξατε, μὴ ἄλλο τι ἡγησάμενος ἕκαστος, ἢ, ἐν ᾧ ἀναγκασθῆ ἠὲ χωρίῳ μέχεσθαι, τοῦτο δὲ πατρίδα καὶ τεῖχος κρατήσας ἔξειν. σπουδῆ δὲ ὁμοίως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔσται τῆς ὁδοῦ. τὰ γὰρ ἐπιτήδεια βραχέα ἔχομεν· καὶ, ἦν ἀντιλαβώμεθα τοῦ φίλου χωρίου τῶν Σικελῶν, (οὗτοι γὰρ ἡμῖν, διὰ τὸ Συρακουσίῳ δέος, ἔτι βέβαιαι εἰσὶ) ἤδη νομίζετε ἐν τῷ ἐχυρῷ εἶναι. προπέμπετε δ' ὡς αὐτοὺς, καὶ ἀπαντᾶν, εἰρημένον, καὶ σιτία ἄλλα κομίζειν. τὸ δὲ ξύμπαν, γινώτε, ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ἀναγκαῖόν τε ὄν ὑμῖν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίγνεσθαι, ὡς μὴ ὄντος χωρίου ἐγγύς, ὅποι ἂν, μαλακισθέντες, σωθείητε καὶ, ἦν νῦν διαφύγητε τοὺς πο-

λεμίους, οἳ τε ἄλλοι τευξόμενοι, ὧν ἐπιθυμεῖτε που ἐπιθεῖν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς πύλεως, καίπερ πεπωκῦϊακ, ἐπανορθώσοντες. ἄνδρες γὰρ πόλις, καὶ οὐ τείχη, οὐδὲ νῆες, ἀνδρῶν κεναί.“

78. Ὁ μὲν Νικίας, τοιάδε παρακλεινόμενος, ἅμα ἐπῆει τὸ στρατεύμα, καὶ, εἶπη ὁρῶν διεσπασμένον καὶ μὴ ἐν τάξει χωροῦν, ξυνάγων καὶ καθιστάς· καὶ ὁ Δημοσθένης, οὐδὲν ἦσσον τοῖς καθ' ἑαυτὸν τοιαυτά τε καὶ παραπλήσια λέγων. τὸ δὲ ἐχώρει ἐν πλασίῳ τεταγμένον τοῦ Νικίου, ἐφεπόμενον δὲ τὸ Δημοσθένους· τοὺς δὲ σκευοφόρους καὶ τὸν πλεῖστον ὄχλον ἐντὸς εἶχαν οἱ ὀπλίται. καὶ, ἐπειδὴ τε ἐγένοντο ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ Ἀνάπου ποταμοῦ, εὖρον ἐπ' αὐτῷ παρατεταγμένους τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμάχων, καὶ, τρεψάμενοι αὐτούς, καὶ κρατήσαντες τοῦ πόρου, ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν. οἱ δὲ Συρακούσιοι, παριπεύοντες τε προσέκειντο, καὶ ἑσακοντίζοντες οἱ ψιλοί. καὶ ταύτη μὲν τῇ ἡμέρᾳ προελθόντες σταδίους ὡς τεσσαράκοντα, ἠύλισαντο πρὸς λόφῳ τινὶ οἱ Ἀθηναῖοι· τῇ δ' ὑστεραία πρωτὶ ἐπορεύοντο, καὶ προῆλθον ὡς εἴκοσι σταδίους, καὶ κατέβησαν ἐς χωρίον ἄπεδόν τι, καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο, βουλόμενοι ἔκ τε τῶν οἰκιῶν λαβεῖν τι ἐδάδιμον, (ὠκεῖτο γὰρ ὁ χῶρος,) καὶ ὕδωρ μετὰ σφῶν αὐτῶν φέρεσθαι αὐτόθεν· ἐν γὰρ τῷ πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια, ἧ ἔμελλον ἵναί, οὐκ ἄφθονον ἦν. οἱ δὲ Συρακούσιοι ἐν τούτῳ προελθόντες, τὴν δίοδον τὴν ἐν τῷ πρό-

σθεν ἀπετείχιζον. ἦν δὲ λόφος καρτερός, καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ χαράδρα κρημνώδης· ἐκαλεῖτο δὲ Ἀκραῖον λέπας. τῇ δ' ὑστεραία οἱ Ἀθηναῖοι προήρισαν, καὶ οἱ τῶν Συρακουσίων καὶ ξυμμαχῶν αὐτοῦς ἵππεις καὶ ἀκοντισταί, ὄντες πολλοὶ ἐκάτεροι, ἐκώλυον, καὶ ἐσηκόντιζόν τε καὶ παρίππευον. καὶ χρόνον μὲν πολὺν ἐμάχοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπειτα ἀνεχώρησαν πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον· καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκέτι ὁμοίως εἶχον· οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν οἶόν τ' ἦν, ἀπὸ τῶν ἵππεων.

79. Πρωτῶν δὲ ἄφραντες, ἐπορεύοντο αὐθις, καὶ ἐβιάσαντο πρὸς τὸν λόφον ἐλθεῖν τὸν ἀποτετειχισμένον. καὶ εὖρον πρὸ ἑαυτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀποτετειχίσματος τὴν περὶ τὴν στρατιάν παρατεταγμένην οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων· στενὸν γὰρ ἦν τὸ χωρίον. καὶ προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐτειχομάχουν, καὶ, βαλλόμενοι ὑπὸ πολλῶν ἀπὸ τοῦ λόφου, ἐπάντους ὄντος, (διῆκνοῦντο γὰρ ῥᾶον οἱ ἄνωθεν,) καὶ οὐ δυνάμενοι βιάσασθαι, ἀνεχώρουν πάλιν, καὶ ἀνεπαύοντο. ἔτιχον δὲ καὶ βρονταὶ τινες ἄμα γενόμεναι, καὶ ὕδωρ, οἷα, τοῖς ἔτους πρὸς μετόπωρον ἤδη ὄντος, φιλεῖ γίνεσθαι. ἀφ' ἧν οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἔτι ἠθύμουν, καὶ ἐνόμιζον, ἐπὶ τῷ σφετέρῳ ὀλέθρῳ καὶ ταῦτα πάντα γίνεσθαι. ἀναπαυομένων δὲ αὐτῶν, ὁ Γύλιππος καὶ οἱ Συρακούσιοι πέμπουσι μέρος τι τῆς στρατιᾶς, ἀποτεχιζούσας ἐκ τοῦ ὀπισθεν αὐτούς, ἢ προεληλύθισαν. ἀντιπέμπαντες δὲ καὶ κείνοι σφῶν αὐτῶν τινὰς, διεκώλυσαν. καὶ μετὰ ταῦτα πάση τῇ στρατιᾷ ἀνα-

χωρήσαντες πρὸς τὸ πεδίον μᾶλλον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐν-
 λίσσαντο· τῇ δ' ὑστεραία προῦχώρουν· καὶ οἱ Συ-
 ρακοῦσιοι προσέβαλλον τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλω, καὶ
 πολλοὺς κατατραυμάτιζον. καὶ, εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθη-
 ναῖοι, ὑπεχώρουν· εἰ δ' ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο, καὶ
 μάλιστα τοῖς ὑστάτοις προσπίπτοντες, εἶπως, κατὰ
 βραχὺ τρεψάμενοι, πᾶν τὸ στράτευμα φοβήσειαν.
 καὶ ἐπιπολὺ μὲν τοιοῦτῳ τρόπῳ ἀντεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι·
 ἔπειτα, προελθόντες πέντε ἢ ἕξ σταδίους, ἀνεπαύον-
 το ἐν τῷ πεδίῳ. ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Συρακοῦσιοι
 ἀπ' αὐτῶν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

80. Τῆς δὲ νυκτὸς τῷ Νικίᾳ καὶ Δημοσθένει
 ἐδόκει, ἐπειδὴ κακῶς σφίσι τὸ στράτευμα εἶχε, τῶν
 τε ἐπιτηδείων πάντων ἀπορία ἦδη, καὶ κατατραυ-
 ματισμένοι ἦσαν πολλοὶ, ἐν πολλαῖς προσβολαῖς τῶν
 πολεμίων γεγενημέναις, πυρὰ καύσαντες ὡς πλείστα
 ὑπάγειν τὴν στρατιάν, μηκέτι τὴν αὐτὴν ὁδόν, ἣ διε-
 νοήθησαν, ἀλλὰ τὸναντίον, ἣ οἱ Συρακοῦσιοι ἐτή-
 ρουν, πρὸς τὴν θάλασσαν. ἦν δὲ ἡ ἑξὺμπασα ὁδὸς
 αὕτη οὐκ ἐπὶ Κατάνης τῷ στρατεύματι, ἀλλὰ κατὰ
 τὸ ἕτερον μέρος τῆς Σικελίας, τὸ πρὸς Καμαρίναν
 καὶ Γέλαν, καὶ τὰς ταύτη πόλεις καὶ Ἑλληνίδας καὶ
 βαρβάρους. καύσαντες οὖν πυρὰ πολλὰ, ἐχώρουν ἐν
 τῇ νυκτί· καὶ αὐτοῖς (οἷον φιλεῖ καὶ πᾶσι στρατο-
 πέδοις, μάλιστα δὲ τοῖς μεγίστοις, φόβοι καὶ δει-
 ματα ἐγγίγνεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐν νυκτί τε, καὶ διὰ
 πολεμίας, καὶ ἀπὸ πολεμίων οὐ πολὺ ἀπεχόντων ἰού-
 αιν,) ἐμπίπτει ταραχὴ. καὶ τὸ μὲν Νικίου στρατέυν-

μα, ὡσπερ ἤγειτο, ξυνέμεγέ τε, καὶ προὔλαβε πολ-
λῶ· τὸ δὲ Δημοσθένους, τὸ ἡμισυ μάλιστα καὶ τὸ
πλέον ἀπεσπίασθη τε, καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει. ἅμα
δὲ τῇ ἔω ἀφικνοῦνται ὁμως πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ
ἐσβάντες ἐς τὴν ὁδὸν τὴν Ἐλωρινὴν καλουμένην, ἐπο-
ρεύοντο, ὅπως, ἐπειδὴ γένοιτο παρὰ τῷ ποταμῷ τῷ
Κακυπάρει, παρὰ τὸν ποταμὸν ἴοιεν ἄνω διὰ μεσο-
γείας. ἤλπιζον γὰρ καὶ τοὺς Σικελοὺς ταύτη, οὓς
μετέπεμψαν, ἀπαντήσεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐγένοντο ἐπὶ τῷ
ποταμῷ, εὗρον καὶ ἐνταῦθα φυλακὴν τινα τῶν Συ-
ρακουσίων, ἀποτειχίζουσαν καὶ ἀποσταυροῦσαν τὸν
πόρον. καὶ βιασάμενοι αὐτήν, διέβησάν τε τὸν πο-
ταμὸν, καὶ ἐχώρουσαν αὐθις πρὸς ἄλλον ποταμὸν, τὸν
Ἐρικεόν· ταύτη γὰρ οἱ ἠγεμόνες ἐκέλευον.

81. Ἐν τούτῳ δ' οἱ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξυμμα-
χοι, ὡς ἦ τε ἡμέρα ἐγένετο, καὶ ἔγνωσαν τοὺς Ἀθη-
ναίους ἀπεληλυθότας, ἐν αἰτία τε οἱ πολλοὶ τὸν
Γύλιππον εἶχον, ἐκόντα ἀφείναι τοὺς Ἀθηναίους·
καὶ κατὰ τάχος διώκοντες, ἢ οὐ χαλεπῶς ἡσθάνοντο
κεχωρηκότας, καταλαμβάνουσι περὶ ἀρίστου ὤραν
καὶ, ὡς προσέμιξαν τοῖς μετὰ τοῦ Δημοσθένους, ὑστέ-
ροις τε οὖσι, καὶ σχολαίτερον καὶ ἀτακτότερον χω-
ροῦσιν, ὡς τῆς νυκτὸς τότε ξυνεταράχθησαν, εὐθύς
προσπεσόντες ἐμάχοντο. καὶ οἱ ἰππεῖς τῶν Συρακου-
σίων ἐκυκλοῦντό τε ῥᾶον αὐτοῦς, δίχα δὲ ὄντας, καὶ
ξυνῆγον ἐς ταυτὸ. τὸ δὲ Νικίου στρατεύμα ἀπεῖχεν
ἐν τῷ πρόσθεν ἑκατὸν καὶ πενήκοντα σταδίων. θῦσ-
σόν τε γὰρ ὁ Νικίας ἦγε, τομίζων, οὐ τὸ ἵπομένειν

ἐν τῷ τοιοῦτῳ ἐκόντας εἶναι, καὶ μάχεσθαι, σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ ὠστᾶχίστα ὑποχωρεῖν, τσαυτὰ μαχομένους, ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐτύχχανε τε ταπλείῳ ἐν πόνῳ τε ξυνεχεστέρῳ ὦν, διὰ τὸ ὑστέρῳ ἀναχωροῦντι αὐτῷ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους, καὶ τότε γνοὺς τοὺς Συρακουσίους διώκοντας, οὐ προύχῳρει μᾶλλον, ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο· ἔως, ἐνδιατρίβων, κυκλοῦται τε ὑπ' αὐτῶν, καὶ πολλῷ θορύβῳ αὐτὸς τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι ἦσαν· ἀνειληθέντες γὰρ ἔς τι χωρίον, ᾧ κύκλῳ μὲν τειχίον περιῆν, (ὁδὸς δὲ ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν,) ἐλαίας δὲ οὐκ ὀλίγας εἶχεν, ἐβάλλοντό τε περισταδόν· (τοιαύταις δὲ προσβολαῖς, καὶ οὐ ξυσταδὸν μάχαις, οἱ Συρακούσιοι εἰκύτως ἐχρῶντο· τὸ γὰρ ἀποκινδυνεῦεν πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενοημένους, οὐ πρὸς ἐκείνων μᾶλλον ἦν ἔτι, ἢ πρὸς τῶν Ἀθηναίων·) καὶ ἅμα φειδῶ τέ τις ἐγένετο, ἐπ' εὐπραγία ἦδη σαφεῖ, μὴ προαναλωθῆναί τῳ· καὶ ἐνόμιζον καὶ ὧς, ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ καταδαμασάμενοι, λήψεσθαι αὐτούς.

82. Ἐπειδὴ γοῦν δι' ἡμέρας βάλλοντες πανταχόθεν, τοὺς Ἀθηναίους καὶ ξυμμάχους ἐώρων ἦδη τεταλαιπωρημένους τοῖς τε τραύμασι καὶ τῇ ἄλλῃ κακῳσει, κήρυγμα ποιοῦνται Γύλιππος καὶ Συρακούσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, πρῶτον μὲν, τῶν νησιωτῶν εἴ τις βούλεται ἐπ' ἐλευθερίᾳ ὡς σφᾶς ἀπιέναι· καὶ ἀπεχώρησάν τινες πόλεις οὐ πολλαί· ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μετὰ Δημοσθένους ὁμολογία γίνεται, ὥστε ὄπλα τε πα-

ραδοῦναι, καὶ μὴ ἀποθανεῖν μηδένα, μήτε βιβάσαι, μήτε δεσμοῖς, μήτε τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐνδεῆς διαίτης. καὶ παρέδωσαν οἱ πάντες σφᾶς αὐτοῦς, ἑκακισχίλιοι, καὶ τὸ ἀργύριον, ὃ εἶχον, ἅπαν κατέθεσαν, ἐσβαλόντες ἐς ἀσπίδας ὑπτίας· καὶ ἐπέπλησαν ἀσπίδας τέσσαρας. καὶ τούτους μὲν εὐθὺς ἀπεκόμισαν ἐς τὴν πόλιν· Νικίας δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀφικνοῦνται αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἐρινιόν· καὶ, διαβάς πρὸς μετῴρῳν τι, ἐκάθισε τὴν στρατιάν.

83. Οἱ δὲ Συρακοῦσιοι τῇ ὑστεραίᾳ καταλαβόντες αὐτὸν, ἔλεγον, ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθίνους παραδεδώκοιεν σφᾶς αὐτοῦς, κελύοντες κηκεῖνον τὸ αὐτὸ δρᾶν. ὃ δ', ἀπιστῶν, σπένδεται, ἱππία πέμψαι σκειψόμενον. ὥς δ' οἰχόμενος ἀπήγγειλε πάλιν παραδεδωκότας, ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῳ καὶ Συρακοῦσις, εἶναι ἔτοιμος ὑπὲρ Ἀθηναίων συμβῆναι, ὅσα ἀνάλωσαν χρήματα Συρακοῦσιοι ἐς τὸν πόλεμον, ταῦτα ἀποδοῦναι, ὅστε τὴν μετ' αὐτοῦ στρατιάν ἀφεῖναι αὐτοῦς· μέχρις οὗ δ' ἂν τὰ χρήματα ἀποδοθῇ, ἄνδρας δάσειν Ἀθηναίων ὀμήρους, ἕνα κατὰ τάλαντον. οἱ δὲ Συρακοῦσιοι καὶ Γυλίππος οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους, ἀλλὰ προσπασόντες, καὶ περιστάντες πανταχόθεν, ἔβαλλον καὶ τούτους μέχρι ὀψέ. εἶχον δὲ καὶ οὗτοι πόνηρος, σίτου τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἀπορία. ὁμοῦς δὲ, τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον, ἔμιλλον

πορεύεσθαι. καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὄπλα, καὶ οἱ Συρακοῦσιοι αἰσθάνονται, καὶ ἐπαιώνισαν γινόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, ὅτι οὐ λανθάνουσι, κατέθεντο πάλιν, πλὴν τριακοσίων μάλιστα ἀνδρῶν· οὗτοι δὲ, διὰ τῶν φυλάκων βιασάμενοι, ἐχώρουν τῆς νυκτὸς, ἢ ἐδύνατο.

84. Νικίας δὲ, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, ἤγε τὴν στρατιάν· οἱ δὲ Συρακοῦσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι προσέβαινον τὸν αὐτὸν τρόπον πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπειλούντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμὸν, ἅμα μὲν βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς πανταχόθεν προσβολῆς ἰππέων τε πολλῶν καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου, οἰόμενοι, ῥᾶόν τι σφίσι ἐλασθαι, ἢν διαβῶσι τὸν ποταμὸν· ἅμα δὲ ὑπὸ τῆς τάλαιπωρίας, καὶ τοῦ πεινῆ ἐπιθυμίας. ὡς δὲ γίνονται ἐπὶ αὐτῷ, ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τε τις διαβῆναι πρῶτος βουλόμενος· καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι χαλεπὴν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποίουν. ἄθρόοι γὰρ ἀναγκαζόμενοι χωρεῖν, ἐπιπιπτόν τε ἀλλήλοις, καὶ κατεπάτουν, περὶ τε τοῖς δορατίοις καὶ σκεύεσιν· οἱ μὲν εὐθύς διεφθείροντο, οἱ δὲ, ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον. ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα δὲ τοῦ ποταμοῦ παρασιάντες οἱ Συρακοῦσιοι, (ἦν δὲ κρημνώδες,) ἔβαλλον ἄνωθεν τοὺς Ἀθηναίους, πίνοντάς τε τοὺς πολλοὺς ἄσμένους, καὶ ἐν κρήνῃ ὄντι τῷ ποταμῷ ἐν σφίσι ταρασσομένους. οἱ τε Πελοποννήσιοι, ἐπικαταβάντες, τοὺς

ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον. καὶ τὸ ὕδωρ εὐ-
 θύς διέφθαρτο· ἀλλ' οὐδὲν ἤσπον ἐπίνετό τε ὁμοῦ
 τῷ πηλῷ, ἡματωμένον, καὶ περιμάχτηον ἢ τοῖς
 πολλοῖς.

85. Τέλος δὲ, νεκρῶν τε πολλῶν ἐπ' ἀλλήλοισι ἦδη
 κειμένων ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ διεφθαρμένου τοῦ στρα-
 τεύματος, τοῦ μὲν, κατὰ τὸν ποταμόν, τοῦ δὲ, καὶ εἴτε
 διαφύγοι, ὑπὸ τῶν ἰππέων, ὁ Νικίας Γυλίππευαυτὸν
 παραδίδωσι, πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ, ἢ τοῖς Συρα-
 κουσίοις· καὶ ἑαυτοῦ μὲν χρῆσθαι ἐκέλευεν ἐκείνόν
 τε καὶ Λακεδαιμονίους, ὃ, τι βούλονται, τοὺς δὲ
 ἄλλους στρατιώτας παύσασθαι φρονεύοντας. καὶ ὁ
 Γυλίππος μετὰ τοῦτο ζωγρεῖν ἦδη ἐκέλευε· καὶ τοὺς
 τε λοιπούς, ὅσους μὴ ἀπεκρῦψαντο, (πολλοὶ δὲ οὗ-
 τοι ἐγένοντο,) ξυνεκόμισαν ζῶντας· καὶ ἐπὶ τοὺς
 τριακοσίους, οἱ τὴν φυλακὴν διεξῆλθον τῆς νυκτὸς,
 πέμπαντες τοὺς διωζομένους, ξυνελάβον. τὸ μὲν
 οὖν ἀθροισθὲν τοῦ στρατεύματος ἐς τὸ κοινόν, οὐ
 πολὺ ἐγένετο, τὸ δὲ διακλαπέν, πολὺ. καὶ κατε-
 πλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβᾶ-
 σεως, ὥσπερ τῶν μετὰ Δημοσθένους, ληφθέντων·
 μέρος δὲ τι οὐκ ὀλίγον καὶ ἀπέθανε. πλείστος γὰρ
 δὴ φόνος οὔτις καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων τῶν ἐν τῷ Σι-
 κελικῷ πολέμῳ τούτῳ ἐγένετο. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις
 προσβολαῖς, ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναιῖς γυνο-
 μέναις, οὐκ ὀλίγοι ἐτεθνήκισαν. πολλοὶ δὲ ὁμως
 καὶ διέφυγον, οἱ μὲν, καὶ παραντίκα, οἱ δὲ, καὶ

δουλεύσαντες, καὶ διαδιδράσκοντες ὑστερον. τούτοις δ' ἦν ἀναχθήσῃσι ἐς Κατάνην.

86. Συναθροισθέντες δὲ οἱ Συρακοῦσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τῶν τε αἰχμαλώτων, ὅσους ἐδύναντο πλείστους, καὶ τὰ σκῦλα ἀναλαβόντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων, ἐπόσους ἔλαβον, κατεβίβασαν ἐς τὰς λιθότομιας, ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τὴν τήρησιν. Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένην, ἄκοντος Γυλλίππου, ἀπέσφαξαν. ὁ γὰρ Γυλλίππος καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐτόμιζεν οὐ εἶναι, ἐπὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἀντιστρατήγους κομίσει Λακεδαιμονίαις. ξυνέβαινε δὲ, τὸν μὲν πολεμιώτατον αὐτοῖς εἶναι, Δημοσθένην, διὰ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ Πύλῳ, τὸν δὲ, διὰ τὰ αὐτὰ, ἐπιτηδειότατον. τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας τῶν Λακεδαιμονίων, ὁ Νικίας προῦθυμήθη, σπονδὰς πείσας τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι, ὥστε ἀφεθῆναι. ἀνθ' ὧν οἱ τε Λακεδαιμόνιοι ἔσαν αὐτῷ προσφιλεῖς, καὶ κείνος οὐχ ἥκιστα πιστεύσας ἑαυτὸν τῷ Γυλλίππῳ παρέδωκεν. ἀλλὰ τῶν Συρακουσίων τινές, (ὡς ἐλέγετο,) οἱ μὲν, δεισαντες, ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκεκοινολόγηντο, μὴ, βασανιζόμενος διὰ τὸ τοιοῦτον, ταραχὴν σφίσι ἐν εὐπραγίᾳ ποιήσῃ, ἄλλοι δὲ, (καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Κορίνθιοι,) μὴ, χρήμασι πείσας τινάς, (ὅτι πλούσιος ἦν,) ἀποδρᾶ, καὶ αὐθις σφίσι νεώτερόν τι ἀπ' αὐτοῦ γένηται, πείσαντές τε τοὺς ξυμμάχους ἀπέκτειναν αὐτόν. καὶ

ὁ μὲν τοιαύτη, ἢ διεγγυτάτω τούτων, αἰτία ἐταθνήκει, ἥμισυ δὴ ἄξιος ὢν τῶν γε ἐπ' ἐμοῦ Ἑλλήνων ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι διὰ τὴν νενομισμένην ἐς τὸ θεῖον ἐπιτήδευσιν.

87. Τοὺς δ' ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακοῦσιοι χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους μετεχείρισαν. ἐν γὰρ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας πολλοὺς οἱ τε ἥλιοι τοπρῶτον καὶ τὸ πνῖγος ἔτι ἐλύπει, διὰ τὸ ἀστέγαστον, καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τοῦναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ, τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν ἐνιωτέριζον· πάντα τε ποιοῦντων αὐτῶν, διὰ στενοχωρίαν, ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ προσέτι τῶν νεκρῶν ὁμοῦ ἐκ' ἀλλήλοις ξυννενημένων, οἱ ἕκ τε τῶν τραυματίων, καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν, καὶ τὸ τοιοῦτον, ἀπέθνησκον· καὶ ὄσμαι ἦσαν οὐκ ἀνεκτοὶ, καὶ λιμῷ ἅμα καὶ δίψει ἐπιέζοντο. εἰδίδουσαν γὰρ αὐτῶν ἐκάστῳ ἐπὶ ὀκτῶ μῆνας κοτύλην ὕδατος καὶ δύο κοτύλας σίτου· ἄλλα τε, ὅσα εἰκὸς ἐν [τῷ] τοιοῦτῳ χωρίῳ ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν δ', τι οὐκ ἐπαγέμετο αὐτοῖς. καὶ ἡμέρας μὲν ἐβδομήκοντά τινες οὕτω διηγήθησαν ἀθρόοι· ἔπειτα, πληθ' Ἀθηναίων, καὶ εἰ τινες Σικελιωτῶν ἢ Ἰταλιωτῶν ξυνοστράτευσαν, τοὺς ἄλλους ἀπίδοντο. ἐλήφθησαν δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβεῖα μὲν χαλεπὸν ἐξαιρεῖν, ὁμῶς δὲ οὐκ ἐλάσσους ἐπτακισχιλίων. ξυνέβη τε, ἔργον τοῦτο Ἑλληνικὸν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέσθαι, δοκεῖν δ' ἔμοιγε, καὶ ὡς

ἀκοῇ Ἑλληνικῶν ἴσμεν, καὶ τοῖς τε κρατήσασσι λαμπρότατον, καὶ τοῖς διαφθαρεῖσι δυστυχέστατον. κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες, καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες, πανωλεθρίᾳ δὴ, τὸ λεγόμενον, καὶ πεζῶς καὶ νῆες, καὶ οὐδὲν ὅ, τι οὐκ ἀπώλετο· καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ' οἴκου ἀπενήστησαν. ταῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν Σικελίαν γενόμενα.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΟΛΟΡΟΥ

ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ ΤΟ ΟΓΔΟΟΝ.

ΕΣ δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπειδὴ ἠγγέλθη, ἐπιπολὺ μὲν ἠπίστου καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαπεφευγῶσι, καὶ σαφῶς ἀγγέλλουσι, μὴ οὕτω γε ἂν πανσυδεὶ διεφθάρθαι· ἐπειδὴ δὲ ἔγνωσαν, χαλεποὶ μὲν ἦσαν τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τῶν ρητόρων τὸν ἔκπλου, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ ψηφισάμενοι, ὠργίζοντο δὲ καὶ τοῖς χρησμολόγοις τε καὶ μάντισι, καὶ ὅποσοι τὴν τότε αὐτοὺς θιάσαντες ἐπήλπισαν, ὡς λήφονται Σικελίαν. πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτοὺς ἐλύπει τε, καὶ περιειστήκει ἐπὶ τῷ γεγεννημένῳ φόβος τε καὶ κατάπληξις μεγίστη δὴ. ἅμα μὲν γὰρ, στερόμενοι καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος, καὶ ἡ πόλις ὀπλιτῶν τε πολλῶν καὶ ἰππέων, καὶ ἡλικίας, οἷαν οὐχ ἑτέραν ἐώρων ὑπάρχουσαν, ἐβαρύνοντο· ἅμα δὲ, ναῦς οὐχ ὀρῶντες ἐν τοῖς νεωσίοις ἱκανάς, οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ, οὐδ’

ἐπιηρεσίας ταῖς ναυσὶν, ἀνέλπιστοι ἦσαν ἐν τῷ παρόντι σωθῆσεσθαι· τοὺς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολεμίους εὐθύς σφίσι ἐνδύμιζον τῷ ναυτικῷ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλευσεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ τοσοῦτον κρατήσαντας, καὶ τοὺς αὐτόθεν πολεμίους, τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμένους, κατὰ κράτος ἤδη καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπικεῖσεσθαι, καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ' αὐτῶν, ἀποστάντας. ὁμως δὲ, ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἐδόκει χρῆναι μὴ ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικόν, ὅθεν ἂν δύνωνται, ξύλα ξυμπορισμένους καὶ χρήματα, καὶ τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα τὴν Εὐβοίαν, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τὴν ἐς βυχέλαιαν σωφρονίσαι, καὶ ἀρχὴν τινα πρεσβυτέρων ἀνδρῶν ἐλεῖσθαι, οἵτινες περὶ τῶν παρόντων, ὡς ἂν καιρὸς ἦ, προβουλεύσουσι· πάντα τε πρὸς τὸ παραχρῆμα περιδεῖς (ὅπερ φιλεῖ δῆμος ποιεῖν,) ἔτοιμοι ἦσαν εὐτακτεῖν· καὶ ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίησαν ταῦτα, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

2. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας τῶν Ἀθηναίων μεγάλην κακοπραγίαν εὐθύς οἱ Ἕλληνες πάντες ἐπηρομένοι ἦσαν· οἱ μὲν μηδετέρων ἄντες ξύμμαχοι, ὡς, ἦν τις καὶ μὴ παρακαλῆ σφῶς, οὐκ ἀποστιατέον ἔτι τοῦ πολέμου εἶη, ἀλλ' ἐθέλοντι ἵτιον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους· νομίσαντες κἄν ἐπὶ σφῶς ἕκαστοι ἐλθεῖν αὐτοὺς, εἰ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ κατώρθωσαν· καὶ ἅμα ἠγούμενοι, βραχὺν ἔσεισθαι τὸν λοιπὸν πόλεμον· οὐ μετα-

αρχῶν, πολλὸν κλίσει· αἱ δ' αὐτῶν Λακεδαιμονίων
 ξύμμαχοι, συμπροθυμηθέντες ἐπιπλέον, ἢ πρῶν,
 ἀπαλλάξασθαι διὰ τῶν πολλῆς παλαιωρίας. μά-
 λιστα δὲ οἱ τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι ἔταιμοι ἦσαν
 καὶ παρὰ δυνάμιν αὐτῶν ἀφίστασθαι, διὰ τὸ ὀρ-
 γῶντες κρίνειν τὰ πράγματα, καὶ μὴ ὑπολείπειν
 λόγον αὐτοῖς, ὡς τό γ' ἐπιὼν θίρος οἰοί τ' ἔσονται
 περιγυνέσθαι. ἣ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις σῆσι
 τε ταῦτοις ἐθέρουσι, καὶ μάλιστα, ὅτι οἱ ἐκ τῆς Σο-
 κελίας αὐτοῖς ξύμμαχοι πολλῇ δυνάμει, κατ' ἀνάγ-
 κην ἦδη, τοῦ ναυτικοῦ προσγεγενημένου, ἅμα τῇ
 ἡρῆ, ὡς εἶπός, παρέασθαι ἔμελλον. παντοχόθεν τε
 εὐέλπιδες ὄντες, ἀπροφασίστως ἀπτεσθαι διαφροῦν-
 το τοῦ πολέμου· λογιζόμενοι, καλῶς τελευτήσαντος
 αὐταῦ, κινδύων τε τοιαύτων ἀπηλλάχθαι ἂν τολοι-
 πῶν, ὅσος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων περιόσση ἂν
 αὐτοῖς, εἰ τὸ Σικελικὸν προσέλαβον· καὶ, καθε-
 λόντες ἐκείνους, μὴταί τῆς πάσης Ἑλλάδος ἦδη ἀσφα-
 λῶς ἠρήσανθαι.

3. Εὐθύς οὖν Ἄγιε μὲν, ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, ἐν
 τῷ χειμῶνι τούτῳ ὄρηθεὶς στρατιῶ τινὶ ἐκ Λακε-
 δαιας, τὰ τε τῶν ξυμμάχων ἠργυρολόγησεν ἐς τὸ ναυ-
 κικόν, καὶ τραπέζομος ἐπὶ τοῦ Μηλιῶος κόλπου,
 Οἰταίων τε, κατὰ τὴν παλαιὰν ἐχθρῶν, τῆς λείας
 τὴν πολλὴν ἀπολαβὴν, χρήματα ἀπράξατο, καὶ
 ἄρχιαὺς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταύ-
 τη Θεσσαλῶν ὑπήκοους, μεμφομένων καὶ ἐκόντων
 Θεσσαλῶν, ὁμήρους τε τινὰς ἠνάγκασε δοῦναι καὶ

χρηματα· και κατέθετο τοὺς δμήρους ἐς Κόρινθον, ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπειράτο προσάγειν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πρόσταξιν ταῖς πόλυσιν ἑκατῶν νεῶν τῆς ναυπηγίας ἐποιοῦντο· καὶ ἑαυτοῖς μὲν καὶ Βοιωτοῖς πέντε καὶ εἴκοσιν ἑκατέροις ἔταξαν, Φωκείσι δὲ καὶ Λοκροῖς πεντεκαίδεκα, καὶ Κορινθίοις πεντεκαίδεκα· Ἀρκάσι δὲ καὶ Πελλήνεῦσι καὶ Σικυωνίοις δέκα· Μεγαρεῦσι δὲ καὶ Τροϊζηνίοις καὶ Ἐπιδαυριοῖς καὶ Ἐρμιονεῦσι δέκα· τὰ τε ἄλλα παρεσκευάζοντο, ὡς εὐθύς πρὸς τὸ ἔαρ ἐξόμενοι τοῦ πολέμου.

4. Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ διανοήθησαν, ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ τὴν τε ναυπηγίαν, ξύλα ξυμπορισούμενοι, καὶ Σούνιον τεχίσαντες, ὅπως αὐτοῖς ἀσφάλεια ταῖς σιταγωγαῖς ναυσὶν εἴη τοῦ περίπλου· καὶ τό, τε ἐν τῇ Λακωνικῇ τεχίσματα ἐκλιπόντες, ὃ ἐνωκοδόμησαν παραπλέοντες ἐς Σικελίαν, καὶ τὰ ἄλλα, εἶπον τὴν εἶδομαι ἀχρεῖον ἀναλίσκεσθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν· μάλιστα δὲ τὰ τῶν ξυμμάχων διασκοπεύντες, ὅπως μὴ σφῶν ἀποστήσονται.

5. Πρασόντων δὲ ταῦτα ἀμφοτέρων, καὶ ὄντων οὐδὲν ἄλλο, ἢ ὥσπερ ἀρχομένων, [ἐν] τῇ κατασκευῇ τοῦ πολέμου, πρῶτοι Εὐβοεῖς ὡς Ἄγιον περὶ ἀποστάσεως τῶν Ἀθηναίων ἐπρεσβεύσαντο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ. ὃ δὲ, προσδεξάμενος τοὺς λόγους αὐτῶν, μεταπέμπεται ἐκ Λακεδαιμόνος Ἀλκαμένην τὸν Σθαυραλίδου, καὶ Μίλανθον, ἀρχοντας, [ὡς]

ες τὴν Εὐβοίαν. οἱ δ' ἦλθον, ἔχοντες τῶν Νισο-
 δαμωδῶν ὡς τριακοσίους· καὶ παρεσκευάζον αὐτοῖς
 τὴν διάβασιν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ Λεσβιοὶ ἦλθον,
 βουλόμενοι καὶ αὐτοὶ ἀποστῆναι. καὶ, συμπρα-
 σόντων αὐτοῖς τῶν Βοιωτῶν, ἀγαπείθεται Ἄγις,
 ὥστε Εὐβοίας μὲν περὶ ἐπισχεῖν· τοῖς δὲ Λεσβίοις
 παρεσκευάζει τὴν ἀπόστασιν, Ἀλκαμένη τε ἄρμο-
 στὴν διδοὺς, ὃς εἰς Εὐβοίαν πλεῖν ἔμελλε. καὶ δέκα
 μὲν Βοιωτοὶ ναῦς ὑπίσχοντο, δέκα δὲ Ἄγις. καὶ
 ταῦτα ἄνευ τῆς Λακεδαιμονίων πόλεως ἐπράσαστο.
 ὁ γὰρ Ἄγις, ὅσον χρόνον ἦν περὶ Δικίλειαν, ἔχων
 τὴν μεθ' ἑαυτοῦ δύναμιν, κύριος ἦν καὶ ἀποστέλ-
 λειν, εἴ ποί τινα ἐβούλετο στρατιάν, καὶ ξυναγί-
 ρειν, καὶ χρήματα πράσσειν. καὶ πολὺ μᾶλλον, ὡς
 εἶπειν, κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν αὐτοῦ οἱ ξύμμαχοι
 ὑπήκουον ἢ τῶν ἐν τῇ πάλει Λακεδαιμονίων· δύνα-
 μιν γὰρ ἔχων αὐτός, δικασταχόσα δεινὸς παρῆν. καὶ
 ὁ μὲν τοῖς Λεσβίοις ἔπρασσε. Χίοι δὲ καὶ Ἐρυ-
 θραῖοι, ἀποστῆναι καὶ αὐτοὶ ἔτοιμοι ὄντες, πρὸς
 μὲν Ἄγιον οὐκ ἐτρέποντο, εἰς δὲ τὴν Λακεδαίμονα.
 καὶ παρὰ Τισσαφέρους, ὃς βασιλεῖ Δαρείῳ τῷ
 Ἀρταξέρξου στρατηγὸς ἦν τῶν κάτω, πρᾶσβευτὴς
 ἄμα μετ' αὐτῶν παρῆν. ἐπήγετο γὰρ καὶ ὁ Τισσα-
 φέρης τοὺς Πελοποννησίους, καὶ ὑπὸ ἐπισχεῖτο τρο-
 φὴν παρέξειν. ὑπὸ βασιλείᾳ γὰρ νεωστὶ ἐτύχχανε
 πεπραγμένος τοὺς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς φόρους, οὓς,
 δι' Ἀθηναίους ἀπὸ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων οὐ δύ-
 νάμενος πράσσεισθαι, ἐπιπαίλῃσθε. τοὺς τε οὖν φέ-

ρους μάλλον ἐνόμιζε κομιῖσθαι, κακώσας τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἅμα βασιλεῖ συμμάχους Λακεδαιμονίους ποιήσιν, καὶ Ἀμόργην, τὸν Πισσοῦθρου νῆαν νόθον, ἀφιστῶτα περὶ Καρίαν, ἄσπαρ αὐτῷ προσέταξε βασιλεὺς, ἢ ζῶντα ἄξιον, ἢ ἀποκτείνειν. οἱ μὲν οὖν Χίοι καὶ Τισσαφέρους κεισὴ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔπρασαν.

6. Καλλίγυιτος δὲ ὁ Ἀποφῶντας, Μεγαρεὺς, καὶ Τιμαγόρας ὁ Ἀθηναγόρεον, Κυζικηνὸς, φηγάδες τῆς ἑαυτῶν ἀμφοτέρω, παρὰ Φαρναβάζῳ τῷ Φαρναβέκου κατοικοῦντες, ἀφικνοῦνται περὶ τῶν αὐτῶν κειρῶν ἐς τὴν Λακεδαιμόνα, πέμψαντος Φαρναβάζου, ὅπως ταῦς κομιῖσιν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ αὐτὸς, εἰ δύναντο, (ἄσπαρ ὁ Τισσαφέρους προῦθυμειτο,) τάς τε ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ πόλεις ἀποστήσειε τῶν Ἀθηναίων, διὰ τοὺς φόρους, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὴν συμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων διὰ αρχίων ποιήσει. πρᾶσσόντων δὲ ταῦτα χωρὶς ἑκατέρων, τῶν τε ἀπὸ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ Τισσαφέρους, πολλὴ ἀμίλλα ἐγένετο τῶν ἐν τῇ Λακεδαιμόνῳ, ὅπως οἱ μὲν ἐς τὴν Ἰωνίαν καὶ Χίον, οἱ δ' ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, πρότερον σαῦς καὶ στρατιάν πέισωσι πέμπειν. οἱ μὲντοι Λακεδαιμόνιοι τὰ τῶν Χίων καὶ Τισσαφέρους παραπολὸν προσεδέξαντο μάλλον. ἐγνώσαντες γάρ αὐτοῖς καὶ Ἀλιβιάδης, Ἐνδύς, ἐφορεύοντι, πατρικῶς ἐς τὰ μάλιστα ξένος ὄν· ὅθεν καὶ τοῦτομα Λακωνικὸν ἢ σικία αὐτῶν κατὰ τὴν ξυρίαν ἔρχεν· Ἐυδῖος γάρ

Αλκιβιάδου ἐκαλεῖτο. ὅμως δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρῶτον κατόσκοπον ἐς τὴν Χίον πέμψαντες Φρύνιν, ἄνδρα περίοικον, εἰ αἱ τε νῆες αὐτοῖς εἰσὶν, ὅσας περ ἔλεγον, καὶ τὰ ἄλλα ἢ πόλις ἰκανὴ ἐστὶ πρὸς τὴν λεγομένην δόξαν, ἀπαγγέλλαντος αὐτοῖς, ὡς εἶη ταῦτα ἀληθῆ, ἅπερ ἤκουον, τὺς τε Χίους καὶ τοὺς Ἐρυθραίους εὐθὺς ξυμμάχους ἐποιήσαντο καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἐψηφίσαντο αὐτοῖς πέμπειν, ὡς ἐκαὶ οὐκ ἔλασσον ἢ ἐξήκοντα, ἀφ' ὧν οἱ Χίοι ἔλεγον, ὑπαρχουσῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον δέκα τούτων αὐτοῖς ἐμελλον πέμπειν, καὶ Μελαγκρίδαν, ὃς αὐτοῖς ναύαρχος ἦν. ἔπειτα, σεισμοῦ γενομένου, ἀντὶ τοῦ Μελαγκρίδου Χαλκιδικά ἐπεμπον, καὶ ἀντὶ τῶν δέκα νεῶν πέντε παρῆσκιαζοντο ἐν τῇ Λακωνικῇ. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἐνὸς δέου εἰκοστὸν ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

7. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, εὐθὺς ἐπιγομένων τῶν Χίων ἀποστείλας τὰς ναῦς, καὶ δεδιότων, μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πρασσόμενα αἰσθῶνται, (πάντες γὰρ κρύφα αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο,) ἀποπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄνδρας Σπαρτιώτας ἐς Κόρινθον τρεῖς, ὅπως ἀπὸ τῆς ἐτέρας θαλάσσης ὡςτάχιστα ἐπὶ τὴν πρὸς τὰς Ἀθήνας ὑπερενεγκόντες τὰς ναῦς τὸν ἰσθμὸν, κελύσωσι πλεῖν ἐς Χίον πάσας, καὶ ἃς δ' Ἄγις παρεσκεύαζεν ἐς τὴν Λέσβον, καὶ τὰς ἄλλας. ἦσαν δὲ αἱ ξυμπασαι τῶν ξυμμαχικῶν νῆες αὐτόθι μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα.

8. Ὁ μὲν οὖν Καλλίγειτος καὶ Τιμαγόρας ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου οὐκ ἐκοινωνοῦντο τὸν στόλον ἐς τὴν Χίον, οὐδὲ τὰ χρήματα ἐδίδουσαν, ἃ ἔλθον ἔχοντες, ἐς τὴν ἀποστολὴν, πέντε καὶ εἰκοσι τάλαντα, ἀλλ' ὕστερον ἐφ' ἑαυτῶν διανοοῦντο ἄλλω στόλῳ πλεῖν. ὁ δὲ Ἄγις, ἐπειδὴ ἑώρα τοὺς Λακεδαιμονίους ἐς τὴν Χίον πρῶτον ὠρμημένους, οὐδ' αὐτὸς ἄλλο τι ἐγίγνωσκεν· ἀλλὰ ξυνελθόντες ἐς Κόρινθον οἱ ξύμμαχοι ἐβουλευόντο. καὶ ἔδοξε, πρῶτον ἐς Χίον αὐτοὺς πλεῖν, ἄρχοντα ἔχοντας Χαλκιδεῖα, ὃς ἐν τῇ Λακωνικῇ τὰς πέντε ναῦς παρεσκεύασεν· ἔπειτα ἐς Λέσβον, καὶ Ἀλαμμένην ἄρχοντα, ὄνπερ καὶ Ἄγις διανοεῖτο· τὸ τελευταῖον δὲ, ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφικέσθαι· (προσειέτακτο δὲ ἐς αὐτὸν ἄρχων Κλέαρχος ὁ Ῥαμφίου·) διαφέρειν δὲ τὸν ἰσθμὸν τὰς ἡμίσεας τῶν νεῶν πρῶτον, καὶ εὐθὺς ταύτας ἀποπλεῖν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ἀφορμωμένας μᾶλλον τὸν νοῦν ἔχωσιν, ἢ τὰς ὕστερον διαφερομένας. καὶ γὰρ τὸν πλοῦν ταύτη ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐποιοῦντο, καταφρονησάντες τῶν Ἀθηναίων ἀδυνασίαν, ὅτι ναυτικὸν οὐδὲν αὐτῶν πολὺ πῶ ἐφαίνετο. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ διέκομισαν εὐθὺς μίαν καὶ εἰκοσι ναῦς.

9. Οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἐπειγομένων αὐτῶν τὸν πλοῦν, οὐ προσθυμήθησαν ξυμπλεῖν, πρὶν τὰ Ἴσθμια (ἃ τότε ἦν,) διορτάσωσιν. Ἄγις δὲ αὐτοῖς ἔτοιμος ἦν, ἐκείνους μὲν μὴ λυεῖν δὴ τὰς Ἴσθμιάδας σπονδίας, ἑαυτοῦ δὲ τὸν στόλον ἴδιον ποιῆ-

σασθαι. οὐ ξυγχωρούντων δὲ τῶν Κορινθίων, ἀλλὰ διατριβῆς ἐγγιγνομένης, οἱ Ἀθηναῖοι ἤσθοντο τὰ τῶν Χίων μᾶλλον, καὶ, πέμπαντες ἕνα τῶν στρατηγῶν, Ἀριστοκράτην, ἐπητιῶντο αὐτούς. καὶ ἀρνούμενων τῶν Χίων, τὸ πιστὸν, ναῦς, σφίσι ξυμπέμπειν ἐκέλευον εἰς τὸ ξυμμαχικόν. οἱ δ' ἔπεμπαν ἑπτὰ. αἷτιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν κειῶν, οἱ μὲν πολλοὶ τῶν Χίων, οὐκ εἰδότες τὰ πρᾶσσόμενα, οἱ δὲ ὀλίγοι, ξυνειδότες, τὸ, τε πλήθος οὐ βουλόμενοί πο' πολέμιον ἔχειν, πρὶν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσι, καὶ τοὺς Πελοποννησίους οὐκ εἴτε προσδεχόμενοι ἤξειν, ὅτι διέτριβον.

10. Ἐν δὲ τούτῳ τὰ Ἴσθμια ἐγένετο. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι (ἐπηγγίληθσαν γὰρ,) ἐθρόουν εἰς αὐτὰ· καὶ κατάδηλα μᾶλλον αὐτοῖς τὰ τῶν Χίων ἐφάνη. καὶ, ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, παρεσκευάζοντο εὐθύς, ὅπως μὴ λήσωσιν αὐτοὺς αἱ νῆες ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφορμηθεῖσαι. οἱ δὲ, μετὰ τὴν ἑσπέρην, ἀνήγοντο μίᾳ καὶ εἴκοσι ναυσὶν εἰς τὴν Χίον, ἄρχοντα Ἀλαμένην ἔχοντες. καὶ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι τοπρωτὸν ἴσαις ναυσὶ προσπλεύσαντες, ἐπῆγον εἰς τὸ πέλαγος. ὡς δ' ἐπὶ πολὺ οὐκ ἐπηκολούθησαν οἱ Πελοποννησῖοι, ἀλλ' ἀπειράποντο, ἐπανεχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι. τὰς γὰρ τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς ἐν τῷ ἀριθμῷ μετὰ σφῶν ἔχοντες, οὐ πιστὰς ἐνόμιζον, ἀλλ' ὕστερον ἄλλας προσπληρώσαντες ἑπτὰ καὶ τριάκοντα, παραπλέοντας αὐτοὺς καταδιώκουσιν εἰς Πειραιῶν τῆς Κορινθίας. (ἔσται δὲ λιμὴν ἔρημος καὶ ἰσχατος

πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Ἐπιδαυρίας·) καὶ μίαν μὲν ναῦν ἀπολλύουσι μετῴρων οἱ Πελοποννήσιοι, τὰς δὲ ἄλλας ξυναγαγόντες ὀρμίζουσι· καὶ προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων καὶ κατὰ θαλάσσαν ταῖς ναυσὶ, καὶ ἐς τὴν γῆν ἀποβάτων, θόρυβός τε ἐγένετο πολὺς καὶ ἄτακτος. καὶ τῶν τε νεῶν τὰς πλείους κατατραυματίζουσιν ἐν τῇ γῇ οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν ἄρχοντα Ἀλαμίνην ἀποκτείνουσι· καὶ αὐτῶν τινὲς ἀπίθανον.

11. Διακριθέντες δὲ, πρὸς μὲν τὰς πολεμίας ναῦς ἐπίταξαν ἐφορμαῖν ἰκανῆς, ταῖς δὲ λοιπαῖς ἐς τὸ νησίδιον ὀρμίζονται, ἐν ᾧ, οὐ πολὺ ἀπέχοντι, ἐστρατοπεδεύοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ βοήθειαν ἐπεμπον. παρήσαν γὰρ καὶ τοῖς Πελοποννησίοις τῇ ὑστεραίᾳ οἱ τε Κορίνθιοι βοηθοῦντες ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ οἱ ἄλλοι πρόσχωροι. καὶ, δρῶντες τὴν φυλακὴν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ ἐπίπονον οὖσαν, ἠπόρουν. καὶ ἐπεδήσαν μὲν κατακαύσαι τὰς ναῦς· ἔπειτα δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι, καὶ τῷ πεζῷ προσκαθημένους φυλακὴν ἔχειν, ἕως ἂν τις παρατύχη διαφυγῆ ἐπιτηδεία. ἐπεμψε δ' αὐτοῖς καὶ Ἄγις, αἰσθόμενος ταῦτα, ἄνδρα Σπαρτιάτην Θέρμωνα. τοῖς δὲ Λακταδαίμονις πρῶτον μὲν ἠγγέλθη, ὅτι αἱ νῆες ἀνηγμέναι εἰσὶν ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ· (εἰρητο γὰρ, ὅταν γένηται τοῦτο, Ἀλαμίνην ὑπὸ τῶν Ἐφόρων, ἰππία πέμψαι·) καὶ εὐθύς τὰς παρὰ σφῶν πέντε ναῦς καὶ Χαλμιδέα ἄρχοντα καὶ Ἀλιβιάδην μετ' αὐτοῦ ἐβούλοντο πέμψαι·

ἔπειτα, ἑορκημένων αὐτῶν, τὰ περὶ τὴν ἐν τῷ Πειραιῶ τῶν νεῶν καταφυγὴν ἠγγέλθη. καὶ ἀθυρήσαντες, ὅτι, πρῶτον ἀπτόμενοι τοῦ Ἰωνικοῦ πολέμου, ἔπταισαν, τὰς ναῦς [τὰς] ἐκ τῆς ἑαυτῶν οὐκ εἰ διανοοῦντο πέμπειν, ἀλλὰ καὶ τινὰς προακηγμένας μετακαλεῖν.

12. Γνοὺς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης, κίθει αὐτοῖς Ἐνδιον καὶ τοὺς ἄλλους Ἐφόρους, μὴ ἀποκησάτω τὸν πλοῦν, λέγων, ὅτι φθήσονται πλεύσαντες, πρὶν τὴν τῶν νεῶν συμφορὰν Χίους αἰσθίσθαι, καὶ αὐτὸς, ὅταν προσβάλλῃ Ἰωνίαν, φράδιως πείσειν τὰς πόλεις ἀφίστασθαι, τὴν τε Ἀθηναίων λέγων ἀσθένειαν, καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων προθυμίαν· πιστότερος γὰρ ἄλλων φανείσθαι. Ἐνδία τε αὐτῷ ἰδίᾳ ἔλεγε καλὸν εἶναι, δι' ἐκείνου ἀποστήσασθαι τὴν Ἰωνίαν, καὶ βασιλέα ξύμμαχον ποιῆσαι Λακεδαιμονίοις, καὶ μὴ Ἄγιδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι· ἐτύχων γὰρ τῷ Ἄγιδι αὐτὸς διάφορος ὤν. καὶ ὁ μὲν, πείσας τοὺς τε ἄλλους Ἐφόρους καὶ Ἐνδιον, ἀνήγετο ταῖς πέντε ναυσὶ ματὰ Χαλκιδίως τοῦ Λακεδαιμονίου· καὶ διὰ τάχους τὸν πλοῦν ἐποιούντο.

13. Ἀνεκομίζοντο δὲ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Σικελίας Πελοποννησίων ἑκατάδεκα νῆες, αἱ μετὰ Γυλλίππου ξυμπολεμήσασαι, καὶ περὶ τὴν Λευναδίαν ἀποληφθεῖσαι, καὶ καπεῦσαι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν, ὧν ἤρχεν Ἴπποκλῆς Μενίππου, φυλακὴν ἔχων τῶν ἀπὸ τῆς Σικελίας νεῶν. αἱ γὰρ λοιπαὶ, πλὴν μιᾶς

διαφυγοῦσαι τοὺς Ἀθηναίους, κατέπλευσαν ἐς τὴν Κόρινθον.

14. Ὁ δὲ Χαλκιδεὺς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, πλείοντες, ὅσοις τε ἐπιτύχοιεν, ξυνελάμβανον, τοῦ μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι· καὶ προσβαλόντες πρῶτον Κορῶνα τῆς ἠπειρου, καὶ ἀφέντες ἐνταῦθα αὐτοὺς, αὐτοὶ μὲν προξυγγενόμενοι τῶν ξυμπρασσόντων Χίων τισί, καὶ κελευόντων καταπλεῖν μὴ προειπόχτας ἐς τὴν πόλιν, ἀφικνοῦνται αἰφνίδιοι τοῖς Χίοις. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἐν θαύματι ἦσαν καὶ ἐκπλήξει· τοῖς δ' ὀλίγοις παρασκευάστο, ὥστε βουλήν τε τυχεῖν ξυλλεγομένην, καὶ, λεγομένων λόγων ἀπὸ τε τοῦ Χαλκιδέως καὶ Ἀλκιβιάδου, ὥς ἄλλαι τε νῆες πολλαὶ προσπλεύουσι, καὶ τὰ περὶ τῆς πολιορκίας τῶν ἐν τῷ Πειραιῶ νεῶν οὐ δηλωσάντων, ἀφίστανται Χίοι καὶ αὐθις Ἐρυθραῖοι Ἀθηναίων· καὶ μετὰ ταῦτα, τρισὶ ναυσὶ πλεύσαντες, καὶ Κλαζομενάς ἀφιστᾶσι. διαβάντες δὲ οἱ Κλαζομένιοι εὐθὺς εἰς τὴν ἠπειρον, τὴν Πολίχναν ἐτειχίζον, εἴ τι δεοὶ σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησίδος, ἐν ἧ οἰκαῦσι, πρὸς ἀναχώρησιν. καὶ οἱ μὲν ἀφεστῶτες πάντες ἐν τειχισμῷ ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου.

15. Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ταχὺ ἀγγελία τῆς Χίου ἀφικνεῖται· καὶ νομίσαντες, μέγαν ἤδη καὶ σαφῆ τὸν κίνδυνον σφᾶς περιεστάναι, καὶ τοὺς λοιποὺς ξυμμάχους ρυῖα ἐθειλήσειν, τῆς μεγίστης πόλεως μεθεστηκυίας, ἡσυχάζειν, τὰ τε χίλια τάλαντα, ὧν διὰ παντὸς τοῦ πολέμου ἐγλίχοντο μὴ ἄφασθαι,

εὐθὺς ἔλυσαν τὰς ἐπικειμένας ζημίας τῷ εἰπόντι ἢ ἐπιψηφίσαντι, ὑπὸ τῆς παρούσης ἐκπλήξεως, καὶ ἐψηφίσαντο κινεῖν, καὶ ναῦς πληροῦν μὴ ὀλίγας· τῶν τε ἐν τῷ Πειραιῷ ἐφορμουσῶν τὰς μὲν ὅτιω ἤδη πέμπειν, αἱ, ἀπολιποῦσαι τὴν φυλακὴν, τὰς μετὰ Χαλκιδέως διώξασαι καὶ οὐ καταλαβοῦσαι, ἀνακεχωρήκασαν· (ἦρχε δὲ αὐτῶν Στρομβιχίδης Διοτίμου·) ἄλλας δὲ οὐ πολὺ ὕστερον βοηθεῖν δώδεκα μετὰ Θρασυκλέους, ἀπολιπούσας καὶ ταύτας τὴν ἐφόρμησιν. τὰς τε τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς, αἱ αὐτοῖς ξυγεπολιόρκουν τὰς ἐν τῷ Πειραιῷ, ἀπαγαγόντες, τοὺς μὲν δούλους ἐξ αὐτῶν ἠλευθέρωσαν, τοὺς δ' ἠλευθέρους κατέδησαν. ἑτέρας δ' ἀντὶ πασῶν τῶν ἐπελθουσῶν νεῶν ἐς τὴν ἐφόρμησιν τῶν Πελοποννησίων, διὰ τάχους πληρώσαντες, ἀντέπεμψαν, καὶ ἄλλας διεννοοῦντο τριάκοντα πληροῦν. καὶ πολλὴ ἦν προθυμία, καὶ ὀλίγον ἐπρασσετο οὐδέν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τὴν Χίον.

16. Ἐν δὲ τούτῳ Στρομβιχίδης ταῖς ὅτιω ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐς Σάμον, καὶ, προλαβὼν Σαμίαν μίαν, ἔπλευσεν ἐς Τέων, καὶ ἡσυχάζειν ἤξιον αὐτούς· ἐκ δὲ τῆς Χίου ἐς τὴν Τέων. καὶ ὁ Χαλκιδεὺς μετὰ τριῶν καὶ εἴκοσι νεῶν ἐπέπλει, καὶ ὁ πεζὸς ἄμα, καὶ ὁ Κλαζομενίων καὶ Ἐρυθραίων, παρήει. προαισθόμενος δὲ ὁ Στρομβιχίδης, προαγγέτο· καὶ μετεωρισθεὶς ἐν τῷ πελάγει, ὡς ἰώρα τὰς ναῦς πολλὰς τὰς ἀπὸ τῆς Χίου, φυγὴν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Σάμου· αἱ δὲ ἰδίωκον. τὸν δὲ πεζὸν οἱ

Τῆϊοι τοπρωτόν οὐκ ἰσθεχόμενοι, ὡς ἐφυγον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐσηγάγοντα. καὶ ἐπέσχον μὲν οἱ πολλοὶ, καὶ Χαλκιδίαι ἐκ τῆς διώξεως περιμένοντες. ὡς δὲ ἐχρόνιζε, καθήρουν αὐτοὶ τὸ τεῖχος, ὃ ἀνωκοδόμησαν οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς Τηϊῶν πόλεως πρὸς ἤπειρον. Ξυκαθήρουν δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν βαρβάρων ἐπελθόντες οὐ πολλοὶ, ὧν ἦρχεν ὁ Τάγης, ὑπαρχος Τρῶσφίρονος.

17. Χαλκιδεὺς δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης, ὡς καταδίωξαν ἐς Σάμον Στρομβιχίδην, ἐκ μὲν τῶν ἐκ Πελοποννήσου νεῶν τοὺς ναύτας ὀπλίσαντες, ἐν Χίῳ καταλιμπάνουσιν· ἀντικληρώσαντες δὲ ταύτας τε ἐκ Χίου, καὶ ἄλλας εἴκοσιν, ἔπλεον ἐς Μίλητον, ὡς ἀποστήσαντες. ἐβούλετο γὰρ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὧν ἐπιτήδειος τοῖς προεστῶσι τῶν Μιλησίων, φθάσαι τὰς τε ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ναῦς πρυσταγαγόμενος αὐτοὺς, καὶ Χίους καὶ ἑαυτῶ καὶ Χαλκιδεῖ, καὶ τῷ ἀποστειλλαντι Ἐνδίῳ, ὥσπερ ὑπέσχετο, τὸ ἀγώνισμα προσθεῖναι, ὀτιπλείστας τῶν πόλεων μετὰ τῆς Χίων δυνάμεως καὶ Χαλκιδείας ἀποστήσας. λαθόντες οὖν τὸ πλείστον τοῦ πλοῦ, καὶ φθάσαντες οὐ πολὺ τὸν τε Στρομβιχίδην καὶ τὸν Θρασυάλα, ὅς ἔτυχεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν δώδεκα ναυσὶν ἄρτι κερῶν καὶ ξυνδιώκων, ἀφιστῆσαι τὴν Μίλητον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας μίῳς θεούσαις εἴκοσι ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες, ὡς αὐτοὺς οὐκ ἰδέοντο οἱ Μιλήσιοι, ἐν Λάδῃ εἴῃ ἐπικειμένη νήσῳ ἐφώρμουν. καὶ ἡ πρὸς βασιλέα Ξυμμαχία Λακεδαιμόνιοις ἢ ἀρόνη

Μιλησίων εὐθὺς ἀποστάτην, διὰ Τισσαφέρους καὶ Χαλκιδίως ἐγένετο ἡδε.

18. „ΕΠΙ τελευτῇ συμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς βασιλέα καὶ Τισσαφέρην Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. Ὀπόσῃν χώραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει, καὶ οἱ πατέρες οἱ βασιλέως εἶχον, βασιλέως ἴστω· καὶ ἐκ τούτων τῶν πόλεων ὀπόσα Ἀθηναῖοις ἐφοῖτα χρήματα, ἢ ἄλλο τι, καλυπόντων κοινῇ βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὅπως μῆτε χρήματα λαμβάνωσιν Ἀθηναῖοι, μῆτε ἄλλο μηδέν. καὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους κοινῇ πολεμοῦντων βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι· καὶ καταλύσιν τοῦ πολέμου πρὸς Ἀθηναίους μὴ ἐξίστω ποιῆσθαι, ἢν μὴ ἀμφοτέροις δακῆ, βασιλεῖ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς συμμάχοις. ἢν δὲ τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ βασιλέως, πολέμιοι ἕστωσαν καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς συμμάχοις· καὶ, ἢν τινες ἀφιστῶνται ἄπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων, πολέμιοι ἕστωσαν βασιλεῖ κατὰ ταυτά.“

19. Ἡ μὲν συμμαχία αὕτη ἐγένετο. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χίοι εὐθὺς, θείνα λίτρας πληρώσαντες ναῦς, ἔπλευσαν εἰς Ἀνάβαν, βουλόμενοι περὶ τε τῶν ἐν Μιλήτῳ πυθέσθαι, καὶ τὰς πόλεις ἅμα ἀφιστάναι. καὶ, ἐλθούσης παρὰ Χαλκιδίως ἀγγελίας αὐτοῖς, ἀναπλεῖν πάλιν, καὶ ὅτι Ἀμάργης παρῆσται κατὰ γῆν στρατιᾷ, ἔπλευσαν εἰς Διδὸν ἰσθμὸν· καὶ καθορῶσιν ἐκκαίδεκα ναῦς, ὅς ἤσπεραν εἶτι Θρα-

συκλείους Διομίδων ἔχων ἀπ' Ἀθηνῶν προσέπλει, καὶ, ὡς εἶδον, ἔφρευγον μίᾳ μὲν νηϊ ἐς Ἐφεσον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῆς Τέω. καὶ τέσσαρας μὲν κενὰς οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνουσι, τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν γῆν φθασάντων· αἱ δ' ἄλλαι ἐς τὴν Τηϊῶν πόλιν καταφεύγουσι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς Σάμου ἀπέπλευσαν· οἱ δὲ Χίοι, ταῖς λοιπαῖς ἀναγαγόμενοι, καὶ ὁ πεζὸς μετ' αὐτῶν, Λέβεδον ἀπέστησαν, καὶ αὐθις Ἐρᾶς. καὶ μετὰ τοῦτο ἕκαστοι ἐπ' οἴκου ἀπεκομίσθησαν, καὶ ὁ πεζός, καὶ αἱ νῆες.

20. Ἰπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αἱ ἐν τῷ Πειραιῷ εἴκοσι νῆες τῶν Πελοποννησίων, καταδιωχθεῖσαι τότε, καὶ ἰφορμούμεναι ἴσῳ ἀριθμῷ ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐπέκπλουν ποιησάμεναι αἰφνίδιον, καὶ κρατήσασαι ναυμαχίᾳ, τέσσαράς τε ναῦς λαμβάνουσι τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἀποπλεύσασαι ἐς Κεγχρειαίς, τὸν ἐς τὴν Χίον καὶ τὴν Ἰωνίαν πλοῦν αὐθις παρεσκευάζοντο. καὶ ναύαρχος αὐτοῖς ἐκ Λακεδαιμόνος Ἀστυόχος ἐπῆλθεν, ὥπερ ἐγίνετο ἤδη πᾶσα ἡ ναυαρχία. ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ ἐκ τῆς Τέω πεζοῦ, καὶ Τισσαφέρηνς αὐτὸς στρατιᾷ παραγερόμενος, καὶ ἐπικαθελὼν τὸ ἐν τῇ Τέῳ τεῖχος, εἴ τι ἐπιλείφθη, ἀνεχώρησε. καὶ Διομίδων, ἀπαλθόντος αὐτοῦ, οὐ πολὺ ὕστερον δέκα ναυσὶν Ἀθηναίων ἀφικόμενος. ἐσπέισατο Τηϊοῖς, ὥστε δέχεσθαι καὶ σφᾶς. καὶ παραπλεύσας ἐπὶ Ἐρᾶς, καὶ προςβαλὼν, ὡς οὐκ ἐλάμβανε τὴν πόλιν, ἀπέπλευσεν.

21. Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἡ

ἐν Σάμῳ ἐπανάστασις ὑπὸ τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς μετὰ Ἀθηναίων, οἳ εὐχον ἐν τρισὶ ναυσὶ παρόντες. καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων διακοσίους μὲν τινὰς τοὺς πάντας τῶν δυνατῶν ἀπέκτεινε· τετρακοσίους δὲ φυγῇ ζημιώσαντες, καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οὐκίας νειμάμενοι, Ἀθηναίων τε σφίσι αὐτονομίαν μετὰ ταῦτα, ὡς βεβαίους ἤδη, ψηφισαμένων, τὰ λοιπὰ διώκουν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς γεωμόροις μετὰ δίδωσαν οὔτε ἄλλον οὔθενός, οὔτε ἐκδοῦναι, οὔτε ἀγαγίσθαι παρ' ἐκείνων, οὔδ' εἰς ἐκείνους, οὔδενί ἐτι τοῦ δήμου ἐξῆν.

22. Μετὰ δὲ ταῦτα, τοῦ αὐτοῦ θέρους, οἱ Χίοι, ὥσπερ ἤρξαντο, οὔδεν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων πλήθει παρόντες ἀποστῆσαι τὰς πόλεις, καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡσπλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοὶ τε τρισκαίδεκα ναυσὶν ἐπὶ τὴν Λέσβον, (ὥσπερ εἶρητο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, δεῦτερον ἐπ' αὐτὴν ἵεναι,) καὶ ἐκείθεν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων τε τῶν παρόντων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παρῆι ἐπὶ Κλαζομενῶν τε καὶ Κύμης. ἤρχε δ' αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης, τῶν δὲ νηῶν Δεινιάδας περιλοικός. Καὶ αἱ μὲν νῆες, καταπλεύσασαι, Μήθυμναν πρῶτον ἀφιστάσιν.

23. Ἀτυόχος δὲ, ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος, τέσσαραις ναυσὶν, ὥσπερ ὤρητο, πλείων ἐκ τῶν Κεγχρειῶν, ἀφικνεῖται εἰς Χίον· καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἤκοντος, αἱ Ἀττικαὶ νῆες πέντε καὶ εἴκοσι

ἔπλεον ἐς Λέσβον, ὣν ἦρχε Λέων καὶ Διομάδων. Λέων γὰρ ὑστερον δέκα ναυσὶ προσεβοήθησεν ἐκ τῶν Ἀθηναίων. ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύνοχος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐς ὄψι, καὶ προσλαβὼν Χίαν νεῦν μίαν, ἔπλει ἐς τὴν Λέσβον, ὅπως ἐπιλοίῃ, εἴ τι δύναται. καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν Πύρρον, ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἐρεσσον· ἐνθα πυρθάνεσθαι, ὅτι ἡ Μιτυλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτοβοῶν ἐδάσκειν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ὡσπερ ἔπλεον ἀπροσδόκητοι, κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα, τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν, καὶ ἀποβάντες, τοὺς ἀντιστάντας μάχῃ νικῆσαντες, τὴν πόλιν ἔσχον. αἱ πυρθανόμενος ὁ Ἀστύνοχος τῶν τε Ἐρεσσιῶν, καὶ τῶν ἐκ τῆς Μηθύμνης μὲτ' Εὐβούλου Χίων νεῶν, αἶ, τότε καταληφθεῖσαι, καὶ, ὡς ἡ Μιτυλήνη ἐάλεσθαι, φεύγουσαι, περιέτυχον αὐτῷ τριῶν, (μία γὰρ ἐάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων,) οὐκ ἐπὶ τὴν Μιτυλήνην ὤρμησιν, ἀλλὰ, τὴν Ἐρεσσον ἀποστήσας, καὶ ὀπλίσας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν ὀπλίτας, περὶ παρέπλει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα Ἐτεόνομον προετάξας· καὶ αὐτὸς ταῖς τε μετ' ἑαυτοῦ ναυσὶ καὶ ταῖς τριῶν ταῖς Χίαις παρέπλει ἐπὶ Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἐπιβάντων, τοὺς Μηθυμναίους θαρσύνειν τε, ἰδόντας σφᾶς, καὶ ἐμμενεῖν τῇ ἀποστάσει. ὅς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα ἦσαντιοῦτο, ἀπέκλειυσε, τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν ἀναλαβὼν ἐς τὴν Χίον. ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν περὶ, ὅς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐμέλλησεν ἐ-

ναυ. καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Κιγχραιᾷ ξυμμαχίδων Πιλοπονησίων νεῶν ἀφικνοῦνται αὐτοῖς ἐξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὰ τε ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατεστήσαντο, καὶ, πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς, Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἡπείρῳ πολίχνην τευχίζομένην ἐλόντες, διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως· οὗτοι δὲ ἐς Δαφνοῦντα ἀπῆλθον. καὶ αὐθις Κλαζομεναὶ προσεχώρησαν Ἀθηναίοις.

24. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ τ' ἐπὶ Μιλήτην Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες, ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς Πάνορμον τῆς Μιλησίως, Χαλκιθία τε τὸν Λακεδαιμόνιον, ἄρχοντα μετ' ὀλίγων παραβοηθήσαντα, ἀποκτείνουσι, καὶ τροπαῖον, τρίτῃ ἡμέρᾳ ἕσπερον διαπλεύσαντες, ἔστησαν· ὃ οἱ Μιλήσιοι, ὡς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθῆν, ἀντίλον. καὶ Δίαν καὶ Διομέδων, ἔχοντες τὰς ἐκ Λέσβου Ἀθηναίων ναῦς, ἕκ τε Οἰνουσσῶν, τῶν πρὸ Χίου νήσων, καὶ ἐκ Σιδούσης, καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον τεῖχη, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὀρμώμενοι, τὸν πρὸς τοὺς Χίους πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο. εἶχον δὲ ἐπιβάτας τῶν ὀπλιτῶν ἐκ καταλόγου ἀναγκαστιοῦς. καὶ ἐν τε Καρδαμύλῃ ἀποβάντες, καὶ ἐν Βολίσῳ τοὺς τροσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες, καὶ πολλοὺς διαφθείραντες, ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ ταύτη χωρία. καὶ ἐν Φαναῖς αὐθις ἄλλη μάχῃ ἐνίκησαν, καὶ τρίτῃ ἐν Λευκανίᾳ. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ μὲν

Χίοι ἤδη οὐκέτι ἐπεξήσαν· οἱ δὲ τὴν χώραν, καλῶς κατεσκευασμένην, καὶ ἀπαθῆ οὔσαν ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τότε, διεπόρθησαν. Χίοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους, ὧν ἐγὼ ἠσθόμην, εὐδαιμονήσαντες, ἅμα καὶ ἐσωφρόνησαν, καὶ ὄσφ ἐπεδίδον ἢ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μείζον, τόσῃ καὶ ἐκοσμοῦντο ἐχυρώτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν (εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πράξει,) πρότερον ἐτόλμησαν ποιήσασθαι, ἢ μετὰ πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἔμελλον κινδυνεύσειν, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἠσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας εἶ μετὰ τὴν Σικελικὴν ξυμφορὰν, ὡς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίως τὰ πράγματα εἶη. εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπίοις τοῦ βίου παραλόγοις ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν, οἷς ταῦτα ἔδοξε τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ ξυμαιρεθήσεσθαι, τὴν ἁμαρτίαν ξυγέγνωσαν· εἰργόμενοι οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης, καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις, ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν· οὓς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες, αὐτοὶ μὲν ἠσύχασαν, Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τὸν ναύαρχον μετὰ τεσσάρων νιῶν, αἱ παρήσαν αὐτῷ, κομίσαντες, ἐσκόπουν, ὅπως μετριώτατα, ἢ ὀμήρων λήψει, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ, καταπαύσῃ τὴν ἐπιβουλήν. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἔπρασσον.

25. Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ αὐτοῦ θύρου τελευτῶντος, χίλιοι ὀπλίται τῶν Ἀθηναίων καὶ πεντακόσιοι, καὶ χίλιοι Ἀργείων, (τοὺς γὰρ πεντακόσιους τῶν Ἀργείων, ψιλὸς ὄντας, ὀπλίσαν οἱ Ἀθη-

ναῖοι,) καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων, ναυσὶ δυοῖν διού-
 σαις πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὀπλιταγωγοὶ, Φρυ-
 νίχου καὶ Ὀνομακλίους καὶ Σκιρωνίδου στρατηγούν-
 των, κατέπλευσαν ἐς Σάμον, καὶ διαβάντες ἐς Μί-
 λητον, ἰστρατοπεδεύσαντό. Μιλήσιοι δὲ, ἐξι-
 θόντες, αὐτοὶ τε ὀκτακόσιοι ὀπλίται, καὶ οἱ μετὰ
 Χαλκιδῆως ἐλθόντες Πελοποννήσιοι, καὶ Τισσαφέρ-
 νους τὸ ξενικὸν ἐπικουρικόν, καὶ αὐτὸς Τισσαφέρ-
 νης παρῶν, καὶ ἡ ἵππος αὐτοῦ, ξυνέβαλον τοῖς
 Ἀθηναίοις καὶ ξυμμάχοις. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τῷ
 σφετέρῳ αὐτῶν κέρει προεξάξαντες, καὶ καταφρονή-
 σαντες, ὡς ἐπὶ Ἴωνας τε καὶ οὐ δεξιόμενους, ἑτα-
 κτότερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ τῶν Μιλησίων
 καὶ διαφθείρονται αὐτῶν ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων
 ἀνδρῶν. Ἀθηναῖοι δὲ, τοὺς τε Πελοποννησίους πρῶ-
 τους νικήσαντες, καὶ τοὺς βαρβάρους καὶ τὸν ἄλ-
 λον ὄχλον ἀσάμενοι, τοῖς Μιλησίοις οὐ ξυμμίξαν-
 τες, ἀλλ', ὑποχωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν Ἀρ-
 γείων τροπῆς ἐς τὴν πόλιν, ὡς εἰρων τὸ ἄλλο σφῶν
 ἦσσάμενον, πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων,
 κρατοῦντες ἤδη, τὰ ὄπλα τίθενται. καὶ ξυνέβη ἐν
 τῇ μάχῃ ταύτῃ τοὺς Ἴωνας ἀμφοτέρων τῶν Δω-
 ρείων κρατῆσαι. τοὺς τε γὰρ κατὰ σφῆς Πελοποννη-
 σίους οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων, καὶ τοὺς Ἀργεῖους οἱ
 Μιλήσιοι. στήσαντες δὲ τροπαῖον, τὸν περιτειχι-
 σμόν, ἰσθμῶδους ὄντος τοῦ χωρίου, οἱ Ἀθηναῖοι
 παρεσκευάζοντο· νομίζοντες, εἰ προσαγάγοιντο Μί-
 λητον, φερόμενος ἂν σφίσι καὶ τὰ ἄλλα προσχωρήσειν.

26. Ἐν τούτῳ δὲ, περὶ δέλην ἤδη ὄφλια, ἀγγέλλεται αὐτοῖς, τὰς ἀπὸ Πιλοποννήσου καὶ Σικελίας πέντε καὶ πενήκοντα ναῦς ὄσονοῦ παρεῖναι. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν, (Ἐρμοκράτους τοῦ Συρακουσίων μάλιστα ἐνάγοντος ξυμπελαβείσθαι τῆς ὑπελοίπου Ἀθηναίων καταλύσεως,) ἕκασι κῆς Συρακουσίων ἦλθον, καὶ Σελικόννται δύο· αἱ τε ἐκ Πιλοποννήσου, ἃς παρασκευάζοντε, ἔτοιμοι ἦδη οὔσαι, καὶ Θηραμίνα τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυκαμφοτέραι ὡς Ἀσπύχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέπλευσαν ἐς Ἐλεῖον πρῶτον, τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον· ἔπειτα ἐκῆθεν, αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἐς τὸν Ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες, ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἔπειθ' ἐς Τυχεῦσσαν τῆς Μιλησίας, (ἥ περ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ἠύλισαντο,) κυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης. παρῆν γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ ξυκεμάχτεο τοῖς Μιλησίοις καὶ Τισσαίφερμαι· καὶ αὐτοῖς παρήκει, μὴ μὴ βούλονται τὰ τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ ἐν Ἑμπροσθεν πράγματα διολέσαι, ὡς τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ, καὶ μὴ περιμδεῖν ἀποτιχισθεῖσιν.

27. Καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἔφ' ἔμελλον βοηθήσων· Φρόνιχος δὲ, ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, ὡς ἀπὸ τῆς Δίρου ἐτύθετο τὰ τῶν γεινῶν, σαφῶς βουλομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομένοντας διαναύμαχεῖν, οὐκ ἔφη οὐτ' αὐτὸς παύσειν τοῦτα, οὐτ' ἐκείνοις. αὐτ' ἄλλο οὐδενί, ἐς ἀνάγκην ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ

ἔστιν ἐν ὑστέρω, σαφῶς εἰδόντας, πρὸς ὀπίσσω τε ναῦς πολεμίας, καὶ ὄσας πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἰκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρασκευασαμένοις ἔσται ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε, τῷ αἰσχροῦ δεῖδει εἶξας, ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι, Ἀθηναίους ναυτικῶ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι· ἀλλὰ καὶ μετὰ ὄτουσιν τρόπου ἀσχιον ξυμβῆσασθαι, ἢ ἡσσηθῆναι· καὶ τὴν πόλιν οὐ μόνον τῷ αἰσχροῦ, ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ περιπίπτειν, ἢ μόγις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχασθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἰκουσίαν, ἢ πάνυ γε ἀνάγκη, προτέρα ποι ἐπιχειρῆν, ποῦ δὴ, μὴ βιαζομένη γε, πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους εἶναι, ὡςτάχιστα δὲ ἐπέλευε, τοὺς τε τραυματίας ἀναλαβόντας, καὶ τὸ πικρὸν, καὶ τῶν σκευῶν, ὅσα ἤλθον ἔχοντες, αἱ δ' ἐκ τῆς πολεμίας εἰλήφασι, καταλιπόντας, ὅπως κοῦφαί ᾤσιν αἱ κῆες, ἀποπλεῖν ἐς Σάμον· καὶ κειθὲν ἤδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς, τοὺς ἐπιπλους, ἢν που καιρὸς εἴη, ποιῆσθαι. ὡς δὲ ἐπισσε, [καὶ ἔδρασε] ταῦτα· καὶ ἔδοξεν οὐκ ἐν τῷ αὐτίκα μᾶλλον, ἢ ὕστερον, οὐκ ἐς τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς ὅσα ἄλλα Φρόνιχος κατέστη, οὐκ ἀξύνετος εἶναι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἐσπέρας εὐθύς τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀτελεῖ τῇ νίκῃ ἀπὸ τῆς Μελήτου ἀνίστησαν. καὶ οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τάχος καὶ πρὸς ὄργην τῆς ξυμφορᾶς ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπὶ οἴκου.

28. Οἱ δὲ Πιλοπονησίαι, ἴστω τῇ ἑρ ἐκ τῆς Τιχμούσης ἔραταις, ἐκπατάγονται καὶ μείναν-

τες ἡμέραν μίαν, τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς Χίως ναῦς προσλαβόντες, τὰς μετὰ Χαλκιδίως τοπρωῖον ξυκαταδιωχθείσας, ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὴν σκευήν, ἃ ἐξείλοντο ἐς Τειχιούσσαν πάλιν. καὶ ὡς ἦλθον, Τισσαφέρνης τῷ πεζῷ παρελθὼν, πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Ἴασον, ἐν ἣ Ἀμόργης, πολέμιος ὢν, κατεῖχε, πλεῦσαι. καὶ προσβαλόντες τῇ Ἴασῳ αἰφνίδιοι, καὶ οὐ προσδεχομένων ἀλλ' ἢ Ἀττικὰς ναῦς εἶναι, αἶρουσι. καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Συρακούσιοι ἐπηνέθησαν, καὶ τὸν τε Ἀμόργην ζῶντα λαβόντες, Πισσοῦθου νόθον υἱὸν, ἀφροστῶτα δὲ βασιλείως, παραδιδόασιν οἱ Πελοποννήσιοι. Τισσαφέρνει ἀπαγαγεῖν, εἰ βούλεται, βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτῷ προστάξει· καὶ τὴν Ἴασον διεπόρθησαν. καὶ χρήματα πάνυ πολλὰ ἢ στρατιὰ ἔλαβε· παλαιόπλουτον γὰρ ἦν τὸ χωρίον. τοὺς τ' ἐπικούρους τοὺς περὶ τὸν Ἀμόργην παρὰ σφῶν αὐτοὺς κομίσαντες, καὶ οὐκ ἀδικήσαντες, ξυνέταξαν, ὅτι ἦσαν οἱ πλεῖστοι ἐκ Πελοποννήσου· τὸ, τε πόλισμα Τισσαφέρνει παραδόντες, καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα, καὶ δοῦλα καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον στατήρα Λαρεϊκὸν παρ' αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν. ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν Μίλητον. καὶ Πεδάριτόν τε τὸν Λέοντος ἐς τὴν Χίον ἄρχοντα Λακεδαιμονίων πεμφάντων, ἀποστέλλουσι πεζῇ μέχρι Ἐρυθρῶν, ἔχοντα τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικόν, καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστάσι. καὶ τὸ θέρους ἐτελεύτα.

29. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ

τὴν Ἴασον κατεστήσατο ὁ Τισσαφέρης ἐς φυλακὴν, παρῆλθεν ἐς τὴν Μίλητον, καὶ μηνὸς μὲν τροφήν, ὡσπερ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ Λακεδαιμόνι, ἐς δραχμὴν Ἀττικὴν ἑκάστῳ πάσαις ταῖς ναυσὶ διδόναι· τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου ἐβούλετο τριώβολον διδόναι, ἕως ἂν βασιλεία ἐπέρῃται· ἦν δὲ κελύχη, ἔφη, δώσειν ἐντελῆ τὴν δραχμὴν. Ἐρμοκράτους δὲ ἀντιπόντος, τοῦ Συρακουσίου στρατηγοῦ, (ὁ γὰρ Θηραμένης, οὐ ναύαρχος ὢν, ἀλλ' Ἄστινόχῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς ἔμπλεων, μαλακὸς ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ,) ὁμοῦ δὲ παρὰ πέντε ναῦς πλείον ἀνδρὶ ἑκάστῳ, ἢ τρεῖς ὀβολοὶ, ὁμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς καὶ πεντήκοντα τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός· καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τούτον ἐδίδοτο.

30. Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος, τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις, (προσαφιγμένοι γὰρ ἦσαν καὶ οἰκοθεν ἄλλαι νῆες πέντε καὶ τριάκοντα, καὶ στρατηγοί, Χαρμῖνος καὶ Στρομβιχίδης καὶ Εὐκτῆμων, καὶ τὰς ἀπὸ Χίου πάσας καὶ τὰς ἄλλας ξυναγαγόντες,) ἐβούλοντο, διακληρωσόμενοι, ἐπὶ μὲν τῇ Μιλήτῳ τῷ ναυτικῷ ἐφορμεῖν, πρὸς δὲ τὴν Χίον καὶ ναυτικὸν καὶ πιζὸν πέμψαι. καὶ ἐποίησαν οὕτω. Στρομβιχίδης μὲν γὰρ καὶ Ὀνομακλῆς καὶ Εὐκτῆμων, τριάκοντα ναῦς ἔχοντες, καὶ τῶν ἐς Μίλητον ἐλθόντων χιλιῶν ὀπλιτῶν μέρος ἀγαγόντες ἐν ναυσὶν ὀπλιταγωγοῖς, ἐπὶ Χίον λαχόντες ἔπλεον· οἱ δ' ἄλλοι, ἐν Σάμῳ μένοντες, τέσσαρσι καὶ ἐβδομήκοντα ναυ-

ὡν ἐθαλασσοκράτειον, καὶ ἐπίπλων τῇ Μιλήτῳ ἐποιοῦντο.

31. Ὁ δ' Ἀστύοχος, ὡς τότε ἐν τῇ Χίῳ ἔτεχε διὰ τὴν προδοσίαν τοὺς δμήρους καταλεγόμενος, τοῦτου μὲν ἐπίσχετ, ἐπειδὴ ἤστυτο τὰς τε μετὰ Θηραμένους ναῦς ἠκούσας, καὶ τὰ περὶ τὴν Ξυμμαχίαν βελτίω ὄντα· λαβίων δὲ ναῦς, τὰς τε Πολοποννησίων δέκα, καὶ Χίας δέκα, ἀνάγεται. καὶ προσβαλὼν Πτελεῶ, καὶ οὐχ ἑλὼν, παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενάς· καὶ ἐκέλευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονοῦντας ἀγοικίξασθαι ἐς τὸν Δαρνούντα, καὶ προσχωρεῖν σφίσι. Ξυπεκέλευε δὲ καὶ Τόμας, Ἰωνίας ὑπαρχος ὢν. ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, ἐσβολὴν ποιησάμενος τῇ πόλει, οὐσῆ ἀτειχίστω, καὶ οὐ δυναμένως ἐλεῖν, ἀπέπλευσεν ἀνέμῳ μεγάλῳ, αὐτὸς μὲν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην, αἱ δὲ ἄλλαι νῆες κατῆραν ἐς τὰς ἐπικειμένας ταῖς Κλαζομεναῖς νήσοις, Μυράθουσαν, καὶ Πήλην, καὶ Δρίμυσσαν. καὶ ὅσα ὑπέκειτο αὐτόθι τῶν Κλαζομενίων, ἡμέρας ἐμμείναντες διὰ τοὺς ἀνέμους ὀκτῶ, τὰ μὲν διήρπασαν καὶ ἀνάλωσαν, τὰ δὲ ἐσβαλόμενοι, ἐπίπλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην ὡς Ἀστίοχοι.

32. Ὀντος δ' αὐτοῦ ἐνταῦθα, Ἀσβίων πρέβεις ἀφικνοῦνται, βουλόμενοι ἀποστῆναι· καὶ αὐτὸν μὲν πείθουσιν· ὡς δ' οἱ τε Κορίνθιοι καὶ οἱ ἄλλοι Ξυμμαχοὶ ἀπρόθυμοι ἦσαν διὰ τὸ πρότερον σφάλμα, ἄρας ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου. κατ', χυμωσθεῖσάν τῶν κίων, ὕστερον ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθι

ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ τοῦτο Παιδάριτος, τότε παριῶν πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου, γενόμενος ἐν Ἐρυθραῖς, διαπεραιοῦται αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ ἐς Χίον. ὑπῆρχον δὲ αὐτῶ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ Χαλκιδίων ὡς ἐς πεντακοσίους ξὺν ὄπλοις καταλειφθέντες. ἐπαγγελλομένων δὲ τινῶν Λαβίων τὴν ἀπόστασιν, προσφέρει τῷ τε Παιδαρίτῳ καὶ τοῖς Χίοις Ἀστύοχος λόγον, ὡς χρὴ παραγενομένους ταῖς ναυσὶν, ἀποστῆσαι τὴν Λέσβον· ἢ γὰρ ξυμμάχους πλείους σφᾶς ἔξειν, ἢ τοὺς Ἀθηναίους, ἦν τι σφάλλονται, κακώσειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουον· οὐδὲ τὰς ναῦς ὁ Παιδάριτος ἔφη τῶν Χίων αὐτῶ προήσειν.

33. Κἀκείνος, λαβὼν τὰς τε τῶν Κορινθίων πέντε, καὶ ἑκτην Μεγαρίδα, καὶ μίαν Ἑρμιονίδα, καὶ ἄς αὐτός Λακωνικὰς ἦλθεν ἔχων, ἔπλει ἐπὶ τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας τοῖς Χίοις, ἢ μὴν μὴ ἐπιβουλήσειν, ἦν τι δέονται. καὶ προσβαλὼν Κωρύκῳ τῆς Ἐρυθραίας, ἐνηυλίσατο. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Σάμου Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλείοντες τῇ στρατιᾷ καὶ αὐτοὶ, ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διεύγοντο, καὶ καθωρμαίσαντο καὶ ἐλελήθησαν ἀλλήλους. ἐλθούσης δὲ παρὰ Παιδαρίτου ἐπιστολῆς, ὡς Ἐρυθραίων ἄνδρες αἰχμάλωτοι ἐκ Σάμου ἐπὶ προδοσίᾳ ἐς Ἐρυθρὰς ἦκουσιν ἀφειμένοι, ἀνάγεται ὁ Ἀστύοχος εὐθύς ἐς τὰς Ἐρυθρὰς πάλιν. καὶ παρὰ τοσοῦτον [έγένετο] αὐτῶ, μὴ περιπαισεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. διαπλεύσας δὲ καὶ ὁ Παιδάριτος παρ' αὐτῶν, καὶ ἀναζητήσαντες τὰ περὶ τῶν δοκούντων

προδιδόναι, ὡς εὔρον ἄπαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀν-
 θρώπων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθῆν, ἀπολύσαντες
 τῆς αἰτίας, ἀπέπλευσαν· ὁ μὲν ἐς τὴν Χίον, ὁ δὲ
 ἐς τὴν Μίλητον ἐκομίσθη, ὥσπερ διανοεῖτο.

34. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιὰ
 ταῖς ναυσὶν ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀρ-
 γίνον, ἐπιτυχάνει τρεῖς ναοὶ τῶν Χίων μακρᾶς,
 καὶ ὥσπερ ἰδόντες αὐτὰς ἐπεδίωκον· καὶ χειμῶν τε
 μέγας ἐπιγίγνεται, καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων μόγις κα-
 ταφεύγουσιν ἐς τὸν λιμένα· αἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων,
 αἱ μὲν μάλιστα ὀρμήσασαι τρεῖς διασφείρονται, καὶ
 ἐκπίπτουσι πρὸς τὴν πόλιν τῶν Χίων, καὶ ἄνδρες
 οἱ μὲν ἄλλασκονται, οἱ δ' ἀποθνήσκουσιν· αἱ δ'
 ἄλλαι καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ τῷ Μίμαντι λι-
 μένα, Φοινικαῶντα καλούμενον. ἐντεῦθεν δ' ὕστε-
 ρον ἐς τὴν Δίεβρον καθαρμισάμενοι, παρεσκευάζον-
 τε ἐς τὸν πειχισμὸν.

35. Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου, τοῦ αὐτοῦ χει-
 μῶτος, Ἰαποκράτης ὁ Δακεδαίμονιος ἐπλεύσας δέκα
 μὲν Θουρίαις ναυσὶν, ὧν ἦρχε Δωριεὺς ὁ Διαγόρου
 τρίτος αὐτὸς, μιᾷ δὲ Λακωνικῇ, μιᾷ δὲ Συρακου-
 σία, πηγαυαῖ ἐς Κνίδον· ἡ δ' ἀφραίστηκει ἤδη ἀπὸ
 Τισσαφίρονος. καὶ αὐτὸς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ, ὡς
 ἦσθοντο, ἐπέλεον ταῖς μὲν ἡμισυαῖς τῶν νεῶν Κνί-
 δον φυλάσσειν, ταῖς δὲ περὶ Τριόπιον οὔσαις τὰς
 ἀπ' Αἰγύπτου ὀκτάδας προσβαλλούσας ξυλλαμβά-
 νειν. ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον ἄκρα τῆς Κνιδίας προῦ-
 χουσα, Ἀπόλλωνος ἱερὸν. πυθόμενοι δὲ οἱ ἄθη-

ναῖοι, καὶ πλεύσαντες ἐκ τῆς Σάμου, λαμβάνουσι τὰς ἐπὶ Τριοπίῳ φρουρούσας ἕξ καὺς· οἱ δ' ἄνδρες ἀποφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὴν Κνίδον καταπλεύσαντες, καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει, ἀτειχίστω οὕσῃ, ὀλίγου εἶλον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὐθις προσέβαλλον· καὶ, ὡς ἄμεινον φραξαμένων αὐτῶν ὑπὸ κύκτα, καὶ ἐπισσελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τοῦ Τριοπίου ἐκ τῶν νεῶν διαφυγόντων, — οὐκ ἴδ' ὁμοίως ἔβλαπτον, ἐπελάοντες, καὶ δηώσαντες τὴν τῶν Κνιδίων γῆν, ἐς τὴν Σάμον ἀπέπλευσαν.

36. Ἐπὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, Ἄστυόχου ἥκοντος ἕως τὴν Μίλητον ἐπὶ τὸ καντικόν, οἱ Πελοποννήσιοι εὐπρόσως ἔτι εἶχον ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον. καὶ γὰρ μισθὸς ἐδίδοτο ἀρκούντως, καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰάθρου μεγάλα χρήματα διαρπασθέντα ὑπῆν τοῖς στρατιώταις· οἱ τε Μιλήσιοι προθύμως τὰ τοῦ πολέμου ἔφερον. πρὸς δὲ τὸν Τισσαφέρην ἐδόκουν ὅμως τοῖς Πελοποννήσιοις αἱ πρῶται ξυνηθῆσαι, αἱ πρὸς Χαλκιδεῖα γενόμεναι, ἐνδοαῖς εἶναι, καὶ οὐ πρὸς σφῶν μᾶλλον· καὶ ἄλλας ἐπὶ Θηραμένους παράνομος ἐποίουν· καὶ εἰσὶν αἶδη.

37. „ΕΤΝΘΗΚΑΙ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς βασιλέα Λαρεῖον, καὶ τοὺς παῖδας τοῦ βασιλέως καὶ Τισσαφέρην, σπονδὰς εἶναι καὶ φιλίαν κατὰ τὰδε· Ὀπόση χώρα καὶ πόλεις βασιλέως εἰσὶ Λαρεῖου, ἧ τοῦ πατρὸς ἦσαν, ἧ τῶν προγόνων, ἐπὶ ταύτας μὴ εἶναι πόλεμον, μηδὲ κακῶ μηδεὶν, μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμ-

μάχους τοὺς Λακεδαιμονίων· μήτε φόρους πρᾶσσεσθαι ἐκ τῶν πόλεων τούτων μήτε Λακεδαιμονίους, μήτε τοὺς ξυμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων· μηδὲ Δαρεῖον βασιλέα, μηδὲ, ὧν ὁ βασιλεὺς ἄρχει, ἐπὶ Λακεδαιμονίους μηδὲ τοὺς ξυμμάχους ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ, μηδὲ κακῶ μηδενί. ἦν δὲ τι δέονται Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ ξύμμαχοι βασιλείας, ἢ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων, ὃ, τι ἂν πειθῶσιν ἄλλήλους, τοῦτο ποιοῦσι καλῶς ἔχειν. τὸν δὲ πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κοινῇ ἀμφοτέρους πολεμεῖν· ἦν δὲ κατάλυσιν ποιῶνται, κοινῇ ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι. ὁπόση δ' ἂν στρατιὰ ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ βασιλείως ἢ μεταπέμψαμένου βασιλείως, τὴν δαπάνην βασιλέα παρέχειν. ἦν δὲ τις τῶν πόλεων, ὁπόσαι ξυνέθεντο βασιλεῖ, καὶ τὴν βασιλείως ἢ χώραν, τοὺς ἄλλους κωλύειν, καὶ ἀμύνειν βασιλεῖ κατὰ τὸ δυνατόν. καὶ ἦν τις τῶν ἐν τῇ βασιλείως χώρᾳ, ἢ ὅσης βασιλεὺς ἄρχει, ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων, βασιλεὺς κωλυεῖτο, καὶ ἀμυνέτω κατὰ τὸ δυνατόν.“

38. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ξυνθήκας Θηραμένης μὲν, παραδοὺς Ἀστυόχῳ τὰς ναῦς, ἀποπλέων ἐν κέλητι, ἀφανίζεται. οἱ δ' ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες ἐς τὴν Χίον τῇ στρατιᾷ, καὶ κρατοῦντες τῆς γῆς καὶ θαλάσσης, Δελφίνιον ἐτείχιζον, χωρίον ἄλλως τε ἐκ γῆς καρτερόν, καὶ λιμένας ἔχον, καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον. οἱ δὲ Χῖοι, ἐν πολλαῖς ταῖς πρὶν μάχαις πεπληγμέ-

ροι, καὶ ἄλλως ἐν σφίσιν αὐτοῖς οὐ πάνυ εὖ διακείμενοι, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ τοῦ Τυθῆως τοῦ Ἴωνος ἤδη ὑπὸ Πεδαρίτου ἐπ' Ἀττικισμῶ τεθνεώτων, καὶ τῆς ἄλλης πόλεως κατ' ἀνάγκην ἐς ὀλίγον κατεχομένης, ὑπόπτως διακείμενοι ἀλλήλοις, ἠσύχαζον· καὶ οὐτ' αὐτοὶ διὰ ταῦτα, οὔτε οἱ μετὰ Πεδαρίτου ἐπικουροὶ, ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ἐφαίνοντο. ἐς μέντοι τὴν Μίλητον ἐπεμπον, κελεύοντες, σφίσι τὸν Ἀστυόχον βοηθεῖν· ὡς δ' οὐκ ἐσήκουεν, ἐπιστέλλει περὶ αὐτοῦ ἐς τὴν Λακεδαιμόνα ὁ Πεδαρίτος ὡς ἀδικούντος· καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ Χίῳ ἐς τοῦτο καθειστήκει τοῖς Ἀθηναίοις. αἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου νῆες αὐτοῖς ἐπίπλους μὲν ἐποιοῦντο ταῖς ἐν τῇ Μιλήτῳ· ἐπεὶ δὲ μὴ ἀνταναγοισιν, ἀναχωροῦντες πάλιν ἐς τὴν Σάμον, ἠσύχαζον.

39. Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι αἱ τῷ Φαρναβάζῳ ὑπὸ Καλλιγαιτοῦ τοῦ Μεγαρέως καὶ Τιμαγόρου τοῦ Κυζικηνοῦ πρᾶσσόντων παρασκευασθεῖσαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες ἄρσασαι ἔπλεον ἐπὶ Ἰωνίας περὶ ἡλίου τροπᾶς· καὶ ἄρχων ἔπλει αὐτῶν Ἀντισθένης Σπαρτιάτης. ξυνέπεμψαν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἑνδεκά ἄνδρας Σπαρτιατῶν ξυμβούλους Ἀστυόχῳ, ὧν εἷς ἦν Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου. καὶ εἶρητο αὐτοῖς, ἐς Μίλητον ἀφικόμενους, τῶν τε ἄλλων ξυνεπιμελεῖσθαι, ἣ μὲλλει ἀριστὰ εἶναι, καὶ τὰς ναῦς ταύτας, ἣ αὐτάς, ἣ πλείους, ἣ καὶ ἐλάσσους, ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὡς Φαρναβάζον, ἦν δοκῆ, ἀποπέμπειν, Κλέαρχον τὸν Ῥαμφίου, ὃς ξυνέπλει, ἄρχοντα προϊστάξαντας· καὶ

Ἀσιτύοχον, ἣν δοκῆ τοῖς ἔνδεκα ἀνδράσι, παύειν τῆς ναυαρχίας, Ἀντισθένην δὲ καθιστάναι· πρὸς γὰρ τὰς τοῦ Πεδάριτου ἐπιστολάς ὑπέπτευσον αὐτόν. πλέουσαι οὖν αἱ νῆες ἀπὸ Μάλιας πελάγια, Μήλου προσέβαλον, καὶ περιτυχόντες ναυσὶ δέκα Ἀθηναίων, τὰς τρεῖς λαμβάνουσι κενὰς, καὶ κατακαίουσι. μετὰ δὲ τοῦτο, δεδιότες, μὴ αἱ διαφυγοῦσιν τῶν Ἀθηναίων ἐκ τῆς Μήλου νῆες (ὅπερ ἐγένετο,) μὴρύσωσι τοῖς ἐν τῇ νήσῳ τὸν ἐπίπλουον αὐτῶν, πρὸς τὴν Κρήτην πλεύσαντες, καὶ πλείω τὸν πλοῦν διὰ φυλακῆς ποιησάμενοι, ἐς τὴν Καῦνον τῆς Ἀσίας κατήραν. ἐντεῦθεν δὴ, ὡς ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες, ἀγγελίαν ἔπεμπον ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Μιλήτῳ ναῦς τοῦ ξυμπαρακομοσθῆναι.

40. Οἱ δὲ Χίοι καὶ Πεδάριτος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οὐδὲν ἤσσαν, καίπερ διαμέλλοντα, τὸν Ἀσιτύοχον, πέμποντες ἀγγέλους, ἤξιον σφίσι πελιορκομένοις βοηθῆσαι ἀπάσαις ταῖς ναυσὶ, καὶ μὴ περιιδεῖν τὴν μεγίστην τῶν ἐν Ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων ἐκ τῆς θαλάσσης εἰργομένην, καὶ κατὰ γῆν ληστείαις πορθουμένην. οἱ γὰρ οἰκίεται τοῖς Χίοις πολλοὶ ὄντες, καὶ μὴ γε πόλις, πλὴν Λακεδαιμονίων, πλείστοι γενόμενοι, καὶ ἅμα, διὰ τὸ πλῆθος, χαλεπωτέρως ἐν ταῖς ἀδιναῖς κολαζόμενοι, ὡς ἡ στρατιὰ τῶν Ἀθηναίων βεβιαίως ἔδοξε μετὰ τείχους ἰδρῶσθαι, εὐθύς αὐτομολίᾳ τε ἐχρήσαντο πολλοὶ πρὸς αὐτούς, καὶ τὰ πλείστα κακὰ, ἐπιστάμενοι τὴν χώραν, οὗτοι ἔδρῶσαν. ἔφασαν οὖν χρῆναι οἱ Χίοι,

οις ἔτι ἐλπίς καὶ δυνατὸν κωλύσαι, τειχιζομένου τοῦ Ἀελφινίου, καὶ ἀτελοῦς ἔντος, καὶ στρατοπέδῳ καὶ ναυσὶν ἐρύματος μείζονος προσπαραβαλλομένου, βοηθῆσαι σφίσι. ὃ δὲ Ἀστυόχος, καίπερ οὐ διανοούμενος, διὰ τὴν τότε ἀπειλήν, ὡς ἑώρα καὶ τοὺς ξυμμάχους προδῆκτους ἔντας, ᾤρηθη εἰς τὸ βοηθεῖν.

41. Ἐν τούτῳ δὲ ἐκ τῆς Καῦνου παραγγιγνεται ἀγγελία, ὅτι αἱ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμβουλοι πάρισι. καὶ νομίνας, πάντα ὑστερα εἶναι τῆ ἄλλα πρὸς τὸ ναῦς τε, ὅπως θαλασσοκρατοῖεν μᾶλλον, τοσαύτας ξυμπαρακαμίσει, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, οἳ ἦσαν κατάσκοποι αὐτοῦ, ἀσφαλῶς περαιοθῆναι, εὐθύς, ἀφίει τὸ εἰς τὴν Χίον, ἔπει εἰς τὴν Καῦνον. καὶ εἰς Κῶν τὴν Μεροπίδα ἐν τῷ παράπλῳ ἀπαθίς, τὴν τε πόλιν, ἀτίχιστον οὖσαν, καὶ ὑπὸ σεισμοῦ, ὃς αὐτοῖς ἔτυχε μέγιστός γε δὴ, ὣν μεμνήμεθα, γεγόμενος, ξυμπεπτωκυῖαν, ἐκπορθεῖ, τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰ ὄρη πεφευγόντων· καὶ τὴν χώραν καταδρομαῖς λαίαν ἐποίητο, πλὴν τῶν ἐλευθέρων· τούτους δὲ ἀφίει. ἐκ δὲ τῆς Κῶ ἀφικόμενος εἰς τὴν Κνίδον νυκτός, ἀγανακάζεται ὑπὸ τῶν Κνιδίων παραινούντων μὴ ἐμβεβάσαι τοὺς ναῦτας, ἀλλ', ὥσπερ εἶχε, κλιεῖν εὐθύς ἐπὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ναῦς εἴκοσιν, ἃς ἔχων Χαρμῆνος, εἰς τῶν ἐκ Σάμου στρατηγῶν, ἐφύλασσε ταύτας τὰς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι ναῦς, ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσπλεούσας, ἐφ' ᾧσπερ καὶ ὁ Ἀστυόχος πα-

ρέπλει ἐπέθοντο δὲ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ ἐκ τῆς Μιλήτου τὸν ἐπίπλου ἀυτῶν, καὶ ἡ φυλακὴ τῷ Χαρμίνῳ περὶ τὴν Σύμην καὶ Χάλκην καὶ Ῥόδον καὶ περὶ τὴν Λυκίαν ἦν. ἤδη γὰρ ἤσθάνετο καὶ ἐν τῇ Καύνῳ οὐσας αὐτάς.

42. Ἐπέπλει οὖν, ὥσπερ εἶχε, πρὸς τὴν Σύμην ὁ Ἀστύοχος, πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, εἶπας περιλάβοι που μετιώρους τὰς ναῦς. καὶ αὐτῷ ὑπέσχετο καὶ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ξυννεφέλα ὄντα, πλάνησιν τῶν νεῶν ἐν τῷ σκότει καὶ ταραχὴν παρέσχε. καὶ ἄμα τῇ ἔφ, διεσπασμένου τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τοῦ μὲν φανεροῦ ἤδη ὄντος τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ εὐωνύμου κέρως, τοῦ δὲ ἄλλου περὶ τὴν νῆσον ἔτι πλανωμένου, ἐπανάγονται κατὰ τάχος ὁ Χαρμίνος καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάσσοσαν ἢ ταῖς εἴκοσι ναυσὶ, νομίσαντες, ὥσπερ ἐφύλασσαν ναῦς, τὰς ἀπὸ τῆς Καύνου, ταύτας εἶναι. καὶ προσπεισόντες εὐθύς, κατέδυσάν τε τρεῖς, καὶ κατετραυμάτισαν ἄλλας, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ ἐπεκράτου, μέχρις οὐ ἐπεφάνησαν αὐτοῖς παρὰ δόξαν αἱ πλείους τῶν νεῶν, καὶ πανταχόθεν ἀπεκλείοντο. ἔπειτα δὲ, ἐς φυγὴν καταστάντες, ἕξ μὲν ναῦς ἀπολλύσασιν, ταῖς δὲ λοιπαῖς καταφεύγουσιν ἐς τὴν Τεύγλουσσαν νῆσον, ἐντεῦθεν δὲ ἐς Ἀλικαρνασσόν. μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Πελοποννήσιοι, ἐς Κνίδον κατάραντες, καὶ ξυμμιγείσων τῶν ἐκ τῆς Καύνου ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν αὐτοῖς, ξυμπάσαις πλεύσαντες, καὶ τροπαῖον ἐν τῇ Σύμῃ στήσαντες, πάλιν ἐς τὴν Κνίδον καθωρμίσαντο.

43. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶ πάσαις, ὡς ἤσθοντο τὰ τῆς ναυμαχίας, πλεύσαντες ἐς τὴν Σύμην, καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἐν τῇ Κνίδῳ ναυτικὸν οὐχ ὀρμήσαντες, οὐδ' ἐκεῖνοι ἐπ' ἐκείνους, λαβόντες δὲ τὰ ἐν τῇ Σύμῃ ακιῦη τῶν νειῶν, καὶ Λορῦμοις τοῖς ἐν τῇ ἠπειρῷ προσβαλόντες, ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Σάμον. ἅπασαι δ' ἤδη οὔσαι ἐν τῇ Κνίδῳ αἱ τῶν Πελοποννησίων νῆες ἐπισκευάζοντό τε, εἴ τι ἔδει, καὶ πρὸς τὸν Τισσαφέρην (παρσιγένετο γάρ,) λόγους ἐποιοῦντο οἱ ἕνδεκα ἄνδρες τῶν Λακεδαιμονίων περὶ τε τῶν ἤδη πεπραγμένων, εἴ τι μὴ ἤρρισκεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος πολέμου, ὅτι τρόπῳ ἄριστα καὶ ξυμφορώτατα ἀμφοτέροις παλεμήσεται. μάλιστα δὲ ὁ Λίχας ἐσχόπει τὰ ποιούμενα, καὶ τὰς σπονδὰς οὐδετέρας, οὔτε τὰς Θηραμένους, ἔφη, καλῶς ξυγκεῖσθαι, ἀλλὰ δεινὸν εἶναι, εἰ χῶρας, ὄσης βασιλεὺς καὶ οἱ πρόγονοι ἤρξαν πρότερον, ταύτης καὶ νῦν ἀξιῶσει κρατεῖν, (ἐνῆν γάρ καὶ νήσους ἀπάσας πάλιν δουλεύειν, καὶ Θεσσαλίαν, καὶ Λοκροὺς, καὶ τὰ μέχρι Βοιωτῶν,) καὶ ἀντ' ἐλευθερίας ἂν Μηδικὴν ἀρχὴν τοῖς Ἕλλησι τοὺς Λακεδαιμονίους περιθεῖναι. ἐτέρας οὖν ἐκέλευε βελτίους σπένδεσθαι, ἢ ταύταις γε οὐ χρήσεσθαι· αὐτὰ δὲ τῆς τροφῆς ἐπὶ τούτοις δεῖσθαι οὐδέν. ἀγανακτῶν δὲ ὁ μὲν Τισσαφέρης, ἀπεχώρησεν ἀπ' αὐτῶν δι' ὄργης καὶ ἄπρακτος.

44. Οἱ δ' ἐς τὴν Ῥόδον, ἐπικηρυκτευσμένων ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων ἀνδρῶν, τὴν γνώμην εἶχον

πλεῖν, ἐλπίζοντες νῆσόν τε οὐκ ἄδύνατον καὶ ταυ-
 βατῶν πλήθει καὶ πεζῶ προσάξασθαι, καὶ ἄμα
 ἠγούμενοι αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ξυμμαχίας
 δυνατοὶ ἔσσεσθαι, Τισσαφέρην μὴ αἰτοῦντες χρή-
 ματα, τρέφειν τὰς ναῦς. πλεύσαντες οὖν εὐθύς ἐν
 τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἐκ τῆς Κνίδου, καὶ προσβαλόντες
 Καμίρω τῆς Ῥοδίας πρώτη ναυσὶ τέσσαρσι καὶ ἐν-
 νενήκοντα, ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολλοὺς, οὐκ ἐ-
 δότας τὰ πρασσόμενα, καὶ ἔφευγον, ἄλλως τε καὶ
 ἀτειχίστου οὔσης τῆς πόλεως· εἶτα, ξυγκαλέσαντες
 οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους τε καὶ τοὺς ἐκ τῶν θυοῖν
 πόλειον, Αἰνδου τε καὶ Ἰηλυσοῦ, Ῥοδίους, ἔπι-
 σαν ἀποστῆναι Ἀθηναίων. καὶ προσεχώρησε Ῥόδος
 Πελοποννησίοις. οὗ δὲ Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν καιρὸν
 τοῦτον ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν, αἰσθόμενοι,
 ἔπλευσαν μὲν, βουλόμενοι φθάσαι, καὶ ἐφάνησαν
 πελάγιοι· ὑστερίσαντες δὲ οὐ πολλῶ, τὸ μὲν παρα-
 χρημα ἀπέπλευσαν ἐς Χάλκη, ἐντεῦθεν δ' ἐς Σά-
 μον· ὑστερον δὲ ἐκ τῆς Χάλκης καὶ ἐκ τῆς Κῷ καὶ
 ἐκ τῆς Σάμου τοὺς ἐπίπλους ποιοῦμενοι, ἐπὶ τὴν
 Ῥόδον ἐπολέμουν. οἱ δὲ χρήματα μὲν ἐξέλεξαν ἐκ
 δύο καὶ τριάκοντα τάλαντα οἱ Πελοποννήσιοι παρὰ
 τῶν Ῥοδίων, τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον ἡμέρας ὄγδοη-
 κοντα, ἀνεγκύσαντες τὰς ναῦς.

45. Ἐν δὲ τούτῳ, καὶ ἔτι πρότερον, πρὶν ἐς
 τὴν Ῥόδον αὐτοὺς ἀναστῆναι, τὰδε ἐπράσσετο.
 Ἀλκιβιάδης, μετὰ τὸν Χαλκιδέως θάνατον, καὶ τὴν
 ἐν Μιλήτῳ μάχην, τοῖς Πελοποννησίοις ὑποπτος

ὧν, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀφικομένης ἐπιστολῆς πρὸς
 Ἀστυόχον ἐκ Λακεδαιμόνος, ὅσ' ἀποκτεῖναι, (ἦν γὰρ
 τῷ Ἄγιδι ἐχθρὸς, καὶ ἄλλως ἄπιστος ἐφαίνετο·)
 πρῶτον μὲν ὑποχωρεῖ, δείσας, παρὰ Τισσαφέρην,
 ἔπειτα ἐκάκου πρὸς αὐτὸν, ὅσον ἐδύνατο μάλιστα,
 τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα. καὶ διδάσκαλος
 πάντων γιγνόμενος, τὴν τε μισθφορὰν ξυλάττειν,
 ἀντὶ δραχμῆς Ἀττικῆς ὥστε τριώβολον (καὶ τοῦτο
 μὴ ξυπαχῶς,) δίδοσθαι· λέγειν πελεύων τὸν Τισσα-
 φέρην πρὸς αὐτοὺς, ὡς Ἀθηναῖοι, ἐκ πλείονος
 χρόνου ἐπιστήμονες ὄντες τοῦ ναυτικοῦ, τριώβολον
 τοῖς ἑαυτῶν διδάσασιν· οὐ τοσοῦτον πενία, ὅσον ἵνα
 αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται, ἐκ περιουσίας ὑβρίζοντες, οἱ
 μὲν, τὰ σώματα χεῖρα ἔχωσι, διαπαντῶντες ἐς τοιαῦ-
 τα, ἀφ' ὧν ἡ ἀσθένεια ξυμβαίνει, οἱ δὲ, τὰς ναῦς
 ἀπολιπόντες, ἐς ἡμερείαν τὸν προσοφειλόμενον μι-
 σθόν. καὶ, τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς στρατηγούς
 τῶν πόλεων, ἐδίδασκεν, ὅσπερ ὄντα χρήματα, αὐ-
 τὸν πείσαι, ὥστε ξυχωρῆσαι ταῦτα ἑαυτῷ, πλὴν
 τῶν Συρακουσίων· τούτων δὲ Ἐρμοκράτης τε ἠναν-
 τιούτο μόνος ὑπὲρ τοῦ ἔμπικαντος ξυμμαχικοῦ, τὰς
 τε πόλεις δεομένας χρημάτων ἐπήλασεν αὐτὸς, ἀντι-
 λέγων ὑπὲρ τοῦ Τισσαφέρους, ὡς οἱ μὲν Χῖοι ἀναί-
 σχυντοι εἶεν, πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλλήνων,
 ἐπικουρίᾳ δὲ ὁμῶς σωζόμενοι, ἀξιοῦσι, καὶ τοῖς σώ-
 μασι καὶ τοῖς χρήμασι ἄλλους ὑπὲρ ἐκείνων ἐλευ-
 θερίας κινδυνεύειν. τὰς δ' ἄλλας πόλεις, ἔφη,
 ἀδικεῖν, αἱ ἐς Ἀθηναίους, πρότερον ἢ ἀποσιῆσαι.

ἀνάλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἐθελήσουσιν ἐσφέρειν. τὸν τε Τισσαφέρην ἀπέβαινε νῦν μὲν, τοῖς ἰδίοις χρήμασι πολεμοῦντα, εἰκότως φειδόμενον· ἦν δὲ ποτε τροφή καταβῆ παρὰ βασιλείως, ἐντελῆ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν μισθόν, καὶ τὰς πόλεις τὰ εἰκότα ὠφελήσειν.

46. Παρῆνει δὲ καὶ τῷ Τισσαφέρνει, μὴ ἄγαν ἐπίγεσθαι τὸν πόλεμον διαλύσαι, μηδὲ βουληθῆναι, κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας, ὥσπερ παρεσκευάζετο μιλλήσει πλείοσι μισθὸν πορίζοντα, τοῖς αὐτοῖς τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δοῦναι, ἔχειν δ' ἀμφοτέρους ἔῃν δίχα τὴν ἀρχὴν, καὶ βασιλεῖ ἐξιῆναι ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς λυπηροὺς τοὺς ἑτέρους ἐπάγειν. γενομένης δ' ἂν καθ' ἐν τῆς ἐς γῆν καὶ θάλασσαν ἀρχῆς, ἀπορεῖν ἂν αὐτόν, οἷς τοὺς κρατοῦντας ξυγκαθαιρήσει, ἦν μὴ αὐτὸς βούληται μεγάλῃ δαπάνῃ καὶ κινδύνῳ ἀναστίας ποτε διαγωνίσασθαι. εὐτελέστερα δὲ τὰ δεινὰ βραχεῖ μορίῳ τῆς δαπάνης, καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας αὐτοὺς περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρίψαι. ἐπισηδαιοτέρους τε, ἔφη, τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοινωνοὺς αὐτῷ τῆς ἀρχῆς· ἦσσαν γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τὸν λόγον τε ξυμφορώτατον καὶ τὸ ἔργον ἔχοντας πολεμεῖν· τοὺς μὲν γὰρ ξυγκαταδουλοῦν ἂν σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης μέρος, καὶ ἐκείνῳ, ὅσοι ἐν τῇ βασιλείῳ Ἕλληνες οἰκοῦσι· τοὺς δὲ, τούναντιον, ἐλευθερώσοντας ἦκειν. καὶ οὐκ εἰκὸς εἶναι, Λακεδαιμονίους, ἀπὸ μὲν σφῶν τῶν

Ἑλλήνων ἐλευθεροῦν νῦν τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ δὲ
 κείνων τῶν βαρβάρων, ἣν μὴ ποτε αὐτοὺς μὴ ἐξέ-
 λωσι, μὴ ἐλευθερώσῃ. τρίβειν οὖν ἐκέλευε πρῶ-
 τον ἀμφοτέρους, καὶ ἀποτεμόμενον ὡς μέγιστα ἀπὸ
 τῶν Ἀθηναίων, ἔπειτ' ἤδη τοὺς Πελοποννησίους
 ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ διανοεῖτο τὸ πλεόν
 οὕτως ὁ Τισσαφέρνης, ὅσα γε ἀπὸ τῶν ποιουμένων
 ἦν εἰκάσαι. τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ διὰ ταῦτα, ὡς εἶ
 περὶ τούτων παραινοῦντι, προσθεῖς δαυτὸν ἐς πί-
 στιν, τὴν τε τροφήν κακῶς ἐπόριζε τοῖς Πελοποννη-
 σίοις, καὶ ναυμαχεῖν οὐκ εἶα· ἀλλὰ καὶ τὰς Φοι-
 νίσσας ναῦς φάσκων ἤξειν, καὶ ἐκ [τοῦ] περιόντιος
 ἀγωνεῖσθαι, ἔφθειρε τὰ πράγματα· καὶ τὴν ἀ-
 κμὴν τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν ἀφείλετο, γενομένην καὶ
 πᾶν ἰσχυράν, τὰ τε ἄλλα καταφανέστερον, ἢ ὥστε
 λαυθάνειν, οὐ προθύμως.

47. Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα ὅμα μὲν τῷ Τι-
 σαφέρνει καὶ τῷ βασιλεῖ, ὧν παρ' ἐκείνοις, ἄριστα
 εἶναι νομίζων παρήκει, ὅμα δὲ τὴν ἑαυτοῦ κά-
 θοδον ἐς τὴν πατρίδα ἐπιθεραπεύων, εἰδὼς, εἰ μὴ
 διαφθερεῖ αὐτήν, ὅτι ἔσται ποτὲ αὐτῷ πείσαντι κα-
 τελεθεῖν. πῆσαι δ' ἂν ἐνόμιζε· μάλιστα ἐκ τοῦ τοι-
 ούτου, εἰ Τισσαφέρνης φαίνοιτο αὐτῷ ἐπιτήδειος
 ὢν. ὅπερ καὶ ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ ἦσθοντο αὐ-
 τὸν ἰσχύοντα παρ' αὐτῷ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίων
 στρατιῶται, τὰ μὲν καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμφαν-
 τος λόγους ἐς τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν ἄνδρας,
 ὥστε μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐς τοὺς βελτίστους τῶν

ἀνθρώπων, ὅτι ἐπὶ ὀλιγαρχία βούλεται, καὶ αὐτοὶ πο-
νηρία, οὐδὲ δημοκρατία. τῇ ἑαυτῶν ἐκβαλοῦσθαι,
κατελθόν, καὶ παρασχών Τισσαφέρνην φίλον αὐ-
τοῖς, ξυμπολιτεύειν, τὸ δὲ πλείον, καὶ ἀπὸ σφῶν
αὐτῶν οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τριάρχοι τε τῶν Ἀθηναίων,
καὶ δυνατώτατοι, ὤρμηται ἐς τὸ καταλύσαι τὴν
δημοκρατίαν.

48. Καὶ ἐκινήθη πρότερον ἐν τῷ στρατοπέδῳ
τοῦτο, καὶ ἐς τὴν πόλιν ἐκτεῦθεν ὕστερον. τῷ τε
Ἀλκιβιάδῃ διαβάντες πικρὸς ἐκ τῆς Σάμου ἐς λόγους
ἦλθον, καὶ, ὑποτεινόντος αὐτοῦ καὶ Τισσαφέρνην
μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεῖα φίλων ποιήσῃν,
εἰ μὴ δημοκρατοῖντο, (οὕτω γὰρ ἂν πιστεῦσαι μάλ-
λον βασιλεία) πολλὰς ἐλπίδας ἔχον· αὐτοὶ τε αὐ-
τοῖς οἱ δυνατοὶ τῶν πολιτῶν, τὰ πράγματα, (οἷον
καὶ τάλαιπωροῦνται μάλιστα,) ἐς δευτέρους παραπονή-
σειν, καὶ τῶν πολεμίων επικρατήσῃν· ἐς ταῦτα τὴν
Σάμον ἐλθόντες, ξυνίστασάν τε τῶν ἀνθρώπων τοῦς
ἐπιτηδείοις ἐς ξυνωμοσίαν, καὶ ἐς τοῦς πολλοὺς φα-
νερώς ἔλεγον, ὅτι βασιλεὺς σφίσι φίλος ἔσοιτο, καὶ
χρήματα περὶξοι, Ἀλκιβιάδου τε κατελθόντες, καὶ
μὴ δημοκρατουμένων. καὶ ὁ μὲν ὄχλος, εἰ καὶ το
παραντήκα ἤχρητα τοῖς πρᾶσσομένοις, διὰ τὸ ἔμπο-
ρον τῆς ἐλπίδας τοῦ βασιλέως μισθοῦ, ἠσυχάζον.
οἱ δὲ ξυνιστάντες τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐπειδὴ τῷ πλήθει
ἐκοίνωσαν, αὐτοῖς καὶ σφίσι αὐτοῖς καὶ τοῦ ἐπι-
ρικοῦ τῷ πλείονι τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐσκόπονν.
καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐφαίνετο εὐπορα καὶ πιστὰ,

φρουρίῳ δὲ, στρατηγῷ ἔτι ὄντι, οὐδὲν ἤρρεσκεν· ἀλλ'
 ὅ, τε Ἀλκιβιάδης (ὅπερ καὶ ἦν,) οὐδὲν μᾶλλον ὀλι-
 γαρχίας, ἢ δημοκρατίας, δεῖσθαι εἶδοκε αὐτῷ, ἢ
 ἄλλο τε σκοπεῖσθαι, ἢ, ὅτῳ τρόπῳ, ἐκ τοῦ παρόν-
 τος κόσμου τὴν πόλιν μεταστήσας, ὑπὸ τῶν ἐταί-
 ρων παρακληθεῖς, κάτεισι \ σφίσι δὲ παροπτίον εἶ-
 ναι τοῦτο μάλιστα, ὅπως μὴ στασιάζωσι τῷ βασι-
 λεῖ· οὐκ εὐπορον εἶναι [λέγων,] καὶ Πελοποννησίων
 [ἤδη] ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσῃ ὄντων, καὶ πόλεις
 ἐχόντων ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ οὐκ ἐλαχίστας, — Ἀθη-
 ναίοις προσθέμενον, οἷς οὐ πιστεύει, πράγματα
 ἔχειν, ἔξόν, Πελοποννησίους, ὑφ' ὧν κακὸν οὐδὲν
 πέπονθε, φίλους ποιήσασθαι. τῆς τε ξυμμαχίδας
 πόλεις, αἷς ὑπεσχῆσθαι, δὴ σφᾶς ὀλιγαρχίαν, ὅτι
 δὴ καὶ αὐτοὶ οὐ δημοκρατήσονται, εὐ εἰδέναι, ἔφη.
 ὅτι οὐδὲν μᾶλλον σφίσι οὐδ' αἰ ἀφρεστηκυῖαι προσ-
 χωρήσονται, οὐδ' αἰ ὑπάρχουσαι βεβαιοτάται ἐσον-
 ται. οὐ γὰρ βουλήσεσθαι αὐτοὺς μετ' ὀλιγαρχίας
 ἢ δημοκρατίας δουλεύειν μᾶλλον, ἢ, μεθ' ἀποτέρου
 ἂν τύχῃσι τούτου, ἐλευθέρους εἶναι. τοὺς τε κα-
 λοὺς κἀγαθοὺς ὀνομαζομένους οὐκ ἐλάσσω αὐτοὺς,
 νομίσειν σφίσι πράγματα παρεῖν τοῦ δήμου, πο-
 ριστάς ὄντας καὶ ἐσηγητάς τῶν κακῶν τῷ δήμῳ, ἐξ
 ὧν τὰ πλείω αὐτοὺς ὠφελείσθαι· καὶ τὸ μὲν ἐπ'
 κείνοις εἶναι, καὶ ἄκριτοι ἂν καὶ βιαιώτεραν ἀπο-
 θνήσκειν· τὸν δὲ δῆμον σφῶν τε καταφυγὴν εἶ-
 ναι καὶ ἐκείνων σωφροναστήν. καὶ ταῦτα παρ'
 αὐτῶν γε τῶν ἔργων ἐπισταμένας τὰς πόλεις, σα-

φῶς αὐτὸς εἶδέναι, ὅτι οὕτω νομίζουσι. οὐκ οὐκ
 ἑαυτῷ γε τῶν ἀπὸ Ἀλκιβιάδου καὶ ἐν τῷ παρόντι
 πρασσομένων ἀρέσκειν οὐδέν.

49. Οἱ δὲ συλλεγόντες τῶν ἐν τῇ Συμμαχίᾳ,
 ὡσπερ καὶ τοπρωτὸν αὐτοῖς ἐδόκει, τὰ τε παρόντα
 ἐδέχοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις Πείσανδρον
 καὶ ἄλλους παρεσκευάζοντο πέμπειν, ὅπως περὶ τε
 τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου πράσσοιεν καὶ τῆς τοῦ
 ἐκεῖ δήμου καταλύσεως, καὶ τὸν Τισσαφέρην φίλον
 τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσειαν.

50. Γινούσ δὲ ὁ Φρύνιχος, ὅτι ἔσοιτο περὶ τῆς
 τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου λόγος, καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι
 ἐνδέχονται αὐτήν, δείσας πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τῶν
 λεχθέντων ὑφ' αὐτοῦ, μὴ, ἣν κατέλθῃ, ὡς κωλυ-
 τὴν ὄντα, κακῶς δρᾶ, τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε τι. πέμ-
 πει ὡς τὸν Ἀστυνοχόν, τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχ-
 ον, ἔτι ὄντα τότε περὶ τὴν Μίλητον, κρύφα ἐπι-
 στείλας, ὅτι Ἀλκιβιάδης αὐτῶν τὰ πράγματα φθεί-
 ρει, Τισσαφέρην Ἀθηναίοις φίλον ποιῶν, καὶ
 τᾶλλα σαφῶς ἐγγράψας. ξυγγνώμην δὲ εἶναι ἑαν-
 τῷ, περὶ ἀνδρὸς πολεμίου, καὶ μετὰ τοῦ τῆς πό-
 λεως ἀξυμφόρου, κακόν τι βουλευσέν. ὁ δὲ Ἀστυ-
 νοχος τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην, ἄλλῶς τε καὶ οὐκέτι ὁμοί-
 ως ἐς χεῖρας ἴοντα, οὐδὲ διανοεῖτο τιμωρεῖσθαι.
 ἀπελθὼν δὲ παρ' αὐτὸν ἐς Μαγνησίαν, καὶ παρὰ
 Τισσαφέρην, ἅμα λέγει τε αὐτοῖς τὰ ἐπισταλέντα
 ἐκ τῆς Σάμου, καὶ γίγνεται αὐτοῖς μηνυτὴς· πρὸς
 ἔθνη τε, ὡς ἐλέγετο, ἐπὶ ἰδίῳις κέρδεσι Τισσαφέρ-

νει ἑαυτὸν, καὶ περὶ τούτου, καὶ περὶ τῶν ἄλλων. δίδωπερ καὶ περὶ τῆς μισθοφορᾶς οὐκ ἐντελοῦς οὔσης μαλακωτέρας ἀνθήπτετο. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης πέμπει εὐθύς κατὰ Φρυνίχου γράμματα ἐς τὴν Σάμον πρὸς τοὺς ἐν τέλει ὄντας, οἷα δέδρακε, καὶ ἀξιῶν αὐτὸν ἀποθνήσκειν. Θορυβούμενος δὲ ὁ Φρυνίχος, καὶ πάνυ ἐν τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ ὢν διὰ τὸ μήνυμα, ἀποστέλλει αὐθις πρὸς τὸν Ἀστύοχον, τὰ τε πρότε-
ρα, μεμφόμενος, ὅτι οὐ καλῶς ἐκρύφθη, καὶ νῦν, ὅτι ὅλον τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων εἰσιμος εἶη τὸ ἐν τῇ Σάμῳ παρασχεῖν αὐτοῖς διαφθεῖραι, γράψας καθ' ἕκαστα, ἀτειχίστου οὔσης Σάμου, ἥ ἂν τρόπῳ αὐτὰ πράξειε, καὶ ὅτι ἀνεπίφθονόν οἱ ἦδη εἶη, περὶ τῆς ψυχῆς δι' ἐκείνους κινδυνεύοντι, καὶ τοῦτο καὶ ἄλλο τι ἂν δρᾶσαι μᾶλλον, ἢ ὑπὸ τῶν ἐχθρίστων αὐτὸν διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Ἀστύοχος μνηύει καὶ ταῦτα τῷ Ἀλκιβιάδῃ.

51. Καὶ ὡς προήσθετο αὐτὸν ὁ Φρυνίχος ἀδικοῦντα, καὶ ὄσονοῦ παροῦσαν ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου περὶ τούτων ἐπιστολήν, αὐτὸς προφθάσας τῷ στρατεύματι ἐξάγγελος γίγνεται, ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσι, ἀτειχίστου οὔσης τῆς Σάμου, [καὶ ἅμα] τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἔνδον ὀρμουσῶν, ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ· καὶ ταῦτα σαφῶς πεπυσμένος εἶη, καὶ χρῆναι τειχίζειν τε Σάμον ὥσταχιστα, καὶ τᾶλλα ἐν φυλακῇ ἔχειν. ἐστρατήγει δὲ, καὶ κύριος ἦν αὐτὸς πράσσειν ταῦτα. καὶ οἱ μὲν τὸν τειχισμόν τε παρισκευάζοντο, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ὡς

μέλλουσα Σάμος, θᾶσσον εἰσείσθη. αἱ δὲ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐπιστολαὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἦγον, ὅτι παραδίδονται τε τὸ στρατεύμα ὑπὸ Φρυνίχου, καὶ οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἐπιθήσασθαι. δόξας δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης οὐ πιστὸς εἶναι, ἀλλὰ, τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων προειδώς, τῷ Φρυνίχῳ ὡς ξυνειδότε καὶ ἔχθραν ἀνατιθέναι, οὐδὲν ἔβλαψεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ξυνημαρτύρησε μᾶλλον, ταῦτα ἐξαγγείλας.

52. Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης μὲν Τισσαφέρην παρεσκεύαζε καὶ ἀνέπειθεν, ὅπως φίλος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις, δεδιότα μὲν τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι πλείοσι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων πυρῆσαν, βουλόμενον δὲ ὁμως, εἰ δύναιτό πως, πεισθῆναι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὴν ἐν τῇ Κνίδῳ διαφορὰν περὶ τῶν Θηραμένους σπονδῶν ἤσθετο τῶν Πελοποννησίων ἤδη γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ ἄντων αὐτῶν ἐγεγένητο· ἐν ἧ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον, πρότερον εἰρημένον, περὶ τοῦ ἔλευθεροῦν Ἀακεδαιμονίους τὰς ἀπάσας πόλεις, ἐτηλήθευσεν ὁ Λίχας, οὐ φάσκων ἀνεκτὸν εἶναι, ξυγκεῖσθαι, κράτειν βασιλεία τῶν πόλεων, ὧν ποτε καὶ πρότερον ἢ αὐτὸς ἢ οἱ πατέρες ἦρχον. καὶ μὲν δὴ ὁ Ἀλκιβιάδης, αἱ περὶ μεγάλων ἀγωνιζόμενος, προθύμως τῷ Τισσαφέρει θεραπεύων προσέκειτο.

53. Οἱ δὲ μετὰ τοῦ Πεισάνδρου πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀποσταλέντες ἐκ τῆς Σάμου, ἀφικόμενοι εἰς τὰς Ἀθήνας, λόγους ἐποιοῦντο ἐν τῷ δήμῳ, κερφαλοῦντες ἐκ πολλῶν, μάλιστα δὲ, ὡς ἔξεϊν αὐ-

τοῖς, Ἀλκιβιάδην κατάγουσι, καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον δημοκρατουμένοις, βασιλέα τε ξύμμαχόν ἔχειν, καὶ Πελοποννησίων περιγενέσθαι. ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων περὶ τῆς δημοκρατίας, καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ἅμα ἐχθρῶν διαβοώντων, ὡς δυνὸν εἶη, εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος κάτεισι, καὶ Εὐμολπιδῶν καὶ Κηρόεων, περὶ τῶν μυστικῶν, δι' ἅπερ ἔφυγε, μαρτυρουμένων, καὶ ἐπιθιαζόντων, μὴ κατάγειν, ὃ Πείσανδρος παρελθὼν, πρὸς πολλὴν ἀντιλογία καὶ ἀχελιασμόν ἠρώτα ἕνα ἕκαστον παρῶν τῶν ἀντιλεγόντων, ἦντινα ἐλπίδα ἔχει σωτηρίας τῇ πόλει, Πελοποννησίων ναῦς τε οὐκ ἐλάσσους σφῶν ἐν τῇ θαλάσῃ ἀντιπρώρους ἔχόντων, καὶ πόλεις ξυμμαχίδας πλείους, βασιλέως τε αὐτοῖς καὶ Τισσαφίρονος χρήματα παρεχόντων, σφίσι τε οὐκέτι ὄντων, εἰ μὴ τις πείσει βασιλέα μεταστῆναι παρὰ σφῶν. ὁπότε δὲ μὴ φαίησαν ἐρωτώμενοι, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἐλέγχετο αὐτοῖς, ὅτι τοῦτο τοίνυν οὐκ ἔστιν ἡμῖν γενέσθαι, εἰ μὴ πολιτεύσομεν τε σοφρονέστερον, καὶ ἐς ὀλίγους μᾶλλον [τὰς ἀρχαίς ποιήσαμεν,] ἵνα πιστεύῃ ἡμῖν βασιλεὺς; καὶ μὴ περὶ πολιτείας τὸ πλεον βουλευώμεν ἐν τῷ παρόντι, ἢ περὶ σωτηρίας, (ἕσπερον γὰρ ἐξίσταται ἡμῖν καὶ μεταθίσθαι, ἦν μὴ τι ἀρέσκη.) Ἀλκιβιάδην τε κατάξομεν, ὃς μόνος τῶν νῦν οἶός τε τοῦτο κατεργάσασθαι.

54. Ὁ δὲ δῆμος τὸ μὲν πρῶτον ἀκούων χαλεπῶς ἔφερε τὸ περὶ τῆς ὀλιγαρχίας· σαφῶς δὲ δι-

δασκόμενος ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου, μὴ εἶναι ἄλλη σωτηρίαν, δέισας, καὶ ἅμα ἐλπίζων, ὥς καὶ μεταβαλεῖται, ἐνέδωκε. καὶ ἐψηφίσαντο, πλεύσαντα τὸν Πεισάνδρον καὶ δέκα ἄνδρας μετ' αὐτοῦ, πρᾶσσειν, ὅπη ἂν αὐτοῖς δοκοίη ἄριστα ἔξειν, τὰ τε πρὸς τὸν Τισσαφέρην καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ἅμα τε διαβαλόντος καὶ Φρύνιχον τοῦ Πεισάνδρου, παρῖλυσε τῆς ἀρχῆς, καὶ τὸν ξυνάρχοντα Σκιρωνίδην. ἀντίπεμψαν δὲ στρατηγούς ἐπὶ τὰς ναῦς Διομέδοντα καὶ Λέοντα· τὸν δὲ Φρύνιχον ὁ Πεισάνδρος, φάσκων Ἰασσον προδοῦναι καὶ Ἀμόργην, διέβαλεν, οὐ νομίζων ἐπιτήδειον εἶναι τοῖς πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην πρᾶσσομένοις. καὶ ὁ μὲν Πεισάνδρος τὰς τε ξυνωμοσίας, αἵπερ ἐτύγχανον πρότερον ἐν τῇ πόλει οὔσαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς, ἀπάσας ἐπελθὼν, καὶ παρακλευσάμενος, ὅπως, ξυστραφέντες καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι, καταλύσωσι τὸν δῆμον, καὶ τἄλλα παρασκευάσας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν, ὥστε μηκέτι διαμέλλεσθαι, αὐτὸς μετὰ τῶν δέκα ἀνδρῶν τὸν πλοῦν ὡς τὸν Τισσαφέρην ποιεῖται.

55. Ὁ δὲ Λέων καὶ ὁ Διομέδων ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι, ἀφιγμένοι ἤδη ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς, ἐπίπλουν τῇ Ῥόδῳ ἐποίησαντο. καὶ τὰς μὲν ναῦς καταλαμβάνουσιν ἀνειλκυσμένας τῶν Πελοποννησίων· ἐς δὲ τὴν γῆν ἀπόβασιν τινα ποιησάμενοι, καὶ τοὺς βοηθήσαντας Ῥοδίων νικήσαντες μάχῃ, ἀπεχώρησαν ἐς τὴν Χάλκην· καὶ τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν ἑτάλλον ἐκ τῆς Κῶ ἐποιοῦντο· εὐφυλακτιότερα γάρ

αὐτοῖς ἐγίνετο, εἶποι ἄπαροι τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν· ἤλθε δὲ ἐς τὴν Ῥόδον καὶ Ξενοφαντίδας Λάκων παρὰ Πεδάριτου ἐκ Χίου, λέγων, ὅτι τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων ἤδη ἐπιτετέλεσται, καὶ, εἰ μὴ βοηθήσουσι πάσαις ταῖς ναυσὶν, ἀπολεῖται τὰ ἐν Χίῳ πράγματα. οἱ δὲ διενοοῦντο βοηθήσειν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Πεδάριτός τε, καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων, καὶ τοὺς Χίους, πανστρατιᾷ προσβαλὼν τῶν Ἀθηναίων τῷ περὶ τὰς ναῦς ἐρύματι, αἰρεῖται τι αὐτοῦ, καὶ νεῶν τιγῶν ἀνειλκυσμένων ἐκράτησεν. ἐπεκβοηθησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τρεψαμένων τοὺς Χίους πρώτους, νικᾷται καὶ τὸ ἄλλο τὸ περὶ τὸν Πεδάριτον· καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει, καὶ τῶν Χίων πολλοὶ, καὶ ὄπλα ἐλήφθη πολλά.

56. Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Χῖοι ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης ἔτι μᾶλλον, ἢ πρότερον, ἐπολιορχοῦντο, καὶ ὁ λιμὸς αὐτόθι ἦν μέγας· οἱ δὲ περὶ τὸν Πέριανδρον Ἀθηναίων πρέσβεις, ἀφικόμενοι ὡς τὸν Τισσαφέρην, λόγους ποιοῦνται περὶ τῆς ὁμολογίας. Ἀλκιβιάδης δὲ (οὐ γὰρ αὐτῷ πάνυ τὰ ἀπὸ Τισσαφέρους βέβαια ἦν, φοβουμένῳ τοὺς Πελοποννησίους μᾶλλον, καὶ ἔτι βουλομένῳ, καθάπερ καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐδιδάσκετο, τρίβειν ἄμφοτέρους,) τρέπεται ἐπὶ τοιούτῳ εἶδος, ὥστε τὸν Τισσαφέρην, ὡς μέγιστα αἰτοῦντα παρὰ τῶν Ἀθηναίων, μὴ ξυμβῆναι. δοκεῖ δὲ μοι καὶ Τισσαφέρης τὸ αὐτὸ βουλήσασθαι, αὐτὸς μὲν, διὰ τὸ δέος, ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης,

ἐπειδὴ ἰώρα ἐκείνον καὶ ὡς οὐ ξυμβασιέοντα, δο-
κεῖν τοῖς Ἀθηναίοις ἐβούλετο μὴ ἀδύνατος εἶναι πεί-
σαι, ἀλλ' ὡς πεπεισμένῳ Τισσαφέρει καὶ βουλομέ-
νῳ προσχωρῆσαι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἱκανὰ διδόναι.
ἦτε γὰρ τόσαῦτα ὑπερβάλλον δ' Ἀλκιβιάδης, λέγων
αὐτὸς ὑπὲρ παρόντος τοῦ Τισσαφέρους, ὥστε τῶν
Ἀθηναίων, καίπερ ἐπιπολὺ, ὃ, τι αἰτιότη, ξυγχορού-
των, ὅμως αἴτιον γενέσθαι. Ἴωνίαν τε γὰρ πᾶσαν
ἤξιον δίδοσθαι, καὶ αὐθις νήσους τε τὰς ἐπικειμέ-
νας, καὶ ἄλλα, οἷς οὐκ ἐναντιουμένων τῶν Ἀθηναίων,
τέλος ἐν τῇ τρίτῃ ἤδη ξυνόδῳ, δείσας, μὴ πάνυ φο-
ραθῆ ἀδύνατος ὢν, ναῦς ἤξιου ἔᾶν βασίλευα ποιῆ-
σθαι, καὶ παραπλεῖν τὴν ἑαυτῶν γῆν, ὅποι ἂν καὶ
ᾄσαις ἂν βούληται. ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι, ἀλλ' ἀπορα-
νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου
ἐξηπατησθαι, δι' ὄργης ἀπελθόντες, κομίζονται ἐς
τὴν Σάμον.

57. Τισσαφέρους δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα, καὶ ἐν
τῷ αὐτῷ χειμῶνι, παρέρχεται ἐς τὴν Καῦνον, βου-
λόμενος τοὺς Πελοποννησίους πάλιν τε κομίσει ἐς
τὴν Μίλητον, καὶ, ξυνθήκας ἔτι ἄλλας ποιησάμε-
νος, ὡς ἂν δύνηται, τροφήν τε παρέχειν, καὶ μὴ
παντάπασιν ἐκπεπολεμησθαι· δεδιώς, μὴ, ἦν ἀπο-
ρῶσι πολλαῖς ναυσὶ τῆς τροφῆς, ἢ, τοῖς Ἀθηναίοις
ἀναγκασθέντες ναυμαχεῖν, ἠσσηθῶσιν, ἢ, κενω-
θεισῶν τῶν νεῶν, ἀνευ ἑαυτοῦ γένηται τοῖς Ἀθη-
ναίοις, ἃ βούλονται. ἔτι δὲ ἐφοβεῖτο μάλιστα, μὴ
τῆς τροφῆς ζητήσῃ πορθῶσι τὴν ἠπειρον. πάντως

οὖν τούτων λογισμῷ καὶ προνοίᾳ, ὥσπερ ἐβούλετο, ἐπανισοῦν τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀλλήλους, μεταπεμψάμενος οὖν τοὺς Πελοποννησίους, τροφήν τε αὐτοῖς δίδωσι, καὶ σπονδάς τρις τάσδε σπένδεται.

58. „ΤΡΙΤΩι καὶ δεκάτῳ ἔτει Λαρείου βασιλεύοντος, ἐφορευόντος δὲ Ἀλεξίππιδᾶ ἐν Λακεδαιμονίᾳ, ξυρθῆκαι ἐγένοντο ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς Τισσαφέρην καὶ Ἰεραμένην, καὶ τοὺς Φαρνάκου παῖδας, περὶ τῶν βασιλείως πραγμάτων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων· χώραν τὴν βασιλείως, ὅση τῆς Ἀσίας ἐστὶ, βασιλείως εἶναι. καὶ περὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ βουλευέτω βασιλεὺς, ὅπως βούλεται. Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους μὴ εἶναι ἐπὶ χώραν τὴν βασιλείως ἐπὶ κακῷ μηδενί, μηδὲ βασιλείᾳ ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων μηδὲ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ μηδενί. ἦν δὲ τις Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ ἦν ἐπὶ τὴν βασιλείως χώραν, τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κωλύειν· καὶ ἦν τις ἐκ τῆς βασιλείως ἦν ἐπὶ κακῷ ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἢ τοὺς ξυμμάχους, βασιλεὺς κωλύέτω. τροφήν δὲ ταῖς ναυσὶ ταῖς νῦν παρούσαις Τισσαφέρην παρέχειν κατὰ τὰ ξυγκείμενα, μέχρις ἂν αἱ νῆες αἱ βασιλείως ἔλθωσι· Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὴν αἱ βασιλείως νῆες ἀφίκωνται, τὰς ἑαυτῶν ναῦς ἦν βούλωνται τρέφειν, ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι· ἦν δὲ παρὰ Τισσαφέρην λαμβάνειν ἐθέλωσι τὴν τροφήν, Τισσαφέρην παρέχειν. Λακεδαιμονίους

δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, τελευτῶντος τοῦ πολέμου, τὰ χρήματα Τισσαφέρνει ἀποδοῦναι, ὅποσα ἂν λάβωσιν. ἐπὴν δὲ αἱ βασιλείως νῆες ἀφίκωνται, αἱ τε Λακεδαιμονίων νῆες καὶ αἱ τῶν ξυμμάχων καὶ αἱ βασιλείως κοινῇ τὸν πόλεμον πολεμούντων, καθ' ὃ, τι ἂν Τισσαφέρνει δοκῇ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἦν δὲ καταλύειν βούλονται πρὸς Ἀθηναίους, ἐν ὁμοίῳ καταλύεσθαι."

59. Αἱ μὲν σπονδαὶ αὗται ἐγένοντο. καὶ μετὰ ταῦτα παρεσκευάζετο Τισσαφέρνης τὰς τε Φοινίσσας ναῦς ἄξων, ὡσπερ εἴρητο, καὶ τἄλλα, ὅσαπερ ὑπέσχετο. καὶ ἐβούλετο παρασκευαζόμενος γοῦν δηλὸς εἶναι.

60. Βοιωτοὶ δὲ, τελευτῶντος ἤδη τοῦ χειμῶνος, Ἰρωπὸν εἶλον προδοσίᾳ, Ἀθηναίων ἐμφρουρούντων. ξυνέπραξαν δὲ Ἐρετριέων τε ἄνδρες καὶ αὐτῶν Ἰρωπίων, ἐπιβουλευόντες ἀπόστασιν τῆς Εὐβοίας. ἐπὶ γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ τὸ χωρίον ὄν, ἀδύνατα ἦν, Ἀθηναίων ἐχόντων, μὴ οὐ μεγάλα βλάβειν καὶ Ἐρετρίαν καὶ τὴν ἄλλην Εὐβοίαν. ἔχοντες οὖν ἤδη τὸν Ἰρωπὸν, ἀφικνοῦνται ἐς Ῥόδον οἱ Ἐρετριεῖς, ἐπικαλούμενοι ἐς τὴν Εὐβοίαν τοὺς Πελοποννησίους. οἱ δὲ πρὸς τὴν τῆς Χίου κακουμένης βοήθειαν μᾶλλον ὤρμητο, καὶ ἄραντες πάσαις ταῖς ναυσὶν ἐκ τῆς Ῥόδου ἔπλεον. καὶ γενόμενοι περὶ τὸ Τριόπιον, καθορῶσι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς πελαγίας ἀπὸ τῆς Χάλκης πλεούσας· καὶ, ὡς οὐδέτεροι ἀλλήλοις ἐπέπλεον, ἀφικνοῦνται οἱ μὲν ἐς τὴν Σάμον,

οἱ δὲ ἐς τὴν Μιλήτου· καὶ ἰώρων, οὐκέτι ἄνευ ναυμαχίας οἶόν τε εἶναι ἐς τὴν Χίον βοηθῆσαι. καὶ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψε.

61. Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους, ἅμα τῷ ἦρι εὐθύς ἀρχομένῳ, Δερκυλίδας τε, ἀνὴρ Σπαρτιατῆς, στρατιάν ἔχων οὐ πολλήν, παρεπέμφθη πρὸς τὸν Ἑλλησπόντον, Ἄβυδον ἀποστήσων· (εἰσὶ δὲ Μιλησίων ἀποικοί) καὶ οἱ Χίοι, ἐν ὧσιν αὐτοῖς ὁ Ἀστυόχος ἠπόρει, ὅπως βοηθήσοι, ναυμαχῆσαι, πιεζόμενοι τῇ πολιορκίᾳ, ἠναγκάσθησαν. ἔτυχον δὲ, ἔτι ἐν Ῥόδῳ ὄντος Ἀστυόχου, ἐκ τῆς Μιλήτου Λέοντά τε, ἀνδρᾶ Σπαρτιατῆν, ὃς Ἀντισθένης ἐπιβάτης ξυνεξῆλθε, κεκομισμένοι μετὰ τὸν Πιδαρίτου θάνατον, ἄρχοντα, καὶ ναῦς δώδεκα, αἱ ἔτυχον φύλακες Μιλήτου οὔσαι, ὧν ἦσαν Θούριαι πέντε, καὶ Συρακούσαι τέσσαρες, καὶ μία Ἀναίτις, καὶ μία Μιλησία, καὶ Λέοντος μίαν. ἐπεξελθόντων δὲ τῶν Χίων πανδημει, καὶ καταλαβόντων τὸ ἔρυμνον χωρίον, καὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἅμα ἕξ καὶ τριάκοντα ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων δύο καὶ τριάκοντα ἀναγομένων, ἐναυμάχησαν. καὶ καρτερῶς γενομένης ναυμαχίας, οὐκ ἔλασσον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Χίοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, (ἦδη γὰρ καὶ ὀψὲ ἦν,) ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν.

62. Μετὰ δὲ τοῦτο εὐθύς τοῦ Δερκυλίδου περὶ τῆς Μιλήτου παρεξελθόντος, Ἄβυδος, ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, ἀφίσταται πρὸς Δερκυλίδαν καὶ Φαρ-

τάβυζον, καὶ Λάμψακος δυοῖν ἡμέραιν ὕστερον. Στρομβιχίδης δ' ἐκ τῆς Χίου, πυθόμενος, κατὰ τύχος βοηθήσας ναυσὶν Ἀθηναίων τέσσαρσι καὶ εἰκοσιν, ὧν καὶ στρατιώτιδες ἦσαν, ὀπλίτας ἄγουσαι, ἐπεξελθόντων τῶν Λαμψακησίων, μάχη κρατήσας, καὶ αὐτοβοεὶ Λάμψακον, ἀτείχιστον οὖσαν, ἐλὼν, καὶ σκευὴ μὲν καὶ ἀνδράποδα ἀρπαγὴν ποιησάμενος, τοὺς δὲ ἐλευθέρους πάλιν κατοικίσας, ἐπ' Ἀβυδον ἦλθε. καὶ ὡς οὔτε προσεχώρουν, οὔτε, προσβαλὼν, ἐδύνατο ἐλεῖν, ἐς τὸ ἀντιπέρας τῆς Ἀβύδου ἀτοπλεύσας, Σησιὸν πόλιν τῆς Χερσονήσου, ἣν ποτὶ οἱ Μῆδοι εἶχον, καθίστατο φρούριον καὶ φυλακὴν τοῦ παντὸς Ἑλλησπόντιου.

63. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ Χίοι τε θαλασσοκράτορες μᾶλλον ἐγένοντο, καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ, καὶ ὁ Ἀστυόχος, πυθόμενος τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν, καὶ τὸν Στρομβιχίδην καὶ τὰς ναῦς ἀπεληλυθότα, ἐθάρσθη. καὶ παραπλεύσας δυοῖν νεοῖν Ἀστυόχος ἐς Χίον, κομίζει αὐτόθεν τὰς ναῦς, καὶ ξυμπάσαις ἤδη ἐπίπλουν ποιεῖται ἐπὶ τὴν Σάμον. καὶ ὡς αὐτῷ, διὰ τὸ ἀλλήλοις ὑπόπτως ἔχειν, οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπέπλευσε πάλιν ἐς τὴν Μίλητον. ὑπὸ γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον, καὶ ἔτι πρότερον, ἢ ἐν ταῖς Ἀθήναις δημοκρατία κατελύετο. ἐπειδὴ γὰρ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον πρέσβεις παρὰ τοῦ Τισσαφέρνηους ἐς τὴν Σάμον ἦλθον, τὰ τε ἐν αὐτῷ τῷ στρατεύματι [ἔτι] βεβαιότερον κατέλαβον, καὶ αὐτῶν τῶν Σαμίαν προτρεψάντων τοὺς δυνατοὺς, ὥστε

πειρᾶσθαι μετὰ σφῶν ὀλιγαρχηθῆναι, καίπερ ἐπα-
 ναστάνας αὐτοὺς ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶνται.
 καὶ ἐν σφίσι αὐτοῖς ἅμα οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθη-
 ναίων κοινολογούμενοι, ἐσκάπαντο, Ἀλκιβιάδην μὲν,
 ἐπειδήπερ οὐ βούλεται, εἶν· (καὶ γὰρ οὐκ ἐπιτή-
 δειον αὐτὸν εἶναι ἐς ὀλιγαρχίαν ἐλθεῖν) αὐτοὺς δὲ
 ἐπὶ σφῶν αὐτῶν, ὡς ἤδη καὶ κινδυνεύοντας,, ὄραν,
 ὅτῳ τρόπῳ μὴ ἀνεθῆσεται τὰ πράγματα, καὶ τα
 τοῦ πολέμου ἅμα ἀντέχειν, καὶ ἐσφέρειν αὐτοὺς ἐκ
 τῶν ἰδίων οἴκων προθύμως χρήματα, καὶ ἦν τι ἄλ-
 λο δέη, ὡς οὐκέτι ἄλλοις, ἢ σφίσι αὐτοῖς, ταλαιπω-
 ροῦντας.

64. Παρακλυσιζόμενοι οὖν τοιαῦτα, τὸν μὲν
 Πείσανδρον εὐθύς τότε καὶ τῶν βρέσβειων τοὺς ἡμί-
 σιας ἀπέστελλον ἐπ' εἰκου, πράξοντας τάκει, καὶ
 εἶρητο αὐτοῖς, τῶν ὑπηκόων πόλεων αἷς ἂν προσί-
 σχωσιν, ὀλιγαρχίαν καθιστάναι· τοὺς δ' ἡμίσειας ἐς
 τἄλλα τὰ ὑπήκοα χωρία ἄλλους ἄλλη διέπεμπον.
 καὶ Διοτρήφην, ὄντα περὶ Χίου, ἡρημένον δὲ ἐς
 τὰ ἐπὶ Θράκης ἄρχειν, ἀπέστελλον ἐπὶ τὴν ἀρχήν.
 καὶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Θάσον, τὸν δῆμον κατέλυσε.
 καὶ ἀπελθόντος αὐτοῦ, οἱ Θάσιοι δευτέρῳ μηνὶ
 μάλιστα τὴν πόλιν εἰσέλαβον, ὡς τῆς μὲν [μετ']
 Ἀθηναίων ἀριστοκρατίας οὐδὲν ἔτι προσδεόμενοι,
 τὴν δὲ ἐπὶ Λακεδαιμονίων ἐλευθερίαν ὅσαι ἡμέραι
 προσδεχόμενοι. καὶ γὰρ καὶ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν
 ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις· καὶ
 αὕτη μετὰ τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδείων κατὰ κρά-

τος ἔπρασε, ναῦς τε κομίσαι, καὶ τὴν Θάσον ἀποστῆσαι. ξυνέβη οὖν αὐτοῖς μάλιστα, ἃ ἐβούλοντο, τὴν πόλιν τε ἀκινδύνως ὀρθοῦσθαι, καὶ τὸν ἐναντιωσόμενον δῆμον καταλελύσθαι. περὶ μὲν οὖν τὴν Θάσον τάναντία τοῖς τὴν ὀλιγαρχίαν καθιστάσι τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο, δοκεῖ δέ μοι, καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῶν ὑπηκόων. σωφροσύνην γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις, καὶ ἄδειαν τῶν πρᾶσσομένων, ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἄντικρυς ἐλευθερίαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, θπουλον εὐνομίαν οὐ προτιμήσαντες.

65. Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Πείσανδρον, παραπλέοντες τε, ὡσπερ ἐδέδοκτο, τοὺς δῆμους ἐν ταῖς πόλεσι κατέλυον, καὶ ἅμα ἔστιν ἀφ' ὧν χωρίων καὶ ὀπλίτας ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυμμάχους, ἦλθον ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ καταλαμβάνουσι τὰ πλεῖστα τοῖς ἐταίροις προειργασμένα. καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα τε τινα, τοῦ δῆμου μάλιστα προσιτῶτα, ξυστάντες τινὲς τῶν νεωτέρων, κρύφα ἀποκτείνουσιν, ὡσπερ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην οὐχ ἥκιστα ἐξήλασε· καὶ αὐτὸν κατ' ἀμφοτέρα, τῆς τε δημαγωγίας ἔνεκα, καὶ οἰόμενοι τῷ Ἀλκιβιάδῃ, ὡς κατιόντι, καὶ τὸν Τισσαφέρην φίλον ποιήσονται, χαριεῖσθαι, μᾶλλον τι διέφθειραν. καὶ ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδείους τῷ αὐτῷ τρόπῳ κρύφα ἀνάλωσαν. λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ προειργαστο αὐτοῖς, ὡς οὔτε μισθοφορητέον εἶη ἄλλους, ἢ τοὺς στρατευομένους, οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσιν, ἢ πεντακισχιλίους, καὶ τούτοις,

οἱ ἂν μάλιστα τοῖς τε χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν ὠφελεῖν οἷοί τε ὄσιν.

66. Ἦν δὲ τοῦτο εὐπρεπὲς πρὸς τοὺς πλείους· ἐπεὶ ἔξεν γὰρ τὴν πόλιν, οἵπερ καὶ μεθιστάναί ἔμελλον. δῆμος μὲντοι ὅμως ἔτι καὶ βουλή ἀπὸ τοῦ κυάμου ξυνελέγετο. ἐβούλευον δὲ οὐδέν, ὃ, τι μὴ τοῖς ξυνεσιῶσι δοκοῖ· ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες ἐκ τούτων ἦσαν, καὶ τὰ φηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προὔσκέπτετο. ἀντίλεγέ τε οὐδεὶς ἔτι τῶν ἄλλων, δεδιώς καὶ ὀρῶν πολὺ τὸ ξυνεστηκός· εἰ δὲ τις καὶ ἀντίποι, εὐθύς ἐκ τρόπου τινὸς ἐπιτηδείου ἐτιθήκει. καὶ τῶν δρασάντων οὔτε ζήτησις, οὔτ' εἰ ὑπωπτεύοντο, δικαίωσις ἐγίνετο· ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχεν ὁ δῆμος, καὶ κατάπληξεν τοιαύτην, ὥστε κέρδος ὁ μὴ πάσχων τὲ βίαιον, εἰ καὶ σιγῶν, ἐνόμιζε. καὶ, τὸ ξυνεστηκός πολὺ πλεον ἠγοούμενοι εἶναι, ἢ ἐτύχχανεν, ὃ ἦν, ἡσσωντο ταῖς γνώμασι· καὶ ἐξευρεῖν αὐτὸ ἀδύνατοι ὄντες διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως καὶ [διὰ] τὴν ἀλλήλων ἀγνωσίαν οὐκ εἶχον. κατὰ δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ προσολοφύρασθαι τινὲ ἀγανακτήσαντα, ὥστε ἀμύνασθαι ἐπιβουλεύσαντα, ἀδύνατον ἦν. ἦ γὰρ ἀγνώτια ἂν εὐρεν, ᾗ ἐρεῖ, ἢ γνώριμον, ἀπιστον. ἀλλήλοις γὰρ ἀπαντες ὑπόπτως προσήεσαν οἱ τοῦ δήμου, ὡς μετέχοντά τινα τῶν γιγνομένων. ἐνῆσαν γὰρ καὶ οὖς οὐκ ὄν ποτέ τις ᾤετο ἐς ὀλιγαρχίαν τραπέσθαι· καὶ τὸ ἀπιστον οὗτοι μέγιστον πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐποίησαν, καὶ πλεῖστα ἐς τὴν τῶν ὀλίγων ἀσφάλειαν

ἠφάλησαν, βέβαιον τὴν ἀπιστίαν τῷ δήμῳ πρὸς ἑαυτὸν καταστήσαντες.

67. Ἐν τούτῳ οὖν τῷ καιρῷ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον ἐλθόντες, εὐθύς τῶν λοιπῶν εἶχοντο. καὶ πρῶτον μὲν τὸν δῆμον ξυλλέξαντες, εἶπον γνώμην, δέκα ἄνδρας ἐλέσθαι ξυγγραφέας αὐτοκράτορας· τούτους δὲ ξυγγράψαντας γνώμην ἐσενγκεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ῥητὴν, καθ' ἃ, τι ἄριστα ἢ πόλις οἰκήσεται· ἔπειτα, ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἐφῆκε, ξυνέλεξαν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν· (ἔστι δὲ ἱερόν Πασειδῶνος ἕξω τῆς πόλεως, ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα·) καὶ εὐήνεγκαν οἱ ξυγγραφεῖς ἄλλο μὲν οὐδέν, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἐξεῖναι μὲν Ἀθηναίων ἀνεπιεῖν γνώμην, ἣν ἂν τις βούληται· ἣν δὲ τις τὸν εἰπόντα ἢ γράψηται παρανόμων, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ βλάβῃ, μεγάλας ζημίας ἐπέθεσαν. ἐνταῦθα δὲ λαμπρῶς ἐλέγτετο ἤδη, μήτε ἀρχὴν ἄρχειν μηδεμίαν εἶναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ κόσμου, μήτε μισθοφορεῖν προέδρους τε ἐλέσθαι πάντες ἄνδρας, τούτους δὲ ἐλέσθαι ἑκατὸν, καὶ τῶν ἑκατὸν ἕκαστον πρὸς ἑαυτῷ τρεῖς. ἐλθόντας δὲ αὐτοὺς τετρακοσίους ὄντας ἐς τὸ βουλευτήριον, ἄρχειν, ὅπῃ ἂν ἄριστα γιγνώσκωσιν, αὐτοκράτορας· καὶ τοὺς πεντακισχιλίους δὲ ξυλλέγειν, ὅσταν αὐτοῖς δοκῇ.

68. Ἦν δὲ ὁ μὲν τὴν γνώμην ταύτην εἰπὼν Πείσανδρος, καὶ τὰλλα ἐκ τοῦ προφανοῦς προθυμώτατα ξυγκαταλάσας τὸν δῆμον· ὁ μὲντοι ἅπαν τὸ πρῶγμα ξυνθείς, ὅτῃ τρόπῳ κατέστη ἐς τοῦτο, καὶ

ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεὶς, Ἀντιφῶν ἦν, ἀνὴρ Ἀθη-
 ναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε οὐδενὸς ὑστερος,
 καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἂν ἂν
 γνῶνι, εἰπεῖν. καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριῶν, οὐδ'
 ἐς ἄλλον ἀγῶνα ἐκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ
 πλήθει, διὰ δόξαν δεινότητος, διακείμενος, τοὺς
 μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ ἐν
 δήμῳ, πλείστα, εἰς ἀνὴρ, ὅστις ξυμβουλεύσασαί
 τι, δυνάμενος ὠφελῆν. καὶ αὐτὸς τε, ἐπειδὴ τὰ
 τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεύδοντα ὑπὸ τοῦ
 δήμου ἐκακοῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρις ἐμοῦ
 ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτίας, ὡς ξυγκατέστησε θανά-
 του δίκην, ἀπολογησάμενος, παρέσχε δὲ καὶ Φρύν-
 χος ἑαυτὸν πάντων διαφερόντως προθυμύτατον ἐς
 τὴν ὀλιγαρχίαν, δεδιὼς τὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ ἐπιστά-
 μενος εἰδότες αὐτὸν, ὅσα ἐν τῇ Σάμῳ πρὸς τὸν Ἀστυό-
 χον ἔπραξε νομίζων οὐκ ἂν ποτε αὐτὸν κατὰ τὸ εἰ-
 κὸς ὑπ' ὀλιγαρχίας κατελθεῖν. πολὺ δὲ πρὸς τὰ δει-
 νά, ἐπειδήπερ ὑπέστη, φερεγγυώτατος ἐφάνη. καὶ
 Θηραμένης, ὁ τοῦ Ἄγνωνος, ἐν τοῖς ξυγκαταλύουσι
 τὸν δῆμον πρῶτος ἦν, ἀνὴρ οὔτε εἰπεῖν οὔτε γνῶ-
 ναι ἀδύνατος. ὥστε ἀπ' ἀνδρῶν πολλῶν καὶ ξυνετῶν
 πραχθὲν τὸ ἔργον, οὐκ ἀπεικότως, καίπερ μέγα
 ὄν, προῦχώρησε. χαλεπὸν γὰρ ἦν, τὸν Ἀθηναίων
 δῆμον ἔτι ἐκατοστῶ μάλιστα, ἐπειδὴ οἱ τύραννοι
 κατελύθησαν, ἐλευθερίας παῦσαι, καὶ οὐ μόνον
 μὴ ὑπήκοον ὄντα, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἡμῖσιν τοῦ χρόνου
 τούτου αὐτὸν ἄλλων ἄρχειν εἰωθότα.

69. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία, οὐδενὸς ἀντειπόμενος, ἀλλὰ κυρώσασα ταῦτα, διελύθη, τοὺς τετρακοσίους τρόπῳ τοιῶδε ὕστερον ἤδη εἰς τὸ βουλευτήριον εἰσηγάγον. ἦσαν δ' Ἀθηναίων πάντες αἰεὶ οἱ μὲν ἐπὶ τείχει, οἱ δ' ἐν τάξει, τῶν ἐν Δεκελείᾳ πολεμίων ἕνεκα, ἐφ' ὅπλοις. τῇ οὖν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς μὲν μὴ ξυνεδότας εἶασαν, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἀπελθεῖν, τοῖς δ' ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ εἴρητο, ἡσυχῇ, μὴ ὑπ' αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις, ἀλλ' ἀποθῆν, περιμένειν, καὶ, ἣν τις ἐνλοπυται τοῖς ποιουμένοις, λαβόντας τὰ ὅπλα, μὴ ἐπιτρέπειν. ἦσαν δὲ καὶ Ἄνδριοι, καὶ Τήνιοι, καὶ Καρυστίων τριακόσιοι, καὶ Αἰγινητῶν τῶν ἐποίκων, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεμψαν οἰκήσοντας, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἦγοντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὅπλοις, οἷς ταῦτα προεῖρητο τούτων δὲ διατεταγμένων οὕτως, ἐλθόντες οἱ τετρακόσιοι, μετὰ Ξιφιδίου ἀφανοῦς ἕκαστος, καὶ οἱ ἑκοσι καὶ ἑκατὸν μετ' αὐτῶν Ἕλληνες νεανίσκοι (οἷς ἐχρῶντο, εἰ τί που θεοὶ χειρουργεῖν) ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς, οὓσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐξίεσθαι, λαβοῦσι τὸν μισθόν. ἔφερον δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου παντὸς αὐτοὶ, καὶ ἐξιοῦσιν ἐδίδοσαν.

70. Ὡς δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἢ τε βούλῃ, οὐδὲν ἀντειπούσα, ὑπεξῆλθε, καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται οὐδὲν ἐνιωτέριζον, ἀλλ' ἡσύχαζον, οἱ δὲ τετρακόσιοι, ἐσελθόντες εἰς τὸ βουλευτήριον, τότε μὲν Πρωτάνεις τε σφῶν αὐτῶν ἀπεκλήρωσαν, καὶ, ὅσα πρὸς

τούς θεούς, εὐχαῖς καὶ θυσίαις καθιστάμενοι ἐς τὴν ἀρχὴν ἐχρήσαντο. ὕστερον δὲ πολὺ μεταλλάξαντες τῆς τοῦ δήμου διοικήσεως, πλὴν τοὺς φεύγοντας οὐ κατήγον, τοῦ Ἀλκιβιάδου ἔνεκα. τὰ δὲ ἄλλα, ἔνεμον κατὰ κράτος τὴν πόλιν. καὶ ἄνδρας τὰ τινὰς ἀπέκτειναν οὐ πολλοὺς, οἳ ἔδοκουν ἐπιτήδειοι εἶναι ὑπεξαίρεθῆναι, καὶ ἄλλους ἔδησαν, τοὺς δὲ καὶ μετίστησαν. πρὸς τε Ἄγιν, τὸν Λακεδαιμονίων βασιλεῖα, ὄντα ἐν τῇ Δεκελείᾳ, ἐπεκηρυκεύοντο, λέγοντες διαλλαγῆναι βούλεσθαι, καὶ εἰκὸς εἶναι, αὐτὸν σφίσι, καὶ οὐκέτι τῷ ἀπίστῳ δήμῳ, μᾶλλον ξυγχωρεῖν.

71. Ὁ δὲ, νομίζων τὴν πόλιν οὐχ ἡσυχάζειν, οὐδὲ εὐθὺς οὕτω τὸν δῆμον τὴν παλαιὰν ἐλευθερίαν παραδώσειν· εἴτε στρατιὰν πολλὴν ἴδοι σφῶν, οὐκ ἂν ἡσυχάσειν, οὐδὲ ἐν τῷ παρόντι πάνυ πιστεύων μὴ οὐκέτι ταραττεσθαι αὐτούς, τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν τετρακοσίων ἐλθούσιν οὐδὲν ξυμβατικὸν ἀπεκρίνατο, προσμεταπεμφάμενος δὲ ἐκ Πειλοποννήσου στρατιὰν πολλὴν, οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ αὐτὸς τῇ ἐκ τῆς Δεκελείας φρουρᾷ μετὰ τῶν ἐλθόντων κατέβη πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων· ἐλπίσας ἢ ταραχθέντας αὐτοὺς μᾶλλον ἂν χειρωθῆναι σφίσι, ἢ βούλονται, ἢ καὶ αὐτοβοεῖ ἂν, διὰ τὸν ἔνδοθεν τε καὶ ἔξωθεν κατὰ τὸ εἰκὸς γνησόμενον θόρυβον· τῶν γὰρ μακρῶν τειχῶν, διὰ τὴν κατ' αὐτὰ ἐρημίαν, λήψεως οὐκ ἂν ἄμαρτεῖν. ὥς δὲ προσίμειξε τε ἑγγύς, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἔνδοθεν οὐδ' ὅπως

τιοῦν ἐκίνησαν, τοὺς δὲ ἰππίας ἐκπέμψαντας, καὶ μέρος τι τῶν ὀπλιτῶν καὶ ψιλῶν καὶ τοξοτῶν, αἰθρας κατέβριλον αὐτῶν, διὰ τὸ ἐγγυὲς προσελθεῖν καὶ ὀπλων τινῶν καὶ νεκρῶν ἐκράτησαν, οὕτω δὲ γνοὺς, ἀπήγαγε πάλιν τὴν στρατιάκ. καὶ αὐτὸς μὲν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατὰ χώραν ἐν τῇ Λακεδαίᾳ ἔμενον· τοὺς δ' ἐπελθόντας, ὀλίγας τινὰς ἡμέρας ἐν τῇ γῆ μείναντας ἀπέπεμψαν ἐπ' οἶκον. μετὰ δὲ τοῦτο, παρὰ τε τὸν Ἄγιον ἐπρεσβεύοντο οἱ τετρακόσιοι οὐδὲν ἤσσαν, καὶ, ἐκείνου μᾶλλον ἤδη προσδεχομένου καὶ παραινοῦντος, ἐκπέμπονσι καὶ ἐς τὴν Λακεδαιμόνιαν περὶ ξυμβάσεως πρᾶξαι, βουλόμενοι διαλλαγῆναι.

72. Πήμποροι δὲ καὶ ἐς τὴν Σάμον δέκα ἄνδρας παραμυθησομένους τὸ στρατόπεδον, καὶ διδάζοντας, ὡς οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολιτῶν ὀλιγαρχία κατέστη, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ξυμπάντων πραγμάτων· πεντακισχίλιοί τε ὅτι εἶεν, καὶ οἱ τετρακόσιοι μόνον, οἱ πρᾶσσοντες· καίτοι οὐ πώποτε Ἀθηναίους, διὰ τὰς στρατείας καὶ τὴν ὑπερῶριον ἀσχολίαν, ἐς οὐδὲν πρᾶγμα οὕτω μέγα ἐλθεῖν βουλευσοντας, ἐν ᾗ πεντακισχιλίους ξυναλθεῖν καὶ τᾶλλα ἐπιστείλαντες τὰ πρέποντα εἰπεῖν, ἀπέπεμψαν εὐθύς μετὰ τὴν αὐτῶν μεταστάσιν, δεῖσαστες, μὴ, ὅπερ ἐγένετο, ναυτικός ὄχλος οὕτε αὐτοὶ μείναι ἐν τῷ ὀλιγαρχικῷ κόσμῳ ἐθέλη, σφᾶς τε, μὲν ἐπιθεῖν ἀρξαμένου τοῦ κακοῦ, μεταστήσωσιν.

73. Ἐν γὰρ τῇ Σάμῳ ἐνεατορῶντο ἤδη τὰ περὶ τῆν ὀλιγαρχίαν· καὶ ξυνέβη τοιαῦτε γασέσθαι ὑπὲρ

αὐτὸν τὸν χρόνον, ὅνπερ οἱ τετρακόσιοι ξυνίστατο, οἱ γὰρ τότε τῶν Σαμίων ἐπαναστάντες τοῖς δυνατοῖς, καὶ ὄντες δῆμος, μεταβαλλόμενοι ἀνδρῶν, καὶ πεισθέντες ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου, ὅτε ἦλθε, καὶ τῶν ἐν τῇ Σάμῳ ξυνεστῶτων Ἀθηναίων, ἐγένοντό τε ἐς τριακοσίους ξυνωμόται, καὶ ἔμελλον τοῖς ἄλλοις, ὡς δῆμος ὄντι, ἐπιθήσεσθαι. καὶ Ἐπιέρβολόν τε τινα τῶν Ἀθηναίων, μοχθηρόν ἄνθρωπον, ὡστρακισμένον οὐ διὰ δυνάμεως καὶ ἀξιώματος φόβον, ἀλλὰ διὰ πονηρίαν, καὶ αἰσχύνην τῆς πόλεως, ἀποκτείνουσι, μετὰ Χαρμίνου τε, ἐνὸς τῶν στρατηγῶν, καὶ τινῶν τῶν παρὰ σφίσιν Ἀθηναίων, πίστιν διδόντες αὐτοῖς. καὶ ἄλλα μετ' αὐτῶν τοιαῦτα ξυνέπραξαν· τοῖς τε πλείοσιν ὤρμηντο ἐπιτίθεσθαι. οἱ δὲ, αἰσθόμενοι, τῶν τε στρατηγῶν Λέοντι καὶ Διομέδοσι (οὗτοι γὰρ οὐχ ἐκόνητες, διὰ τὸ τιμᾶσθαι ὑπὸ τοῦ δήμου, ἔφερον τὴν ὀλιγαρχίαν,) τὸ μέλλον σημαίνουσι, καὶ Θρασυβούλῳ καὶ Θρασύλλῳ, τῷ μὲν, τριηραρχοῦντι, τῷ δὲ, ὀπλιτεύοντι, καὶ ἄλλοις, οἱ ἐδόκουν αἰεὶ μάλιστα ἐναντιοῦσθαι τοῖς ξυνεστῶσι. καὶ οὐκ ἤξιον περιιδεῖν αὐτοὺς σφῶς τε διαφθαρέντας, καὶ Σάμον, Ἀθηναίοις ἄλλοτριωθεῖσαν, δι' ἣν μόνον μέχρι νῦν ἡ ἀρχὴ αὐτοῖς ἐς τοῦτο ξυνέμεινεν. οἱ δὲ, ἀκούσαντες, τῶν στρατιωτῶν ἕνα ἕκαστον μετήσαν, μὴ ἐπιτρέπειν, καὶ οὐκ ἦκιστα τοὺς Παράλους, ἄνδρας Ἀθηναίους τε καὶ ἐλευθέρους πάντας ἐν τῇ νηὶ πλείοντας, καὶ αἰεὶ δῆποτε ὀλιγαρχία, καὶ μὴ παρούση, ἐπικειμένους·

ὁ, τε Λέων καὶ ὁ Διομέδων αὐτοῖς ναῦς τινὰς, ὅπου ποι πλείον, κατέλειπον φύλακας. ὥστε, ἐπειδὴ αὐτοῖς ἐπιτίθεντο οἱ τριακῶσιοι, βοηθησάντων πάντων τούτων, μάλιστα δὲ τῶν Παράλων, περιεργοντο οἱ τῶν Σαμίων πλείονες. καὶ τριάκοντα μὲν τινὰς ἀπέκτειναν τῶν τριακοσίων, τρεῖς δὲ τοὺς αἰτιωτάτους φυγῇ ἐζημίωσαν· τοῖς δ' ἄλλοις οὐ μνησικακοῦντες, δημοκρατούμενοι τολοιπὸν ξυνεπολίτευον.

74. Τὴν δὲ Πάραλον ναῦν, καὶ Χαιρέαν ἐπ' αὐτῆς, τὸν Ἀρχεστράτον, ἄνδρα Ἀθηναῖον, γενόμενον ἐς τὴν μετάστασιν πρόθυμον, ἀπρπέμπουσιν οἱ τε Σάμιοι καὶ οἱ στρατιῶται κατὰ τάχος ἐς τὰς Ἀθήνας, ἀγγελοῦντα τὰ γεγενημένα· οὐ γὰρ ἤδεσάν πω τοὺς τετρακῶσιους ἄρχοντας. καὶ καταπλευσάντων αὐτῶν, τῶν μὲν Παράλων τινὰς οἱ τετρακῶσιοι, δύο ἢ τρεῖς, ἔδησαν, τοὺς δὲ ἄλλους, ἀφελόμενοι τὴν ναῦν, καὶ μετεκβιβάσαντες εἰς ἄλλην στρατιῶτιν ναῦν, ἔταξαν φρουρεῖν περὶ Εὐβοίαν. ὁ δὲ Χαιρέας εὐθύς, διαλαθὼν πως, ὡς εἶδε τὰ παρόντα, πάλιν ἐς τὴν Σάμον ἐλθὼν, ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὸ μείζον πάντα δεινῶσας τὰ ἐκ τῶν Ἀθηναίων, ὡς πληγαῖς τε πάντας ζημιούσι, καὶ ἀντειπεῖν ἐστὶν οὐδὲν πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν πολιτείαν, καὶ ὅτι αὐτῶν καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες ὑβρίζονται, καὶ διανοοῦνται, ὅποσοι τε ἐν Σάμῳ στρατεύονται μὴ ὄντες τῆς σφετέρας γνώμης, τούτων πάντων τοὺς προσήκοντας λαβόντες εἴρξαι, ἵνα,

ἦν μὴ ὑπακούσωσι, τεθνήκωσι· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπιπαταψευδόμενος ἔλεγεν.

75. Οἱ δ', ἀκούοντες, ἐπὶ τοὺς τὴν ὀλιγαρχίαν μάλιστα ποιήσαντας, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τοὺς μετασχόντας τὸ μὲν πρῶτον ὤρμησαν βάλλειν· ἔπειτα μέντοι, ὑπὸ τῶν διὰ μέσου κωλυθέντες, καὶ διδαχθέντες, μὴ, τῶν πολεμίων ἀντιπρώρων ἐγγὺς ἐφορμούντων, ἀπολέσωσι τὰ πράγματα, ἐπαύσαντο. μετὰ δὲ τοῦτο, λαμπρῶν ἤδη ἐς δημοκρατίαν βουλόμενοι καταστήσαι τὰ ἐν τῇ Σάμῳ ὅ, τι Θρασύβουλος ὁ τοῦ Λύκου καὶ Θρασύλλος, (οὔτοι γὰρ μάλιστα προματήκεισαν τῆς μεταβολῆς,) ὤρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὄρκους, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ἢ μὴν δημοκρατήσεσθαι τε καὶ ὁμοιοῦσιν, καὶ τὸν πρὸς τοὺς Πελοποννησίους πόλεμον προθύμως διοίσειν, καὶ τοῖς τετρακοσίοις πολέμοι τε ἔσεσθαι, καὶ οὐδὲν ἐπιηρυκεύσεσθαι. ξυνώμνυσαν δὲ καὶ Σαμίων πάντες τὸν αὐτὸν ὄρκον οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ· καὶ τὰ πράγματα πάντα καὶ τὰ ἀποβησόμενα ἐκ τῶν κινδύνων ξυνκοινώσαντο οἱ στρατιῶται τοῖς Σαμίοις, νομίζοντες, οὔτε ἐκείνοις ἀποστροφὴν σωτηρίας, οὔτε σφίσι εἶναι, ἀλλ', εἴαν τε οἱ τετρακοσίοι κρατήσωσιν, ἂν τε οἱ ἐκ Μιλήτου πολέμοι, διαφθαρήσεσθαι.

76. Ἐς φιλονικίαν τε καθέστασαν τὸν χρόνον τοῦτον, οἱ μὲν, τὴν πόλιν ἀναγκάζοντες δημοκρατῆσθαι, οἱ δὲ, τὸ στραιτόπεδον ὀλιγαρχεῖσθαι. ἐποίη-

ταύτας οὐ κομίζουσιν, καὶ, τροφήν ὅτι οὐ ξυνεχῶς οὐδ' ἐντελῆ διδοῦς, κακοὶ τὸ ναυτικόν. οὐκ οὖν ἔφρασαν χρῆναι μέλλειν ἔτι, ἀλλὰ διαναυμαχεῖν. καὶ μάλιστα οἱ Συρακοῦσιοι ἐτήγον.

79. Αἰσθόμενοι δὲ οἱ ξύμμαχοι καὶ ὁ Ἀστυόχος τὸν θροῦν, καὶ δόξαν αὐτοῖς ἀπὸ ξυνόδου, ὥστε διαναυμαχεῖν, ἐπειδὴ καὶ ἰσηγγέλλετο αὐτοῖς ἢ ἐν τῇ Σάμῳ ταραχῇ, ἄφαντες ταῖς ναυσὶ πάσαις, οὐσαις δώδεκα καὶ ἑκατὸν, καὶ τοὺς Μιλησίους πεζῇ κελύσαντες ἐπὶ τῆς Μυκάλῃς παριέναι, ἔπλεον πρὸς τὴν Μυκάλην. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ Σάμου ναυσὶ δυοῖν καὶ ὀγδοήκοντα, αἱ ἔτυχον ἐν Γλαύκῃ τῆς Μυκάλῃς ὀρεοῦσαι, (διέχει δὲ ὀλίγον ταύτῃ ἡ Σάμος τῆς ἠπείρου πρὸς τὴν Μυκάλην,) ὡς εἶδον ταῖς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐπιπλεούσας, ὑπεχώρησαν ἐς τὴν Σάμον, οὐ νομίσαντες τῷ πλήθει διακινδυνεύσαι περὶ τοῦ παντός ἱκανοὶ εἶναι. καὶ ἅμα (προήσθοντο γὰρ αὐτοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχουμένης,) προσεδέχοντο καὶ τὸν Στρομβιχίδην ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου σφίσι ταῖς ἐκ τῆς Χίου ναυσὶν ἐπ' Ἀβύδου ἀφικομέναις προσβοηθήσειν· προὔπεμπτο γὰρ αὐτῷ ἄγγελος. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐπὶ τῆς Σάμου ἀνεχώρησαν· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, καταπλεύσαντες ἐπὶ Μυκάλῃς, ἐστρατοπεδεύοντο, καὶ τῶν Μιλησίων καὶ τῶν πλησιοχώρων ὁ πεζός. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, μελλόντων αὐτῶν ἐπιπλεῖν τῇ Σάμῳ, ἀγγίλλεται ὁ Στρομβιχίδης ταῖς ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου

τῆς Μιλήτου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι, προσγενομένων ὀφίσι τῶν νεῶν, ἐπέπλουν αὐτοὶ ποιοῦνται τῇ Μιλήτῳ ναυσὶν ὀκτώ καὶ ἑκατόν, βουλόμενοι διαναυμαχῆσαι· καὶ, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἀντανήγεται, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς τὴν Σάμον.

80. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τοῦτο εὐθύς οἱ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ, ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐκ ἀξιόμαχοι νομίσαντες εἶναι, οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπορήσαντες, ὀπόθεν τοσαύταις ναυσὶ χρήματα ἔξουσιν, ἄλλως τε καὶ Τισσαφέρους κακῶς διδόντος, ἀποστέλλουσιν ὡς τὸν Φαρνάβαζον (ὥσπερ καὶ τοπρωῖτον ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσετιάχθη,) Κλιάρχον τὸν Ῥαμφίου, ἔχοντα ναῦς τεσσαράκοντα. ἐπεκαλεῖτο γὰρ αὐτοὺς ὁ Φαρνάβαζος, καὶ τροφὴν ἔτοιμος ἦν παρέχειν. καὶ ἅμα καὶ τὸ Βυζάντιον ἐπιτηρυκεύετο αὐτοῖς ἀποστήναι. καὶ αἱ μὲν τῶν Πελοποννησίων αὐταὶ νῆες, ἀπάρασαι ἐς τὸ πέλαγος, ὅπως λάθοιεν ἐν τῷ πλῶ τούτοις Ἀθηναίους, χειμασθεῖσαι, καὶ αἱ μὲν Δήλου λαβόμεναι αἱ πλείους μετὰ Κλιάρχου, καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον· (Κλιάρχος δὲ κατὰ γῆν, αὐθις ἐς τὸν Ἑλλήσποντον κομισθεὶς, ἤρχεν·) αἱ δὲ μετὰ Ἐλέξου τοῦ Μεγαρέως στρατηγοῦ δέκα, ἐς τὸν Ἑλλήσποντον διασωθεῖσαι, Βυζάντιον ἀφιστῶσι. καὶ μετὰ ταῦτα οἱ ἐκ τῆς Σάμου πέμπουσιν, αἰσθόμενοι, νεῶν βοήθειαν καὶ φυλακὴν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον. καὶ τις καὶ ναυμαχία βραχεῖα γίγνεται πρὸ τοῦ Βυζαντίου, ναυσὶν ὀκτὼ πρὸς ὀκτὼ.

81. Οἱ δὲ προεσιτώτες ἐν τῇ Σάμῳ, καὶ μάλιστα Θρασύβουλος, αἰεὶ τε τῆς αὐτοῦ γνώμης ἐχόμενος, ἐπειδὴ μετέστησε τὰ πράγματα, ὥστε καταγεῖν Ἀλκιβιάδην, καὶ τέλος ἀπ' ἐκκλησίας, ἔπεισε τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, καὶ, ψηφισαμένων αὐτῶν Ἀλκιβιάδην κάθοδον καὶ ἄδειαν, πλεύσας ὡς τὸν Τισσαφέρην, κατήγεν ἐς τὴν Σάμον τὸν Ἀλκιβιάδην· νομίζων μόνην σωτηρίαν, εἰ Τισσαφέρην αὐτοῖς μεταστήσειεν ἀπὸ Πελοποννησιῶν. γενομένης δὲ ἐκκλησίας, τὴν τε ἰδίαν ξυμφορὰν τῆς φυγῆς ἐπητήσας καὶ ἀνωλοφύρατα ὁ Ἀλκιβιάδης· καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν πολλὰ εἰπὼν, ἐς ἐλπίδας τε αὐτοῦς οὐ μικρὰς περὶ τῶν μελλόντων καθίστη, καὶ ὑπερβάλλων ἐμεγάλυνε τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν παρὰ τῷ Τισσαφέρει, ἵνα οἱ τε οἴκοι τὴν ὀλιγαρχίαν ἔχοντες φοβοῖντο αὐτὸν, καὶ μᾶλλον αἱ ξυνομοσῖαι διαλυθεῖεν, καὶ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν, καὶ αὐτοὶ ἐπιπλεῖον θαρσοῖεν, οἱ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρει ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο, καὶ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτοιεν. ὑπισχνεῖτο δ' οὖν τὰδε μέγιστα ἐπικομπῶν ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς Τισσαφέρην αὐτῷ ὑπεδέξατο, ἢ μὴν, εἰς ἃν τι τῶν ἑαυτοῦ λείπηται, ἦν Ἀθηναίοις πιστεῦν, μὴ ἀπορήσειν αὐτοῦς τροφῆς, οὐδ' ἦν δέη τελευτῶντα τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ἐξαργυρῶσαι, τὰς τε ἐν Ἀσπένδῳ ἤδη οὔσας Φοινίκων ναῦς κομεῖν Ἀθηναίοις, καὶ οὐ Πελοποννησίοις· πιστεῦσαι δ' ἂν μόνως Ἀθηναίοις, εἰ αὐτὸς καταλθὼν αὐτῷ ἀναδέξαιτο.

82. Οἱ δὲ ἀκούοντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ, στρατηγὸν τε αὐτὸν εὐθύς εἶλοντο μετὰ τῶν προτέρων, καὶ τὰ πράγματα πάντα ἀντιέθισαν. τὴν τε παραντίκα ἐλπίδα ἕκαστος, τῆς τε σωτηρίας, καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων τιμωρίας, οὐδενὸς ἀντηλλάξαντο· καὶ ἔτοιμοι ἤδη ἦσαν κατὰ τὸ αὐτίκα τοὺς τε παρόντας πολεμίους ἐκ τῶν λεχθέντων καταφρονεῖν, πλεῖν τε ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ. ὁ δὲ, τὸ μὲν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν, τοὺς ἐγγυτέρω πολεμίους ὑπολιπόντας, καὶ πάνυ διεκώλυσε, πολλῶν ἐπειγομένων· τὰ δὲ τοῦ πολέμου πρῶτον ἔφη, ἐπειδὴ καὶ στρατηγὸς ἦρητο, πλεύσας ὡς Τισσαφέρην προάξειν. καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἐκκλησίας εὐθύς ὤχητο, ἵνα δοκῇ πάντα μετ' ἐκείνου κοινοῦσθαι, καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμιώτερός τε εἶναι καὶ ἐνδείκνυσθαι, ὅτι καὶ στρατηγὸς ἦδη ἦρηται, καὶ εὖ καὶ κακῶς οἶός τε ἐστὶν αὐτὸν ποιεῖν. ξυνέβαινε δὲ τῷ Ἀλκιβιάδῃ, τῷ μὲν Τισσαφέρει τοὺς Ἀθηναίους φοβεῖν, ἐκείνοις δὲ τὸν Τισσαφέρην.

83. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι, ἐν τῇ Μιλήτῳ πυνθανόμενοι τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον, καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρει ἀπιστοῦντες, πολλῶ δὴ μᾶλλον ἔτι διεβέβληντο. ξυνηχέθη γὰρ αὐτοῖς, καὶ τὸν ἐπὶ τὴν Μίλητον Ἀθηναίων ἐπίπλουν, ὡς οὐκ ἠθέλησαν ἀνταναγαγόντας ναυμαχῆσαι, πολλῶ ἐς τὴν μισθοδοσίαν τὸν Τισσαφέρην ἀρρώστότερον γενόμενον, καὶ ἐς τὸ μισεῖσθαι ἐπ' αὐτῶν πρότερον ἔτι τούτων διὰ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπιδεδωκέναι, καὶ ξυνη-

στάμενοι πρὸς ἀλλήλους, οἷάπερ καὶ πρότερον, οἱ στρατιῶται ἀνελογίζοντο, καὶ τινες τῶν ἄλλων τῶν ἀξίων λόγου ἀνθρώπων, καὶ οὐ μόνον τὸ στρατιωτικόν, ὥς οὔτε μισθὸν ἐντελῆ πάποτε λάβοιεν, τό τε διδόμενον βραχὺ, καὶ οὐδὲ τοῦτο ξυνεχῶς· καὶ, εἰ μὴ τις ἢ διαναυμαχήσει, ἢ ἀπαλλάξεται ὅθεν τροφήν ἔξει, ἀπολείψειν τοὺς ἀνθρώπους τὰς ναῦς· πάντων τε Ἀστυόχον εἶναι αἴτιον, ἐπιφέροντα ὄργης Τισσαφέρνει διὰ ἴδια κέρδη.

84. Ὅντων δ' αὐτῶν ἐν τοιοῦτῳ ἀναλογισμῷ, ξυνηνέχθη καὶ τοιοῦδε τις θόρυβος περὶ τὸν Ἀστυόχον. τῶν γὰρ Συρακουσίων καὶ Θουρίων, ὅση μάλιστα καὶ ἐλεύθεροι ἦσαν τὸ πλῆθος οἱ ναῦται, τοσούτῳ καὶ θρασυτάτα προσπεσόντες, τὸν μισθὸν ἀπῆλθον. ὁ δὲ αὐθαδέστερόν τε τὴν ἀπακρίνατο, καὶ ἠπειλήσας καὶ τῷ γε Δωριεῖ ξυναγορεύοντι τοῖς αὐτοῦ ναύταις, καὶ ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν. τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, ὥς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ἄρμησαν ἐγκραγόντες ἐπὶ τὸν Ἀστυόχον, ὥστε βάλλειν. ὁ δὲ, προῖδων, καταφεύγει ἐπὶ βωμόν τινα. οὐ μίντοι ἐβλήθη γε, ἀλλὰ διελύθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ἔλαβον δὲ καὶ τὸ ἐν Μιλήτῳ ἐνικοδομημένον τοῦ Τισσαφέρνου φρούριον οἱ Μιλήσιοι, λάθρα ἐπιπεσόντες, καὶ τοὺς ἐνόνας φύλακας αὐτοῦ ἐκβάλλουσι. ξυνεδόκει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ταῦτα, καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς Συρακουσίοις. ὁ μίντοι Αἰχας οὔτε ἠρίσκετο αὐτοῖς, ἔφη τε, χρῆναι Τισσαφέρνει καὶ δουλεύειν Μιλησίους καὶ τοὺς ἄλλους

τοὺς ἐν τῇ βασιλείῳ τὰ μέτρια, καὶ ἐπιθεραπεύειν, ἕως ἄν τὸν πόλεμον εὖ θῶνται. οἱ δὲ Μιλήσιοι ὠργίζοντό τε αὐτῷ, καὶ διὰ ταῦτα, καὶ δι' ἄλλα τοιοῦτότροπα, νόσῳ ὕστερον ἀποθανόντα αὐτὸν οὐκ εἶασαν θάψαι, οὐ ἐβούλοντο οἱ παρόντες τῶν Λακεδαιμονίων.

85. Κατὰ δὴ τῆσδε διαφερόντων ὄντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων πρὸς τε τὸν Ἀστυόχον καὶ τὸν Τισσαφέρην, Μίνδαρος διάδοχος τῆς Ἀστυόχου ναυαρχίας ἐκ Λακεδαιμονοῦ ἐπῆλθε, καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν. ὁ δὲ Ἀστυόχος ἀπέπλει. ξυνέπεμψε δὲ καὶ Τισσαφέρης αὐτῷ πρεσβευτὴν τῶν παρ' ἑαυτοῦ, Γαυλείτην ὄνομα, Κᾶρα, δίγλωσσον, κατηγοροῦσάντα τῶν τε Μιλησίων περὶ τοῦ φρουρίου, καὶ περὶ αὐτοῦ ἅμα ἀπολογησόμενον· εἰδὼς, τοὺς τε Μιλησίους πορευομένους ἐπὶ καταβολῇ τῇ αὐτοῦ μάχιστα, καὶ τὸν Ἑρμοκράτην μετ' αὐτῶν, ὃς ἔμελλε τὸν Τισσαφέρην ἀποφαίνειν φθείροντα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα μετὰ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐπαμφοτερίζοντα. ἔχθρα δὲ πρὸς αὐτὸν ἦν αὐτῷ αἰεὶ ποτε περὶ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀποδόσεως. καὶ τὰ τελευταῖα, φυγόντος ἐκ Συρακουσῶν τοῦ Ἑρμοκράτους, καὶ ἐτέρων ἠκόντων ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Συρακουσίων ἐς τὴν Μίλητον στρατηγῶν, Ποτάμιδος καὶ Μύσκωνος καὶ Δημάρχου, ἐτίκειτο ὁ Τισσαφέρης φυγάδι ὄντι ἤδη τῷ Ἑρμοκράτει πολλῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κατηγορεῖ ἄλλα τε, καὶ ὥς, χρήματα ποτὲ αἰτήσας αὐτὸν καὶ οὐ τυχῶν, τὴν ἔχθραν οἱ προθείτο. ὁ μὲν

σὺν Ἀστυνοχῶς καὶ οἱ Μιλήσιοι καὶ δ' Ἐρμοκράτης ἀπέ-
 πλευσαν εἰς τὴν Λακεδαιμόνα· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης διε-
 βεβήκει ἤδη παρὰ τοῦ Τισσαφέρους εἰς τὴν Σάμον.

86. Καὶ οἱ ἐκ τῆς Δήλου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων
 πρὸςβευταί, οὓς τότε ἐπεμψαν παραμυθησομένους
 καὶ ἀναδιδάξοντας τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ, ἀφικνοῦνται,
 παρόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ, ἐκκλησίας γενομέ-
 νης, λέγειν ἐπαχίρουν. οἱ δὲ στρατιῶται τὸ μὲν
 πρῶτον οὐκ ἤθελον ἀκούειν, ἀλλ' ἀποκτείνειν βρόων
 τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας· ἔπειτα μέντοι, μόλις
 ἠσυχάσαντες, ἤκουσαν. οἱ δ' ἀπήγγελλον, ὡς οὔτε
 ἐπὶ διαφθορᾷ τῆς πόλεως ἢ μεταστάσις γένοιτο, ἀλλ'
 ἐπὶ σωτηρίᾳ, οὐδ' ἵνα τοῖς πολεμίοις παραδοθῇ·
 ἐξεῖναι γάρ, ὅτε ἐσέβαλον, ἤδη σφῶν ἀρχόντων, τοῦ-
 το ποιῆσαι· τῶν τε πεντακισχιλίων ὅτι πάντες ἐν τῷ
 μέρει μεθέξουσιν, οἱ τε οἰκεῖοι αὐτῶν οὐδ' ὑβρίζονται,
 (ὥσπερ Χαίρειας διαβάλλων ἀπήγγειλεν,) οὔτε κακὸν
 ἔχουσιν οὐδέν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἕκαστοι
 κατὰ χώραν μένουσιν. ἄλλα τε πολλὰ εἰπόντων, οὐδέν
 μᾶλλον ἐσήκουον, ἀλλ' ἐχαλίπαινον· καὶ γνώμας ἄλ-
 λοι ἄλλας ἔλεγον, μάλιστα δὲ, ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν.
 καὶ ἐδόκει Ἀλκιβιάδης πρῶτος τότε καὶ οὐδενὸς ἔλασ-
 σον τὴν πόλιν ὠφελησαι. ὠρημμένων γάρ τῶν ἐν
 Σάμῳ Ἀθηναίων πλεῖν ἐπὶ σφῶς αὐτοὺς, (ἐν ᾧ σα-
 φίστατα Ἰωνίαν καὶ Ἑλλήσποντον εὐθὺς εἶχον οἱ
 πολέμοι,) κωλυτῆς γενέσθαι· καὶ ἐν τῷ τότε ἄλ-
 λος μὲν οὐδ' ἂν εἰς ἱκανὸς ἐγένετο κατασχεῖν τὸν ὄ-
 χλον· ἐκείνος δὲ τοῦ ἱερίου ἐπίπλου ἔταυσε, καὶ τοὺς

ἰδίᾳ τοῖς πρέσβεισιν ὀργιζομένους λοιδορῶν ἀπέπεμπεν· αὐτὸς δὲ, ἀποκρινάμενος αὐτοῖς, ἀπέπεμπεν, ὅτι τοὺς μὲν πεντακισχιλίους οὐ κωλύσει ἄρχειν, τοὺς μὲντοι τετρακοσίους ἐκέλευεν ἀπαλλάσσειν αὐτούς, καὶ καθιστάναι τὴν βουλήν, ὥσπερ καὶ πρότερον, τοὺς πεντακοσίους· εἰ δὲ ἐς εὐτίλειάν τι ξυντέμνηται, ὥστε τοὺς στρατενομένους μᾶλλον ἔχειν τροφήν, πᾶνυ ἐπαινεῖν· καὶ τᾶλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν, καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις. πρὸς μὲν γὰρ σφῶς αὐτοὺς, σωζομένης τῆς πόλεως, πολλὴν ἐλπίδα εἶναι ξυμβῆναι· εἰ δὲ ἅπαξ τὸ ἕτερον σφαλῆσεται, ἢ τὸ ἐν Σάμῳ, ἢ ἐκεῖνο, οὐδὲ, ὅταν διαλλαγῆσεται τις, ἔτι ἕασθαι. παρήσαν δὲ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, ἐπαγγελόμενοι τῷ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων δῆμῳ, ὥστε βοηθεῖν. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης, ἐπαινέσας αὐτούς, καὶ εἰπὼν, ὅταν τις καλῆ, παρῆναι, οὕτως ἀπέπεμπεν. ἀφίκοντο δὲ οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Παράλων, οἳ τότε ἐτάχθησαν ἐν τῇ στρατιώτιδι νηῖ ὑπὸ τῶν τετρακοσίων, περιπλεῖν Εὐβοίαν, καὶ ἄγοντες Ἀθηναίων ἐς Λαιουδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμπτοὺς πρέσβεις, Δαισποδίαν καὶ Ἀριστοφῶντα καὶ Μελησίαν· οἳ ἐπειδὴ ἐγένοντο πλείοντες κατ' Ἄργος, τοὺς μὲν πρέσβεις ξυλλαβόντες τοῖς Ἀργείοις παρέδοσαν, ὡς τῶν οὐχ ἥμισυ καταλυσάντων τὸν δῆμον ὄντας· αὐτοὶ δὲ οὐκέτι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀφίκοντο, ἀλλ', ἄγοντες ἐκ τοῦ Ἄργους ἐς τὴν Σάμον τοὺς πρέσβεις, ἀφικνοῦνται ἥπερ εἶχον τριήρει.

87. Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Τισσαφίρνης, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ μάλιστα διὰ τε τᾶλλα καὶ τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον ἤχθοντο αὐτῶ οἱ Πελοποννήσιοι, ὡς φανερώς ἤδη ἀτικκίζοντι, βουλόμενος, ὡς ἐδόκει δὴ, ἀπολύεσθαι πρὸς αὐτοὺς τὰς διαβουλὰς, παρεσκευάζετο πορευέσθαι ἐπὶ τὰς Φοινίσσας ναῦς ἐς Ἀσπενδον, καὶ τὸν Δίχαν ξυμπορευέσθαι ἐκίλευα. τῇ δὲ στρατιᾷ προστάξειν ἔφη Ταμῶν ἑαυτοῦ ὑπαρχον, ὥστε τροφήν, ἐν ᾗ ἂν αὐτὸς ἀπῆ, διδόναι. λέγεται δὲ οὐ κατὰ ταυτὸ, οὐδὲ ῥάδιον εἶδέναι, τίνι γνώμῃ παρήλθεν ἐς τὴν Ἀσπενδον, καὶ παρελθὼν οὐκ ἤγε τὰς ναῦς. ὅτι μὲν γὰρ αἱ Φοινίσσαι νῆες ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν μέχρι Ἀσπένδου ἀφίκοντο, σαφές ἐστι· διότι δὲ οὐκ ἦλθον, πολλαχῇ εἰκάζεται. οἱ μὲν γὰρ, ἵνα διατρίβῃ ἀπελθὼν (ὡσπερ καὶ διανοήθη,) τὰ τῶν Πελοποννησίων· (τροφὴν γοῦν οὐδὲν βέλτιον, ἀλλὰ καὶ χεῖρον ὁ Ταμῶς, ᾧ προσετάχθη, παρεῖχεν) οἱ δὲ, ἵνα, τοὺς Φοινίκας προαγαγὼν ἐς τὴν Ἀσπενδον, ἐκχρηματίσαιτο ἀφείς· καὶ γὰρ ὡς αὐτοῖς οὐδὲν ἐμελλε χρῆσεσθαι· ἄλλοι δ', ὡς καταβοῆς ἕνεκα τῆς ἐς Λακεδαιμόνα, τὸ λέγεσθαι, ὡς οὐκ ἀδικεῖ, ἀλλὰ καὶ σαφῶς οἴχεται ἐπὶ τὰς ναῦς, ἀληθῶς πεπληρωμένας. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι, τριβῆς ἕνεκα καὶ ἀνακωχῆς τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ναυτικὸν οὐκ ἀγαγεῖν· φθορᾶς μὲν, ἐν ᾗ παρήει ἐκείσε καὶ διέμελλεν· ἀνισώσεως δὲ, ὅπως μηδετέρους προσθέμενος ἰσχυροτέρους ποιήσῃ· ἐπεὶ

εἶγε ἐβουλήθη διαπολεμῆσαι, ἐπιφανῆς δὴπον, οὐκ ἐνδοιαστῶς. κομίσας γὰρ ἂν Λακεδαιμονίοις τὴν νίκην κατὰ τὸ εἶδος ἔδωκεν, οἳ γε καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀντιπάλως μᾶλλον, ἢ ὑποδεεστέρως τῷ ναυτικῷ ἀνθρώρουν. καταφθορὰ δὲ μάλιστα, καὶ ἦν εἶπε πρόφασιν οὐ κομίσας τὰς ναῦς. ἔφη γὰρ, αὐτὴς ἐλάσασους, ἢ ὅσας ὁ βασιλεὺς ἔταξε, ξυλληγῆναι. ὁ δὲ χάριν ἂν δῆπου ἐν τούτῳ μείζω ἔτι ἔσχειν, οὔτε ἀναλώσας πολλὰ τῶν βασιλείως, τὰ τε αὐτὰ ἀπ' ἐλασσόνων πράξας. ἐς δ' οὖν τὴν Ἀσπίνδου, ἦτινι δὴ γνώμη, ὁ Τισσαφέρους ἀφικνεῖται, καὶ τοῖς Φοίνιξι συγγίγνεται· καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἔπεμψαν, ὧς ἐπὶ τὰς ναῦς, κελεύσαντος αὐτοῦ, Φίλεππον, ἄνδρα Λακεδαιμόνιον, δύο τριήρεσιν.

88. Ἀλκιβιάδης δὲ, ἐπειδὴ καὶ τὸν Τισσαφέρουην ἤσθετο παρόντα ἐπὶ τῆς Ἀσπίνδου, ἔπλει καὶ αὐτὸς, λαβὼν τρισκαίδεκα ναῦς, ὑποσχόμενος τοῖς ἐν Σάμῳ ἀσφαλῆ καὶ μεγάλην χάριν. ἢ γὰρ αὐτὸς ἄξιον Ἀθηναίοις τὰς Φοινίσσας ναῦς, ἢ Πελοποννησίοις γε κωλύσειν ἐλθεῖν· εἰδὼς, ὡς εἶκος, ἐκ πλείονος τὴν Τισσαφέρουην γνώμην, ὅτι οὐκ ἄξιον ἔμελλε, καὶ βουλόμενος αὐτὸν τοῖς Πελοποννησίοις ἐς τὴν αὐτοῦ καὶ Ἀθηναίων φιλίαν ὡς μάλιστα διαβαλλεῖν, ὅπως μᾶλλον δι' αὐτὸ σφίσιν ἀναγκάζοιτο προσχωρεῖν. καὶ ὁ μὲν, ἄρας εὐθύς τῆς Φασήλιδος καὶ Καύνου, ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο.

89. Οἱ δὲ ἐκ τῆς Σάμου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες πρέσβεις, ἐπειδὴ, ἀφικόμενοι ἐς τὰς

Ἀθήνας, ἀπήγγειλαν τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὡς κειλεύει τε ἀντέχειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπίδας τε ὅτι πολλὰς ἔχει κῆκίνοις τὸ στρατεύμα διαλλάξειν, καὶ Πελοποννησίων περιέσεσθαι, ἀχθομένους καὶ πρότερον τοὺς πολλοὺς τῶν μετεχόντων τῆς ὀλιγαρχίας, καὶ ἠδέως ἂν ἀπαλλαγέντας πη ἄσφαλῶς τοῦ πράγματος, πολλῶ δὴ μάλλον ἐπιέρρωσαν. καὶ ξυνίσταντό τε ἦδη, καὶ τὰ πράγματα διεμίφοντο, ἔχοντες ἠγεμόνας τῶν πάνυ στρατηγῶν τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν ἀρχαῖς ὄντων, οἷον Θηραμένην τε τὸν Ἄγνωνος καὶ Ἀριστοκράτην τὸν Σικελίου, καὶ ἄλλους, οἳ μετέσχον μὲν ἐν πρώτοις τῶν πραγμάτων, φοβούμενοι δὲ, ὡς ἔφασαν, τό, τε ἐν τῇ Σάμῳ στρατεύμα, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, τοὺς τε ἐς τὴν Λακεδαιμόνα πρᾶβευομένους, ἔπεμπον, μὴ τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὐ τὸ ἀπαλλάξειν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργω, καὶ μὴ ὀνόματι, χρῆναι ἀποδεικνύναι, καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαίτεραν καθιστάναι. ἦν δὲ τοῦτο μὲν σχῆμα πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς· κατ' ἰδίας δὲ φιλοτιμίας οἱ πολλοὶ αὐτῶν τῷ τοιοῦτῳ προσέκειντο, ἐν ᾧ περ καὶ μάλιστα ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γινομένη ἀπύλλυται. πάντες γὰρ αὐθήμερόν ἀξιοῦσιν, οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος εἶναι. ἐκ δὲ δημοκρατίας αἰρέσεως γινομένης, φῆον τὰ ἀποβαίνοντα, ὡς οὐκ ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐλασσοῦμενός τις φέροι. σαφέστατα δ' αὐτοὺς ἐπῆρε τὰ

ἐν τῇ Σάμῳ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἰσχυρὰ ὄντα, καὶ ὅτι αὐτοῖς οὐκ ἐδόκει μόνιμον τὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἔασθαι. ἠγωνίζετο οὖν εἰς ἕκαστος [ὑπερβολὴν] αὐτὸς πρῶτος προστατῆς τοῦ δήμου γενέσθαι.

90. Οἱ δὲ τῶν τετρακοσίων μάλιστα ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιοῦτῳ εἶδει, καὶ προειστώτες, Φρύνιχος τε, ὃς καὶ, στρατηγήσας ἐν τῇ Σάμῳ, [ποιεῖ,] τῷ Ἀλκιβιάδῃ τότε διηνήχθη, καὶ Ἀρίσταρχος, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἐκ πλείστου ἐναντίος τῷ δήμῳ, καὶ Πείσανδρος, καὶ Ἀντιφῶν, καὶ ἄλλοι οἱ δυνατώτατοι, πρότερόν τε, ἐπεὶ τάχιστα κατέστησαν, καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ σφῶν ἐς δημοκρατίαν ἀπέστη πρέσβεις τε ἀπίσκειλλον σφῶν ἐς τὴν Λακεδαιμόνα, καὶ τὴν ὀλιγαρχίαν προὔθυμοῦντο, καὶ τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνίᾳ καλουμένην τεῖχος ἐπαλοῦντο· πολλῷ τε μᾶλλον ἔτι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον, ὁρῶντες τοὺς τε πολλοὺς, καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρότερον πιστοὺς εἶναι, μεταβαλλομένους. καὶ ἀπίσκειλαν μὲν Ἀντιφῶντα καὶ Φρύνιχον καὶ ἄλλους δέκα κατὰ τάχος, φοβούμενοι καὶ τὰ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου· ἐπιστείλαντες παντὶ τρόπῳ, ὅστις καὶ ὅπως οὖν ἀνεκτός, ξυναλλαγῆναι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. ἠκοδόμουν δὲ ἔτι προθυμότερον τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνίᾳ τεῖχος. ἦν δὲ τοῦ τεῖχους ἡ γνώμη αὕτη, ὡς ἔφη Θηραμένης, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐχ, ἵνα τοὺς ἐν Σάμῳ, ἣν βία ἐπιπλέωσι, μὴ δεῶνται ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἀλλ', ἵνα τοὺς πολεμίους μᾶλλον, ὅταν βούλωνται,

καὶ τανυσὶ καὶ πεζῷ, δέξονται. χηλὴ γὰρ ἔστι τοῖ Πειραιῶς ἢ Ἡετιῶνεια, καὶ παρ' αὐτὴν εὐθύς ὁ ἔσπλους ἐστίν. ἐτειχίζετο οὖν οὕτω ζῦν τῷ πρόπρον πρὸς ἤπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε, καθεζομένων ἐς αὐτὸν ἀνθρώπων ὀλίγων, ἄρχειν τοῦ γι ἔσπλου. ἐπ' αὐτὸν γὰρ τὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῖ λιμένος, στενοῦ ὄντος, τὸν ἔτερον πύργον ἐτελεύτατό, τε παλαιὸν τὸ πρὸς ἤπειρον, καὶ τὸ καινὸν τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους, τειχιζόμενον πρὸς θάλασσαν. διωκοδόμησαν δὲ καὶ στοᾶν, ἥπερ ἦν μεγίστη, καὶ ἐγγύτατα τούτου εὐθύς ἐχομένη ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ ἤρχον αὐτοὶ αὐτῆς, ἐς ἣν καὶ τὸν σῆτον ἠνάγκαζον πάντας τὸν ὑπάρχοντά τε καὶ τὸν ἐπιπλέοντα ἐξαιρεῖσθαι, καὶ ἐνταῦθεν προαιροῦντας πωλεῖν.

91. Ταῦτ' οὖν ἐκ πλείονος χρόνου ὁ Θηραμένης διεθροῖει, καὶ, ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος πρίσβεις οὐδὲν πράξαντες ἀνεχώρησαν τοῖς ζῦμπασι ζυμβατικόν, φάσκων, κινδυνεύσειν τὸ τεῖχος τοῦτο, καὶ τὴν πόλιν διαφθεῖραι. ἄμα γὰρ καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἐτύγχανον, Εὐβοέων ἐπικαλουμένων, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον, δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες, (ὧν ἦσαν καὶ ἐκ Τάραντος καὶ ἐκ Λοκρῶν Ἰταλιῶτιδες καὶ Σικελικαὶ τινες,) ὁρμοῦσαι ἤδη ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς, καὶ παρασκευαζόμεναι τὸν ἐς τὴν Εὐβοίαν πλοῦν· ἤρχε δὲ αὐτῶν Ἡγησανδρίδας Ἡγησάνδρου Σπαρτιάτης, ἃς ἔφη Θηραμένης οὐκ Εὐβοία μᾶλλον, ἢ τοῖς τειχίζουσι τὴν Ἡετιῶνειαν, προσπλεῖν, καὶ, εἰ μὴ τις ἤδη φυλάξεται,

λήσειν διαφθαρέντας. ἦν δὲ τε καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν τῆν κατηγορίαν ἔχόντων, καὶ οὐ πάντῃ διαβολὴ μόνον τοῦ λόγου. ἐκεῖνοι γὰρ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο ἐλιγαρχούμενοι ἄρχειν καὶ τῶν ξυμμάχων, εἰ δὲ μὴ, τὰς τε ναῦς καὶ τὰ τεῖχη ἔχοντες, αὐτονομῆσθαι· ἐξαιργόμενοι δὲ τούτου, μὴ οὖν ὑπὸ τοῦ δήμου τε αὐθις γενομένου αὐτοὶ πρὸ τῶν ἄλλων μάλιστα διαφθαρήναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἐσαγαγόμενοι, ἄνευ τειχῶν καὶ ναῶν ξυμβῆναι καὶ ὀπωσοῦν τὰ τῆς πόλεως ἔχειν, εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ἄδεια ἔσται.

92. Διώπερ καὶ τὸ τεῖχος τοῦτο, καὶ πυλίδας ἔχον καὶ ἐσόδους καὶ ἐπισαγωγὰς τῶν πολεμίων. ἐτείχιζόν τε προθύμως, καὶ φθῆναι ἐβούλοντο ἐξεργασάμενοι. πρότερον μὲν οὖν κατ' ὀλίγους τε καὶ κρύφα μῦλλον τὰ λεγόμενα ἦν. ἐπειδὴ δὲ ὁ Φρύνιχος ἦκων ἐκ τῆς ἐς Λακεδαιμόνα πρεσβείας, πληγείς ὑπ' ἀνδρὸς τῶν περιπόλων τινὸς ἐξ ἐπιβουλής ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ, καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου ἀπαλθῶν, ἀπέθανε παραχρῆμα· καὶ ὁ μὲν πατάξας διέφυγεν· ὁ δὲ ξυνεργός, Ἄργεῖος ἀνδρῶπιος, ληφθεὶς καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν τετρακοσίων, οὐδενὸς ὄνομα καλεῦσαντος εἶπεν, οὐδὲ ἄλλο τι, ἢ ὅτι εἰδεῖν πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐς τοῦ περιπολάρχου καὶ ἄλλοσε κατ' οἰκίας ξυνιδῆτας· τότε δὴ οὐδενὸς γεγενημένου ἀπ' αὐτοῦ νεωτέρου, καὶ ὁ Θηραμένης ἤδη θρασύτερον καὶ ὁ Ἀριστοκράτης, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν τετρακοσίων αὐτῶν καὶ

τῶν ἔξωθεν ἦσαν ὁμογνώμονες, ἦσαν ἐπὶ τὰ πράγ-
 ματα. ἅμα γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς Λακεδαιμονίας αἰ-
 νῆες ἤδη περιπεπλευκυῖαι, καὶ ὀρμισσάμεναι ἐς τὴν
 Επίδαυρον, τὴν Αἴγιναν καταδεδραμήκασαν. καὶ
 οὐκ ἔφη ὁ Θηραμένης εἰκὸς εἶναι, ἐπ' Εὐβοίαν
 κλειούσας αὐτάς, ἐς Αἴγιναν κατακολπίσαι, καὶ
 πάλιν ἐν Ἐπιδαύρῳ ὀρμεῖν, εἰ μὴ παρακληθεῖσαι
 ἤκοιεν, ἐφ' οἷσπερ καὶ αὐτὸς αἰεὶ κατηγόρει. οὐκ
 εἶτι οὖν οἷόν τε εἶναι ἠσυχάζειν. τέλος δέ, πολ-
 λῶν καὶ στασιωτικῶν λόγων καὶ ὑποψιῶν προσγε-
 νομένων; καὶ ἔργῳ ἤδη ἤπιοντο τῶν πραγμάτων.
 οἱ γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸ τῆς Ἡετιωνείας τεῖχος
 ἐπλίται οἰκοδομοῦντες (ἐν οἷς καὶ Ἀριστοκράτης ἦν
 ταξιαρχῶν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ φυλακὴν ἔχων,) ξυλλαμ-
 βάνουσι· Ἀλεξικλῖα, στρατηγὸν ὄντα, ἐκ Ἀῆς ὀλι-
 γαρχίας, καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς ἐτέρους τετραμμέ-
 νον, καὶ ἐς οἰκίαν ἀγαθόντες εἴξαν. ξυνεπελάβον-
 το δὲ ἅμα αὐτοῖς καὶ ἄλλοι, καὶ Ἑρμων, τῶν περι-
 πόλων τις τῶν Μουνυχιᾶσι τεταγμένων ἀρχῶν. τὸ
 δὲ μέγιστον, τῶν ὀπλιτῶν τὸ σῆμα ταῦτα ἐβου-
 λεύετο. ὥς δὲ ἐσηγγέλθη τοῖς τετρακοσίοις, (ἔτυ-
 χον δὲ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ξυγκαθήμενοι,) εὐθύς,
 πλὴν ὅσοις μὴ βουλομένοις ταῦτα ἦν, ἔτοιμοι ἦσαν
 ἐς τὰ ὄπλα ἵέναι, καὶ τῷ Θηραμένει καὶ τοῖς μετ'
 αὐτοῦ ἠπείλου. ὁ δὲ, ἀπολογούμενος, ἔτοιμος,
 ἔφη, εἶναι, ξυναφαιρησόμενος ἵέναι ἤδη. καὶ, πα-
 ραλαβὼν ἓνα τῶν στρατηγῶν, ὅστις ἦν αὐτῷ ὁμο-
 γνώμων, ἐχώρει ἐς τὸν Πειραιεῖ. ἐβόηθη δὲ καὶ

Ἀρίσταρχος, καὶ τῶν ἵππιων νεανίσκοι· ἦν δὲ θόρυβος πολὺς καὶ ἐκπληκτικὸς. οἳ τε γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἤδη ᾤοντο τὸν τε Πειραιᾶ κατειληφθαι, καὶ τὸν ξυνειλημμένον τεθνᾶναι· οἳ τε ἐν τῷ Πειραιῇ, τοὺς ἐκ τοῦ ἄστεως ὄσονοῦκ ἐπὶ σφᾶς παρεῖναι. μόγις δὲ, τῶν τε πρεσβυτέρων διακωλυόντων τους ἐν τῷ ἄστει διαθίοντας, καὶ ἐπὶ τὰ ὄπλα φερομένους, καὶ Θεουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου, τοῦ προξένου τῆς πόλεως, παρόντος, καὶ προθύμως ἐμποδῶν τε ἐκάστοις γιγνομένου, καὶ ἐπιβουμένου, μὴ, ἐφειδρευόντων ἐγγὺς τῶν πολεμίων, ἀπολίσει τὴν πατρίδα, ἡσυχασάν τε, καὶ σφῶν αὐτῶν ἀπίσχοντο. καὶ ὁ μὲν Θηραμένης, ἐλθὼν ἐς τὸν Πειραιᾶ, (ἦν δὲ καὶ αὐτὸς στρατηγός,) ὅσον ἀπὸ βοῆς ἔνεκα, ὠργίζετο τοῖς ὀπλίταις· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος καὶ οἱ ἐναντίοι τῷ πλήθει ἐχαλέπαινον. οἳ δὲ ὀπλίται ὁμῶς τε ἐχώρουν οἱ πλεῖστοι τῷ ἔργῳ, καὶ οὐ μετεμίλοντο· καὶ τὸν Θηραμένην ἠρώτων, εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι, καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθῆναι; ὁ δὲ, εἴπερ καὶ ἐκείνοις δοκεῖ καθαιρεῖν, καὶ ἑαυτῷ, ἔφη, ξυνδοκεῖν. καὶ ἐντεῦθεν εὐθύς ἀναβάντες οἳ τε ὀπλίται καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνθρώπων κατίσκαπτον τὸ τεῖχος. ἦν δὲ πρὸς τὸν ὄχλον ἡ παράκλησις, ὡς χρῆ, ὅστις τοὺς πεντακισχιλίους βούλεται ἄρχειν ἀντὶ τῶν τετρακοσίων, εἶναι ἐπὶ τὸ ἔργον. ἐπικρύπτοντο γὰρ ὅμως ἔτι τῶν πεντακισχιλίων τῷ ὄνοματι, μὴ ἄντικρυς δῆμον, ὅστις βούλεται ἄρχειν,

ὀνομάζειν· φοβούμενοι, μὴ τῷ ὄντι ἴσιν, καὶ πρός
τινα εἰπὼν τις τὴν ἀγνοίαν σφαλῆ. καὶ οἱ τετρακόσιοι
διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον τοὺς πεντακισχιλίους οὔτε
εἶναι, οὔτε μὴ ὄντας δῆλους εἶναι· τὸ μὲν καταστῆσαι
μετόχους τοσοῦτους, ἀντικρυς ἂν δῆμον ἠγοούμενον,
τὸ δ' αὖ ἀφανὲς φόβον ἐς ἀλλήλους παρέξειν.

93. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τετρακόσιοι ἐς τὸ
βουλευτήριον ὄμωσεν καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο·
οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὀπλιταί, τὸν τε Ἀλεξιπλέα, ὃν
ξυνέλαβον, ἀφέντες, καὶ τὸ τείχισμα καθελόντες,
ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ Διονυσιακὸν θεῖατρον ἐλ-
θόντες, καὶ θάμενοι τὰ ὄπλα, ἐξεκκλησιάσαν τε,
καὶ δόξαν αὐτοῖς, εὐθύς ἐχώρουν ἐς τὸ ἄστυ, καὶ
ἔθεντο αὐτοῦ ἐν τῷ Ἀνακείῳ τὰ ὄπλα. ἐλθόντες δὲ
ἄπὸ τῶν τετρακοσίων τινὲς ἠρημένοι, πρὸς αὐτοὺς
ἀνὴρ ἀνδρὶ διελέγοντό τε, καὶ ἔπειθον οὓς ἴδοιεν
ἀνθρώπους ἐπιεικεῖς, αὐτοὺς τε ἠσυχάζειν, καὶ
τοὺς ἄλλους παρακατέχειν· λέγοντες, τοὺς τε πεν-
τακισχιλίους ἀποφανεῖν, καὶ ἐκ τούτων ἐν μέρει, ἣ
ἂν τοῖς πεντακισχιλίοις δοκῆ, τοὺς τετρακοσίους
ἔσεισθαι· τῶς δὲ τὴν πόλιν μηδενὶ τρόπῳ διαφθεί-
ρειν, μηδ' εἰς τοὺς πολεμίους ἀνώσαι. τὸ δὲ πᾶν
πλήθος τῶν ὀπλιτῶν, ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς
λόγων γιγνομένων, ἠπιώτερον ἢ ἢ πρότερον, καὶ
ἐφοβεῖτο μάλιστα περὶ τοῦ πάντος πολιτικοῦ. ξυν-
εχώρησάν τε, ὅσπ' ἐς ἡμέραν ἔρητην ἐκκλησίαν ποιῆ-
σαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ δημοσίας.

94. Ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία

καὶ ὄσοντο ξυμμελεγμένοι ἦσαν, ἀγγέλλονται αἱ δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες καὶ ὁ Ἡγησανδρίδας ἀπὸ τῶν Μεγάρων τὴν Σαλαμίνα παραπλεῖν. καὶ πᾶς τις τῶν ὀπλιτῶν αὐτὸ τοῦτο ἐνόμιζεν εἶναι τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ Θηραμένους καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα ἔπλεον αἱ νῆες, καὶ χρησίμως ἐδόκει καταπιπτακίναί. ὁ δὲ Ἡγησανδρίδας τάχα μὲν τι ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου περὶ τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ταύτη ἀνεστρέφεται, εἰκὸς δ' αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν παρόντα στασιασμὸν τῶν Ἀθηναίων, δι' ἐλπίδος ὡς κἄν ἐς δεῖον παραγένοιτο, ταύτη ἀνέχειν. οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι, ὡς ἠγγέλθη αὐτοῖς, εὐθύς δρόμον ἐς τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ ἐχώρουν, ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου, μείζονος ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων, οὐχ ἑκάς, ἀλλὰ πρὸς τῷ λιμένι ὄντος. καὶ οἱ μὲν ἐς τὰς παρούσας ναῦς ἐσέβαινον, οἱ δὲ ἄλλας καθαιῖλον, οἱ δὲ τινες ἐπὶ τὰ τεῖχη καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος παραβοήθουν.

95. Αἱ δὲ τῶν Πελοποννησίων νῆες, παραπλεύσασαι καὶ περιβαλοῦσαι Σούνιον, ὀρμίζονται μεταξὺ Θορῆκου τε καὶ Πρασίων· ὕστερον δὲ ἀφικνοῦνται ἐς Ἰρωπὸν. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τάχος καὶ ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρήσασθαι, οἷα πόλειώς τε στασιαζούσης, καὶ περὶ τοῦ μεγίστου βουλόμενοι ἐν τάχει βοηθῆσαι, (Εὐβοία γὰρ αὐτοῖς, ἀποκλεισμένης τῆς Ἀττικῆς, πάντα ἦν,) πέμπουσι Θυμόχαριν στρατηγὸν καὶ ναῦς ἐς Ἐρετρίαν. ὧν ἀφικουμένων, ξὺν ταῖς πρότερον ἐν Εὐ-

βοία οὔσαις, ἕξ καὶ τριάκοντα ἐγένοντο. καὶ εὐθύς ναυμαχεῖν ἤναγκάζοντο. ὁ γὰρ Ἡγησάνδριδας ἀριστοποιησάμενος ἐκ τοῦ Ἰωρῶπου ἀνήγαγε τὰς ναῦς· διέχει δὲ μάλιστα ὁ Ἰωρῶπος τῆς τῶν Ἐρετριέων πόλεως θαλάσσης μέτρον ἑξήκοντα σταδίου. ὡς οὖν ἐπέπλει, εὐθύς ἐπλήρουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς, οἰόμενοι σφίσι παρὰ ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας εἶναι· οἱ δὲ ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς ἀγορῆς ἀριστον ἐπισιτιζόμενοι, (οὐδὲν γὰρ ἐπωλεῖτο ἀπὸ προνοίας τῶν Ἐρετριέων,) ἀλλὰ ἐκ τῶν ἐπ' ἴσχατα τοῦ ἄστιος οἰκιῶν, ὅπως σχολῇ πληρουμένων φθάσειαν οἱ πολέμιοι προσπεσόντες, καὶ ἔξαναγκάσειαν τοὺς Ἀθηναίους οὕτως ὅπως τύχοιεν ἀνάγεσθαι. σημεῖον δὲ αὐτοῖς ἐς τὸν Ἰωρῶπον ἐκ τῆς Ἐρετρίας, ὅπουτι κρῆ ἀνάγεσθαι, ἦρθη. διὰ τοιαύτην δὴ παρασκευὴν οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγόμενοι, καὶ ναυμαχήσαντες ὑπὲρ τοῦ λιμένος τῶν Ἐρετριέων, ὀλίγον μὲν τινα χρόνον ὄμως καὶ ἀντίσχον· ἔπειτα ἐς φυγὴν τραπόμενοι, καταδιώκονται ἐς τὴν γῆν· καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἐρετριέων ὡς φίλιαν καταφεύγουσι, χαλεπώτατα ἔπραξαν, φονευόμενοι ὑπ' αὐτῶν· οἱ δὲ ἐς τὸ ἐπιτείχισμα τὸ ἐν τῇ Ἐρετρίᾳ, ὃ εἶχον αὐτοὶ, περιγύγνονται, καὶ ὅσαι ἐς Χαλκίδα ἀφικνουῦνται τῶν νεῶν. λαβόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι δύο καὶ εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἄνδρας, τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δὲ ζωγρήσαντες, τροπαῖον ἔστησαν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον Εὐβοιᾶν τε ἀπασαν ἀποστήσαντες, πλὴν Ὀρεοῦ, (ταύτην δὲ ἀπ-

τοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον,) καὶ ἄλλα περὶ αὐτὴν καθίσταντο.

96. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ὡς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὐβοίαν γεγενημένα, ἐκπληξίς μεγίστη δὴ τῶν πρὶν παρίστη. οὔτε γὰρ ἦ ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰ, καίπερ μεγάλη τότε δόξασα εἶναι, οὔτε ἄλλο οὐδὲν πω οὕτως ἐφόβησεν. ὅπου γὰρ στρατοπέδου τε τοῦ ἐν Σάμῳ ἀφιστηκότος, ἄλλων τε νεῶν οὐκ οὐσῶν, οὐδὲ πῶν ἐσβησομένων, αὐτῶν τε στασιαζόντων, καὶ ἄδηλον ὄν, ἐπότε σφίσιν αὐτοῖς ξυρράξουσι, τοσαύτη ἢ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο, ἐν ἧ ναῦς τε, καὶ, τὸ μέγιστον, Εὐβοίαν ἀπολωλέκισαν, ἐξ ἧς πλείω ἢ τῆς Ἀττικῆς ἄφελούντο· πῶς οὐκ εὐκότως ἠθύμουν; μάλιστα δ' αὐτοὺς καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθορύβει, εἰ αἱ πολέμιοι τολμήσουσι νενικηκότες, εὐθύς σφῶν ἐπὶ τὸν Παιραιᾶ ἔρημον ὄντα νεῶν πλείν· καὶ ὄσονοῦκ ἦδη ἐνόμιζον αὐτοὺς παρῆναι· ὅπερ ἂν, εἰ τολμηρότεροι ἦσαν, φράδιως ἂν ἐποίησαν· καὶ δειστήσαν ἂν ἔτι μᾶλλον, τὴν πόλιν εἰ ἐπολιόρκουν μένοντες, καὶ τὰς ἀπ' Ἰωνίας ναῦς ἠνάγκασαν ἂν, καίπερ πολεμίας οὔσης τῇ ὀλιγαρχίᾳ, τοῖς σφετέροις οἰκείοις καὶ τῇ ξυμπάσῃ πόλει βοηθῆσαι. καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς, καὶ Ἰωνία, καὶ αἱ νῆσοι, καὶ τὰ μέχρι Εὐβοίας, καὶ, ὡς εἰπεῖν, ἡ Ἀθηναίων ἀρχὴ πῦσα. ἀλλ' ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων δὴ ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς. διάφοροι γὰρ πλείστον ὄντες τὸν τρόπον, οἳ μὲν,

ἄξις, οἱ δὲ, βραδεῖς· καὶ οἱ μὲν, ἐπιχειρητὰ, οἱ δὲ, ἄτολμοι, ἄλλως τε καὶ ναυτικῇ ἀρχῇ πλείστα ὠφελουν. ἔδειξαν δὲ οἱ Συρακοῦσιοι. μάλιστα γὰρ ὁμοιότροποι γενόμενοι, ἀριστα καὶ προσεκοίμηνσαν.

97. Ἐπὶ δ' οὖν τοῖς ἠγγελλμένοις οἱ Ἀθηναῖοι ναῦς τε εἰκοσιν ὁμῶς ἐπλήρουν, καὶ ἐκκλησίαν συνέλεγον, μίαν μὲν εὐθὺς τότε πρῶτον ἐς τὴν Πύνακα καλουμένην, οὐπερ καὶ ἄλλοτε εἰώθεισαν· ἐν ἧπερ καὶ τοὺς τετρακοσίους καταπαύσαντες, τοῖς πεντακισχιλλοῖς ἐψηφίσαντο τὰ πρόγματα παραδοῦναι· εἶναι δὲ αὐτῶν, ὅσοι ὄπλα παρέχονται· καὶ μισθὸν μηδὲνα φέρειν μηδεμιᾶ ἀρχῇ· εἰ δὲ μὴ, ἐκράτορον ἐποίησαντο. ἐγίνοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον πυκναὶ ἐκκλησίαι, ἀφ' ὧν καὶ νομοθέτας καὶ τἄλλα ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν. καὶ οὐχ ἥμισυ δὴ τὸν πρῶτον χρόνον ἐπὶ γὰρ ἐμοῦ Ἀθηναῖοι φαίνονται εὖ πολιτεύσαντες. μετρία γὰρ ἦ τε ἐς τοὺς ὀλίγους καὶ τοὺς πολλοὺς ξύγκρασις ἐγένετο· καὶ ἐκ πονηρῶν τῶν πραγμάτων γενομένων τοῦτο πρῶτον ἀνήνεγκε τὴν πόλιν. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ Ἀλκιβιάδην καὶ ἄλλους μετ' αὐτοῦ κατεῖναι. καὶ παρὰ τε ἐκείνον καὶ παρὰ τὸ ἐν Σάμῳ στρατόπεδον πέμψαντες, διευκλεύοντο ἀνθάπτεσθαι τῶν πραγμάτων.

98. Ἐν δὲ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ εὐθὺς οἱ μὲν περὶ τὸν Πείσανδρον καὶ Ἀλεξιλέα, καὶ ὅσοι ἦσαν τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ὑπεξέρχονται ἐς τὴν Δικίλειαν. Ἀριστάρχος δὲ αὐτῶν μόνος (ἔτυχε γὰρ καὶ στρατη-

γῆν) λιβὸν πατὰ τάχος τοξότας τινὰς τοὺς βαρβαρωτάτους, ἐχάριε πρὸς τὴν Οἰνόνην. ἦν δὲ Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τῆς Βοιωτίας τεῖχος. ἐπολιόρκουν δ' αὐτὸ διὰ ξυμφορὰν σφῆσαι ἐκ τῆς Οἰνόνης γιγνομένην ἀνδρῶν ἐκ Λεικελίας ἀναχωρούντων διαφθορᾶς οἱ Κορίνθιοι, ἐθελοντηδὸν προσκαλέσαντες τοὺς Βοιωτοὺς. κοινολογησάμενος οὖν αὐτοῖς ὁ Ἀρίσταρχος, ἀπατᾷ τοὺς ἐν τῇ Οἰνόνῃ, λέγων ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει τᾶλλα ξυμβεβήκασιν Λακεδαιμονίοις, κῆκίλους δὲ Βοιωτοῖς τὸ χωρίον παραδοῦναι· ἐπὶ τούτοις γὰρ ξυμβιβᾶσθαι. οἱ δὲ, πιστεύσαντες ὡς ἀνδρὶ στρατηγῷ, καὶ οὐκ εἰδότες οὐδὲν, διὰ τὸ πολιορκεῖσθαι, ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται. τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ Οἰνόνην τε ληφθεῖσαν Βοιωτοὶ κατέλαβον, καὶ ἦ ἐν ταῖς Ἀθήναις ὀλιγαρχία καὶ στάσις ἐπαύσατο.

99. Ἐπὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ Πειλοποννήσιοι, ὡς τροφήν τε οὐδεὶς ἐδίδου τῶν ὑπὸ Τισσαφέρνους τότε, ὅτι ἐπὶ τὴν Ἀσπενθον παρῆμι, προστεχθέντων, καὶ αἱ Φοίνισσαι νῆες οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης που ἦσαν, ὃ, τε Φίλιππος ὁ ξυμπεμφθεὶς αὐτῷ, ἐπιστάλας Μινθάρῳ τῷ ναυάρχῳ, καὶ ἄλλος Ἰπποκράτης ἀνὴρ Σπαρτιατῆς, καὶ ὦν ἐν Φασήλιδι, ὅτι οὐτε αἱ νῆες παρέσοιντο, πάντα τε ἀδμοῖντο ὑπὸ Τισσαφέρνους, Φαρνάβαζός τε ἐπικαλεῖτο αὐτούς, καὶ ἦν πρόθυμος, κομίσειν τὰς ναῦς, καὶ αὐτὸς τὰς λοιπὰς εἶτε πόλεις τῆς ἐαυτοῦ ἀρχῆς ἀποστῆσαι τῶν Ἀθηναίων,

ἄσπιρ καὶ ὁ Τισσαφέρης, ἐλπίζων πλέον τι σχέσειν ἀπ' αὐτοῦ. οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος πολλοῖ κόσμῳ, καὶ ἀπὸ παραγγέλματος αἰφνιδίου, ὅπως λάθοι τοὺς ἐν Σάμῳ, ἄρας ἀπὸ τῆς Μιλήτου νηυσὶ τρισὶ καὶ ἑβδομήκοντα, ἔπλει ἐπὶ τὸν Ἑλλάσποντον. πρότερον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τῷδε ἑκαταίδεκα ἐς αὐτὸν νῆες ἐπέπλευσαν, καὶ τῆς Χαρόφονῆσου τὸ μέρος κατέδραμον. χειμασθεῖς δὲ ἀνέμῳ καὶ ἀναγκασθεῖς κατεΐρει ἐς τὴν Ἰκαρον, καὶ μείνας ἐν αὐτῇ ὑπὸ ἀπλοίας πάντε ἢ ἕξ ἡμέρας, ἀφικνεῖται ἐς τὴν Χίον.

100. Ὁ δὲ Θράσυλλος ἐκ τῆς Σάμου, ἐπειδὴ ἐπύθετο αὐτὸν ἐκ τῆς Μιλήτου ἀπηρκότα, ἔπλει καὶ αὐτὸς νηυσὶ πάντε καὶ πεντήκοντα, ἐπειγόμενος, μὴ φθάσῃ ἐς τὸν Ἑλλάσποντον ἐσπλεύσας. αἰσθόμενος δὲ, ὅτι ἐν τῇ Χίῳ εἶη, καὶ νομίσας αὐτὸν καθέξειν αὐτοῦ, σκοποὺς μὲν κατεστήσατο καὶ ἐν τῇ Λέσβῳ καὶ ἐν τῇ ἰωντιπέρας ἠπείρῳ, εἰ ἄρα ποικινοῖντο αἱ νῆες, ὅπως μὴ λάθοιεν. αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Μήθυμναν παραπλεύσας, ἀλφειὰ τε καὶ τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια παρασκευάζειν ἐκέλευσεν, ὥς, ἢν πλείων χρόνος γίγνηται, ἐκ τῆς Λέσβου τοὺς ἐπιπλους τῇ Χίῳ ποιησόμενος. ἅμα δὲ, Ἐρεσὸς γάρ τῆς Λέσβου ἀφειστήκει, ἐβούλετο ἐπ' αὐτὴν πλεύσας, εἰ δύναιτο, ἐξελεῖν. Μήθυμναίων γάρ οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι φυγάδες, διακομίσαντες ἐκ τῆς Κύμης προσεταιριστοὺς ἐπλίτας ὡς πενήκοντα, καὶ τῶν ἐκ τῆς ἠπείρου μισθωσάμενοι, ξύμπασιν ὡς τριακοσίαις, Ἀναξάρχῳ Θηβαίου κατὰ τὸ ξυγγενὲς

ἡγουμένων, προσέβαλον πρώτη Μηθύμνη· καὶ ἀποκρουσθέντες τῆς πείρας διὰ τοὺς ἐκ τῆς Μιτυλήνης Ἀθηναίων φρουροὺς προελθόντας, αὐτοὺς ἔσωμάχη ἀπωσθέντες, καὶ διὰ τοῦ ὄρους κομισθέντες, ἀφιστάσι τὴν Ἐρεσόν. πλεύσας οὖν ὁ Θρασύλλος ἐπὶ αὐτὴν ναυὰ διανοεῖτο προσβολὴν ποιῆσθαι· προαφικνόμενος δὲ αὐτοῖς ἦν καὶ Θρασύβουλος πάντα ναυσὶν ἐκ τῆς Σάμου, ὅτι ἠγγέλθη αὐτοῖς ἡ τῶν φυγάδων αὐτῆς διάβασις. ὑστερήσας δὲ, ἐπὶ τὴν Ἐρεσὸν ἐλθὼν, ἐφώρμη. προσεγγόντο δὲ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου τινὲς δύο νῆες ἐπὶ οἶκον ἀνακομιζόμεναι· καὶ αἱ πᾶσαι νῆες παρῆσαν ἐπὶ καὶ ἐξήκοντα, ἀφ' ὧν τῷ στρατεύματι παρεσκευάζοντο, ὡς κατὰ κράτος μηχαναῖς τε καὶ παντὶ τρόπῳ, ἦν δύνωνται, αἰρήσοντες τὴν Ἐρεσόν.

101. Ὁ δὲ Μίνδαρος ἐν τούτῳ, καὶ αἱ ἐκ τῆς Χίου τῶν Πελοποννησίων νῆες, ἐπισιτιζόμεναι δυσὶν ἡμέραις, καὶ λαβόντες παρὰ τῶν Χίων τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἕκαστος Χίας, τῇ τρίτῃ διὰ ταχέων ἀπαίρουσιν ἐκ τῆς Χίου πελάγαι, ἵνα μὴ περιτύχῃσι ταῖς ἐν τῇ Ἐρεσῷ ναυσὶν, ἀλλὰ ἐν ἀριστερῇ τὴν Αἰσβὸν ἔχοντες ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἠπειρον. καὶ προσβαλόντες τῆς Φωκαίδος ἐς τὸν ἐν Κρατιρείοις λιμένα, καὶ ἀριστοποιησάμενοι, παραπλεύσαντες τὴν Κύμαιαν δειπνοποιεῦνται ἐν Ἀργινούσαις τῆς ἠπείρου, ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μιτυλήνης. ἐντεῦθεν δὲ ἔτι πολλῆς νυκτὸς παραπλεύσαντες, καὶ ἀφικόμενοι τῆς ἠπείρου ἐς Ἀρματοῦντα κατανατικρὺ Μηθύμνης.

ἀριστοποιήσάμενοι, διὰ ταχίαν παρεπλεύσαντες Λέκτον καὶ Δάρισσαν καὶ Ἀμαξίτον, καὶ τὰ ταύτη χωρία, ἀφικνοῦνται ἐς Ῥότιον ἤδη τοῦ Ἑλλησπόντου, πρῶτιτον μίσων νυκτῶν. εἰσὶ δ' αἶ τῶν νεῶν καὶ ἐς Σίγειον κατήσαν, καὶ ἄλλοσε τῶν ταύτη χωρίων.

102. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σησατῇ δυοῖν θεούσαις εἴκοσι ναυσὶν ὄντες, ὡς αὐτοῖς οἱ τε φρουκτιροὶ ἐσήμαιναν, καὶ ἤσθάνοντο τὰ πυρὰ ἐξαίφνης πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ φωνέοντα, ἔγνωσαν, ὅτι ἐσπλέουσαι οἱ Πελοποννήσιοι. καὶ τῆς αὐτῆς ταύτης νυκτός ὡς εἶχον τάχους ὑπομίζαντες τῇ Χιέρφονήσῃ, παρέκλειον ἐπ' Ἐλαιούντος, βουλόμενοι ἐκπλεῦσαι ἐς τὴν εὐρυχωρίαν τὰς τῶν πολεμίων ναῦς. καὶ τὰς μὲν ἐν Ἀβύδῳ ἐκκαίδεια ναῦς ἔλαθον, προσηραμένης φυλακῆς τῷ φίλῳ ἐπίπλω, ὅπως αὐτῶν ἀναγκῶς ἔξουσι, ἦν ἐκπλέουσι· τὰς δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου ἅμα τῇ ἔω κατιδόντες, τὴν δίοξιμ ἐνθὺς ποιούμενοι, οὐ φθάνουσι πῦσαι, ἀλλ' αἶ μὲν πλείους ἐπὶ τῆς ἠπέλου καὶ Λήμνου δίοφυγον, τέσσαρες δὲ τῶν νεῶν αἶ ὑσταταὶ πλέουσαι καταλαμβάνονται παρὰ τὸν Ἐλαιούντα. καὶ μίαν μὲν, ἐποκείλασαν κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πρωτεσίλαου, αὐτοῖς ἀνδράσι λαμβάνουσι, δύο δὲ ἑτέρας ἄνευ τῶν ἀνδρῶν· τὴν δὲ μίαν πρὸς τῇ Ἴμβρῳ κενὴν κατακαίουσι.

103. Μετὰ δὲ τοῦτο, ταῖς τε ἐξ Ἀβίδου συμμιγείσαις καὶ ταῖς ἄλλαις συμμάσαις ἐξ καὶ ὄγδοηκοντα πολιορκήσαντες Ἐλαιούντα ταύτην τὴν ἡμέραν, ὡς οὐ προσεχώρει, ἀπέπλευσαν ἐς Ἀβυδον. οἱ δὲ

Ἀθηναῖοι, ψεύσθιντες τῶν σκοπῶν, καὶ οὐκ ἂν οἰόμενοι σφᾶς λαθεῖν τὸν παράπλεον τῶν πολεμίων νεῶν, ἀλλὰ καθ' ἠρυχίαν τειχομαχοῦντες, ὡς ἦσθοντο, εὐθύς ἀπολιπόντες τὴν Ἐρεσον, κατὰ τάχος ἔβοήθουν ἐς τὸν Ἑλλησποντιον· καὶ δύο τε ναῦς εὖν Πελοποννησίων αἰροῦσιν, αἱ πρὸς τὸ πέλαγος τότε θρασύτερον ἐν τῇ διώξει ἀπάρασαι περιέπεσον αὐτοῖς. καὶ ἡμέρᾳ ὕστερον ἀφικόμενοι, δρμίζονται ἐς τὸν Ἐλαιούντα, καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἰμβρου ὄσαι κατέφυγον κομίζονται· καὶ ἐς τὴν ναυμαχίαν πέντε ἡμέρας παρέσκευάζοντο.

104. Μετὰ δὲ τοῦτο ἐγανυμάχουν τρόπον τοιοῦδι. οἱ Ἀθηναῖοι παρέπλεον ἐπὶ κέρως ταξάμενοι παρ' αὐτὴν τὴν γῆν, ἐπὶ τῆς Σησιτοῦ· οἱ δὲ Πελοποννησίοι, αἰσθόμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου, ἀντανῆγον καὶ αὐτοί. καὶ ὡς ἔγνωσαν ναυμαχῆσόντες, παρέτεινον τὸ κέρως, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι παρὰ τὴν Χερσόνησον, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰδάκου μέχρι Ἀρβιανῶν, νῆες ἕξ καὶ ὀγδοήκοντα· οἱ δ' αὖ Πελοποννησίοι, [ὡς] ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Δαρδάνου, νῆες ὀκτὴ καὶ ἑξήκοντα. κέρως δὲ τοῖς μὲν Πελοποννησίοις εἶχον, τὸ μὲν δεξιὸν Συρακούσιοι, τὸ δ' ἕτερον αὐτὸς Μίνδαρος, καὶ τῶν νεῶν αἱ ἄριστα πλείους· Ἀθηναίοις δὲ τὸ μὲν ἀριστερόν Θρασύλλος, ὁ δὲ Θρασύβουλος τὸ δεξιόν· οἱ δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ ὡς ἕκαστοι διατάξαντο. ἐπειγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων πρότερόν [τε] ἔμμιξαι, καὶ κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ὑπερσχόντες αὐτοὶ τῷ ἐνωτύμῳ, ἀποκλεῖσαι τοῦ ἕξαι

αὐτοὺς ἐκπλου, εἰ δύναιντο, κατὰ δὲ τὸ μῖσον, ἐξῶσαι πρὸς τὴν γῆν, οὐχ ἑκάς οὔσαν, οἱ Ἀθηναῖοι γνόντες, ἢ μὴν ἐβούλοντο ἀποφράξασθαι αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι, ἀντιπεξήγον, καὶ περιεγύγνοντο τῷ πλῆ. τὸ δ' αὐτῶνυμον αὐτοῖς ὑπερβεβλήκει ἤδη τὴν ἄκραν, ἢ Κυρὸς σῆμα καλεῖται. τῷ δὲ μίσῳ, τοιοῦτου συμβαινόντος, ἀσθενέσι καὶ διασπασμέναις ταῖς ναυσὶ καθίσταντο, ἄλλως τε καὶ ἐλάσσοσι χρώμενοι τὸ πλῆθος, καὶ τοῦ χωρίου τοῦ περὶ τὸ Κυρὸς σῆμα ὄξειαν καὶ γωνιώδη τὴν περιβολὴν ἔχοντες, ὥστε τὰ ἐν τῷ ἐπίκεινα αὐτοῦ γινόμενα μὴ κάτοπτα εἶναι.

105. Προσπεσόντες οὖν οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τὸ μῖσον, ἐξῶσαν. τε ἐς τὸ ξηρὸν τὰς ναῖς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐς τὴν γῆν ἐπέξεβησαν, τῷ ἔργῳ πολὺ περισχόντες. ἀμύναι δὲ τῷ μίσῳ οὐδ' οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὑπὸ πλήθους τῶν ἐπιχειμένων νεῶν ἐδύναντο, οὐδ' οἱ περὶ τὸν Θράσυλλον ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου. ἀφανές τε γὰρ ἦν διὰ τὴν ἄκραν τὸ Κυρὸς σῆμα, καὶ ἅμα οἱ Συρακοῦσιοι, καὶ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐλάσσους ἐπιτεταγμένοι, εἶργον αὐτοὺς· πρὶν οἱ Πελοποννήσιοι διὰ τὸ κρατήσαντες ἀδεῶς ἄλλοι ἄλλην ναῦν διαίκειν, ἤρξαντο μέρει τιγὶ σφῶν ἀτακτότεροι γενέσθαι. γνόντες δὲ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον τὰς ἐπὶ σφίσι ναῦς ἐπεχούσας, πανσάμενοι τῆς ἐπεξαγωγῆς ἤδη τοῦ κέρως, καὶ ἐπαναστρέψαντες, εὐθύς ἠμύνοντό τε καὶ τρέπουσαι· καὶ τὰς κατὰ τὸ νικῆσαν τῶν Πελοποννησίων μέρος ὑπολαμβάνοντες πεπλανημένως, ἐκοπτόν τε, καὶ ἐς φόβον

ταῖς κλείους ἀμαχίᾳ καθίστασαν. οἱ τε Συρακοῦσιοι ἐτίγγαλον καὶ αὐτοὶ ἤδη τοῖς περὶ τὸν Θράσυλλον ἐνδεδωκότες, καὶ μᾶλλον ἐς φυγὴν ὀφμήσαντες, ἔπειθ' ἰὴ καὶ τοὺς ἄλλους ἐώρων.

106. Γεγενημένης δὲ τῆς τροπῆς, καὶ καταφυγόντων τῶν Πελοποννησίων πρὸς τὸν Πύδιον μάλιστα ποταμὸν τοπρῶτον, ὕστερον δὲ ἐς Ἄβυδον, ναῦς μὲν ὀλίγας ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι (στενὸς γὰρ ὦν ὁ Ἑλλήσποντος βραχίλιας ταῖς ἀποφυγαῖς τοῖς ἐναντίοις παρῆχε) τὴν μίντοι νίκην ταύτην τῆς ναυμαχίας επικαιροτάτην δὴ ἴσχον, φοβούμενοι γὰρ τίως τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν, διὰ τε τὰ κατὰ βραχὺ σφάλματα, καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰν, ἀπηλλάγησαν τοῦ σφῶς τε αὐτοὺς καταμίμρεσθαι, καὶ τοὺς πολέμιους ἐπι ἄξιους τοῦ ἐς τὰ ναυτικά νομίζειν. ναῦς μίντοι τῶν ἐναντίων λαμβάνουσι, Χίως μὲν ὅκτω, Κορινθίας δὲ πέντε, Ἀμπρακιώτιδας δὲ δύο, καὶ Βοιωτίας δύο, Ἀργυραδίων δὲ καὶ Λακιδαιμονίων καὶ Συρακουσίων καὶ Πιλληναίων, μίαν ἐπέστησαν· αὐτοὶ δὲ πεντηκταίδεκα ναῦς ἀπολλύουσι. στήσαντες δὲ τροπαῖον ἐπὶ τῇ ἄκρῃ, οὗ τὸ Κυνὸς σῆμα, καὶ τὰ ναύαγια προσαναγκάζοντες καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς ἐναντίοις ὑπασπόνδους ἀποδόντες, ἀπίστειλαν καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας τριήρη ἄγγελον τῆς νίκης. οἱ δὲ, ἀφικομένης τῆς νεώς, καὶ ἀνέλπιστον τῆς εὐτυχίας ἀκούσαντες, ἐπὶ τε ταῖς περὶ τὴν Εὐβοίαν ἄρτι ξυμφοραῖς καὶ κατὰ τὴν στείαν γεγενημέναις πολὺ ἐπεφόβωσθησαν, καὶ ἐνόμωσαν

σφισιν ἔτι δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα, ἣν προθι-
μως ἀντιλαμβάνονται, περιγενέσθαι.

107. Μετὰ δὲ τῆς ναυμαχίας ἡμέρᾳ τετάρτῃ
ὑπὸ σπουδῆς ἐπισκευάσαντες τὰς ναῦς οἱ ἐν Σησιῶ
Ἀθηναῖοι, ἐπέπλεον ἐπὶ Κύζικον ἀφιστηκυῖαν
καὶ κατιδόντες κατὰ Ἀρπάγιον καὶ Πρίαπον τὰς ἀπὸ
τοῦ Βυζαντίου ὅτις ναῦς ὁμοῦσας, ἐπιπλεύσαντες,
καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς ἐν τῇ γῆ, ἔλαβον τὰς
ναῦς. ἀφικόμενοι δὲ καὶ ἐπὶ τὴν Κύζικον ἀτειχιστον
οὖσαν, προσηγάγοντο πάλιν, καὶ χρήματα ἀνέπρα-
ξαν. ἐπλεύσαν δὲ ἐν τούτῳ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐκ
τῆς Ἀβύδου ἐπὶ τὸν Ἐλαιούντα, καὶ τῶν σφετέρων
νεῶν [τῶν] αἰχμαλώτων ὅσαι ἦσαν ὑγιεῖς ἐκομίσαντο,
τὰς δὲ ἄλλας Ἐλαιούσιοι κατέκαυσαν, καὶ ἐς τὴν
Εὐβοίαν ἀπέπεμψαν Ἰπποκράτην καὶ Ἐπικλῆα κο-
μοῦντας τὰς ἐκεῖθεν ναῦς.

108. Κατέπλευσε δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους
τούτους καὶ ὁ Ἀλικιβιάδης ταῖς τρισὶ καὶ δέκα ναυ-
σιν ἀπὸ τῆς Καύνου καὶ Φασήλιδος ἐς τὴν Σάμον,
ἀγγέλλων, ὅτι τὰς τε Φοινίσσας ναῦς Ἐποτρέψει
Πελοποννησίοις ὅσας μὴ ἐλθεῖν, καὶ τὸν Τισσαφέρ-
νην ὅτι φίλον πεποιήκοι μᾶλλον Ἀθηναίοις ἢ πρό-
τερον. καὶ πληρώσας ναῦς ἑννέα πρὸς αἷς εἶχεν,
Ἀλικαρνασσίας τε πολλὰ χρήματα ἐξέπραξε, καὶ
Κῶν ἐτείχιζε. ταῦτα δὲ πράξας, ἄρχοντας ἐν τῇ
Κῶ καταστήσας, πρὸς τὸ μειόπωρον ἦδη ἐς τὴν Σά-
μον κατέπλευσε. καὶ ὁ Τισσαφέρνης ἀπὸ τῆς Ἀσπέν-
δου, ὡς ἐπύθετο τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐκ τῆς

Μιλήτου ἐς τὸν Ἑλλησπόντον πεπλευκυίας, ἀναξεί-
 ξας ἤλαυνεν ἐπὶ τοὺς Ἴωνας. ὄντων δὲ τῶν Πελο-
 ποννησίων ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, Ἀντάνδριοι (εἰσὶ δὲ
 Αἰολεῖς) παρακομισάμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου περὶ διὰ
 τῆς Ἰθίης τοῦ ὄρους ὀπλίτας, ἐσηγάγοντο ἐς τὴν πό-
 λιν, ὑπὸ Ἀσιάκου τοῦ Πέρσου Τισσαφέρους ὑπάρ-
 χου ἀδικούμενοι, ὅσπερ καὶ Δηλίους, τοὺς Ἀτρα-
 μύτιον οἰκήσαντας, ὅτι ὑπ' Ἀθηναίων Δήλου κα-
 θάρσεως ἔνεκα ἀνίστησαν, ἔχθραν προσποιησάμενος
 ἄθλον, καὶ ἐπαγγείλας στρατιάν αὐτῶν τοῖς βελ-
 τίστοις, ἐξαγαγὼν ὡς ἐπὶ φιλία καὶ ξυμμαχία, τη-
 ρήσας ἀριστοποιουμένους, καὶ περιστήσας τοὺς ἑαυ-
 τοῦ, καίτηκόντισε. φοβούμενοι οὖν αὐτόν διὰ τοῦτο
 τὸ ἔργον, μήποτε καὶ περὶ σφῶν τι παρανομήσῃ,
 καὶ ἄλλα ἐπιβάλλοντος αὐτοῦ, ἅ φέρειν οὐκ ἠδύ-
 ναντο, ἐκβάλλουσι τοὺς φρουροὺς αὐτοῦ ἐκ τῆς
 ἀκροπόλεως.

109. Ὁ δὲ Τισσαφέρνης, αἰσθόμενος καὶ τοῦτο
 τῶν Πελοποννησίων τὸ ἔργον, καὶ οὐ μόνον τὸ ἐν
 Μιλήτῳ καὶ Κνίδῳ, (καὶ ἐνταῦθα γὰρ αὐτοῦ ἐξε-
 πεπτώκεσαν οἱ φρουροὶ,) διαβεβλήσθαι τε νομίσας
 αὐτοῖς σφόδρα, καὶ δείσας, μὴ καὶ ἄλλο τι ἐπι-
 βλάπτωσι, καὶ ἅμα ἄχθόμενος, εἰ Φαρνάβαζος ἐξ
 ἐλάσσονος χρόνου καὶ δαπάνης, δεξάμενος αὐτούς,
 κατορθώπει τε μᾶλλον τῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους,
 πορεύεσθαι διενοεῖτο πρὸς αὐτούς ἐπὶ τοῦ Ἑλλησ-
 πόντου, ὅπως μίμνηται τε τῶν παρὶ τῆς Ἀντανδρον

γεγενημένων, καὶ τὰς διαβολὰς καὶ πρὸς τὴν Φοι-
 νισσῶν νεῶν καὶ τῶν ἄλλων ὡς εὐπρεπέστατα ἀπο-
 λογήσεται. καὶ ἀφικόμενος πρῶτον ἐς Ἐφεσον, θυ-
 σίαν ἐποίησατο τῇ Ἀρτέμιδι. ὅταν δὲ μετὰ τοῦτο τὸ
 θέρος χειμῶν τελευτήσῃ, ἔν τε καὶ εἰκοστὸν ἔτος πλη-
 ροῦται.

51 INDEX RERUM.

Prior numerus librum, posterior caput designat.

- ABDERA**, Abderorum urbs, ii. 97, sq. vide Herodotum l. i. cap. 168.
- Abronychus**, Lysiclis fil. i. 91. huius meminit Herod. l. viii. c. 21.
- Abydus**, Milesiorum colonia, viii. 62. in Hellesponto sita, ibid. vide Strabonem, l. xiii. deficit ab Atheniensibus ad Dereylidam et Pharnabazum, ibid.
- Acamantis** tribus, iv. 118.
- Acanthus** Laedaeomonius, v. 19.
- Acanthus**, Andriorum colonia, iv. 84. ubi sita, vide Herodotum, l. vi. c. 44. ei bellum infert Brasidas, iv. 84. deficit ab Atheniensibus, iv. 88.
- Acarmania** ab Acarnane. Alcaeonis filio dicta, ii. 102. ubi sita, vide Palmerii Graec. Ant. p. 366. ad eam subigendam Cnemum mittunt Laedaeomonii, ii. 80, etc. Acarnanes optimi funditores, ii. 81. vincunt Ambraciotas, ibid. pacem cum eis faciunt, iii. 106. in Atheniensium societatem veniunt, ii. 68.
- Acesines**, Siciliae Sav. iv. 25. Plinio, aliisque dicitur Asines. Vide Cluverii Sicil. p. 92, 93.
- Achaia**, quot urbes habeat, vide Herod. l. i. c. 149. et Strab. l. ix. Achaia, quae in Peloponneso, in Atheniensium societatem assumta, i. 111. Peloponnesiis reddita ab Atheniensibus, i. 115. eam respuunt, iv. 21. Achaei Phthiotae, viii. 3. Vid. Hellenas.
- Acharnae**, maximus Atticae pagus, ii. 19. Vide Meursium de Pop. Att. p. 18. obsidentur, ii. 20, etc. magna pars civitatis Atheniensis, ibid.
- Achelous** fl. ex Pindo monte per Dolopiam, Agras; etc. fuit, ii. 102. Vide Strabonem, l. x. et Palmerii Graec. Ant. p. 423.
- Acheron** agri Thesprotici fl. i. 46.
- Acherusia** palus, ibid. Vide Strabonem, l. vii. Livium, l. viii. et Palmerii Gr. Ant. p. 281.
- Acrac** urbs Siciliae, vi. 5.
- Acracum** Lepas, vii. 78.
- Acragas** urbs et fluvius Siciliae, vi 4. vide Agrigentum.
- Acrothoi** urbs, iv. 109.
- Actaeae** civitates, iv. 52.
- Acte** regio, iv. 109. quas urbes contineat, ibid.
- Actium** agri Anacterii, ubi templum Apollinis, i. 29. Vide Polybium, l. iv. Strab. l. x. et Palmerii Gr. Ant. p. 373. 377.
- Adimantus**, i. 59.
- Admetus** rex Melosorum, i. 136. profugum Themistoclem recipit, ibid.
- Adramyttium**, vide Atramyttium.
- Acantides** tyran. Lampsaenus, vi. 59, sq.
- Aegaleos** mons Atticae, ii. 19. vide Herod. l. iii. c. 90.
- Aegina**. vide Strabonem, l. x. et Pausaniam in Corinthiacis. oppugnatur ab Atheniensibus, i. 103. sq. iisdem per deditionem tradita, i. 108. incursionibus infestatur, viii. 92.
- Aeginae** sinus, ibid. Aeginetae classe olim valuerunt, i. 14. bellum adversus Athenienses suadent, i. 67. ab Atheniensibus navali praeflicti victi, i. 105, sq. quomodo et cur ex Aegina ab Atheniensibus expulsi, ii. 27. Thyrcam a Laedaeomoniis incolendam accipiunt, ibid. capta Thyrea, quomodo ab Atheniensibus tractata, iv. 57. sq. Aegineticus obolus, v. 47. Aeginetica drachma, ibid.
- Aegitium** in Aetolia, iii. 94. vide Palmexii Graeciam, p. 465.
- Aegyptus** ab Artaxerxe deficit, i. 104. sq. ea aliquando potiti Athenienses, i. 109. iterum in ditionem regis Persarum concedit, i. 110. in eam classem mittunt Athenienses, i. 112. Aegyptiorum qui sunt pugnantissimi, i. 109.

- Aemus mons Thracias, ii. 91. vide Strabonem, l. vii.
 Aeneas Ocytae fil. iv. 119.
 Aeneas Spartae ephorus, ii. 1
 Aenus urbs, iv. 28. vide Herod. l. iv. c. 90. l. vii. c. 58. et Appian. l. iv. Civilium, ut et Valesii notas ad Ann. Marcell. l. xxiii. c. 8. Aenianes. Aenii, Aeoles sunt, vii. 57. Atheniensium vectigales, ibid.
 Aeoladus Psgondae pater, iv. 92.
 Aecolis, quae et Calydon, iii. 102. vide Palmerii Graec. p. 438. Aeoles Atheniensium vectigales, vii. 57. Atheniensibus in bello Syracusano raves suppeditant, ibid. Boeotorum colonia, ibid. Aecoli insulae, iii. 115. vide Cluver. Sic. p. 395. Aerarium Atheniensium ubi, i. 96.
 Aesimides navarchus Corcyraeorum, i. 47.
 Aeson legatus Argivorum, v. 40.
 Aethienses, i. 101.
 Aethiopia supra Aegyptum, ii. 48. vide Strabonem, l. ii.
 Aetna, mons Siciliae, iii. 116. Sammas eructat, ibid.
 Aetolorum gens qualis, iii. 94, sq. Aetolis bellum inferunt Athenienses, iii. 95. superant Athenienses, iii. 98, sq. de Aetolia vide Palmerii Gr. p. 423, etc.
 Agamemnonis classis, i. 9. eiusdem imperium et potentia, ibid.
 Agatharchidas dux Corinth. ii. 83.
 Agatharchus classis Syracusanorum praefectus vii. 25. 70.
 Agesander, i. 139.
 Agesippidas Laced. v. 56.
 Agis Archidami fil. rex Laced. iii. 89. dux expeditionis in Atticam aliquae loca, ibid. et iv. 2, sq. v. 54. 57. eius contra Argivos res gestae, v. 57, sq. Argivos inclusos e manibus dimittit, v. 59, sq. ob id a Lacedaemoniis accusatur, v. 63. iterum in Argivos proficiscitur, v. 65, etc. eius stratagema, v. 71. Argivos eorumque socios praelio vincit, v. 72. Decleam in Attica communit, vii. 19, sq. inde bellum contra Athenienses cicit, vii. 27. eius ad Decleam potestas et auctoritas, viii. 5. Athenas nequidquam tentat, viii. 72.
 Agraeorum terra, iii. 106. Agraeorum rex Salynthius, iii. 111. Agrais regio, ibid. vide Strabonem, l. x. et Palmerii Graec. p. 431. Agrai, ii. 102. Agrianes, ii. 96. vide Herod. l. v. c. 16.
 Agri quomodo a praeiis Graeciae incolis colerentur, i. 2. agrorum habitatio quam vetusta, ii. 14.
 Agrigentum a Gelois conditum, vi. 4. vide Cluverii Sicil. p. 202. seditione laborat, vii. 46. quae postea in amicitiam conversa est, vii. 50. Agrigentini Niciae iter per agrum suum dare volebant, vii. 32. bello Syracusano semedios gerunt, vii. 33, etc. ubi siti, vii. 58.
 Aimnestus, iii. 52.
 Albus murus tertia pars Memphis, i. 104.
 Alcaeus, Athenis archon, v. 19. 25. vide Diod. Sicul. l. xii.
 Alcamenes, Laced. Sthenelidae fil. viii. 5. dux classis Pelop. viii. 8. ab Atheniensibus ad Piraeum victus et interfectus, viii. 10.
 Alcibiades, nomen Laconicum, viii. 6. Alcibiades Cliniae fil. v. 43. eius genus clarum, ib. cur infestus Lacedaemoniis, ibid. eorum legatus deludit, v. 45, sq. eius in Peloponnesum expeditio, v. 52. et in Argos, v. 84. unus e ducibus in Siciliam mittendis, vi. 8. expeditionem urget, vi. 15. orationem habet, ib. sq. taxatur a Nicia, ibid. Niciae adversatur, ibid. eius ingenium, vita, mores, etc. ibid. sq. et vi. 28. eius in ludis Olympiacis magnificentia, vi. 16. accusatur de Hermis violatione, et mysteriis profanatis, vi. 28. 53. 61. vide Plutarchum. Nepotem, et Lustinum. paratur ad se purgandum, vi. 29. abit in Siciliam, vi. 30. eius de bello Siculo sententia, vi. 48. ad causam dicendam revocatur, vi. 53. 61. non parat, sed in exilium abit, vi. 61, sq. capite damnatur ob desertum iudicium, vi. 61. exsul ex agro Thurio in Peloponnesum proficiscitur, ibid. exsul Spartae oratione Lacedaemonios ad bellum Atheniensibus inferendum excitat, vi. 59. sqq. Eudio Ephoro hospes paternus, viii. 48. Lacedaemonios

ad classem in Chium mittendam hortatur, *ibid.* in Chium cum Chalcedeo mittitur, viii. 12, sqq. res in illa insula et circa Miletum ab eo gestae, viii. 14. 17. 26. Peloponnesiis suspectus ad Tissaphernem se confert, viii. 45. illisque plurimum suis consiliis nocet, *ibid.* et 46, 47. reditum sibi in patriam struit, viii. 47, 48. eius cum Phrynicho contentio, viii. 50, sqq. Tissaphernem Atheniensibus conciliare studet, viii. 52. ei reditus in patriam dēbēnitur, viii. 81, sq. 97. illi summa rerum committitur, viii. 81. milium in Quadringentos iram compescit, viii. 86. Aspendum ad Tissaphernem cur profectus, viii. 88. id classem redit, viii. 108.

leides navarchus Lacedaemoniorum, iii. 16. in Lesbum missus, *ibid.* et in Mitylenen, iii. 85. eius consilium, iii. 31. res gestae, iii. 32. et arpis fuga, *ibid.* Peloponnesum relit, iii. 69. adversus Corcyram navigat, iii. 76. triumvir coloniae Heracleam deducendae, iii. 92.

lcinadas vel Alcynidas, v. 19. 24. lcini vel Alcinoi fanum, iii. 70.

lciphron, hospes Lacedaemoniorum, v. 59.

lcisthenes pater Demosthenis, iii. 1. iv. 66. vii. 16.

lcmacon Amphiarai fil. ii. 102. marem interficit, *ibid.* ei redditum oraculum, *ibid.*

lcmaconidae Pisistratidas eiiciunt Athenis, vi. 59.

lexander pater Perdicae, i. 57. 137. ex urbe Argis oriundus, ii. 99.

lexarchus Corinthiorum dux, vii. 19.

lexicles unus e Quadringentis in insula conicitur, viii. 92, sq. Deceleam profagat, viii. 98.

lexippides Ephorus Laced. viii. 58. lyciaci, vii. 32.

lyliones olim in variis terrae partibus, iii. 89, sq.

lymopia, Almopes, ii. 99. vide Ptoemaeum et Plinium.

lyope, ii. 26. vide Palmerii Gracc. Antiq. p. 584.

lyzia, vii. 31.

lymbria, ii. 80, sq. iii. 106. vide Polybium, l. iv. Pausaniam, l. v.

Strabonem, l. vii. Livium, l. xxxviii. et Palmerii Gr. Ant. p. 307, etc. Corinthiorum colonia, ii. 80. eam Acarnanes et Amphilochoi cur expugnare noluerint, iii. 113. ad eam praesidium a Corinthiis missum, iii. 114. Ambraciotaе auxilium ferunt Corinthiis contra Corcyraeos, i. 27. initium inimicitiarum inter eos et Argivos, ii. 88, sqq. bellum inferunt Amphilochois, ii. 68. et Acarnanibus, ii. 80. a quibus repelluntur, ii. 81. aliam adversus Amphilochois et Acarnanes expeditionem suscipiant, ii. 405. Olpas capiunt, *ibid.* ab Acarnanibus vincuntur, iii. 108, etc. tandem foedus ineunt, iii. 114. Syracusanis contra Athenienses auxilia dant, vii. 58. Ambracius sinus, i. 55. vide Strabonem, l. vii. Polybium, l. iv. et Palmerii Gr. Ant. p. 305, etc.

Ameiniades Philemonis fil. ii. 67.

Ameinias, iv. 132.

Aminocles naupegos Corinthius, i. 18. Samiis quatuor naves facit, *ibid.*

Ammacas Coroebi fil. iii. 22.

Amorges Pissuthnae filius nothus a Persarum rege deficit, viii. 5. a Peloponnesiis captus Tissapherni traditur, viii. 28.

Ampelidas, v. 22.

Amphiarai pater Amphilochoi, ii. 68. pater Alcmaeonis, ii. 102.

Amphias Eupacidae fil. v. 43.

Amphidorus pater Menecratis, *ibid.*

Amphilochoi, ii. 68. vide Strabonem, l. x. et Palmerii Gr. Ant. p. 440. ab Amphilocho Amphiarai fil. condita, *ibid.* Amphilochoi quinam et quales, ii. 68. urbe ab Ambraciotais pulsati, etc. *ibid.* Amphilochoium Argos. vide Argos.

Amphipolis urbs, olim Novemvici, i. 100. iv. 102, sq. vide Herodotum, l. vii. c. 117. ubi, quando, et a quibus condita, *ibid.* cur ita appellata, iv. 103. ei bellum inferit Brasidas, iv. 102, sq. auxilium poscit a Thucydide, iv. 104. Brasidas se dedit, iv. 106. ab Euctione Atheniensis oppugnatur, vii. 9.

Amphissenses, iii. 101. De Amphissa vide Herodotum, l. viii. c.

32. Strabonem, l. ix. et Palmerii Gr. Ant. p. 546, etc.
- Amyclaeum templum Apollinis**, v. 18. 23. Vide Meursii Misceli. Lacon. l. iv. c. 2.
- Amyntas Philippi fil.** ii. 95. 100. Vide Herodotum et Diodorum Siculum.
- Amyrtaeus rex paludum Aegypti**, i. 112. Vide Herodotum, l. ii. c. 140.
- Anaceum, templum Castoris et Pol- lucii**, viii. 93.
- Anactorium, in ore sinus Ambracii situm**, i. 55. vide Palmerii Gr. Ant. p. 377. capitur a Corinthiis, ibid. recuperant Athenienses et Acarnanes, iv. 49. Anactorius ager, i. 29.
- Anaea**, iii. 32. iv. 75. eo se conferunt Samiorum exules, iv. 75. et Chii, viii. 19. Anacitae Lysiclem interficiunt, iii. 19.
- Anapus Acarnaniae fl.** ii. 81. vide Palmerii Gr. Ant. p. 385. 421. Siciliae fl. vi. 96. vii. 78. vide Cluverii Sic. p. 157.
- Anaxarchus Thebanus**, viii. 100.
- Anaxiles Rhegiorum tyrannus**, vi. 5. Messanae conditor, ibid. vide Herodotum, l. vi. c. 23. l. vii. c. 167. Pausaniam, l. iv. Strabonem, l. vi. et Diodorum Sic. l. xi.
- Andocides Leogori filius navarchus Athen.** i. 51. De eo vide Plutarchi Niciam, et Nepotis Alcibiadem.
- Androcles, acerrimus status popularis propugnator**, viii. 65. auctor Alcibiadis expellendi, ibid. ab adversa factione caesus, ibid.
- Androcratis fanum**, iii. 24. vide Herodotum, l. ix. c. 25.
- Andromenes**, v. 42.
- Androthones Arcas, Olympionices**, v. 49.
- Andrus insula**, ii. 55. vide Strabonem, l. x. Andrii Atheniensium socii, iv. 42. subditi et tributarii, Athen. vii. 57.
- Aneristus**, ii. 67.
- Antandrus urbs**, iv. 52. vide Strab. l. xiii. eius munitionem cur impediverint Athen. iv. 75. Antandrii Aeolenses genere, viii. 108. cur Arsaci Persae praesidium ex arce sua expulerint, viii. 108.
- Anthemus**, ii. 99, sq. vide Strabonem, l. xiv.
- Anthema Cynurii agri oppidum**, 41. vide Pausaniam in Corinthia
- Anthippus Laced.** v. 19. 24.
- Anticles**, i. 117.
- Antigenes pater Socratis**, ii. 23.
- Antimenidas Laced.** v. 42.
- Antimnestus pater Hierophor** iii. 105.
- Antiochus Orestarum rex**, ii. 80.
- Antiphemus, Gelae conditor**, v. vid. Cluver. Sic. l. i. c. 75.
- Antiphon, orator praestantissimus** viii. 68. auctor mutati status; palaria, ibid. optime capitis caesus, ibid.
- Antissa Lesbii urbs**, iii. 18. viii. vide Strabonem, l. xiii. frustra pugnatur a Methymnaeis, iii. 18. capitur ab Atheniensibus, iii. 28.
- Antisthones Spartanus**, viii. 39. 6
- Antitanes**, ii. 80. Vide Appianum et Livium, l. xiv. Vide Palmae Graec. Ant. p. 247, etc.
- Aphrodisia**, iv. 56.
- Aphytia**, i. 64. vide Herodotum, vii. Pausaniam, l. iii. et Strabonem Epit. in fine, l. vii.
- Apidanus Thessaliae fl.** iv. 78. vide Strabonem, l. viii. ix.
- Apodoli, gens Aetolica**, iii. 94. Palmerii Gr. Ant. p. 437.
- Apollinis Archegetae ara**, v. Apollinis Pythii ara a Pisistrato dedicata, vi. 54. Apollinis templum in Actio, i. 29. et apud Leucade, iii. 94. et apud Triopium, viii. 101. et prope Naupactum, ii. 91. Apollinis Pythii templum, ii. 15. v. Apollinis oraculum, ii. 102. Apollinis Maloentis festum, iii. 3. Apollini Delio consecrata Rhemia, iii. 104.
- Apollodorus pater Chariclis**, v. v. Apollonia, Corinth. colonia, v. vide Palmerii Gr. Ant. p. 149.
- Aqua sacra Delii**, iv. 97.
- Ara Apoll.** Archegetae, vi. 3. Pythii, vi. 54, sq. Eumenidum, i. 126.
- Arcades ab Agamemnone ad Tyndarum naves acceperunt**, i. 9. bello ab utraque parte mercede percipiunt, vii. 57, sq.
- Archedico Hippiae filia**, vi. 59.
- Archelaus Perdicae fil.** et res gestae, ii. 109, sq.

- .rchestratus Lysomedis fil. i. 57.
 Chaeceus pater, viii. 74.
 .rchetimus Eurytimi fil. i. 29.
 .rchias Carinensis, iv. 25. Archias Corinthius ex Heraclidarum familia Syracusarum conditor, vi. 3.
 .rchidamus Zeuxidami fil. Lacedaemoniorum rex, vir prudens et modestus, i. 79. orationem habet, ibid. sqq. dux expeditionis in Atticam, ii. 10. orationem habet, ibid. sqq. legatum Athenas mittit, ii. 12. in Atticam exercitum movet, ibid. Periclis hospes, ii. 13. ob Oenoën non expugnatam in gravem suspicionem apud Laced. incidit, ii. 18. cur tanta cunctatione usus, ibid. in Atticam irrumpit, ii. 19. cunctatur circa Acharnas, ii. 20. dux alterius expeditionis in Atticam, ii. 47. iii. 1. et alterius adversus Plataeam, ii. 71. eius ad Platacenses responsum, etc. ii. 72, sq.
 .rchippus. vid. Aristides.
 .rchonides in Sicilia regnans, amicus Atheniensibus, vii. 1. Huius meminit Diodor. Sic. l. xiv.
 .rchontes novem, i. 126. eorum potestas, ibid.
 .rcturi exortus, ii. 78.
 .rgentea metalla in Laurio monte. vide Laurium.
 .rgilus urbs, v. 18. vide Herodotum, v. vii. Argilii Andriorum coloni, v. 103. ad Brasidam deficiunt, ibid. Argilii cuiusdam commento proditur Pausanias, i. 132.
 .rginum, viii. 84. Argennum Straboni, quem vid. l. xiii.
 .rginuseae, viii. 101. vide Strab. l. xiii.
 .rgos. vide Pausan. in Corinthiacis. Argis conflatur Iononis templum, v. 133. constituitur oligarchia, v. 31. urbem oppugnat Lacedaemonii, sed frustra, v. 57. Argos Amphiloichicum, ii. 68. vide Palmerii Fr. Ant. p. 380, etc. unde dictum. ibid. eius amplitudo et potentia, ib. ab Atheniensibus capitur, et ab Amphiloichis rursus incolitur, ib. ab Ambraciotis oppugnat, ibid. Argiri hostes Lacedaemoniorum, i. 102. foedus ineunt cum Atheniensibus, ib. quande foedus triennale inter eos et Lacedaemonios exigit, v. 14. exstimulantur a Corinthiis contra Laced. v. 27, sq. principatum Peloponnesi affectant, v. 28. cum Mantineis societatem ineunt, v. 29, sq. et cum Elcis, v. 31. et cum Corinthiis et Chalcidensibus, ib. eorum amicitiam ambiunt Laced. v. 36. foedus inire cupiunt cum Corinthiis et Boeotis, v. 37. amicitiam Lacedaemoniorum ambiunt, v. 41. Atheniensium societatem petunt, v. 44, sq. et cum illis foedus faciunt, v. 47. populari imperio reguntur, v. 48. bellum gerunt cum Epidauriis, v. 53, sq. in eos bellum parant Laced. v. 57. inclusi a Laced. Agidis beneficio evadunt, v. 59, sq. Orchomenum capiunt, v. 62. iis rursus bellum inferunt Laced. v. 64. pugnae separant, v. 65, sq. congregiuntur, v. 72. vincuntur a Laced. v. 73, sq. pacem accipiunt a Laced. v. 76. de statu populari abolendo clam agunt cum Laced. ib. foedera ineunt cum Laced. v. 77, sq. eorum plebs, pulsus oligarchicis, Atheniensium amicitiam repetit, v. 82, sq. inter eos et Laced. bellum renovatur, v. 84. 116. vii. 7. Orneas soloaequant, ib. a Milesiis superantur, viii. 25. Argivum agrum a Laconico disterminat Thyrea, ii. 27. iv. 56.
 Arianthides Lysimachi fil. iv. 94.
 Aripbron pater Hippocratis, iv. 66.
 Aristagoras Milesius, iv. 102.
 Aristarchus fautor paucorum dominatus, viii. 90, 92, sq. profugiens Athenis Oenoën Boeotis tradit, viii. 98.
 Aristeus Pellicae fil. i. 29. Adimanti fil. i. 60. res ab eo gestae, ib. sqq. Aristeus Corinthius, ii. 67. Aristeus Athenas delatus, et capitali supplicio affectus, ii. 67. Aristeus Laced. iv. 132.
 Aristides Archippi fil. iv. 50. Aristides Lysimachi fil. i. 91. Aristides Atheniensium dux, iv. 75.
 Aristocles frater Plistoanactis regis Laced. v. 16. Aristocles praefectus belli apud Laced. v. 72. in exilium pulsus, ib.
 Aristocles Hestiodori pater, ii. 12

- Aristocoetes Athen.** v. 19.
Aristocrates, v. 24. **Aristocrates Scellii** vel **Scellii fil.** viii. 89.
Aristogiton civis Athen. vi. 54. sq.
Hipparchum perimit, i. 20, etc.
Ariston Pyrrichi fil. optimus navium gubernator, vii. 39.
Aristonous Larissacus, ii. 22. **Agri-genti conditor**, vi. 4.
Aristonymus pater Euphamidae, ii. 33. iv. 119.
Aristophon, viii. 86.
Aristoteles Timocratis fil. iii. 105.
Arma cur olim Graeci gestarint, i. 6. quinam primi ea deposuerint, ibid.
Arna Thessaliae urbs, i. 12. in agro **Chalcidensi** sita, iv. 103. vide **Strab.** l. ix.
Arnissa Macedoniae op. iv. 128. vide **Palmerii Gr. Ant. p.** 128, sq.
Arrhiana, viii. 104.
Arrhibaeus Lycaestorum rex, iv. 79.
Bromeri fil. iv. 83. ei bellum inferunt **Brasidas** et **Perdiccas**, iv. 124.
Arsaces Tissaphernis praef. viii. 108.
Artabazus Pharnacis fil. i. 129. **Huius** meminit **Herod.** l. vii. viii. ix.
Artaphernes Persae, iv. 50.
Artas, vii. 33.
Artaxerxes Xerxis fil. Persarum rex, ii. 104. vide **Herod.** l. vi. vii. regnare incipit, i. 127. moritur, iv. 50.
Artemisium, viii. 54. v. **Strab.** l. xiv.
Artemisium mensis, v. 19.
Artynae Argivorum magistrat. v. 47.
Arx Athonarum capta a **Cylone**, etc. i. 126. olim erat urbs, etc. ii. 15.
Asine, iv. 13. 54. vi. 93. Vide **Strabonem**, l. viii.
Asopius Phormionis pater, i. 64. **Asopius Phormionis fil.** iii. 7. res ab eo gestae, ibid. occiditur, iii. 8.
Asopolus pater Astymachi, iii. 52.
Asopus fluvius, ii. 5. vide **Strabonem** l. ix.
Aspasia, vide **Plutarchi Periclem**.
Aspendus, viii. 81. 87. 108. vide **Strabonem**, l. xiv.
Assinarus Siciliae fl. vii. 84
Astacus, ii. 30. vide **Palmerii Graec. Ant. p.** 417 etc. urbs **Acarnaniae**. ab **Atheniensibus** capta, ib. 102. ei postea ab **Atheniensibus** bellum infer-tur, ib.
Astymachus Asopolai fil. iii. 52.
Astyochus Laced. navarchus, vii. 20. 23. in **Chium** venit, ib. **Lesbus** tentat, ib. eius expeditiones, vi. 30, sqq. periculum ad **Corycum**, vi. 33. **Chii** auxilium ferro recusant, viii. 38. apud **Lacedaemonias** a **Perdarito** accusatur, ibid. **Phrynichus** prodit, viii. 50. mortem evitat, confugiendo ad **aram**, viii. 34. **Spartis** revertitur, viii. 85.
Atalanta insula, ii. 32. muro cincta ib. ubi sita, iii. 89. vide **Strabonem** l. ix. **Atalanta urbs Macedoniae**, ii. 100. v. 18
Athenae ut ad tantam magnitudinem creverint, i. 2. 97, quomodo post barbaros a **Graecia** fugatos instauratae, i. 89, sqq. earum thesaurus, i. 13. copiae militares, ib. sq. ambitus ib. muri, ib. earum frequentia, i. 17, sq. peste laborant, ii. 47, sq. 87. earum laus, ii. 40, sq. status popularis in paucorum dominatus mutatur, cur, quomodo, per quos etc. viii. 45. 66, etc. tempus huius mutationis notatur, viii. 63. 68. **Athen.** advenas omnes civitate donant, i. 2. colonias emittunt, ib. et ii. primi ferro deposito vitae gentes delicatius coluerunt, i. 6. **Delus** lustrant, i. 9. iii. 104. cum **Aeginae** bellum gerunt, i. 14. quando effecti nautici, i. 18. urbe relicta na-ves conscendunt, ib. et 74. quando a **Lac.** dissociati, etc. inter se bellum gerere coeperint, i. 18. quomodo sociis imperarint, i. 19. 76. 99. v. 76. **Corcyrae** in amicitiam acceptum auxilium mittant, i. 29. etc. **Corinthiis** manus conserunt, i. 29. sq. quas res circa **Potidaeam** gesserint, i. 56, sq. **Perdiccae** bellum inferunt, i. 59. postea societas cum eo ineunt, i. 61. pugnant **Corinthiis** et **Potidaeatis**, i. 62. victoria potiuntur, ib. **Potidaea** obsident, i. 64, sq. eorum ingenium, etc. i. 49. 102. vii. 14. eorum legati respondent **Corinthiorum**, i. 73, sq. urbem moenia instaurant, i. 89, etc. d. **Pausania** cum **Persis** bellum gerit, i. 94. tributum exigunt a sociis, i. 95, sq. **Medos** ad fl. **Eurym.** revertitur, i. 100. **Thasias** bellum facit

Ibid. eosque subigunt, *ib.* propter Laced. suspicionem se iungunt Argivis, *i.* 102. Helotas recipiunt et Naupacti collocant, *i.* 103. bellum gerunt in Aegypto, *i.* 104. pugnant cum Corinthiis et Epidauriis, *i.* 105. et cum Aeginetis, *ibid.* et cum Corinthiis, *ibid.* longos muros aedificant, *i.* 107. pugnant cum Laced. *ibid.* etc. Boeotos et Locros subigunt, etc. *i.* 103, sq. Pelop. depopulantur, *ib.* Aegypto pulsati, *i.* 109, sq. adversus Pharsalum expeditionem suscipiunt, *i.* 111. Sicyonios praelio vincunt, *ib.* et 108. foedera quinquennalia ineunt cum Pelop. *i.* 112. in Cyprum facta expeditione, Cyprios aliosque superant, *ibid.* Thaeoneam recuperant, *i.* 113. ad Coroneam victi, Boeotiam amittunt, *b.* Euboeam subigunt, *i.* 114. cum Laced. tricennalia foedera percutiunt, *ibid.* Sami statum pop. constituunt, *ib.* bellum gerunt cum Samiis, *i.* 116. eosque subigunt, *ib.* deliberant de bello Pelop. *i.* 140. tyrannis parent, *vi.* 53. eorum socii in bello, *ii.* 9. ex agris in urbem commigrant, *ii.* 14. pagatim habitantes a Theseo primum in urbem coacti, *ii.* 15, sq. pugnae avidi a Pericle reprimuntur, *ii.* 21, sq. classem circa Pelop. mittunt, *ii.* 23. Methoem oppugnant, *ii.* 25. Locridem invadunt, *ii.* 26. Aeginetas ex insula pellunt, *ii.* 27. cum Sitalce societatem ineunt, *ii.* 29. Solium capiunt et Astacum, etc. *ii.* 30. Megaridem invadunt, *ii.* 31. Atalantam communiunt, *ii.* 32. exsequias faciunt bello caesis, *ii.* 33, sq. gravi peste affliguntur, *ii.* 47, sq. classem in Pelop. mittunt, *ii.* 56. Potidaeam frustra oppugnant, *ii.* 58. Pericli succensent, *ii.* 59. postea mitigantur, *ii.* 65. post mortem Pericli ambitioni et quaestui dediti, *ib.* intercipiunt Pelop. ad Persas legatos, *ii.* 67. Potidaeam capiunt, *ii.* 70. naves ad Naupactum et in Cariam mittunt, *ii.* 69, sq. eorum ad Plataeenses responsum, *ii.* 73. bellum inferunt Chaloidensibus, etc. *ii.* 79. vario Marte, *ib.* pugnant cum Pelop. *ii.* 83. iterum se parant certa-

mini, *ii.* 85, sq. pugnam committunt, *ii.* 90. Astacum navigant et in Acarnaniam digressantur, *ii.* 102. eorum resp. qualis, *ii.* 30. eius optimum temperamentum, *viii.* 97. classem in Lesbum mittunt, *iii.* 3. Mitylenen obsidione cingunt, *iii.* 6. 19. et capiunt, *iii.* 27. eorum in Mitylenaeos saevum decretum, *iii.* 36. 49. Minoam insulam occupant, *iii.* 51. in Sicil. naves mittunt, *iii.* 96. iterum peste laborant, *iii.* 87. in Aeoli insulas expeditionem suscipiunt, *iii.* 88. quas res in Sicilia gesserint, *iii.* 91, sq. 99. 103. 115, sq. classem in Pelopon. et Melum, etc. mittunt, *iii.* 91. in Acarnania res gestas, *iii.* 94. pugnant cum Aetolis, *iii.* 97. vincuntur, *iii.* 96, sq. novam classem instruunt, *iii.* 115. et in Siciliam mittunt, *iv.* 2. Pylum occupant et manant, *iv.* 3, sq. Eionem capiunt, *iv.* 7. pugnant cum Laced. circa Pylum, *iv.* 9, sq. eosque superant, *iv.* 13, sq. inducias faciunt, *iv.* 16. quibus solutis, bellum rursus gerunt cum Laced. *iv.* 23. pugnant cum Syracusanis, *iv.* 24, sq. Pylum obsident, *iv.* 26, sq. pugnant cum Laced. *iv.* 32, sqq. Corinthios invadunt, *iv.* 42, sq. Anactorium capiunt, *iv.* 49. Chierum muros deiciunt, *iv.* 53. Cythera occupant, *iv.* 53, sqq. agrum Lacon. populantur, *iv.* 54. Thyream capiunt, et Aeginetas perimunt, *iv.* 57. longos muros Megarensum capiunt, *iv.* 69, sq. et Nisaeam, *iv.* 69. pugnam cum Brasida detrectant, *iv.* 73. Antandrum recipiunt, *iv.* 75. Boeotiam ingressi, Delium communiunt, *iv.* 90. praelium ineunt cum Boeotis, *iv.* 96. vincuntur, *ib.* sq. Delium amittunt, *iv.* 101. Amphipoli capta trepidare coeperunt, *iv.* 108. inducias faciunt cum Laced. *iv.* 117, sq. Mendam capiunt, *iv.* 130, sq. Scionem obsident, *ib.* societatem ineunt cum Perdicca, *iv.* 132. Delios insula pellunt, *v.* 1. expeditionem in Thraciam suscipiunt, *v.* 2. legatos in Siciliam mittunt, *v.* 4. ad Amphipolin a Brasida fugantur, *v.* 10, sqq. ad pacem inclinant, *v.* 14. foedera ineunt cum Laced. *v.* 18. 23. Scionem expugnant

v. 32. eorum in Laced. ira, v. 42. foederis solvendi occasionem capiunt, v. 43. foedus faciunt cum Argivis et eorum sociis, v. 47. in Melum classem mittunt, v. 84. eamque obsident, v. 114. et expugnant, v. 115. in Siciliam expeditionem suscipiunt, vi. 1. quam ob causam, vi. 6. de bello Siculo deliberant, vi. 8. eius apparatus, vi. 25. 31, sq. 43. ab Egestaeis decepti, vi. 46. inquirent de sacris violatis, vi. 53, sq. Alcibiadem e Sicilia revocant, vi. 61. quas res in Sicilia gesserint, vi. 62, sq. Syracusas invadere cooperunt, vi. 63. praelio se parant cum Syrac. 66, sq. pugnant et vincunt, vi. 69, sq. Camarinensium societatem petunt, vi. 75. sunt Iones genere, vi. 82. vii. 57. Siculos et Etruscos belli socios faciunt, vi. 88. Epipolas capiunt et Syracusanos vincunt, vi. 97, sqq. 101, sq. Syracusas obsidione premunt, vi. 103. pacem cum Lacedaemoniis rampunt, vi. 105. cum Gylippe vario Marte pugnant, vii. 5. sqq. novum exercitum in Siciliam decernunt, vii. 16. naves 30 in Pelop. et novam classem in Siciliam mittunt, vii. 20. post Deceleam muro conclusam consternati, vii. 27, sq. Thraces domum remittunt, vii. 29. cum Corinthiis pugnant ad Erinneum, vii. 27, sq. pugnant cum Syrac. et vincuntur, vii. 40. sq. magnam cladem ad Epipolas accipiunt, vii. 43, sq. de discessu a Syrac. cogitant, vii. 47, sq. discessuri lunae defectione absterrentur, vii. 50. vincuntur a Syrac. vii. 52, sqq. quinam eorum socii in bello Syrac. vii. 57, sq. ultimi praelii fortunam experiri statuunt, vii. 60, sq. dimicant, vii. 70, sq. et superantur, vii. 71, sq. miserabilis eorum discessus, vii. 75, sq. noctu profugiunt, vii. 80. eos que insequuntur Syrac. vii. 81. captivi in lapidicines coniecti vii. 87. eorum post hanc cladem consternatio, viii. 1. sociorumque defeccio, ib. sq. classem Pelop. fugant obsidentque, viii. 10. sq. eorum apparatus ob sociorum defectionem, vii. 14, sq. Mitylenen capiunt, viii. 23. Clazomenios subigant, viii. 23.

Chios acie victos obsident, viii. 9. Milesios superant, viii. 25. a Milo Pelop. metu abscedunt, viii. 28. expeditionem suscipiunt adversus Melum et Chium, viii. 30. ad Chionaufragium patiuntur, viii. 34, sq. pugnant cum Pelop. et vincuntur, viii. 42, sq. amicitiam Tissapherni frustra tentant, viii. 56. pugnam cum Chiis, viii. 61. quo anno per exactos tyrannos libertate privati, viii. 68. opprimunt optimates in Samo, viii. 73. pugnant cum Pelop. et profligant, viii. 95. post Euboeae amissam consternati, viii. 96. navale certamen ineunt cum Pel. viii. 105, sq. et victoriam obtinent, viii. 106. animo confirmantur, ib. Athonaeus Pericleidae fil. iv. 119. 12. Athenagoras Syracusanus populo de facundiam gratiosissimus, vi. 35. Athletae in certam Olymp. a subligula circa pudenda gestabant, i. 6. quando primum se nudarint, ibid. Athos mons ubi situs, et quot urbes contineat, iv. 109. Vide Herodotus. l. viii. c. 22. Antitane, vide Antitanes. Atramyttium in Asia situm, vi. 1. vide Strabonem, l. xiii. a Deliis habitatum, vii. 108. Atrous Pelopis fil. regnum Mycenarum ab Eurytheo accipit, i. 9. Attica cur olim seditionibus immanis, i. 2. ab iisdem incolis semper habitata, ib. sterilis, ib. hominum multitudine quomodo aucta, ib. cum in Ioniam colonias miserit, ib. quomodo olim incoleretur, ii. 1. invaditur, i. 114. ii. 10. 12. 18, sq. 47. iii. 1. 26. vii. 19. Aulon, iv. 103. vide Palmerii Graec. Ant. p. 163, etc. Aurigam coronavit in Olymp. Lida Lacedaem. v. 50. Autocles Tolmaci fil. iv. 53. 119. Axius fl. ii. 99. vide Heropot. l. 1. et Strab. Epit. l. vii.

B.

Bacchi in Limnis templum, ii. 1. eius in honorem celebrantur Bacchalia, ibid. Barbari nomen ignotum Homero, 3. barbari ferrum gestare perper-

olebant, i. 6. Graeciam magna clas-
 sibus invadunt, i. 18.
 stus Corinthius dux, iv. 43.
 illum Peloponnesiacum quantum,
 tc. i. 23. eius causae, i. 24. 56. 66.
 7. et apparatus ex utraque parte,
 i. 7. et initium, ii. 1. primus eius
 numerus absolutus, ii. 47. secundus,
 i. 71. tertius, ii. 103. quartus, iii.
 5. quintus, iii. 88. sextus, iii. 116.
 optimus, iv. 51. octavus, iv. 116.
 nonus, iv. 135. decimus, v. 24. v. 39.
 undecimus, duodecimus, v. 51. de-
 cimus tertius, v. 56. decimus quar-
 tus, v. 81. decimus quintus, v. 83.
 decimus sextus, vi. 7. decimus sep-
 timus, vi. 93. decimus octavus, vii.
 8. decimus nonus, viii. 6. vicesi-
 mus, viii. 60. vicesimus primus,
 viii. 109. eius duratio, v. 26. prae-
 dicta ab oraculo, ib. per aetates et
 sicmes a Thucydide descriptum, ii.
 v. 20, sq. 26. cum primo gestum
 per decem integros annos duravit,
 v. 20. 24, sq. redintegratum, etc. v.
 26. bellum inter Chalcidenses et E-
 retrieneses, i. 15. cum Medis gestum,
 v. 23. inter Corcyraeos et Corinthios,
 v. 24. etc. inter Ambraciotas et Am-
 philochos, ii. 68. inter Lacedaemo-
 nios et Argivos, v. 83. vi. 7, sq. 95.
 inter Epidaurios et Argivos, v. 53.
 bellum sacrum, i. 112. Reliqua vide
 in locis, scil. in nominibus eor-
 um, a quibus gesta sunt.
 diarrhoea, i. 61. Vide Strabonem, l.
 cvi. et Antonini Itiner.
 isaltis, ii. 99. iv. 199. vide Herodo-
 tum, l. vii. c. 115.
 ithyni Thraeces, iv. 75. vide Herod.
 l. vii. c. 75. et Strab. l. xii.
 ocoxi ex Arna ciecti, i. 12. Cadmei-
 dem regionem occupant, ibid. ab
 Athen. victi ad Oenophyta, i. 108.
 liberi fiunt, i. 113. Phocensibus con-
 termini, iii. 95. Delium oppugnant,
 iv. 100. vincunt Athenienses ad De-
 lium, iv. 96. sq. Panactum capiunt,
 v. 3. societatem cum Lacedaemoniis
 ineunt, v. 40. Syracusanis auxilia
 mittunt, vii. 19. et Athenienses ad
 Syracusas superant, vii. 43. eorum
 magistratus Boeotarchae dicti, ii. 2.
 iv. 92. v. 37. eorum quatuor consi-
 lia, v. 38, sq.

Boeum, i. 107.
 Bolbe, palus in agro Mygdonio, i.
 59. iv. 103.
 Bolissus, viii. 24. eius meminit He-
 rod. in vita Homeri, c. 23, sq.
 Bomicenses, iii. 96. vide Palmerii Gr.
 Ant. p. 502.
 Boriades Eurytanes, iii. 100.
 Bottia, urbs dicti Bottiaci, ii. 99.
 Bottiaca, ii. 100. vide Herod. l. vii.
 Bottiaci, in Thracia, i. 57. ad defe-
 ctionem sollicitati, ib. iis bellum in-
 ferunt Athen. ii. 79. et dubie Marte
 pugnant, ib.
 Brasidas Tellidis fil. Methonen ser-
 vat, et Spartae collaudatur ii. 25.
 Alcidae consiliarius, iii. 69. ad Py-
 lum rem strenue gerit, iv. 11, sq. gra-
 viter vulneratur, iv. 12. Megarensi-
 bus succurrit, iv. 70, sq. copiam
 pugnae facit Atheniensibus, iv. 73,
 sq. in Thraciam copias ducit, iv. 78.
 Thessaliam pertransit, ib. sq. eius
 laus, iv. 81. 108, sq. v. 7. in Lynce-
 stas expeditio, iv. 83, sq. Acanthe
 bellum infert, iv. 84. orationem ha-
 bet, iv. 85, sq. ad eum deficit A-
 canthus, iv. 88. et Stagirus, ib. con-
 tra Amphipolin copias ducit, iv.
 102. occupat Arginum, iv. 103. et
 Amphipolin, iv. 101. ab Eione rep-
 pellitur, iv. 106. deditione accipit
 Myrcinum, Gapselum, et Oessymen,
 ib. exercitum ducit in Acten, iv.
 109. Toronen occupat, iv. 113. Le-
 cythum oppugnat et capit, iv. 115,
 sq. ad eum deficit Scione, iv. 120.
 a Scionacis, ut Graeciae liberator,
 aurea corona donatur, iv. 121. ad
 eum deficit Menda, iv. 133, sq. al-
 teram in Lyncestas expeditionem
 suscipit, iv. 124, sq. deseritur a
 Perdicca, iv. 125. milites cohorta-
 tur, ib. sq. hostes insequentes rep-
 pellit, iv. 127. sq. hostis iudicatur a
 Perdicca, iv. 128. Potidaeam nequid-
 quam tentat, iv. 135. Cleoni castra
 opponit ad Cerdylum, v. 6, sq. A-
 thenienses aggredi statuit, v. 8, sq.
 milites adhortatur, ib. sq. in Athe-
 nienses erumpit, v. 10, sq. victor in
 praelio cadit, ib. honorifice sepeli-
 tur, v. 11.
 Braure Pittacum interficit, iv. 107.
 Bricinniae, arx in agro Leontino, v. 4.

- Brilessus mons**, ii. 23. vide *Strab. l. ix.*
Bromorus pater Arrhibasi, iv. 83.
Bromiscus, iv. 103.
Bucolion Arcadiæ op. iv. 184. dictum forte a *Bucolione* rege, cuius meminit *Pausanias*, l. viii.
Buderum propugnaculum, ii. 93.
Euphras, iv. 118.
Byzantium Medis cripiunt Athen. ducta *Pausaniæ*, i. 94. a *Pausania* priore adventa captum, et *Gongylo Eretriensi* commissum, i. 128. *Byzantii* ab Athen. deficiunt, i. 115. cum illis compositionem faciunt, i. 117.
- C.
- Cacyparis fl.** vii. 80. vide *Cluverii Sicil. p. 183.*
Cadmeis, quæ postea *Boeotia*, i. 12.
Calcinus fl. iii. 103.
Calex fl. iv. 75.
Callias pater Callioratis, i. 29. pater *Hipponici*, iii. 90. *Calliadis* fil. dux Athen. i. 61. in prælio cadit, i. 64. *Hyperochidae* fil. vi. 55.
Callierates Calliæ fil. dux Corinth. i. 29. vide *Herod. l. ix.*
Callienses Aetoli, iii. 97. vide *Palmerii Gr. Ant. p. 502.*
Calligetus Laophontis fl. viii. 6. *Megarensis*, viii. 39.
Callimachus pat. Phanomachi, ii. 70. pater *Learchi*, ii. 67.
Callirhos fons, ii. 15.
Calydon olim Aetolis, iii. 102. vide *Strab. l. x.*
Camarina, civitas Doriensis, iii. 86. a *Syracusanis* condita, etc. vi. 5. vide *Cluverii Sicil. p. 192.* ab *Archia* prodita, iv. 25. *Camarinaci* bis sedibus suis pulsus, vi. 5. quomodo se gesserint erga *Athenienses* et *Syracusanos*, vi. 88. sq.
Cambyses Cyri fil. Persarum rex, i. 13. vide *Herodotum.*
Cameirus, viii. 44. vide *Herod. l. i. Strab. l. xiv.*
Canastraeum, iv. 110. vide *Herod. l. vii. Strab. Epit. l. vii. et Livium, l. xiv.*
Canis-ssepulchrum. vide *Cynossema.*
Capaton pater Proxeni, iif. 103.
Capita-quercus, loci nomen, iii. 24.
Carcinus Xenotimi fil. ii. 28.
- Cardamyla**, viii. 24. vide *Strab. l. viii. et Pausaniam in Lacon.*
Caria, i. 116. ii. 9. *Cares insulas* olivæ habitabant, et *latrocinia* exercebant, i. 8. in *Delo sepulti*, et quomodo ex armorum genere agniti, ib. *Cricum mare.* vid. *Mare.*
Carnea, festa Laced. v. 54. 75. sq. *Carcneus mensis*, v. 54. vide *Meursii Miscell. Lacon. l. iii. c. 8.*
Carthaginienſes a Phocæensibus victi, i. 13. -
Caryæ, v. 55.
Caryasii victi ab Athen. i. 98. *Dryopes* sunt, vii. 57.
Casmeneæ a Syrac. conditæ, vi. 5. vide *Cluv. Sic. p. 358.*
Castoris et Pollucis templ. v. *Templum.*
Catana quando et a quo condita, vi. 8. vide *Cluverii Sic. p. 116, etc.* *Catanæi* regionem sub *Aetna* monte incolunt, iii. 116. in *Atheniensium* potestatem redacti, vi. 51.
Caulonia, vii. 25.
Caunus, i. 116. viii. 39. 42. 57. 106. vide *Strab. l. xiv.*
Cecalus pater Nicasi, iv. 119.
Cecropia, ii. 19.
Cecrops Athen. rex, ii. 15. sub eo ut incoleretur *Attica*, ib.
Cecryphalæa, i. 105.
Cenacum Eubœæ prom. iii. 93. vide *Palmerii Gr. Ant. p. 578.*
Cenchres, iv. 42. 44. *Cenchreæ*, viii. 10. 20.
Centoripa, Sicularum op. vi. 94. vide *Cluverii Sic. p. 308.* *Centoripes incolæ*, vii. 32.
Cephalonia, vide *Palmerii Gr. ant. p. 519, etc.* ubi sita, ii. 40. quot urbes habeat, *ibid.* ab *Atheniensibus* capta, *ibid.*
Ceramicus, vii. 57. vide *Meursii Ceramicum.*
Cercine mons ubi, ii. 98.
Cerdylum, v. 6. 8. 10.
Ceryces, viii. 53.
Cestrine, i. 46. vide *Palmerii Gr. Ant. p. 273.*
Chaereas Archestrati fil. viii. 74. res ab eo gestæ, *ibid.* et 86.
Chaeronea Boeotiae urbs, i. 113. iv. 76. vide *Strab. l. ix. et Pausaniam in Phocis.* ab Athen. capta, i. 113.

- halce, viii. 41. 44. 45. vide Strab. l. x.
 halcedon colonia Megarensium, in Ponti faucibus sita, iv. 75. vide Strab. l. xii.
 halcideus classis Laced. praefectus, viii. 8. res ab eo gestae, viii. 11. 23. ab Athen. caesus, viii. 24.
 halcioecae Minervae templum, i. 134.
 halcis Corinthiorum urbs, i. 106. vide Herod. l. vii. et Strab. l. x. ab Athen. capta, ib. Chalcis Euboeae, vii. 29. cum Eretrionibus bellum gerunt, i. 15. Atheniensibus subditi, vi. 76. ab Atheniensibus deficient, i. 58. vincunt Athenienses, ii. 79. cum Argivis foedus incunt, v. 31.
 haones barbari, ii. 68. 80. quali tantur imperio, ib. bellicosissimi, ii. 81. ad Stratum cladem accipiunt, ib.
 Haradrus, locus apud Argivos, ubi de causis militaribus cognoscunt, v. 60.
 Charicles Apollodori filius, vii. 20. 26.
 Charminus Atheniensium dux, viii. 30. cladem a Pelop. accipit, viii. 41. sq. oligarchicos in Samo adiuvat, viii. 78.
 Charoeades Euphileti fil. iii. 86. caesus a Syracusanis, iii. 90.
 Charybdis, iv. 24. vide Cluverii Sic. p. 62, etc.
 Chersonesus Thraciae, i. 2. Peloponnesi, iv. 42.
 Chimerium Thesprotidis, i. 30. 46. vide Palmerii Gr. p. 279, etc.
 Chionis Laced. v. 24.
 Chius obsidetur, viii. 38, etc. abundat servis, viii. 40. Chii de rebellionem suspecti, novum murum Atheniensium iussa demoliuntur, iv. 51. ab Athen. deficient, viii. 15. praelio vincuntur, variisque cladibus ab Athen. afficiuntur, viii. 24. 34. Graecorum opulentissimi, viii. 24, 25. urbs ab Athen. circumvallata, viii. 35. Astyocho cur in urbem accesserint, viii. 24. ab Astyocho auxilium petunt, viii. 40.
 Choerades insulae, vii. 33.
 Chronon Messenius, iii. 98.
 Chrysis Iunonis sacerdos Argis, ii. 2. eius imprudentia conflagrat Iunonis templum, iv. 133, sq. Philiantem confugit, ib.
 Cicadas aureas olim gestarunt Athenienses, i. 6.
 Cilices pugna superati ab Atheniensibus, i. 112.
 Cimmon vel Cimon pater Laced. i. 45. Cimon Miltiadis filius Eionem capit, i. 98. Persas ad Eurym. fl. vincit, i. 100. in Cypria expeditione moritur, i. 112.
 Cithaeron, ii. 75. iii. 24. vide Herod. l. ix. Strab. l. ix.
 Citium Cypri urbs, i. 112. vide Meursii Cyprium. obsidetur, ibid.
 Clades quaenam omnium maxima in belle Pelop. iii. 113. clades Atheniensium in Sicilia. vide Athenienses et Syracusani.
 Clarus insula, iii. 33.
 Classis quaenam antiquissima, i. 1. quae nam olim omnium potentissima, i. 14. Graecorum classes quales, i. 15. classis ad Troiam profecta quanta et qualis, i. 10. classis in Sicilia missae apparatus, etc. vi. 29.
 Clazomenae, viii. 14. vide Herodot. l. i. Strab. l. xiii. xiv. ab Athen. deficient, ibid. Polichnam muniunt, ibid. in Athen. ditionem concedunt, viii. 23.
 Cleaenetus, vide Cleon.
 Cleandridas pater Gylippi, vi. 93.
 Clearchus Rhamphiae filius, viii. 8. 39.
 Clearides Cleonymi filius Amphipol. praefectus, iv. 132. v. 8. Cleonem cum Brasida vincit, v. 10, sq. pacem turbare conatur, v. 21.
 Cleippides Diniac fil. iii. 3.
 Cleobulus ephorus Lacedaem. v. 36, sq.
 Cleombrotus pater Pausaniae, i. 94. et Nicomedis, i. 107.
 Cleomedes Lycomedis fil. v. 84.
 Cleomenes Laced. i. 126. Pausaniae patruus. iii. 26.
 Cleon Cleaeneti fil. iii. 36. eius ingenium, mores et facundia, ib. et iv. 21, sq. orationem habet, iii. 37. Pylum cum exercitu mittitur, iv. 28, sq. res ab eo gestae, iv. 30, sq. eius arrogantia, iv. 27, sq. v. 7, sq. in Thraciam contra Brasidam copias

ducit, v. 2. Teronen capit, v. 3. sq. et Galepsum, v. 6. ad Amphip. a Brasida victus, v. 10. a quodam Myrcinio caeditur, ibid.
 Cleonae, urbs ad Athon, iv. 109. v. Herod. l. vii. Cleonae in Argiva regione, vi. 95. v. Strab. l. viii. et Pausan. in Corinth.
 Cleonymus pater Clearidae, iv. 132.
 Cleopompus Cliniae fil. ii. 26. 58.
 Clinias, ibid.
 Clypei. in Clypeos captivi deponabant pecuniam, quam secum habebant, vii. 83. clypeorum umbones. vide Ceres.
 Cnemus Spartanus classis in Zacynthum missae praef. ii. 86. in Acarnaniam a Laced. mittitur, ii. 80. pugnat cum Athen. ad Stratum, ii. 83.
 Cnidus, viii. 85. 43. sq.
 Colloquium Atheniensium et Meliorum, v. 85. sqq.
 Colouae agri Troiani, i. 131. vide Strab. l. xiii.
 Coloniae deducendae mos priscus, i. 24. etc. coloniae et metropolis mutua officia quaeenam, i. 25. 38. etc.
 Colonus, locus editus in agro Attico, viii. 67.
 Colophon, iii. 36. vide Herodot. l. i. Strab. l. xiii. Colophonii Notium se conferunt, etc. ibid. et sqq.
 Columnis incisa foedera. vide Foedus.
 Commercia inter priscos Graecos qualia fuerint, i. 2. sq.
 Concio Corcyraeorum, i. 21. sqq. Corinthiorum, i. 36. 67. 120. sqq. Peloponnesium, i. 53. Athenicum, i. 53. 73. sqq. Periclis, i. 139. ii. 34. 59. Archidami, i. 79. ii. 10. 72. sq. 74. Stheneladae, i. 85. Plataeensium, ii. 71. iii. 52. Cnemi ceterorumque ducum Lacedaemoniorum, ii. 86. sqq. Phormionis, ii. 88. Mitylenaeorum, iii. 8. Teutiapli Elei, iii. 30. Cleonis, iii. 37. Diodoti, iii. 42. Thebanorum, iii. 61. Demosthenis, iv. 10. Lacedaemoniorum, iv. 17. Hermocratis, iv. 59. vi. 83. 68. Brasidae, iv. 85. 126. v. 9. Pagondas, iv. 92. Hippocratis, iv. 95. Nicias, vi. 9. 20. 68. vii. 61. 77. Alcibiadis, vi. 16. 89. Athenagorae, vi. 26. Euphemi, vi. 82. Gylippi

et ceterorum belli ductum, vii. 65.

Conon, vii. 31.

Copacenses, iv. 93. vide Strab. l. ix. et Pausan. in Boeot.

Corcyra Epidamni metropolis, i. 25. eam olim tenuerunt Phaeaces, ibid. et insula et urbs, i. 37. vide Palmerii Gr. Ant. l. ii. c. 10. quomodo sita, i. 36. 45. 68. Corcyraei Epidamnium condiderunt, i. 24. Corinthiorum coloni, i. 25. bellum Epidamniis inferunt, i. 26. mari Corinthios vincunt, i. 29. societatem Atheniensium implorant, i. 31. orationem habent, ibid. sq. societatem ab Athen. impetrant, i. 45. praelium navale committunt cum Corinthiis, i. 48. etc. vincuntur, i. 50. eorum discordiae et seditio, iii. 70. sq. a classe Pelopon. vincuntur, iii. 77. plebis in optimates saevitiae, iii. 81. etc. in bello Syracus. Atheniensibus auxilia dant, vii. 57.

Corinthus, i. 13. Corinthii navium formam primi immutarunt, ibid. opulenti, ib. Epidamnios in fidem et clientelam recipiunt, i. 25. Corcyraeos odio prosequuntur, ibid. Epidamnium praesidia mittunt adversus Corcyr. i. 26. bellum contra Corcyr. parant, i. 27. cum Corcyr. navale praelium committunt et vincuntur, i. 29. praesidiis Leucadem ceterasque civitates amicas tuentur, i. 30. bellum adversus Corcyr. instaurant, ibid. et cum illis et Athen. rursus pugnant, i. 47. sq. exitus praelii, i. 50. sq. auxilium mittunt Potidaeis, i. 60. Athenienses vincunt, i. 62. Athenienses odio habent, i. 103. cum illis aeque Marte pugnant, i. 105. gravissimam cladem accipiunt, ib. a Phormione praelio navali superantur, ii. 84. cum Athen. pugnant et ab illis vincuntur, iv. 43. maximum tumultum in Peloponneso excitant, v. 27. sq. a Lacedaemoniis abalienati, v. 30. societatem faciunt cum Eleis, v. 81. et cum Argivis, ib. Syrac. contra Athen. suppelias ferunt, vi. 93. vii. 18. 19. Corinthiorum concio, i. 37. 68. 120. Graeciae imperium, i. 13. Corcebus, iii. 22.

- Bronaei, iv. 93.
 bronca Bocoetiae, i. 113. vide Strab. ix.
 Brona Acarnaniae, ii. 102. vide Palmerii Gr. Ant. p. 419.
 Bortyta, iv. 56.
 Borycus, viii, 14. 33. 34. vide Strab. l. xiii.
 Bryphasium, iv. 3. 118. v. 18. vide Pausaniam in Messeniis.
 Cos Meropis, viii. 41. vide Herod. l. i. Strab. l. x.
 Cephalleniae, ii. 30. 33. v. 35. 56. vide Strab. l. x. et Palmerii Gr. Ant. p. 530.
 Ceronii, di. 22. v. Strab. l. ix.
 Caramenes, vi. 4.
 Cateriai Phocidis, viii. 101.
 Catesicles pater Thrasymelidae, iv. 11.
 Crenae Amphilochoiae, iii. 105.
 Cretonica gens, iv. 109.
 Creta, iii. 69. Cretenses cum Rhodiis Gelam condunt, vii. 57. mercede militant, ibid.
 Crissaeus sinus, i. 107. vide Palmerii Gr. Ant. p. 608.
 Crisaeae galearum, vide Ceres.
 Crocylium Aetoliae op. iii. 96. vide Palmerii Gr. Ant. p. 466. 506. 517.
 Croesus, i. 16.
 Crommyon in agro Corinth. iv. 42. 44. vide Strab. l. viii. et Pausan. in Corinthiacis.
 Crotoniatis regio et Crotoniatae, vii. 35.
 Crusis regio, ii. 79.
 Cultus priscus Graecorum qualis, i. 5.
 Cuma Aetolica, iii. 31. Cuma, viii. 31. 100. Cumae urbs Chaloidica, vi. 4.
 Cupresseis arcis Athenienses condabant ossa mortuorum, ii. 34.
 Cyclades insulae, i. 4.
 Cyclopes, vi. 2.
 Cydonia urbs Cretae, ii. 85. vide Mour-sii Cretam. Cydoniatae, ibid.
 Cyllene, i. 30. vide Strab. l. viii. et Pausan. in Eliacis. a Corcyrae incensa, ibid. Eleorum navale, ib. et ii. 84. vi. 88.
 Cylon et Cylonium piaculum, i. 126.
 Cynes Theolyti fil. ii. 102. in Coronta reductur, ibid.
 Cynossema prom. viii. 104, 105. vide Strab. l. xiii.
 Cynurius ager, iv. 56. in confinis Argivi et Laconici agri, ibid. vide Pausan. in Corinthiacis. controversus inter Laced. et Argivos, v. 41.
 Cyprus, i. 94. multae eius urbes a Graecis subactae, ibid. ei bellum inferunt Athenienses, i. 112.
 Cypsela castellum, v. 33.
 Cyrene, i. 110.
 Cyrrhus, ii. 100. vide Plinium l. iv.
 Cyrus primus Persarum rex Cambysae pater, i. 13. Croesum superat, i. 16. Cyrus Persarum regis fil. Pelopon. favet, ii. 65.
 Cythera insula ubi, iv. 53. vii. 26. vide Strab. l. viii. et Pausan. in Lacon. ei bellum inferunt Athen. iv. 54. Cytherii ab Athen. ex suis sedibus in alias translati, ibid.
 Cytherodices quis, iv. 53.
 Cytinium, i. 107. iii. 95. vide Strab. l. ix. x.
 Cyzicus, viii. 107. vide Strab. l. xii. D.
 Daimachus pater Eupolpidae, iii. 20.
 Daithus Laced. v. 19.
 Damagetus Laced. ibid.
 Damagon Laced. iii. 92.
 Damotimus Naucratis fil. iv. 119.
 Daphnus, viii. 23. 31. vide Palmerii Gr. Ant. p. 569.
 Dardanum, viii. 104.
 Darius Persarum rex Cambysae succedit, i. 14. Phoenicum classe insulas in suam potestatem redigit, i. 16. in Marathone pugnat cum Atheniensibus, vi. 59. alter Darius Artaxerxis filius, viii. 5. foedus cum Lacedaemoniis iungit, viii. 18. 37.
 Darius, vid. Persarum reges. Darius stater, viii. 28.
 Dascon Camariniae conditor, vii. 5.
 Dascon sinus et castell. vi. 66. vide Cluverii Sicil. p. 180.
 Dascyllitis provincia, i. 129.
 Daulia urbs in agro Phocensi, ii. 29. vide Strab. l. ix. Pausan. in Phocicis, et Palmerii Gr. Ant. l. vi. c. 12. Daulias avis, ibid.
 Decelea in Attica, vi. 93. Alcibiadis susu communita, vii. 18, 19. maximo Atheniens. damno, vii. 27. quantum distet ab Athenis, vii. 19.
 Decemviri Athenis creati, viii. 67.

- Defectio Graecorum ab Athen. qua de causa, i. 99.
- Defectus lunae, vii. 56. solis, i. 23. ii. 28. iv. 52.
- Deiniadas. vide Diniadas.
- Delium Apollinis templum in agro Tanagraeo, iv. 76. vide Herod. l. vi. Pausan. in Boeoticis, et Strab. l. ix. ab Athen. munitum, iv. 90. a Boeotis oppugnatum, iv. 100. et expugnatum, ibid.
- Delphi, i. 112. Delphos spolia mitti solita, iv. 134. Delphica vates a Plistoanacte corrupta, v. 16. Delphicum templum Delphis a Laced. traditum, Phocensibus ab Athen. i. 112. Delphicum oraculum. vide Oraculum.
- Delphinium in Chio, viii. 25. vide Strab. l. ix. ab Atheniensibus munitum, ibid.
- Delus ab Athen. lustrata, i. 8. iii. 104. aerarium Athen. à. 96. mota ante bellum Pelop. ii. 8. Deliaci ludi et conventus, iii. 104. Delii ab Athen. ex insula summati, v. 1. quoniam se receperint, ib. et viii. 108. quando et cur ab Athen. in patriam reducti, v. 82.
- Demaratus Athen. vi. 105.
- Demarchus Syrac. viii. 74.
- Demeas pater Philocratis, v. 116.
- Demiurgi, v. 47.
- Democratia Athenis sublata, viii. 63, sq. et Argis, v. 81.
- Demodocus, iv. 75.
- Demosthenes Alcisthenis fil. iii. 91. Aetolis bellum infert, iii. 94. clam ab iis accipit, iii. 96. ob quam Athenas redire non audet, sed apud Naupactum manet, ib. totius socialis exercitus dux electus, iii. 107. res ab eo gestae, ib. sq. circa Pylum quomodo se gesserit, iv. 8. milites hortatur, iv. 10. Megara tentat, iv. 66, sq. Megarensium longos muros capit, iv. 68. Nisaeam occupat, iv. 69. ad bellum Syracusanum mittitur, vii. 16. traiecit in Siciliam, vii. 25. Syracusas cum classe venit, vii. 42. Epipolas aggressus, magna cum clade repollitur, vii. 43. discessum e Sicilia suadet, vii. 47. non probat Nicias consilium, vii. 49. ultimam navale praelium infelicitertentat, vii. 70, sq. Syracusas discedit, vii. 71, sq. cum suis se dedit Syracusanis, vii. 82. et ab illis interficitur, vii. 86.
- Demoteles, iii. 39.
- Dercylidas Spart. Abydum et Lempsacum occupat, viii. 61, 62.
- Derdas, i. 75. res ab eo gestae, ib.
- Dersaei, ii. 101. vide Herodot. l. vii. c. 110.
- Derus. al. Lerus, viii. 27.
- Deucalion, i. 3.
- Diacritus pater Melesippi, ii. 12.
- Diacum genus. vide Dii.
- Diana Ephesis, iii. 104. viii. 109.
- Diasia, maximus Iovis Milichii dies festus, i. 126.
- Dictidienses Thysson capiunt, etc. v. 35. in monte Atho habitant, v. 82. ab Atheniens. ad Chalcidenses deficiunt, ibid.
- Dictum Lacedaem. scutum, iv. 40.
- Didyme insula, iii. 86. vide Strab. l. vi. et Cluverii Sicil. p. 396. et 414.
- Diemporus Onetoridae fil. ii. 2.
- Dii ex Diaco genere, ii. 96. vii. 27.
- Diitrephes Athen. vii. 29.
- Diluvium circa Orobias et Atalantam, iii. 89.
- Diniadas, viii. 22.
- Dinias pater Cleippidae, iii. 3.
- Diodotus Eucratis fil. iii. 41. orationem habet, iii. 42. et sq.
- Diomedon Athen. dux, viii. 19. Chios victos obsidet, viii. 24. democratias favet, viii. 54.
- Diomilus Andrius, vi. 96. in praelio interfectus, vi. 97.
- Dion Macedonias op. iv. 78. Dios ad Athon, iv. 109.
- Dionysia, v. 20. 23. Dionysiacus theatrum ubi, viii. 93.
- Diotimus Strombichi fil. i. 43.
- Diotrephes pater Nicostrati, iii. 75. Diotrephes in Thraciam missus, viii. 64.
- Diphilus Athen. dux, vii. 34.
- Discordia. vide Seditio.
- Dissensio inter Laced. et Athen. i. 102. eiusque causa, ibid.
- Doberus urbs Paenonia, ii. 98, 99. 100. vide Palmarii Gr. Ant. p. 211.
- Dolopia, ii. 102. vide Strab. l. ix. 1.
- Dolopes Scyrum incolunt, i. 99.
- Dorcis Laced. i. 95.

- Doros sive Dorienses Peloponnesum tenent, i. 12. Lacedaemona condant, i. 18. Derion Lacedaemoniorum metropolis, i. 107. iii. 92. Caribus finitimi, ii. 9. a Phocensibus bello premuntur, i. 107, etc. Iorum perpetui hostes, vi. 80.
- Doriens Diagoras fil. Rhodius Olympio nices, iii. 8. Thurinarum navium praefectus, viii. 35. 84.
- Dorus, iv. 78.
- Drabescus Edonica, i. 26. iv. 102.
- Drimyssa insula, viii. 31. vide Livium l. xxxviii.
- Droi Thraces, ii. 101.
- Dryopes, vii. 57. vide Palmerii Graec. Ant. p. 313.
- Dyme Aethiae op. ii. 84. vide Strab. l. viii. et Pausan. in Aethaia.
- E.
- Ebrus fl. ii. 96.
- Eccritus Spartanus, vii. 19.
- Echecratides rex Thessalorum, i. 111.
- Echetimides pater Tauri, iv. 119.
- Echinades insulae, ii. 102. vide Strab. l. x.
- Edoni, i. 100. ii. 99. iv. 102. 109.
- Ectionea, viii. 90. 92.
- Egesta urbs Elymoram, vi. 2. vide Cluverii Sic. p. 255, etc. Egestaei bellum cum Selinuntis gerunt, vi. 6. Atheniensium opem petunt, ib. eorum in Atheniensis fraus, iv. 74.
- Eion, i. 98. iv. 50. 102. 106. sq. vide Herod. l. vii. a Media occupata, i. 98. Mendacorum colonia, iv. 7.
- Elaeatis agri Thesprotici pars, i. 46.
- Elaeus, viii. 102. 107. vide Palmerii Graec. Ant. p. 223. 475.
- Elaphebolion mensis, iv. 118. v. 19.
- Eleus insula, viii. 26.
- Eleusia Atticae op. i. 114. vide Strab. l. viii. et Pausan. in Atticis. Elenisii contra Eretheam bellum gerunt, ii. 15. Eleusinium templum, ii. 17.
- Elis, ii. 25. 66. vide Strab. l. viii. et Pausan. in fine Eliacorum. Elei victi ab Athen. ii. 2. societatem faciunt cum Corinthiis et Argivis, v. 31. agrum Lepreatarum vastant, ib. de eo contadunt cum Laced. ib. foedus ineunt cum Athen. etc. v. 47, sq.
- Ellomenam, iii. 94.
- Elymi, vi. 2. vide Cluverii Sicil. p. 44.
- Embatus Erythraee, iii. 29.
- Empedias Laced. v. 19.
- Endius ephorus Spart. Alcibiadis fil. viii. 6. hospes Alcib. ib. ad Athen. legatus, v. 44. eius cum Agide simultas, viii. 12. Enipeus fl. iv. 78. vide Herod. l. vii. Strab. l. viii.
- Ennesacruno fons, ii. 15.
- Entimus Cret. Gelae conditor, vi. 4.
- Eordia regio, ii. 29. Eordi, ib. vide Strab. l. viii.
- Ephesia aemonia, iii. 104.
- Ephori Laced. i. 131. eorum potestas, ibid.
- Ephyra urbs Thesprotidis, i. 46. vide Palmerii Gr. Ant. p. 284. 432.
- Epicles pater Proteas, i. 45. ii. 33. viii. 107.
- Epicurus pater Pachetis, iii. 18.
- Epicydidas Laced. v. 12.
- Epidamnus ubi sita, i. 24. vide Palmerii Gr. Ant. p. 118, etc. a quibus condita, ibid. Epidamnii seditione laborant, ibid. a finitimis vexantur, ibid. Corcyraeorum auxilia implorent, sed non impetrant, i. 25. ex oraculo urbem Corinthiis dedunt, i. 26. eorum exuleserant Corinthios ut se in patriam reducant, i. 26. obsidentur a Corcyraeis, ib. ad deditionem redacti, i. 29.
- Epidaurus Pelop. urbs, ii. 56. vide Strab. l. viii. Epidaurus Lijmera, iv. 56. vi. 105. vii. 26. vide Pausan. in Laconicis. Epidaurum Aleib. et Argivi occupare conantur, v. 53. 56. in eius agrum irrumpunt Argivi, v. 55. invaditur ab Eleis et Athen. v. 75. Epidaurii Corinthiis naveis praebent contra Corcyraeos, i. 27. Epidaurii et Corinthii vincunt Athenienses, i. 105.
- Epidemiurgi, quales magistratus, i. 56.
- Epipolae, vi. 75. ubi sitae et unde appellatae, vi. 96. sq. vide Cluverii Sic. p. 142, etc. obsessae ab Athen. vii. 43, sq.
- Epirotica gens, iii. 102.
- Epistola Pausaniae ad Xerxem, i. 128. Xerxis ad Pausan. i. 129. Themistoclis ad Artaxerxem, i. 187. regis Persarum ad Laced. iv. 50. Nicias ad Athen. vii. 11.

- Epitadas Melebrici filii** iv. 2. 31. defunctus, iv. 38.
Epitelidas Hegesandri filii, iv. 132.
Erac urbs, v. 29. vide Strab. l. xiii. deficit ab Athen. ibid.
Erasinides Corinth. vii. 7.
Erasistratus pater Phacacis, v. 4.
Eratocles pater Phalii, i. 24.
Erechthons rex Athen. ii. 15.
Ereus vel Eressus urbs Lesbi, iii. 18. vide Strab. l. xiii. ab Athen. deficit, ibid. reducta a Pachete, iii. 35. itorum deficit, viii. 23. 100.
Eretrienses cum Chalcidensibus bellum gerant, i. 15. subditi et tributarii Athen. vii. 57. Eretriensium urbs, etc. viii. 94.
Erineum Doricum, i. 107. vide Strab. l. ix. Erineum Achaicum, vii. 34. vide Pausan. in Achaicis.
Erineus filii vii. 34. 80. 82. vide Cluverii Sic. p. 183.
Erinnyes, i. 126.
Erythrae Boeotiae, iii. 24.
Erythraea Ioniae, iii. 33. vide Herod. l. i. et Strab. l. xiii. Erythraei deficiant ab Athen. viii. 14.
Eryx urbs Siciliae, vi. 2. 46. vide Cluverii Sic. p. 238.
Eryxidas, iv. 119.
Eteonicus Laced. viii. 28.
Eualas Spartanus, viii. 22.
Euarchus tyrannus Astaci, ii. 30. ab Atheniensibus eiectus, ib. a Corinthiis restitutus, ii. 33. Euarchus alter, vi. 8.
Euboea ab Athen. deficit, ii. 114. ab iisdem tota subacta, i. 115. iterum deficit, viii. 8. 95.
Eubulus, viii. 23.
Eucles dux Athen. iv. 104. Eucles dux Syrac. vii. 103.
Eulides, unus e conditoribus Himerac, vi. 5.
Eucrates pater Diodoti, iii. 41.
Euctemon, viii. 30.
Euenus filii ii. 83. vide Strab. l. x.
Euesperitae, vii. 50.
Euction dux Athen. vii. 9.
Eumachus Chrysidis filii ii. 33.
Eumenidum arae, i. 126.
Eumolpidae, viii. 53.
Eumolpus cum Erechtheo bellum gerit, ii. 16.
Eupacides pater Amphiae, iv. 119.
Euphamidas Aristonymi filii ii. 33. iv. 119.
Euphemus Atheniensium legatus, vi. 75. orationem habet ad Camarinenses, vi. 82.
Euphiletus pater Charocadae, iii. 86.
Eupolium urbs Locr. iii. 96. vide Palmerii Gr. Ant. p. 540. a Pelop capitur, iii. 102.
Eupolpides Daimachi filii iii. 20.
Euripides pater Xenophontis, ii. 70. 79.
Euripus Euboeae, vii. 29. 30.
Europus oppugnatur, ii. 100.
Eurybatus, i. 47.
Euryelus vel Euryalus, vi. 97. vii. 43. vide Cluverii Sic. p. 144, etc.
Eurylochus Spartanus, iii. 101. Leocros subigit, ii. 102. defunctus, iii. 109.
Eurymachus Leontidae filii ii. 2. a Plataeensibus interficitur, ii. 6.
Eurymedon filii i. 100. vide Strab. l. xiv.
Eurymedon Theuclicis filii iii. 80. Corcyraeis auxilio mittitur, ibid. dux Athen. iii. 91. in Siciliam mittitur, iv. 2. 46. bellum infert Corcyraeis, ib. ob reditum ex Sicilia pecunia mulctatur, iv. 65. itorum in Siciliam mittitur, vii. 16. Syracusae venit, vii. 41. discedere capit, vii. 49. cadit in praelio, vii. 52.
Eurytheus rex Mycenarum ab Heraclidis caesus, i. 9.
Eurytanes, iii. 94. vide Palmerii Gr. Ant. p. 436.
Eurytimus pater Archetimi, i. 29.
Eustrophus Laced. v. 40.
Euthycles pater Xenoclidis, i. 46. iii. 114.
Euthydemus Athen. v. 19. 24. bello Syrac. dux creatur, vii. 16. ultimo praelio cum Syrac. infeliciter pugnat, vii. 69.
Euxinus pontus, ii. 97.
Exoecatus pater Sicani, vi. 73.
Exequize bello caecis ab Athen. factae, ii. 34.
Exercitus Athen. quisnam maximus, ii. 31. quisnam Graecorum pulcherimus, v. 60. Lacedaemon. qualis, v. 66.
Expeditio Troiana qualia et quanta, i. 8, sq. expeditiones superiorum

- seculorum quales, i. 9. 15. reliquas vide in nominibus eorum, a quibus factae sunt.
- F.**
- Fabula Alcmaeonis, ii. 102.
- Fames in obsidine Potidaeae, ii. 70.
- Ferrum gestandi mos barbaricus quando desierit, i. 6.
- Festus dies maximus Iovis Milichii, i. 126. festorum dierum nimis superstitiosa observatio quot clades Lacedaemoniis attulerit, iv. 5. v. 82. festum diem Athenienses quid esse ducerent, i. 70. festum Apollinis Maloentis, iii. 3.
- Flammaram eructatio ex Aetna quoties tempore Thucydidis contigerit, iii. 116.
- Foedus quinquennale inter Pelopon. et Athen. i. 112. tricennale inter eosdem, i. 115. quamdiu duraverit, ii. 2. aperte ruptum, ii. 7. inter Acarnanes et Amphilochos, iii. 114. inter Athen. et Laced. v. 17. eius formula, v. 18. et sq. quando ruptum, v. 25. aliud inter eosdem, v. 22. eius formula, v. 23. inter Athen. et Argivos Eleosque, etc. v. 46. eius formula, v. 47. sq. inter Argivos et Laced. v. 76. eius formula, v. 77. aliud inter eosdem, v. 78. eius formula, 79. inter Eleos et Corinthios etque Argivos, v. 31. inter Laced. et Tissaphern, etc. viii. 17. eius formula, viii. 18. aliud inter eosdem, iii. 36. eius formula, viii. 37. et aliud aliud, viii. 57. eius formula, iii. 58. foedera iurjurando caesis ostiis confirmata, v. 47. columnis lapideis incisa, ib. et 56.
- Foedus *Ἐνεάκρονος*, antea Callirioë dictus, ii. 15.
- Foedus, locus in Amphilochia, iv. 5, 106.
- Foedus regis Persarum, iv. 109.
- Foedus Siculum, iv. 24.
- Foedus oratio Periclis, ii. 35.
- G.**
- Gapsus sive Gapselus, Thasiorum colonia, iv. 107. v. 6, ad Brasidam scriptum, iv. 107. a Cleone expugnatum, v. 6.
- Gales, viii. 75.
- Gala, vi. 4. vide Cluverii Sic. p. 197. Gela urbs, quando et a quibus condita, ibid.
- Gelo rex Syrac. vi. 4.
- Geloi Acragantem condunt, vi. 4. vide Cluverii Sic. p. 202. Syrac. opem ferunt contra Athen. vii. 33. ubi habitent, vii. 58.
- Gerastius mensis Laced. iv. 119.
- Geraestus, iii. 3. vide Strab. l. x.
- Geranea, i. 105. vide Pausan. in Atticis. mons in agro Megar. iv. 70. transitu difficilis, etc. i. 108.
- Getae Scythia finitimi, cultu similes, etc. ii. 96.
- Gigonus, i. 61. v. Herod. l. vii.
- Glauce in agro Mycalessio, viii. 79.
- Glaucan Leagri filius, i. 51. Leagri Glaucan fil. meminuit Herodot. l. ix. c. 74.
- Goaxis liberi Pittacum interficiunt, iv. 107.
- Gongylus Eretriensis, i. 128. Gongylus dux Corinth. vii. 2. vide Plutarchi Nicias.
- Gortynia urbs, ii. 100.
- Gortys urbs Cretae. vide Meursii Cretam.
- Graeci, ii. 96.
- Graecia instabiliter olim habitata, i. 2. qualis ante bellum Troianum, i. 3. et post bellum Troi. i. 12. unde et quando Hellas nominari coepta, i. 3. colonias emittit, i. 12. a Tyrannis impedita ne illustre aliquod facinus ederet, i. 17. quanta mala ex bello et seditionibus passa sit, iii. 82, sq. Graeciae urbes ubi olim conditae, i. 7. Graeci, prisca quo vitae genere et cultu usi sint, i. 5. quomodo ad Troianam expeditionem profecti sint, i. 14. ad Troiam appulsi quid gesserint, i. 11. rei navali operam dare coeperunt, i. 13. latrocinia sustulerunt, ib. quomodo bellum olim gesserint, i. 15. quando partim ad Athenienses partim ad Laced. divisi transierint, i. 18. Graecorum duces extiterunt Lacedaemonii in bello Medico, ib. Athenienses autem post Pausaniae iniurias, i. 95.
- Grestonia, ii. 99. vide Herod. l. vii.
- Gylippus Cleandridae fil. praefectus Syracusanis a Laced. missus, vi. 96. Syracusas venit, vii. 1, sq. vincitur

- ab Athen. vii. 6. eodem postea vincit, ibid. Plemmyrium capit, vii. 23. nova Syrac. auxilia adducit, vii. 80. pugna cum Athen. eosque vincit, vii. 69. sq. eorum fugam impedire statuit, vii. 74. Niciam capit, vii. 85. naves ex Sicilia domum reducit, viii. 13.
- Gymnopaediae Laced. v. 82.
Gyrtonii Thessaliae, ii. 22.
- H.
- Hagnon, i. 117. Niciae filius, in praetura Periclis collega, ii. 56. Atheniensium dux, ibid. et 95. Potidaeam oppugnat, ii. 58. Amphipolin condit, iv. 102. eius monumentum deliciunt Amphipolitani, v. 11. Hagnon pater Theramenis, viii. 68.
- Halex fl. iii. 99.
- Haliae, i. 105. vide Strab. lib. viii. et Pausan. in Corinthiacis. Haliensis ager, ii. 56.
- Haliartii, iv. 93. vide Strab. l. ix. et Pausan. in Boeoticis.
- Halicarnassus, viii. 42. vide Herod. l. i. Strab. l. xiv.
- Halyz fl. i. 16. vide Herod. l. i. et vii.
- Hamaxitus, viii. 101. vid. Strab. l. xiii.
- Harmatus, viii. 101.
- Harmedius adamatus ab Aristogitone, vi. 54. sollicitus ab Hipparcho, ibid. ab eodem contumelia affectus, vi. 56. Hipparchum perimit, i. 20.
- Harmostes Laced. viii. 5. vide Meursii Misc. Lacon. l. ii. c. 4.
- Harpagium, viii. 107. vide Strab. l. xiii.
- Hegesander pater Epitclidae, iv. 132. Theopiensis, vii. 19.
- Hegesandrides Hegesandri fil. viii. 91. 94.
- Hegesippidas Laced. v. 82.
- Helena, i. 9.
- Helimiotae pop. Maced. ii. 99.
- Helixus Megarensis, viii. 80.
- Hellanicus Historicus, i. 97.
- Hellas qualis ante bellum Troi. i. 8. Helladis nomen olim universae Graeciae non erat commune, ib. unde deductum, ib.
- Hellen Deucalionis fil. i. 8. in Phthiotide imperat, ibid.
- Hellenotamiae, quasstores Graeciae, i. 96.
- Hellepontus, i. 98. viii. 62.
- Helorina via, vi. 70. vii. 80. vide Cluverii Sic. p. 183. 186.
- Helos urbs, iv. 54. vide Meursii Misc. Lacon. l. iv. c. 6.
- Helotes a Laced. deficiente Ithomen recesserunt, i. 101. cur Messenii vocati, ib. iis bellum intulerunt Laced. ib. timentur a Laced. iv. 80. eorum 2000 clam sustulerunt, ib. sub Brasida militantes libertate donantur, v. 31. quam iis pelliciti sunt Laced. iv. 26.
- Heracles in agro Trachiniae. iii. 92. iv. 78. v. 51. condita a Laced. iii. 92. vid. Strab. l. ix. in Boeoterum fidem recepta. v. 51. Heracleotae a Meliensibus, etc. praelio superati, ib.
- Heracidae Eurythcum interficiunt, i. 9. Peloponnesum tenent, i. 12.
- Heracides Lysimachi fil. dux Syrac. vi. 73. 103.
- Heracenses, v. 67. vide Polyb. l. iv. et Pausan. in Arcad.
- Herculis liberi, vide Heracidae. Herculis sacra apud Syracusanos, vi. 73. eius templum in agro Mantinico, v. 64.
- Hermiae Atheniensium quales, vi. 27. praecisi, ib. de iis inquisitio facta, vi. 58.
- Hermacondas Thebanus, iii. 5.
- Hermione, vide Strab. l. viii. et Pausan. in Corinth. Hermionis triremis, i. 128. Hermionensis ager, ii. 56.
- Hermoerates Hermionis fil. pacem Siciliensibus suadet, iv. 55. seq. Syracusanos hortatur ad se praeparandos contra infestum Atticam classis adventum, vi. 92. vir prudens et fortis, vi. 72. Syracus. post cladem acceptam consolatur et confirmat, ibid. imperator factus a Syrac. vi. 73. ad Camarinenses orationem habet, vi. 76. sq. quo commento usus sit ad decipiendos hostes, vii. 73. exsilium a Syrac. mittitur, viii. 85.
- Hermion pater Hermocratis, iv. 54. vi. 32. Hermion circitorum praefectus, viii. 92.
- Hesiodus in Iovis Nemeaei templi creditur obisse, iii. 96.
- Hessii, iii. 101.

- estiacae. vide Strab. l. ix. Hestiasen-
 ses sede pulsati ab Atheniensibus, i.
 114. Atheniensium coloni in Eu-
 roea, vii. 57.
 Eutiodorus Aristoclidæ fil. ii. 70.
 Etrusci iuvant Athen. vi. 88. 103.
 incunt Syrac. vii. 53.
 era insula, Vulcani officina, iii.
 3. vide Cluverii Sic. p. 396, etc.
 Erienses, iii. 92.
 Eramenes, viii. 58.
 Erophon Antimnesti fil. iii. 105.
 Erytra, vi. 5. 62. a quibus condita,
 5. vide Cluverii Sic. p. 280, 281.
 Erythraei navos, iv. 42. vide Schef-
 um de militia nav. l. iv. c. 1.
 Erythraei primus factae ab Athenien-
 sibus, ii. 56.
 Erythraei Laced. iv. 38. vide Meur-
 Misc. Lac. l. ii. c. 4.
 Erythraei Hippias et Thessali fra-
 tris, Pisistrati fil. i. 20. sollicitat
 modum, vi. 54. et contumelia
 tat, v. 55. ab eodem interficitur,
 9. vi. 57.
 Erythraei pater Pisistrati, vi. 54. alter
 strati fil. natu max. i. 20. v. 54.
 Erythraei et Thessali fr. vi. 55.
 Erythraei obtinet, vi. 54, 55. quo-
 se gesserit in tyrannide, vi.
 Erythraei spoliatus ad Acontidem
 rofectus, etc. ibid. Hippias Ar-
 n dux a Pachete fraude into-
 is, iii. 38.
 Erythraei Lampsacenus tyrannus,
 Menippi fil. viii. 13.
 Erythraei Aripbronis fil. Atho-
 nium dux, iv. 67. quas res ges-
 circa Megara, ib. Delium com-
 iv. 90. Megara tentat, iv. 66,
 Erythraei longos muros
 iv. 67. Nisacam occupat, iv.
 gnaturus cum Boeotia milites
 tatur, iv. 95. in praelio cae-
 101. Hippocrates Gelae ty-
 vi. 5. Hippocrates Sparta-
 ii. 35. 99.
 Erythraei, iv. 78.
 Erythraei Calliae fil. iii. 91.
 Erythraei Laced. v. 72.
 Erythraei, ii. 13. 96.
 Erythraei Thucydidis qualis, i. 21.
 Erythraei, i. 97.
 Erythraei, i. 3. 10. eius versus citan-
 104.
 Hyacinthia Laced. v. 23.
 Hyacii, iii. 101. vide Palmerii Graec.
 Ant. p. 544.
 Hybla urbs, vi. 63. vide Cluverii Sic.
 p. 833. Hyblaei, vi. 94.
 Hyblon rex Siculus, vi. 4.
 Hyccara oppidum Sicanicum, vi. 62.
 vide Cluverii Sic. p. 272. est et
 piscis nomen apud Athenaeum.
 Hylas fl. vii. 35.
 Hylaeus portus, iii. 72. 81.
 Hyperbolus, civis Athen. a quibus
 interemtus, viii. 73.
 Hyperochidas, vi. 55.
 Hysiae, iii. 24. v. 83. vide Herodot.
 l. ix. et Pausan. in Corinthiacis.
 Hystaspes pater Pissuthnae, i. 115.
 I.
 Iapygia prom. vi. 30. 44. vii. 33. Ia-
 pyges, ibid.
 Iasus Ioniae opp. viii. 28. vide Strab.
 l. xiv. et Polyb. l. xvi. Iasicus sinus,
 viii. 26.
 Iberi, bellicosissimi, vii. 90.
 Icarus, iii. 29. viii. 99. vide Strab. l.
 x. et xiv.
 Ichthys prom. ii. 25. vide Strab. l. xiii.
 Ida, iv. 52. viii. 108. vide Herodot.
 l. i. vii. Strab. l. xii.
 Idacus, viii. 104.
 Idomene Macedoniae a Thracibus ca-
 pta, ii. 100. Idomene Amphiloehiae,
 iii. 112.
 Iege, Siculorum munitio, vii. 2.
 Ielysus urbs Rhodi, viii. 44.
 Ignis ex Aetna erumpit, iii. 116. vide
 Aristot. de mundo, c. 4. et 6. igni-
 bus signum dari solitum, ii. 94. iii.
 22. 80.
 Illyrii, i. 26. iv. 124.
 Imbrii, iii. 5. iv. 28.
 Imera. vide Himera.
 Imeracum iuxta Amphipolin, vii. 9.
 Inarus Psammetichi fil. Afrorum
 rex, 104. Aegyptum ad defectio-
 nem a Persis concitat, ibid. in cru-
 cem actus, i. 110.
 Incendium magnum Plataeae, ii. 77.
 Induciae annuae inter Athen. et Laced.
 iv. 15. earum formula, iv. 16. inter
 eosdem, iv. 117. earum formula, iv.
 118, sq. induciae decemdiales inter
 Athen. et Boeot. v. 26. 32. inter
 Chalcid. et Athen. vi. 7. 10. vide
 etiam Foedus.

- Inessa, vide Nessa. Inessaei, vi. 94.
 Inquisitio Atheniensium de saceris violatis, vi. 53.
 Inscriptio Pausanias in tripode Delphico, i. 132.
 Insulae continentis adiunctae, ii. 102.
 Inundatio circa Euboeam, etc. iii. 89.
 Iolans, i. 62.
 Iolcius Athen. v. 19.
 Jones Atheniensium colent et con-sanguinei, i. 2. 12. 95. ii. 95. iii. 86. iv. 61. magnam classem Cyri temporibus sibi compararant, i. 13. maris imperium obtinent, ibid. a Cyro subacti, i. 16. a Persis ad Athenienses deficient, i. 15. perpetui Doriensium hostes, vi. 82. Ionum in Delo conventus, iii. 104. Ionius sinus, i. 24, vide Palmerii Gr. Ant. p. 99.
 Iovis templum, vide Iuppiter.
 Ipnenses, iii. 104.
 Irruptio Laced. in Atticam, vide Lacedaemonii.
 Isarobidas Isarchi fil. i. 29.
 Ischagoras Laced. iv. 132. v. 19. 21.
 Isocrates dux Corinth. ii. 83.
 Iselochus pater Pythodori, iii. 115.
 Ister fluv. ii. 96.
 Isthmia, sive Isthmici ludi, viii. 10.
 Isthmica foedera, ib. et 9.
 Isthmionicus Athen. v. 19.
 Isthmus Pallenes, i. 56. Isthmus Leucitrus, iii. 81. iv. 8.
 Istone mons, iii. 85. iv. 46.
 Italia unde dicta, vi. 2. eius pleraque oppida a Pelop. condita, i. 12.
 Italus Arcadam rex, vi. 2.
 Itamanes, iii. 34. res ab eo gestae, ibid.
 Ithome, i. 101. a Lacedaemoniis obsidetur, ib. deditur Laced. i. 103.
 Ithomita Iuppiter, vide Iuppiter.
 Itonenses, v. 5.
 Ity, ii. 29.
 Iunonis templum, i. 24. iii. 23. 68. 79. 81. iv. 133. v. 75.
 Iuppiter Ithomita, i. 103. Iuppiter Milichius, i. 126. eiusque festam, ibid. Iuppiter Liberator, ii. 71. Iuppiter Nemaus, eiusque templum, iii. 96. Iuppiter Olympius, v. 31. 50. eius templum, ii. 15. iii. 14. Iovis, nescio cuius, templum, viii. 19.
 Iurisiurandi formula inter Laedacm. et Athen. v. 18. alia iurisiurandi formula. v. 47.
 L.
 Labdulum, vi. 97. vide Cluverii S. p. 147, etc.
 Lacedaemon qualis urbs, f. 10. Doriensibus condita, i. 18. seditionibus diuturnis confictata, hinc legibus usa, tyrannidis semper immunis, ibid. servis abundat, vi. 40. Lacedaemonii duas Peloponne partes colunt, et totius ditione tenent, i. 10. Laced. qualis cultus et vestitus, i. 6. primi corpora nederunt et vixerunt certaturi, ibi plerosque tyrannos ex Graecia stulerunt, i. 18. Graecorum duc electi, ib. eandem reip. forma servarunt, ib. ab Atheniensibus dissociati bellum cum iis gere coeperant, ib. quomodo sociis imperarint, ib. quoniam eos impulserint ad bellum suscipiendum contra Athen. i. 33. 55. 66. 89. 92. bellum illaturum conventus sociorum indidit, i. 67. post conciones utringue habitas sententiam ferunt, Athenienses iniuste agere, decernuntque foedera esse rupta, i. 79. 87. 110. voce non calculis suffragia dant, 87. in suffragiis ferendis quot calculis utantur reges Laced. i. 2. bellum gerendum esse decernunt 89. per legatos postulant, ne Athenienses muros reficerent, i. 90. Themistocle illudantur, ibid. et Pausaniam ad causam dicendam accessunt, i. 95. 106. Themistocle accusant, i. 126. in Atticam irrupturi terrae motu impediuntur, i. 101. contra Helotas, qui erant Ithomae, bellum gerunt, i. 102. et palam dissentiunt ab Athen. ib. impugnant cum Athen. et vincuntur, i. 106. suppetias ferunt Doriensibus, eorum metropoli, i. 107. supplicant Athen. ad Tanagram, i. 108. foedera quinquennialia incunt contra Athen. i. 112. bellum sacrum suscipiunt, et templum Apollinis Delphis tradunt, ib. irrumpunt in Atticam, i. 114. cum Athen. triennalia foedera percipiunt, i. 116. ad bellum tardi, i. 118. de bell

Athen. inferendo oraculum consulunt, *ibid.* socios iterum convocant, et eam iis deliberant de bello, *ibid.* tandemque bellum decernunt, i. 125. legatis ab Athen. missis imperarunt, ut scelus Cylonium expiarent, i. 126, etc. iis vicissim imperant Athen. ut piaculum ad Tænarum admissum ex urbe pellerent, i. 128. per legatos postularent ab Athen. ut Potidaeae obsidione recederent, etc. et ut decretam de Megarensibus rescinderent, i. 139. hisce respondent Athen. i. 148. eorum ad bellum apparatus, ii. 7. et socii, ii. 9. Atticam invadunt, ii. 18. Oenoe frustra oppugnant, *ibid.* Atticam depopulant, ii. 20. 23. demum revertunt, ii. 24. Aeginetis pulsas eiectisque Thyream incolendam dederunt, ii. 27. iterum in Atticam irrumpunt, ii. 47. bellum inferunt Zacyntho, ii. 66. eorum legati ab Athen. intercepti, ii. 67. copias ducunt versus Plataeam, ii. 71. eamque oppugnant, ii. 75. et obsidione cingunt, ii. 77. Acarnaniam invadunt, ii. 80. pugnant cum Athen. ii. 83. et superantur, ii. 84. iterum se parant certamini, ii. 85. duces eorum milites adhortantur, ii. 86. praelium committunt vario Marte, ii. 90. Pyraeum nequidquam tentant, ii. 93. in Atticam irrumpunt. iii. 1. Mitylæensis succurrere volunt, iii. 15. classem in Lesbum mittere statuunt, iii. 16. in Atticam irrumpunt, iii. 26. eorum classis in Asiam traiecit, iii. 29. in Pelop. se recipit, iii. 32. eamque prosecuntur Athen. iii. 33. Plataeam deditione accipiunt, iii. 52. eorum de civibus et urbe Plataensium iudicium, iii. 68. in Coreyram classem mittere statuunt, iii. 69. Coreyraeos vincunt. iii. 77. meta Athen. ab Coreyra fugiunt, iii. 80. Atticam invasuri terras motibus absterrentur, iii. 89. Heracleam coloniam deducunt, iii. 92. eam Ambraciotis expeditionem suscipiunt contra Amphil. iii. 104. post cladem ab Acarn. acceptam Ambraciotas deserunt, iii. 109. in Att. irrumpunt, iv. 2. post Pylum captam domum

redeunt, iv. 6. ad Pylum exercitum admovent, iv. 8. Sphacteriae praesidium imponunt, *ib.* Pylum terra marique oppugnant, iv. 11. superantur ab Athen. iv. 14. inducias faciunt cum Athen. iv. 16. legatos mittunt Athenas, *ibid.* eorum ad Athen. oratio, *ibid.* sq. re infecta et pace non impetrata redeunt, iv. 22. in Sphacteria obsidentur, iv. 26. eosque aggrediuntur Athen. iv. 31. sq. deditionem faciunt, iv. 38. captivi Athenas deferuntur, etc. iv. 40. epistola missa ad Laced. a rege Persarum, intercepta ab Athen. iv. 50. consternantur post clades acceptas, iv. 55. Helotas ablegandi causas quaerunt, iv. 80. Amphipolim capiunt, iv. 106. inducias annuas faciunt cum Athen. iv. 117. sq. ad pacem inelinant, v. 14. foedera inveniunt cum Athen. v. 18. 28. accusant Corinthios, v. 30. in Arcadium expeditionem suscipiunt, v. 33. Helotas sub Brasidae ducta pugnantes libertate donant, v. 34. suspecti sunt ab Athen. v. 35. cum Boeotia societatem instituunt, v. 40. Pactum Athen. reddunt, v. 42. aditu ad Iovis Ol. templum ab Eleis prohibiti, v. 49. Epidauris succurrunt, v. 56. contra Argivos arma movent, v. 58. Agidi succensent, v. 63. 65. Tegeatis opem ferunt, v. 64. in agrum Mantinicum irrumpunt, *ibid.* aciem instruant contra Argivos, v. 66. exercitus erdo, *ib.* ad tibericum cantum incedunt ad praelium, v. 70. Argivos ad Mantinea vincunt, v. 73. atque hac victoria infamiae notam, ob cladem in Sphacteria acceptam sibi ab universae Graecis inustam, delent, v. 75. iis pacem dant, v. 77. et foedera inveniunt, v. 79. oligarchiam Argis instituunt, v. 81. muros Argivorum diruant, v. 83. Hysias capiunt, *ibid.* agrum Argivum depopulantur, vi. 7. suppetias Syracus. ferre decernunt, vi. 93. Syracusam veniunt, vii. 2. vario Marte pugnant cum Athen. vii. 5. sq. bellum contra Athen. instruunt, vii. 18. Atticam ingressi Deceseam communiunt, vii. 19. navalia in Siciliam auxilia mittunt,

- ibid. Syracusae adveniunt, vii. 21.
 Chio adiuvant, viii. 6. in Chium proficiscentes fugantur ab Athen. viii. 10. foedus faciunt cum rege Persarum, viii. 18. 37. 58. ab Athen. obsessi erumpunt, viii. 20. Iasum capiunt, viii. 28. novam classem in Asiam mittunt, viii. 39. pugnant cum Athen. et vincunt, viii. 42. Rhodium occupant, viii. 44. partem classis ad Pharnabasum mittunt, viii. 80. cum Athen. pugnant, eosque profligant, viii. 95. navali praelio decertant cum Athen. et superantur, viii. 104. 106. Lacedaemoniorum ingenium, i. 38. 39. 84. viii. 96. in re nautica tyrocinium, ii. 85. breviloquentia, iv. 17. Carneae, v. 76. Gymnopaeidae, v. 82. eorum agrum ab Argivo determinat Thyreae, iv. 56. eorum et Atheniensium disciplina diversa, ii. 36, sq. reges in exercitu summum imperium habent, v. 66. Lacedaemonii peregrinos civitate pellebant, ii. 39. hostes fuses non longe persequuntur, v. 73. omnia in republ. occulta habebant, v. 68. Carneis a militia abstinabant, v. 54. 75. item propter terrae motum, i. 101. iii. 89. v. 50.
 Lacedaemonius Cimmonis fil. i. 45.
 Laches Melanopi fil. dux classis in Siciliam missae, iii. 86. 115. vi. 1. 6. 75. Mylis bellum infort, iii. 90.
 Locros acie vincit, iii. 103. eorum castellum capit, iii. 115.
 Laches Athen. v. 19. 24.
 Lacon Asimnesti fil. iii. 52.
 Lada insula Mileto adiacens, viii. 17. 24. vide Herod. l. vi. et Pausan. in Atticis.
 Laespodias dux Athen. vi. 105. viii. 86.
 Laestrigones, vi. 2. vide Cluv. Sic. p. 15.
 Lamachus Xenophanis fil. unus e tribus duobus Athen. expeditionis in Sicil. iv. 75. vi. 8. classem amittit, iv. 75. eius de bello Siculo sententia, vi. 48. occumbit in praelio, vi. 101. Lamachus Athen. v. 19. 24.
 Lamis condit Trotilum, vi. 4.
 Lamphilus Laced. v. 19. 24.
 Lampon Athen. ibid.
 Lampsacus Themistocli datur ab Artaxerxe, i. 138. vini feracissimum, ib. ab Athen. deficit, viii. 62. a Strombichide recipitur, ibid. de eius situ vide Strab. l. xiii.
 Laodicea in Orestide sita, iv. 134.
 Laophon, viii. 5.
 Laphilus. vide Lamphilus.
 Larissa, viii. 101. vide Strab. l. xiii. Larissaci, ii. 22.
 Latmos insula, in al. Codd. Patmos, iii. 33.
 Latomiae Syracusanorum, vii. 85. vide Lithotomiae.
 Latrocinia tam a Graecis, quam barbaris, olim exercebantur, i. 5. 8. a Minos e mari sublata, i. 4. et a Graecis postea, i. 13.
 Lauris mons, ii. 55. vi. 91. v. Pausan. in Atticis, et Meursi. de Pop. Att. p. 69.
 Leaci, ii. 96.
 Leager pater Glauconis, i. 51.
 Learchus Callimachi fil. ii. 67.
 Lebedus, viii. 19. vide Herod. l. i. Strab. l. xiv. ad defectionem inducitur a Chiis, ib.
 Lectus, viii. 101. vide Strab. l. xiv.
 Lecythus, iv. 113. oppugnatur a Brasida, ac expugatur, iv. 115. Palladi dedicatur ab eodem, iv. 116.
 Legati Laced. ad Persarum regem ab Athen. capti et supplicio affecti, ii. 67. Corcyrae ab Athen. in custodiam dati, iii. 72. undecim Laced. Astyocho adiuncti, viii. 39. legatum Archidami pacis causa missum in urbem non admittunt Athen. ii. 12. legationes invicem inter Laced. et Athen. ante bellum missae, i. 126.
 Lemnus insula, iv. 109. viii. 102. Athen. subiecta, i. 115. morbo Attico afflicta, ii. 47. Lemnii, iii. 5. iv. 28. v. 8. socii Athen. in expeditione Sicil. vii. 57. eadem cum Athen. lingua, iisdemque institutis utuntur, ibid.
 Leocorium fanum, i. 20.
 Leocrates Stroebe fil. i. 105.
 Leogorus pater Andocidis, i. 51.
 Leon Laced. iii. 92. Leon pater Paedariti, viii. 28. Leon dux Athen. viii. 24. 55. Leon dux Spart. viii.

61. Leon vicus, vi. 97. vide Cluverii Sic. 1. 147. 171.
- Leonides pater Plistarchi, f. 132.
- Leontiades pater Eurymachi, ii. 2.
- Leontini a Chalcidensibus conditi, vi. 3. 79. vide Cluverii Sicil. p. 126. 128.
- Leontini cum Syrac. bellum gerunt, iii. 86. quinam eorum socii, ibid. seditione laborant, v. 4. eorum potentissimi Syracusas migrant, etc. ibid. Atheniensium cognati, vi. 50. Chalcidenses origine, vi. 79.
- Leotychides rex Laced. i. 89.
- Lepas Acracum, vii. 78.
- Leproum, v. 31. 34. 49. 56. vide Pausan. Eliac. ii. Lepreatae bellum gerunt cum Arcadibus, v. 31. eorum cum Eleis contentio, ibid. et sq.
- Lerus, al. Derus, viii. 27.
- Lesbus ab Athen. ad Laced. deficit, iii. 2. ab Athen. recepta, iii. 51. viii. 5. a Chiis tentata, viii. 23. Lesbii ut imperari Athen. i. 19. Lesbii in societatem recepti a Laced. iii. 15. quomodo mulctati ab Athen. iii. 50. Lesbii et Boeoti consanguinei. vide Hocotii.
- Leucas Corinthiorum colonia, i. 30. eius agrum populantur Corcyr. ib. ubi sita sit urbs, ii. 30. iii. 94. eam infesta classe petunt Athen. ib. Leucadii Corinthiis contra Corcyr. naves praebent, i. 27. se adiungunt Ambraciotis, ii. 80. Leucadius Isthmus, iii. 81. iv. 8.
- Leucimna Corcyrae prom. i. 30. 47. 61. iii. 79. vide Strab. l. vii.
- Leuconium, viii. 24.
- Leucos Tichos, para Memphidos, i. 104.
- Leuctra, v. 54. vide Strab. l. ix.
- Lex Odryssarum de muneribus accipiendis, ii. 97. leges malae et immotae utiliores bonis et mobilibus, iii. 37.
- Liberi eorum, qui pro patria pugnantes ceciderunt, olim Athenis ad pubertatem usque publicis sumptibus alebantur, ii. 46.
- Libya peste afflicta, ii. 48. Libyes Aegypto finitimi, i. 104.
- Lichas Arcesilai fil. Lacedaemonius, in Olympiis victor, v. 50. virgis caesus ab Eleorum lictoribus, ibid.
- Lacedaemoniorum legatus, v. 22. viii. 38. Argivorum hospes, v. 76.
- Argos a Laced. missus, ibid. cum Tissapherne ob foedus contendit, viii. 43. 52. moritur, viii. 84. Milesii cum a Laced. humari non permiserunt in eo loco, ubi Lacedaemonii volebant, ibid.
- Ligydes, vi. 2.
- Limera Epidaurus. vide Epidaurus.
- Limnae, ii. 15. vide Meursii Athen. Att. l. iii. c. 4. Limnaca, pagus, ii. 80. iii. 106.
- Lindii, loci nomen in Sicilia, vi. 4.
- Lindus, urbs Rhodi, viii. 44.
- Lini semen, iv. 25.
- Lipara, una ex Aeoli insulis, iii. 88. vide Cluverii Sic. p. 401. Liparasi Cnid. coloni, ibid.
- Lithotomiae, vii. 86, 87.
- Locri Ozolae, i. 5. Naupactum occuparunt, i. 103. Athen. socii, iii. 95. Aetolis finitimi, ibid. Locri Opuntii, quorum pars Epicnemidii, i. 108. ii. 36. iii. 89. Locri Epizephyrii, vii. 1. Rheginos odio prosequuntur, iv. 1. 24. in agrum Rheg irrumpunt, ibid. cum Athen. amicitiam iungunt, v. 5. Athen. aqua et appulsu arcent, vi. 44. Pelop. auxilia mittunt, viii. 91. vide Strab. l. ix.
- Longi muri Athen. vide Murus.
- Loryma, viii. 43. vide Strab. l. xiv et Livium, l. xiv.
- Ludi Deliaci instituti, iii. 104. Iudi in Dianae Ephesiae honorem, ib.
- Luna eclipsin patitur, vii. 50.
- Luscinia Daulias appellata, ii. 29.
- Lustralia festa, iii. 104.
- Lustratio Deli, i. 8. iii. 104.
- Lycacum, v. 16. 54. vide Pausan. in Arcadicis.
- Lycia, viii. 41.
- Lycomedes pater Archemstrati, i. 57.
- Cleomedis pater, v. 84.
- Lycophron Periandri filius. vide Herod. l. iii. Lycophron dux Corinth. iv. 43. in fuga ab Athen. caesus, iv. 44.
- Lycus pater Thrasybuli, viii. 75.
- Lyncus, iv. 83. 124. 129. 132. vide Strab. l. vii. Lyncestae, ii. 99. iv. 83. 124.
- Lysicles pater Abronychii, i. 91. Ly-

- sicles ab Athen. ad pecuniam colligendam missus, iii. 19. a Caribus ac Anasitis caesus, ibid.
- Lysimachus pater Ariatidis, i. 91. pater Arianthidis, iv. 91. et Heraclidis, vi. 73.
- Lysimelia palus, vii. 53. vide Cluverii Sic. p. 173.
- Lysistratus Olynthus, iv. 110.
M.
- Macarius Spartanus, iii. 101. in acie cadit, iii. 108.
- Macedonia, i. 58, etc. eius divisio, vide Palmerii Gr. Ant. p. 79. et 80, etc. eius descriptio, ii. 29. sq. eius reges Argis oriundi, ib.
- Machaerophori Thraece, ii. 96. bellicosissimi, ii. 98.
- Machina Boeotorum in Delii oppugnatione, iv. 99. machinae variae a Plataeensibus excogitatae, ii. 75.
- Machon dux Corinth. ii. 83.
- Maecandri campus, iii. 19. vide Herodot. l. i. et ii.
- Maedi, ii. 98. vide Polyb. l. v.
- Maenalia, v. 64. vide Pausan. in Arcadica.
- Magnesia Themistocli data ab Artaxerxe, i. 138. Magnesiae duae, vide Strab. l. ix. et xiv.
- Magnotes, ii. 101.
- Malca Lesbi prom. iii. 4. prom. Peop. iv. 34. vide Strab. l. viii. xiii.
- Malicus sinus, viii. vide Strab. l. ix. Malca, viii. 49.
- Maloëntis Apollinis festum, iii. 3.
- Malum malo sanare, proverb. v. 65.
- Mantineia, v. 54. vi. 16. Mantinei sive Mantinenses, iii. 107, 108. cum Tegestis acie pugnant, iv. 134. cum Argivis societatem ineunt, v. 29. Arcadiae partem subigunt, ibid. cum Laced. bellum gerunt, v. 33. ad Laced. societatem redeunt, v. 81. mercede militant, vii. 57.
- Manus ferrea, iv. 25. vii. 62.
- Marathonia pugna, i. 18. ii. 34. vi. 59.
- Marathusa, viii. 31.
- Mare Graecum, i. 4. Aegaeum, i. 98. Creticum, iv. 53. v. 101. Siculum, iv. 24. 33. vi. 13. Tyrrhenum, iv. 24. maris inundatio Euboeae magnam cladem affert, iii. 98.
- Mareia urbs, i. 104.
- Massarius, vide Macarius.
- Massilia a Phocensibus condita, i. 13.
- Mecyberna, v. 39. vide Herodot. l. vii. Plinium, l. iv. et Strab. Epit. l. vii. capta ab Olynthiis, ibid. Mecybernaei, v. 18.
- Medeon, iii. 106. vide Livium, l. xxxvi. et Palmerii Gr. Ant. p. 676.
- Medi pugnant cum Athen. vide Marathonia pugna. a Graecis victi ex Europa discedunt, i. 89.
- Megabates, i. 129.
- Megabazus Persa, i. 109. Megabazus Zopyri fil. ib.
- Megacles pater Onasimi, iv. 119.
- Megara Siciliae urbs, vi. 4. 94. Hyblaea dicta, vi. 4. vide Cluverii Sic. p. 131.
- Megara Graeciae, i. 103. tentata ab Athen. iv. 166. sq. conservata a Brasida, iv. 70. sq. oligarchia ibi constituta quamdiu duraverit, iv. 74.
- Megaritis sive ager Megarensis quotannis ab Athen. vastatur, ii. 31. iv. 66. Megarenses Corinthiis contra Corcyraeos opem ferunt, i. 27. foro et portubus Atticis arcentur, i. 67. se Atheniensibus iungunt, i. 108. ab eis deficiunt, i. 114. de urbe Athen. prodenda agunt etc. iv. 66. et ex ea fugiunt, qui proditionem meliebantur, iv. 74. eorum exules in urbem reducti, iv. 66. quemodo se gerant, ibid. longos muros disuunt, iv. 109.
- Melaei, v. 5.
- Melanrides Laced. viii. 6.
- Melanopus pater Lachetis, iii. 86.
- Melanthus Laced. viii. 5.
- Melaeus Lacon. iii. 5.
- Melesander dux Athen. occiditur in Lycia, ii. 69.
- Melesias, viii. 86.
- Melesippus legatus Laced. i. 139. Diacriti fil. ii. 12. ab Archidamo Athenas missus, ibid. re infecta redit, ib.
- Melienses in tres partes distincti, iii. 92. pugnant cum Heracleotis, v. 41. Meliensis sive Meliacus sinus, iii. 96. iv. 100. vide Herodot. l. iv.
- Melitia Achaiae, iv. 78. vide Strabonem, l. ix. Sic
- Melus insula, una ex Cycladibus, ii. 76. v. 84. vide Strab. l. x. Melii La-

- cedaemoniorum coloni, ib. colloquia habent cum Athen. legatis, v. 85, sq. classe infesta ab Atheniensibus petuntur, iii. 91. vallo circumdantur, v. 114. et expugnantur, v. 116. deditione facta quomodo ab Athen. tractati, ibid. coloniam eo deducunt Athen. ibid.
- Memoriam quidam ex morbo Attico amiserunt, ii. 49.
- Memphis, i. 104. ab Athen. capta, etc. ib.
- Menander Athen. ad Syracusas dux, vii. 16. 43. ultimo praeficio cum Syrac. infeliceiter pugnat, vii. 69.
- Menar Laced. v. 19. 24.
- Menda in Pallene sita, iv. 123. vide Herodot. l. vii. et Strab. Epit. l. vii. Eretrienſium colonia, ab Athen. ad Laced. deficit, iv. 123. ab Athen. per vim capta ac direpta, iv. 130. Mendaei colonos Efoem mittunt, iv. 7.
- Mendosum Nili cornu, i. 110. vide Herod. l. ii. et Strab. l. xvii.
- Menecolus Camarinae conditor, vi. 5.
- Meneceates Amphidori fil. iv. 119.
- Menedatus, al. Menedaeus, iii. 100. 109.
- Menon Pharsalius, ii. 22.
- Mercuriales statuac. vide Hermac.
- Messana, vel Messena, urbs Sicil. vi. 5. condita ab Anaxila, ibid. vide Cluverii Sic. p. 181, etc. quomodo sita, iv. 1. vi. 48. Atheniensibus dedita, iii. 90. ab iis deficit, iv. 1. a Locrenſibus tenetur, v. 5. ab Athen. frustra tentatur, vi. 74. Messanii vel Messanenses Naxiis bellum inferunt, iv. 25, sq. maximam cladem a Naxiis accipiunt, ibid.
- Messapia gens, vii. 33. Messapii, iii. 101.
- Messene in agro Lacon. iv. 41. vide Strab. l. viii. et Pausan. in Messen. Messenii e Pelop. a Laced. pelluntur, i. 101. 103. ab Athen. Naupti locantur, i. 104. Phiam capiunt, ii. 25. in Pylum reversi agrum Laconicum in festant, iv. 41.
- Metagenes, v. 19. 24.
- Metapontium, vi. 33. Metapontini, ibid. et vii. 57.
- Methone in agro Lacon. ii. 25. Methone inter Epidaurum et Troezenem, iv. 45. Methone urbs Macedoniae finitima, vi. 7. Methonaei, iv. 129.
- Methydrium Arcadiae, v. 58. vide Pausan. in Arcadicis.
- Methymna Lesbii urbs, iii. 2. fida Atheniensibus, ibid. Methymnaei gravem cladem ab Antissacis accipiunt, iii. 18. naves Athen. praebent, cetera liberi, vi. 85. vii. 57. Methymnaei exsules Methymnam adiurantur, etc. viii. 100.
- Metropoli quid debeat colonia, i. 24. metropolis et coloniae mutuum officium quid sit, i. 34. 38.
- Metropolis urbs, iii. 107. vide Palmerii Gr. Ant. p. 397.
- Metus memoriam excutit, ii. 87.
- Miciades navarchus, i. 47.
- Migrations olim frequentes in Graecia, i. 2.
- Miletus, i. 116. viii. 17. ab Athen. deficit, ib. tentata ab Athen. viii. 25. 30. Milesii cum Samiis bellum gerunt, i. 115. Argivos superant, viii. 25: castellum a Tiaspherne Mileti exstructum capiunt, viii. 84. et praesidium, quod illicerat, eiiciunt, ib.
- Milichii Iovis festum, i. 126.
- Militaris Laced. disciplina, v. 66.
- Miltiades pater Cimonis, i. 100.
- Mimas, viii. 34. vide Strab. l. xiv.
- Mindarus navarchus Laced. viii. 85. in Hellespontum navigat, viii. 99. etc. praeficio vincitur, viii. 104, sq.
- Minervae Chalciocae templum, i. 134. Minervae signum in arce Athen. ii. 13. eius fanum in Lecycho, iv. 116.
- Minoa ins. iii. 51. iv. 67. 118.
- Minoas primus sibi classem comparat, i. 4. mare piratis liberat, i. 5. Cycladurum imperium obtinet, i. 4.
- Mitylene Lesbii urbs, iii. 2, 3. vide Strab. l. xiii. ab Atheniensibus deficit, iii. 2, etc. ab Athen. obsidetur, iii. 6. 18. deditur Athen. iii. 28. Atheniensium de ea crudele decretum, iii. 36. 49, sq. rursus ab Athen. deficit, viii. 22. ab illis recipitur, viii. 23. Mitylenaei festum Apollinis Maloentis celebrant, iii. 3. eorum triremes ab Athen. detentae, etc. ibid. praeficio navale cum Athen. committunt et fugantur, iii.

4. facis induciis legatos Athenas mittunt, *ibid.* legati re infecta Athenis redeunt, *iii.* 5. rursus pugnant cum Athen. *ibid.* legatos Lacedaemona mittunt, *iii.* 4. 8. ad Laced. orationem habent, *iii.* 9, *sq.* Methynniam adoriuntur, *iii.* 18. in magnum discrimen veniunt, *iii.* 49. quomodo ab Athen. tractati, *ibid.*
- Molobrus Epitadae pater, *iv.* 8.
- Molossi, *ii.* 80. vide Palmerii Gracc. Ant. p. 322.
- Molycrium, *ii.* 84. vide Palmerii Gr. Ant. p. 484, etc. Corinthiorum colonia, *iii.* 102.
- Monumenta illustrium virorum qualia, *ii.* 43.
- Morbus Atticus, *ii.* 47, *sq.*
- Morgantina, *iv.* 65. vide Cluverii Sic. p. 335.
- Motus belli Pelop. quantus, *i.* 1.
- Motya, *vi.* 2. vide Cluverii Siciliam, p. 249. 254.
- Mulcta Laced. ab Eleis indicta, *v.* 49.
- Munera dandi et accipiendi mos apud Odrysas aliosque Thracas, *ii.* 97.
- Munychia, *ii.* 13. *viii.* 92, 93. vide Meursium de Pop. Att. eiusdemque Pyraecum.
- Muri longi, *i.* 69. 107, 108. *ii.* 13. vide Meursii Pyraecum. longi muri Megarensium ab Athen. aedificati, *i.* 103. *iv.* 66. ab Athen. ab urbe Megarensium abrupti, *iv.* 69. postea a Megarensibus solo aequali, *iv.* 109. longi muri ab Argivis aedificati, *v.* 82. a Laced. diruti, *v.* 83. Atheniensibus, ut muros demolerentur, persuadent Laced. *i.* 90. muri, quo Plataenses a Laced. cingebantur, descriptio, *ii.* 78. murus albus tertia Memphisidis, pars, *i.* 104.
- Mycalae, *i.* 14. *viii.* 79. vide Herodot. *i.* Strab. *i.* *xiv.*
- Mycalensis urbs, *vii.* 29. vide Pausan. in Boeoticis. a Thracibus capta et direpta, *ib.*
- Mycenae, *i.* 10. vide Strab. *i.* *viii.* et Pausan. in Corinthiacis. Mycenaeorum regnum, *i.* 9.
- Myconus insula, *iii.* 29.
- Mygdonia, *ii.* 99, 100. Mygdonius ager, *i.* 58.
- Myrae Messeniorum ep. *iii.* 90.
- Myletidae, *v.* 5.
- Myonenses, *iii.* 101. vide Palmerii Gr. Ant. p. 542.
- Myonesus, *iii.* 32. vide Strab. *i.* *xiv.*
- Myrcinus urbs Edonensis, *iv.* 107. vide Herod. *i.* v. Myrcinii, *v.* 6. 10.
- Myronides dux Athen. *i.* 105. 108. *iv.* 95.
- Myrrhina Hippiae coniux, *vi.* 55.
- Myrtilus Athen. *v.* 19. 24.
- Myscon Syrac. *viii.* 85.
- Mysteria Athen. violata, *vi.* 27. 53. 60.
- Myus, *iii.* 19. vide Strab. *i.* *xiv.* ab Artaxerxe Themistocli pro opsonio data, *i.* 138.

N.

- Navis longa, *i.* 14. navis quinquaginta remigum, *ibid.* navis hippagoga, *iv.* 42. navis hoplitagoga, *vi.* 25. navis Salaminia, et Paralus, *iii.* 33. 77. *vi.* 53. navis olim, *i.* 10. navis olim Neptuno consecrata post victoriam, *ii.* 92. navium ad Troiam profectarum numerus et magnitudo, *i.* 10. navium formam quinam prima immutaverunt, *i.* 13. navium praesidis res Graecae conservatae, *i.* 74. navium Athen. numerus initio belli Pelop. *ii.* 13. navium numerus, quem Laced. sociis imperarunt, *ii.* 7. *iii.* 16. navium ab Athen. in Siciliam missarum numerus, *vi.* 25. 31. 43. navalia Laced. ab Athen. accensa, *i.* 108. navalis rei studiosa Graecia, *i.* 13.
- Nauclides Plataensis, *ii.* 2.
- Naucrates pater Damolimi, *iv.* 119.
- Naupactus urbs, *i.* 103. *ii.* 69. 91. *iii.* 102. vide Palmerii Gr. Ant. p. 497, etc. a Locris Ozolis occupata, *i.* 103. ab Athen. recepta, *ibid.* Holotibus incolenda data, *ib.*
- Naxus insula ab Athen. obsessa, *i.* 137. subacta, *i.* 98. Naxus urbs Chalcidica, *iv.* 25. *vi.* 3. vide Cluverii Sicil. p. 90, etc. Naxii Atheniensium partes fovent, *vi.* 50. *vii.* 57. Messanenses gravissima clade afficiunt, *iv.* 25.
- Neapolis Africae, *vii.* 50.
- Nemea, *iii.* 96. *v.* 58, *sq.* Nemeaeus Iuppiter, *iii.* 96.
- Neptuni templum, *i.* 128. *viii.* 67. Neptuno navis consecrata post victoriam, *ii.* 92.

- Noricus Leucadis**, iii. 7. vide **Strab.**
 l. x.
Nessa. forsan **Inessa**, iii. 103. vide
Cluverii Sicil. p. 122.
Nestus fl. ii. 96. vide **Herodot.** l. vii.
 et **Strab.** **Epit.** l. vii.
Nicanor Chaonum dux, ii. 80.
Nicasus pater Cecali, iv. 119.
Nicias Cretensis Gortynius, ii. 85.
Nicias Nicerati fil. iii. 91. iv. 42.
 religiosus et prodigiorum observa-
 tioni deditus, vii. 50. 77. 86. eius
 laus, vii. 86. eius orationes, vi. 9,
 sq. 20, sq. 68, sq. vii. 61, sq. 76, sq.
Minoam insulam capit, iii. 51. **Me-**
lium frustra oppugnat, iii. 91. **Ta-**
nagraeos vincit, ib. **Locridis oram**
populatur, ibid. **Corinthios acie**
vincit, iv. 42, sq. **Cleoni imperio**
cedit, iv. 28. **Cythera capit**, iv. 54.
 et **Mendam**, iv. 130. **Scionen obsi-**
dione cingit, ib. etc. ad pacem cum
Laced. faciendam propensus, v. 16.
foederis et pacis cum Laced. auctor,
 v. 43. 46, sq. vii. 86. bello **Syrac.**
praeficitur, vi. 8. bellum dissuadet,
 ib. eius de bello **Siculo sententia**,
 vi. 47. milites ad praelium hortat-
 tur, vi. 67. **Syrac. acie vincit et obsi-**
det, vi. 69, sq. eius stratagemata, vi.
 102. defuncto **Lamacho solus imperi-**
um habet, vi. 103. literas **Athenas**
mittit de statu rerum in Sicilia, vii.
 8. 10. cunctatus adoriri **Syracusas**
in contemptum venit, vii. 42. **Syra-**
cusis discedere recusat, vii. 48.
 postea discedit, vii. 75. **Gylippo se**
dedit, vii. 85. interficitur, vii. 86.
Nicolaus Laced. ii. 67.
Nicomachus Phocensis, iv. 89.
Nicomedes Cleombroti fil. i. 107.
Nicon Thebanus, vii. 19.
Niconidas, iv. 78.
Nicostratus Diotrephis fil. iv. 73. v.
 61. **Corcyraeorum plebi contra opti-**
mates auxilium fert, iii. 75, sq. **Cy-**
thera capit, etc. iv. 58. **Mendam ca-**
pit, iv. 129, sq. **Scionen obsidet**, iv.
 130.
Nisaca, i. 114. ii. 31. iv. 21. v. 17. **Mc-**
garensium navale, ii. 93. vide **Strab.**
 l. viii. et ix. portus **Megarensium**,
 iv. 66. octo stadiis a **Megaris** distat,
 ib. ab **Athen.** obsessa et capta, iv. 69.
Nisi Sacellum, iv. 118.
Notium arba Colophoniorum, iii. 34.
 vide **Livium**, l. xxxvii. seditione
 laborat, ib.
Novem - fistulae, ii. 15.
Novem - viae, postea **Amphipolis**, i.
 100.
Nudi certarunt in Graecia, i. 6.
Nuptiarum solemnibus aqua Cal-
lirhoës utebantur Athenienses, ii. 15.
Nymphodorus Pythaei fil. ii. 29.
 O.
Obsidio. vide in nominibus locorum
 obsessorum.
Ocytus pater Aeneae, iv. 119.
Odomanti, ii. 101. v. 6. vide **Herodot.**
 l. vii. c. 112.
Odryae, ii. 29. 96. eorum regnum a
Tere amplificatum, ii. 29. eorum
 imperium quantum, ii. 97. eorum
 tributum, ib. et lex de muneribus,
 ibid.
Oeanthii, sive **Oeanthenses**, ii. 101.
 vide **Palmerii Gr. Ant.** p. 539, etc.
Oeneon, iii. 95. 102. vide **Palmerii**
Gr. Ant. p. 504.
Oeniadae, i. 111. ii. 102. iii. 114. vide
Palmerii Gr. Ant. p. 398, etc. frustra
 oppugnatae ab **Athen.** iii. 7. iis bel-
 lum inferunt **Athen.** ibid. recipiun-
 tur in **Atheniensium societatem**, iv.
 77.
Oenoë Atticae, ii. 18. vide **Herodot.**
 l. v. a **Laced.** frustra oppugnatur.
 ib. eam occupat **Aristarchus**, viii. 98.
Oenophyta Boeotiae, i. 108. iv. 95.
Oenussae insulae, viii. 24. vide **Ho-**
rod. l. i.
Oesymae Thasiarum colonia, iv. 107.
Octaei, iii. 92. viii. 3. vide **Strab.** l. ix.
Oligarchia Sami constituitur, i. 115.
 quam mutare laborant **Samii**, viii.
 21. **Argis** etiam obtinet, v. 81. **Athe-**
nis sublata, viii. 97. oligarchiae vi-
 tuperatio, iii. 62. vj. 38, sq. viii. 48.
Olophyxus, iv. 109. vide **Herodot.** l. vii.
Olorus pater Thucydidis, iv. 104.
Olpae, iii. 105, 106. **Olpa**, in singulari,
 iii. 107. 113. vide **Palmerii Graec.**
Ant. p. 384. **Olpaci**, iii. 101.
Olympia, iii. 8. vide **Strab.** l. viii. **O-**
lympia in Peloponneso celebrata, i.
 126. **Olympiaca foedera**, sive indu-
 ciae **Olympiacorum causa factae**, v.
 49. **Olympiacis in ludis victor Cy-**
lon, i. 126. **Androsthencs**, v. 49.

- Lichas, v. 50. Olympici athletae subligacula olim gestabant, i. 6. Olympius Iuppiter, v. 31. vide Iuppiter.
- Olympicum, vi. 64. 65. 70. 75. vii. 37. vide Cluverii Sicil. p. 178, etc.
- Olympus mons, iv. 78. vide Herod. l. vii. et Pausan. Eliac. ii.
- Olynthus, i. 63. ii. 79. iv. 124. vide Herod. l. viii. et Strab. Epit. l. vii. quantum a Potidaea distet, i. 63.
- Olynthii capiunt Mocybernam, v. 39.
- Omophagi, iii. 94.
- Onasimus Megacelis fil. iv. 119.
- Oncius mons, iv. 44.
- Onctorides pater Diemperi, ii. 2.
- Onomacles dux Athen. viii. 25.
- Ophionenses, iii. 94. vide Palmerii Gr. Ant. p. 434.
- Opici, vi. 2. ager Opicus, vi. 4. vide Strab. l. v.
- Opuntii. vide Locri.
- Opus, ii. 32. vide Strab. l. ix.
- Oraculum Delphicum, i. 25. 28. 103. 118. 123. 126. 134. ii. 17. 54. 102. iii. 96. iv. 118. v. 32. oracula multa ante bellum Pelopon. edita, ii. 21.
- Oratio. vide Concio.
- Orchomennus Boeotiae, i. 113. iii. 87. vide Strab. l. ix. et Pausan. in Boeoticis. ante Myncicus, postea Boeotius dictus, iv. 76. Orchom. Arcadicus, v. 61. vide Pausan. in Arcadicis. ab Athen. oppugnatur, ib.
- Ordo exercitus Laced. v. 66, sq.
- Orestae, ii. 80. vide Strab. l. vii. et Steph. Byzant.
- Orestes Echeeratidae Thessalorum regis fil. i. 111.
- Orestis, iv. 134. vide Livium l. xxxi. Strab. l. vii.
- Oreatium Maenaliae, v. 64. vide Pausan. in Arcadicis.
- Oreus, viii. 95. vide Strab. l. ix. et Livium, l. ix.
- Orneae, vi. 7. vide Pausan. in Corinthiacis. ab Argivis oppugnantur, etc. ib. Orneatae, ib.
- Orobias, iii. 89. vide Strab. l. ix.
- Oroedus rex, ii. 80.
- Oropia, iv. 91.
- Oropus, ii. 23. iii. 91. iv. 96. viii. 95, sq. vide Strab. l. ix. a Boeotis per prodicionem capitur, viii. 60. Oropii Athen. subditi, ii. 23.
- Oscius fl. ii. 96.
- Ostracismus Athen. i. 135.
- Ozolae, Locri, i. 5. vide Palmerii Gr. Ant. p. 532, etc.

P.

- Paches Epicuri fil. dux Atheniens. iii. 18. adversus Mitylenen mittitur, ib. eam capit, iii. 28. et Notium, iii. 34. Pyrrham et Eressum ad deditionem redigit, iii. 35. Salaethum captum Athenas mittit, ibid.
- Paean, cantus militaris, i. 50. ii. 91. iv. 43. vii. 44.
- Pedaritus Leontis fil. viii. 28. 32. 38. 40. caesus ab Athen. viii. 36. Scribitur et Pedaritus.
- Pacones, ii. 96. 98. vide Palmerii Gr. Ant. p. 72.
- Pagae. vide Pegae.
- Pagondas Acoladi fil. Boeotarchus Thebanus, iv. 91. Boeotos adhortatur, iv. 92. cum Athen. congregatur, vi. 96, sq.
- Pala Cephaleniae urbs. vide Palmerii Gr. Ant. p. 528, etc. Palenses, vel Pallenses, i. 37. ii. 30.
- Palirenses, ii. 30. vide Palmerii Gr. Ant. p. 415.
- Pallene, i. 56. 64. iv. 116. 129. vide Herodot. l. vii. c. 123. Pallenes isthmus, i. 56.
- Pammitus Megarensis, Selimuntii conditor, vi. 4.
- Pamphylia, i. 100.
- Panactum Atticae castellum, a Boeotis captum, v. 3. et dirutum, v. 42.
- Panaei, ii. 101.
- Panacrus, iv. 78.
- Panathenaea magna, v. 47. vi. 56. Panathenaea pompa, i. 20. v. 56. vide Meursii Panathenaea.
- Pandion rex Athen. ii. 29.
- Pangaeus mons, ii. 99. vide Herod. l. v. et vii.
- Panormus Achaicus, ii. 86. vide Strab. l. ix. et Polyb. l. iv. Panormus Siciliae, v. 2. vide Cluverii Sic. p. 273, etc. Panormus agri Mileasi, viii. 24.
- Pantacius fl. vi. 4.
- Papaver mellitum, iv. 26.
- Paralius ager, ii. 55. Paralii, iii. 92.
- Paralus, navis Athen. iii. 33. 77. viii. 74. Parali dicti, qui in navi illa vehantur, viii. 78. Paralis navem

- illam auferunt Quadringenti, viii. 74.
 Parasi, ii. 22.
 Paravaci, ii. 80. vide Palmerii Græc. Ant. p. 334, etc.
 Paris, iv. 104.
 Parnes mons, ii. 23. iv. 96.
 Parrhasii Arcades, v. 23. vide Parasi. iis bellum inferunt Laced. ibid. eosque in libertatem asserunt, ibid.
 Pasitolidas dux Laced. v. 3. captus ab Athen. ibid.
 Patrae, ii. 83, 84. vide Strab. l. viii. et Pausan. in Achaicis. Patrenses, v. 52.
 Patrocles. vide Procles.
 Pausanias Cleombroti fil. Græcorum dux, i. 94. Cyprum subigit et Byzantium expugnat, ibid. imperium tyrannicum exercet, ibid. a Lacedæmoniis revocatur, i. 95. 128. accusatur et privatorem iniuriarum damnatur, ibid. publicarum absolvitur, ibid. privatus abit in Hellepontum, ib. Xerxis benevolentiam conciliare studet, ibid. Gongylum ad Xerxem mittit cum epistola, ib. cui respondet Xerxes, i. 129. post Xerxis epistolam acceptam superbus ac insolens factus, i. 130. Byzantio ab Athen. pulsus, i. 131. in carcerem conicitur, ib. et liberatur, ib. eius genus, i. 132. tutor Plistarchi regis Leonidae fil. ib. ab Argilio defertur ad Laced. magistratus, ib. in templo Palladis Chalciocæ conclusus fame moritur, i. 134. mortui cadaver in Caeadom deiectum, ib. postea translatum ad Palladis templum, et in fani vestibulo sepultum, ibid.
 Pausanias Plistoanactis fil. rex Laced. iii. 26.
 Pecunias quantum in aerario Athen. initio belli Pelop. ii. 13. pecuniam quando primum Athen. in usum publicum contulerint, iii. 19.
 Peditus. vide Paedarius.
 Pegæ Athen. subiectæ, i. 103. 107. 111. ubi sitao, vide Strab. l. viii. et Pausan. in Achaicis. restitutæ Peloponnesiis, i. 115. iv. 21.
 Peiraica regio, ii. 23.
 Peithias senator Corcyraeus, Athen. hospes, iii. 70. occiditur, ib.
 Pela insula, viii. 31.
 Pelasgica gens vaga, i. 3. vide Palmerii Gr. Ant. p. 57, etc. Pelasgici Tyrreni, v. 109. vide Palmerii Gr. Ant. p. 46. Lemnum et Athenas olim incoluerunt, ibid. Pelasgicum templum Athenis, ii. 17. cur in eo non liceret habitare: habitatum tamen, ibid.
 Pella Macedoniae, ii. 99, 100.
 Pellene, in Isthmo sita, iv. 120. Pel-lenenses Achaï, ii. 9. socii Laced. ibid. et viii. 3.
 Pellicus pater Aristæi, i. 29.
 Pelops in Peloponneso opibus potens regioni nomen dedit, i. 9. Pelopidae Persidis potentiores facti, ib.
 Peloponnesus unde dicta, i. 9. eius divisio, i. 10. eam Dores olim incoluerunt, i. 12. Peloponnesii quos et quædam colonias emittant, ib. inopes et agrestes, i. 141. ad diuturna et maritima bella rudes, etc. ibid. et in sq. Dorienses origine, vi. 82. bellum gerunt cum Athen. vide Lacedæmonii et Athenienses. Peloponnesiacum bellum. vide Bellum.
 Peloris prom. iv. 23. vide Claverii Sic. p. 86.
 Pentecontateres in exercitu Laced. v. 66.
 Poparethus insula, iii. 89. vide Strab. l. ix. ibi restagnatio maris exorta, ib.
 Perachia, iv. 78. Perachi, ibid. vide Palmerii Gr. Ant. p. 325.
 Perdices Alexandri fil. Macedonum sex, i. 57. ii. 29. 99. frater Philippi et Derdae, i. 57. pater Archelaj, ii. 100. Atheniensibus hostis ex amico et socio factus, i. 57. bellum inter Athen. et Pelop. suscitatur, ibid. Chalcidensibus suadet, ut relicta uribus commigrarent Olynthum, i. 58. societatem inît cum Athen. i. 61. deficit paulo post, i. 62. per Sitalcen Athen. conciliatur, ii. 29. et cum illis societatem inît, ibid. et arma infert Chalcidensibus, ib. ei bellum infert Sitalces, ii. 95, etc. sororem Scuthæ dat in matrimonium, ii. 111. copias ex Peloponneso ad se vocat, iv. 79. illum Athen. hostem denuntiant, iv. 82. eius cum Brasida expeditiones in Arrhibacum, iv. 83. 124. sq. Brasidam postea hostem iudicat. iv. 128. compositionem facit cum A-

- then. iv. 132. iterum Athen. hostis declaratur, v. 83. eiusque regionem infestat Atheniensis, vi. 7.
- Pericleides pater Athenaci, iv. 119.
- Pericles Xanthippi fil. dux Athen. i. 111. in Pelop. et Acarnaniam expeditiones facit, ib. Eubocam subigit, i. 114. et Samum, i. 116. eius genus maternum, i. 127. potentia Athenis, ibid. et 139. inimicitia cum Laced. i. 128. prudentia, ii. 13. 22. 65. et elogium egregium, ib. quomodo Cylonio piaculo obnoxius, i. 126. cur agros suos, Laced. exercitu in Atticam irrupturo, reip. dono dederit, ii. 13. quomodo exercitum a pugna continuerit, ii. 21. se ipsum laudat, ii. 60. pecunia ab Athen. mulctatur, ii. 65. quomodo in reip. administratione se gesserit, ibid. quando mortem obierit, ibid.
- Perieres Zancle conditor, vi. 5.
- Peripolium, iii. 99.
- Perrhaebia. vide Peraebia.
- Persarum reges: Cyrus, i. 13. Cambyses, ibid. Darius, i. 14. Xerxes, ib. et 129. Artaxerxes, i. 104. 137. Darius, viii. 5. 37. Persarum pugna ad Thermopylas, iv. 36. Persae libentius dant, quam accipiunt, ii. 97.
- Persidae Pelopidis inferiores, i. 9.
- Pestis Athen. gravissima, ii. 47, sq. iterum vehementer grassatur, iii. 87. valde afflixit Atheniensium vires, i. 23. ii. 58. iii. 87. quot Atheniensium millia absumserit, ii. 58. iii. 87.
- Petra agri Rhegini, vii. 35. vide Claverii Sic. p. 367.
- Phacium, iv. 78.
- Phaeacos Corcyram olim tenuerunt, i. 25.
- Phaeax Erasistrati fil. v. 4.
- Phaedimus Laced. v. 42.
- Phaenias sacerdos Iunonis, iv. 133.
- Phaenippus scriba, iv. 118.
- Phages, ii. 99. Niphages, Herod. l. vii.
- Phalerum, i. 107. vide Meursium de Pop. Att. p. 136. et de Pyraeco c. 10. Phalericus murus, ii. 113.
- Phalium Eratoclidae filius, i. 24. Epidamnum condit, ibid.
- Phanae, viii. 24. vide Livium, l. xiv. et Strab. l. xiv.
- Phanemachus Callimachi fil. ii. 70.
- Phanotis, iv. 76. vide Strab. l. ix. et Pausan. in Phocidis. Phanotens, iv. 82. vide Palmerii Graec. Ant. p. 673.
- Pharax pater Styphonis, iv. 38.
- Pharnabaxus Pharnabaci filius, viii. 680. 109. pater Pharnacia, ii. 67.
- Pharnaces, v. 1. fil. Pharnabaxi, ii. 67. pat. Artabasi, i. 129.
- Pharsalus Thessaliae, i. 111. iv. 78. vide Strab. l. viii. Pharsalii, ii. 22.
- Pharus, i. 104.
- Phaelis, ii. 69. viii. 88. 99.
- Phaia. vide Phia.
- Pheraei, ii. 22. vide Strab. l. ix.
- Phia Eleorum, ii. 25. vii. 31. vide Strab. l. viii. a Messeniis capta, ii. 25.
- Philemon pater Amciniadis, ii. 67.
- Philippus Irater Perdiccae, Alexandri fil. l. 57. 59. ii. 95.
- Philippus Laced. viii. 87. 99.
- Philocharides Eryxidae fil. iv. 119. v. 19. 24. 44.
- Philocrates Demecae fil. v. 116.
- Philoctetes, i. 10. quot naves miserit ad bellum Troianum, ib.
- Phlius, iv. 133. v. 57. vide Strab. l. viii. Phliasii, i. 27. v. 58. ager Phliasius, v. 105.
- Phocae urbs Ioniae, viii. 31. vide Herod. l. i. et Strab. l. xiv. Phocacenses Massiliam condunt, i. 13. Carthaginenses pugna navali vincunt, ibid.
- Phocaeo, arx in agro Leontino, v. 4.
- Phocenses Doriensibus bellum inferunt, i. 107. templum Delphicum ab Athen. accipiunt, i. 112. amici Atheniensium, iii. 95. Phocenses a Troia in Lybiam delati, dein in Siciliam, vi. 2.
- Phoenice, ii. 69.
- Phoenices olim atrocissima exercebant, i. 8. insulas Graecas incolunt, ib. et Siciliam, vi. 2. commerciis dediti, ib. Phoenicum classis, i. 10. 100. 110. 116. viii. 46. 81. 87. 109.
- Phoeniceus portus, viii. 34.
- Phormio Asopi fil. dux Athen. i. 64.
- Potidaeam oppugnat, ib. Chalcidensem et Botticum agrum populatur, i. 65. navium dux in bello Samio, i. 117. arma movet contra Chalcidenses, ii. 29. Acarnanibus auxilium fert, ii. 68. 102. classis Atticae praef. ii. 80. pugnat cum Pelopon-

- nesfis, ii. 83, sq. eosque superat, ii. 84. quo stratagemate usus sit, ib. ad secundum praelium se instruit, ii. 85. milites adhortatur, ii. 89. vincitur a Pelop. ii. 91. tandem eos vincit, ii. 92.
- Photius Chaonum dux, ii. 80.
- Phrygia, locus Att. ii. 22.
- Phrynichus dux Athen. et res ab eo gestae, viii. 25. 27, etc. prudens, ib. Alcibiadi succenset, viii. 48. eiusque consilia improbat, et stratagemata eludit, ib. et 50, sq. ad Astyochum adversus Alcibiadem scribit, ib. ab Astyocho proditur, ib. eius conatus ad capitis periculum vitandum, ib. imperio privatur, viii. 54. oligarchichos adiuvat, viii. 68. 90. pacis causa Lacedaemona mittitur, ib. reversus a circitore quodam interficitur, viii. 92.
- Phrynis Perioecus, viii. 6.
- Phthiotis, i. 3. vide Strab. l. ix. Phthiotae, Achaci, viii. 3.
- Phylides pater Pythageli, ii. 2.
- Phyreus, munitio, v. 49.
- Physca, ii. 99.
- Phytia, iii. 106. vide Palmerii Graec. Ant. p. 391, etc.
- Piaculum Cylonium, i. 126. piaculum ad Taenarum admissum, etc. i. 128. Chalcioecum, ibid.
- Pieria, ii. 99. vide Strab. l. ix. et Herod. l. vii. Pieres, ib. Picricus sinus, ib.
- Pierius mons Thessaliae, v. 113.
- Pilei Lacedaem. in praeliis, iv. 34.
- Pindus mons, ii. 102. vide Herod. l. vii. et Strab. l. ix. et Palmerii Gr. Ant. p. 337. 341.
- Piraeus, portus Athen. i. 93. 107. vide Meursii Piraeum. eius partes non munitas Themistocles muniri iussit, i. 93. tres portus naturamunitis habet, ibid. eius cum Munychia ambitus, ii. 13. tentatur a Pelop. ii. 93. olim nullo praesidio custoditus, nullisque catenis clausus, ibid. cum incipiunt Athen. diligenter tutari, ii. 94. in Piraeo Ectionea, viii. 90. in eo murus extruitur, ibid. et 92. idem dirauit, ibid.
- Piraeus portus Corinth. viii. 10.
- Piraica regio, ii. 23.
- Pirasii Thessaliae, ii. 22.
- Pisander Athenas dissolvendae democra-
 tiae causa missus, viii. 49. 53. Atheniensibus suadet, ut Alcibiadem revocent, et dominatum popularem tollant, etc. viii. 53, sq. statum popularem evertit, viii. 65. 68. Decaeam profugit, viii. 98.
- Piscis promontorium, ii. 25.
- Pisistratus tyrannus, pater Hippiae, Hipparchi et Thessali, i. 20. vi. 54. Delum lustrat, iii. 104. senex in tyrannide decessit, vi. 54. Pisistratus Hippiae fil. avi nomen referens, ib. aram duod. Deorum et Apollinis dedicat, ib. Pisistratidarum tyrannis a Laced. eversa, vi. 53. vide Herod. l. v. c. 63. eorundem laus, vi. 54.
- Pissuthnes Hystaspis fil. i. 115. iii. 31.
- Pitanaes cohors nulla apud Lacedaemonios, i. 20.
- Pithias. vide Peithias.
- Pittacus Edonorum rex, iv. 107.
- Plataea urbs Boeotiae, ii. 23. vide Strab. l. ix. et Pausan. in Boeotia. a Thebanis occupata, ib. et in sq. quantum a Thebis distet, ii. 5. in eam Athen. frumentum important, etc. ii. 6. eam infesto exercitu petunt Laced. ii. 71. obsident, omnique oppugnationis genere tentant, ii. 85, 86, sq. condita a Thebanis, iii. 61. ab iisdem evertitur, soloque aequatur, iii. 68. Plataecus socii Atheniensium, ii. 2. iii. 68. Thebanos invadunt, ii. 3. se Pelop. dedere recusant, ii. 74. obsessi, pars noctu erumpit, iii. 20. se dedunt Laced. iii. 31. Scionen ab Athen. habitandam accipiunt, v. 32. Plataecensium perfidia, ii. 5. obsessorum sedulitas et stratagemata, ii. 75. oratio ad Laced. ii. 71. iii. 53, sq. captivi a Laced. interficiuntur, iii. 68.
- Pleistoanax. vide Plistoanax.
- Plemmyrium promont. vii. 4. vide Cluverii Sic. p. 180. a Nicia munitum, ibid. eius munitiones a Gylippo occupatae, vii. 22. earumque expugnatio valde afflixit Athenienses, vii. 24.
- Pleuron, iii. 102. vide Palmerii Gr. Ant. p. 445. 472, etc.
- Plistarchus Leonidae fil. i. 132.
- Plistoanax Pausaniae regis fil. rex Laced. i. 107. 114. ii. 21. v. 16. 33. 75. in exilium eiicitur, ii. 21. ad

- pacem cum Lacedaemoniis facien-
dam propensus, v. 16, etc. in pa-
triam redit ab exsilio, ibid. Pli-
stocanax pater Pausaniae, iii. 16.
- Plistelas Ephorus Lacedaem. v. 19. 25.
- Pnyx, viii. 97. vide Meursium de
Pop. Att. p. 105.
- Poenae peccatorum quales olim, et
cur paulatim auctae, iii. 45.
- Poetae res in maais extollunt, i. 21.
- Polemarchi in exercitu Lacedaem.
v. 66.
- Polichna agri Troiani urbs, viii. 14.
vide Strab. l. xiii. ab Athen. capta,
viii. 34. Polichnitae Cretenses, ii.
85. vide Herodot. l. vii.
- Polis Argivus, ii. 67.
- Polis vicus Hyaeorum, ii. 101.
- Polles rex Odomantum, v. 6.
- Pollucis et Castoris fanum, iii. 75.
- Polyanthos Corinthius, vii. 34.
- Polycrates Sami tyrans. tempore Cam-
bysis classe pollebat, i. 13. Rhe-
meam Apollini Delio consecrat, ib.
et iii. 104.
- Polydamidas Laced. iv. 123. 129.
- Polyrmedes Larissaeus, ii. 22.
- Popularis dominatus. vide Demo-
cratia. popularis levitas, iii. 36, sq.
- Portae Thraeciae, v. 10.
- Portus magnus Syrac. vi. 101. vii. 4.
22. 36. 56. 59. vide Cluverii Sic. p.
144, etc. portus parvus Syrac. vii.
22. vide Cluverii Sic. p. 168.
- Potamis Syrac. viii. 85.
- Potidaea in Pallenes isthmo sita, i.
56. vide Herod. l. vii. ab Athen.
deficit, i. 59. stadiis ferme 60 Olyn-
tho distat, i. 63. obsidetur ab Athen.
i. 65. scriber oppugnatur, ii. 58.
deditionem facit, ii. 70. eam Athe-
niensium colonia de suis civibus
missa incolunt, ibid. a Brasida frus-
tra tentatur, iv. 135. Potidaeatae
Corinthiorum coloni, i. 56. Do-
rienses, i. 124. cum Athen. pugnant
et vincuntur, ibid. i. 62.
- Potidania Aetoliae, iii. 96. vide Pal-
merii Gr. Ant. p. 466. 504.
- Prasiae agri Lacon. op. ii. 56. vide
Strab. l. viii. et Pausan. in Laco-
nicis. ab Athen. direpta ibid. Pra-
siae in Attica, vii. 18. viii. 95. vide
Strab. l. ix. Prasiarum ager, vi. 105.
- Pratodemus Laced. legatus, ii. 67.
- Prisus urbs, viii. 107. vide Strab.
xiii.
- Prison, i. 115. vide Herod. l. vii. et
Strab. l. xiv.
- Proci Helenae, i. 9.
- Procles Theodori fil. dux Athen. iii.
91. eius caedes, iii. 98. Procles
Athen. v. 19. 24.
- Proene Pandionis filia, ii. 29. uxor
Terci. ibid.
- Proditio Boeotiae cum Athen. con-
stitutata, iv. 76. in irritum cadit, iv.
89. proditio Megarorum conflata,
detecta, discussa, iv. 66. proditio
Amphip. iv. 103. proditio Toronae,
iv. 110, sq.
- Praelium inter Corcyraeos et Corin-
thios navale, omnium antiquissimi-
mum, i. 13. aliud inter eosdem, i.
29. 49. inter Athen. et Corinthios,
i. 62. 105, sq. ii. 83. iv. 43. vii. 34,
sq. inter Athen. et Persas, i. 100
inter Athen. et Thasios, ibid. inter
Athen. et Pelop. i. 101. 105. ii. 86.
90. inter Athen. et Aeginetas, i.
105. inter Athen. et Laced. i. 107.
iv. 11, sq. viii. 104, sq. inter Athen.
et Phoenices, i. 108. inter Athen. et
Boeotos, i. 113. iv. 93. sq. inter
Athen. et Samios, i. 117. inter
Athen. et Chalcidenses, ii. 79, sq.
inter Chaones et Stratios, ii. 81.
inter Pelop. et Corcyraeos, iii. 78.
inter Ambraciotas et Acarnan. iii.
109, sq. inter Athen. et Syracusa-
nos, iv. 25, sq. vi. 70. vii. 22, sq.
38, sq. 43, sq. 52, sq. 70, sq. inter
Matienses et Tegeatas, iv. 134. inter
Laced. et Argivos eorumque socios,
v. 65, sq. quod praelium omnium
maximum, v. 74. inter Athen. et
Milesios, viii. 25. inter Athen. et
Chios, viii. 62.
- Profectio classis Atticae in Siciliam,
vi. 30, sq.
- Pronasi Cephalleniae, ii. 30. vide
Strab. l. x.
- Propylaea arcis Athen. ii. 13.
- Proschion Aetoliae, iii. 102. 106.
vide Palmerii Gr. Ant. p. 453, etc.
- Prosopitis insula, i. 109.
- Prote insula, iv. 13.
- Proteas Epiciis fil. dux Athen. i. 45.
ii. 23.
- Protesilai delubrum, viii. 102.

Proverbia, v. 65.

Proxenus Capatonis fil. iii. 103.

Prytanus Athen. iv. 118. v. 47. vi. 14. viii. 70.

psammetichus pater Inari, i. 104.

Pylos urbs, v. 18. viii. 24. 31. vide Strab. l. viii.

Pylocodorus exsul Theban. iv. 76.

Pytychia insula, iv. 46. vide Palmerii Gr. Ant. p. 362.

Pydus fl. viii. 106.

Pydna, i. 61. vide Strab. l. x. obsessa ab Atheniens. ibid. urbs Alexandri, i. 137.

Pylus ubi sita, iv. 3. 41. vide Pausan. in Messen. eius a Sparta distantia, iv. 3. Demosthenis suasu munitur, ib. et 9. oppugnatur a Laced. ib. et 11. eius custodia Athen. laboriosa, iv. 26. res ad Pylum gestae inter Laced. et Athen. iv. 8, sq. apud Pylum accepta clades a Laced. qualis nulla prius in Sparta, v. 14. Messenios e Pylo educant Athenienses suasu Laced. v. 35. Pylum Lacedaemoniis facta pace restituere nolunt Athenienses, ibid.

Pyra, vel Pyrrha, urbs Leodi, iii. 18. 25. 35. viii. 23. vide Strab. l. xiii.

Pyrrichus Aristonis pater, vii. 39.

Pytilus conditor Agrigenti, vi. 4.

Pythagoras Phylidae fil. ii. 2.

Pythen Corinthius, vi. 104. vii. 1. 70.

Pytheus pater Nymphodori, ii. 29.

Pythia, vi. 1. Pythium oraculum, i. 103. Pythius Apollo, v. 53.

Pythodorus, archon Atheniens. ii. 2.

Pythodorus Isolochi fil. Atheniens. dux, iii. 115. vi. 105. ab Atheniens. exsilio multatus, iv. 65.

Q.

Quadringentorum apud Athen. dominatio, viii. 63. 68, sq. eorum tyrannis, viii. 70, sq. cum Laced. pacem facere tentant, ibid. et in sq. ad exercitum Athen. legatos mittunt, viii. 71. muniunt se contra populum, viii. 86. 90, 91. imperio deficiunt, viii. 97.

Quaestores Graeciae, i. 96.

Quercus-capita. vide Capita-quercus.

Quingentorum senatus olim Athenis erat, viii. 86.

Quinque millium imperium illi Quadringentorum succedit, viii. 97.

R.

Reges Laced. in bello summam potestatem habent, v. 66. vide Cragium de Rep. Laced. l. iv. c. 4. Lacedaemoniorum duo reges erant, v. 75. vide Cragium de Rep. Laced. l. ii. c. 2. in carcerem ab Ephoris duci possunt, i. 131. vide Cragium de Rep. Laced. l. iv. c. 8.

Regna olim hereditaria, et certis honoribus definita, i. 13. in tyrannides immutata, ibid.

Religio neglecta Athenis dum ingruebat pestis, ii. 53.

Respublica Athen. describitur, ii. 37. resp. Laced. quibus vitii labore, i. 141, etc. reip. forma quaequam optima secundum Thucydidem, viii. 97.

Rhamphias Laced. i. 139. v. 12. vide Clearchus.

Rhegium Italiae op. iii. 86. seditio-nibus agitata, iv. 1. Rhegium Italiae promont. proximum Messanae, quae est in Sicil. iv. 24. vi. 44. Rhegini Italiae pop. iii. 86. 88. Leontinorum consanguinei, iii. 86. vi. 44. et Ionum, ib. Chalcidenses sunt, ib. et 79. a Locrensibus oppugnantur, iv. i. 24. bello Syracusano se neutros gerant, vi. 44. eorum ager a Locris vastatur, iv. 1. 24. eorum tyrannus Anaxilas, vi. 5. eos odio prosequuntur Locrenses, iv. i. 24.

Rheiti, vel Rheti, squarum alvei in Attica, ii. 19. vide Pausan. in Atticis et Corinthiacis.

Rheitus, iv. 42.

Rhenca insula. i. 13. vide Strab. l. x. et Pausan. in fine Messenicorum. a Polycrate subacta et Apollini consecrata, etc. ibid.

Rhium promont. ii. 84. Rhium Molycrium, ibid. et 86. Achsicum, ibid. et ii. 92. v. 52. vide Palmerii Gr. Ant. a p. 486. ad p. 492.

Rhodope mons, ii. 96.

Rhodus ab Athen. deficit, viii. 44. ab iisdem infestatur, ib. Rhodii Dorienses, Argivorum coloni, vii. 57.

Rhoetium, iv. 52. viii. 101. vide Strab. l. xiii.

Rhypticus ager, vii. 84.

Rivus ignis ex Aetna monte erumpit, iii. 116.

S.

- Sabylinthus Tharypis regis adhuc pupilli tutor, ii. 80.
 Sacon Himeræ conditor, vi. 5.
 Sacrum bellum a Lacedæmonis susceptum, i. 112.
 Sadoeus Sitalcæ fil. ii. 29. 67. fit civis Athen. ib.
 Salæthus Laced. Mitylenen missus, iii. 25. populum armat, etc. iii. 27. captus ab Athen. et interfectus, iii. 35. 36.
 Salamina navis Athen. iii. 83. 87. vi. 53.
 Salamis Cyprî urbs, i. 112. vide Meursii Cyprum. Salamis insula, i. 73. vide Strab. l. viii. et Pausan. in Atticis.
 Salyntius Agræorum rex, iii. 111. iv. 77.
 Samæi Cephallenia, ii. 30.
 Saminthus, v. 58.
 Samos, sive Samus, ab Athen. expugnata, i. 116. eius opes ac potentia, viii. 73. 76. eius a continente distantia, viii. 79. in ea statum popularem constituunt Athenienses, i. 115. Samii ab Athen. deficient, i. 40. in eorum potestatem Corinthiorum opera redacti, i. 41. cum Milesiis bellum gerunt, i. 115. navali praelio ab Athen. vincuntur, i. 116, 117, etc. sese dedunt Athen. ibid. e Zancla eiiciuntur, vi. 5. eorum seditio ob dominatus mutationem, viii. 21. 73, sq.
 Sanæi, v. 18.
 Sandius collis, iii. 19.
 Sane Andriorum colonia, iv. 109. vide, Herod. l. vii.
 Sardes urbs, i. 115. vide Strab. l. xiii.
 Sargeus Sicyonius, vii. 19.
 Scandea Cytheriorum urbs, iv. 54. vide Pausan. in Lacon.
 Scelus Cylonium, i. 26. Tænarium, ibid. Chalcioecum, ibid. scelera e peste Athen. exorta, ii. 51, sq.
 Schola Mycalessi, vii. 29.
 Scione, urbs apud Pollenen sita, iv. 120. 130. vide Herod. l. vii. et Strab. Epit. l. vii. ab Athen. ad Brasidam deficit, ibid. ab Athen. circumvallatur, iv. 133. expugnatur, v. 82. Plataeensis datur, ibid. Scionaci Pellenenses ex Peloponneso oriundi, iv. 120. Brasidam ut Græciæ liberatorem, aurea corona redimunt, iv. 121. ab Athen. post urbis expugnationem crudeliter tractantur, v. 32.
 Sciritæ Laced. v. 67. erant sexcenti, v. 68.
 Sciritis in agro Laconico, v. 33.
 Scironides dux Athen. ad Miletum vincit Pelop. viii. 25. imperio privatur, viii. 54.
 Scirphondas Thebanus, a Thracibus interfectus, vii. 30.
 Scolus urbs, v. 18. vide Strab. l. ix.
 Scomius mons, ii. 96.
 Soriba publicus, vii. 10. scribae decem Athenis creati, viii. 67.
 Scyllæum, v. 53. vide Strab. l. viii.
 Scyrus insula ab Athen. capta et direpta, i. 98. vide Strab. l. ix. et Plinium, l. iv.
 Scythæ, ii. 96. eorum potentia quanta olim, ibid.
 Seditio apud Epidamnios, i. 24. et Corcyraeos iii. 69. 81. iv. 48. et per Græciam, et inde nata mala, iii. 82, sq.
 Selinus urbs, vi. 4. vii. 50. quando et a quo cœdita, vi. 4. vide Cluverii Sicil. p. 225, etc. Selinuntii Megarenses, vii. 67. ubi habitant, vii. 58. cum Egæstæis bellum gerunt, iv. 6.
 Senatus fabæ apud Athen. viii. 66. imperio deiectus ab oligarchicis, viii. 70, sq. Senat. quatuor Bocotorum summam potestatem habent, v. 38.
 Sepeliendi nefas in agro Attico sepelire prœdionis reos, i. 138. sepulcrum illustrium virorum quod esse solet, ii. 43. sepulturae modus, quo Athen. humarunt eos, qui primi in bello Pelop. mortem obierunt, ii. 34. sepulturae lex violata in peste Athen. ii. 51.
 Sermylli, v. 18. Sermylliorum urbs, i. 65.
 Servi Laced. vide Helotes. servorum multitudo apud Chios, viii. 40. et apud Athenienses, vii. 27.
 Sestus ubi sita, viii. 62. vide Strabonem, l. xiii. a Medis occupata, i. 89. viii. 62. obsessa et capta ab Atheniensi. i. 89.
 Severæ Deæ, i. 126.

- Scythos Sparadoci** fil. ii. 101. iv. 101.
Odrysarum regno post Sitalcen positus, ii. 97. iv. 101. sororem Perdiccae ducit, ii. 101.
Sicania antiquum Sicil. nomen, vi. 2. unde deductum, *ibid.* vide Cluverii Sic. l. i. c. 2.
Sicani Iberiae pop. *ibid.*
Sicanus Iberiae fluv. *ibid.*
Sicanus Excesti fil. vi. 73. vii. 46. 50. 70.
Sicilia prius Trinacria et Sicania dicta, vi. 2. eius magnitudo, vi. 1. et incolae, vi. 2, sq. eius a continente distantia, iv. 24. vi. 1. a Siculis Italiae incolis ita appellata, vi. 2. eius partem incolunt Graeci, vii. 58. ei bellum cur intulerint Athen. iv. 60, sq. vi. 6. 33. 90. vii. 66, sq. Siculi ex Italia in Sicil. traiecere, vi. 2. Sicilienses et Siculi, vii. 32. Siculi Hermocratis usasu inter se compositionem faciunt, iv. 58. 65. Sicularum alii Syracusanis, alii Atheniensibus se iungunt, vi. 88. vii. 32. Siculum fretum, iv. 24. vide Cluverii Siciliam, l. i. c. 4.
Sicyon, i. 111. vide Pau. in Corinthiacis. status eius pop. in paucorum dominatum redactus, v. 81. Sicyonii victi ab Athen. i. 108. 111. eosdem invadentes superant, iv. 102.
Sidussa, viii. 24.
Signum, viii. 101. vide Strab. l. xii.
Sigillum regis Persarum, i. 129.
Silva in Sphaacteria cremata, iv. 30.
Simonides dux Athen. iv. 7.
Simultates inter Athen. et Pelop. i. 56.
Simus, unus e conditoribus Himerac, vi. 5.
Singaei, v. 18. vide Herodot. l. vii.
Sinti pop. ii. 98. vide Livium, l. xiv.
Sinus Ambracius, i. 55. Crissaeus, i. 107. Iasicus, viii. 26. Ionius, i. 24. Maliacus, iv. 100. Piericus, ii. 99. Terinaeus, vi. 104. Tyrrenus, vi. 62.
Siphac, iv. 76. vide Pausan. in Boccotia, per prodicionem tentatae, *ibid.* et 101. a Bocotis conservatae, iv. 89.
Sitalces Terae fil. Thraecum rex, ji. 29. cum Athen. societatem init, *ibid.* Macedonibus et Chalcidensibus bellum infert, ii. 95. cum exercitu domum redit, ii. 101. eius regnum et potentia, etc. ii. 96, sq. a Triballis acie victus occumbit, iv. 101.
Societas inter Athen. et Laced. v. 22. eius formula, v. 23. inter Laced. et Persarum regem, viii. 17. 37. 58. eius formula, viii. 18. 37. 58. inter Sitalcem et Athen. ii. 29. Reliquas vide in nominibus eorum, qui societatem inierunt. Socii Athen. et Laced. in bello Pelopon. ii. 9. Athen. et Syrac. in bello Siculo, vii. 57, sq.
Socrates Antigenis fil. ii. 23.
Solis defectus, i. 23. ii. 28. iv. 52.
Solium, vel Sollium, urbs Corinth. ii. 30. iii. 95. v. 30. ab Athen. captum, etc. ii. 30.
Solofs, vel Solus, vi. 2. vide Cluverii Siciliam, p. 278.
Solygia vicus, s. castellum, iv. 43, sq. Solygius collis, iv. 42.
Sophocles Sostratidae fil. iii. 115. in Siciliam missus, iv. 2. ad Corcyram tendit, iv. 3. Corcyraeos exsules captos plebi tradit, iv. 46. ab Athen. exsilio mulctatur, iv. 65.
Sortium usus in publicis foederibus, v. 21.
Sostratides. vide Sophocles.
Sparadocus, sive Sparadocus, pater Scythae, ii. 101.
Sparta. vide Lacedaemon.
Spartolus urbs Bottica, i. 86. v. 18.
Sphaacteria insula, eiusque situs, iv. 8. vide Pausan. in Messeniis. a classe Athen. circumdatur, iv. 14. incendium patitur, iv. 29. rerum ad Sphaacteriam gestarum tempus et diuturnitas, iv. 39. in eam milites transmissi a Laced. iv. 8. victus in eam quomodo importetur, iv. 26. in ea Laced. expugnati, etc. iv. 31. cives Laced. in ea capti post restitutionem quomodo a Laced. tractati, v. 34.
Stagirus, iv. 68. vide Herod. l. vii. Andriorum colonia, *ibid.* ab Athen. deficit, *ibid.*
Stater Phocaeus, iv. 52. Doricus, viii. 28.
Status popularis Athenis sublatus, etc. viii. 47, sq. 65. quot et quanta mala inde nata, *ibid.* sq. de populari statu iterum constituendo agi coeptum, etc. viii. 89. 91.

- Stesagoras, i. 116.
 Stenelaidas Ephorus Laced. i. 85. eius concio, i. 85, sq.
 Stipendium peditum et equitum apud Graecos, v. 47. stipendium ab Athen. suis datum, iii. 17. viii. 45. cur imminutum, ib. et sq. stipendium Thracum mercenariorum, vii. 27. a Tissapherne militibus datum, viii. 29. 45. magistratibus apud Athen. datum, viii. 69. 97.
 Stratagema militare Aristei et Calliae, i. 62. Stratiorum adversus Chaones, ii. 81. Plataensium contra Pelop. ii. 75. Phormionis contra classem Pelop. ii. 84. Peloponnesiorum contra Phormionem, ii. 90, sq. eorundem in tentando Pyraeco, ii. 93, sq. Demosthenis contra Ambraciotas et Pelop. iii. 107, sq. eiusdem in expugnandis Laced. in Sphacteria, iv. 32. et eiusdem ad Epidaurum, v. 80. Megarensium in urbe prodenda, iv. 67. Brasidae contra Athen. ad Megara, iv. 73. eiusdem contra Cleonem ad Amphipolim, v. 6, sq. 10. Boeotorum in Delio expugnando, iv. 100. Atheniensium contra Syracusanos, vi. 64. 66. eorundem in discessu a Syracusis, vii. 78, sq. Nicias in defendendis castris, vi. 102. Hermocratis in expedienda fuga Athen. vi. 73. Aristarchi in occupanda Oenob, viii. 98. stratagema politicum Athen. legatorum ut Laced. a bello decernere averterent, i. 73, sq. Themistoclis contra Laced. in moenibus instaurandis, i. 90. eiusdem, fuga in Atticam classem delati, i. 137. Alcibiadis contra Athen. legatos, viii. 56, sq. et contra oligarchicos et Tissaph. viii. 81, sq. et apud milites, viii. 88. 108. Atheniensium in subiciendo imperio Graeciae, i. 92, sq. 95. Argilii cuiusdam in detegendis Pausaniae consiliis, i. 132. Periclis ut sibi privatim a periculo caveret, ii. 13. Lacedaem. ne Plataeam reddere aliquando cogerentur, iii. 52. v. 17. eorundem contra Helotas, iv. 80. eorundem ne socii ipsorum ad Athen. deficerent, v. 22. Alcibiadis in deludendis legatis Laced. v. 45. Corcyraeorum adversus exsules captivos, iv. 46. Nicias in dissuadenda Siciliensi expeditione, vi. 20, sq. Egestanorum contra Athen. vii. 46. Hippiae in apprimenda coniuratione Aristogitonis, vi. 58. captivi cuiusdam ob Hermarum praecisionem, vi. 60. inter Phrynichum et Aloib. viii. 50, sq. Stratonicæ soror Perdiccae et uxor Senthæ, ii. 101.
 Stratus urbs Acarn. ii. 80. 102. vide Palmerii Gr. Ant. p. 385, etc. Strati Chaonas superant, ii. 81. trophaea erigunt, ii. 82.
 Strobilus Atheniensis, pater Leocrotis, i. 105.
 Strobilichides Diotimi fil. dux Athen. viii. 15. res ab eo gestae, ibid. et 30. 62.
 Strobilichus pater Diotimi, i. 45.
 Strongyla, una ex Aeoli insulis, iii. 68. vide Claverii Sic. p. 396, etc.
 Strophacus, iv. 78.
 Strymon fl. i. 100. ii. 96. 99. ex Scymio monte per Graecos ad Leaeos fluit, ii. 96.
 Styphon Pharcis fil. iv. 38.
 Styrenses, vii. 57. vide Strab. l. x. Subligacula olim in certaminibus gestarunt athletae, i. 6. quando gestari desierint, ibid.
 Subsolanus ventus, iii. 23.
 Successu fruuntur maxime, qui non concedunt aequalibus, et erga inferiores modeste se gerunt, v. 111.
 Suffragium Laced. voce dant, non calculis, i. 87.
 Sunium, vii. 23. vide Strab. l. ix. x. ab Athen. munitum, viii. 4.
 Supplices occidere nefas, iii. 58.
 Sybaris fl. vii. 35. vide Strab. l. vi.
 Sybota portus Thesprotidis, i. 50. portas in continente, iii. 76. portus in Sybotis ins. i. 52. 54. Sybota insulae, i. 47. vide Palmerii Gr. Ant. p. 276, etc.
 Syca, sive Tycha, pars Syracusarum, vi. 98.
 Syma insula, viii. 42, sq. vide Strab. l. xiv.
 Symaethus fluv. vi. 65. vide Claverii Sic. p. 124.
 Synoecia, ii. 15. vide Meursii Graec. feriat.
 Syracusae conditae ab Archia Coria-

thio, vi. 8. vide Claverii Sic. p. 139, etc. intestinis dissensionibus saepe afflictas, vi. 38. obsessas ab Athen. v. 99. obsidione premuntur, vi. 103. Syracusani cum Leont. bellum gerant, iii. 86. pugnant cum Athen. et vincuntur, iv. 24, sq. se contra Athen. instruunt, vi. 45. 63. praelio se parant, vi. 67. congregiuntur cum Athen. et funduntur, vi. 69, sq. eos consolatur Hermocrates, vi. 72. urbem muniunt, vi. 75. legatos Camarinam mittunt, vi. 75. Corinthum Spartamque, vi. 73. 88. Catanacorum agrum populantur, vi. 75. rursus se contra Athen. instruunt, vi. 96. pugnant et superantur, vi. 97, sq. obsessi murum Atheniensibus obiciunt, v. 99, sq. vii. 4. de compositione cum Nicia agere coeperunt, vi. 103. rem navalem praeparant contra Athen. vii. 21. Athen. terra marique adriuntur, vii. 22. mari succumbunt, vii. 23. naves in Italiam mittunt, vii. 25. eorum auxilia a Siculis caeduntur, vii. 32. iterum se navali certamine parant, vii. 36. terra marique aggrediuntur Athen. vii. 37. eosque superant, vii. 41. duo tropaea statuunt, vii. 45. ob insperatum successum animis eriguntur, vii. 46. ad Athen. invadendos rursus se praeparant, vii. 50. eos discessu prohibere statuunt, vii. 51. praelio fundunt fugantque, ibid. et 53. tropaeum erigunt, vii. 54. animis valde confirmantur, vii. 55. socii eorum et auxiliarii, vii. 57. ultimo praelio se parant, vii. 65. dimicant, vii. 71, sq. et victoria potiuntur, vii. 72. Athen. discessuros quo stratagemate deceperint, vii. 73. eos ab itinere morantur, vii. 78. fugientes insequuntur, vii. 81. quomodo tractarint Athen. captivos, vii. 87. Peloponnesiis auxilia contra Athen. mittunt, viii. 26. 105.

T.

Taenarus Lacon. prom. i. 128. 133. vii. 19. vide Pausan. in Laconicis. Tages Tissaphernis propraetor, viii. 16. Talenta mille, non expendenda nisi extrema necessitate cogente, cur

seposuerint Athen. ii. 24. haec mille talenta quando et cur lege abrogata tetigerint, viii. 15. Tamus Ioniac praetor, viii. 31. 87. Tanagra Bocothiae, i. 108. iii. 91. vide Strab. l. ix. eius muros demoluntur Athen. i. 108. Tanagraei ab Athen. praelio superati, iii. 91. Tantalus Pairoclis fil. dux Lacedaem. iv. 56. in vincula coniectus ab Athen. ibid. Tarentum, vi. 44. 104. Taulantii, gens Illyrica, i. 24. v. Palmerii Gr. Ant. p. 110, etc. Taurus Echetemidas fil. iv. 119. Tegea urbs potens in Pelop. v. 82. vide Herod. l. vi. Polyb. l. iv. et Pausan. in Arcadiis ad defectiorem a Corinthiis frustra sollicitatur, ibid. ab Argivis obsidetur, v. 64. Tegeatae cum Mantineis pugnant, iv. 134. Telles Laced. v. 19. 24. Brasidas pater, iii. 69. Tellias dux Syracus. vi. 103. Temenidae, unde reges Laced. primi possederunt Macedonia, ii. 99. Argis oriundi, ibid. vide Herod. l. viii. c. 138. expellunt Pieres, ibid. Temenites pars Syracusarum, vi. 75. 100. vide Claverii Sic. p. 151. Temenites collis, vii. 3. vide Claverii Sic. p. 149. Templum Apollinis, i. 29. ii. 91. iii. 94. v. 13. vii. 26. Apoll. Amyclasi, v. 18. 22. Pythii, ii. 15. iv. 118. v. 53. vi. 54. Bacchi, ii. 15. iii. 81. viii. 93. Castoris et Poll. iii. 75. iv. 110. viii. 93. Dianae, vi. 44. Eleusinium, ii. 17. Herculis, v. 64. 66. Iovis Nemeaci, iii. 96. Iovis Olympii, ii. 15. Iunonis, i. 24. iii. 68. 75. 79. 81. iv. 133. v. 75. Mercurii, vii. 29. Neptuni, iv. 118. Palladis, iv. 116. v. 10. Palladis Chalcoecae, i. 134. Pelasgicum, ii. 17. Pollucis. vide Castoris. Protesilai, viii. 102. Telluris, ii. 15. Thesi, vi. 61. Veneris in Eryce, vi. 46. templum Iunonis Argis deflagrat, iv. 113. templa morbo Attico profanata, ii. 52. templa eorum sunt, qui regionem obtinent, iv. 98. templis hostium temperandum, iv. 97. Tenedii, iii. 2. subditi Athen. vii. 37.

Tenti, viii. 69.
 Teos urbs, viii. 16. 20. Teii, iii. 32.
 vii. 57. Teiorum urbs, viii. 16. 19.
 eius muri diruti, viii. 20.
 Teres pater Sitalcae, ii. 29. primus
 Odrysarum regnum per vim obti-
 nuit, ibid. quantum illud ampli-
 caverit, ibid. Teres et Tereus di-
 versa regum nomina, nec in eadem
 regione regnant, ibid.
 Tereas fl. vi. 94. Terias, v. 50. v.
 Cluverii Sic. p. 125, etc.
 Tereus rex Thracum, ii. 29. Procles
 maritus, ibid. in urbe Daulia habi-
 tabat, ibid.
 Terinaeus sinus, vi. 104. vide Clu-
 verii Italiam.
 Terra a mari absorpta circa Orobias,
 iii. 89. terras motus Spartae, i. 128.
 eius causa, ibid. terrae motus ma-
 ximi tempore belli Pelop. i. 23. iii.
 87. 89. iv. 52. v. 45. 50. viii. 6. ter-
 rae motu orto concio solvebatur
 apud Athenienses, v. 45. Laocoeae-
 monii a militia abstinebant. vid.
 Laocoeaemen.
 Tesseraeostae Chia, viii. 101.
 Tessera militaris, vii. 44.
 Tenglussa insula, viii. 42.
 Teutiaplus Eleus, iii. 29. Alcidem
 et Pelop. adhortatur, ib.
 Thalamii, iv. 34.
 Thapsus peninsula, vi. 97. 99. Thap-
 sus, oppidum in ea situm, quando
 et a quo conditum. vi. 4. vide Clu-
 verii Sic. p. 137. et 138.
 Tharyps Molossorum rex, ii. 80.
 eius tutelam gerit Sabylinthus, ibid.
 Thasus insula, i. 100. Pariorum-col-
 onia, iv. 104. ubi sita, ib. in Thaso
 res gatae, viii. 64. Thasii ab Athen.
 deficient, i. 100. victi ab Athen.
 ibid. Laced. auxilium implorant,
 i. 101. tandem se Athen. dedant,
 ibid. urbem muris cingunt, viii. 64.
 Thasiorum metalla, i. 100.
 Theacnetus Timidae fil. vates Pla-
 taecensis, iii. 20.
 Thegenes Megarensis, i. 126. add.
 Theogenes.
 Theatrum Dionysiacum Athenis,
 viii. 93.
 Thebae, i. 90. vide Strab. l. ix. quon-
 tum distent a Plataea, ii. 5. Thebani
 Plataeam noctu ingrediuntur, ii. 2.

plurimi a Plataecensibus caesi, ii. 4.
 reliqui se dedunt, ibid. Thebani, qui
 extra urbem, suis succurrunt, ii. 5
 Plataecens. insidias struunt, ibid.
 foederum tempore et feriis men-
 struonibus Plataeam occuparunt, iii. 56.
 concioni Plataecensium respondet,
 ii. 61, sq. merita in Graeciam osten-
 tant, etc. iii. 62, sq. victores ad Co-
 roneam, ibid. muros Thespiensium
 diruunt, iv. 133. Thraces Myca-
 lessa digressos prosequuntur, vii.
 30.
 Themistocles rei navalis studii auc-
 tor Athen. i. 14. 74. 93. dux pru-
 dentissimus, i. 74. eius suasu praeli-
 um navale in maris angustiis cum
 barbaris commissum, ib. maximis
 honoribus a Laced. ideo affectus,
 ib. Atheniensibus suadet, ut se le-
 gatum ad Laced. mitterent, i. 90.
 vafrum eius consilium ad aedifi-
 candos urbis muros, ibid. et 91. eius
 hortatu ambitus Pyraeci absolvitur,
 i. 93. annuo magistratu fungitur,
 ibid. Laced. olim amicus et apud eos
 gratus, i. 91. per ostracismum patri-
 a pulsus, Argis habitat, i. 135. a
 Laced. accusatur quod cum Medis
 sensisset, ib. Corcyram profugit,
 ib. non recipitur, ib. ad Admetum
 Molossorum regem divertit, ib.
 varii casus et pericula, in quae in-
 cidit, i. 137. ad regem Persarum
 confugit, ib. eius ad regem literae,
 ib. eius apud eum auctoritas, etc.
 i. 138. peritis in lingua Persica, ib.
 eius encomium ampliss. ib. eius
 mors et monumentum, ibid. Ar-
 taxerxis in eum munificentia, ibid.
 Theocles. vide Theocles.
 Theodorus pater Proclis, iii. 91.
 Theogenes, Athen. iv. 27. v. 19. 24.
 Theolytus pater Cyneticus, ii. 102.
 Theria una ex Cycladibus, ii. 9.
 Theramenes Laced. classem in Asiam
 adducit, viii. 26. foedus cum Persis
 init, viii. 37. 43. eius interitus, viii.
 38. Theramenes Athen. Hagnonis
 fil. viii. 68. unus ex iis, qui statum
 pop. evertunt, etc. ibid. iterum ei
 favet, viii. 89.
 Therma, vel Therme Maced. i. 61.
 capta, ibid. reddita Perdiccae, ii. 29.
 Thermon Spartarus, viii. 11.

- Thermopylae, ii. 101. iii. 92. iv. 36. v. Herod. l. vii. et Strab. l. ix.
- Thesauri Atheniensium, ii. 13.
- Theseus republ. Athen. constituit, etc. ii. 15. eius templum, vi. 61.
- Thespicus ager, iv. 76. Thespienses, iv. 93. eorum in pugna contra Athen. clades. iv. 96. eorum muri a Thebanis deiecti, iv. 133. eorum plebs insurgit contra magistratum, vi. 95.
- Thesprotis, i. 46. vide Palmerii Gr. Ant. p. 259, etc. Thesproti regio non subsunt dominati, ii. 80.
- Thessalia sinaduce transitu difficilis, iv. 78. eius plebs Atheniensibus amica, ibid. Thessali ex Arne Boeotos eiiciunt, i. 12. Atheniensium foederati, i. 102. Athen. auxilia mittunt, i. 107. ii. 22. cum Bocotis pugnant, ibid. Thessali circa Heracleam dominantes, iii. 92. Thessali paucorum dominatu potius, quam statu pop. utuntur, iv. 78.
- Thessalus Pisiestrati fil. Hippiae et Hipparchi frat. i. 20. vi. 55.
- Thucles pater Eurymodontis, iii. 80. 91. vii. 16. Thucles dux coloniae, quae Naxum condidit, vi. 3.
- Thoricus, viii. 95. vide Strab. l. ix. x.
- Thracia, i. 100. ii. 95. iv. 102. Thraces Athen. profugant, i. 100. iv. 102. Thraces inter Aemam et Rhodopen, ii. 96. Machacrophori et Dii appellati, ibid. et ii. 98. vii. 27. suis legibus vivunt, ii. 29. 96. 98. Phocidem olim incolabant, ii. 29. accipere potius quam dare consueverunt, ii. 97. barbari et avidi caedis, vii. 29. pugnant cum Thebanis, vii. 30. Mycalessum crudeliter diripiunt, ibid. Thracum res gestae in Macedonia, ii. 100. Thracum gens trans Strymonem, ii. 101.
- Thraciae portae ad Amphipolin, v. 10.
- Thrasylus Lyci fil. viii. 75. Democratiae studiosus, viii. 73. 75. dux a militibus in Samo creatur, ibid. Alcibiadem ab exilio reducit, viii. 81. Pelopon. in Hellesponto navali praelio vincit, viii. 105.
- Thrasicles Athen. iii. 45. 49.
- Thrasylus Argivus, v. 59. ab Argivis lapidibus paene obrutus, v. 60. quomodo evasit, ibid.
- Thrasylus Athen. viii. 75. statui populari favet, viii. 73. 75. dux a militibus in Samo factus, ibid. Pelop. navali aprelio superat, viii. 105.
- Thrasymelidas Spartanus, Cratesiclis fil. classis ad Pylum praefectus, iv. 11.
- Thriasii campi, f. 114. ii. 19. vide Strab. l. ix. et Herod. l. viii. eos depopulantur Pelop. ibid.
- Thronium Locridis, ii. 26. v. Palmerii Gr. Ant. p. 172. 563, etc.
- Thucles, vide Theucles.
- Thucydides Olori filius, iv. 104. quando, qua occasione, in quem finem, et quomodo conscripserit bellum Pelop. i. 1. 20. sq. v. 20. 26. peste correptus, ii. 49. adri secturas et officinas in Thracia possidet, ac opibus inter illius regionis primores ideo valebat, iv. 103. Thraciae regioni ab Athen. praefectus, ib. Amphipolin defensurus tardus venit, iv. 106. Eionem contra Brasidam defendit, iv. 107. vitam per 20 annos in exilio traduxit, v. 26. Thucydides alius, Hagnonius et Phormionis collega, i. 117. Thucydides alter, Pharsalius, et hospes Athen. viii. 90.
- Thuria, vel Thurii, urbs Italiae, vi. 61. vii. 83. 85. vide Claverii Ital.
- Thuriatae in Laconica. vide Thyreatae.
- Thyamis fl. i. 46. vide Palmerii Gr. Ant. p. 273.
- Thyamus mons, iii. 106. vide Palmerii Gr. Ant. p. 422.
- Thymocharis, viii. 93.
- Thyrea, iv. 56. v. 41. vide Pausan. in Arcadica. Aeginetis incolendam dederunt Laced. ii. 27. iv. 56. eam capiunt Athen. iv. 57. Thyreatae, vel Thyrisiae, i. 101. Thyreaticus ager, ii. 27. iv. 56.
- Thyssus urbs, iv. 109. v. 35. vide Herod. l. vii.
- Tibicinum ad cantum praelium in-cunt Laced. v. 70.
- Tichium Actoliae, iii. 96. vide Palmerii Gr. Ant. p. 476.
- Tichiussa agri Milesii, viii. 26. 28.
- Tilataci, ii. 96.
- Timagoras Athenagoras fl. Cyziceus, viii. 6. 39.

- Timagoras Tegates, ii. 67.
 Timanor Timanthis fil. i. 29.
 Timidas pater Theaeneti, iii. 20.
 Timocrates Laced. ii. 85. 92. gladio
 se transigit, ibid.
 Timocrates Athen. pater Aristotelis,
 iii. 105.
 Timocrates Corinth. pater Timoxe-
 ni, ii. 83.
 Timoxenus, ibid.
 Tintinnabula in urbium custodiis
 circumferri solita, iv. 135.
 Tisamenus Trachinius, iii. 92.
 Tisander Apodotus, iii. 100.
 Tisias Tisimachi fil. v. 84.
 Tisimachus, ibid.
 Tissaphernes Asiae maritimae a Dario
 praefectus, viii. 5. Pelopon. ad
 bellum Athen. inferendum instigat,
 ibid. stipendium ipsis pollicetur,
 ib. foedus cum Pelop. init. viii. 17.
 36. 47, sq. ad Miletum vincitur ab
 Athen. viii. 25. Iasum praesidio
 munit, viii. 29. menstruum stipen-
 dium navibus Laced. numerat, ibid.
 iratus discedit a consiliariis Laced.
 viii. 43. Alcib. suasu stipendium
 Laced. promissum imminuit, viii.
 45, 46. sibi metuens in gratiam cum
 Pelop. redire studet, viii. 56, 57. in
 cum invehuntur classarii milites
 Pelop. viii. 78. cur classem Phoeni-
 cum ad Pelop. non adduxerit,
 viii. 81. 87. Laced. se purgare
 conatur, viii. 85. 109. Ephesum
 profectus Dianae sacrificat, viii.
 109.
 Tlepolemus, i. 117.
 Tolmaeus, iv. 53. Tolmidae pat. i.
 108. 113. pater Autoclis, iv. 53.
 Tolmides Tolmasi fil. dux Athen. i.
 108. 113. res ab eo gestae, ibid.
 Tolophonii, iii. 101. vide Palmerii
 Gr. Ant. p. 543.
 Tolophus Ophionensis, iii. 100.
 Tomcus mons, iv. 118.
 Torona urbs Chalcidica, iv. 110. 120.
 vide Palmerii Graec. Ant. p. 566. a
 Brasida capitur, iv. 111. ab Athen.
 recepta, v. 3.
 Torylaus, iv. 88.
 Trachinii, iii. 92. ager Trachinius,
 ibid. et iv. 88.
 Tragia insula, i. 116.
 Treres, ii. 96.
 Triballi, ib. vacant Sitalcen, Odry-
 sarum regem, iv. 101.
 Tributum quantum Athen. a sociis
 quotannis recipiebant, ii. 13. tribu-
 tum primum Graecis ab Athen.
 impositum, quantum, etc. i. 96. ab
 Aristide descriptum, v. 18. tribu-
 tum quod Southae Odrysarum regi
 pendeatur, ii. 97.
 Trierarchi Athen. vi. 31. vii. 70.
 Trinacria antiquum Siciliae nomen,
 vi. 2. vide Cluverii Sic. l. i. c. 2.
 Triopium prom. viii. 35. 60. vide
 Palmerii Gr. Ant. p. 265.
 Tripodiscus agri Megar. iv. 70. v.
 Pausan. in fine Atticorum.
 Tripos Delphicus, i. 132. iii. 57.
 Tritacenses, iii. 101. vide Pausan. in
 Achaicis.
 Troas, i. 131.
 Troezen, i. 115. iv. 118. vide Strab.
 l. viii. et Pausan. in Corinth. Troe-
 zenii duas naves praebent Corin-
 thii contra Corcyraeos, i. 27.
 Troezenius ager vastatus, ii. 56.
 Trogilus, vel Trotilus, vi. 4. 99. v.
 2. vide Cluverii Sic. p. 131. 148. 152.
 Troiae obsidio, i. 11. Troiana expo-
 ditio, i. 8, sq. Troianae res mino-
 res fama, i. 10. Troiani cur et quo-
 modo Graecis per decem annos re-
 stiterint, i. 11. Troiani post urbem
 captam Siciliam appulsi ibi sedes
 posuerunt, vi. 2. e Troia profecti
 Scionacorum maiores, iv. 120. e
 Troia in Libyam delati Phoenices,
 et inde in Siciliam, vi. 2.
 Tropaea Acarnanum, iii. 109. 112.
 Atheniensium, i. 63. 105. ii. 84. 92.
 iv. 12. 14. 25. 38. 44. 72. 131. v. 3.
 vi. 70. 94. 98. 103. vii. 5. 28. 34. 54.
 viii. 24. 25. 106. Boeotorum, v. 25.
 Brasidae, iv. 124. v. 10. Corcyraeo-
 rum, i. 80. 64. Corinthiorum, i. 54.
 vii. 34. Mantineorum, iv. 134. Per-
 diceae, iv. 124. Pelop. ii. 22. 92. v.
 74. viii. 42. 95. Sicyoniorum, iv.
 101. Stratiorum, ii. 62. Syracusan-
 orum, vii. 24. 41. 43. 54. 72. Te-
 gestarum, iv. 134.
 Trotilus. vid. Trogilus.
 Tyca vel Tycha. vid. Syta.
 Tydeus Ios, viii. 38.
 Tyndareus iureiurando obstringit
 Helenae procos, i. 9.

Tyranni in Graecia, i. 17. a Laced. sublatis, *ibid.* Tyranni in Sicilia ad magnam potentiam evecti, i. 18. diu imperium obtinuerunt, *ibid.* Tyrannides in Graeciae civit atibus quando et quomodo constitutae, i. 18. Tyrannis Pisistratidarum qualis, vi. 53, sq. 59.

Tyrrheni Pelasgici Lemnum et Athenas olim incoluerunt, iv. 109. Tyrrheni cum Athen. militant in Sicilia, vii. 52, 54.

V.

Vates multa canebant sub initium belli Pelop. ii. 8. 21. illis irati Athenienses, viii. 1.

Veneris sanum apud Eryce, vi. 46. Ventus subsolanus, iii. 23. ventus continuo spirans e sinu Crissaeo, ii. 84.

Verborum usitata significatio mutata, iii. 82.

Veritatis investigatio difficilis, i. 20.

Vestes Laced. et Athen. quales, i. 6.

Victimae ex farinae subactae massa ad verarum similitudinem factae, ac immolatae, i. 126.

Vita, quam prisci mortales in Graecia degebant, qualis, i. 2. 6. vitae genus delicatius quinam in Graecia primi coluerint, *ibid.*

Ulysses per Charybdim dicitur navigasse, iv. 24.

Unguento usi sunt veteres athletae, i. 6.

Urbes in Graecia quales olim, i. 2. recentiores in litoribus conditae, i. 7. vetustiores longius a mari, *ibid.* Urinatores, iv. 26. Vulcanus in Hiera aerarium exercere creditus, iii. 88.

X.

Xanthippus pater Periclis, i. 111. 127.

Xenares ephorus Spartae, v. 36. Laced. Heracleotarum dux, in praelio caesus, v. 51.

Xenocides Euthylis fil. i. 46. ini. 114.

Xenon Thebanus, vii. 19.

Xenophanes pater Lamachi, vi. 8.

Xenophantidas Laced. viii. 55.

Xenophon Euripidis fil. ii. 79.

Xenotimus pater Carcini, ii. 23.

Xorxes, i. 118. 129. eius ad Pausaniam epistola, i. 129. pater Artaxerxis, i. 187. iv. 50.

Z.

Zacynthus insula ubi sita, ii. 66. Zacynthii. Achaeorum coloni, *ibid.*

Athen. socii in bello Sic. vii. 57.

Zancle urbs quando et a quibus condita, et unde dicta, vi. 4. vide Cluverii Sicil. p. 81, etc. postea Messene dicta, vi. 5.

Zancion Siculi falcem appellant, *ibid.*

Zeuxidamus Archidami pater, ii. 47.

Zeuxidas Laced. v. 19. 24.

Zopyrus pater Megabasi, i. 109.

